

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE

Hiztegi Batua

Noiz eguneratua: 2009-09-10

a 1 "a" letraren izena.

a 2 interj.: *a!*

aaiundar (herritarra).

aba* e. [aita](#) (elizgizonaren titulua).

ababor iz. (batez ere leku-denborazko kasuetan erabilia): *ababorrean ur-zulo bat dago*.

abade iz. 1 'monasterioko burua'. 2 *Bizk.* 'apaiza'.

abade egin *Bizk.* 'apaiz egin'.

abade(-)etxe *Bizk.* 'apaiz etxea'.

abade nagusi *Bizk.* 'apaiz nagusia, apaizburua'.

abadegai iz. *Bizk.* 'apaizgaia'.

abadeki iz. 'apaizgaia'.

abadesa

abadetasun iz. 1 'monasterioko buruaren kargua eta egitekoa'. 2 *Bizk.* 'apaizgoa'.

abadetu, abade(tu), abadetzen. *da/du* ad. 1 'monasterioko buru egin'. 2 *Bizk.* 'apaiz egin'.

abadetza iz. 1 'monasterioko buruaren kargua eta egitekoa'. 2 *Bizk.* 'apaizgoa'.

abadia

abadot iz. *Zah. g.er.* 'liztorra'.

abagune

abaila iz. 'abiada, oldarra'.

abaildu, abail, abailtzen. *da/du* ad. 1 'leher egin, nekatu'. 2 'pisuaz makurtu'.

abaildura

abakando iz. *Homarus gammarus*.

abako iz. 1 'ariketa aritmetikoak egiteko taula boladuna'. 2 'kapitelaren goialdea'.

abal iz. *Zuz.* 'bermea'.

abala eman

abal(-)emaile *Zuz.* 'abala ematen duena'.

abalatu* e. [abala eman](#).

abaldun iz. *Zuz.* 'abala eman zaion pertsona'.

abalkide

abandonatu, abandona, abandonatzen. *du* ad. 1 *Zuz.* 'pertsonak, gauzak edo ekintzak utzi, babesik gabe jarri'. 2 h. [utzi](#); [alde batera utzi](#), [bertan behera utzi](#).

abandonu

abangoardia

abangoardismo

abangoardista

abaniko iz. *Heg. h.* [haizemaile](#).

abant

abantean adlag. 'arraunean aurrera eginez'.

abant egin 'arraunean aurrera egin'.

abantada iz. 1 'bultzada, abiada'. 2 '(besoaz-edo egindako) kolpe-keinua'.

abantaila

abantaila eraman *Zah.* 'alde atera'.

abantailatsu izond. *Sin.* [abantailos](#).

abantailatu, abantaila(tu), abantailatzen. *du* ad. *Ipar. Zah.*

abantailos izond. *Ipar. Sin.* [abantailatsu](#).

abantari iz. 'arraunlaria'.

abantzatu, abantza, abantzatzen. *da/du* ad.

Ipar. Herr. h. [aitzinatu](#), [aurreratu](#).

abantzu 1 adlag. *Ipar. eta Naf.* 'kasik, ia': *abantzu bi urte baditu hemen garela*.

abantzu izan *da* ad. 'azkenetan izan, hil hurran izan'.

abantzu 2 iz. *Ipar.* 'aurrerapena, aitzinamendua; trebetasuna'.

abantzuño 'ia-ia'.

abao iz. *Bizk. Sin.* [abaraska](#).

abar iz. 'adar txikia'.

eta abar (*eta abar luze bat kalko desegokia da; erabil horren ordeztu eta abar, eta abar*).

abaraska iz. *Sin.* [abao](#).

abaritz iz. *Quercus coccifera*.

abarizia iz. *Zah.*

abarizios izond. *Ipar. Zah.*

abarizti iz. 'abaritz basoa'.

abarka

abarkadun izond. *eta* iz. 'baserritarra'.

abarkagile

abarkagintza

abarketa iz. 'espartina'.

abarketari iz.

abaro iz. 'itzala, aterpea, babesia'.

abaroan egon

abaro egin 'atseden hartu, eguzki-galdatik babestuz'. *Sin.* [abaroan egon](#).

abarrakitu, abarraki, abarrakitzen. *da/du* ad. 'suntsitu'.

abarrerria iz. *g.er.*

abarrikatu, abarrika, abarrikatzen. *da/du* ad. *Naf.* 'abarrikatu'.

abarrots* e. [harrabots](#).

abartegi

abartsu

abartu, abar(tu), abartzen. *da* ad. 'adarkatu':
damurik, hainbeste adaxkatara da abartua
gure euskara zaharra!

abasberuan* e. [abespelean](#).

abasto adlag. *Herr.* 'ugari; nahikoa'.

abastu* e. [abasto](#).

abat iz. *Batez ere Bizk. h.* [abade](#).

abata iz. 'usoak erakartzeko edo jaitsarazteko
hegazti-irudia'.

abatari iz.

abatetxe* e. [abade\(-\)etxe](#).

abatx

abazuza* e. [babazuza](#).

abdikatu, abdika, abdikatzen. *du* ad.

abdomen

abdominal izond. *Anat.*

abduktore izond. *Anat.*

abede* e. [alfabeto](#).

abegi

abegitsu

abelazkuntza

abelbide

abelburu

abeldi* e. [fauna](#).

abeldun

abelera iz. *Gip.* 'egoera'.

abeletxe

abelgorri

abelgorriki iz.

abeltegi

abeltxe* e. [abere xehe](#).

abeltzain

abeltzaintza

abel xehe* e. [abere xehe](#).

abemaria iz.: *hiru abemaria errezatu zituen;*
abemarietan gera dadila danbolina. Sin.
[agurmaria](#).

abemaria(-)ezkila *Sin.* [ilun-ezkila](#).

abemarietako iz.: *dorreko kanpaiak*
abemarietakoa jo zuenean.

abenda iz. *g.er. h.* [arraza](#).

abenderri* e. [nazio](#).

abendu 1 iz. 1 'urtearen hamabigarren hila'. 2
'Liturgia urteko lehen aldia, Gabonak
aurrekoa'.

abendu 2 iz. *Bizk.* 'mirua'.

abendualdi

abenida* e. [etorbide](#), [hiribide](#).

abeniko iz. *Zah.* 'hitzarrena'.

abenitu, abeni, abenitzen. *da* ad. *Zah.* 'elkar
hartu, ondo konpondu'.

abenka

abentura

abenturazale

aber* e. [ea](#).

aberasbide

aberasgarri

aberaska* e. [abaraska](#).

aberaskeria iz.: *euskararen aberastasunak eta*
aberaskeriak.

aberaski 1 adlag.

aberaski 2 iz. *g.er.* 'aberasuna, ondasuna'.

aberaskume

aberaspide* e. [aberasbide](#).

aberasasun

aberasste iz.: *uranioaren aberastea.*

aberasstu, aberats/aberasstu, aberasten. *da/du*
ad.

aberas

aberasaile* e. [aberasgarri](#).

abere

abere-hiltzaile iz.

abere(-)lapur

abere larri

abere(-)talde

abere xehe (ardia eta ahuntza).

aberekeria

abereki 1 adlag. 'abereen eran'.

abereki 2 iz. 'abere-okela'.

abereki 3 iz. eta izond. *g.er.* 'abereen moduan
jokatzen den pertsona': *horrela, bere izaera*
aberekia ase zuen.

aberetasun

aberetiar izond. *Sin.* [aberezko](#).

aberetu, abere(tu), aberetzen. *da/du* ad.
'gizakia abereen antzeko bihurtu, hauen
tasunak hartuz'.

aberezko izlag.: *itxura basati eta aberezkoa*.

Sin. [abereziar](#).

aberia iz. 1 h. [matxura](#). 2 'kalte handia'.

aberkide

aberkoi izond.: *olerki aberkoiak*.

aberrazio iz. *Tekn.*

aberri

Aberri(-)egun

aberrigabe izond.

aberriratu, aberrira, aberriratzten. *da/du ad.*

abertimendu iz. *Ipar. Herr. h.* [abisu](#).

abertitu, aberti, abertitzen. *du ad. Herr. h.*

[ohartarazi](#), [jakinarazi](#), [abisatu](#).

abertzale

abertzalekeria

abertzaletasun

abertzaletu, abertzale(tu), abertzaletzen. *da/du ad.* 'abertzale bihurtu'.

abes* e. [abesti](#), [kantu](#).

abesbatza

abeslari

abespeluan adlag. *Bizk.* 'jo eta ke'.

abestalde

abestaldi iz. 'kantaldia'.

abesti

abestu, abes, abesten. *du ad.*

abeze 1* e. [alfabeto](#).

abeze 2 iz. 'hasi-masiak': *abezean da oraindik ikasgai honetan*.

abiaburu

abiada

abiadan adlag.: *abiadan atera zen etxetik*.

abiadore* e. [pilotu](#), [hegazkinlari](#).

abiadura iz. 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'hastapena'. 2 *Heg.* 'lastertasuna'.

abiadura(-)aldagailu

abiadura(-)neurgailu

abiadura(-)palanka

abiagailu iz. 'motorra abiarazteko gailua'.

abiagune

abialdi

abiamen iz. *Batez ere Ipar.* 1 'hasiera':

abiamen ezin hobea hartu du [ikuskizun handiak]. 2 'prestaera': *heldu den igandean ditugu herriko festak; ez nolanahikoak, abiamenen arabera*.

abian adlag. 1: *lan hau abian jarri zen eguna; joateko abian da*. 2 'brehala': *otoi errozu abian*.

abiapuntu

abiarazi, abiaraz, abiarazten. *du ad.*

abiarazle iz.: *Windows abiarazlea*.

abiasari iz. 'taxietan, abiatzeagatik ordaintzen den diru-kopurua'.

abiatsu, abia, abiatzen. *da/du ad.*: *jendarmeeek ikerketak abiatuak dituzte*.

abiatze

abiazio

abidjandar (herritarra).

abil

abildu, abil(du), abiltzen. *da ad.* 'trebatu'.

abilezia

abilidade iz. *Herr.* 'abilezia, trebetasuna'.

abilki

abio iz. *Zub.*

abioi iz. h. [hegazkin](#), [aireko](#).

abioneta* e. [hegazkin txiki](#), [turismo\(-\)hegazkin](#), [kirol\(-\)hegazkin](#).

abisal

abisatu, abisa, abisatzen. *du (Ipar.) edo dio (Heg.) ad.*

abisu

abitu

abitu hartu

abitu(-)hartze

abixoi iz. *Atherina sp.*

abizari

abizen iz. 'pertsonek deitura'.

ablatibo

ablazio

abokatu

abokatutza

abolitu, aboli, abolitzen. *du ad. Sin.* [ezeztatu](#).

abolizio iz. *Sin.* [ezeztatze](#).

abolizionismo

abolizionista

abonamendu iz.: *Musika Hamabostaldiko abonamendua*.

abonatu 1, abona, abonatzten. *du ad.* 1 'aintzat, ontzat hartu'. 2 'goraipatu'. 3 *da ad.* h.

[harpidetza egin](#).

abonatu 2 iz. h. [harpidedun](#).

abondant izond. *Zah.* 'nasaia, oparoa, ugaria'.

abondantzia iz. *Zah.* 'nasaitasuna, oparotasuna, ugaritasuna'.

abonu 1 iz. 'laudorioa'.

abonu 2* e. [ongarri](#).

abonu 3* e. [abonamendu](#).

abordatu, aborda, abordatzen. *du ad. Itsas.*

abordatze

aboro* e. [haboro](#).

abortatu, aborta, abortatzen. *du ad.*

abortatze

abortu

abortza

abots* e. [ahots](#).

abrasio iz. *Geol.*

abrigo iz. *Heg. h.* [beroki](#).

abrigu iz. *Bizk.* 'keinua, imintzioa'.

abrikot iz. *Prunus armeniaca*.

abrikotondo iz. *Prunus armeniaca*.

absente

absentismo

absentzia

abside

absintio* e. [asentsio-belar](#).

absolbitu, absolbi, absolbitzen. *du ad.*

absolbizio iz. *Zah.* 'absoluzioa': *Aralarko absolbizio eguna.*

absolutibo izond. *Hizkl.*

absolutismo

absolutista

absolutu

absolutuki

absolututasun

absoluzio

abstenitu, absteni, abstenitzen. *da ad.*

abstentzio

abstinentzia iz. 1 'haragi-uztea, mehea'. 2 *Med.:* *abstinentzia-sindromea.*

abstraktu

abstrakzio

absurdo

abudhabiar (herritarra).

abudo* e. [agudo](#).

abujar (herritarra).

aburdiko* e. [burko](#), [bururdi](#).

aburna iz. 'loina'.

aburska* e. [ahuspez](#).

aburu iz.: *zenbat buru hainbat aburu; aburu bateko, aburu bereko.*

-ren aburuz

aburukide

aburumenka adlag. 'iritzira'.

abusatu 1, abusa, abusatzen. *du ad.*

abusatu 2, abusa, abusatzen. *da ad. Ipar.* 'jostatu, dibertitu'.

abusu iz. 1 'erabilera okerra, bidegabea, gehiegizkoa, etab.' 2 *Zuz.*

abuztu

abzesu

abzisa

abzisa(-)ardatz

accesit

adabaki

adabakitu, adabaki(tu), adabakitzen. *du ad. h.*

[adabatu](#).

adabatu, adaba, adabatzen. *du ad.*

adabegi

adabegitsu

adabeso iz. 'zuhaitzaren adar nagusietako bakoitza'.

adabu* e. [adabaki](#).

adaburu

adaburutu, adaburu(tu), adaburutzen. 1 *du ad.* 'zuhaitzari adar-abarrak soildu'. 2 *da ad.*

'zuhaitza adar-abarrez hornitu'.

adagio iz. *Mus.*

adaje

adakera iz. 'adarren multzoak duen izaera'.

adaki

adakitu, adaki(tu), adakitzen. *du ad.* 1 'adarrei adaxkak eta hostoak kendu'. 2 'adar moztuez egurra egin'.

adaptatu* e. [egokitu](#), [girotu](#), [laketu](#), [moldatu](#).

adar iz. 1 'animalien hezur luzakina': *akerrak adarrak okerrak ditu; adar-oker.* 2 'zuhaitzen enborretik ateratzen den besoa': *pagoaren adarrak moztu.* 3 'musika tresna': *adar-hotsa entzun.* 4 'bidearen, zientzien, etab.en zatia'. 5 'aulkiaren eta ohearen atzeko aldea'. 6 'zapatak janzten laguntzeko tresna'.

adar-motz edo [adarmotz](#)

adarra jo: *niri behintzat ez didazu adarrik*

joko!

adar(-)zulo (uztarriaren zatia).
adarkar 1 izond. 'adar bakarra duena'. 2 iz. 'adar bakarreko animalia mitologikoa'.
adarkak izond. eta iz. 'adarkak'.
adardun
adareta iz. (golde mota).
adargabe izond.
adarjotzaile
adarjotze
adarka adlag.
adarka egin 'adarkatu'.
adarkada
adarkadura
adarkari izond. 'adarka egiten duena'.
adarkatu, adarka(tu), adarkatzen. 1 *du* ad.: *zezenak adarkatu zuenean*. 2 *da* ad.: *bidea adarkatzen den gunean*.
adarki iz.: *adarkizko orrazia*.
adarmotz edo [adar-motz](#) izond. 'adar bat behintzat falta zaiona edo moztua duena'.
adaro iz. 'hortzik gabeko eskuare modukoa, ukiulu eta abarrak garbitzeko erabiltzen den tresna'.
adarreko iz. (eduki-neurria).
adarrondo iz. *Ipar*. 'adabegia'.
adarrondotsu izond. *Ipar*. 'adabegitsua'.
adartsu
adartu, adar(tu), adartzen. *da* ad. 'adarrak atera'.
adarzabal iz. *Dama dama*.
adasdun
adats iz.: *adats-izpiak zituen urrearen pareak*.
adausi
adausi egin
adausika
adaxka
adberbio
addar iz. *Zub*. 'deabruaren izena'.
addisababar (herritarra).
adei
adei(-)lege 'adeitasuna'.
adeitasun iz.: *adeitasunez*.
adeitsu
adeitsuki adlag. 'adeitasunez'.

adelatu, adela, adelatzen. *da/du* ad. *Batez ere Zub*. 'prestatu, apailatu'.
adelazale iz. *Zub*.
adelu iz. 1 'prestaketa'. 2 'apaingarria'.
adendar (herritarra).
adesara adlag. *Zub*. 'arestian'.
adi 1 adlag.
adi egon: *doinu horren adi nago; umeari adi egon dira; begiak lurrera adi*.
adi 2 iz.
adia galdu: *ahozabalka eta adia galdurik egon da goiz osoan*.
adia iz. 'auhena, deitoreia': *hemen aitortu nahi ez duzuna han aitortuko duzu adiaz eta negarrez*.
adiabatiko
adiagile iz. 'erostaria'.
adiaka adlag.
adiakari iz. 1 'erostaria'. 2 (hegazti harraparia) *Syrnium aluco*.
adiakatu, adiaka, adiakatzen. *da* ad.
adibide
adibidez adlag.: *zuk, adibidez, ez duzu hitza bete*.
adib. (*adibidez*-en laburdura).
adiera
adierazezin
adierazgailu* e. [seinale](#).
adierazgarri 1 iz.: *besoan zeraman taldearen adierazgarria*. 2 izond.: *adibide adierazgarriak aipatu ditu*.
adierazi 1, adieraz, adierazten. *du* ad.
adierazi 2 iz.: *adierazlea eta adierazia*.
adierazkizun iz. 'adierazi (behar) dena'.
adierazkor izond.: *hitz adierazkorren ortografia*.
adierazkortasun
adierazle
adierazpen iz.: *adierazpen askatasuna*.
adierazpide
adierazte
adieraztera eman* e. [aditzera eman](#).
adierraz
adierraztasun
adietan eman *Bizk*. 'aditzera eman'.
adiezin izond. 'ulergaitza'.

adigabe**adigabetu**, adigabe(tu), adigabetzen. *da/du* ad.**adigai****adigaitz****adigaiztasun** iz. 'ulergaiztasuna'.**adigarri** 1 iz. 'azalpena; adibidea'. 2 izond.

'ulergarria; aditzea merezi duena,

gogoangarria': *ipuinareen ondorio adigarriak*.**adigarritasun** iz. 'ulergarritasuna'.**adiguri** iz. *Heg.* 'oparia'.**adikatu**, adika, adikatzen. *da* ad. 'nekatu'.**adikune** iz. *Bizk.* 'begirada'.**adimen****adimen urriko****adimen(-)urritasun****adimendu** iz. h. [adimen](#).**adimendun** izond. 'arrazionala'.**adimengabe** izond.**adimentsu** izond. 'adimen handi, zorrotzekoa'.**adimenzale****adin** iz. 1 'edadea'. 2 *Bizk. Zah.* 'adimena'.**adinean sartu****adinetara etorri****adinetara heldu****adin handi****adin izan** *da/du* ad. *Ipar. eta Naf.:* *Pello eta biok adin(ak) gara* (hots, 'adin berekoak').**adin nagusiko** *Sin.* [adindun](#).**adin(-)nagusitasun** iz. 'adindunaren egoera'.adin txikiko* e. [adingabe](#).**adina****adinean****adinako****adinaldi****adinbat** 'adina, beste'.**adinbateko** izlag.**adindu**, adin(du), adintzen. *da* ad.**adindun** izond. *Anton.* [adingabe](#).**adineko****adineratu**, adinera(tu), adineratzen. *da* ad.**adinetaratu**, adinetara(tu), adinetaratzen. *da* ad. h. [adineratu](#).**adingabe** izond. *Anton.* [adindun](#).**adingabeko** izlag.**adingabetasun****adinkide****adinon****adinonez****adintsu 1** izond. 'adin handikoa'.**adintsu 2** izond. 'ia adin berekoa'.**adintsu izan** 'ia adin bereko izan':*adintsu(ak) dira Joanes eta Martin*.**adio****adio(ak) egin** 'adio esan'.**adio(ak) erran**, [esan](#): *aberastasunei adio esan*.**ez adiorik****adiposo** izond.: *ehun adiposoa*.**adiskidantza****adiskide****adiskide handi** 'adiskide mina'.**adiskide kutun** 'adiskide mina'.**adiskide mami** 'adiskide mina'.**adiskide min****adiskidego** iz. *Lap. eta Naf.:* 'adiskidetasuna, adiskidantza'.**adiskideki** adlag. *g.er.* 'adiskidetasunez'.**adiskidetasun****adiskidetsu** izond.: *harreman adiskidetsuak;* adlag.: *adiskidetsu hitz egin zigun*.**adiskidetu**, adiskide(tu), adiskidetzen. *da/du* ad.**adiskidetza** iz. 'adiskidetasuna'.**adiskidetzaile****adiskidetzako** iz. 'adiskidetzat hartzen dena'.**adiskidetze** iz.: *adiskidetzeko ekitaldia*.**aditasun** iz. 'adi egotea, arreta'.aditibo* e. [gehigarri](#).**aditu 1**, adi, aditzen. *du* ad. 1 'entzun'. 2 'ulertu'. 3 'usaimenaz sumatu'.**elkar aditu****ez aditu(arena) egin****aditu 2** izond. eta iz.: *lege kontuetan adituek diotenez*.**aditz****aditz-izen** *Hizkl.***aditz-joko** *Hizkl.***aditz laguntzaile** *Hizkl.***aditz nagusi** *Hizkl.***aditz trinko** *Hizkl.***aditzaile** iz.: *aditzaile onari, hitz gutxi*.

aditze

aditzez adlag.: *ez dut aditzez baizik ezagutzen.*

(zerbaiten) **aditzea izan**: *badut horren aditzea.*

aditzen eman Bizk. 'aditzera eman'.

aditzera iz. Gip. h. [aditze](#).

aditzera eman (jakitera eman baino egokiagoa da).

aditzoin**aditzondo**

adiuntza iz. 'sasoia, garaia'.

adiuntzaz adlag. 'garaiz'.

adiurre iz. Zah. h. [aiurri](#).

adiutu izond. h. [aiutu](#).

adizkera**adizki**

adizkitegi iz. Gram.

adizlagun**adjektibo**

adjudikatu, adjudika, adjudikatzen. *du* ad.

adjudikazio**adjudikaziodun**

adlatibo izond. Gram.

administradore* e. [administratzaile](#).

administralgo* e. [administrazio](#).

administrari iz. 'administrazioko langilea': *administrariak, administrari laguntzaileak.*

administrarritza

administratibo izond.: *hiriburu administratiboa.*

administratu, administra, administratzen. *du* ad.

administratzaile iz. 'administratzen duena'.

administrazio

administrazio(-)kontseilu

administrazio(-)zuzenbide

admiratu* e. [amiratu](#).

adobe iz. Tekn.

adoleszente iz. h. [nerabe](#) (eta, dagokionean, *gaztetxo* ere erabil daiteke).

adoleszentzia iz. h. [nerabezaro](#), [nerabetasun](#).

adoptatu, adopta, adoptatzen. *du* ad. 'seme edo alabatzen hartu'.

adopzio iz.: *adopzio-legea.*

adoragarri izond.: *Jainkoa bakarrik da adoragarria.*

adorarazi, adoraraz, adorarazten. *dio* ad.

adoratu, adora, adoratzen. *du* ad.

adoratzaile**adorazio****adore**

adore eman

adoregabe izond.

adoregabetu, adoregabe(tu), adoregabetzen. *da/du* ad.

adoretsu

adoretu, adore(tu), adoretzen. *da/du* ad.

adornatu, adorna, adornatzen. *du* ad. *Heg. Beh.* 'apaindu'.

ados

ados egon

ados etorri Sin. [bat etorri](#).

ados izan

ados jarri

adostasun

adoste iz. '(jokoan) berdinketa'.

adostu, ados(tu), adosten. *da* eta *da/du* ad. 1 'ados egon, jarri'. 2 'elkar hartu'. 3 'berdindu'.

adreilu

adreibiltatu, adreibiltza, adreibiltatzen. *du* ad.

adrenalina

adrendu iz. *Naf.* 'trebetasuna'.

adrendua hartu *Naf.* 'era hartu': *makina berriari adrendua hartu dio.*

adreri* e. [leinu](#).

adret izond. *Zub.* 'trebea'.

adrezatu, adreza, adrezatzen. *zaio/dio* ad.

Ipar. g.g.er. 'zuzendu, norabideratu'.

adrezia iz. *Ipar. Herr.* 'trebetasuna'.

adriatiko izond.: *Itsaso Adriatikoa.*

adskribatu, adskriba, adskribatzen. *du* ad. *Zuz.*

adsortzio iz. *Kim.*

adstratu iz. Tekn.

adu iz. *Batez ere Bizk.* 'zoria, patua'.

aduanazain

aduanazain Sin. [muga\(-\)zerga](#).

adulterio

adur 1 iz. Sin. [lerde](#).

adur(-)zapi

adur 2 iz. *Gip.* 1 'zoria'. 2 'ahalmen ezkutu harrigarria'.

adurretako* e. [adur\(-\)zapi](#).

adurti izond. *Sin.* [lerdetsu](#).

aerobiko izond. *Tekn.*

aerobio iz.

aerodinamika iz. *Fis.*

aerodinamiko

aerodromo

aeroespazial izond.

aeroklub

aerolabangailu

aerolito

aerometro

aeromodelismo

aeronauta

aeronautika

aeronautiko

aerosol

aerostatika

aerostato

afaitatu, afaita, afaitatzen. *da/du* ad. *Ipar.* *Zah.*

'apaindu'.

afalaitzin iz. *Ipar.* 'afalaurrea'.

afalaurre

afaldar iz. h. [afaltiar](#).

afaldu, afal, afaltzen. *du* (*Heg.*) edo *da* (*Ipar.*) ad.

afalondo

afalordu

afaloste

afaltegi

afaltiar

afaltoki

afan iz. *Heg.* h. [zaletasun](#), [harrokeria](#), [grina](#).

afari

afari arin 'afariusia, barau-egunetako afaria'.

afari(-)lege 'afari arina': *afari-legea* egin *dugu*.

afari-merienda

afaritan: *anitz edan ote zuten afaritan?*

afaritara: *goazen orain afaritara, gero lotara.*

afariketa (haur-jokoa: *afariketan* egin, *ibili*, *jardun* esapideetan erabiltzen da batez ere): *egingo dugu afariketan, ni aita eta zu ama?*

afarite iz. (Batez ere leku-denborazko

kasuekin erabiltzen da): *afariten ari dira nonbait; jarri ziren mahaian afariteko gogo handiz; deitu gaituzte afaritera.*

afariusi iz. 'afari arina, barau-egunetako afaria'.

afasia

afasiko

afektatu* e. [erasan](#), [hunkitu](#), [ukitu](#).

afektibitate

afektibo

afektibotasun

afektu

afera

afganiar (herritarra).

afganistandar (herritarra).

afgano* e. [afganiar](#), [afganistandar](#).

afiliatu, afilia, afiliatzen. *du* eta *da* ad.

afiliazio

afin izond. *Mat.*, *Kim.*

afinatu, afina, afinatzen. *du* ad. *Heg.* *Mus.* h. [tonuan jarri](#), [aurindu](#).

afinitate iz. *Mat.*, *Kim.*, *Bot.*

afirmazio* e. [baieztapen](#), [baiezko](#).

afixa iz. *Sin.* [kartel](#).

afizio iz. *Heg.* *Beh.* h. [zaletasun](#).

afizionatu iz. *Heg.* *Beh.* h. 1 [zale](#). 2 [amateur](#).

afoinu iz. *Heg.* 'haize hezea, hezetasuna'.

afonia

afoniko

aforismo

aforo* e. [edukiera](#); [neurketa](#).

afrikaans (hizkuntza).

afrikaerditar (herritarra).

afrikaner

afrikar

afro (hitz elkartuetako lehen osagai gisa erabiltzen da).

afrodisiako

afrontu iz. 1 *Bizk.* 'haizea eta euria batera'. 2* *Ipar.* e. [afruntu](#).

afruntu iz. *Batez ere Ipar.* 'laidoa'.

afusilatu* e. [fusilatu](#).

aga iz. *Hist.*

agabe

agai* e. [haga](#).

agaka* e. [alfabeto](#).
 agaramondar* e. [agaramontar](#).
agaramontar
 agata iz. (harribitxia).
 agelki* e. [borragoma](#).
agenda
agente
agentzia
agerbide
agergarri iz.: gure bihotzeko saminaren
 agergarritzat.
ageri izond.: leku ageria.
agerian
 ageri-agerian (eduki, egon, jarri)
 agerian (eduki, egon, jarri)
agerigabe izond. 'ezkutukoa'.
ageri izan, ageri, ageriko. *da* eta *du* ad.: *garbi*
ageri da horren bihotz ona; ageri duzu ez
zarela hemengoa.
ageriki
ageriko izlag.: politikarien ageriko bizitza;
 ageriko aurrezkia. Sin. [jendaurreko](#), [publiko](#).
agerira adlag. (agerira atera, agerira ekarri
 gisako esapideetan erabilia).
ageririk adlag. *Ipar*. 'ageriki'.
ageriz adlag. 'ageriki'.
agerizko izlag. h. [ageriko](#).
agerkai iz. 1 'agiria'. 2 'erakuskaria, froga'.
agerkari
agerkera
agerketa iz. h. [agerkera](#), [agertze](#), [agerraldi](#);
[agerpen](#), [agerraldi](#), [agerkunde](#).
agerki iz. g.er. 'agerkaia'.
agerkizun
agerkunde iz. 1 'agerpena'. 2 'epifania'.
 goi-agerkunde 'errebelazioa'.
agerleku
agermen iz. *Zah*. h. [agerpen](#).
agerpen
 agerpide* e. [agerbide](#).
agerraldi
agerrarazi, agerraraz, agerrarazten. *du* ad.
agerri izond. *Zah*. h. [ageri](#).
 agerrian* e. [agerian](#).
 agerriki* e. [ageriki](#).
 agerrira* e. [agerira](#).

ageritik* e. [ageritik](#).
 agerriz* e. [ageriz](#).
agertoki
agertu 1, ager, agertzen. *da/du* ad.
agertu 2 iz.
 agertu bat egin
agertzaile
agertze
agian adlag. 1 'beharbada, apika'. 2 *Ipar*.
 'oxala': *agian luzaz biziko dira elkarrekin*.
 agiandu* e. [agiantzatu](#).
agiantza iz. *Lap*. eta *BNaf*. 'desira (normalean
 ona)': *Eguberriko agiantzak*.
agiantzatu, agiantza(tu), agiantzatzen. *du* ad.
Lap. eta *BNaf*. 'desiratu (zerbait ona)'.
agidanean adlag. 'dirudienez, antza denez'.
agidanez adlag. 'agidanean'.
 agi denez* e. [agidanez](#).
agilando iz. *Heg. Beh*. h. [gabonsari](#).
 aginde* e. [agindu](#).
agindu 1 iz.
 (-en) agindu(eta)ra
 agindu-emaile
 agindu(eta)ra egon/jarri
agindu 2, agin, agintzen. *du* ad.
aginduka adlag.: *goizean goiz hasten zen*
deiadarka eta aginduka.
agindupe iz. (Batez ere leku-denborazko
 kasuetan erabilia).
 agindupean
 agindupera
 agindupetik
agindupeko iz.: *bere zerbitzari eta agindupeko*
guztiak bidera irten zitzaizkion.
aginduzko izlag. 1 'nahitaez bete beharrekoa':
aginduzko araua; aginduzko proba. 2 'hitz
 emandakoa'.
aginean 'zorian': *hil aginean (egon); ito*
aginean.
aginik g.er. h. [aginean](#).
 aginpean* e. [agindupean](#).
 aginpeko* e. [agindupeko](#).
aginpide
agintaldi
 agintarau* e. [agindu](#).
agintarazi, agintaraz, agintarazten. *dio* ad.

agintari**agintaritzea****aginte****aginte(-)makila**agintebide* e. [aginpide](#), [eskumen](#).**agintedun**agintekera* e. [agintera](#).**agintekeria**agintepide* e. [aginpide](#), [eskumen](#).**agintera** iz. *Gram.***aginterri** iz. *g.er.* 'erreinua, erresuma, estatua'.**agintza** iz. h. [agintzari](#), [promes](#).**agintzaile****agintzari****agintze** iz. 1 'agintea'. 2 'agindua'.agira egin* e. [agiraka egin](#).**agiraka** adlag. *Batez ere Bizk.***agiraka egin****agirakaldi****agirakari** iz. *Batez ere Bizk.***agirakatu**, agiraka(tu), agirakatzen. *du ad.**g.er. h.* [agiraka egin](#).**agiri** iz. 'dokumentua, izkribua, adierazpena'.agirika* e. [agiraka](#).agiriko* e. [ageriko](#).**agiritegi** iz. 'artxiboa'.**agirizain** iz. 'artxibozaina'.**agitu**, agi, agitzen. *da ad.* 'gertatu'.agi zenez* e. [agidanean](#), [agidanez](#).**aglomeratu 1**, aglomera, aglomeratzen. *da ad.* *Tekn.***aglomeratu 2** iz. eta izond. *Tekn.***aglutinatu**, aglutina, aglutinatzen. *du ad.***aglutinazio** iz. *Gram.***agnostiko** izond. eta iz.**agnostizismo****ago!** Interj. (abereekin erabiltzen den agindu hitza).**agoa** iz. 'sutegian urtutako burdin zatia'.agoazil* e. [aguazil](#) (*Herr.*, bestela [udaltzain](#)).**agoilatu**, agoila, agoilatzen. *du ad.* *Ipar.*

'upelaren edukia urritu ahala, osatzea'.

agondu, agon, agontzen. *da ad.* 'etzanda dagoenak gorputzaren goiko erdia jaso, eserita gelditzeke, (ohean) eseri'.**agonia****agoniako** iz. 'norbait hil dela adierazten duen kanpai-joaldia'.**agoñu** iz. *Zub.* 'kemenaa, adorea'.**agor 1** izond.: *iturri agorra*. 2 iz. 'lehortea'. 3 h. [irail](#).**agorra egin** *g.er.* '(putzua) hustu, urik gabe utzi'.**agorrean** adlag. *g.er.:* *agorrean lanean aritu* (ezer jan gabe).**agorkor****agor(-)liho** iz. 'irailaren azken aldean ereiten den liho mota'.**agorraldi** iz. *Sin.* [agorte](#).**agorrazazi**, agorrazaz, agorrazatzen. *du ad.***agorreria** iz. *g.er.* 'agortea, gabezia'.**agorrezin** izond. 'ezin agortuzkoa'.**agorril** iz. h. [abuztu](#).**agorrola****agortasun****agorte** iz. *Sin.* [agorraldi](#).**agortu**, agor(tu), agortzen. *da/du ad.***ezin agortuzko****agortzaile****agot**agotz* e. [ahotz](#).agrabiatsu* e. [iraindu](#), [laidotu](#), etab.agrabio* e. [irain](#), [laido](#).**agradagarri** izond. *Ipar.***agradatu**, agrada, agradatzen. *da/zaio ad.**Ipar.:* *Jainkoari agradatzen zitzaion tenplua; hartaz agradatu zen.*agramondar* e. [agaramontar](#).agramontar* e. [agaramontar](#).agramontes* e. [agaramontar](#).**agregatu** iz. *Tekn.:* *agregatu kimikoak.***agronomia****agronomo** iz. eta izond.aguakate* e. [ahuakate](#).**aguantatu**, aguantaa, aguantatzen. *du ad.* *Heg.* *Herr.* 'iraun, eraman, jasan, eutsi'.**aguardient** iz. *Ipar.* 'pattarra'.**aguazil** iz. *Herr.***agudezia** iz. *Batez ere Ipar. Zah.* 'agudotasuna, trebetasuna'.**agudo 1** adlag. 'laster'. 2 izond. *Ipar.* 'trebea'.**agudotasun**

agudotu, agudo(tu), agudotzen. *da/du* ad. 1 'agudoago, lasterrago gertatu'. 2 *Ipar*. 'trebatu'.
agur 1 (diosal hitza): *entzuleok, agur!* 2 iz. 'agurtzea': *bere agurra helarazi digu errektoreak*.

agur egin

agur esan

agure (hitza markatua da, gutxiespen balioa du eskuarki, eta ezin erabil daiteke *adineko*-ren sinonimo oso balitz bezala).

agure-atso* e. [atso-agureak](#).

aguretasun

aguretu, agure(tu), aguretzen. *da/du* ad.

aguretxo iz. (*agure*-ren txikigarria).

agurgarri

agurgarritasun

agurka

agurkatu, agurka(tu), agurkatzen. *du* ad.

'agurtu, agur egin'.

agurmaria iz. *Sin.* [abemaria](#).

aguro* e. [agudo](#).

agur on iz. *Zah. g.er.* 'gurtza, jaurespena'.

agurtu, agur(tu), agurtzen. *du* ad.

agurtza iz. 1 'gurtza'. 2 *g.g.er.* 'arrosarioa'.

agurtzaile iz. *g.er.*

agustindar

ahabia iz. *Vaccinium myrtillus*.

ahago iz. *Rumex patientia*.

ahagorri iz. *g.er. h.* [ahago](#).

ahagozo* e. [ahogozo](#).

ahaide

Ahaide Nagusi *pl.*

ahaidego iz. 'ahaidetasuna'.

ahaideria iz. 'senitarte, ahaideen multzoa'.

ahaidetasun

ahaidetu, ahaide(tu), ahaidetzen. *da/du* ad.

'ahaide bihurtu'.

ahaiko iz. *g.er. h.* 1 [ahaideak](#). 2 [ahaidetasun](#).

ahaire iz. *Zub.* 'doinua'.

ahakar iz. *Sin.* [aharra](#).

ahakar egin

ahakarrean

ahakartu, ahakar(tu), ahakartzen. *da* ad. *Sin.*

[aharratu](#).

ahal 1 iz.: *ahala du hori egiteko*. Era burutuaren ondoan, 'ahal d(ir)en guztia(k)':

esan ahalak esan dizkiote elkarri; egin ahalak egin dituzte.

ahala egin: *nire ahala egin dut; bere ahala egiten duena*.

ahala eman

ahal 2, partikula modala, desira adierazten duena: *gingo ahal du!, ez ahal da eroriko!*

ahala adlag. 1 (aditzaren era burutuaren ondoan) '-en neurrian': *iritsi ahala eseri dira; platerak atera ahala husten ziren*. 2 *koka ahala jende sartu zen*.

ahalara adlag. *Zah.:* *handiek nahikara, ttipiek ahalara*.

ahalaz *Lap.* eta *BNaf.* 'ahal den neurrian': *euskara ahalaz garbia darabil; saiatzen dira ahalaz gordetzen lehengo ohiturak; baina horretarako borrokatu behar eta ahalaz denak elkarrekin*.

ahalbait* e. [al bait](#).

ahalbide

ahalbideratu, ahalbidera, ahalbideratzen. *du* ad. *h.* [ahalbideratu](#).

ahalbideratu, ahalbide(tu), ahalbideratzen. *du* ad.

ahaldun iz.: *Batzar Nagusietako ahaldun edo ordezkari* 'apoderado' (Bizkaian) eta 'procurador' (Araba eta Gipuzkoan) *esaten zitzaion*.

ahaldundegi* e. [aldundi](#), [diputazio](#).

ahaldundi* e. [aldundi](#), [diputazio](#).

ahaldungai

ahalegar* e. [aholegar](#).

ahalegin iz. *Sin.* [eginahal](#).

ahalegina adlag. 'ahaleginean, ahal den neurrian': *ahalegina moztuta ere, nahiko luzea izango zen*.

ahalegina(k) egin

ahaleginean

ahalegindu, ahalegin(du), ahalegintzen. *da* ad.: *esaten (bukatzen, etab.) ahalegindu*.

ahaleginka adlag. *g.er.* 'ahaleginak eginez'.

ahalegintxo iz. (*ahalegin*-en txikigarria).

ahalera iz. *Gram.*

ahalezko

ahalgabe izond. *g.er.*

ahalde* e. [ahalke](#).

ahalgo iz. 'kemena': *adinarekin ahalgoak joan zaizkit.*

ahalguztidun

ahalguztiduntasun

ahalik (eta) 1 adlag.ekin: *ahalik maizen, sarrien, etab. baino hobeto ahalik maizena, ahalik sarriena, etab. 2 izond.ekin: ahalik garbiena, osoena, ederrena, etab. 3 ahalik eta goizenik merkatura joan.*

ahal izan, ahal izaten, ahalko / ahal izango: *ekarri ahal izateko; etortzen ahal da; ahal dela; ahal den sailik handiena; ezin konta ahal.*

ahal adina

ahal adinako

ahal adinbat

ahal beste

ahal bezain

ahal bezainbat

ahal bezala

ahal izate

ahalke iz. *Batez ere Ipar.*

ahalke izan *da ad. Batez ere Ipar.: hartaz ahalke naiz; semearen ahalke dira.*

ahalkearazi, ahalkearaz, ahalkearazten. *du ad. Ipar.*

ahalkegabe izond. *Ipar. Sin. [lotsagabe](#).*

ahalkegabekeria iz. *Ipar. Sin. [lotsagabekeria](#).*

ahalkegabeki adlag. *Ipar. Sin. [lotsagabeki](#).*

ahalkegabetasun iz. *Ipar. Sin. [lotsagabetasun](#).*

ahalkegabetu, ahalkegabe(tu), ahalkegabetzen. *da/du ad. Ipar. Sin. [lotsagabetu](#).*

ahalkegarri izond. *Ipar. Sin. [lotsagarri](#).*

ahalkeizun

ahalkeizungarri* e. [ahalkegarri](#).

ahalkerazi* e. [ahalkearazi](#).

ahalkeria iz. *Jas. 1 'ahalkea'. 2 pl. 'lotsariak'.*

ahalketi izond. *Ipar. Sin. [lotsati](#).*

ahalketsu izond. *Ipar. g.er.*

ahalketu, ahalke(tu), ahalketzen. *da/du ad. Ipar. Sin. [lotsatu](#).*

ahalkor izond. *Ipar. Sin. [lotsati](#), [lotsakor](#), [lotsor](#).*

ahalmen

ahalmentsu izond. *g.g.er. 'ahaltsua'.*

ahalorde iz.: *abokatuari eskura eman zion ahalordea.*

ahalarotako izond. *g.er.*

ahaltasun

ahaltsu

ahaltsutasun iz. *g.er. 'ahalmena'.*

ahamen

ahamenda

ahamenka

ahamenkatu, ahamenka(tu), ahamenkatzen. *du ad.*

ahantzarazi, ahantzaraz, ahantzarazten. *dio ad.*

ahantzi, ahantz, ahantzten. *da/du ad.*

ahanzgarri iz. 'ahantzarazten duena': *oi hau oinazea, beste guztien ahanzgarria!*

ahanzkor

ahanzmendu iz. *g.er.*

ahanzte

ahanztura

ahapaldi

ahapean* e. [ahopean](#).

ahapeka adlag. *Batez ere Ipar.*

ahapeko* e. [ahopeko](#).

ahapetik adlag. *Batez ere Ipar.*

aharantza iz. *Ipar. Zah. 'mintzaera'.*

ahardi

ahari

ahari(-)joko *Sin. [ahari\(-\)talka](#), [ahari\(-\)topeka](#).*

ahari(-)talka *Sin. [ahari\(-\)joko](#), [ahari\(-\)topeka](#).*

ahari(-)topeka *Sin. [ahari\(-\)joko](#), [ahari\(-\)talka](#).*

ahariki

ahariko

aharito iz. *Bizk. 'ahari(ko)a'.*

aharra iz. *Sin. [ahakar](#).*

aharrari izond. *Ipar. 'liskartia'.*

aharratu, aharra(tu), aharratzen. *da ad. Ipar. 'liskartu'.*

aharrausi

aharrausi egin

aharrausika

ahartzartz iz. *Batez ere Zub. 'aharia'.*

ahatara* e. [ahotara](#).

ahate**ahatebeltz** iz. *Melanitta nigra*.**ahateki****ahatekume****ahatettipi** iz. h. [zertzeta](#).**ahats** izond. *Zah.* 'zikina'.**ahausi*** e. [adausi](#).**ahazabal*** e. [ahozabal](#).**ahazgarri****ahazkor****ahazmen** iz. *g.er.***ahazte****ahaztu**, **ahatz**, **ahazten**. *da/du* ad. eta *zaio* ad.:*euskaraz hitz egiten ahaztu zaio; bigarren**galderari erantzutea ahaztu zaio.***ezin ahaztuzko****ahazuri*** e. [ahozuri](#).**aheri** iz. *Zah. g.er.* 'kantu doinua'.**aheria*** e. [ahoeri](#).**ahetz** iz. *Ipar.***ahi****ahiarazi**, **ahiaraz**, **ahiarazten**. *du* ad.**ahikor** izond. 'ahitzen dena'.**ahitu**, **ahi(tu)**, **ahitzen**. *da* ad. 'agortu, bukatu'.**ahitze****ahizpa****ahizpaorde****ahizpatzako****ahizperdi** iz. *Ipar.* eta *Naf.***aho** iz.: *ahotik ezin utzi(zko)a*.**aho(a) bete**: *ahoa bete hortz gelditu edo utzi; aho bete haginekin utzi edo gelditu.***aho(a) betean**: *gezurrik doilorrenak ahoa betean jaurtiz.***aho(a) beteka****aho(a) beteko****aho(a) betez****aho-artatzaile****aho batez****aho-bero** izond. edo [ahobero](#).**aho(-)ganga** iz. *Ipar.* 'ahosabaia'.**aho(-)korapilo****ahoko soinu****aho-mihi** (kasu-markaren batekin erabiltzen da, eta pluralean edo mugagabea): *jendeen aho-mihiek aldatu dute izen zaharra; aho-**mihitan erabiltzen dute maiz auzi hori; gizalditik gizaldira aho-mihiz heldua.***aho(-)soinu****ahotan****ahotan erabili****ahotan hartu****ahotik ahora****ahoz****aho-zabal** izond. edo [ahozabal](#).**aho zabalik****aho zabalka** edo [ahozabalka](#).**ahoz aho****ahoz behera****ahoz gora****ahozko****aho-zuri** edo [ahozuri](#) izond. 'mokofina'.**aho bateko*** e. [ahobatezko](#).**ahobatezko****ahobero** edo [aho-bero](#)**ahoberokeria****ahoberritu**, **ahoberri**, **ahoberritzen**. *du* ad.**ahobizar****ahoeri** iz. 'ahoko eritasuna, bereziki mihian eta inguruetan gertatzen diren zaurixka batzuetan datzana'.**ahogozatu**, **ahogoza**, **ahogozatzen**. *du* ad.**ahogozo****ahokada****ahokaleku****ahokatu**, **ahoka**, **ahokatzen**. *du* ad.**ahoko** iz. 1 *Ipar.* pl. 'hortz, hagin ordezkioak'. 2 'zaldiei-eta ahoan jartzen zaien uhala'.**aholatx** iz. *Rhinonemus*, *Ciliata*, *Gaidropsarus* eta *Lepidion* generoetako arraina.**aholegar****aholkatu**, **aholka**, **aholkatzen**. *du* ad.:*norbaitek norbait zerbait egitera aholkatu; aholkatu zuen Adan hark ere har zezan sagar hartatik. Sin. [aholku eman](#).***aholku****aholku(-)batzorde**: *Euskararen Aholku Batzordea.***aholku eman****aholkulari****aholkularitza****ahomen 1** iz. 'omena, ospea'.

ahomen 2* e. [ahamen](#).
 ahopats* e. [aupats](#).
ahopean
ahopeko
ahopildu, ahopil, ahopiltzen. *du* ad.
ahopilo iz. *Ipar. g.er.* 'ahobizarra'.
ahoratu, ahora(tu), ahoratzen. 1 *du* ad. 'ahora eraman'. 2 *zaio* ad. 'ahora etorri'.
ahosabai
ahoskabe izond. *Fon.*
ahoskarazi, ahoskaraz, ahoskarazten. *dio* ad.
ahoskatu, ahoska, ahoskatzen. *du* ad.
ahoskera
ahostun izond. *Fon.*
ahotara
ahotaraka
ahots
ahotz 1
 ahotz 2* e. [arotz](#).
ahozabal edo [aho-zabal](#) izond.
ahozabalka adlag. edo [aho zabalka](#).
ahozapi iz. *Sin. [ezpainzapi](#)*.
ahozkotasun
 ahozpez* e. [ahuspez](#).
 ahozpeztu* e. [ahuspeztu](#).
ahoztegi iz. 'lastategia'.
ahozuri edo [aho-zuri](#) izond. 'mokofina'.
ahuakate iz. *Persea gratissima*.
ahuakateondo
ahuku
ahul
ahulaldi
ahularazi, ahularaz, ahularazten. *du* ad.
ahuldade iz. *Gip.*
ahuldu, ahul(du), ahultzen. *da/du* ad.
ahuldura
ahuleria iz. 'indar falta'.
ahuletsi, ahulets, ahulesten. *da/du* ad. *Ipar. g.er.* 'ahuldu'.
ahulezia
ahulgarri izond. eta iz. 'ahultzen duena'.
ahulgune iz. 'gune ahula'.
ahulkeria iz. 'kemen falta'.
ahulki
ahultasun
ahultxo izond. eta adlag. (*ahul*-en txikigarria).

ahultzaile izond. *g.er.*
ahulune iz. 'ahulaldia'.
ahulxko izond. eta adlag. (*ahul*-en txikigarria).
 ahume* e. [auma](#).
ahuntz
ahuntz(-)azienda
ahuntz-erdara
ahuntz-hosto iz. 'atxaparra' (*Lonicera sp.*).
ahuntz-praka iz. *Cheiranthus sp.*
ahuntz(-)talde
ahuntzadar iz. *Pistacia terebinthus*.
ahuntzain
ahuntzama
ahunzki iz.
 ahuña* e. [antxume](#), [ahuñe](#).
ahuñe iz. *Zub.* 'antxumea'.
ahur 1 iz. 'eskuaren barrualdea': *anartean ahur betez aberats dadila; ahur bat irin*. 2 izond. *Mat. eta Fis. Sin. [konkabo](#)*: poligono ahurra.
ahurka
ahurreta iz. *Zub.* 'ahurtara'.
ahurtara
ahurtaraka
ahuspeka adlag. *Ipar. g.er.* 'ahuspez'.
ahuspekatu, ahuspeka(tu), ahuspekatzen. *da* ad. *Ipar. g.er.* 'ahuspeztu'.
ahuspez
ahuspezka
ahuspezkatu, ahuspezka(tu), ahuspezkatzen. *da* ad. *Naf.* 'ahuspeztu'.
ahuspeztu, ahuspez(tu), ahuspezten. *da* ad.
ahutz
ahutzeko iz. *Zah.* 'masailekoa'.
ai *Sin. [aiei](#)*.
ai ene interj.
aialdeko iz. *Naf.*
aiba *Heg., Lgart.*
aida 1 'behi-idiei eragiteko hitza'.
aida 2 *Bizk.:* *aida batean* ('berehala').
aidaka
 aidanez* e. [agidanez](#).
aiduru
aiduru egon
aiduru gelditu
aiei *Sin. [ai](#)*.
aieika

aieka iz. 'alde, alderdia'.
aienatu, aiena, aienatzen. *du* ad.
aienatzaile izond. *g.er.* 'ilunbeen aienatzailea'.
aiene
aieneka
aieneko iz.
aieru
aieruka
aieska iz. 'aienea'.
aiez adlag. *Zah.* 'aieneka'.
aiez egon
aiezka adlag. *g.er.* 'aiez'.
aihen
aihen(-)belar
aihen ezker 'ezker-aihen'.
aihendu, aihen(du), aihentzen. *da* ad. 'aihenak, kimuak erne'.
aihenzuri iz. *Clematis vitalba*.
aiher
aiher izan 1 *da/zaio* ad. 'zerbaiten/zerbait egiteko gogo edo gorrotoa izan': *aiher dira zernahi esateko; eskoletako gizon gazteei zen gehienik aiher; ardoari aiher natzaio; Herodias aiher zitzaion Joan Bataiatzaileari*. 2 *du* ad. 'zerbaiti gorrotoa izan': *erriak lau paretak aiher ditu; zenbat etsai dituen aiher!* Batzuetan 'zerbait egiteko nahia izan' ere adieraz dezake: *hau da aspaldi aiher izan dudana*.
aiherrak egon: *zu ikusteko aiherrak nago*.
aiherkunde
aihertu, aiher(tu), aihertzen. 1 *da* ad. 'makurtu'. 2 *zaio* ad. 'kontra egin'.
aiho iz. *Zub.* *g.er.* 'nahia, desira'.
aihotz
aika adlag. 'aieneka'.
aiko-maiko iz. *Batez ere Bizk.*
aila iz. *Bizk.* 'buztana, txortena'.
ailagina adlag. *Bizk.:* *Meza batek balio du Jesukristoren pasioak ailagina; zergatik maite dute euren burua ailagina?*
ailaginako izlag.: *besteen ailaginakoak dira horiek*.
ailara
ailaragin
ailatsu izond. *Bizk.* 'buztan handikoa'.

ailegatu, ailega, ailegatzten. *da* ad. *Batez ere Gip. eta Naf. Herr.* 'iritzi, heldu'.
ailis* e. [airis](#).
ailorbe iz. *Trigonella foenum-graecum*.
aimant iz. *Ipar. Zah. g.er.* 'iman-harria'.
aimara (hizkuntza).
aina* e. [adina](#).
ainar iz. *Ipar. eta Naf.* 'txilarra'.
ainara iz. h. [enara](#).
ainarba iz. *Zub.* 'armiarma'.
ainbaga* e. [hainbarik](#).
ainbagako* e. [hainbako](#).
ainbagarik* e. [hainbarik](#).
ainbarik* e. [hainbarik](#).
ainbat* e. [adinbat](#), [hainbat](#).
ainen* e. [añen](#).
aineneko* e. [añeneko](#).
ainenti* e. [añenti](#).
aingabe* e. [hainbarik](#).
aingeru iz.: *aingeru aurpegia zuen*.
aingeru(-)belar *Angelica officinalis*.
aingeru begirale
aingeru gaizto
aingeru guardako
aingeru jagole *Bizk.*
aingeru(-)kanpai 'aingeru-belarraren lorea'.
aingeru(-)lore
aingeru zaindari* e. [aingeru zaintzaile](#).
aingeru zaintzaile
aingerukeria
aingeruki 1 adlag. *g.er.*
aingeruki 2 iz. 'aingeruzko izakia'.
aingerutasun iz. *g.er.*
aingerutu, aingeru(tu), aingurutzen. *da/du* ad. 'aingeru bihurtu'.
aingerutxo
aingeruzko
aingira iz. *Anguilla anguilla*.
aingira more *Murena helena*.
aingura
ainguragile
ainguragintza
ainguratoki
ainguratu, aingura(tu), ainguratzen. *du* ad. 'ontzia aingura bidez finkatu'.
ainitz* e. [anitz](#).

aintza

aintzagarri izond. 'aintza merezi duena, goresgarria'.

aintzaka

aintzakotzat 'aintzat'.

aintzakotzat eduki

aintzakotzat eman

aintzakotzat hartu

aintzaldur* e. [aintzatu](#).

aintzat

aintzat eduki

aintzat eman

aintzat hartu

aintzatsu izond.

aintzatu, aintza(tu), aintzatzen. *du* ad.

aintzazko

aintzin* e. [aitzin](#).

aintzira

aintzura iz. *g.g.er.* 'irudia'.

ainube *Bizk.* 1 iz. 'laiotza, ospela'. 2 izond. 'itxaltsua'.

ainuri iz. *Naf. g.er.* 'intziria, zinkuria'.

ainutsu* e. [lainotsu](#).

aio

aiots iz. 'intziria, aienea'.

aipaezin**aipagarri**

aipaldi iz. *Ipar.* 'aipamena'.

aipamen

aiparazi, aiparaz, aiparazten. *dio* ad.

aipatu, aipa, aipatzen. *du* ad.

aipatzaile iz. *g.er.*

aipu

aipu izan *du* ad.: *hura zen hemen aipu dugun gizona*.

airakor izond. *g.er.*

airaldi iz. *Ipar.* 'hegaldia'.

airarazi, airaraz, airarazten. *du* ad.

airatu, aira, airatzen. *da/du* ad.

aire 1: *itsasoko arrainak eta aireko txoriak*. 2 *Ipar.* 'doinua'. 3 'antza, itxura'.

aire! 'alde!'.

airean a) 'ernai, urduri': *beldurak/beldurrez airean egon, utzi*; b) 'azkar, presaka': *zoaz hemendik airean*.

airean eduki

airean egon

aire-armada* e. [aireko armada](#).

aire berean *Ipar.* 'laster'.

aire-bidaia* e. [aireko bidaia](#).

aire(-)bide

aire gaizto 1 'tximista'. 2 'perlesia'.

aire-garraio* e. [aireko garraio](#).

aire girotu: *aire girotua jarri dute*.

aire-girotze

aire-indar* e. [aireko indar](#).

aireko armada**aireko bidaia****aireko garraio****aireko indar****aire(-)konpainia**

aireko posta edo [aire\(-\)posta](#)

aire(-)posta edo [aireko posta](#)

airetik adlag. *Ipar. Sin. [airez](#) (Heg.)* '(pilota-jokoan) pilotak lurra ukitu aurretik'.

aire txar 'perlesia'.

airez adlag. *Heg. Sin. [airetik](#) (Ipar.)*.

airez aire

aireberritu, aireberri, aireberritzen. *da/du* ad.

aireberritze

airedromo* e. [aerodromo](#).

aireko iz. *Ipar.* 'hegazkina'.

airenautika* e. [aeronautika](#).

aireontzi

aireplano iz. *Zah.* 'hegazkina, airekoa'.

aireportu

aireratu, airera, aireratzen. *da/du* ad.

aireratze: *aireratze-pista*.

airetikako iz. eta izlag. *g.er.*

aireztapen

aireztatu, airezta, aireztatzen. *du* ad.

airis izond.: *ogi airisa, legamiarik gabea*.

airos izond. eta adlag. *Ipar.*

airoski adlag. *Ipar.*

airoso adlag. *Heg.:* *airoso erabili du hamaika arroako harria*.

airostu, airos(tu), airosten. *da/du* ad. *Ipar.*

aisa h. [aise](#).

aisatu, aisa(tu), aisatzen. *du* ad. 'erraztu, eramangarriago egin'.

aise**aiseki**

aiseria iz. *Ipar.* 'aïsetasuna, erosotasuna'.

aisetasun

aisetu* e. [aisatu](#).

aisia

aisialdi

aisit izond. *Ipar.* eta *Naf. Zah.* 'erraza, arina'.

aislamendu* e. [isolamendu](#) (*Fis.*, eta bestetan hobestekoak diren [bakartze](#), [bakantze](#), [baztertze](#), etab.).

aislatu* e. [isolatu](#) (*Fis.*, eta bestetan hobestekoak diren [bakartu](#), [bakandu](#), [baztertu](#), etab.).

aita

aita-ama *pl.*

aita-amaginarreba *pl.*

aita-ama ponteko *pl.*

aita besoetako

aita familiako

aita nagusi 'komentu bateko burua'.

aita ponteko

aita usteko

aitabisaba iz. 'birraitona'.

aitabitxi

aitaginarreba

aitagoi iz. h. [aitalehen](#).

aitagure iz. 'Gure Aita otoitzaren izen zaharra'.

aitaita iz. *Zub.*

aitaizun iz. *g.er.* 'aitaordea'.

aitajaun iz. 1 'aitona'. 2 'aita pontekoa'.

aitakide

aitakiro adlag. *g.er.*

aitaldeko izlag. *g.er.*

aitalehen

aitamatu, **aitama(tu)**, **aitamatzen**. *da* ad. 'aita-ama bihurtu': *aita-amek, aitamatu direnetik, ez dakite gehiago zer den amodioa.*

aitamen* e. [aipamen](#).

aitaorde

aitaren

aitaren batean

aitaren egin

aitarenka

aitasaba* e. [aitona](#).

aita saindu *Ipar. Jas.*

aita santu

aitasantutu, **aitasantu**, **aitasantutzen**. *da/du* ad. *g.er.*

aitasantutza

aitaso iz. *Ipar.* 'aitona, arbasoa'.

aitasotu, **aitaso(tu)**, **aitasotzen**. *da* ad. *Ipar.*

g.er.

aitatar izond. 'aitaren itxura edo joerakoa'.

aitatasun

aitatiar izond. 'aitari atxikia'.

aitatu 1, **aita(tu)**, **aitatzen**. *da/du* ad. 'aita egin'.

aitatu 2, **aita(tu)**, **aitatzen**. *du* ad. h. [aipatu](#).

aitatxi

aitatxo iz. 'aita-ren txikigarria; haur-hizkeran, aita'; mugagabeen erabiltzen da: *eman aitatxori; aitatxok esan bezala.*

aitatzako

aitatze* e. [aipamen](#), [aipatze](#).

aitaurren iz. *Zah. g.er. Sin.* [aitalehen](#).

aitaxo iz. *Ipar.* 'aitaso-ren txikigarria'.

aitazko izlag.: *Jainkoaren aitazko ontasuna.*

aitazulo

aitita iz. *Bizk.*

aitita-amama *pl. Bizk.*

aitona

aitona-amona *pl.*

aitondu, **aiton**, **aitontzen**. *da* ad. 1 'aitona bihurtu'. 2 'aguretu'. 3 'aitonaren trazak hartu'.

aitonen alaba* e. [aitoren alaba](#).

aitonen seme* e. [aitoren seme](#).

aitontasun

aitor

aitor egin

aitor eman

aitor-entzule

aitor izan *du* ad.

aitorde* e. [aitaorde](#).

aitoren alaba

aitoren seme

aitorketa iz. *g.er. h.* [aitorpen](#), [aitortza](#).

aitorkizun

aitorkuntza iz. *Bizk. g.er.*

aitorlari* e. [aitorle](#).

aitorle iz. 1 'aitortzailea'. 2 'aitor-entzulea'.

aitorleku

aitormen

aitorpen

aitorra eman* e. [aitor eman](#).

aitorrazazi, aitorraraz, aitorrarazten. *dio* ad.

aitorrera iz. 1 'lekukotasuna'. 2 *g.er.*

'aitormena'.

aitorrezin

aitortegi iz. *Erl.*

aitortu, aitor(tu), aitortzen. 1 *du* ad. 2 *da* ad.

'(bekatuen) aitortza egin'.

aitortza

aitortzaile

aitortze

aitu* e. [aditu](#).

aitzakia

aitzaki-maitzaki

aitzakiatu, aitzakia(tu), aitzakiatzen. *du* ad.

g.er. 'zuritu, aitzakia atera': *zeure ezjakinak*

aitzakiatzen zaitu.

aitzi *Ipar. g.er.:* neskaxaren nahiaren aitz

edo kontra; liberalkeriari aitz.

aitziko 'aurkakoa'.

aitzin

aitzina

aitzinean

aitzineko

aitzinera adlag.: *Erregeren aitzinera heldu zenean; begien aitzinera*.

aitzinetik

aitzinetiko izlag. *Ipar.*

aitzinez aitzin *Ipar.* 'aurrez aurre'.

aitzinako* e. [aitzinako](#).

aitzinalde

aitzinamendu

aitzinapen* e. [aitzinamendu](#).

aitzinarazi, aitzinaraz, aitzinarazten. *du* ad.

aitzinarazle iz. *g.er.*

aitzinasmo

aitzinat* e. [aitzina](#).

aitzinatu, aitzina(tu), aitzinatzen. *da/du* ad.

'aurreratu'.

aitzinatzaile iz. *g.er.* 'eragilea, sustatzailea'.

aitzinatze

aitzinazale iz. *g.er.* 'aurrerazalea'.

aitzindari

aitzindaritasun

aitzindaritza

aitzindegia iz. 'aitzinaldea'.

aitzindu, aitzin(du), aitzintzen. *zaio* ad. 'aurrea hartu'.

aitzineko iz. 'arbasoa'; 'aitzindaria'.

aitzinerat* e. [aitzinerat](#).

aitzineratu, aitzinera(tu), aitzineratzen. *du* ad.

'aitzinera, aurrera, ekarri'.

aitzin-gibel 1 adlag. 2 iz.

aitzingidari h. 1 [gidari](#). 2 [aitzindari](#). 3

[buruzagi](#).

aitziniala* e. [aitzinerat](#).

aitzinirudi

aitzinkontu

aitzinsolas

aitzinttoan adlag. *Ipar.* 'pixka bat lehenago'.

aitzintxe adlag. 'lehentxeago'.

aitzintxean adlag. 'lehentxeago'.

aitzintxetik adlag. 'lehentxeago'.

aitzitik

aitzur

aitzur(-)begi

aitzurtean adlag. 'aitzurraz lurra lantzen'.

aitzurtean* e. [aitzurtean](#).

aitzurka adlag. 1 'aitzur-ukaldika'. 2

'aitzurtean'.

aitzurkada iz. 'aitzur-kolpea'.

aitzurketa

aitzurketan: *aitzurketan aritu; aitzurketan egin; aitzurketan jardun*.

aitzurlari

aitzurrotx iz. 'bi edo hiru hortzeko aitzur modukoa'.

aitzurte, aitzur(tu), aitzurtzen. *du* ad.

aiui iz. *g.er.* 'oihua, garrasia'.

aiuika

aiuma iz. *g.er.*

aiuntamentu iz. *Heg. Beh.* h. [udal](#), [udaletxe](#).

aiurri

aiuta

aiutari iz. *g.er.* 'laguntzailea'.

aiutatu* e. [lagundu](#).

aiutatzaile* e. [laguntzaile](#).

aiutu izond. *Bizk.*

aixkol iz. *Lathyrus sativus*.

aizaro iz. *g.er.*

aizina iz. *Ipar.* 'astia, beta'.

aizkatu, aizka, aizkatzen. *du* ad. *g.er.* 'uxatu, haizatu'.

aizkolapustu iz. 'aizkora-apustua'.

aizkolari

aizkoljoko iz. 'aizkora-jokoa'.

aizkolketa iz. *g.er.*

aizkol kirten* e. [aizkora\(-\)kirten](#).

aizkora

aizkora(-)aho

aizkora(-)apustu

aizkora(-)begi

aizkora(-)buru

aizkora(-)joko

aizkora(-)kirten

aizkora(-)kolpe

aizkoran adlag.: *gaztetatik hasiak aizkoran ikasten; aizkoran bezain trebea da laiaketan eta goldea erabiltzen.*

aizkora(-)ukaldi

aizkoragile

aizkoragintza

aizkorakada

aizkorol iz. *g.er.* 'aizkoraz landutako ohola'.

aizolbe iz. *Ipar. g.er.* 'haizeak jotzen ez duen tokia'.

aizpa* e. [ahizpa](#).

aizpil iz. *Sorbus torminalis*.

aizta iz. *Bizk. h.* [ahizpa](#).

aiztamakil* e. [astamakila](#), [lantza](#).

aizto

aiztokada

aiztur iz. pl. *Sin.* [guraize](#), [artazi](#).

aizun izond. 'faltsua'.

aje

ajeatu, ajea, ajeatzen. *da* ad. *Heg.*

ajedrez* e. [xake](#).

ajustadore* e. [doitzaile](#).

ajustatu, ajusta, ajustatzen. *da/du* ad. 1 *Zah.*

'bat etorri tratuan'. 2* 'neurrian jarri'

adierazteko erabili [doitu](#), [aurindu](#), [egokitu](#) eta 'pieza bat beste batean doi sartu' adierazteko erabili [ahokatu](#).

akabaila iz. 'bukaera, amaia'.

akabantza

akabatu, akaba, akabatzen. 1 *du* ad. 'animaliak bortxaz hil'. 2 *da/du* ad. 'amaitu, bukatu'. 3 *du* ad. 'azken ukituak egin'.

akabatzaile iz. 'azken ukituak egiten dituen'.

akabatze

akabera

akabo

akabo izan *da* ad. *Ipar.:* *han akabo izanen dira gaitz guztiak.*

akabu iz. *Bizk.* 'amaiera': *jaien akabuko egunean.*

akaburengoan adlag. *Bizk.* 'hilzorian'.

akademia

akademiko

akadiera

akain iz. *Ixodoidea sp.* 'kaparra'

akain(-)belar iz. *Ricinus communis*.

akan* e. [akain](#).

akanpada* e. [kanpaldi](#).

akanpatu* e. [kanpatu](#).

akara iz. *Valeriana celtica*. *Sin.* [nardo](#).

akara(-)aihen

akarizida

akaro iz. *Acarina*.

akaso adlag. *Heg. Beh.*

akastu, akats/akastu, akasten. *du* ad.

akastun

akats

akazia iz. *Acacia sp.*

akeita iz. *g.g.er.* 'kafea'.

akelarre

aker

aker(-)aihen

akerki iz.

akerko

akertxikiro iz. h. [aketiren](#).

akertxo iz. 'goldearen belarria'.

aketiren

aketo iz. 1 'aketirena'. 2 izond. '(pertsona) zakarra'.

akets izond. 1 'moldakaitza, traketsa'. 2 *g.er.* 'kamutsa'.

aketz

akeztu, aketz/akeztu, akeztzen. *da* ad. '(animalia emea) antzutu'.

akiakula iz. *Batez ere Bizk. g.er.* 'aitzakia, estakurua'.

akialdi

akiarazi, akiaraz, akiarazten. *du* ad.

akidura

akigarri

akitaniera (hizkuntza).

akitika adlag. h. [ikotika](#).

akitu, aki, akitzen. *da/du* ad. 1 'asko nekatu'. 2 *Naf.* 'amaitu, bukatu'.

akitze

akkratar (herritarra).

aklimatazio iz. *Ekol.* 'girotzea, egokitzea'.

akodiña iz. *Zub.* 1 'egitekoa'. 2 'buruhaustea'.

akolito

akomeatu, akomea, akomeatzen. *da* ad. *Ipar.* 'konpondu'.

akometatu, akometa, akometatzen. *du* ad. *Zah.* 'eraso, oldartu'.

akonfesional izond. *Sin.* [ez-konfesional](#).

akonito iz. *Aconitum napellus* (landare pozoitsua).

akorazatu* e. [korazatu](#).

akordatu, akorda, akordatzen. 1 *da/du* ad. *Zah.* 'hitzartu'. 2 *du* ad. *Ipar. Zah.* 'eman'. 3 *da* ad. *Heg. Beh.* a) 'gogoratu'; b) 'ohartu, konturatu'. 4 *da/du* ad. *Bizk.* 'esnatu'.

akorde

akordeoi iz. *Sin.* [eskusoinu](#).

akordio

akordu iz. *g.er.* 1 'hitzarmena'. 2 'sena'. 3 'oroimena'. 4 *Naf.* 'konortea'.

akorduan izan

akorritu, akorri, akorritzen. *da* ad. *Naf. g.er.* '(norbait) bere senera, bere onera etorri'.

akort

akort egon

akort ezarri

akort izan *da* ad.

akort jarri

akotatu* e. [kotatu](#), [kotak ezarri](#).

akrata

akrazia

akre iz. (hedadura neurria).

akreditatu* e. [egiaztatu](#), [frogatu](#), [baimena izan](#).

akreditazio* e. [egiaztagiri](#), [agiri](#), [baimen](#).

akriliko

akrobata

akrobatiko

akrobazia

akromatiko

akronimo iz. *Hizkl.*

akropoli iz. *Hist.*

akta iz. 'batzar agiria'.

akta egin

akta(-)liburu

aktibista iz. 'ekintzailea'.

aktibo 1 izond. 2 iz. *Tekn.*

aktiboan* e. 1 [jardunean](#). 2 *Ipar.* eta *Naf.* [arian](#).

aktinia iz. *Actiniaria*.

akto

aktore

aktual izond. *Erl., Fil.*

aktualizazio* e. [eguneratze](#).

aktuario iz. *Finantz., Zuz.*

aktuatu* e. [jardun](#), [jokatu](#).

aktuazio* e. [jokaldi](#), [jardun\(aldi\)](#).

akuarela iz. *Sin.* [urmargo](#).

akuario

akueduktu

akuifero izond. (baina izenondoak *urdun*, *ur-tankerakoekin* ere egin daitezke) eta iz. *Geol.* (izenak *ur* hitzaz baliatuz ere egin daitezke, *ur-geruza* bezala).

akuikultura iz. (Landarezaintzakoa).

akuilada iz. h. [akuilukada](#).

akuilagarri

akuilari iz. 'demetan, idia akuilatzen duena'.

Cf. [akuilatzaile](#).

akuilatu, akuila, akuilatzen. *du* ad.

akuilatzaile iz. eta izond. 'eragilea'. Cf.

[akuilari](#).

akuilatze

akuilu

akuilu-makuilu

akuiluka

akula iz. *Belone belone*.

akulamendi 1 iz. 'arkanbelea' (*Lucanus cervus*). 2 (irain-hitza).

akulturazio

akumulatu* e. [metatu](#).

akuoso* e. [ur-](#), etab.

akupuntura**akura****akuratu**, akura(tu), akuratzten. *du* ad.**akuri** iz. *Cavia porcellus*.**akusamendu** iz. *Zah. g.er.* 'akusazioa'.**akusari** iz. *Zah.* 'akusatzailea'.**akusatibo** izond. *Gram.***akusatu 1**, akusa, akusatzen. *du* ad.**akusatu 2** iz.**akusatzaile****akusatze****akusazio****akustika** iz. *Fis.***akustiko** izond. *Fis.***akusu** iz. *Ipar. Zah.* 'akusazioa'.**akutu** izond. *Med.*akzesit* e. [acesit](#).akzesio* e. [irispide](#), [sarrera](#), etab.akzesorio* e. [gehigarri](#), [emendakin](#), etab.**akzidente 1** iz. *Fil., Teol.* 2* e. [istripu](#).**akzio** iz. *Ekon., Zuz.***akziodun****al** 'galde partikula'.**ala 1**: *txantxetan ari zara, ala?***ala... ala...**: *ala mendietan ala zelaietan, non-nahi ongi heldu da.***ala 2**: *ala Tutatis!, ala Zeus!* (Baina ik. *alafede*, *alajainkoa*).**ala 3** iz. (gabarra mota).ala 4* e. [alha](#).**alaba****alaba besotako****alaba ponteko****alababitxi****alabadere** *Batez ere Zub.***alabadereko** izlag. *Batez ere Zub.* 'gehiegizkoa'.**alabaina 1** 'hala ere'. 2 'izan ere'.**alabaizun****alabantza** iz. *Zah. g.er.***alabaorde****alabastro** iz. 'harzuria'.**alabatasun****alabatu**, alaba, alabatzen. *du* ad. *Heg., g.er.* 'laudatu, goraipatu'.**alabatzako**alaberean* e. [hala berean](#), [halaber](#).alabitxi* e. [alababitxi](#).aladura* e. [alhadura](#).**alaen**: *gezurti alaena!***alafede****alagala** adlag. *Bizk.* 'oso ondo'.**alagalako**alagune* e. [alhagune](#).**alai****alaialdi****alaiarazi**, alaiaraz, alaiarazten. *du* ad.**alaigarri****alaiki****alain** *g.er.* 'hain'.**alaitasun****alaitsu** izond. *g.er.***alaitu**, alai(tu), alaitzen. *da/du* ad.**alaja** iz. *Beh. g.er.* h. [bitxi](#).**alajaina****alajainetan****alajainkoa****alaka 1** 1 iz. 'kexua'. 2 adlag. 'kexuka'.**alaka 2** iz. 'ertz hila, lantzerra'.**alakatu 1**, alaka(tu), alakatzen. *da* ad. 'kexuka ibili'.**alakatu 2**, alaka(tu), alakatzen. *du* ad. 'ertz hil'.**alamen** iz. *Bizk.* 'hizketaldi aspergarri edo gogaikarria'.alan* e. [alhan](#).**alanbike** iz. 'destilagailua'.**alanbre** iz. *Sin.* [burdin hari](#).alapide* e. [alhapide](#).**alarau** iz. *Bizk.* 'oihu ozena'.**alarauka** adlag. *Bizk.*alarazi* e. [alharazi](#).**alarde****alargun****alargundu**, alargun(du), alarguntzen. *da/du* ad.**alarguntasun****alarguntsa** iz. h. [alargun](#).**alarguntsa(-)belar** h. [ira\(-\)belar](#).**alarguntza****alarma** iz.: *gaur gauean alarmak jo du; atezainak alarma jo zuen.*alarmagarri* e. [aztoragarri](#), etab.

alarmatu* e. [aztoratu](#), etab.

alartze iz. *Sin.* [atalase](#).

alasa* e. [arasa](#).

alatsu izond. *Bizk.* 'mingarria, (min) zorrotza': *min alatsua*.

alatu, ala(tu), alatzten. *du ad. Bizk.* 'sufritu'.

alatz* e. [mirari](#).

alatzaille* e. [alhatzaile](#).

alauda iz. 'hegaxabala' (*Alauda sp.*).

alauda motodun 'kutturlioa' (*Galerida sp.*)

alazoko izond. *Bizk. g.er.* 'egokia, alagalakoa'.

alba 1 iz. 'egunsentia'.

alba 2 iz. 'apaizaren jantzi zuri luzea'.

alba 3 iz. 'arnasestua'.

albetan adlag. 'arnasestuka; azken hatsetan'.

albaindu, albain, albaintzen. *du ad.*

albainil* e. [igeltsero](#), [gisugile](#).

albainorratz

albainu

albainutu, albainu(tu), albainutzen. *du ad.* 'albainua jostorratzaren begian sartu'. Cf.

[albaindu](#).

albait: *ukaldia albait zuzentzen dute begira eta sudurrera; albait merkeen ipini dituzte salgai beren uztak; albait lasterren etortzeko eskatu digu.*

albaitari

albaitaritz

albaitero iz. h. [albaitari](#).

albaka iz. *Ocimum basilicum*.

albaniar (herritarra).

albaniera (hizkuntza).

albaraka* e. [albaka](#)

albarikoke* e. [abrikot](#).

albata iz. 'ardien eritasuna, arnasa hartzea eragozten diena'. *Sin.* [albatamin](#).

albatamin iz. *Sin.* [albata](#).

albate

albatros iz. *Fam. Diomedidae*.

albeni iz. '(oihalaren) bazterra'.

alberdania

alberdanian

alberjinia iz. *Solanum melongena*.

albertxiko iz. h. [abrikot](#).

albertxikondo iz. h. [abrikotondo](#).

albetxe iz. *g.er.* 'beltxata' (*Agrostemma githago*).

albiriste

albistari

albistaritza

albistatu, albista, albistatzen. *du ad. g.er.* 1 'bisitatu'. 2 'berri eman': *aro berri bat albistatzen zuen*.

albiste

albistegi iz.: *bederatzietako albistegian eman dute berria*.

albitar

albitz iz. *Brachypodium pinnatum*. *Sin.* [albitz\(-\)belar](#).

albitz(-)belar iz. *Sin.* [albitz](#).

albo 1 iz.: *atearen burua eta alboak; alboko min* 'alborengoa'.

albora egin

albora utzi

albo 2 iz. *Platanus hybrida*. *Sin.* [platano 1](#).

alboka 1 iz. (musika-tresna).

alboka 2 adlag. 'zabuka, aldamenka'.

albo-alboka *Bizk.*

albokada iz. *Zah. g.er.*

albokari iz. 'alboka-jotzailea'.

alboke* e. [alboroke](#).

albokera 1 iz. *Bizk. g.er.* 'hegaluzea'.

albokera 2 adlag. *Bizk.* 'zeharka'.

albondiga* e. [\(haragi\) bola](#).

alboratu, albora(tu), alboratzen. *da/du ad.*

alborengo

alboroke iz. 'otordu arina, gertaeraren bat ospatzeko lagunartean egina'.

albufera iz. *Geogr.*

album

albumina

alda iz. *g.er.* 'tokiz aldatzea; aldaketa': *aldako usoak* 'paseko usoak'.

aldaaldi iz. *g.er.*

aldaba iz. *Heg.*

aldabarra

aldabera izond. *g.er.* 'aldakorra'.

aldaera

aldaetxe iz. 'janztetxea'.

aldaezin

aldaezintasun

aldagai

aldagailu iz. 1 'aldatzeko tresna': *abiadura-aldagailua*. 2 *Ipar*. 'aldagarria'. 3 *Ipar*. 'aldaketa'.

aldagaitz izond. 'ia aldaezina'.

aldagarri iz.

aldagela

aldagoi iz. *g.er.* 'haize indartsu eta euritsua'.

aldaira iz. *Ipar*. 'aldatzea, aldaketa': *etxe-aldaira*.

aldaka

aldakaitz iz.

aldaketa

aldaki iz. 'kopia'.

aldakor

aldakortasun

aldakuntza

aldamen

aldameneko

aldameneratu, *aldamenera*(tu),
aldameneratzen. *da/du* ad. *Gip. g.er.*

aldamenka

aldamio

aldapa iz.: *aldapan behera, aldapan gora*.

aldapan egon

aldaparo

aldapatsu

aldarapen iz. *Fis*.

aldararazi, *aldararaz, aldararazten*. *du* ad.
g.er. 'urrunarazi'.

aldaratu, *aldara, aldaratzen*. *da/du* ad.

'urrundu': *aldara hadi ene bidetik; maiz aldara zaitez zure bihotzaren bakartokira*. *Anton*.
[alderatu](#).

aldarazi, *aldaraz, aldarazten*. *du* ad.

aldare iz.: *aldareko sakramentua*.

aldare nagusi

aldareratu, *aldarera*(tu), *aldareratzen*. *da/du*
ad. *g.er.*

aldaro iz. 1 *Zah. g.er.* 'jantziaren beheko ertzeko gorabehera'. 2 'balantza'.

aldaroka adlag. 'balantzaka'.

aldarri

aldarri egin 'aldarrikatu'.

aldarrika adlag. 'aldarri eginez'.

aldarrikapen

aldarrikari

aldarrikatu, *aldarrika*(tu), *aldarrikatzen*. *du*
ad.

aldarte

aldartez adlag. *Zah. g.er.* 'aldarteka'.

aldarteka

aldartetsu

aldats iz. 'aldapa, malda': *aldats behera, aldats gora*.

aldats egin 'zail egin'.

aldats iruditu 'zail iruditu'.

aldatu, *alda, aldatzen*. *da/du* ad.

-ra aldatu 1 *du* ad. '-ra eraman, ekarri':

Eibartik Gasteiza aldatu zuten. 2 *da* ad.

'bizitzera joan, egoitza aldatu': *menditik herrira aldatu zen*.

-z aldatu 1 *du* ad.: *liburuak lekuz aldatu ditugu*. 2 *da* ad.: *laster aldatuko gara etxez*.

aldatzaile iz.: *diru-aldatzailea; porru-aldatzailea; testu-aldatzailea*.

aldatze

aldatzeko iz.: 'aldatzen den arropa'.

aldaxka iz. *Sin.* [kimu](#).

aldaxkatu, *aldaxka*(tu), *aldaxkatzen*. *da* ad.

alde 1 iz.: *alde handia dago batetik bestera*.

-en aldean: *ederrak dira mairuak hauen aldean*.

alde-alde: *alde-alde zer balio du soineko horrek?*

alde-aldean 'ia-ia': *nire otoitzak txit laburrak dira, alde-aldean bortxaz bezala eginak*.

alde 2 iz.: *mendiaren alde honetan*.

-en alde

-en alde egin '(norbaiten) alde atera, jokatu, mintzatu', etab.

alde!

aldea atera

alde-alde

aldean beste

alde aurretik h. [aldez aurretik](#).

alde aurrez h. [aldez aurretik](#).

alde bat *Lap.* eta *Naf.* 'erabat, betiko': *alde bat etorri da Ameriketatik*.

alde batera

alde batera utzi

alde bat utzi

alde-berdin
alde egin
alde(-)egite
alde eragin
alde guztiz
alde hemendik!
alderen alde *Sin.* [alderik alde](#).
alderik alde *Sin.* [alderen alde](#).
aldetik
alde 3 iz. 'taldea'.
aldean 1
aldean eduki
aldean eraman
aldean hartu
aldean izan
aldean 2 (inguruan): *seiak aldean etorriko da.*
aldeanitz* e. [aldeaniztun](#).
aldeaniztun izond. 'alde anitzekoa, alde askokoa'.
aldebakarreko izond.
aldebanatu, aldebana, aldebanatzen. *da/du* ad.
aldebiko izond.
aldegin* e. [alde egin](#).
aldehydo iz. *Kim.*
aldekide izond. *Mat.*
aldeko
aldenarazi, aldenaraz, aldenarazten. *du/dio* ad.
aldenaz beste* e. [aldeaz beste](#).
aldenbeste* e. [aldean beste](#).
aldendu, alden, aldentzen. *da/du* ad. 1 'urrutiratu'. 2 *Bizk.* 'galdu': *erlojua alden du zait*.
aldenik alde* e. [alderik alde](#).
aldera 1: *karitatea behar da guztien aldera; bere hartzekoaren aldera izan ditu ehun libera; adibide batzuk jarriko ditugu, lana errazte aldera.*
aldera 2 (inguruan): *seiak aldera etorriko da.*
alderaketa
alderakizun iz. *g.er.* 'erkaketa'.
alderako 1 adlag. '-en truke'. 2 izlag. '-en aldeko': *Baalen alderako gurpena.*
alderakotzat *Zah.* '-en alde, -en aldeko'.
alderantzi iz. 'ifrentzua, atzeko aldea'.
alderantzira

alderantziz
alderantzizko
alderantzizketa* e. [inbertsio](#).
alderatu, aldera(tu), alderatzen. 1 *zaio* ad. 'hurbildu'. *Anton.* [alderatu](#). 2 *du* ad. 'erkatu'.
alderatze
alderdi
alderdikari izond. 'alderdikoa': *jokabide alderdikaria.*
alderdikeria
alderdikide
alderdikide egin
alderdikoi
aldero* e. [aldero](#).
alderoka* e. [alderoka](#).
alderrai izond.
alderreskan adlag. 'errenkan, segidan': *zortzi egunean alderreskan.*
alderri iz. 'aldiria'.
aldetu, alde(tu), aldetzen. *zaio* ad. *Zah.* 'alde atera, alde jarri': *Jainkoa aldetuko zaigu.*
aldez
aldez alde
aldez... aldez...: *aldez damu dut, eta aldez atsegin.*
aldez aurreko
aldez aurretik
aldez beste
aldez besteko
aldez edo moldez
aldezkar
aldezle iz. h. [aldezkar](#).
aldezpen iz. 'defentsa'.
aldeztaile iz. h. [aldezkar](#).
aldeztu, alde(tu), aldezten. *du* ad.
aldi iz.: *aldian aldiak eskatzen duena egin; aldian aldiari dagokion eran jokatu.*
aldian aldiko
aldian behin
aldi bat *Ipar.* 'behin'.
aldi baterako 'aldi luze baterako'.
aldi batez *g.er.*
aldi berean 'batera'.
aldiko adlag. 'aldi bakoitzean'.
aldibereko izlag.: *aldibereko itzulpena; aldibereko okupazioa.*

aldiberekotasun**aldigaitz** iz. g.er. h. [alditxar](#).**aldigaizto** iz. g.er. h. [alditxar](#).**aldika** adlag. 'aldizka'.**aldikada** iz. 'denboraldia'.**aldikal** adlag. *Zub.* 'aldiko, aldi bakoitzeko'.**aldimaitza*** e. [batzorde](#).**aldin*** e. [balio](#), etab.**aldiri** iz.: *Bartzelonako aldirietan*.**aldiriko tren****aldiritar****aldiro** adlag. 'aldi oro(z)'.**alditsu****alditxar** iz. 'ondoeza; ezbeharra'.**alditxartu**, **alditxar(tu)**, **alditxartzen**. *da* ad.**alditxartze****aldiune****aldiz 1** lok. 'berriz, osterat': *gutxi hiltzen ditu goseak; anitz, aldiz, aseak*.**aldiz 2** adlag. 'batzuetan'.**aldiz-aldiz**: *aldiz-aldiz zapatariak zaldiz*.**aldiz 3** adlag.: *hiru aldiz saiatu zen; hamar aldiz handiagoa*.**aldizka****aldizkako****aldizkari****aldizkaritegi****aldizkatu**, **aldizka(tu)**, **aldizkatzen**. *da/du* ad.**aldizkatze****aldizkingi*** e. [aldizkari](#).**aldizko** iz. *Bizk.* 'apeta'.**aldjezairitar** e. [aljeriar](#).**aldra****aldraka****aldrebes 1** izond.: *ume aldrebesa; arrazoi aldrebesak*. **2** adlag.: *dena aldrebes, dena atzekoz aurrera*.**aldrebeskeria****aldrebestu**, **aldrebes(tu)**, **aldrebesten**. *du* ad. 'aldrebes jarri'.**aldun*** e. [ahaldun](#).**aldundi****ale** iz. 1 'bihia, garaua'. *Sin.* [bihi](#), [garau](#): *arto-alea, gari-alea; ez da ikaslerik agertu, ezta alerik ere*. 2 'batekoa, unitatea': *liburu berriaren ale bana eskaini digu*. 3 (hitz-elkarketaren bigarren osagai gisa) 'handia, ezustekoa': *hura gizon-alea!***aleatorio*** e. [ausazko](#), [menturazko](#).**aleazio** iz. *Heg.***alegatu**, **alega**, **alegaten**. *du* ad. 'argudiatu'.**alegazio****alegera** izond. *Ipar.* 'alaia'.**alegera(-)belar** 'sesamoa' (*Sesamum indicum*). *Sin.* [alegera](#).**alegerarik** adlag. *Ipar.***alegeragarri** izond. *Ipar.***alegeraki** adlag. *Ipar.***alegerarazi**, **alegeraraz**, **alegerarazten**. *du* ad. *Ipar.***alegeratasun** iz. *Ipar.***alegeratu**, **alegera(tu)**, **alegeratzen**. *da/du* ad.**alegeria*** e. [alegera\(-\)belar](#).**alegia****alegia egin** *Ipar.* 'itxura egin'.**alegialari****alegiazko****alegoria****alegrantzia** iz. *Beh.***alegratu*** e. [alegeratu](#).**alegre*** e. [alegera](#).**alegria** iz. *Zah. h.* [alaitasun](#).**alehun****alehungarren** ord.: *alehungarren aldiz esan zion*.**alehunka****alejale** izond. *eta* iz. *Sin.* [bihijale](#).**alelo** iz. *Biol.***aleluia****aleman 1** (herritarra). *Sin.* [alemaniar](#). **2** (hizkuntza).**alemanera*** e. [aleman](#).**alemaniar** (herritarra). *Sin.* [aleman](#).**alergia****alergiko****alero** iz. 'ala edo gabarra gidatzen duena'.**alertze** iz. *Larix decidua*. *Sin.* [laritz](#).**aletegi** iz. *Sin.* [bihitegi](#), [garautegi](#).**aletsu** izond. *Sin.* [bihitsu](#), [garautsu](#).**aletu**, **ale(tu)**, **aletzen**. **1** *da* ad. 'alez bete'. **2** *du* ad. 'aleak bereizi'.**alezta** iz. g.er. **1** 'erbatza'. **2** 'izpi gogorra'.

alezuri iz. *Symphoricarpos albus*.

alfabetatu, alfabetatu, alfabetatzen. *da/du* ad.

alfabetatze

alfabetiko

alfabetikoki

alfabeto

alfanumeriko izond.: *kode alfanumerikoa*.

alfer

alfer gaiztoan *g.er.*

alfer gorotz

alfer-lur *Sin.* [etze](#).

alfer-putz

alferreko izlag.: *alferreko bitartekoak*
baztertu.

alferretan adlag. *Ipar.*: *alferretan mintzo*
zara.

alfer(-)solas

alfer zotz

alferez iz. *Heg.*

alferkeria

alferki adlag. *Zah.*

alferlan

alferraldi

alferretsi, alferrets, alferresten. *du* ad. *Zah.*

alferrik

alferrik egon

alferrik galdu

alferrikako

alferrontzi

alfertasun

alfertu, alfer(tu), alfertzen. 1 *da/du* ad. 'alfer,
nagi bihurtu'. 2 *du* ad. *Zah.* 'alferrikako
bihurtu'.

alfertzar

alfonbra iz. *Heg.* 'tapiza'.

alfonbragintza iz. *Heg.* 'tapizgintza'.

alga iz. 'ur landarea'.

algara

algaraz

algaraka

algarrobo iz. *Ceratonía siliqua*.

algarrobo(-)leka

algebra* e. [aljebra](#).

algebraiko* e. [aljebraiko](#).

algeriar* e. [aljeriar](#).

algo* e. [ahalgo](#).

algodoi* e. [kotoi](#).

algoritmo

alhadura iz. *Ipar.* 'ausikia'.

alhagia iz. *Ipar.*

alhagune iz. *Ipar.*

alha(n) adlag. 1 'jaten, bazkatzen': *behiak*

alha(n) zebiltzan. 2 'jardunean, ibilian':

garbigailua alha(n) ari izan da goiz osoan.

alha(n) izan 1 'bazkatu': *Larrunen alha(n)*

ziren ardiak. 2 '(tresnak) ari izan, ibili': *gure*

auto zaharra alha(n) da oraino.

alhapide iz. *Ipar.*

alharazi, alharaz, alharazten. *du* ad. *Ipar.*

alharazle iz. *Ipar.*

alhatu, alha(tu), alhatzen. *Ipar.* 1 *da* ad.

'bazkatu, larratu': *behiak eta behorrek han*

alhatzen dira. 2 *du* ad. 'alharazi': *bazka*

gurietan alhatuko ditut neure ardiak.

alhatzaile iz. *Ipar.*

aliantza iz. *Pol., Hist.*

aliatu iz. *eta* izond.

alienatu, aliena, alienatzen. *da/du* ad.

'besterendu'.

alienazio iz. 'besterentzea'.

aligot iz. *Pagellus acarne*.

alikota

alimale izond.: *mutil alimale traste bat*.

alimaleko izlag.: *alimaleko liburua; bizar*

alimaleko batekin.

alimentu iz. *Heg., Beh.*

aliota iz. *Gavia sp.*

alisio iz. *Meteorol.*

aliterazio iz. *Liter.*

alix (irain hitza): *hago isilik, alix hori!*

aljebra

aljebraiko

aljeriar (herritarra).

aljertar (herritarra).

alka

alka(-)belar iz. *Dactylis glomerata*.

alkabuz* e. [arkabuz](#).

alkali iz. *Kim.*

alkalino izond. *Kim.*

alkaloide iz. *Kim.*

alkandora iz.: *alkandora hutsean, alkandora*

hutsik.

alkanfor* e. [kanfor](#).

alkanforrondo* e. [kanforrondo](#).

alkantarila* e. [estolda](#).

alkar* e. [elkar](#).

alkate

alkate-soinu

alkatego iz. h. [alkatetza](#).

alkateorde

alkatetza

alkatxofa iz. *Heg.* h. [orburu](#).

alki* e. [aulki](#).

alkilatu* e. [alokatu](#).

alkimia

alkitran* e. [brea](#), [galipot](#).

alkohol

alkoholdun izond.: *edari alkohol duna*.

alkoholiko

alkoholismo

alkoholizatu, alkoholiza, alkoholizatzen.

da/du ad.

almaatar (herritarra).

almadia

almaiz iz. 'motrailua'.

almaka iz. *Ipar. g.er.* h. [aldaka](#).

almanaka

almandrongila* e. ([haragi](#)) [bola](#).

almazari iz. 'garañoa'.

almazen iz. *Heg. Beh.* h. [biltegi](#).

almena

almendra iz. *Heg.* 'arbendola'.

almendrondo iz. *Heg.* 'arbendolondoa'.

almeza iz. *Celtis australis*.

almidoi

almidoitu, almidoi(tu), almidoitzen. *du ad.*

almidoiztatu* e. [almidoitu](#).

almirante 1 iz. 'itsas armadako goi buruzagia'.

almirante 2 iz. *Zah.* 'amabia, aguazila, udaleko enplegatua'.

almohade iz. *Hist.*

almorabide iz. *Hist.*

almortzu iz. *Bizk. g.er.* 'gosaria'.

almute

almute(-)dantza

alo *Ipar.:* goazen, *alo!*

aloe iz. *Aloe sp.*

aloes* e. [aloe](#).

alogatu, aloga, alogatzen. *du ad. Ipar. Zah.* 'moldatu, antolatu'.

aloger

alogeratu, alogera, alogeratzen. *du ad. g.er.* 'alokatu'.

alogereko iz. *Bizk.* 1 'soldatapekoa'. 2 'maizterra'.

aloimendu iz. *Ipar. g.er.* 'ostatua'.

aloitu, aloi, aloitzen. 1 *da/du ad. g.er.* 'ostatu eman (edo hartu)'. 2 *du ad. g.er.* 'alokatu'.

alokairu

alokairuko iz. 'soldatapekoa'.

alokatu, aloka, alokatzen. *du ad.* 1 'errentan hartu edo eman'. 2 'soldataren truke norbait lanerako hartu'.

alokazer iz. *Zah. g.er.* 'soldatapeko langilea': *ez da alokazerik behar*.

alokutibo izond. *Gram.*

alondegi

alor

alorta iz. *g.er.* 'fruitua'.

alotza izond. *g.er.* 'kirtena, ezjakina'.

aloz iz. "izurra, tolesa'.

aloztu, aloz(tu), alozten. *du ad. g.er.* 'zimurtu, izurtu'.

alpaka iz. 1 *Lama pacos*. 2 (ehuna). 3 (metala).

alpapa iz. *Medicago sativa*. *Sin.* [luzerna](#).

alpargata iz. *Heg. Beh.* h. [abarketa](#), [espartina](#).

alper iz. (nekazaritzako tresna).

alpetar

alpinismo

alpinista

alpino izond. 'alpetarra'.

alpisto iz. *Phalaris canariensis*.

alpore iz. 'lurrina'.

alportxa iz. *Batez ere pl.* 'zaku bikoitza'.

alproja 1 iz. *Heg.* 'alportxa'. 2 iz. eta izond. *Heg.* 'funts gabea, zabarra'.

alprojakeria iz. *Heg.*

alsistu* e. [aletegi](#), [bihitegi](#).

alta 1 lok. *Ipar.* eta *Naf.* 'hala ere, izan ere'. *Sin.* [alta bada](#).

alta bada

alta 2* e. [ohara](#).

altaboz* e. [bozgorailu](#).

altaramendu iz. *Ipar. Zah.* 'nahasmendua'.

altaratu, altara, altaratzen. *da/du* ad. *Ipar. Zah.* 'nahasi'.

alteratu* e. [asaldatu](#).

alterazio iz. *Mus.*

alternadore iz. *Teknol.*

alternantzia iz. *Biol., Hizkl.*

alternatiba* e. [aukera](#), [aldizkatze](#), etab.

alternatibo* e. [aldizkako](#), [ordezko](#), [txandakako](#), etab.

alterno

altimetro

altiste iz. *Sin.* [perla](#).

altitude iz. *Geogr.* Beste erabileremuetan, h. [garaiera](#), [goratasun](#).

altsi iz. *Zah. g.er.* 'litsa'.

altsi bat *Bizk.* 'pixka bat'.

altsitu, altsi(tu), altsitzen. *da* ad. *Zah. g.er.* 'listu'.

altsuma iz. 'kimua'.

altsumatu, altsuma(tu), altsumatzen. *da* ad. 'kimuak sortu'.

altu izond. 'garaia, gora'.

altuera iz. *Heg.* 'goratasuna, garaiera'.

altuera-jauzi h. [gorako jauzi](#).

altura-jauzi* e. [gorako jauzi](#).

alturako arrantza *Heg.* h. [itsas zabaleko arrantza](#).

altutasun* e. [goratasun](#).

altxaera iz. *Arkit.*

altxafero* e. [suziri](#).

altxafuego* e. [suziri](#).

altxagarri iz. 1 'legamia'. 2 'zerbait altxatzeko, jasotzeko gauza'.

altxaka(ka) adlag. *Naf.* 'gordeka'.

altxaketan adlag. *Naf.* 'gordeka'.

altxaldi

altxapean adlag. *Naf.* 'ezkutuan'.

altxapeka adlag. *Naf.* 'gordeka'.

altxaprima iz. 'palanka'.

altxaprimatu, altxaprima(tu), altxaprimatzen. *du* ad. *g.er.*

altxarazi, altxaraz, altxarazten. *du* ad.

altxari 1 iz. *Ipar.* 'altxatzailea': *zaku-altxariak*.

altxari 2 iz. 'altxorra'.

altxarrastelu

altxatu, altxa, altxatzen. *da/du* ad.

altxatzaile

altxatze

altxirri iz. *g.er.* 'arkina, ardiaren gorotza'.

altxoin iz. *Zah. g.er.* 'artzaina'.

altxonbide iz. 'artalde bide nagusia'.

altxor

altxortegi

altxubide* e. [altxonbide](#).

altzairatu, altzaira, altzairatzen. *du* ad.

altzairu

altzairuzko

altzairugintza

altzairuztatu, altzairuzta, altzairuztatzen. *du* ad. 'altzairatu'.

altzari

altzari(-)denda

altzarigile

altzarigintza

altze iz. *Alces alces*.

altzifre iz. *Cupressus sp.* *Sin.* [nekosta](#).

altzifredi

altzo

altzo(-)txakur

altzokada iz. *Heg.*

altzotara iz. *Ipar.*

altzotaraka

altzuma* e. [altsuma](#).

alu

alubioi iz. *Geol.*

alukeria

alumina iz. *Kim.*

aluminio

aluntzio iz. *Zah.* 'anontzioa, oliadura'.

aluzinatu* e. [haluzinatu](#).

aluzinazio* e. [haluzinazio](#).

aluzinogeno* e. [haluzinogeno](#).

ama iz.: *ama-alabak, ama-semeak*.

ama besotako

Ama Birjina

ama(-)eskola

ama(-)hizkuntza

ama ponteko

amabi iz. (udaleko enplegatu bat, aguazila).

amabisaba iz. *g.er.* 'birramona'.

amabitxi

amagai**amagarri** izond. *g.er.* 'maitagarria'.**amaginarreba****amagoi** iz. *g.er.* 1 'amona'. 2 'leinu edo familia handi bateko burua'.**amai****amaiarazi**, amaiaraz, amaiarazten. *du ad.***amaidun** izond. 'amaia duena'.**amaiera****amaiezin****amaigabe** izond.**amaigabeko** izlag.**amaigabetasun****amaikide** izond.**amaikidetasun****amaikor** izond.: *bizitza amaikor hau.***amainatu**, amaina, amainatzen. *du ad. Ipar.**g.er.* 1 'amore eman'. 2 'balakatu'.**amaitu**, amai(tu), amaitzen. *da/du ad.***amaitze****amaizun** iz. 'amaordea'.**amalatx** iz. *g.er.* (gaztaina-mota).**amaldeko** izlag. *g.er.***amama 1****amama 2** iz. *Zah. g.er.* 'amarauna'.**amameru** iz. h. [amabi](#).**amanda** iz. *Ipar.* 1 h. [isun](#). 2 'arbendola'.**amandre**amankomun* e. [komun](#).amankomunatu* e. [elkartu](#), etab.**amantal** iz. *Bizk.* '(aurreko) mantala'.**amañi** iz. *Zub.* 'amona'.**amañi(-)lili** iz. *Syringa vulgaris. Sin.* [lila](#).**amaño** iz. *Ipar.* 'inudea'.**amaorde**amapola* e. [mitxoleta](#).**amaranto** iz. 'sabia' (*Amaranthus sp.*).**amaraun****amarra** 1 iz. 'karramarroa'. 2 'lotura'.**amarratu**, amarra(tu), amarratzen. *du ad.**g.g.er.* 'lotu'.amarratz* e. [hamarratz](#).**amarru****amarrukeria****amarrutsu**amasaba* e. [amona](#).**amatar** izond. 'amaren itxura edo joerakoa'.**amatasun****amatatu**, amata, amatatzen. *du ad. Bizk.*

'itzali'.

amatatzaile iz. 'suhiltzailea'.**amateur****amatiar** izond. 'amari atxikia'.**amatigatu**, amatiga, amatigatzen. *du ad. Zah. g.er.* 'baretu'.**amatu 1**, ama(tu), amatzen. *da ad.* 'ama bihurtu'.**amatu 2**, ama(tu), amatzen. *da ad. Ipar. eta Naf.* '(sua) bizkortu, ugaritu': *belar gaiztoak erraz amatzen dira.*amatu 3* e. [maitatu](#).**amatur** izond. *Ipar. h.* [amateur](#).**amatxi****amatxo** iz. (ama-ren txikigarria; haur-hizkeran, 'ama'. Mugagabeen erabiltzen da): *eman amatxori; amatxok esan bezala.*amatzaile* e. [maitatzaile](#).**amatzako****amazko** izlag. *Zah.:* *amazko amodioa.***amazona****amazulo** izond.**ameba****ameboide** izond. *Biol.*amejoramendu* e. [hobekuntza](#), [hobetze](#).**amelu****amen****amen batean****amen egin****amen esan**amenazatu* e. [mehatxatu](#).amenazo* e. [mehatxu](#).**amen-omen** iz. 'esamesa'.**amen-omenka****aments 1** iz. *Zub. h.* [amets](#).**aments 2** adlag. *Ipar.* 1 'bederen'. 2 'zalantzarik gabe'.**amerikano** izond. 'Ameriketatik (aberasturik) itzuli den euskal herritarra'.**amerikar****amerindiar****amesbera** izond. *Goi. g.er.* 'ameslaria'.**amesgaitz** iz. 'amesgaiztoa'.

amesgaizto iz.

amesgarri

amesgile izond. eta iz. 'ameslaria'.

ameska adlag. 'ametsetan'.

ameskaitz* e. [amesgaitz](#).

ameskeria

ameskor* e. [ameslari](#).

ameslari

amesti izond. 'ameslaria'.

amestoki iz. 'ametsetakoa tokia'.

amestu, amets/amestu, amesten. *du* ad.

ametitu, ameti, ametitzen. *du* ad. *Beh.* h.

[onartu](#).

ametrailadora* e. [metrailadore](#).

amets iz.: *amets txarrak izan ditu bart gauean; zerri goseak ezkurra amets.*

amets egin

ametsetakoa izlag. 'ametsua, amets egina':

ametsetakoa lukainka.

ametsetan

ametsetan egin

ametsetarik adlag. *Ipar.* 'ametsetan'.

ametsetz

ametsetzko

amets(-)irudi

amets izan *du* ad.: *askatasuna dute amets.*

txakur(-)amets

ametseta iz. *Batez ere Bizk.* 'ametsa'.

ametz iz. *Quercus* sp.

amezki iz. 'ametzaren zura'.

amezti

amharera (hizkuntza).

ami iz. *g.er.* (hegaluze mota) *Thynnus pelamys*.

amiamoko iz. *Ciconia* sp. *Sin.* [zikoina](#).

amianto iz. *Sin.* [asbesto](#).

amida iz. *Kim.*

amigdala iz. *Anat.*

amigo *Beh.* deiki gisa erabiltzen da batez ere: *ez, amigo, ez da hori.*

amilarazi, amilaraz, amilarazten. *du* ad.

amilbide iz. 'amildegia'.

amilburu iz. 'amildegiaren ertza'.

amildegi

amildu, amil, amiltzen. *da/du* ad.

amileta* e. [amildegi](#).

amilka

amilkari izond. *g.er.* 'amilarazten duena'.

amilkatu, amilka(tu), amilkatzen. *da/du* ad. *g.er.* 'amildu'.

amilkor izond. *g.er.:* *lur amilkorrei eutsi.*

amilla iz. 'jaka, gainjantzia'.

amiloide izond. *Kim.*

amilotx iz. *Parus* sp.

amiltoki iz. 'amildegia'.

amiltxori iz. *Nycticorax nycticorax*.

amina iz. *Kim.*

aminoazido iz. *Biokim.*

amiña iz. *Naf.* 'amona'.

amiñi

amiñi bat *Zub.* eta *Amik.* 'pixka bat': *ogi amiñi bat.*

amiragarri izond. *Beh.* h. [miresgarri](#), [miragarri](#).

amiral iz. 'almirantea'.

amiratu, amira, amiratzen. *du* ad. *Zah.* h. [miretsi](#).

amirazio iz. *Zah.* h. [mirespen](#).

amirun iz. *g.er.* 'almidoia'.

amirundu* e. [almidoitu](#).

amitu 1 izond. *Zah.* h. [hamikatu](#).

amitu 2 iz. (meza-emailearen jantzia).

ammandar (herritarra).

amnesia

amnios iz. *Biol.:* *amnioseko likidoa.*

amnistia

amodio

amodio(-)belar iz. *Cacaulis latifolia*.

amodio propio

amodiotan adlag.: *amodiotan gara biok elkarrekin.*

amodioz adlag. *Ipar.* 'borondatez': *amodioz ez bada, beharko duzu bortxaz agertu. Ant. [bortxaz](#).*

amodiozko izlag.: *amodiozko penak bertso berrietan.*

amodio(-)zuhaitz iz. *Cercis siliquastrum*. *Sin.* [Judasen arbola](#).

amodiotsu izond. 'amultsua'.

amoina iz. *Ipar. Sin.* [limosna](#).

amoltsu* e. [amultsu](#).

amona

amona mantangorri iz. *Coccinellidae*. *Sin.* [katalingorri](#), [marigorringo](#).

amonatxo

amondu, amon, amontzen. *da ad. Ipar. Zah.* 'ematu, eztitu'.

amoniako

amor* e. [amore](#).

amorararri izond. *Zah. g.er.* 'maitagarria'.

amorante

amoratu, amora, amoratzen. 1 *da ad. Zah. g.er.* 'maitemindu'. 2 *du ad. Zah. g.er.* 'ematu'.

amore iz. *g.er.* 'maitasuna, amodioa'.

amoreagatik Batez ere *Ipar.* 1: Jainkoaren amoreagatik. 2: beti gehiago eta hobeki maita zaitzadan amoreagatik.

amorearren

amore egin h. [amore eman](#).

amore eman

amarez *Zah.* 1 h. [amoreagatik](#), 2 h. [amodioz](#).

amorezko izlag. h. [amodiozko](#).

amoretsu izond. *g.er.* 'amultsua'.

amorfo izond. *Fis.*

amorio* e. [amodio](#).

amoros izond. *Ipar.* 'maitemindua'.

amoroso* e. [amodiotsu](#).

amorostu, amoros(tu), amorosten. *da ad. Ipar.* 'maitemindu'.

amorrargarri

amorra* e. [amuarrain](#).

amorraldi* e. [amorrualdi](#).

amorrarazi, amorraraz, amorrarazten. *du ad.*

amorratu, amorra, amorratzen. *da/du ad.*

amorratio iz. *Heg.*

amorreri iz. 'eritasun kutsakorra, amorrua, errabia'.

amorr

amorruzko izlag.: *amorruzko lerdea dariola*.

amorrualdi

amortizatu, amortiza, amortizatzen. *du ad.*

amortizazio

amsterdamdar (herritarra).

amu**amuarrain****amugile****amuko****amultsu****amultsuki****amultsutasan**

amuma* e. [amama](#).

amuts* e. [kamuts](#).

amuzki iz. 'beita'.

anabasa iz. 1 'nahasketa'. 2 'istilua, ardaila'.

anabolismo iz. *Biol.*

anaerobio iz. *Biol.*

anafora iz. *Hizkl. eta Erl.*

anagrama**anaia**

anai-arreba. *pl.*

anaiarte**anaidi**

anaikide iz. 1 'anaiarte edo anaidi bateko kidea'. 2 'anaidia'.

anaikor izond. 'anaitasunezkoa': *maitasun anaikorra*.

anaiorde

anaitar izond. 'anaitasunezkoa'.

anaitasun

anaitu, anai, anaitzen. *da/du ad.*

anaitzako

anakonda iz. *Eunectes murinus*.

anakoreta**anakroniko****anakronismo****analfabetismo****analfabeto****analgesiko****analisi****analista**

analitiko izond.

analizatu, analiza, analizatzen. *du ad.*

analizatzaile**analogia**

analogiko izond.

analogo

anana iz. *Ananas sp.*

anarkia**anarkiko****anarkismo****anarkista**

anarte iz. Batez ere leku-denborazko kasuetan erabilia.

anartean

anarteraino

anarterainoko

anatema

anatomia

anatomiko

anbar iz.: *anbarezko bitxia*.

anbiguetate h. [anbiguotasun](#).

anbiguo

anbiguotasun

anbiolako izlag. *g.er.* 'behinolakoa'.

anbizio iz. *g.g.er. h.* [handinahi](#), [lehia \(bizi\)](#), etab.

anboi

anbulakro iz. *Zool.*

anbulantzia

anbulo iz. *Asphodelus albus*.

anbulo gaizto iz. *Pseudonarcissus*.

anda iz. *Batez ere pl.:* *elbarri bat andetan zeramaten*.

anda(-)izara 'hilotza biltzen duen oihala'.

andabide iz. 'hilotzak (andetan) elizara eramateko bidea'.

andaerrai iz. *g.er.* 'pleura'.

andaitz* e. [endaitz](#).

andaluziar

andaluziera

andana

andanaka adlag. *Ipar.*

andar iz. *Ipar.* 'aldaroa'.

andare iz. *Heg.* 'panpina'.

andari iz. *g.er.* 'hilotzak (andetan) eramaten dituen pertsona'.

andarka adlag. *Ipar.* 'aldaroka'.

andazain iz.: *andazainek eria bere gelara eramanez ospitalean*.

anddere

anddereder iz. *Ipar.* 'erbinudea'.

andeatu, **andea**, **andeatzen**. *da/du* ad.

andel iz. *g.er.* 'ontzia'.

anden* e. [kai](#), [nasa](#).

anderauren iz. 'andre noblea': *Erreginarene anderaurenak*.

andere iz. *Ipar.* 'andrea'.

andere-belar 'begonia'.

andere-mahats *Ribes sp.*

andere-serora *Ipar.* 'elizaren ardura duen andrea'.

andere xuri 'Maskaradetako jokalaria'.

andereder* e. [anddereder](#).

anderegai* e. [anderegai](#).

andereño

andoila iz. *g.er.* (hestebete-mota).

andorratar (herritarra).

andraize iz. *Batez ere Bizk. Lgart.* 'hego haizea'.

andrakila iz. *Bizk. Sin.* [panpina](#).

andrakume iz. *Bizk.* 'emakumea'.

andrazko iz. *Batez ere Bizk.*

andre

andre gehien *Zah. g.er.*

andre-ikuste

Andre Maria: *Itziarko Andre Maria* (mendebalean, tradizioko eliza batzuetan 'Andramari(a)').

andre-gizonak 'senar-emazteak'.

andregai

andrekari izond. 'andrezalea'.

andreña iz.: *Matricaria parthenium*.

anderrai* e. [andaerrai](#).

andreteria iz. 'andre-taldea'.

andrezale

androgeno iz. *Biol.*

androgino izond. *Biol.*

andui iz. '(zuhaitzaren) motzondoa'.

andur izond. *g.er.* 'doilorra, zikoitza'.

andura iz. *Sambucus ebulus*.

andurreria* e. [handurreria](#).

anega iz. (edukiera-neurria).

anegaka

anei* e. [mila](#).

aneka iz. *g.er.* 'zakutoa'.

anekdota iz. 'gertaera, istorioa, kontua, pasadizoa'.

anekdotiko izond.

anelido

anemia

anemona iz. 1 [landarea] *Anemone sp.* 2 [animalia] *Anemonia sulcata*.

anerdí iz. 'anega-erdia'.
aneroide izond. *Fis.*
anestesia
anestesiatu, anestesia(tu), anestesiatzin. *du ad.*
anestesiko izond. eta iz.
anestesista
aneta iz. *Ipar. Anethum graveolens. Sin. ezamihilu.*
anexio iz. *Pol., Admin.*
anexionatu, anxiona, anxionatzen. *du ad. Pol., Admin.*
anezka iz. (ehungintzako tresna).
anfetamina
anfibio izond. *Sin. urlehortar.*
anfiteatro
anfora
anfotero izond. *Kim.*
angabetu, angabe, angabetzen. *da ad. Naf. g.er. 'ahuleziak joa gertatu'.*
angarila iz.
angarilari iz.
angeles* e. [ingeles](#).
angelu
angelu kamuts
angelu lau
angelu zorrotz
angelu zuzen
angeluar izond. *Mat.*
angeluberdin izond. *Mat.*
angelus iz. 'hitz horrekin hasten den otoitza'.
angeluzuzen izond. *Mat.* 'angelu zuzenak dituen lau aldeko figura geometrikoa, edo angelu bat zuzena duen hiru aldekoa'.
angina iz. *Med.*
angiospermo iz. eta izond. *Bot.*
angles izond. eta iz. h. [ingeles](#).
anglikanismo
anglikano
anglikar* e. [anglikano](#).
angolar (herritarra).
angula iz. *Sin. txitxardin.*
angurri iz. *Citrullus lanatus.*
angustia* e. [larritasun](#), [nahigabe](#), [ezinegon](#), etab.
anhidrido iz. *Kim.*

anil iz. 1 [landarea] *Indigofera anil*. 2 (tindua, tindatzeko gaia).
anima* e. [arima](#).
animalia
animatu, anima, animatzen. *da/du ad.*
animatzaile
animismo
animista
animo 1 iz. *Beh.* 'adorea, kemenia'. 2 interj. *Beh.*
animoso izond. *Heg. Beh.*
animotsu izond.
anioi iz. *Fis.* eta *Kim.*
anis iz. 1 'landarea, anis-belarra'. 2 'landare horren hazia'. 3 'edaria'.
anis(-)belar *Pimpinella anisum.*
anis(-)sagar
anisoptero iz. *Zool.*
anitz 1: *jende anitz etorri da; anitz jende etorri da; anitz urtez ('zorionak, urte askotarako').* 2 *industria anitza** e. *askotariko industria.*
anitzetan adlag. 'askotan'.
anitzez adlag. 1: *anitzez jakintsuago bilakatuko zara.* 2: *bere egunak anitzez laburtzen dituztenak.*
anixko 'askotxo': *orain duela anixko urte.*
anizdun* e. [aniztun](#).
anizkoitz
anizkoiztasun
anizkun
aniztasun
aniztu, anitz/aniztu, anizten. *da/du ad.*
aniztun
ankarar (herritarra).
anker
ankerkeria
ankerki
ankertasun
ankila iz. *Bizk. g.er. h. aingura.*
anoa iz.: *biderako anoa edo jana prestaturik, biak abiatu ziren.*
anodo
anomalía
anomalo
anonimo

anontziatu, anontzia, anontziatzen. *du* ad.

Ipar. Zah. 'oliadura eman'.

anontzio iz. *Ipar. Zah.* 'oliadura'.

anorak

anorexia

anorexiko

anormal

anparatu, anpara, anparatzen. *du* ad. *Heg.*

Beh. h. [lagundu](#), [zaindu](#), etab.

anparatzaile izond. *Heg. Beh.* h. [zaintzaile](#).

anparo iz. *Heg. Beh.* 'babesa'; *seme-alaben anparoan bizi dira zahartzaroan.*

anpere

anperemetro

anple izond. 1 *Zub.* 'barea, eztia'. 2 *Ipar. Beh.* 'zabala'.

anpleki adlag. *Ipar. g.er.* 1 'bareki, eztiki'. 2 'zabalki'.

anpletu, anple(tu), anpletzen. *da/du* ad. 'baretu'.

anplitude iz. *Fis.*

anpoila iz.: *beirazko anpoila bat.*

anpolai iz. *Prunus avium var. duracina.*

anpor iz. *Bizk.* h. [enbor](#).

anproi* e. [lanproi](#).

anpulu iz. 1 'malko handia': *begietako negar anpuluak*. 2 'burbuila'.

antagonismo

antagonista iz. 'aurkaria, aurkakoa, aitzikoa'.

antananarivoar (herritarra).

antapara iz. 'errotara ura daraman ubidea'.

antartiko izond.: *Ozeano Antartikoa*.

antekristo* e. [antikristo](#).

antena

antepara* e. [antapara](#).

antera iz. *Bot.*

antibiotiko

antidoto

antieuskaldun

antifaxista

antifona iz. *Erl.*

antifrankista

antigeno

antigoaleko izlag. *Heg. Lgart.*

antigorputz

antiguar (herritarra).

antiinperialista

antiklerikal

antiklerikalismo

antiklinal

antikristo

antilope iz. *Antilope sp.*

antinatural

antiojo iz. *Heg. Beh. Pl.* h. [betaurreko](#).

antipar* e. [betaurreko](#).

antiparasitario izond. *Med., Elektr.*

antipoda

antisemita

antisemitismo

antiseptiko

antisorgailu

antitesi

antizikloi

antoisin* e. [antoxin](#).

antojagarri izond. *Heg.* 'aspergarria, gogaikarria'.

antojatu, antoja, antojatzen. *da/du* ad. *Heg.* 'aspertu, gogaitu'.

antoju iz. *Heg. Beh.* 1 *Zah.* 'apeta'. 2 'nazka, higuina'.

antolabide

antolabidetza* e. [antolaketa](#).

antolaera iz. *g.er.* 'antolaketa, antolakuntza'.

antolaketa

antolakidetu* e. [koordinatu](#) (eta [batu](#), [bateratu](#), etab.).

antolakizun iz. 'antolaketa'.

antolakunde iz. 'organizazioa'.

antolakuntza

antolaldi iz. *Ipar.* 'konponketa'.

antolamen* e. [antolamendu](#).

antolamendu

antolarazi, antolaraz, antolarazten. *dio* ad.

antolatu, antola, antolatzen. 1 *du* ad. 2 *da* ad. *Ipar.* 'bat etorri'.

antola hor! *Ipar. Sin.* [hor konpon!](#)

antolatzaile

antologia

antologiko

antonimo iz. *Hizkl.*

antoxin

antoxinkada

antozoo iz. *Zool.*

antrazita

antropofagia

antropofago iz. eta izond. 'gizajalea'.

antropoide

antropologia

antropologiko

antropologo

ants* e. [antz 2](#).

antsia 1

antsia izan *da/du ad. Zah.* Batez ere *ez da antsia, zer da antsia, biharraz antsia ez dute bezalako esapideetan erabiltzen da.*

antsia 2 iz. 'hasperena, intziria'.

antsiatsu izond. *Ipar. Zah.* 'arduratsua, arretatsua'.

antsiatu, **antsia(tu)**, **antsiatzen**. *da ad.*

antsika adlag. 'hasperenka, intzirika'.

antsikabe izond. 'arduragabea, axolagabea'.

antsikabeki

antsikabetasun

antsikabetu, **antsikabe(tu)**, **antsikabetzen**. *da ad. g.er.*

antxera iz. *Ipar.* 'enkantea, errematea': *hilaren ondasunak antxeran saldu ziren.*

antxeta iz. *Larus sp.* eta *Rissa sp.*

antxintxika adlag. 'lasterka'.

antxintxiketa iz. 'lasterketa'.

antxintxiketan* e. [antxintxika](#).

antxitu, **antxi**, **antxitzen**. *du ad. Bizk. Zah. g.er. h. atzitu.*

antxoa iz. *Engraulis encrasicolus. Sin. bokarta.*

antxu iz. 'bildotsa, arkumea'.

antxumatu, **antxuma**, **antxumatzen**. *du ad.* '(besoak edo hankak) bata bestearen gainean jarri'.

antxume

antxumeki iz. 'antxume-okela'.

antz 1

antza denez

antza hartu: *nire herriari zerutxo baten antza hartu nion.*

antzean: *gaixo antzean dabil.*

antzeko iz.: *norbaiten antzekoa izan; ipuin antzekoak.*

antzera 'gisara': *egin dezagun gizona geure antzera.*

antz 2 iz. *Bizk. h. hats.*

antza adlag. 'dirudienez': *asmoren bat bururatu zitzaien, antza, eta zirt-zart bururatu eta egin.*

antza dagoenez* e. [antza denez](#).

antzakabe* e. [antzegabe](#).

antzalda iz. *Goi. g.er. h. antzaldatze.*

antzaldarazi, **antzaldaraz**, **antzaldarazten**. *du ad.*

antzaldatu, **antzalda(tu)**, **antzaldatzen**. *da/du ad.*

antzaldatze

antzandobi iz. *Lanius sp.*

antzara iz. *Anser sp.*

antzara ferratzera: *antzara(k) ferratzera joan, bidali/igorri esapideetan erabiltzen da.*

antzara-joko

antzara-xori *Ipar.* 'antzandobia'.

antzarakume

antzarazain iz.

antzarka adlag. *Naf.* 'arnasestuka'.

antzatsu* e. [antzetsu](#).

antzatu, **antza(tu)**, **antzatzen**. *du ad.* 'trebatu'.

antze iz. 'trebetasuna'.

antze-lan 'artelana'.

antzegabe izond. 'antzekaitza'.

antzekaitz izond. 'antzerik, trebetasunik gabea'.

antzekotasun

antzelari iz. 'artista'.

antzeman, **antzematen**. *dio ad.:* *antzeman diot ez dela hemengoa (ezezkoetan, ez diot antzik eman eta ez diot antzeman, biak onartzen ditu).*

antzemate iz.: *susmo, intuizio eta antzemate sakonak.*

antzera* e. [antzara](#).

antzeratu, **antzera(tu)**, **antzeratzen**. *du ad. 1* 'imitatu'. 2 'irudikatu, tankeratu'.

antzerki

antzerki(-)lan

antzerki(-)talde

antzerkigile

antzerkigintza

antzerkilari

antzetsu**antzetsuki** adlag. *g.er.* 'trebetasunez'.**antzezale** izond. *g.er.***antzezkizun** iz. *g.er.* 'antzezlana'.antzezko* e. [artifizial](#).**antzezlagon** iz.**antzezlan****antzezlari** iz.**antzezle****antzezleku** iz. 'antzeztokia'.**antzezpen****antzeztalde** iz. 'antzerki-taldea'.**antzeztoki****antzeztu**, antzez, antzezten. *du* ad.**antzigar****antzina** 'aspaldi'.**antzinako****antzinaera** iz. *Zah.* 'antzinatea'.**antzinakotasun****antzinaldi** iz. *g.er.* 'antzinatea'.**antzinaro****antzinatasun** iz.: *euskararen antzinatasuna; lanpostuko antzinatasuna.***antzinate****antzinatxo** adlag. 'aspalditxo'.**antzirudi****antzo** adlag.: *gazteak gazte antzo behar du bizi; basakatu zauritua (edo zaurituaren) antzo.***antzora** *Zah.:* *haur baten antzora.***antzoki** iz. 'teatroa (tokia)'.**antzu****antzutasun****antzutu**, antzu(tu), antzutzen. *da/du* ad.**anu** iz. *g.er.* 'nekea'. (Batez ere *anu* egin esapidetan erabilia).**anu egin** *g.er.* 'nekatu, unatu'.anulatu* e. [baliogabetu](#), [deuseztatu](#), [ezeztatu](#), [indargabetu](#) bezalako kideak.**anuntziatu**, anuntzia, anuntziatzen. *du* ad. h.[aditzera eman](#), [iragarri](#).**anuntzio** iz. h. [iragarki](#), [iragarpen](#).**anuro****añen** iz. 1 *g.er.* 'deabrua izendatzeko leungarria'. 2 'madarikazioa'.**añeneko** iz. 'biraola'.**añenti** izond. 'biraolaria'.**aorta****apa 1** iz. *Bizk.* 'musua'.**apa 2** *Haur.* 'haurrak esertzeko edo eserarazteko erabiltzen den hitza'.**apaburu** iz. 'zapaburua'.apa eman* e. [pa eman](#).**apailamendu** iz. *g.er.* 'apailatzea, prestakuntza'.**apailatu**, apaila, apailatzen. *du* ad.**apailatzaile** iz. *g.er.***apailu** iz. 'prestamena, prestalana'.**apain****apainarazi**, apainaraz, apainarazten. *du* ad.**apaindegi****apaindu**, apain(du), apaintzen. *da/du* ad.**apaindura****apainduria****apaingailu** iz. *Ipar. g.er.* 'apaingarria'.**apaingarri** iz. eta izond.**apaingela****apainkeria****apainketa****apainki** adlag. *g.er.* h. [apain](#), [apaintasunez](#).**apain-mahai****apaintasun****apaintza** iz. 'prestaketa, apainketa'.**apaintzaile****apaintze****apairu** iz. *Ipar.* 'otordua, jatordua'.**apairuztatu**, apairuzta, apairuztatzen. *da* ad. *Ipar. g.er.:* *ongi apairuztatu gara.***apaiz****apaiz nagusi**: *Kaifas apaiz nagusiarengana eramanez zuten. Sin. [apaizburu](#).***apaiz(-)sagar** 'anis sagarra'.**apaizaita** iz. *g.er.* h. [erretore](#).**apaizburu** iz. *Sin. [apaiz nagusi](#).***apaizeria****apaizetxe****apaizgai****apaizgaitegi****apaizgintza****apaizgo**apaiztar* e. [apaiztiar](#).**apaiztasun**

apaiztegi iz. 'apaizetxea'.

apaiztiar

apaiztu, apaiz(tu), apaizten. *da/du* ad.

apaizurren* e. [diakono](#).

apaka

apakin iz. *g.er.* 'ibaiak ekartzen duen hondakina'.

apal 1 izond.: *pertsona apala; boz apala*.

apal 2 iz.: *apal berriak jarri ditugu paretan*.

apalaldi

apalarazi, apalaraz, apalarazten. *du* ad.

apalategi

apaldu, apal(du), apaltzen. *da/du* ad.

apalesgarri izond. 'apalgarria'.

apaletsi, apalets, apalesten. *du* ad. 'gutxietsi': *bere burua apaletsi zuen zergalariak*.

apalgarri izond. '(norbait edo zerbait) apaltzen duena'.

apalgune iz.: *bideak apalgune bat zeharkatzen zuen*.

apalgura izond. *Ipar.* 'apala'.

apalik

apalkeria

apalki

apalkiro

apalkuntza

apalmendu iz. *Ipar. Zah.*

apaltasun

apaltze

apalxko izond. eta adlag.

apapa adlag. *Haur.:* *goazen apapa!*

apar

aparailu iz. 1 'arrantza tresneria'. 2 'zamarien tresneria'.

aparantzia iz. *Ipar.* 'itxura, funtsa'. Batzuetan harridurazko esapideetan erabiltzen da: *hori ministro? Aparantziarik ere ez!*

aparatu 1 iz.: *arnas aparatua*.

aparatu 2, apara, aparatzen. *du* ad. 'helburuan jo, zerbait(ean) jo': *harria bota eta begi-begian aparatu zuen; heriotzak berdin aparatzen ditu zaharrak nahiz gazteak*.

apardun

aparejadore iz. *Heg.* 'arkitekto teknikoa'.

apareju iz. h. [aparailu](#).

aparexu* e. [aparailu](#).

aparizio iz. *Batez ere Zub. h.* [agerkunde](#), [epifania](#).

aparkaldi

aparkaleku

aparkatu, aparka, aparkatzen. *du* ad.

apart* e. [aparte](#).

aparta izond.: *trebetasun aparta du neska horrek*.

apartamentu

apartarazi, apartaraz, apartarazten. *du* ad.

apartatu, aparta(tu), apartatzen. *du* ad. *Lgart.* 1 *Gip.* eta *Bizk.* 'aukeratu'. 2 'bereizi'.

aparte h. [bereiz](#), [urruti](#).

apartean adlag. *Heg. Beh.* 'urruti'.

aparteko

apartekotasun

apartsu

apartu, apar(tu), apartzen. *da/du* ad.

apasta iz. *Gip.* eta *Naf.* 'arrainak erakartzeko uretara botatzen den janaria, beita'.

apatia

apatiko

apatx 1 iz. 'animalien adarkizko azal lodia, azazkala'.

apatx 2 interj. *Haur.:* *apatx hementxe!*

apatx egin *Haur.* 'eseri': *egin apatx!*

apatxe iz.

apatz izond. *Bizk.* 1 'biguna, harroa'. 2

'(pertsona) xaloa, adeitsua'.

apazegatu* e. [ematu](#), [eztitu](#).

apea iz. h. [enborki](#).

apelatu 1, apela, apelatzen. *du* ad. *Zuz.* 'gora jo'.

apelatu 2, apela, apelatzen. *da* ad. *Lap.* eta *BNaf.* 'osasunez hobetu': *ene semea ahul egon da eta orain apelatu da*.

apellidu* e. [abizen](#), [deitura](#).

apen iz. *g.er.* h. [mendeku](#).

apenas adlag. 'ez dirudi': *apenas entzun zezakeen hitz hori Azkuek Lekunberrin*.

apendize iz. *Anat.* (heste-zatia).

apendizitis

apendu, apen(du), apentzen. *da/zaio/du* ad. *g.er.* 'mendekatu'.

apentzaile izond. eta iz. 'mendekatzailea'.

apeo iz. 'zerbaiti eusteko jartzen den zurezko zutabea'.

aperitibo iz.

apeta

apetaldi

apetatsu

apetitu

apeu iz. 'usoak sareetara erakartzeko hegazti-irudia, abata'.

apex iz. *Ipar*. 'tximeleta'.

apez h. [apaiz](#).

apezpiku iz.: *apezpiku laguntzaile; apezpiku-hiri*.

apezpikugo

apezpikutasun

apezpikutegi

apiar (herritarra).

apika

apikal izond. *Hizkl*.

apikultura* e. [erlezaintza](#).

apio iz. *Apium graveolens*.

apiriku iz. *Ipar*. 'ataria, bereziki arkupekoa'.

apiril

apiril arrain *Zub*. 'apirilaren lehenean egiten den txantxa'.

apit iz. *g.er*. 'aldapa handia'.

aplazatu* e. [atzeratu](#), [luzatu](#), etab.

aplikabide* e. [aplikazio](#).

aplikagarri izond.

aplikapen* e. [aplikazio](#).

aplikarazi, aplikaraz, aplikarazten. *dio* ad.

aplikatu, aplika, aplikatzen. *du* ad.

aplikazio

apo 1 iz. *Ipar*. eta *Naf*. '(lehorreko) zapoa'.

apo-belar *Verbascum thapsus*.

apo-ilar *Vicia leitea*.

apo 2 iz. *Bizk*. 'zenbait ugaztunen adarkizko azal lodia, apatxa'.

apo 3 iz. 'aketza'.

apo-apoan adlag. *Bizk*. 'nekez, ozta-ozta'.

apoarmatu iz. 'dortoka' (*Emys orbicularis*).

apobelatz iz. *Ipar*. 'zapelatza'.

apobikoitz izond. 'apoa bitan banaturik duena'.

apodun

apogeo iz. *Astron*.

apoita iz. *g.er*. 'behartasun larria'.

apokalipsi

apokaliptiko

apoki iz. 'apoaren okela'.

apokrifo

apolitiko

apologetika

apologetiko

apologia

apologista

apoperrexil iz. *Anthriscus cerefolium*.

apopilo *Heg*.

apopilo egon

aportazio* e. [ekarpen](#), etab.

aposizio iz. *Gram*.

apostasia

apostata

apostoladu* e. [apostolutza](#).

apostoladutza* e. [apostolutza](#).

apostoliko

apostolu

apostolutasun

apostolutza

apostrofo iz. 'idazteko zeinua'.

apostu* e. [apustu](#).

apostura h. [apustu](#).

apote

apotema

apotz* e. [apatz](#).

apotzar

aprendiz iz. eta izond. *Batez ere Ipar*.

aprendizaia* e. [aprendizgo](#).

aprendizgo

aprendizko* e. [aprendizgo](#).

apreta iz. *Heg. Beh*. 'espartina'.

aprobatu, aproba, aprobatzen. *du* ad. *Ipar. Zah*. 'onartu'.

aprobetxagarri izond. *Heg*.

aprobetxamendu iz. *Heg*.

aprobetxategi iz. *Heg. Herr*.

aprobetxatu, aprobetxa, aprobetxatzen. *da/du* ad. *Heg*. 'baliatu'.

apropos 1 adlag. 'berariaz'. 2 izond. 'egokia'.

aproposko izlag. *Heg. Beh*. 1 'benetakoa ez dena'. 2 *Bizk*. 'egokia, aproposa'.

apuko iz. 'aitzakia, estakurua'.

apuntatu, apunta, apuntatzen. *du* ad. *Heg*.

apunte iz. *Heg.* 1 'idatziz hartutako oharra'. 2 'marrazki-zirriborroa'.

apur

apur bana *Ipar. Zah.* 'apurka'.

apur bat

apurka

apurkeria

apurketa iz. 'apurtzea'.

apurkin iz. 'hondakina'.

apurkor

apurño

apurreria iz. *Bizk.*

apurtasun

apurtto* e. [apurtxo](#).

apurtu, apur(tu), apurtzen. *da/du* ad.

apurtxo

apurtxo bat

apurtzaile

apustu

apustu egin

apustulari

apustuzale

aputio iz. *Zah. g.er.* 'iraina'.

aquarium* e. [akuario](#).

ar izond. eta iz.: *arrak eta emeak*.

ara 1 iz. *Ipar.*: *Euskal Herriko ara eta ohiturak; mutil honek bere nagusiaren ara egiten du; gure arak eta sinesteak ez dira harenak*.

ara 2 iz. *Ara sp.*

arabaki * e. [adabaki](#).

arabar

arabarba iz. *Rheum rabarbarum*.

arabazozo iz. *Sturnus sp.*

arabe* e. [arabiar](#).

arabego iz. 'hego-mendebaldeko haizea'.

arabera

araberako

araberan adlag. *Ipar.* 1 'konformidadean'. 2 'arabera'.

araberatu* e. [arautu](#), [araupetu](#).

arabiar (herritarra).

arabiera (hizkuntza).

arabisagar iz. *Citrus paradisi*. *Sin.* [pomelo](#).

arada iz. *Ipar. Zah. g.er.* 'oihartzuna'.

araiz 1 adlag. *Ipar.* 'noski, jakina': *ezagutu zenuen? bai araiz!*

araiz 2 adlag. *Ipar.* 'oxala!': *bakea eginen dugu araiz!*

arakaitz

arakaketa* e. [araketa](#), [arakatze](#).

arakarri iz. *g.er.* 'sardioa'.

arakatu, araka, arakutzen. *du* ad.

arakatz iz. *Ribes uva-crispa*.

arakatzaile

arakatze

araketa iz. *Sin.* [arakatze](#).

aralde iz. *Ipar.* 1 'taldea'. 2 *g.er.* 'bikotea'.

araldi

aramu iz. *Bizk.* 'armiarma'.

aran iz. *Prunus domestica*.

aran melatu *Sin.* [aranpasa](#).

aranatu, arana(tu), arangatzen. *da/du* ad. *Zub.* 'oihartzuna egin'.

aranbeltz iz. *Bot.*

arangorri iz. *Bot.*

aranondo iz. *Prunus domestica*.

aranots iz. *Zub.* 'oihartzuna'.

aranpasa iz. *Sin.* [aran melatu](#).

arantza

arantzabeltz iz. *Batez ere Gip. eta Bizk.* *Prunus spinosa*.

arantzadi iz. *g.er.* 'arantzaz, elorritz beteriko alderdia'.

arantzadun

arantzatsu

arantzatu, arantza(tu), arantzatzen. *da/du* ad. *Zah.* 'arantzaz bete'.

arantzazko izlag.: *arantzazko koroa*.

arantze iz. 1 'elorría'. 2 *Zub.* 'aranondoa'.

arantzurde iz. *Hystrix cristata*.

arao iz. 1 'biraoa'. 2 'exorzismoa'.

araoka adlag. 'biraoka'.

araolari iz. *g.er.* 'exorzista'.

arartekari iz. *Zub.* 'arartekoa, bitartekoa'.

ararteko

arartekotasun

arasa

aratean adlag. *g.er.* 'aratinik'.

aratinik adlag. 'etzanda ahoz gora'.

aratu 1, ara(tu), aratzen. *du* ad. *Bizk.* 'arakatu'.

aratu 2, ara(tu), aratzen. *du* ad. 'areaz landu'.

aratuste iz. *Bizk.* 'inauteria'.

aratxe

aratxeburu iz. 'zapaburua'.

aratxeki iz. *Ipar.* 'aratxe-okela'.

aratz

arau 1 iz. 2 postpos. a) 'ahala': *sartu arau hiltzen zituen*; b) '-en arabera': *leku arau sortzen dira landareak*.

arauaz 'arabera'.

arau-hauste

arauko izlag. 'araberakoa'.

arauzko izlag. 1 'araberakoa': *eredu batzuen arauzko idazkera*. 2 'arauarekin bat datorrena'.

araubide

araudi

araudun izond. 'arau baten araberakoa'.

araueko* e. [arauko](#).

arauemaile

arauez* e. [araiz](#).

arauezko* e. [arauzko](#).

araugabe izond.

araugintza

arauka adlag. 1 'arabera'. 2 'proportzioz'.

araukaria iz. *Araucaria*.

arauketa

araupeketa* e. [arauketa](#).

araupetu, araupe(tu), araupetzen. *du* ad.

araupide* e. [araubide](#).

araurren iz. *Gip. Zah.* 'azken muga'.

arautegi

arautu, arau(tu), arautzen. *du* ad.

arautzaile

arautze

arazeria iz. *g.er.* 'ardura'.

arazketa

arazki adlag. *g.er.* 'araztasunez'.

arazle

arazo iz.

arazotsu

arazotu, arazo(tu), arazotzen. *da/du* ad. 'arduratu, lanpetu'.

araztaile

araztasun

araztegi

araztu, aratz/araztu, arazten. *da/du* ad.

arba

arbalda iz. *Zah. g.er.* 'basta'.

arbaso

arbastatu, arbasta, arbastatzen. *du* ad. 'landu nahi den egur, harri eta abarri zatirik handienak kendu'.

arbazta iz. 1 'adar xehe zuhaitzetik erauzia'. 2 'lihoaren azala'.

arbel

arbel egin *g.er.* 'huts egin'.

arbeletxeko iz. *Ipar.* 'abrikota'.

arbendol iz. *Prunus dulcis*.

arbendolondo

arbi iz. 1 *Brassica napus*. 2 'arraba'.

arbi-txori 'berdantza'.

arbin izond. eta adlag. 'urduri, larri': *andre hau beti egoten zen arbin eta larri*.

arbindu, arbin(du), arbintzen. *da/du* ad. *Batez ere Bizk.* 'urduritu, larritu'.

arbitrario

arbitrariotasun

arbola

arbola-ipurdi

arboladi

arbolape iz.

arbolazain

arbolazaintza

arbolipurdi* e. [arbola-ipurdi](#).

arbuigarri

arbuiarazi, arbuiaiaz, arbuiaiazten. *dio* ad.

arbuiaitu, arbuia, arbuiaitzen. *du* ad.

arbuiaitzaile

arbuio

ardagai

ardai* e. [ardagai](#).

ardail* e. [arradail](#).

ardaila iz. *Gip.* 1 'berriketa, sesioa'. 2 'iskanbila, zarata, pertsonek sortua'.

ardanaska

ardandegi

ardanetxe iz. *Bizk. Zah.* 'ardandegia'.

ardangela

ardankoi izond. *Jas.* 'ardozalea'.

ardantza* e. [ardantze](#).

ardantzale izond. *Bizk. Zah.* 'ardozalea'.

ardantze iz. 'mahastia'.

ardao* e. [ardo](#).

ardatz

ardatzean (ari, egin,...)

ardazketa

ardazle

ardaztu, ardatz/ardaztu, ardazten. *da/du* ad.:

eztabaida argudio bakar baten inguruan

ardaztu zen.

ardi 1 iz. (abere xehea): *ardi errebelatua*; *ardi galdua*.

ardi-azienda

ardi(-)esne

ardi(-)gazta

ardi-ile 'artilea'.

ardi(-)larru

ardi-mihi *Ipar*. 'pentzeetako belarra'

(*Valerianella olitoria*).

ardi(-)txakur

ardi 2 iz. *Bizk*. 'arkakusoa, kukusoa'.

ardi-belar 'arkakuso-plantaina'.

ardi 3 iz. 'itsaso nahasiko zuriunea'.

ardiantxa iz. *Ipar*. *Zah*. *g.er*. 'urtebeteko arkumea'.

ardidi* e. [artalde](#).

ardietsi* e. [erdietsi](#).

ardiketa adlag. 'ardiak zaintzen'.

ardiki iz. 'ardi-okela'.

ardikoi izond. *Jas*. 'ardi-jalea': *zakur ardikoiak*.

ardit

arditegi iz. 'artegia'.

ardo

ardo beltz

ardo gorri

ardo gozo

ardo zuri

ardogile

ardogintza

ardoketa 1 iz. 'ardo-kopurua'. 2 adlag. 'ardo bila'.

ardoketan

ardoketara

ardoketari iz. 'ardoa banatzen duena'.

ardoki* e. [artegi](#).

ardora iz. 'arrain-sardak sortzen duen argitasuna'.

ardoran ibili 'ardora kontuan hartuz

arrantzan egin'.

ardore* e. [adore](#).

ardotegi iz. 'ardandegia'.

ardotu, ardo(tu), ardotzen. *da/du* ad. 'ardo bihurtu': *Jesusek ura ardotu zuen*.

ardozele

ardozelekeria

ardozaletu, ardozele(tu), ardozaletzen. *da/du* ad.

ardura 1 iz. 'axola, arreta'.

ardura hartu

ardura izan 'axola izan'.

ardurazko izlag. 'garrantzizkoa'.

ardura 2 adlag. *Ipar*. 'maiz'.

ardurako izlag. 'ohikoa'.

arduran adlag. *g.er*. 'ardura, maiz'.

ardurazko izlag. h. [ohiko](#).

ardurenean adlag. 'gehienetan'.

ardurenik adlag. 'maizenik'.

arduradun

arduragabe izond.

arduragabeko izlag. *Bizk*. 'arduragabea'.

arduragabekeria

arduragabetasun

arduragabetu, arduragabe(tu),

arduragabetzen. *da/du* ad.

arduragarri izond.: *onak eta arduragarriak ditugu sineskizun horiek*.

arduraki* e. [ardura](#), [maiz](#).

ardulararitza* e. [administrazio](#).

arduraldi

ardurape

ardurapean

ardurapeko

ardurapen* e. [ardura](#).

arduratsu

arduratu, ardura(tu), arduratzen. *da/du* ad.

are 1

are... -ago

are ere: *naifarrek eta are ere Iparraldeko euskaldunek esaten dute*.

are eta... -ago 'are... -ago'.

are eta gehiago 'are gehiago'.

are gehiago

are gutxiago

are 2 iz. (laborantza tresna).

are 3* e. [bare](#).

area iz. (neurria).

areago

areagotu, areago(tu), areagotzen. *da/du* ad.

arean

arean-arean 'apurka-apurka'.

arean bai 'zerbait, apur bat'.

arean ere 'izan ere'.

arean ez 'deus ez'.

areatu* e. [aratu 2](#).

arerio

areriotasun

areriotu, arerio(tu), areriotzen. *da/du* ad. *Bizk.*

'etsaitu'.

arestian

arestiko izlag.

areto iz.: *areto girotua*.

areto(-)futbol

aretze* e. [aratxe](#).

argal

argaldu, argal(du), argaltzen. *da/du* ad.

argaleria* e. [argalkeria](#).

argalkeria

argaltasun

argaltxo izond. *Adkor.* (*argal*-en txikigarria)

'aukeran argalegia'.

argamasa 1 iz. 'kareorea'. 2 izond. *Ipar.*

argazki

argazki(-)denda

argazki(-)kamera

argazki(-)makina

argazkigintza

argazkilari

argazkilaritza

arge* e. [eklipse](#).

argentinar (herritarra).

argentino* e. [argentinar](#) (edo, *Argentinako*).

argi

argi(-)alba *g.er.* 'egunsentia'.

argia amatatu

argia hil

argia itzali

argia piztu

argi-belar 'alpapa, luzerna'.

argi-egile izond.: *zeruko izar argi-egileak*.

argi egin: *itsuei argi egiteko*.

argi-emaile izond. 'argi-egilea'.

argi eman 'argi egin'.

argi(-)errainu 'argi-izpia'.

argi eta garbi

argi(-)ezkila 'egunsentiko kanpai-joaldia'.

argi(-)giltza 'etengailua'.

argi-haste *Ipar.* eta *Naf.* 'egunsentia'.

argi ibili 'erne, kontuz ibili'.

argi-iturri 1 iz. 'argiaren iturburua; argizagia'. 2 izond. 'orojakile ustekoa'.

argi-itzal iz. 1 'argiantza'. 2 *Pl.*: *laikoen egoeran sumatzen diren argi-itzalak*.

argi(-)izpi

argi-oilar *Upupa epops*.

argitan adlag. 1 '(zerbaite) argi egiten duela': *kandelaren argitan irakurri zuen*. 2 'nabarmen, ikusten dela': *plazan, argitan egiten diren dantzak*.

argitan egon: *argitan daude etxeetako leihoak*.

argitara atera *Sin.* [argitara ilki](#).

argitara irten

argi-txakur

argi(-)txinta 'argi-izpia'.

argi-urratze 'egunsentia'.

argi(-)urte (luzera-neurria).

argi(-)zirrinta *Ipar.* 'egunsentia'.

argi(-)zuzi

argiagotu, argiagotu(tu), argiagotzen. *da/du* ad. 'argiagotu bihurtu'.

argialdi

argiantz

argiarazi, argiaraz, argiarazten. *du* ad.

argibide

argidun izond.: *oldar berri eta argiduna*.

argidura iz. *Ipar. g.er.* 'argitasuna'.

argigarri izond. eta iz.

argigintza* e. [argiztapen](#).

argigune iz. 'argia dagoen tokia'.

argi-indar* e. [argindar](#).

argikari* e. [argizagi](#).

argiketari

argiki adlag. 'argiro, argi'.

argikor izond.

argimutil iz. 'kandelaren euskarria'.

argindar iz. 'eletrizitatea'.

argiontzi

argiratu, argira(tu), argiratzen. *du ad.*
'ezkutuan zegoena jendartean agertu'.

argiro

argitaldari iz. 1 'argitaratzailea'. 2
'argitaletxea'.

argitaldi* e. [argitaraldi](#).

argitaldu* e. [argitaratu](#).

argitaletxe

argitalpen

argitara eman

argitaragabe izond.: *eskuizkribu*
argitaragabeak.

argitaraketa* e. [argitalpen](#); [argitaraldi](#).

argitaraldi

argitararazi, argitararaz, argitararazten. *dio*
ad.

argitaratu, argitara(tu), argitaratzen. *du ad.*:
mila liburutik gora argitaratu da aurten
euskaraz.

argitaratzaile

argitaratze

argitarazio* e. [argitalpen](#).

argitasun

argiteria

argitsu

argitu, argi(tu), argitzen. I ad. 1 *du ad.* 'argi
egin': *eguzkiak argitzen du mundua*. 2 *da eta*
du ad. 'eguna zabaldu'. 3 *da/du ad.* 'argiago
bihurtu'. 4 *du ad.* 'ikusmena bihurtu'. II izond.
'(pertsona) aditu, ikasia'.

argitzaile iz. eta izond.

argitzal* e. [argi-itzal](#).

argitzapen

argitze iz. 'egunsentia'.

argiune iz. *Sin.* [argialdi](#).

argixka

argizagi iz. *Sin.* [astro](#).

argizaiol iz. 'bildumena biltzeko ohola,
gehienetan landua'.

argizari

argiztapen iz. 'argiz hornitzea'.

argiztatu, argizta, argiztatzen. *du ad.* 'argiz
hornitu': *gure auzoko kaleak argiztatu dituzte*.

argonauta

argot

argudiatu, argudia, argudiatzen. *du ad.*

argudiatze

argudio

argumentu

argurio* e. [argudio](#).

arhe* e. [are 2](#).

aria 1 iz. *Mus.*

aria 2 iz. 1 *Ipar.* 'karia'. 2 *g.er.* 'harremana,
erlazioa, zerikusia'. 3 'arrazoia'.

aria 3 iz. *Zub.* 'leinua, arraza'.

arian adlag. 'arituz'.

arian-arian

ariarazi, ariaraz, ariarazten. *du ad.*: *egia da ez*
gaituztela lanean ariaraziko?

aribide

aribidean

aribideko

ariel iz. 'antzinako zerga'.

ari izan, ari, ariko. 1 *da ad.*: *labeari su ematen*
ari zirenak. 2 eguraldiaz eta, *du ad.*: *euria,*
haizea, elurra ari du.

ariz-ariz *Ipar. Zah.*

ariketa

arima iz.: *arima eta gorputz*.

arima(-)argi 'argi-txakurra'.

arima-arimatik *Bizk.*

arima herratu

arimak egin *Zah.*: *arimak egin dio* ('hil da').

arimadun

arimagabe izond.

arimagabeko izlag.

arimakari iz.: *zenbat arimakari, zenbat*
bederatziurren dagoen egin gabe!

arimazain

arimezkila iz. 'nor bait hiltzen denean egiten
den joaldia'.

arin

erre-arin

jan-arin(ean)

arinarazi, arinaraz, arinarazten. *du ad.*

arin-arin iz.

arindu, arin(du), arintzen. *da/du ad.*

arineketa iz. 'lasterketa'.

arineketan adlag.

aringarri iz. eta izond.

arinka**arin-arinka****arinkeria****arinki****arintasun****arintxo** izond. *Adkor.* 'aukeran arinegia'.**arintzaile****arintze** iz.: *zerga-arintze; zigor-arintze.***arinxko** izond. eta adlag. *Adkor. Ipar. eta Naf.***ario** iz. 'era'.ariora* e. [arabera](#).**aristokrata****aristokratiko****aristokrazia****aristoteliko****aritmetika****aritmetiko****aritu**, **ari**, **aritzen**, **ari(tu)ko**. *da* ad.**arizale** iz. *Zub.* 'aktorea (pastoraletan) '.**arka****arkabuz****arkaiko**arkaingeru* e. [arkanjelu](#).**arkaismo****arkakarats** iz. 'basa-arrosa'.**arkakuso** iz. *Sin.* [kukuso](#).**arkakuso-plantain** *Plantago psyllium*.**arkaldu**, **arkal**, **arkaltzen**. *da* ad. 'arkara jarri':*ardi beltza arkaldu zaigu.*arkamailu* e. [andura](#).**arkanbele** iz. *Lucanus cervus*.**arkanjelu****arkara** adlag. 'ardia (eta ahuntza) arreske':*ardia arkara da.***arkasats** iz. *Smilax aspera*. *Sin.* [endalar](#).**arkatz** iz. *Sin.* [lapitz](#).arkazia* e. [akazia](#).**arkazte** iz. 'bi urte inguruko ardia'.**arkel** iz. *Ipar. eta Naf.:* *bi txerrikume erosi ditugu, bat ordotsa eta bertzea arkela.***arkeologia****arkeologiko****arkeologo****arketipo****arkin** iz. 'ardi-gorotza'.**arkitekto****arkitekto tekniko****arkitektoniko****arkitektura**arkitu* e. [aurkitu](#).**arkola** iz. *Ipar. g.er.* 'iztupa'.arkondara* e. [alkandora](#).**arkorotz** iz. *Bizk.* 'ardi-gorotza'.**arku****arku(-)dantza****arkuazpi** iz. *Ipar.* 'arkupea'.**arkume****arkumeki** iz. 'arkume-okela'.**arkupe****arlantz** iz. 'gariaren (eta kideko landareen) bizarra'.**arlekin** iz.**arlo****arlote****arlotekeria**arloteria* e. [arlotekeria](#).**arlotetu**, **arlotetu(tu)**, **arlotetzen**. *da* ad. 'arlote bihurtu'.**arma****arma(-)denda****arma(k) hartu** (batez ere *armak hartu* forman erabiltzen da).**armetan** adlag.: *armetan jarria; armetan pasa zuen gerratea.***armada** iz.: *itsas armada, aire armada*. *Sin.* [gudaroste](#).**armadore****armadun****armadura****armagabetu**, **armagabe**, **armagabetzen**. *du* ad.**armagin****armagintza****armagizon****armairu****armamentu****armarri****armarridun** izond.**armategi****armatu**, **arma(tu)**, **armatzen**. *da/du* ad.**armeniar** (herritarra).**armeniera** (hizkuntza).

armiarma**armiarma-arrain** 'xabiroia'.**armiarma(-)sare**armin* e. [arbin](#).armindu* e. [arbindu](#).**armistizio****armonia 1** iz. 1 'errieta': *merezi zuen armonia edo sesioa eman zion*. 2 'sesioa'.armonia 2* e. [harmonia](#).armoniko* e. [harmoniko](#).**armosu** iz. *Bizk. Beh.* 'gosaria'.arnari* e. [fruitu](#).**arnasa** iz. (*arnas* forman erabiltzen da hitz-elkarketako lehen osagai denean: *arnas aparatua*). *Sin.* [hats](#).**arnasa batean****arnasa berotu****arnasa berritu****arnasa bete****arnasa bota****arnasa egin****arnasa eman****arnasa estutu****arnasa hartu****arnas hartze** 'arnasgora, hasgorapena'.**azken arnasa****azken arnasa eman****azken arnasetan egon****arnasaldi****arnas aparatu**arnasatu* e. [arnastu](#).arnasbehar* e. [arnasestu](#).**arnasbehera** iz. 'arnasbotatzea'.**arnasberritu**, *arnasberri*, *arnasberritzen*. *da/du* ad.**arnasbide****arnasbotatze****arnasestu****arnasestuka****arnasgarri****arnasgora** iz. *Sin.* [hasgorapen](#).**arnaska 1** adlag. 'arnasestuka'. 2 iz. 'arnasestua'.**arnasketa****arnastu**, *arnas(tu)*, *arnasten*. *du* ad.**arnegamendu** iz. *Ipar. Zah.* 'arnegatzea, ukatzea'.**arnegari****arnegat** iz. eta izond. *Zub. h.* [arnegatu](#).**arnegatu**, *arnega*, *arnegatzen*. *du* ad. 'uko egin': *fedea(z) arnegatu zuen*.**arnegatzaile****arnegatze****arnegu****arneguka****arnes** iz. 1 (armadura). 2 (tresna). 3 '(pertsonez mintzatuz) frikuna'.**arnika** iz. *Arnica montana*.**arno** iz. *Ipar. h.* [ardo](#).**arnoketa** iz. eta adlag. *Ipar. h.* [ardoketa](#).**aro 1** iz. 'garaia, sasoia'.**aro 2** iz. 'eguraldia'.**aroi** izond. *Zah. g.er.* 'alferra, nagia'.**arokeria** iz. *Zah. g.er.* 'alferkeria'.**arol** izond. 'harroa, trinkoa ez dena': *lur arola*.**aroma****aromatiko****arotu 1**, *aro(tu)*, *arotzen*. *du* ad. 'aroa, eguraldia ondu, hobetu'.**arotu 2**, *aro(tu)*, *arotzen*. *du* ad. 'koroatu'.**arotz** iz. 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'errementaria'. 2 *Heg.* 'zurgina'.**arotzeria** iz. *Sin.* [zurgintza](#).**arotzia** iz. 'arotzeria'.arozgintza* e. [arotzeria](#), [zurgintza](#).**arozgo** iz. *Ipar.* 'errementariaren lanbidea'.**aroztegi** iz. 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'errementariaren lantegia'. 2 *Heg.* 'zurgindegia'.**arpan** iz. 'trontza-zerra'.**arpanlari** iz. *Sin.* [trontzalari](#).arpegi* e. [aurpegi](#).**arpegio****arpeu****arpillera****arpin** iz. 'plantain handia'.**arpoi****arpoilari****arpoitu**, *arpoi(tu)*, *arpoitzen*. *du* ad. 'arpoiaz jo'.**arra****arra bete**

arraba

arrabaska iz. *Ipar.* '(gauza hondatu) nahaspila'.

arrabaskatu, arrabaska(tu), arrabaskatzen. *du* ad. *Ipar.* 'desegin'.

arraberritu, arraberri, arraberritzen. *da/du* ad. *Zub.* h. [erreberitu](#), [berritu](#).

arrabia* e. [errabia](#).

arrabiagarri* e. [errabiagarri](#).

arrabiatu* e. [errabiatu](#).

arrabio iz. *Salamandra* sp.

arrabita iz. (biolin mota).

arrabita-jotzaile

arrabitari iz. 'arrabita-jotzailea'.

arrabol iz. 'oreak lantzeko zurezko tresna zilindrikoa'.

arrabota

arrabots* e. [harrabots](#).

arrada 1 adlag. 'betea, baina ez gainezka': *ez daki lakaria arrada ala mukurua izango duen*.

arrada 2 iz. 'badia, portu naturala'.

arrada 3 iz. *g.er.* 'zurrusta; hotsa'.

arradail iz. *Zub.* 'bibelarra'.

arradaka adlag. *g.er.* 'zarata eginez'.

arradaki iz. *g.er.* 1 'arrabola'. 2 (eskalapoiak egiteko tresna).

arradatu, arrada(tu), arradatzen. *du* ad. 1 '(ilea, belarra...) moztu, ageriko zatirik utzi gabe'. 2 'betetako ontzitik mukurua kendu'.

arradatze

arradiza* e. [arraiza](#).

arra-egin, arra-egiten. *du* ad. *Ipar.* *Batez ere* *Zub.* 'berregin'.

arra-erosi, arra-eros, arra-erosten. *du* ad. *Batez ere* *Zub.* 'berrerosi'.

arra-erosle iz. *Ipar.* 'berreroslea'.

arra-eroste

arra-erran, arra-erraten. *du* ad. *Zub.* 'berresan, errepikatu'.

arra-ezkondur, arra-ezkon, arra-ezkontzen. *da* ad. *g.er.* 'berriz ezkondu'.

arragoa

arragotu, arrago(tu), arragotzen. *du* ad. *g.er.* 'arragoan garbitu'.

arrahartu, arrahar, arrahartzen. *du* ad. *Zub.* 'berrartu'.

arraiz izond. *Lap.* eta *BNaf.* 'alaia'.

arraia 1 iz. 1 h. [marra](#), [lerro](#), [arrasto](#). 2 'tantoa errebotean'.

arraia 2 iz. *Raja* sp.

arraie interj. *arraio*-ren leungarria: *zer arrai ari zara?*

arraietan interj.

arra-igorri, arra-igor, arra-igortzen. *du* ad. *Zub.* 'berriro igorri'.

arraiki adlag. *Lap.* eta *BNaf.*

arrai 1 iz. 'arrakala, arraildura'; izond. 'arrailez, arrakalaz betea'. 2 izond.: *mozkor arraila* ('oso mozkorra').

arrai 2 izond.: *ogi arraila*.

arraidu, arrai(du), arrailtzen. *da/du* ad.

arraidura iz. *Ipar.* *Sin.* [artesi](#), [arrakala](#).

arraieria

arraigarri izond. 'arraitzen duena': *tormentu arrailgarrien erdian; gogoeta bihotz-arraigarriak*.

arrain

arrain(-)sald

arrain-saltzaile

arrain(-)sard

arraindegi* e. [arrandegi](#).

arraindun

arraingorri iz. *Fam* *Triglidae*. *Sin.* [perloi](#).

arrainkari* e. [arrantzale](#).

arrainketa 1 iz. 'arrain-pila'. 2 adlag. 'arrain bila'.

arrainketari iz. 'arrain-saltzailea'.

arrainki iz. 'arrain-haragia'.

arrainontzi

arraittegi iz. 'arrainak hazteko tokia'.

arraitzar iz. *arrain*-en handigarria.

arraio 1 iz. *Batez ere* *Ipar.* 'izpia'.

arraio 2 interj.

arraiotan interj.

zer arraio!: *zer mutil eta zer arraio!, zer arraio ari zara hor?*

arraioka

arraiopola interj. *arraio*-ren leungarria.

arraitasun iz. *Lap.* eta *BNaf.*

arraitsu izond. 'distiratsua, argia'.

arraitu, arrai(tu), arraitzen. *da/du* ad. *Lap.* eta *BNaf.*

arraitz iz. 'segarria'.

arraiza iz. 'seinallea, aztarna (zauri edo gaixotasun batek utzia)'.

arraize iz. (haize baten izena).

arraizia iz. *Lap.* eta *BNaf. g.g.er.* 'alaitasuna'.

arrakada iz. *Bizk.* (gehienetan *Pl.*) 'belarritakoa'.

arrakala iz. *Bizk.* 'pitzadura'.

arrakalatsu izond. *Bizk.*

arrakalatu, arrakala(tu), arrakalatzen. *da/du* ad. *Bizk.*

arrakasta

arrakastatsu izond.

arralaba iz. *Batez ere Zub.* 'biloba emakumezkoa'.

arrallant izond. *Batez ere Zub.* 'alaia'.

arrama 1* e. [adar](#).

arrama 2 iz. '(gizakien, animalien, itsasoaren) oihu edo hots ozena'.

arramaiatz iz. *Zub.* 'ekaina'.

arramaka adlag.

arran iz. *Bizk.* 'joarea, zintzarria'.

arran(-)hots

arranbel iz. 'uztaia, arkua': *arranbel eta geziak*.

arranberritu* e. [erreberritu](#), [berritu](#).

arranda iz. *Ipar. h.* [errenta](#).

arrandan adlag. 'errentan'.

arrandegi iz. 'arrainak saltzeko denda'.

arrandia

arranditsu

arrangura

arrangura izan *da* ad.

arrangurarazi, arranguraraz, arrangurarazten. *du* ad.

arrangurati izond.

arranguratsu izond.

arranguratu, arrangura(tu), arranguratzen. *da/du* ad.: *zertaz arranguratzen zara?; euskara-mota horrek arranguratzen nau.*

arranjatu, arranja, arranjatzen. *du* ad. *Ipar.* 'antolatu'.

arrankari iz. *Bizk.* 'amuarraina'.

arrankazi iz. 'arpoia'.

arrano 1 iz. *Aquila sp.* etab.

arrano 2 interj. *arraio*-ren leungarria.

arranotan interj.

arranokume

arranopola interj. *arraio*-ren leungarria.

arranpa iz. *Sin.* [karranpa](#).

arranpalo iz. *Bizk.* 'txorimaloa'.

arranparrila

arrantxo iz. *Heg.* (otordu arrunta).

arrantza 1 iz. 'arrain harrapatzea'.

arrantza-ontzi

arrantza 2 iz. (astoarena).

arrantza egin

arrantzaka adlag. '(astoa) arrantza eginez'.

arrantzale

arrantzari iz. *Ipar.* eta *Naf. Sin.* [arrantzale](#).

arrantzatu, arrantza(tu), arrantzatzen. *du* ad.

arrantzu

arrapalada iz. *g.er.:* *arrapalada batean, arrapalada hutsean.*

arrapaladan adlag.: *arrapaladan joan da.*

arrapastaka adlag. *g.er.* 'arrapaladan, harrapaka'.

arrapataka adlag. *g.er.* 'arrapaladan, harrapaka'.

arrapazka* e. [harrapazka](#).

arrapizte iz. *Zub.*

arrapiztu, arrapitz, arrapizten. *da/du* ad. *Batez ere Zub.* 'berpiztu'.

arrapo

arrapostu iz. *Ipar.* 'erantzuna, ihardespena'.

arrapotsu izond. *Ipar. g.er.* 'apartsua, haguntsua'.

arraro

arraroki adlag. *Ipar.*

arras 1 adlag. 'gutziz, osoki'.

arras 2 *Lap.* (ia beti bigarren osagai gisa erabilia): *lur arras; larru arras.*

arraseko mozketa

arrasaldu, arrasal, arrasaltzen. *du* ad. *Ipar. g.er.*

arrasatu 1* e. [suntsitu](#), etab.

arrasatu 2, arrasa, arrasatzen. *du* ad. 'arrasean moztu'.

arraseme iz. *Batez ere Zub.* 'biloba gizonezkoa'.

arraska* e. [arraspa](#).

arraskatu, arraska, arraskatzen. *du* ad. 1 'hondatu, ezabatu'. 2 'hatz egin, igurtzi'.
arraso izond. *g.er.* h. [garbi](#), [leun](#), [berdin](#), etab.
arraspa
arraspatu, arraspa(tu), arraspatzen. *du* ad.
arraspatze
arrast 1 onomat. 2 iz. *g.er.* 'pospoloa'.
arrasta 1 iz. *Batez ere Zub.* *g.g.er.* 'gainerakoa': *kantuak eta arrastakoak*.
arrasta 2* e. [epai](#), [agindu](#), etab.
arrasta 3 iz. *Ipar.* 'galga, freno'.
arrastada
arrastaka
arrastakari
arrastatu 1, arrasta(tu), arrastatzen. *da/du* ad. *Heg.* 'herrestan joan, eraman'.
arrastatu 2, arrasta(tu), arrastatzen. *du* ad. *Ipar.* 'atxilotu'.
arraste iz. *Heg.*
arraste-arrantza
arraste-ontzi
arrastegi
arrastelu
arrasti iz. *Bizk.* 'arrastiria, ilunabarra'.
arrasti on
arrastiri iz. *Ipar.*
arrasto
arrastu, arrats/arrastu, arrasten. *da* edo *du* ad. 'ilundu': *arrastu zenean/zuenean sartu ginen*.
arratoi iz. *Rattus sp.*
arratoi(-)txakur
arrats
arrats apal 'ilunabarra'.
arrats behera 'ilunabarra'.
arratsalde
arratsalde apal 'ilunabarra'.
arratsalde erdi
arratsalde on
arratsaldeko iz.
arratsaldero
arratxa* e. [bolada](#), [aldi](#), etab.
arratz iz. 1 'danborra, danbolina'. 2 'lixiba egiteko ontzia'. 3 'otarre estalkiduna'.
arrauka 1 iz. *Festuca pratensis*.
arrauka 2 iz. *Bizk.* 'janari erreen hondakin gozoa'.

arraultza* e. [arrautza](#).
arraun
arraunean (ari, ibili,...)
arraunka adlag. 'arraunean eginez'.
arraunkada iz. 'arraun-ukaldia'.
arraunketa
arraunlari
arrausi* e. [aharrausi](#).
arrautza
arrautza(-)denda
arrautza-perretxiko *Amanita caesarea*.
arrautzari izond. *g.er.* 'errulea'.
arrautzopil
arrauzkara izond. 'obala'.
arrazin iz. *Ipar. Sin.* [erretxina](#).
arraz
arrazadura iz. *Zah.* 'narrioa'.
arrazakeria iz. 'arrazismoa'.
arrazatu, arraza(tu), arrazatzen. *da/du* ad. *Zah.* 'narriatu, hondatu'.
arrazio* e. [errazio](#).
arrazional
arrazionalismo
arrazionalista
arrazismo
arrazista
arrazoi iz.: *arrazoia daukazu* h. *arrazoi(a) duzu*.
arrazoi(a) da *g.g.er.* 'bidezkoa da'.
arrazoia eduki *Batez ere Bizk.*
arrazoia eman *Heg.*
arrazoi gaizto 'arrazoi txarra, erantzun desegokia'.
arrazoi izan *du* ad.
arrazoi txar 'arrazoi desegokia, zakarra': *zintzo ari denak ez du arrazoi txarrik merezi*.
arrazoizko
arrazoibide
arrazoidun izond. 'adimenduna'.
arrazoigabe izond. 1 'adimengabea'. 2 'funtsik gabea'.
arrazoigabeko izlag.
arrazoika adlag.
arrazoiketa
arrazoimen
arrazoinamendu iz. *Ipar. Sin.* [arrazoibide](#).

arrazoitsu izond. *g.er.*
arrazoit, arrazio(tu), arrazoitzen. *du ad.*
arrazoizkotasun
arre 1 izond. eta iz. (kolorea).
arre 2 interj. (agindu hitza).
arreba
arrebaorde
arrebazako iz.
arrega iz. *Ipar.* 'marrubia'.
 arregaketa* e. [ureztapen](#).
arregatu, arrega(tu), arregatzen. *du ad. Ipar.* *Zah.* 'ureztatu'.
 arregin* e. [arra-egin](#).
 arreglatu* e. [antolatu](#), [prestatu](#), [konpondu](#).
arren
 arren egin
arrendu, arren(du), arrentzen. *du ad. g.er.* 'arren egin, erregutu, otoiztu'.
arrenka adlag.
 arrenkura* e. [arrangura](#).
arreo iz. *g.er.* 'ezkonsaria, dotea'.
arres iz. *Zub.*
arreske adlag.
 arreske egon
 arreske ibili
arreta
 arretaz
 arretazko
arretasun iz.: *uraren arretasuna*.
arretatsu
arretu, arre(tu), arretzen. *da/du ad.*
arrexka
arrezife iz. h. [uharri](#).
arribada iz. 1 *Zub.* '(pastoraletan) arizaleen iritsiera'. 2 '(itsasontzia) portuan geratzea, eguraldi txarra dela eta'.
arribatu, arriba, arribatzen. *da ad. Lap.* eta *BNaf.* 'heldu, iritsi'.
arrimarazi, arrimaraz, arrimarazten. *du ad.*
arrimatu, arrima, arrimatzen. *da/du ad.*
arrimu iz. 1 *Heg.* 'laguntza'. 2 *Ipar. Zah.* 'ordena, moldaketa, babesa'.
arriskatu, arriska, arriskatzen. *du ad.*
arrisku
 arriskuan egon
 arriskuan ipini

arriskuan izan
arriskuan jarri
arriskualdi iz.
arriskugarri
arriskutsu
arritmia iz. *Med.*
arritmiko
arro iz.: *Deba ibaiaren arroa*.
arroa iz. (pisu neurria): *hamabi arroako txerria*.
arroaka adlag.
arroba iz. h. [a bildu](#) (@ ikurraren izena).
arrobotu, arroba(tu), arrobotzen. *du ad. Ipar.* 'lapurtu, ebatsi, ostu'.
arrobotzaile iz. *Ipar. g.er.* 'lapurra; harraparia'.
arrobotze iz. *Ipar. g.er.* 'lapurreta'.
arroda iz. *Ipar. Zah.* 'gurpila'.
arroila iz. 1: *aitzineko egunetako euriek izugarritzko arroilak eginak zituzten bidexketan*. 2: *Irunberriko arroila*.
arroitu iz. *Naf.* 'hotsa, zarata; sesioa'.
arroka
arrokarte iz. *Ipar.* 'haitzartea'.
arrokatsu
arrolaka adlag. 'zabuka, balantzaka'.
arroltze iz. h. [arrautza](#).
arroltzopil iz. h. [arrautzopil](#).
arrondizamendu iz.
 arront* e. [arrunt](#).
arropa
arropategi
 arropatoki* e. [arropategi](#).
arrosa
 arrosa-landare
 arrosa-leiho
 arrosa-lili
 arrosa-lore
arrosadi iz. *Sin.* [arrosategi](#).
arrosario
 arrosario-belar 'askimotza' (*Cynodon dactylon*).
arrosategi iz. *Sin.* [arrosadi](#).
arrosatu, arrosa(tu), arrosatzen. *du ad. Ipar.* *Beh.* 'ureztatu'.
arrosel iz. *Pagellus centrodontus*.

arrosetoi* e. [arrosa-leiho](#).

arrosondo iz. 'arrosa-landarea'.

arrotz 1 iz. eta izond. 'atzeritarra, atzerrikoa'; 'ezezaguna'. 2 iz. g.g.er. 'ostatz hartzen den pertsona'.

arrotz-etxe g.g.er.

arrotz-herri g.g.er. 'atzerria'.

arrotzaldi iz. g.g.er. 'atzerrialdia, erbestealdia'.

arroxina* e. [erretxina](#).

arroz iz. Sin. [irris](#).

arroz(-)esne

arroztasun

arroztegi iz. 'etxegabeentzat eta izan ohi den ostatu doakoa'.

arroztu, arrotz/arroztu, arrotzen. *da/du* ad.

arrubi* e. [arrabio](#).

arrubio* e. [arrabio](#).

arruda* e. [erruda](#).

arruket iz. *Zub.* (uso mota bat).

arrunda iz. *Ipar. Zah. h.* [erronda](#).

arrunkeria

arrunki

arrunkide* e. [kide](#), [lagun](#).

arrunt

arruntean adlag. 'eskuarki, gehienetan'.

arruntasun

arrunter izond. *Ipar. Zah.* 'arrunta'.

arruntu, arrunt(u), arruntzen. *da/du* ad. 'arrunt bihurtu'.

arruta 1* e. [erruda](#).

arruta 2 iz. 'bidaia bat egiteko (gehienetan itsasoan) markatzen den bidea'.

arsaldo iz. 'artalde'.

arta iz. 'arreta, ardura'.

arta eduki *Zah.* 'arta izan'.

arta hartu 'arta izan'.

arta izan *du* ad.: *nitaz arta duzun Jainkoa*.

artaberde iz. Sin. [bazka-arto](#).

artabero* e. [artobero](#).

artabizar* e. [arto\(-\)bizar](#).

artaburu iz. edo [arto\(-\)buru](#).

artadi iz. 'artasoraa'.

artadun izond. 'arduraduna; arretatsua'.

artaduri* e. [artatsu](#), [artadun](#).

artagabe izond. 'arduragabea'.

artagarau iz. *Bizk.* 'artalea'.

artaiztur iz. *pl.* 'ardiak mozteko aitzurrak'.

artajorra iz. edo [arto\(-\)jorra](#).

artajorran adlag. 'artoa jorratzen'.

artajorraiz iz. 'artoa jorratzeko aitzurra'.

artajorratze

artalanda* e. [arto\(-\)landa](#).

artalasto* e. [arto\(-\)lasto](#).

artalde

artaldekeria

artale

artalar iz. 'artasoraa'.

artalore

artamendatu, artamenda, artamendatzen. *du* ad. *Ipar.* 'gomendatu'.

artamendu

artantzu iz. 'ardi antzua'.

artasoro

artatse iz. *Lit.* 'argi-hastea'.

artatsu izond. *Ipar.* 'arretatsua, arduratsua':

andre artatsua zen hura!; esandakoaren

egitera artatsu izan naiz.

artatsuki adlag. *Ipar. Zah.* 'artoski'.

artatu, arta(tu), artatzen. *du* ad. *Ipar.:* *andre-serorak ditu elizak artatzen.*

artatxe iz. *Bizk.* 'artatxikia'.

artatxiki

artatxori iz. *Bizk.* 'txolarrea'.

artatza* e. [artotza](#).

artatzaile iz.: *erien artatzailea*.

artazi iz. *pl. Sin.* [aiztur](#), [guraize](#).

artazika adlag. '(dantzako) artaziak eginez'.

artazuriketa

artazuritze iz. edo [arto\(-\)zuritze](#).

arte 1 postpos.: *bihar arte; zu isildu arte.*

arte guztian postpos.: *orain arte guztian; lana bukatu arte guztian.*

arteraino

arte 2 iz. 'tartea, bitarte': *etxetik lantegirako arte horretan gertatua.*

arte(a) hartu

artea(k) hartu *Batez ere Bizk.:* *arteak hartu ezinik; eztabaidatzeko artea hartu.*

arteetan adlag. *Bizk.* 'bitartean'.

artetan adlag. *Ipar.* 'batzuetan, noizbehinka'.

artetik adlag. *Ipar.* 'bidenabar' (*artetik erran* esapidean erabiltzen da ia beti).

arte 3 iz. 1 'amarrua'. 2 'trebetasuna'. 3 'ertia':
arte-ondarea. 4 'animaliak harrapatzeko tresna'.

arte eder *pl.*

arte grafiko *pl.*

arte plastiko *pl.*

arte 4 iz. *Quercus ilex*.

artean adlag.: *Europa(ren) eta Afrikaren artean*; *gauza bat beste biren artean jarri*; *bi aukeraren artean zalantzan*; *kanpotarren artean gaudenean*; *malko artean jaiokak*; *zaude ni itzuli artean*; *artean jaio gabea zen*; *baina ordua ez zen artean bete*; *orduan guztia esango dut, baina artean ez*.

neure, bere... artean *Heg.*

artega adlag.

artegai* e. [artelan](#).

artegatasun

artegatsu* e. [artega](#).

artegatu, artega(tu), artekatzen. *da/du* ad.

artegi

artegintza

arteino* e. [artio](#), [arte](#).

arteka 1 iz. 'bi etxeren, hormaren eta abarren arteko tartea'.

arteka 2 adlag. 'noizbehinka, batzuetan'.

arteka-marteka: *arteka-marteka ahaztu egiten zaizkigu kontu hauek*.

artekaketa iz. *Teknol.*

artekari

artekaritza

artekatu 1, arteka(tu), artekatzen. *du* ad. 'tartekatu'.

artekatu 2, arteka(tu), artekatzen. *du* ad. *Teknol.*

arteko iz.

artelan

artelatx iz. *Quercus suber*.

artelazki iz. *Sin.* [kortxo](#).

artemein* e. [aurtemein](#).

artera* e. [arte](#).

arteragoko izlag. *Bizk.* 'lehenagokoa'.

arteria

arterial izond. *Med.*

arteriografia iz. *Med.*

arteriosklerosi iz. *Med.*

artesi iz. *Gip.* eta *Naf.*

artesito 1, artesi(tu), artesiszen. *da* ad. *Gip.* eta *Naf.* *Sin.* [arrakalatu](#).

artesito 2 iz. *Gip.* eta *Naf.* *Sin.* [arrakala](#).

artetsi* e. [erdietsi](#).

artetsu

artetu 1, arte(tu), artetzen. *da/du* ad. *g.er.* 'artean jarri; bitarteko izan'.

artetu 2, arte(tu), artetzen. *da* ad. *g.er.* 'lasaitu, baretu'.

artez izond. 'zuzena': *biderik artezena aukeratu*; *artez eta zuzen erabiltzeko*.

artezbide iz. *g.er.*

artezia iz. 'trebetasuna'.

artezilari iz. h. [lehergailu-teknikari](#).

artezkari

artezkaritza

artezki 1 adlag. 'trebeki'.

artezki 2 adlag. 'zuzenki'.

arteztasun iz. 'zuzentasuna'.

arteztu, artez(tu), artezten. *du* ad. 'zuzendu'.

artifizial

artifizialki

artifizialtasun

artifizio

artifizios izond. *Zah.*

artifiziotu izond. *Zah.*

artifiziozko izlag.

artiko izond.: *Ozeano Artikoa*.

artikulatu, artikula, artikulatzen. *du* eta *da* ad. *Teknol.*, *Hizkl.*

artikulazio

artikulu

artikulugile

artile iz.: *artilezko jertsea*.

artileria* e. [artilleria](#).

artillari

artilleria

artilun* e. [eklipse](#).

artino* e. [artio](#), [arte](#).

artio *Batez ere Ipar.* eta *Naf.* 'arte'.

artiodaktilo iz. *Zool.*

artirin* e. [arto\(-\)irin](#).

artisau iz. *Sin.* [eskulangile](#) (*artisau* hitza berriki asmatua da).

artisautea iz. *Sin.* [eskulan](#), [eskulangintza](#).

artista
artistiko
artixot iz. h. [orburu](#).
artizar
artizki
artizkune iz. *Gip. g.er.* 'ardiak jeizteko lekua'.
arto
arto(-)bihi *Ipar.* 'artalea'.
arto(-)bizar
arto(-)buru edo [artaburu](#)
arto(-)irin
arto(-)jorra edo [artajorra](#)
arto(-)landa
arto(-)landare
arto(-)lasto
arto(-)makila
arto(-)zuritze edo [artazuritze](#)
bazka(-)arto *Sin.* [artaberde](#).
artobeltz iz. *Sin.* [suge-ilar](#).
arto-berde* e. [artaberde](#).
artobero iz.
artobero-usain
artopil 1 iz. 'arto-opila'. 2 izond. 'behar denean ere larritzen ez dena'.
artos izond. *Ipar. g.g.er.* 'artatsua'.
artoski adlag. *Ipar.* 'artaz, arduraz'.
artotza iz. *Bizk.* 'arto-saila'.
artoxehe iz. *Ipar.* 'artatxikia'.
artritiko
artritis iz. *Med.*
artropodo
artrosi iz. *Med.*
artseniko iz. *Kim.*
arturgi* e. [diamante](#).
arturratze iz. *Lit.* 'argi-urratzea'.
artxibaketa* e. [artxibatze](#).
artxibarazi, **artxibaraz**, **artxibarazten**. *dio* ad.
artxibari* e. [artxibozain](#).
artxibategi
artxibatu, **artxiba**, **artxibatzen**. *du* ad.
artxibatze
artxibo
artxibozain
artxiduke
artxidukesa
artxipelago iz. 'uhartedia'.

artxipote iz. 'arabazozoa'.
artxipretra* e. [artzapez](#).
artxo iz. *Bizk.* 'bildotsa'.
artza iz. 'bahea'.
artzain iz.: *artzain-makila; artzain-txabola.*
artzain-joko
artzain-mutil 'artzainaren laguntzailea'.
artzain nagusi
Artzain On *Erl.* 'Jesukristo'.
artzain-txakur
artzain-zaku *Capsella bursa-pastoris.*
artzaingo
artzaintsa iz. *Ipar.* 'andre artzaina'.
artzaintza
artzakur
artzanor iz. (ardi-txakur mota bat): *artzanorak handiak izaten dira.*
artzantza* e. [artzaintza](#).
artzapez
artzapez-barruti
artzapezgo
artzapezpiku
artzar iz. *Ipar.* 'ardi zaharra'.
artzarki iz. *Ipar.* 'ardi zaharraren haragia'.
artzatu, **artza(tu)**, **artzatzen**. *du* ad. *g.er.* 'bahetu'.
artziprestazgo iz. *Heg. h.* [artzapezgo](#), [artzapez-barruti](#).
artzipreste iz. *Heg. h.* [artzapez](#).
artzobispo iz. *h.* [artzapezpiku](#).
asa interj. *Ipar.:* *asa, zuti hadi!*
asaba
asaberri* e. [aberri](#).
asago adlag. *Bizk.* 'urrun'.
asagotu, **asago(tu)**, **asagotzen**. *da/du* ad. *Bizk.* 'urrundu'.
asai* e. [tuberkulosi](#).
asaiatu* e. [saiatu](#).
asaldagaitz izond.
asaldagarri izond.
asaldarazi, **asaldaraz**, **asaldarazten**. *du* ad.
asaldari izond. *eta* iz. *h.* [asaldatzaile](#).
asaldatu, **asalda**, **asaldatzen**. *da/du* ad.
asaldatzaile izond. *eta* iz.
asaldatze
asaldazio iz. *Zah.* 'asaldua'.

asaldu**asaldura** iz. *Ipar.* 'asaldua'.asalto* e. [asaldu](#), [eraso](#), [oldarraldi](#), etab.asanblada* e. [batzar](#), [biltzar](#).asamblea* e. [batzar](#), [biltzar](#).**asaskaldi** iz. *Bizk.* 'atsedenaldia, lasaitasuna':
*noizean behin ondo dago asaskaldi bat hartzea.***asaskatu**, asaska, asaskatzen. *da/du ad. Bizk.***asbesto** iz. *Sin.* [amianto](#).**ase 1**, asetzen. *da/du ad.***ase-ase** egin *Heg.***ase eta bete**: *Don Kixotek urdaila ase eta bete zuenean.***ezin ase** iz. eta izond.**ase 2** iz.: *lehengo asea, oraingo gosea.***asean** adlag.: *asean dagoenak lanerako kar gutxi; beti asean bizi diren kondeak.***ase-goseka**: *ahal bezala bizi ziren, ase-goseka.***asealdi****asearazi**, asearaz, asearazten. *du ad.***asebete 1**, asebetetzen. *da/du ad.***asebete 2** iz.**asebetean** adlag.: *ogia asebetean jango duzue.***asebide** iz. 'asetzeko bidea'.**aseezin****aseezintasun****asegaitz** izond.**asegarri** izond. eta iz.**aseguratu**, aseguza, aseguratzen. *du ad.***aseguratzaile****aseguru****aseguru(-)artekari****aseguru(-)etxe****asegurudun**aseguru-konpainia* e. [aseguru\(-\)etxe](#).**aseka** iz. *Zub.* 'asebetea, betekada'.**asekeria** iz. *Ipar.***aseki** adlag. *Zah.* 'ugari'.**asele** iz. *g.er.* 'elezaharra'.asentamendu* e. [kokagune](#), [kokatze](#).**asentatu**, asenta, asentatzen. *du ad. Zah.* 'finkatu'.**Asentsio 1** iz. *Sin.* [Igokunde](#), [Salbatore](#).**asentsio 2** iz. *Artemisia absinthium.***asentsio-belar****asentu** iz. 'oinarria, zimendua, funtsa'.**asepsia****aseptiko****asesiatu**, asesia, asesiatzen. *da/du ad. Ipar.* *g.er.* 'ase'.asesinato* e. [erailketa](#).**asetasun**asetu* e. [ase](#).**asetzaile****asetze****asexual** izond. 'sexugabea'.**asfaltatu**, asfalta, asfaltatzen. *du ad.***asfalto****asfixia** iz. *Med.***ashgabatar** (herritarra).**asiar**asignatu* e. [esleitu](#), [izendatu](#), [eman](#), [egokitu](#).asignatura* e. [ikaskai](#), [irakasgai](#).asignazio* e. [esleipen](#), [izendapen](#).**asimetria** iz.**asimetriko** izond.**asimilatu**, asimila, asimilatzen. *da/du ad.***asimilazio****asinkrono****asintota** iz. *Mat.***asiriar**asistitu* e. 1 [lagundu](#). 2 [etorri](#) (edo *joan*, *izan*).**aska****askabide****askaera****askaezin****askagaitz****askaldu**, askal, askaltzen. 1 *du ad.* 'askaria jan'.
2 *da ad. Ipar.* 'gosaldu'.**askapen****askarazi**, askaraz, askarazten. *du ad.***askari****askarite** iz. *Ipar.***askatasun****askatu**, aska, askatzen. *da/du ad.***askatzaile****askatze****askazi** iz. 1 'ahaidea'. 2 'leinua'.**askazigo** iz. 'ahaidetasuna'.

aske**askenazi****askespen****asketsi**, askets, askesten. *du* ad. 'absolbitu'.**aski 1****aski iritzi**: zure hitzari ez diogu aski iritzi.**aski izan**, aski izaten, aski izango/askiko.*da/du* ad.**aski segurik** *Naf.***aski segur(u)** *Naf.***askitan** adlag. 'maiz'.**aski 2** iz. (belar-mota).askidatu* e. [askietsi](#).**askiespen****askieste****askietsi**, askiets, askiesten. *du* ad.askigabe* e. [amaigabe](#).**askiluze** iz. *Elymus repens*.**askimotz** iz. *Cynodon dactylon*. Sin. [arrosario-belar](#).**asko****asko aldiz****asko izan**, asko izaten, asko izango/askoko.*da/du* ad.**askotan****askotara****askozaz (ere)...** -ago**askoz (ere)...** -ago**askogura** iz. *Bizk.* 1 'oniritzia, maitasuna'. 2 'handinahia'.**askojakin****askonahi** iz. 1 'onginahia, maitasuna'. 2 'handinahia'.**askonahiko** izlag. *g.er.***askotariko** izlag.: *askotariko industria*.**askotu**, asko(tu), askotzen. *da/du* ad. *Zah.* 'ugaritu'.**askotxo****askotza****asma** iz. *Med.***asma-belar** 'estramonia' (*Datura stramonium*).**asmagin** iz. *g.er.* 'aztia'.**asmakai** iz. *g.er.* 'igarkizuna'.**asmakari** iz. 'asmakizuna, aurkikundea'.**asmakeria** iz. 1 'asmaketa funtsik gabea'. 2 'kalte egiteko asmatzen den gezurra'.**asmaketa****asmakizun****asmakuntza** iz. *g.er.***asmalan** iz.**asmalari** iz. 1 *g.er.* 'aztia'. 2 'asmatzailea'.**asmamen****asmarar** (herritarra).**asmarazi**, asmaraz, asmarazten. *dio* ad.**asmatu**, asma, asmatzen. *du* ad.**asmatzaile****asmazio** iz. 1 'asmakaria'. 2 'amarrua'.asmenta* e. [hasmenta](#).**asmo 1** (**joan asmoz* e. *joateko asmoz*; **egin asmoz* e. *egiteko asmoz*).**asmotan****asmo 2**: hor egin asmo duzen lana.**asmobakar** izond.**asmotsu** izond. *Batez ere Bizk.***asots** iz. *Naf.* 'zarata'.asoziatu* e. [elkartu](#), etab.**aspaldi****aspaldian****aspaldidanik****aspaldidaniko****aspaldietan****aspaldi honetan****aspaldiko****aspaldiko partez****aspaldion****aspalditik****aspalditxo****aspalditxoan****aspalditxotik****aspaldixko****aspaldixkoan****aspaldixkotik****aspektu** iz. *Gram.*aspel* e. [azpel](#).**asper** iz. 1 'mendekua hartzea'. 2 *g.er.* 'asperraldia'. 3 *Zub.* 'desira bizia'.asper egin* e. [asper-asper egin](#).**aspergabe** izond. *g.er.* 'aspergaitza'.**aspergaitz** izond.**aspergarri**

aspergarritasun iz.

asperkunde iz. *Goi*. 'mendekua'.

asperraldi

asperrarazi, asperraraz, asperrarazten. *du* ad.

asperrezin izond.

aspertu, asper, aspertzen. 1 *da/du* ad. *Heg*. 'gogaitu, nekatu': *aspertu naiz oraintxe etxe honetan*; *ez zaitut gehiago aspertuko horrekin*. 2 *zaio* ad. *Ipar. Zah.* 'mendekatu': *aspertu natzaio odoleraino*.

asper-asper egin: *asper-asper egina*, *asper-asper eginda*, *asper-asper eginik*.

aspertzaille iz. eta izond. *g.er.* 'mendekatzaillea'.

aspertze

aspik* e. [aspis sugedorri](#).

aspil* e. [azpil](#).

aspiradora* e. [xurgagailu](#).

aspiratu* e. (arnasa) [hartu](#), (hautsa) [irentsi](#), (airea) [xurgatu](#); (*Fon.*) [hasperendun egin](#), etab.

aspirazio* e. [hasperen](#).

aspirina

aspis sugedorri *Vipera aspis*.

assamera (hizkuntza).

astagaitz* e. [hileko](#).

astailar iz. *Lathyrus aphaca*.

astakaiku (irain-hitza).

astakardu iz. (kardu-mota txikia).

astakarlo* e. [astakardu](#).

astakeria

astakilo

astakirten (irain-hitza).

astako* e. [astoko](#).

astakume

astalapiko (irain-hitza).

astalar iz. *Dipsacus fullonum*.

astalikardu iz. *Silybum marianum*.

astalkai

astalkatu, astalka, astalkatzen. *du* ad.

astalketa

astalketari

astama iz. 'astemea'.

astamahats

astamahats ale-beltz *Bryonia alba*.

astamahats ale-gorri *Bryonia cretica subsp. dioica*.

astamakila

astamenda iz. *Mentha x rotundifolia*.

astanafarreri

astanar (herritarra).

astaña

astapiper iz. *Polygonum persicaria*.

astapito izond. *Lgart*.

astapotro izond. *Lgart*.

astaputz 1 iz. (onddo mota bat, *Lycoperdon* generokoa). 2 (irain-hitza).

astar iz. 'asto arra'.

astari iz. *Ipar.* eta *Naf. g.er.* 'mataza'.

astasapin

astatipula iz. *Urginea maritima*.

astazain

astazakil (irain-hitza).

astazaldi iz. *Eraik*.

aste

Aste Nagusi

Aste Santu

astearte

astearte inaute

asteazken

astebete iz.: *astebete pasatu zuen Ameriketara*;

**astebete bat egon zen gaixorik e. astebete egon zen gaixorik*.

asteburu

astegaitz* e. [hileko](#).

astegun

astegun buruzuri

astekari

astelegun iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'asteguna'.

astelehen

astelehen inaute

asteme iz. 'asto emea'.

astero

asteroide

asteroko iz. 'astekaria'.

asti

astia eman

astia izan

astiz adlag. 1 'geldiro'. 2 'garaiz'.

astialdi

astigar iz. *Acer sp.*

astigmatismo

astiki adlag. *g.er.* 'astiro'.

astilero* e. [ontziola](#).

astin izond. 'harroa'.

astinaldi

astinarazi, astinaraz, astinarazten. *dio* ad.

astindu 1, astin, astintzen. *du* ad.

astin-astin egin

astindu 2 iz.: *gaurko guraso askok ere merezi dute astindu ederra*.

astingailu

astinketa iz. *g.er.*

astintasun iz. *g.er.* 'harrotasuna'.

astintzaile

astiro

astiroki adlag. *Ipar. g.g.er.* 'astiro'.

astitsu izond. *Bizk.*

astiune

asto

asto-azienda

asto-laster iz.

asto-proba

astoarrosa iz. *Rosa canina*.

astodun iz. *Bizk.* 'astazaina'.

astoko

astolapiko* e. [astalapiko](#).

astomakil* e. [astamakila](#).

astoño

astorki iz. *Onobrychis viciifolia*.

astotu, asto(tu), astotzen. *da/du* ad.

astotxo

astotzar

astrapala iz. *Bizk.* 'zarata, zalaparta'.

astro iz. *Sin.* [argizagi](#).

astrofisika

astrofisikari iz.

astrolabio

astrologia

astrologo

astronauta

astronautika

astronomia

astronomiko

astronomilari* e. [astronomo](#).

astronomo

astrontzi* e. [espazio-ontzi](#).

astun

astundu, astun(du), astuntzen. *da/du* ad.

astungarri iz. eta izond. *Anton.* [aringarri](#).

astunki adlag.

astuntasun

asturu iz. 'zoria'.

asturugaitz iz. 'zorigaitza'.

asturugaizki adlag.

asuin* e. [asun](#).

asun iz. *Urtica*.

asunbeltz iz. *Urtica urens*.

asunciondar (herritarra).

asunto* e. [gai](#), [kontu](#).

Asuntzio iz. h. [Jasokunde](#).

asurantza iz. *Ipar.* 'asegurua'.

asurantza hartu

asuratu, asura, asurazten. *du* ad. *Ipar.*

'aseguratu'.

aszensore* e. [igogailu](#).

aszeta

aszetika iz.

aszetiko izond.

aszetismo

aszitis iz.

at

atabaka iz. *Batez ere Bizk.*

atabal

atabalari iz. 'atabal-jotzailea'.

atabalatu, atabala, atabalatzen. *du* ad. 'atabala jo'.

ataburu* e. [ateburu](#).

ataizean adlag. *g.er.* 'zelatan'.

ataka

atakada* e. [eraso](#).

atakatu, ataka, atakatzen. *du* ad. *g.g.er.* 'eraso, oldartu'.

atake iz. *Beh. g.g.er.* 'erasoa'.

atal

atalaga

atalai* e. [talaia](#).

atarri iz. 'atalburua'.

atalase

atalaurre

atalburu 1 iz. 'ateburua'.

atalburu 2 iz. 'kapitulua' (liburuarena, legearena).

ataldu, atal(du), ataltzen. *du* ad. 'ataletan banatu'.

atalka adlag.

atalo iz. *Mola mola*.

atalondo

ataltzain iz. *Ipar. Zah.* 'atezaina'.

ataltze

atan bere* e. [hartan ere](#).

atanbora iz. *g.er.* 'danborra'.

atan-otan* e. [hartan-horretan](#).

atari

atari-aurre

atariko iz. 'hitzaurrea, sarrera'.

atariratu, atarira(tu), atariratzten. *da ad. g.er.*

atarramentu

atarrapuzka 1 adlag. *g.er.* 'zalapartaka'. 2 iz. *g.er.* 'zalaparta'.

atarratu, atarra, atarratzen. *du ad. g.er.*

atarte

atasko* e. 1 [\(auto\) ilara](#). 2 [buxatze](#), [buxadura](#).

ataurre iz. *g.er.* 'atari-aurrea'.

ataute iz. *Bizk. g.g.er.* 'hilkutxa'.

ataza iz. 'eginkizuna'.

ate 1 iz.

ate-aitzin

ate-albo

ate-gain

ate-joka

ate-leiho 'ateko leihoa'.

ate-oste

ate-zoko

ate-zulo

ate 2 iz. *Zub.* 'meta, pila'.

ateburu

ateetarratu, ateetara, ateetaratzen. *da ad.*

ateismo

ateka 1 adlag. *Zub.* 'multzoka'.

ateka 2* e. [ataka](#).

atekatu* e. [atetu](#).

ateleka iz. *Zah.* 'errieta'.

atelekatu, ateleka(tu), atelekatzen. *du ad.* 'errieta egin'.

atenastar (herritarra).

atenditu* e. [kasu egin](#),...

ateneo

atentatu iz.

atentzio iz. 'arreta': **horrek atentzioa deitu dit e. horrek atentzioa eman dit.*

atentzioa eman: *horren edertasunak*

atentzioa eman dit.

ateo

atera, ateratzen. *da/du ad.*

(**neure, bere...**) **onetik atera, irten, ilki**:

bere (neure, zeure...) onetik atera du (nau, zaitu...).

aterabide

ateragailu iz.

aterakin iz.

ateraldi

aterarazi, ateraraz, aterarazten. *du ad.*

ateratzaile

ateratze

aterbe* e. [aterpe](#).

atergabe

atergabeko izlag.

ateri

ateri egin

ateri egon

ateri izan *da ad.*

aterki

aterki-konpontzaile

aterki(-)ontzi

aterpe

aterpetu, aterpe(tu), aterpetzen. *da/du ad.* 'babestu'.

aterraldi iz. *g.er.* 'aterrunea'.

aterrarazi, aterraraz, aterrarazten. *du ad. g.er.*

aterrarte iz. 'aterrunea'.

aterri* e. [ateri](#).

aterrune

atertu, ater, atertzen. 1 *du ad.:* *atertzen duenean aterako naiz.* 2 *da ad.:* *haurren negarrak ez ziren gau guztian atertu.*

atertze

ateta iz. *Bizk. g.er.*

atetu, ate(tu), atetzen. *da/du ad. Zub.* 'pilatu': *jendea azokan atetu zen.*

atezain

atezain automatiko

atezaindegia

atezaintza

atezatu, ateza, atezatzen. *du ad.*

atezu iz.: *atezuan egon.*

atija iz. *Naf.* 'usina, doministikua'.

atitxatu* e. [\(sua\) zirikatu](#).

atiza iz. *Ipar. Zah.* 'aukera, abagunea'.

atlantiko izond.: *Ozeano Atlantikoa*.

atlas

atleta

atletiko

atletismo

atmosfera

atmosferiko izond.: *motor atmosferikoa*.

atoan adlag. *Bizk. Lgart. h.* [bebingoan](#),

[berehala](#).

atoe* e. [atoi](#).

atoi

atoian eraman

atoiontzi

atoiuntzi* e. [atoiontzi](#).

atoloi

atomatu, atoma, atomatzen. *du ad. Bizk. g.er.* 'eraso'.

atomika* e. [bonba atomiko](#).

atomiko izond.: *bonba atomikoa*.

atomismo

atomista

atomizagailu

atomizatu, atomiza, atomizatzen. *du ad.*

atomo iz.: *atomo bonba, atomo egitura*.

atomo(-)masa *Kim.*

atomo(-)zenbaki *Kim.*

atondo

atondur, aton, atontzen. *da/du ad.*

atondura iz.

atonia iz. *Med.*

atorra

atorra hutsean: *goizeko bostak eta atorra hutsean!*

atorra hutsik: *negu gorrian ere atorra hutsik ibiltzen da.*

atorra-has *Ipar.*: *bero honekin atorra-has etorri da.*

atotsi, atots(i), atosten. 1 *dio ad. Gip.* 'deitu'. 2 *du ad. Gip.* 'erakarri, onartu'.

atralaka iz. *Bizk. g.g.er.* 'liskarra, errieta'.

atralakari iz. *Bizk. g.g.er.* 'liskartia'.

atrapatu, atrapa, atrapatzen. *du ad. Bizk. h.*

[harrapatu](#).

atrebentzia

atrebitu, atrebi, atrebitzen. *da ad. Ipar. edo Beh.* 'ausartu'.

atributu

atril iz. *Heg. h.* [kantore](#).

atrizio iz. *Sin.* [beldur\(-\)damu](#).

atrofia iz. 'endurtzea'.

atrofiatu, atrofia(tu), atrofiatzen. *da ad.* 'endurtu'.

atseden 1 iz.

atseden egin *Bizk.* 'atseden hartu': *atseden egiteko leku egokia da hau.*

atseden hartu

atseden 2, atsedeten. *du ad. g.er.*: *atsedeten (egon)* bezalako esapideetan erabilia.

atsedenaldi

atsedenarazi, atsedenez, atsedenezten. *du ad.*

atsedendu, atsedendu(du), atsedentzen. *da ad.* 'atseden hartu'.

atsedengarri

atsedenleku

atsedentegi iz. *Zah.* 'atsedenlekua, atsedentokia'.

atsedentoki

atsedete iz. *g.er.* 'atsedena, atsedentaldia'.

atsegale 1 iz. *Goi.* 'atseginzaletasuna'. 2 izond. *Goi.* 'atseginzalea'.

atsegin izond. eta iz.

atsegin egin

atseginekin adlag. *Ipar.*

atsegin eman

atseginez adlag. *Heg.*

atsegin hartu

atsegin izan *du eta zaio ad.*

atsegin-kontentu

atsegin-poz

atsegin(-)sari 1 adlag. 'doan'. 2 iz. 'eskupekoa, erregalua'.

atseginaldi

atseginbide iz. *g.er.*

atsegindu, atsegin(du), atsegintzen. *da/du ad.*

atsegin izond. *g.er.*

atsegingarri

atseginkeria iz. *g.er.*

atsegintasun

atsegintegi iz. *g.er.*

atsegintoki**atsegintsu****atseginzale****atseginzaletasun****atsekabe****atsekabe(a) eman****atsekabe(a) hartu****atsekabea lagundu** (doluminetan):

atsekabea laguntzen dizut.

atsekabe egin *Zah.* 'atsekabetu'.

atsekabedun izond. eta iz. *g.er.* 'atsekabetua'.

atsekabegarri iz. eta izond. *Zah.*

atsekabetsu

atsekabetu, atsekabe(tu), atsekabetzen. *da/du* ad.

atsekabeztatu* e. [atsekabetu](#).

atsekaitz 1 iz. *g.er.* 'atsekabea'. 2 izond. *g.er.* 'gozakaitza'.

atsitu izond. *Batez ere Bizk. Sin.* [kirastu](#).

atso (hitz markatua da, gutxiespen balioa du eskuarki, eta ezin erabil daiteke *adineko*-ren sinonimo oso balitz bezala).

atso-agure (*pl.* da gehienetan).

atso(-)besta *Naf.*

atso(-)ipuin

atso sorgin

atsokeria iz. 'sinetsi behar ez den ipuina edo kontua'.

atsolor iz. *Gip.:* *erditu berriari atsolorra egin.*

atsotasun**atsotitz**

atsotizlari iz. *g.er.* 'atsotitzak aztertzen dituen pertsona'.

atsotu, atso(tu), atsotzen. *da* ad.

atu* e. [hatu](#).

atuan* e. [atoan](#).

atun 1 iz. *Thunnus*.

atun(-)txori *Sternina paradisea*.

atun 2 iz. *Zah.* 'ohitura'.

atungorri iz. *Thunnus (Thunnus) thynnus. Sin.* [hegalabur](#).

atunketa iz. 'atunaren arrantza'.

atunketari

atuntxiki iz. *Sarda sarda*.

atunzuri iz. *Thunnus (germo) alalunga. Sin.* [hegaluze](#).

aturatu, atura, aturatzen. *du* ad. *Bizk.*

'norbaitekin edo zerbaitekin ezin ezer lortu, ezin ezer burutu' (batez ere ezezkoetan erabilia): *ume honekin ezin dut aturatu*.

atx interj. (harridura, ezustea, mina adieraztekoa).

atx egin

atxakia* e. [aitzakia](#).

atxapar iz. *Lonicera sp.*

atxeki* e. [atxiki](#).

atxengi* e. [borragoma](#).

atxeter iz. *Ipar. g.er.* 'sendagilea'.

atxiki 1, atxiki, atxikitzen. 1 *zaio* ad.: *hormari atxikitzen zaion huntza bezala*. 2 *du* ad.: *hitza atxiki zuen*.

atxiki 2 iz. 'joko zikina'.

atxiki handi (pilota-joko bat).

atxiki txiki (pilota-joko bat). *Sin.* [joko garbi](#).

atxikiarazi, atxikiaraz, atxikiarazten. *dio* ad.

atxikidura**atxikimendu**

atxikipen iz. *Admin.*

atxikitasun**atxikitzaile****atxilo****atxilo egin****atxilo egon****atxilo ekarri****atxilo hartu****atxiloketa**

atxilotu, atxilot(u), atxilotzen. *du* ad.

atxilotze**atximur****atximur egin****atximurka****atximurka egin****atximurkada**

atximurkatu, atximurka(tu), atximurkatzen. *du* ad.

atximurtu* e. [atximurkatu](#).

atxitu* e. [atzitu](#).

atxitzaile* e. [atzitzaile](#).

atxitze* e. [atzitze](#).

atxo iz. *Lgart.* 'atso-ren era adierazkorra'.

atxon iz. *Batez ere Naf.* 'urrina'.

atxurdin* e. [haitzurdin](#).

atzalburu* e. [kapitulu](#), [atalburu](#).

atzamar iz. 1 h. [atzapar](#). 2 *Bizk.* 'hatza'.

atzamar(-)oskol *Bizk.* 'azazkala'.

atzamartu* e. [atzaparkatu](#).

atzandel iz. *Bizk.* eta *Gip.* 1 'titarea'. 2

'hatzetan babesgarri gisa jartzen den zorroa'.

atzapar iz.: *atzaparra bota*; *atzaparra erantsi*.

atzapardun

atzaparka

atzaparka egin

atzaparkada

atzaparkari

atzaparkatu, atzaparka(tu), atzaparkatzen. *du* ad.

atzaparpe (batez ere leku-denborazko atzizkiekin erabiltzen da, gehienetan *atzaparpean* forman).

atzapartsu

atzapartu* e. [atzaparkatu](#).

atzapartzar

atzar 1 izond. *Ipar.* g.er. h. [atzarri](#).

atzar 2 iz. *BNaf.* g.er. 'ardi zahar antzu eta haragitarako gizendua'.

atzarki iz.

atzarrarazi, atzarraraz, atzarrarazten. *du* ad. *Ipar.*

atzarrarazle

atzarri 1, atzar, atzartzen. *da* ad.

atzarri 2 izond.

atzartasun

atzartu, atzar(tu), atzartzen. *da* ad.

atzartze

atzazal iz. *Batez ere Bizk.* h. [azazkal](#).

atzazkal* e. [atzoskol](#), [azazkal](#).

atze 1 iz.

atzea eman

atzean adlag.

atze-atzeka adlag.: *atze-atzeka hasi*, *ibili*, *sartu*.

atze-aurre iz. *pl.*

atzeko izlag.

atzeko alde

atzekoz aurre adlag. g.er. 'atzekoz aurrera'.

atzekoz aurrera

atze 2 izond. 'ahaidea ez dena; arrotza'.

atzealde

atzeka 1 izond. 'lagunartea saihesteko joera duena'.

atzeka 2 adlag. 'atzera eginez; atzea emanaz'.

atzekari iz. *Mat.*, *Fil.*, *Hizkl.*

atzeki iz. g.er. 'isatsa'.

atzeko iz. 1 'lemazaina, ontziko nagusia'. 2 g.er. 'arrotza'.

atzelari iz. 'kiroletan atzean jokatzen duen jokalaria'.

atzemaile izond. eta iz. *Ipar.*

atzeman, atzematzen. *du* ad.

atzemanarazi, atzemanaraz, atzemanarazten. *dio* ad.

atzemanka adlag.

atzemate

atzen ord. *Bizk.* eta *Gip.* 'azkena'.

atzenean adlag. 'azkenean'.

atzeneko izlag. 'azkeneko'.

atzenengo izlag. 'azkeneko'.

atzenez adlag. 'azkenez'.

atzenarazi, atzenaraz, atzenarazten. *du* ad.

atzendu, atzen(du), atzentzen. *da/du* ad.: *euskara atzendurik zuen*, *nahiz ez erabat ahazturik*.

atzenkor izond. 'ahanzkorra'.

atzera 1 adlag.: *atzera jo*.

atzera-aurrera 1 iz. 2 adlag.: *atzera-aurrera ibili da*.

atzera egin *Sin.* [gibelerat egin](#).

atzera gelditu: *ez da atzera gelditzen diren horietakoa*.

atzera 2 adlag. 'berriro, ostera'.

atzera egin (berriz egin).

atzera ekarri

atzera esan

atzera etorri

atzerabide

atzeragarri 1 iz. g.er. 'oztopoa'. 2 izond. g.er. '(zerbait) atzeratzen duena'.

atzerago

atzeraka

atzeraka egin

atzerakada

atzerakarga

atzerako 1 iz. g.er. 1 'itzultzen den diru xehea'. 2 'itzulbidea'.

atzerako 2 iz. 'atzerakuntza, uzkurtasuna':
atzerakoa ematen du inoren lanetan sartzeak.
atzerakoi
atzerakoikeria
atzerakoitasun
atzerakuntza
atzerapauso
atzerapen
atzerarazi, atzeraraz, atzerarazten. *du ad.*
atzeratasun iz. 1 'lotsa, uzkurtasuna'. 2
 '(pertsonek, herrien) atzerapena'.
atzeratu, atzera(tu), atzeratzen. *da/du ad.*
atzerri
atzerrialdi iz. *Sin.* [erbestealdi](#).
atzeriratu, atzerirra(tu), atzerirratzen. *da/du ad.*
atzeritar
atzeritartasun
atzesku
atzetiko iz. 1 'jarraitzailea'. 2 'ondorengoa'.
atzetu, atze(tu), atzetzen. *da ad. Ipar. g.er.* 1
 'atzeriratu'. 2 'arroztu'.
atzimurtzi iz. *g.er.* 'zimikoa'.
atzipe iz. *g.er.* 'engainua'.
 atzipe egin* e. [atzipetu](#).
atzipetu, atzipe(tu), atzipetzen. *du ad.*
atzipetzaile
atzitu, atzi, atzitzen. *du ad.* 'atzeman': *bi erbi*
atzitu dituzte oihanean.
atzitzaile
atzitze
atzizki
atzo: *atzo, gero edo atzo ezker.*
atzoko 1 izlag. 2 adlag.: *atzoko bukatua*
behar genuena gaur bukatuko dugu.
atzoskol iz. *Bizk.* 'azazkala'.
au 'txakurraren zaunkaren onomatopeia'.
aube iz. *Bizk.* 'amaginarreba'.
audientzia iz. *Zah.* 1 h. [auzitegi](#), [entzutegi](#). 2
 h. [entzuleria](#), [entzuleak](#). 3 h. [entzunaldi](#).
audiobisual izond. h. [ikus-entzunezko](#).
audiograma iz. *Fis.*
audiologia iz. *Med.*
audiometria iz. *Fis.*
auditorio 1 iz. *Zah. g.er.* 'entzuleak,
 entzuleria'.

auditorio 2* e. [entzunareto](#), [auditorium](#).
auditorium iz. *Sin.* [entzunareto](#).
aufa interj.
auhen
auhendagarri
auhendatu, auhenda, auhendatzen. *du ad.*
auhenka
aujame iz. *Batez ere Zub. g.er.* 'mamua'.
auka 1 iz. 'alga'.
auka 2 iz. 'ahotza, gari-alearen azala'.
auka 3 adlag. 'au eginez, zaunkaka'.
aukera iz.: *aukeraren maukera, azkenean*
okerra.
aukerako izlag. 1 'aukeran dagoena'. 2
 'egokia, bikaina'.
aukera-maukera
aukeran
aukerabide
aukeraketa
aukerakizun iz. *g.er.*
aukerakotasun
aukeramen
aukerarazi, aukeraraz, aukerarazten. *dio ad.*
aukeratu, aukera(tu), aukeratzen. *du ad.*
aukeratzaile
aukeratze
auki iz. *Bizk. eta Gip. g.er.* 'mihura'.
aulki
aulkidun izond. *g.er.:* *euskaltzain aulkiduna.*
aulkigile
 aulkigin* e. [aulkigile](#).
aulkigintza
aulkitxo
auma iz. *Bizk.* 'antxumea'.
 aunatu* e. [unatu](#).
aunitz h. [anitz](#).
 aunoe egin* e. [anu egin](#), [unatu](#).
aupa
aupada
aupadaka
aupats iz. *Bizk.* 'korrokada'.
aupatu, aupatu(tu), aupatzen. *du ad.*
aurbera iz. *Bizk.* 'aldapa'.
auria iz. 'ulua'.
aurikula iz. (bihotzaren partea).

aurio 1 iz. 'urretxoria' (*Oriolus oriolus*). 2 izond. '(haur) geldoa'.

aurizki, aurizkitzen. *du* ad. *Zah.* 'oinkatu, zapaldu'.

aurka

aurka egin

aurkako

aurkakotasun

aurkapen iz. *Zuz.*

aurkari

aurkaritza

aurkatasun* e. [aurkakotasun](#).

aurkaz* e. [aurkez](#).

aurkez adlag. 'aurrean, aurrez aurre':
jauretxearen aurkez eseria zegoen.

aurkez aurke 'aurrez aurre'.

aurkezle

aurkezpen

aurkeztaile* e. [aurkezle](#).

aurkeztatu, aurkezta, aurkeztatzen. *du* ad.
g.er. 'irudikatu'.

aurkezte

aurkeztu, aurkez(tu), aurkeztan. *da/du* ad.

aurki 1 iz. (*ifrentzu*-ren aurkakoa).

aurki 2 adlag. 'laster'.

aurki 3 adlag. *Bizk.* 'noski, antza, dirudienez'.

aurkiarazi, aurkiaraz, aurkiarazten. *du* ad.

aurkiberri iz. *Batez ere Ipar.* 'aurkikundea'.

aurkibide

aurkientza* e. [aurkintza](#).

aurkigaitz izond. *g.er.:* *liburu aurkigaitzak.*

aurkigarri iz. *Zah. g.er.* 'aurkibidea'.

aurkikunde

aurkikuntza

aurkile iz. *g.er.* 'egilea, autorea'.

aurkimen iz. *g.er.* 'aurkikundea'.

aurkintza

aurkitegi

aurkitu, aurki(tu), aurkitzen. *da/du* ad.

aurkitzaile

aurkitze

aurpegi

aurpegia atera 'aurpegia eman, (norbaiten) alde egin': *guk ere aurpegia atera behar dugu maisuaren alde.*

aurpegi(a) eman

aurpegia izan *Heg.:* *eskatzeko aurpegirik ez dutelako, laguntzarik gabe gelditu dira.*

aurpegian eman *Zah.* 'aurpegira eman'.

aurpegira bota

aurpegira eman

aurpegira esan *Heg.*

aurpegiz aurpegi

aurpegiz ezagutu

aurpegiera

aurpegiratu, aurpegira(tu), aurpegiratzen. 1 *du* ad. 'aurpegira eraman'. 2 *dio* ad. 'aurpegira bota'.

aurre

aurrea eraman: *zortzi metroko aurrea daramakio.*

aurrea hartu

aurrean bidali: *haserretu zen irakaslea eta aurrean bidali zituen ikasleak.*

aurrean egon

aurrean eraman: *trenak aurrean eraman zuen umea.*

aurrean hartu: *aurrean hartuta kalera bidali zuten gizarajoa.*

aurre egin

aurreko alde

aurretik

aurrez aurre

aurrealde

aurre-asmo* e. [aitzinasmu](#).

aurrendenboraldi* e. [denboraldi-aurre](#).

aurregun iz. *g.er.* 'aurreko eguna, bezpera'.

aurrehistoria* e. [historiaurre](#) 'historiaren aurreko garaia'.

aurrehititera (hizkuntza). *Sin.* [hatiera](#).

aurreidazketa

aurreikusi, aurreikus, aurreikusten. *du* ad. h.

[aurrez ikusi](#).

aurreikuspen

aurreirakurketa

aurreiritzi

aurrekalde* e. [aurrealde](#) edo [aurreko alde](#).

aurrekanpaina* e. [kanpainaurre](#).

aurrekari

aurreko iz.

aurrekoz adlag.: *Donostian jaioa da, baina aurrekoz goizuetarra.*

aurrekontu**aurrelan****aurrelari****aurren** ord. 'lehena'.**aurrenean****aurrenetik** 'hasieratik'.**aurrena** adlag. 'lehenik'.**aurrendari** iz. 'aitzindaria'.**aurreneko** 1 izlag. 'lehena': *aurreneko zatian*.2 adlag. 'lehenik': *ondo hitz egiten ikasteko eskolak aurreneko ireki zituen*.**aurrenekoz** adlag. 'lehenbizikoz'.**aurrenengo** izlag. 1 'aurrekoa'. 2 'aurrena, lehena'.**aurrenesku** iz. 'aureskua, lehena'.aurrengo* e. [aurreneko](#).**aurrenik** adlag. 'aurrena, lehenik'.**aurreproiektu****aurrera****aurrera atera****aurrera egin****aurrera egon**: *oso aurrera dago hori bere lantegian*.**aurrera eraman****aurrera jo****aurrerako** 1 izlag.: *hogei urtetik aurrerako gizonak*. 2 adlag.: *oraindainokoaz damutzea eta aurrerako asmo onak egitea*.**aurrerakoan** adlag. 'aurrerantzean'.**aurrerabide****aurrerabidea eman****aurrerago****aurreragoko** izlag. 'garrantzitsuagoa': *badugu aurreragoko lanik!***aurreraka****aurrerakada****aurrerakarga****aurrerakin** iz.: *soldataren parte bat eskatu zuen aurrerakin gisa*.**aurrerakoi****aurrerakoitasun****aurrerakuntza**aurreramendu* e. [aurrerapen](#), [aurrerakuntza](#); [aitzinamendu](#).**aurrerantzean****aurrerantzeko** izlag.: *lehengo gaitzetatik sendatu, eta aurrerantzekoetatik gorde*.**aurrerapauso****aurrerapen****aurrerarazi**, aurreraraz, aurrerarazten. *du* ad.**aurreratu**, aurrera(tu), aurreratzen. *da/du* ad.**aurreratzaile** iz. *g.er.***aurreratze****aurrerazale****aurreraren** ord. *Bizk.* 'aurrena, lehena':*aurrerena da gauzak ongi egitea*.**aurrerengo** izlag.**auresku****aureskulari****aurretiaz****aurretiko****aurretxo** iz. *Lit.*: *arratsalde barea zen, iluntze aurretxo*.**aurrez****aurrezenbaki** iz.: *atzeritik telefonoz deitzen denean, aurrezenbakia markatu behar da*.**aurrezka** adlag. *g.er.* 'kontra': *lege guztien aurrezka*.**aurrezki****aurrezki(-)kutxa****aurrezpen** iz. 'aurrezkia, eskugaina'.**aurreztaile****aurreztu**, aurrez(tu), aurrezten. *du* ad.**aurrindu**, aurrin, aurrintzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'egokitu, bat etorri'.aurriritzi* e. [aurreiritzi](#).**aurritu**, aurri, aurritzen. *da/du* ad. *Ipar.*

'hondatu, higatu'.

aurrizki**aurtemein** adlag. 'arestian, aspaldi ez duela'.**aurten****aurtengo** 1 izlag.: *aurtengo gabonak*. 2adlag.: *aurtengo adina lan badugu hor*.**aurtiki**, aurtikitzen. *du* ad. *Ipar.* 'jaurtiki'.**aurtikiarazi**, aurtikiaraz, aurtikiarazten. *du* ad. *Ipar.***aurtikika** adlag.: *birao aurtikika ibili; ostiko aurtikika hasi*.**aurtikitzaile****aurtikitze**

ausardia**ausarditsu**

ausarditu, ausardi, ausarditzen. *da* ad. *g.er.* 'ausartu'; *du* ad. *g.er.* 'adoretu'.

ausarkeria

ausarki adlag. 1 'ausardiaz'. 2 'ugari'.

ausarkian adlag. 'ugari, ausarki'.

ausart

ausart izan. *da* ad. 'ausartu': *ez naiz ausart zure aitzinean agertzeraz.*

ausartasun

ausartsu* e. [ausarditsu](#).

ausartu, ausart(u), ausartzen. *da* ad.

ausartze

ausartzia iz. 'ausardia, ausartasuna'.

ausaz adlag. 'beharbada, apika'.

ausazko izlag. *Sin.* [menturazko](#), [zorizko](#).

ausente* e. [absente](#).

ausentzia* e. [absentzia](#).

ausiabar iz. 'ausiabantza'.

ausiabantza

ausiki 1, ausikitzen. *du* ad.: *erleak inor ausikitzen duenean, ausikitzenago du bere burua.*

ausiki 2 iz.: *txakur horrek erausi gutxi, baina ausikia prest; kontzientziaren ausikia.*

ausiki egin

ausikiarazi, ausikiaraz, ausikiarazten. *dio* ad.

ausikika

ausikilari izond.: *txakur zaunkaria ez da ausikilaria.*

ausikitzale

ausin* e. [asun](#).

auska iz. eta adlag. *Bizk.*

auskan egin 'borrokan egin'.

auskalo

ausnar* e. [hausnar](#).

ausnarri iz. *Naf.* 'oinaztura, tximista'.

austral izond.: *Ozeano Australa* 'Ozeano Antartikoa'.

australiar (herritarra).

austriar (herritarra).

autarkia**autarkiko**

auteman* e. [hauteman](#).

autismo**autista**

auto iz. *Sin.* [automobil](#), [beribil](#).

auto(-)argi

autobia (Espainiako *autoviak* oraingoz izendatzeko).

autobide**autobiografia****autobiografiko****autobus****autobus(-)geltoki****autodefentsa****autodeterminazio****autodidakta**

autoeskola iz. 'gidari-eskola'.

autogestio iz.

autogidari* e. [gidari](#), [auto\(-\)gidari](#).

autogobernu iz. *g.er.*

autografo**autokar**

autoklabe iz. *Teknol.*

autokrata**autokritika****autoktono****automata****automatiko****automatikoki**

automatismo iz. *Teknol.*

automatizatu, automatiza, automatizatzen. *du* ad.

automatizazio

automobil iz. *Sin.* [auto](#), [beribil](#).

automobilari* e. [gidari](#), [auto\(-\)gidari](#).

automobilismo

autonomia iz.: *Autonomia Erkidegoa; Autonomia Estatutua.*

autonomiazale izond.

autonomi elkarte* e. [autonomia\(-\)erkidego](#).

autonomiko**autonomo**

autopista* e. [autobide](#).

autopsia**autore****autoretza****autoritario****autoritarismo****autoritate**

autorizatu, autoriza, autorizatzen. *du ad. h.*
[baimena eman](#).

auto-stop: *auto-stop* egin beharrean gertatu zen; *auto-stopean* joan zen Baionara.

autozain

autozale 1 izond. 'autoak maite dituen'. 2 iz. *Gip.* 'gidaria, auto-gidaria'.

autozerbitzu iz. *Sin.* [zerbitzu libre](#) (*Ipar.*)

autrigoi

autu iz. *Bizk.* 'solasa'.

autuan

autu-mautu

autubatzaile izond. *Bizk.* 'esamesak biltzen eta kontatzen zale dena'.

auzapez iz. *Lap.* eta *BNaf.*

auzapezgo iz. *Lap.* eta *BNaf.*

auzerri* e. [auzo-herri](#).

auzi iz.: *auzia ipini*; *auziak garbitu*; *auziak zuritu*; *auzi eman* (g.g.er.); *auzi-aretoa*; *auzi-etena*; *auzi-gela*; *auzi-ikerketeta*.

auzi(-)etxe g.er. 'auzitegia'.

auzi-ihesean egon/izan *Zuz.*: *auzi-ihesean da*(go).

auzi-iheslari

auzi(-)mais

auzi-mauzi

auzi(-)paper

auzipean

auzitan adlag.: *auzitan ari izan*; *auzitan jarri*; *auzitan sartu*.

auzitara adlag.: *auzitara eraman*; *auzitara joan*.

auzialdi iz. *Zuz.*

auzibide iz. *Zuz.*

auzigabetze

auzigai iz.

auzigela* e. [auzi\(-\)gela](#).

auzilari

auzipetu, *auzipe(tu)*, *auzipetzen*. *du ad.*

auzitegi

lan(-)auzitegi

auzitegi goren

auzo 1 iz. 'auzotegia'.

auzo(-)alkate

auzoan adlag. 1 'inguruan': *auzoan ditugun erdarak*. 2 'kanpoan, aparte': *ahuntza etxean*,

eta esnea auzoan; *auzoan du horrek zentzu ona*!

auzo(-)bide

auzo(-)herri

auzo 2 iz. eta izond. 'auzokoa'.

auzo(-)etxe *Zub.* 'udaletxea'.

auzo lehen *Sin.* [lehen auzo](#).

auzoera iz. *Bizk.* 'auzoa': (zerbait) *auzoeran egin* ('konfiantzaz egin').

auzokide iz. 'auzoa, auzo berekoa'.

auzoko iz.

auzolan

auzotar

auzotasun

auzotegi iz. *Sin.* [auzo 1](#).

auzune

avestera (hizkuntza).

axal adkor.

axaleko izlag. adkor.

axanpa

axekan adlag. *Naf.* 'txantxetan'.

axekatu, *axeka*, *axekatzen*. *du ad. g.er.* 'xaxatu'.

axeri iz. adkor.

axeriko iz. 'azeriaren izena alegietan'.

axioma

axo iz. *Naf.* 'antxume emea'.

axola iz.: *ez dut horren axolarik*.

axola izan. *da/zaio/du/dio ad.*: *egia da hori, baina ez da axola*; *hori ez zaio axola*; *axola duten gauzetan, ez hitzetan*; *ez dio axolarik*.

axolazko

axolagabe izond.

axolagabekeria

axolagabetasun

axolagabetu, *axolagabe(tu)*, *axolagabetzen*. *da ad.*

axolati

axolatsu

axolatu, *axola(tu)*, *axolatzen*. *da ad.*

axolduri izond. *Ipar. Zah.* 'arretatsua, arduratsua'.

axolduritu, *axolduri(tu)*, *axolduritzen*. *da ad. Ipar. Zah.*

axuant iz. *Ipar.* 'alkateordea'.

axuri

axuriki iz. 'axuriaren okela'.

axut interj. *Ipar.*

aza iz. *Brassica oleracea*.

aza gorri

aza(-)hosto

aza(-)landare

azabatxe iz. *Heg.* (ikatz distiratsu mota bat).

azaburu

azafata* e. [laguntzaile](#), [harreragile](#), etab.

azafrai iz. *Crocus sativus*.

azai iz. *Ipar. g.er.* 'oilagorra'.

azakoba iz. *Brassica oleracea capitata*.

azal

azaleko izlag.

azaletik

azaletiko

azal-gorri izond. edo [azalgorri](#).

azalarazi, azalaraz, azalarazten. *du* ad.

azalbide iz. 'azalpena'.

azalburu* e. [kapitulu](#), [atalburu](#).

azaldu* e. [azaldu](#).

azalde* e. [azalpen](#).

azaldu, azal(du), azaltzen. *da/du* ad.

azalduera* e. [azalpen](#).

azaldura* e. [azalpen](#).

azalera iz. *Geom.* (neurria adierazteko

erabiltzen da soilik; bestetarako, *azal* [leun, zakar ...], *gainazal*, *eremu* [lurralde batena, adib.], etab. daude).

azaleratu, azalera(tu), azaleratzen. *da/du* ad.

azaleztapen

azaleztatu, azalezta, azaleztatzen. *du* ad.:

liburua azaleztatzeraz eraman zuten.

azalgorri izond. edo [azal-gorri](#).

azalili iz. *Ipar. g.er.* 1 'azalorea'. 2 (irain-hitza, cf. bestetako *babalore* irain-hitza).

azalkeria

azalkizun* e. [azalpen](#).

azalkuntza* e. [azalpen](#).

azalmintz iz. *g.er.* 'larruazala'.

azalore iz. *Brassica oleracea* var. *bortytis*.

azalpen

azalprintz iz. *g.er.* 'larruazala'.

azaltze

azaluskeria

azaluts izond. *Lit.* 'itxurazalea, hipokrita'.

azantz

azao

azaoka adlag.

azarkatu, azarka, azarkatzen. *du* ad. *Ipar. Zah.* 'asmatu'.

azarkeria

azarkuntza iz. *Bizk.* 'ausardia'.

azaro

azarri izond. *Bizk.* 'ausarta'.

azartasun iz. *Batez ere Bizk.* 'ausartasuna, ausardia'.

azartu, azar, azartzen. *da* ad. *Batez ere Bizk.* 'ausartu'.

azazkal

azazkatu* e. [asaskatu](#).

azbizar* e. [hatz-bizar](#).

azefalo izond. *Biol.*

azeituna* e. [oliba](#).

azelerador* e. [azeleragailu](#).

azeleragailu

azeleratu, azelera, azeleratzen. *da/du* ad.

azelerazio

azelga* e. [zerba](#).

azelin

azenario iz. *Daucus carota*.

azentu

azentuazio

azentudun izond.: *bokal azentudunak*.

azentuketa* e. [azentuazio](#).

azera* e. [espaloi](#).

azerbaijandar (herritarra).

azerbaijanera (hizkuntza).

azeri iz. *Vulpes vulpes*.

azeri(-)belar *Alopecurus pratensis*.

azeri(-)buztan *Equisetum sp.*

azeri(-)dantza

azeriar (herritarra).

azerikeria

azeriki iz. 'azeriaren okela'.

azerikume

azeritegi

azetiko izond. *Kim.*

azetilen iz. *Kim.*

azetilsaliziliko izond. *Kim.*

azetona iz. *Kim.*

azgura* e. [azkura](#).

azido**azidotasun****azienda** iz. 'ganadua'.**azienda beltz****azienda gorri****azienda handi****azienda larri****azienda xehe****azienda zuri****azieta** iz. *Ipar. Sin.* [plater](#).**azio** iz. *Heg. Herr.***azitrai** iz. *Satureja sp.***azkar 1** izond. 'indartsua'.**azkar 2** izond. 'lasterra, arina, buruargia'.**azkar 3** iz. 'astigar arrunta'.**azkargailu** iz. eta izond. *Ipar.* 'sendotzen duena'.**azkargarri** iz. eta izond. *Ipar.* 'sendotzen duena'.**azkarkeria****azkarki****azkartasun****azkartu**, azkar(tu), azkartzen. *da/du* ad.**azkartzaile** izond. 'azkargarria, sendotzailea'.**azkazal** iz. h. [azazkal](#).**azken****azkena eman****azken-aitzineko****azken-aurreko****azken-aurren****azkenaz goiti** *Ipar. Zah.* 'azkenik, azkenean'.**azken batean****azken beltz** 'hondamendia'**azken-bigarren****azken buruan****azkenean****azkeneko****azkenekoz****azkenerako****azken esku** 'atzeskua'.**azkenetan** 'hiltzeko, bukatzeko zorian'.**azkenez****azken finean****azkenik****azken(-)nahi** 'hilburukoa, testamentua'.**azkenaldi****azkendu**, azken(du), azkentzen. *da/du* ad.**azkendun** izond.azkenekotz* e. [azkenekoz](#).**azkenengo** 1 izlag. 'azkenekoa'. 2 adlag. 'azkenekoz'.**azkenengoz****azkengabe** izond.**azkengabeko** izlag.**azkengabetasun****azkenki****azkentze****azkoin** iz. (torlojuarena).**azkon 1** 'gezi txikia'.**azkon 2** 'azkonarra'.**azkonar** iz. *Meles meles*.**azkor** izond. *Bizk.* 'bizia, bizkorra'.**azkordin** iz. 'ospela'.**azkordin(-)belar****azkortasun** iz. *Bizk.* 'bizkortasuna'.**azkortu**, azkor(tu), azkortzen. *da/du* ad. *Bizk.***azku** iz. *Lit.* 'kemenia'.**azkura** iz.: *azkura izan zuen ezkerreko besoan.***azkura eman**: *artile batzuek azkura ematen didate.***azkuratu**, azkura(tu), azkuratzen. *du* ad. 1 'azkura eman, sortu'. 2 'desira edo irrika eragin'.**aznahi** iz. 'azkura'.azoge* e. [merkurio](#).**azoka****azokari** iz. *g.er.* 'merkataria'.**azolio****azorri** iz. 'aza-orria'.**azorria** iz. *g.er.* 'zigorra; zigorkada'.**azorriatu**, azorria(tu), azorriatzen. *du* ad. *g.er.* 'zigortu'.**azosto** iz. 'aza-hostoa'.**azota** iz. *Ipar.* 'nitrogenoa'.**azotaldi** iz. *Ipar.***azotarazi**, azotaraz, azotarazten. *du* ad. *Ipar.***azotatu**, azota, azotatzten. *du* ad. *Ipar.***azote** iz. *Sin.* [zigor](#).azotea* e. [zabaltza](#).**azpantar****azpel**

azpi 1 iz. (aziendarekin erabiltzen dena).

azpiak atera

azpiak egin

azpi 2

azpiak jan

azpian eduki

azpian hartu

azpiko arropa

azpiko gona

azpikoz gainera *Bizk.* 'azpikoz gora'.

azpikoz gora

azpikoz goratu, azpikoz gora(tu), azpikoz goratzen. *g.er.* 'azpikoz gora jarri'.

azpitik 'isilpean'.

azpitik eduki

azpitik goiti *Ipar.* eta *Naf.* 'azpitik gora'.

azpitik gora

azpiz adlag. *Ipar.* 'azpitik, isilpean'.

azpialde

azpiarmonian

azpiatal

azpibatzerde

azpibeltz iz. (perretxiko-mota).

azpibide

azpiegitura

azpieuskalki

azpigarri iz.

azpiindize

azpijale

azpijan

azpijana egin

azpijanean 'azpijana egiten'.

azpijoko

azpikari iz. 'azpilanean ari den pertsona'.

azpikeria

azpiki iz. *Ipar.*

azpiko iz.

azpikotasun

azpikotu, azpiko(tu), azpikotzen. *du* ad.

'azpiko egin, menderatu'.

azpil

azpilan

azpildu, azpil(du), azpiltzen. *du* ad. 'azpildura egin, tolestu'.

azpildura

azpimarkatu* e. [azpimarratu](#).

azpimarra

azpimarragarri

azpimarratu, azpimarra, azpimarratzen. *du* ad.

azpimultzo

azpiratu, azpira(tu), azpiratzen. *du* ad.

azpiratzaile

azpisail

azpisarrera

azpisistema

azpisuge izond. 'saltzailea, saldukeriak egiten dituen'.

azpitalde

azpitolu

azpizar* e. [hartz-bizar](#).

azpizun iz. *Sin.* [solomo](#).

azpizuri iz. 'buztanzuria'.

aztakatu* e. [haztakatu](#).

aztal

aztal(-)belarri *Ipar.* 'orkatila'.

aztalka

aztapar iz. h. [atzapar](#).

aztaparka* e. [atzaparka](#).

aztaparkari* e. [atzaparkari](#).

aztaparkatu* e. [atzaparkatu](#).

aztapo* e. [oztopo](#).

aztar iz. *Jas. g.er.* 'aztarna'.

aztarna

aztarna hartu

aztarnak atera

aztarnari

aztarnategi

aztarren iz. 'aztarna'.

aztarrenak atera

aztarrenak hartu

aztarrika adlag.

aztarrikatu, aztarrika(tu), aztarrikatzen. *du* ad.

azteka (herritarra).

azterbide

aztergai

aztergaitz izond. 'aztertzen zaila'.

aztergarri izond. 'aztertua izatea merezi duena'.

azterka adlag. 'aztarrika'.

azterkari iz. *g.er.* 'aztertzailea'.

azterkatu, azterka(tu), azterkatzen. *du* ad. *g.er.* 'aztertu'.

azterketa**azterketari** iz. 'azterketa egitera doana'.**azterkizun****azterlan****azterlari** iz. *g.er.* 'aztertzailea'.**azterraldi****azterrarazi**, azterraraz, azterrarazten. *dio* ad.azterren 1* e. [aztarren](#).azterren 2* e. [azterketa](#).**aztertu**, azter, aztertzen. *du* ad.**aztertzaile****aztertze****azti****aztiatu**, aztia, aztiatzen. *du* ad.**aztiatze****aztigo** iz. h. [aztitza](#).**aztikeria****aztiketa** iz. *g.er.* 'aztikeria'.**aztinantza** iz. *Zah. g.er.* 'aztikeria'.**aztitza** iz.**aztoramen****aztoratu**, aztora, aztoratzen. *da/du* ad.**aztoratzaile****aztore** iz. *Accipiter gentilis*.**aztura****azturu** iz. *g.er.* 'aztia'.azufre* e. [sufre](#).**azukre****azukre(-)beterraba** *Beta vulgaris* var. *saccharifera*. *Sin.* [azukre\(-\)erremolatxa](#).**azukre(-)erremolatxa** *Beta vulgaris* var. *saccharifera*. *Sin.* [azukre\(-\)beterraba](#).**azukre(-)hauts****azukre(-)kanabera****azukre(-)koxkor****azukre(-)mokor****azukre(-)ontzi****azukre(-)palmondo** *Arenga saccharifera*.**azukre(-)tontor****azukregintza****azukretsu****azukreztatu**, azukrezta, azukreztatzen. *du* ad.**azuleju** iz. *Heg.***azun** izond. 'ernaria, ernari dagoena'.**azunberdi** iz. 'azunbre-erdia'.**azunbre** iz. *Bizk.* (eduki neurria): *azunbre bat ardo*.**azundu**, azun(du), azuntzen. *da/du* ad. 'ernaldu'.**azuzena** iz. h. [zitori](#).**ba 1** lok. h. [bada](#) (euskara mintzatuan -cf. elkarrizketak- onartzekoa da *ba* forma, maila neutroari *bada* forma dagokion arren).**ba 2** adlag. *Lap. eta BNaf. Beh.*(elkarrizketetan, adib.) 'bai': *ba edo ez*.**ba 3** interj.: *ba, ba!* *aski dugu!***ba 4** *Gram.* (bereziki adizkera trinkoekin erabiltzen den hitza edo aurrizkia): *ba ote dakizu?*; *badator*.**baba** iz. 1 (landarea) *Vicia faba*. 2'larruazaleko handitu urtsua, urbatua, igurzteak sortutakoa'. *Sin.* [babalarru](#). 3 'ardien-eta gorotz-alea'. *Sin.* [babaka](#).**baba beltz** *Vicia faba* var. *minor*.**baba gorri** 'babarrun gorria'.**baba handi** *Vicia faba* var. *maior*.**baba zuri****babaka** iz. 'ardien-eta gorotz-alea'. *Sin.* [baba](#).**babalarru** iz. *g.er.* 'baba, larruazaleko handitu urtsua'.**babalarritu**, babalarritu(tu), babalarritutzen. *da/du* ad. *g.er.* 'babatu'.**babalore** 1 iz. *Vicia faba*-ren lorea. 2 izond. 'ergela': *hi haiz babalorea!***babarrun** iz. *Phaseolus vulgaris*.**babatu**, baba(tu), babatzen. *da/du* ad. '(larruazaleko) babak atera'.**babazorro** iz.**babazuza**babero* e. [adur\(-\)zapi](#), [lerde\(-\)zapi](#).baberrun* e. [babarrun](#).**babes****babes(-)etxe****babes(-)erakunde****babesgabe** izond.**babesgabeko** izlag. *g.er.***babesgabetasun****babesgabetu**, babesgabe(tu), babesgabetzen. *du* ad.**babesgarri** iz. eta izond.**babesgune**

babeski iz. 'babesteko tresna'.

babesle

babesleku

babesorri

babespe

babespean

babespeko

babespera

babestaile* e. [babesle](#).

babestoki

babestorri* e. [babesorri](#).

babestu, babes(tu), babesten. *da/du* ad.

babel iz. 'metxa': *kandela mehe, txiki, babel laburrekoa*.

babo

babor* e. [ababor](#).

babuino iz. *Papio sp. Sin.* [papioi](#).

bada

badaezpada

badaezpada ere

badaezpadako

badarik (ere) lok.

badere lok. *g.er.* 'bada ere'.

badia

badminton

bafada

bafadaka adlag.

bafatu, bafa, bafatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea). *g.er.* 'bafada jaurti'.

bafle

baga 1 iz. 'uhina, olatua'.

baga 2* e. [gabe](#).

bagai izond. *g.er.* 'alferra, nagia'.

bagaje iz.

bagasoka iz. *Zah. g.er.* 'soka lodia'.

baga uso* e. [pagauso](#).

bagdadar (herriarra).

bage* e. [gabe](#).

bagil iz. h. [ekain](#).

bagina iz. *Sin.* [ematutu](#).

baginitis

bago* e. [pago](#).

bagoi

bagoneta

baguiar (herriarra).

bahaismo iz. *Erl.*

bahamar (herriarra).

bahaola* e. [bahola](#)

bahe

bahegile

baheketa

bahekin iz. 'bahetzearen hondakina'.

bahetu, bahe(tu), bahetzen. *du* ad.

bahi

bahiketa

bahikuntza

bahisari iz. 'bahitua berreskuratzeko ordaintzen den saria'.

bahitegi

bahitetxe iz.: *Aurrezki Kutxa eta Bahitetxea*.

bahitu, bahi(tu), bahitzen. *du* ad.

bahitura

bahituri iz. *Jas.* 'bahitua, bahitutakoa'.

bahitzaile

bahitze

bahola iz. *Ipar.* 'bahea'.

baholatu, bahola(tu), baholatzen. *du* ad.

bahraindar (herriarra).

bai 1 adlag. 2 iz.

bai... bai...

bai... baita... (ere)

bai eiki *g.er.* 'baiki'.

bai... (ere): *bakoitzak ditu bere grinak, akatsak eta bai alderdi onak ere*.

bai eta edo [baita](#)

bai... eta bai... (ere)

bai eta... ere edo [baita \(... ere\)](#)

bai zera!

baia 1 iz. *Ipar. g.er.* 'akatsa'.

baia 2 iz. *Bot.* (fruitu-mota).

baia 3* e. [badia](#).

baia 4 *Gram. Ipar.* 'bai ote?' (beti galde perpausetan): *etorriko da. Baia?*

baiatu, baia(tu), baiatzen. *du* ad. *Ipar. g.er.* 'gaitz erran, gaitzetsi': *egiazko alargunak ez ditu bertzeak inoiz ere kondenatu eta baiatu behar*.

baiduri iz. *g.er.* 'baimena'.

baieki* e. [bai eiki](#).

baiesle

baiespen

baieste

baietsi, baiets, baiesten. *du* ad.

baietz 1 adlag. 2 iz.

baiez iz. *g.er.* 1 'eztabaida'. 2 'zalantza, ezbaia'.

baiezka adlag.

baiezkako izlag.

baiezko iz.

baiezkoan 1 'baiezkoa delakoan': *baiezkoan nago*. 2 'erantzuna baiezkoa bada'.

baiezkor* e. [baikor](#); [baiezko](#).

baiezkotan* e. [baiezkoan](#).

baiezpen* e. [baieztapen](#).

baieztapen

baieztatu, baiezt, baieztatzen. *du* ad.

baieztu* e. [baieztatu](#).

baiki

baiko *Zub.* 'bezain laster, orduko': *etzan baiko, loak hartu du*.

baikor

baikorki adlag.

baikortasun

baikoz* e. [baiko](#).

bailara iz. *Gip.* 'eskualde txikia' (ez da *haran* edo *ibar*-en sinonimoa).

baimen

baimena eman

baimendu 1, baimen(du), baimentzen. *du* ad.

baimendu 2 iz. *Ipar. g.er. h.* [baimen](#).

baimendun iz. eta izond.

baina 1

baina 2* e. [leka](#).

baina 3* e. [zorro](#).

bainadore* e. [bainujantzi](#).

bainagia iz. *batez ere Zub.* 'bainuontzia'.

bainan* e. [baina](#).

bainatu, baina, bainatzen. *da/du* ad.

bainera* e. [bainuontzi](#).

bainilla* e. [banilla](#).

baino 1

baino 2

bainoago *Goi.*

baino bainoagoko: *euskaltzain batzuek, baino bainoagokoa bilatzen dute zenbaitetan* ('dagokion baino zehaztasun handiagoa bilatzen dute').

bainu

bainua hartu

bainuetxe

bainugela

bainujantzi

bainuontzi

bainutegi

bainutoki

baioneta

bairikiar (herritarra).

baita 1 lok. edo [bai eta](#).

baita (... ere) edo [bai eta... ere](#)

baita zera ere *Heg.* (aurrean esana ukatzeko edo hari buruzko desadostasuna agertzeko esamoldea).

baita 2 1 (ezkerrean daraman osagarriak pertsona izan behar du. Lekuzko kasuetan erabiltzen da, eta inoiz ere ez pluralean): *zure baitan; zuen baitan; ni baitan; ene baitan...* (**perpaus baitan*, **perpausaren baitan*, erabili *perpausean*, *perpausaren barruan*, *perpaus barnean*). 2 (inoren etxea izendatzeko, leku kasuetan, edo etxe izen gisa): *medikuaren baitatik heldu naiz; "Martinbaita" deitzen da nire sortetxea*.

baitarik 'inork bultzatu gabe': *ez naiz neure baitarik plazara agertu*.

baitaratu, baitara(tu), baitaratzen. *da* ad. (*neure, zeure...* *baitaratu* modukoetan erabiltzen da).

baitezpada

baitezpadako

baizen

baizik

baizik ere 'baizik eta'.

baizik eta 1 'baizik'. 2 *Ipar.* (perpaus konpletibo batzuen sarrerako marka).

bakailao iz. *Gadus morhua*.

bakailao(-)denda

bakailao(-)ontzi

bakailaoketari iz. 'bakailao-arrantzalea'.

bakan

bakanetan adlag. *g.er.* 'gutxitan'.

bakanal iz.

bakandu, bakan(du), bakantzen. *da/du* ad.

bakanka adlag.

bakanketa

bakanki adlag.

bakantasan

bakante iz. 'bakanaletan parte hartzen zuen emakumezkoa'.

bakantxo adlag. 'aukeran bakanegi'.

bakantza iz. *pl.* h. [opor](#).

bakar

(neure, zeure, bere) [bakarrean](#): *han zegoen gaixoa bere bakarrean malkoak egosten.*

bakar-bakarra adlag. *Ipar. eta Naf. Sin. [bakar-bakarrik](#).*

bakarren bat

bakarren bat edo beste

bakarren batzuk

bakardade iz. *Heg.*

bakarka

bakarkako izlag.

bakarkeria**bakarlari****bakarleku****bakarraldi****bakarrik**

bakar-bakarrik

bakarrizketa

bakartar 1 iz. *g.er.* 'eremutarra'. 2 izond. *g.er.* 'bakartia'.

bakartasan

bakartegi iz. *g.er.*

bakarti**bakartoki**

bakartsu izond. *g.er.* 'bakartia'.

bakartu, bakar(tu), bakartzen. *da/du* ad.

bakartze

bakarzale izond.

bakasta* e. [lakasta](#).

bakatu* e. [pagatu](#), [ordaindu](#).

bakazio iz. *pl.* h. [opor](#).

bake

bakea eman

bakeak egin

bakean utzi

bake(-)epaile

bake(-)epaitegi

bakez

bakezko izlag.

bakezkoak egin

bakealdi

bakearazi, bakearaz, bakearazten. *du* ad.

bakebide iz. 'baketzeko bidea'.

bakegile**bakegintza**

bakeoso izond. *Heg. Beh.* h. [baketsu](#).

bakero* e. [unai](#), [behizain](#).

baketi izond. *g.er.* 'baketsua'.

baketiar izond. *Ipar.* 'baketsua'.

baketsu

baketu, bake(tu), baketzen. *da/du* ad.

baketzaile**baketze****bakezale****bakezaletasan**

bako *Bizk.* 'gabeko'.

bakoiti**bakoitz**

bakoitzean: *Bilbora joan naizen bakoitzean.*

bakoizka adlag. *g.er.* 'banaka'.

bakoizki adlag. *Ipar. Zah.* 'bakarrik'.

bakoitzasun iz. *Goi.* 'bakoitza, bakarra denaren nolakotasuna'.

bakoiztu, bakoitz/bakoiztu, bakoizten. *da/du* ad. *g.er.*

bakotx* e. [bakoitz](#).

bakotxi* e. [bakoiti](#).

bakteria iz. h. [bakterio](#).

bakterio**bakteriologia**

baku iz. *Zub.* *g.g.er.* 'merkatua'.

bakun

bakundu, bakun(du), bakuntzen. *du* ad.

bakuntasun

bakuntza iz. *g.er.* 'ituna; elkartzea'.

bakuntze

bakutar (herritarra).

bal iz. *Ipar.* *g.er.* 'dantzaldia'.

bala 1 'jaurtigaia'. 2 'uzta-sorta lotua': *gari bala.*

bala-bala adlag.: *berri pozgarriak bala-bala, tximista baino lehen, zabaldu ziren herri osoan.*

balada

baladre iz. (belar-mota).

balaka iz. *g.er.* 'beea, marraka'.

balakagarri

balakari izond. 'balakatzalea, losintxaria'.

balakatu, balaka, balakatzen. *du* ad. *Sin.*

[losintxatu](#).

balakatzale iz. *g.er.*

balaku

balakuka

balanbatu, balanba, balanbatzen. *da* ad. *g.er.*

'kulunkatu'.

balanka* e. [palanka](#).

balantza

balantzan adlag. 1 'zalantzan'. 2 'balantzaka'.

balantzaka

balantze

balaustada

balazo iz. *Heg.*

balazta iz. 'frenoa, galga'.

balaztatu, balazta(tu), balaztatzen. *du* ad.

balbe

balbula iz.

balda iz. *Bizk.* '(liburuak-eta uzteko) apala'.

baldan

baldankeria

baldanki adlag. *g.er.*

baldar

baldar-apez* e. [baldernapez](#).

baldarka

baldarkeria

baldarki adlag. *g.er.*

baldarrontzi

baldartasun

baldartu, baldar(tu), baldartzen. *da/du* ad.

baldatu* e. [elbarritu](#).

balde 1 *g.er.* 'antzekoa' (x-ren *balde* [izan] esapidean erabiltzen da).

balde 2 iz. (ontzi mota bat).

balderna iz. *Lap.*

baldernapez

baldi iz. 'estalkia, bereziki Itun Zaharreko kutxarena'.

baldin

baldin eta (*baldin* soila baino gutxiago erabili izan da).

baldinba

baldinbaitere *Sin.* [baldinbere](#).

baldinbere *Sin.* [baldinbaitere](#).

baldinetariak lok. *Zah.* *g.g.er.*

baldinkizun iz. h. [baldintza](#).

baldinpetu* e. [baldintzatu](#).

baldintasun iz. *Zah.* *g.er.* 'baldintza'.

baldintza

baldintza-agiri

baldintzapean

baldintzapeko izlag.: *baldintzapeko askatasuna*.

baldintza-plegu* e. [baldintza-agiri](#).

baldintzazko

baldintzapen

baldintzatu, baldintza(tu), baldintzatzen. *du* ad.

balditu, baldi, balditzen. *da/du* ad. *Ipar.*

'harritu'.

baldoki iz. *g.er.* 'lokia'.

baldosa iz. *Heg.*

baldosatu, baldosa(tu), baldosatzen. *du* ad. *Heg.*

baldraska izond. '(emakume) baldresa'.

baldres

baldreskeria

baldrestu, baldres(tu), baldresten. *da/du* ad. 'baldres bihurtu'.

bale interj. *Heg. Beh.* 'ados!'

balea iz. *Balaena sp.*, *Neobalaena sp.*, *Eubalaena sp.*, *Ziphius sp.*, *Megaptera sp.* eta *Eschrichtius sp.*

balea(-)arrantza

balea(-)bizar

balea urdin

baleatzar

baleazale

balekibale adlag. *Lap.* eta *BNaf.* 'badaezpada ere'.

baleko izlag. 'gutxienekoa betetzen duena'.

balekume iz. 'balearen umea'.

balenki adlag. *Zah.* *g.g.er.*

balent izond. *Zah.* *g.g.er.*

balentria

balentzia iz. *Kim.*

baleontzi

baleatzar* e. [baleatzar](#).

balezta iz. 1 'geziak eta jaurtitzeko arma'. 2 *Heg.* 'orekagailua'. 3 'abereen lepoko arku modukoa'. 4 *Zub.* 'sator zepoa'.

baleztari

baleztatu, balezta(tu), baleztatzen. *du* ad.
'(abereei) balezta ezarri'.

baliabide**baliagarri**

balia izan* e. [balio izan](#).

baliakizun

baliarazi, baliaraz, baliarazten. *du* ad.

baliatu, balia, baliatzen. 1 *zaio* ad.: *Jainkoa balia dakidala*. 2 *da* ad.: *adimenaz balia zaitez, ez indarraz*. 3 *du* ad.: *ez dugu hitz hori baliatzen*.

baliatzaile**baliatze**

baliente izond. *Heg. Beh. Herr. h.* [ausart](#), [suhar](#), [adoretsu](#).

bali izan *da* ad. *Ipar.* 'legezko, baliozkoa izan'.

balin* e. [baldin](#).

balio**baliozko**

balioanitz* e. [balioaniztun](#).

balioaniztun

baliodun izond. *Mat.*

balioetsi, balioets, balioesten. *du* ad.

baliogabe izond.

baliogabetu, baliogabe(tu), baliogabetzen. *da/du* ad.

balio izan, balioiko. *du* ad. (bi erabilerak onartzen ditu: *zer balio du tematzeak?*; *ez du balio orain etxea konpontzen hastea*).

baliokide**baliokidetasun**

baliokidetu, baliokide(tu), baliokidetzen. *du* ad.

baliokidetza**baliokidetze**

balios izond. *Ipar.*

baliostrasun* e. [balio](#).

baliotasun iz. *g.er.* 'balioa; baliagarritasuna'.

balioticsu

baliotu, balio(tu), baliotzen. *du* ad. *g.er.* 'balioztatu; balioa eman'.

balioztatu, baliozta, balioztatzen. *du* ad.

balixa* e. [baliza](#).

baliza

balizkako* e. [balizko](#).

balizko izlag.

balkoi**ballet** iz.

balneario* e. [bainuetxe](#).

baloi

balonbolea* e. [boleibol](#).

balontzesto* e. [saskibaloj](#).

baloraketa* e. [balorazio](#).

balorapen* e. [balorazio](#).

baloratu, balora, baloratzten. *du* ad. h.

[balioetsi](#), [balioztatu](#).

balorazio iz. *Heg.*

balore 1 iz. *Lgart. h.* [adore](#), [kemen](#).

balore 2 iz. *Ekon.*: *balore-burtsa*.

balota iz. *Ipar. Beh.* 'fardela'.

balotzara iz. *Bizk.* 'otarre estalkiduna'.

bals iz. (dantza-mota).

baltiko izond.: *Itsaso Baltikoa*.

baltsa 1 iz. *Ipar.* '(bizidunen) talde, multzo, elkartea'.

baltsan

baltsa 2 iz. *Ipar.* 'lohia, lokatza'.

baltsamarazi, baltsamaraz, baltsamarazten. *du* ad.

baltsamatu, baltsama, baltsamatzen. *du* ad.

baltsamo

baltsamoztatu* e. [baltsamatu](#).

baltsatu 1, baltsa(tu), baltsatzen. *du* ad. *Ipar.* 'nahasi': *baltsatu zuen bere aho-gozoa lur gutxi batekin*.

baltsatu 2, baltsa(tu), baltsatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'lokaztu': *zergatik baltsatzen da zerria lohian?*

baltse* e. [bals](#), [baltseo](#).

baltseo iz. *Heg. Beh.* 'dantza lotua'.

baltz* e. [beltz](#).

baltzu

balus* e. [belus](#).

bamakoar (herritarra).

bana banatz.: *liburu bana ekarri dute; etxe banatan bizi dira*.

bana-banako 1: *bana-banako erlazioa. Sin. biuniboko*. 2 'berezia, hautatua...': *oso zen liburuzalea, eta liburutegi bana-banakoa zeukan; mutil hori bana-banakoa da*.

ban *bertze Ipar.* 'batez beste'.
banaz bertze *Naf.* 'batez beste'.
banabar iz. *Naf.* 'babarruna'.
banaezin izond.
 banaita* e. [desberdintasun](#).
banaka
 banaka-banaka
 banakaren bat
 banakaren batzuk
 banaketan adlag. 'gutxitan, bakan'.
banakako izlag.
banakari iz. *g.er.* 'banatzailea'.
banakatu, banaka(tu), banakatzen. *da/du* ad.
banakatze
banaketa
banako iz.
 banakola* e. [banatzaile](#), [banaleku](#), etab.
banakor izond. *Mat.*
banakotasun
banakuntza
banalerro iz.: *isurialdeen banalerroa*.
banaloria iz. *g.g.er.*
banaloriatsu izond. *g.g.er.*
banan
 banan-banan
 banan-banango izlag. *Bizk.*
banana
 banan-banako* e. [bana-banako](#).
banandu, banan(du), banantzen. *da/du* ad.
banango izlag. *Bizk.*
bananondo iz. *Musa paradisiaca*.
 banapen* e. [banaketa](#).
banarazi, banaraz, banarazten. *du* ad.
banarazte
banasta iz. *Heg. g.g.er.* 'otarrea'.
banatu, bana(tu), banatzen. *da/du* ad.
banatzaile
banatze
banazka adlag. *Ipar.*
banba onomat.
banbu iz. *Bambusa sp.* eta *Arundinaria sp.* eta *Dendrocalamus sp.*
banda
bandalo
bandatu, banda(tu), bandatzen. *du* ad. *g.er.* 'tenkatu'.

bandeja* e. [erretilu](#), [azpil](#).
bandera
banderadun
banderari iz. *Ipar.* 'banderaduna'.
banderatxo iz. 'bandera txikia'.
 banderaxka* e. [banderatxo](#).
banderilla
 bandidu* e. [bidelapur](#).
 bandil* e. [mandil](#).
bando
 -en bando '-en alde': *nire bando ez dena nire kontra da*.
 bandolari* e. [bidelapur](#) (eta, Iparraldean, [manduler](#)).
bandurria
bangiar (herritarra).
bangkokar (herritarra).
bangladeshtar (herritarra).
banilla
banitate iz. *Zah. h.* [harrokeria](#), [harrotasun](#), [hutsalkeria](#), etab.
banjo
banjular (herritarra).
banka iz. h. [bankuak](#).
 bankalari* e. [bankari](#).
bankari iz. 'bankuaren jabea edo zuzendaria'.
bankarrot iz. *Zub.* 'porrota'.
 banketa* e. [aulki](#).
bankete iz. *Zah. Herr.*
banketxe
bankisa iz. (izotz-geruza handia).
banku 1 iz. 'banketxea'.
 banku(-)langile
banku 2 iz. 'eserlekua'.
bano 1 izond. *Ipar.* 'motela, makala, odolgabea'.
bano 2 izond. 1 'hutsala, alferrikakoa'. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'segurtasunik gabekoa'.
 bano 3* e. [baino](#).
banoki 1 adlag. 'motelki, makalki'.
 banoki 2* e. [alferrik](#).
banpez onomat. *Ipar.* 'bat-batean'.
banpiro iz. 1 *Fam. Desmodontidae*. 2 'odol-xurgatzailea'.
baño *Ipar.* (*Batez ere BNaf.*) 'batto, bat bakarrik'.

bao iz. *Eraik.*

baobab iz. *Adansonia digitata.*

bapedera* e. [batbedera](#).

bapo

bapo egin 'ase'.

bapore

baptisterio* e. [bataiategi](#) (eta *bataio-leku*, -*toki*).

bar iz. h. [taberna](#), [ostatu](#).

bara iz. (behinolako luzera neurria).

baraila 1 iz. *Bizk.* 'zalaparta, iskanbila'.

baraila 2 iz. 'ahoaren beheko hezurra'.

barailati izond. *Bizk.* 'zaratatsua'.

barailezur

barakuilu

baranda iz. 1 *Zah.* 'balkoia; galeria'. 2 'balkoi, zubi, zurubi eta kidekoen ertza babesten duen hesi modukoa, zutikako habetxoz eta horiek goialdean lotzen dituen hagaz osatua'.

barandaila* e. [barantaila](#).

barano 1 iz.: *gazte batzuk bildu zituen bere baranoan* ('bere inguruan').

barano 2 iz. *Varanus sp.*

barantaila iz. *Zub.* 'otsaila'.

bararazi, *bararaz*, *bararazten*. *du ad.*

baratari iz. *Zah.* 'eskribaua, notarioa'.

baratu, *bara*, *baratzen*. *da/du ad. Ipar.* eta *Naf.*

baratxe adlag. *Ipar.* 'astiro'.

baratxe-baratxe

baratzuri iz. *Allium sativum.*

baratzuri(-)ale. *Sin.* [baratzuri\(-\)atal](#), [baratzuri\(-\)zizter](#).

baratzuri(-)atal. *Sin.* [baratzuri\(-\)ale](#), [baratzuri\(-\)zizter](#).

baratzuri(-)belar *Alliaria petiolata.*

baratzuri(-)buru 1 'baratzuriaren erraboila'.
2 'baratzuri-atala'.

baratzuri(-)korda

baratzuri(-)zizter *Ipar.* *Sin.* [baratzuri\(-\)ale](#), [baratzuri\(-\)atal](#).

baratzuri(-)zopa

baratzuribelar* e. [baratzuri\(-\)belar](#).

baratzuriburu* e. [baratzuri\(-\)buru](#).

baratzurizter* e. [baratzuri\(-\)zizter](#).

baratz adlag. eta izond. 'baratxe, astiro (egina)'.

baratza* e. [baratze](#).

baratze

baratze(-)kardu *Cynara cardunculus.*

baratze(-)marrubi *Fragaria x ananassa.*

baratzegintza* e. [baratzezaintza](#).

baratzekari iz. h. [barazki](#).

baratzezain

baratzezaintza

baratzuri* e. [baratzuri](#).

barau iz.: *barau-eguna.*

barau egin

barau izan *da ad. g.er.*

baraurik

barautan 'baraurik'.

baraualdi

barauarazi, *barauaraz*, *barauarazten*. *du ad.*

Ipar. g.er.

baraugile iz.

baraur* e. [barau](#).

barauts 1 iz. *Zah.* 'lerdea'.

barauts 2 iz. 'zulatzeko lanabesa'.

barauts-etxe

barautu, *barau(tu)*, *barautzen*. 1 *da ad.*:

berrogei egunez barautu zen Jesus. 2 *du ad.*:

lau denborak, bijiliak eta garizuma barautuko dituzu osoki.

barautzaile iz. 'baraugilea'.

barautze

barauzaro

baraxtu, *baratx*, *baraxten*. *da/du ad.* ('urratsa) *urritu*, *geldiagotu*'.

barazgile iz. *g.er.* 'baratzezaina'.

barazkaldu, *barazkal*, *barazkaltzen*. *da ad.* *Zah.* 'bazkaldu'.

barazkari iz. *Zah.* 'bazkaria'.

barazki

barazki(-)denda

barazki(-)jale izond. *Sin.* [begetariano](#).

barazkigintza iz.

barazkizaletasun

barbadostar (herritarra).

barbakoa

barbalot iz. *batez ere Zub.* 'zomorroa'.

barbantzu iz. h. [txitxirio](#).

bar-bar adlag. 1 hizketa-hotsaren onomatopeia. 2 dirakien uraren onomatopeia. 3 'barra-barra'.

barbarin iz. *Mullus sp.*

barbarismo iz.

barbarka adlag. 'borborka'.

barbaro

barber iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'barberua'.

barberu iz. 1 *g.g.er.* 'odol-ateratzeak eta ebakuntzak egiten zituen'. 2 h. [bizargilea](#).

barberutza

barbituriko

barbo iz. *Barbus sp.*

barda adlag. *Ipar.* h. [bart](#).

bardin* e. [berdin](#).

bardo

bare 1 iz. *Fam. Limacidae.*

bare 2 iz. (erraia).

bare 3 izond. 'lasaia': *Ozeano Barea*; *bare-bare*.

barealdi

barearazi, barearaz, barearazten. *du* ad.

baregarri iz. 'baretzen duena'.

baremo iz. *Tekn.*

baresare

baretasun

baretsu izond. *Liter.* 'barea, lasaia'.

baretu, bare(tu), baretzen. *da/du* ad.

barga iz. 1 'amildegia'. 2 'garrama' adierazteko, erabil *garba*.

bargari* e. [garbari](#).

bargasta 1 iz. 'hazten ari den txerri emea'. 2 izond. '(mutil eta, batez ere, emakume) ausart-lotsagabea'.

bargatu* e. [garbatu](#).

bargatzale* e. [garbari](#).

bargo iz. 'hazten ari den txerri arra'.

variable* e. [aldagai](#); [aldakor](#).

bariante* e. [aldaera](#); [saihesbide](#).

bariantza iz. *Estat.*

bariazio iz. *batez ere Mus.* eta *Biol.*

barietate* e. 1 [aldaera](#). 2 [aukera](#), [aniztasun](#), [ugaritasun](#).

barik *Bizk.:* argi *barik*.

bariku iz. *Bizk.* h. [ostiral](#).

bario iz. *Kim.*

baritono

barize

barkabera

barkaberatasun

barka eske

barkamen

barkamendu iz. h. [barkamen](#).

barkarazi, barkaraz, barkarazten. *dio* ad.

barkatu, barka, barkatzen. *du* ad.

barkazio iz. *Herr.* 'barkamena'.

barku

barkugintza iz. 'ontzigintza'.

barla iz. *g.er.* 'eskorta'.

barlasai iz. *Eraik.*

barna izond. 'sakona': *putzua barna da*.

-an barna postpos. (*-an barna -mendan*

barna- hedatuagoa da *-tik barna -menditik*

barna- baino).

barna hartu 'gaitzitu, biziki hunkitu': *esan diodana barna hartu du*.

barnagotu, barnago(tu), barnagotzen. *da/du* ad. *g.er.*

barnatasun iz. *Ipar.* 'sakontasuna'.

barnatu, barna(tu), barnatzen. *da/du* ad.

'sakondu, barrendu'.

barnatze

barne 1 iz. 'barrena, barrua': *barne medikuntza*. 2 *Ipar.* iz. 'gela'. 3 adlag.: *salneurria, 5000 pezeta, zergak barne; ekainaren zortzitik hamabira, egun biok barne; *-en barne egon e. -en barnean egon*.

barnean

barne(-)arazoak: *barne arazoetako ministroa*.

barne(-)bakarrizketa

barne izan *da* ad.: *hiru liburu lodi, tesia barne dela; Eskualtzale batzarrean barne direnak*.

barneko izlag.

barne-luzegoa* e. [habearte](#).

barnera

barneraino

barnetik

barneti(ka)ko

barnez

barnez barne

barnealde**barneko** iz. *Ipar.* (jantzi mota).**barnekoi** izond. 'barrukoa, sakona'.**barnekotasun** iz. 1 'barnekoa denaren nolakotasuna'. 2 *Log.* 'multzo bateko elementu izatearen ezaugarria'.barnera* e. [bolumen](#).**barnerakoi**barnerat* e. [barnera](#).**barneratu**, barnera(tu), barneratzen. *da/du* ad.**barneratze**barnetasun* e. [barnatasun](#).**barnetegi****baroi****baroisa** iz.: *Ezpeletako baroisa*.**barometro****barra** iz. 1 'palanka'. 2: *bokaleko, ibai ahoko barra*. 3 *g.er.* 'marra, zerrenda'.**barraban** izond. *Bizk.* 'barrabasa'.**barra-barra****barrabas** izond.**barrabas(-)belar** *Oxalis latifolia*.**barrabaskeria****barrabil**barraiatu* e. [barreiatu](#).**barraka 1** iz. 1 'eraikin arina'. 2 *Heg.* 'jaietako zaldiko-maldikoak eta'. 3 *Zub.* 'palanka-jokoa'.**barraka 2** izond. *Ipar.* 'arlotea, baldarra': *gizon barraka*.**barrakoi** iz. *Heg.***barrandan** adlag. 'zelatan'.**barrandari****barrandatu**, barranda, barrandatzen. *du* ad.**barrandatzaile** iz. 'barrandaria'.**barrandegi** iz. 'zelata-tokia'.barranku* e. [amildegi](#), [troka](#), etab.**barraskilo** iz. *Helix*.barrastan* e. [parrastan](#).**barratu** izond.: *alkandora barratua*.**barre****barre(-)algara****barre(-)algaraka****barreari eman****barre egin**barre eginarazi* e. [barre eragin](#).**barre eragin****barre-irri** iz. 'irribarrea'.**barre(-)karkara****barre-murriz** iz. *Batez ere Naf.* 'irribarrea'.**barrez****barre(-)zantzo****barre(-)zantzoka****barrealdi****barregai** iz. *g.er.*: *Jainkoak ez du pobrea egin inoren barregai*.**barregale** iz. *g.er.* 'barregura'.**barregarri****barregarritzko** izlag.**barregarrikeria****barregarriro** adlag.**barregarritasun****barregile** izond. *g.er.***barregura****barreiadura** iz. 'adia galtzea'.**barreiaketa****barreiamendu****barreiarazi**, barreiaraz, barreiarazten. *du* ad.**barreiari** izond. *Goi.* 'barreiatzailea'.**barreiatu**, barreia, barreiatzen. *da/du* ad.**barreiatzaile****barreiatze****barreiu** adlag. *Zah. g.er.***barreka****barren 1** 'barnea, barrua'. 2 'beheko parte': *gona-barrena; soinekoari barrena hartu; soro-barrena*.**barrendik****barrenean****barreneko****barrenez****barrenez barren****barrengo****barrengo elastiko** *Heg.***barrena 1** adlag.**-an barrena** postpos. '-an barna, -an zehar': *mendian barrena joan da*.**barrena 2** iz. *Heg.* (tresna).**barrenalde**barrendatu* e. [barrandatu](#).**barrendegi**barrendero* e. [kale-garbitzaile](#).**barrendu**, barren(du), barrentzen. *da/du* ad.

barrenen* e. [barreanean](#).
 barrengolastiko* e. [barrengo elastiko](#), [barruko elastiko](#).
barrengorri iz. *Psalliotia bispora*.
barrenkoi
barrenkoitasun iz. *g.er.*
barrenkor izond. *g.er.* 'sarkorra'.
barrentasun iz. 'sakontasuna'.
barrera iz. *Sin.* [hesi](#), [langa](#).
barrerazain
barret izond. *Ipar.* eta *Naf.* 'ernari ezin geldidatekeen animalia'.
barretsu izond.: *aurpegi alai eta barretsua*.
barretxo
barrezka adlag. *Batez ere Bizk.* 'barrez'.
 barri* e. [berri](#).
barride iz. *Naf.* 'auzoa'.
barrika
barrikada
barrikote
barrio iz. *Ipar.* 'eskorta; larraina'.
barroko
barrote iz. *Heg.*
barru 1 iz.: *barruak ez dit agintzen. 2*
 postpos.: *bi urte barru bukatuko da lana*.
barruan
barru-bete izond. edo [barrubete](#).
barruko
barruko elastiko *Heg.*
barrura
barrurako
barrutik
barrutiko
barruz
barrualde
barrubete izond. (edo [barru-bete](#)) eta iz.
barruki 1 iz. *Ipar.* 'ukuilua'.
barruki 2 iz. *pl.* 'animaliaren erraiak, jateko direnak'.
barrukotasun
barrunbe
barrunda izan du ad. *Gip.* 'barrundatu'.
barrundatu, barrunda, barrundatzen. *du* ad. 'susmatu, hauteman'.
barruratu, barrura(tu), barruratzen. *da/du* ad.
barruti

bart adlag.: *bart arratsean; bart gaueko; bartko loa*.
 barta* e. [parta](#).
bartan iz. *g.er.* 'azpantarra'.
bartz
 bartzun* e. [bertzun](#).
barur iz. *Ipar.* h. [barau](#).
basa 1 izond. *Ipar.* eta *Naf.* 'basatia': *gizon basa bat*.
basa 2 iz. 'lohia, lokatza'.
basabaratzuri iz. *Allium sativum*.
basabazter
basabehe iz. 'betizua'.
basabere
basabide
basaerramu iz. *Euonymus europaeus*.
basaezti
basafruitu iz.
basagerezi iz. *Prunus avium*.
basagizon
basagudari iz. *g.er.*
basahate iz. *Anas platyrhynchos*.
basahuntz
basahunzkume iz. *g.er.*
basajainko iz. *g.er.* 'sasijainkoa'.
basajaun
basajende
basaka izond. *g.er.* '(zuhaitz) txertatu gabea'.
 basakan* e. [basaran](#).
 basakaran* e. [basaran](#).
basakatu
basaker
basakeria
basaki
basakristau iz. 'gizalegerik gabeko pertsona'.
 basalan* e. [basolan](#).
basalandare
basalapur
 basalde* e. [basoalde](#).
basaleku iz. *g.er.* 'basamortua'.
basalore
basalto
basamahats iz. *Vitis labrusca*.
basamahatsondo
basamortu
basandere

basanimalia iz. *Ipar. g.er.* 'basapiztia'.

basantzara iz. *Anser fabalis.*

basaperrexil iz. 'astaperrexila'.

basapiku iz. *Ficus sycomorus.*

basapiztia

basaporru

basaran

basarazi, basaraz, basarazten. *du ad. Ipar.*

g.er.

basarratoi iz. *g.er.*

basarte

basarto iz. *Sorghum bicolor.*

basasagu iz. *Apodemus sylvaticus.*

basasto 1 iz. 'asto basatia'.

basasto 2 iz. 'larruazaleko zembro pikortsua'.

basatasun

basate iz. 'txertatzen den basalandarea'.

basati

basatikeria* e. [basakeria](#).

basatu, basa(tu), basatzen. *da ad. Batez ere Ipar.* 'errebelatu, galdu'.

basatxauno* e. [baseliza](#), [ermita](#).

basatxori

basatza iz. *Bizk.* 'basaz, lohiz betetako tokia'.

basauso iz. *g.er.* 'pagauso'.

basazain* e. [basozain](#).

basazaldi iz. *g.er.*

base iz. *Kim., Informat.*

base-ball* e. [beisbol](#).

baselina

baseliza

baserri

baserri(-)etxe

baserri(-)giro

baserri(-)lan

baserritar

baserritarkeria iz. *g.er.*

baserritartasun iz. *g.er.*

baserritartu, baserritar(tu), baserritartzen.

da/du ad.

basetxe

basetxetar* e. [baserritar](#).

basi 1 iz. 1 'saltsa'. 2 'bainua'.

basi 2 izond. *Naf.* 'lasaia, sarea'. *Anton.* [tapitu](#), [sarri](#).

basidio iz. *Mikol.*

basihizi iz. *Ipar.*

basiko izond. *Kim.*

basikotasun iz. *Kim.*

basilika

basiliko iz. *Ipar.* 'albaka'.

basilisko iz. (elezaharretako aberea).

basitu, basi(tu), basitzen. *da/du ad.* 'blai-blai egin, busti'.

baskoi

baskula

baskular izond. *Biol. eta Med.*

baso 1 iz. 'oihana'.

baso-soiltze

baso 2 iz. 'edontzia'.

baso erdi: *baso erdi patxaran.*

baso 3 *Ipar. Zah.* (*baso izan* esapidean erabilia).

baso izan *da ad.* 'aski, nahiko, gauza,... izan':

ez dira baso eta ez aski holakorik egiteko.

baso 4* e. [hodi](#) (cf. "odol-hodia").

basodilatazio

basoerdi

basogintza

basoilar iz. *Tetrao urogallus.*

basoilo iz. *Otis sp.*

basokada

basokonstrikzio

basolan

basolibondo

basolo iz. *Bromus sp. Sin.* [larre\(-\)olo](#).

basomutil

basoratu, basora(tu), basoratzen. *da/du ad.*

g.er.

basotar

basotu, baso(tu), basotzen. *da/du ad.* 'oihandu'.

basozain

basozaintza

basseterretar (herritarra).

basta iz. (zamarien tresna).

bastagile iz. *g.er.*

bastagin iz. *g.er.*

bastagintza iz. *g.er.*

bastanga iz. *Dasyatis pastinaca.*

bastart izond. *Ipar. eta Naf.*

bastatu, basta(tu), bastatzen. *du ad.* 1 'basta ezarri'. 2 *Ipar.* 'albaindu'.

bastidore iz. *Heg.* 'euskarria', etab.

bastitu, basti, bastitzen. *du ad. Ipar. Beh.* 'eraiki'.

bastiza iz. *Ipar. g.er.* 'eraikina'.

basto izond. *Heg. Beh.* 'arrunta, zakarra, fina ez dena'.

bastoi iz. (karta-jokoko saila).

basur iz. 1 *Gip.* 'ihintza'. 2 *Ipar.* 'ur zikina'.

basura* e. [zabor](#), [zarama](#), etab.

basura-poltsa* e. [zabor\(-\)poltsa](#), etab.

basurde iz. *Sus scrofa*.

basurdeki iz. 'basurdearen okela'.

basurdekume

basurero* e. [zabortegi](#); [zabor-biltzaile](#), etab.

basuso* e. [basauso](#).

bat

batak 'batzuk' (testuinguruko *besteak*-i kontrajarria erabiltzen da; adib., *batak eta besteak* hasi ziren edaten).

bat-banaka adlag. 'banaka'.

bat-banatu, bat-banatu, bat-banatzen. *du ad. g.er.* 'zenbatu, banaka hartu'.

bat-banazka* e. [bat-banaka](#).

bat-batean

bat-bateko

bat-batekotasun

bat-batera adlag. 1 'bat-batean'. 2 'aldi berean'.

bat-batez adlag. *g.er.* 'bat-batean'.

bat-bera 1 (ezezko perpausetan) 'bat bakarra'. 2 'berbera'.

batean: *gurasoekin batean bizi da bere etxean; bata etortzearekin batean joan da bestea.*

bat edo bat

bat edo beste

bat egin

bat-egite

bat egon *Ipar.* 'bat etorri'.

batek jakin = batek daki

bateko... besteko: *bateko lana, besteko eguraldia, beti aurkitu ohi du ez agertzeko aitzakia.*

batekoz beste 'oker; behar ez den bezala'.

baten bat

baten batzuk *g.er.* 'batzuen batzuk'.

batera: *guztiek batera oihu egin zuten;*

nirekin batera doa nire itzala; zu iristearekin batera abiatuko naiz.

batera etorri 'bat etorri; ados jarri'.

bateratsu

bat ere: *ez du bilera bat (bakarrik, bera) ere huts egin.*

bat etorri: *zurekin bat nator horretan.*

batez beste

batez besteko

batez ere

bat izan 1 'elkarturik egon, bat etorri': *horretan bat gaituk hirekin.* 2 'gauza bera izan': *gure hizkuntzaren egoera ez da bat Gipuzkoan eta Nafarroan.*

bataiarazi, bataiaraz, bataiarazten. *du ad.*

bataiarri

bataiatu, bataia, bataiatzen. *du ad.*

bataiatzaile

bataiatze

bataiharri* e. [bataiarri](#).

bataila iz. h. [gudu](#).

batailatu* e. [gudukatu](#).

batailoi

bataio

bataiotegi iz.

batan iz. *g.er.* (menda mota bat) *Mentha rotundifolia* sp.

batarazi, bataraz, batarazten. *du ad.*

batasun

batata iz. *Ipomoea batatas*.

batbedera izord. *Ipar.*

bateatu* e. [bataiatu](#).

bateiatu* e. [bataiatu](#).

bateko iz.: *bateko urrea.*

batel

batelari

bateo adlag. *Naf.* 'batean, batera': *nirekin bateo.*

bateratu, batera, bateratzen. *da/du ad.*

bateratzaile

bateratze

batere adlag.: *ez zidan batere pozik eman; ez da batere egokia.*

bateria**bateria-jotzaile****baterian** adlag.: *baterian aparkatu*.bateria-jole* e. [bateria-jotzaile](#).**batetataratu**, batetara(tu), batetataratzen. *da/du* ad. *Ipar*. 'bateratu'.**batetaratze** iz. *Ipar*.**batgarren** ord.: *hogeita batgarren*.**bati** iz. *Zub. Zah*.**bati egin** *Ipar. Zah*.batido* e. [irabiatu](#).batidora* e. [irabiagailu](#).**batik bat**batipat* e. [batik bat](#).**batiskafo****batño****batrazio**bats* e. [pats](#).**batto****batu 1** bat(u), batzen. *da/du* ad.**batu-banatu izan**. *Bizk*.**batu 2** (herritarra).**batugai** iz. *Mat*.**batugailu** iz. *Informat*.**batukari** iz. *Mat*.**batuketa** iz. *Mat*.**batura** iz. *Mat*.**batuta** iz. *Heg. Mus*.**batxiler**batxilerato* e. [batxilergo](#).**batxilergo****batxo** *Heg*.**batxo ere****batza****batzaile****batzaldi****batzar****batzar(-)etxe****batzar(-)gela****Batzar Nagusi** pl.: *Arabako, Gipuzkoako eta Bizkaiko Batzar Nagusiak*.**batzar orokor**: *bankuko akziodunen batzar orokorra*.**batzarburu****batzarkide****batzarleku**batzarre 1* e. [batzarri](#).batzarre 2* e. [batzar](#).**batzarri** iz. *Zub*. 'harrera, abegia'.batzartar* e. [batzarkide](#).**batzartoki****batzartu**, batzar(tu), batzartzen. *da* ad.**batze****batzoki****batzorde****batzordeburu****batzordekide**batzu* e. [batzuk](#).**batzuk****batzuen batzuk**: *batzuen batzuk baino ezin izan ditut ipini*.**batzuetan**: *gehienetan garaiz dabilen arren, batzuetan berandu iristen da*.batzuren batzuk* e. [batzuen batzuk](#).**bautismo** iz. *Zah. h*. [bataio](#).**bautista** iz. *h*. [bataiatzaile](#).**bautizatu**, bautiza, bautizatzen. *du* ad. *h*.[bataiatu](#).**bauxita** iz.**baxa** iz. 1 'itsasoan, sakontasun txikiko lekua'. 2 *Zub*. 'amildegia'.**baxatu**, baxa(tu), baxatzen. *da/du* ad. *g.er*.**baxenabartar**baxenafarrera* e. [nafarrera](#) edo [behe\(-\)nafarrera](#).**baxera****baxeragile****baxerategi**baxo* e. [baxu](#).**baxoerdi****baxu****baxurako arrantza** *Heg*.**baxutasun** iz. 'apaltasuna'.**baza** iz. *Heg. Zah*. 'jokaldia; gudu'.**bazar****bazi 1** izond. '(kolore) ahula'.bazi 2* e. [basi 2](#).bazia* e. [pazia](#).**bazilo****bazina** iz. *g.er. h*. [pazia](#).**bazka****bazka-arbi**

bazka-arto *Sin.* [artaberde](#).
bazka(-)landare
bazkagai iz. *g.er.* 'bazka; elikagaia'.
bazkagia iz. *Zub.* 'bazkalekua, alhagia'.
bazkalaitzin
bazkalarte iz. (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da).
bazkalaurre
bazkaldar iz. h. [bazkaltiar](#).
bazkaldu, bazkal, bazkaltzen. *du* (*Heg.*) edo *da* (*Ipar.*) ad.
bazkaleku
bazkalgia iz. *g.er.* 'bazkaltokia'.
bazkalkide iz. *g.er.* h. [bazkaltiar](#).
bazkalondo
bazkalordu
bazkaloste
bazkaltegi iz. *g.er.* 'bazkaltokia'.
bazkaltiar
bazkaltoki
bazkarazi, bazkaraz, bazkarazten. *du* ad.
bazkari
bazkari(-)lege
bazkaritan: *laurogei baino gehiago omen dira bazkaritan*.
bazkaritara: *joan ginen bazkaritara aldameneko jatetxe batera*.
bazkarite (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da batez ere): *bazkaritean ikusi eta adituak; bazkariteko tenorean; bazkaritera eraman ninduen*.
bazkategi iz. *g.er.* 'bazkalekua'.
bazkatoki iz. *g.er.* 'bazkalekua'.
bazkatu, bazka(tu), bazkatzen. *da/du* ad.: *janari gozo honekin israeldarrak bazkatzen ziren; bazka itzazu nire axuriak*.
bazkatzaile
bazkide
bazkidetu, bazkide(tu), bazkidetzen. *da/du* ad.
bazkidetza
bazko* e. [pazko](#).
bazkun
bazoka* e. [bazuka](#).
baztanga iz. 'nafarrerria': *baztanga-pikatu*a ('baztangak jotako pertsona').

bazter 1 iz. 2 izond.: *Asiako bazterrik bazterrenean*.
bazter egon *Ipar.*: *beude bazter gure tristurak*.
bazter(-)herri
bazter(-)nahasle
bazterrean laga
bazterrean utzi
bazterrera eman
bazterrera utzi
bazterrik bazter
bazter utzi 'alde batera utzi'.
bazterbide iz. 'errepidearen saihetseko aldea'.
baztergabe izond.
baztergabeko izlag.
baztergabetasun iz. *g.er.*
baztergarri
bazterka adlag. *g.er.*
bazterkatu, bazterka(tu), bazterkatzen. *du* ad. *g.er.*
bazterkeria
bazterketa iz. 'bartzetza'.
bazterki iz. 'ehunaren bazterreko zerrenda'.
bazterralde iz. *g.er.*
bazterrarazi, bazterraraz, bazterrarazten. *du* ad.
bazterreratu, bazterrera, bazterreratzen. *da/du* ad.
bazterretsi, bazterrets, bazterresten. *du* ad.
bazterretxe
bazterretxetar iz. *Ipar.* 'baserritarra'.
bazterrezin izond. 'ezin baztertuzkoa'.
baztertu, bazter(tu), baztertzen. *da/du* ad.: *ezin baztertuzkoa*.
baztertzaile
baztertze
bazuka
be 1 iz. "b" letraren izena.
be 2* e. [bee](#).
be 3* e. [behe](#).
be 4* e. [bere](#), [ere](#).
beaba iz. *pl. g.er.* 'hasi-masiak'.
beajon* e. [bejon](#).
beakurgarri izond. *g.er.*
beakurtu, beakur, beakurtzen. *du* ad. *g.er.* 'errespetatu; gurtu'.

beatifikazio**beaumontar****bebarru** iz. 'ataria'.**bedαιο** lok. *Gip. g.er.* 'bederen, behintzat'.**bedajo** iz. *Zub.* (behien eta ardien gaitz bat).**bedaka** iz. *Zub.* 'belarka, belar-lana'.**bedar*** e. [belar](#); [mehar](#).**bedatse** iz. *Batez ere Zub.***bedeikatu*** e. [bedeinkatu](#).**bedeinkagarri** izond. *g.er.***bedeinkapen****bedeinkarazi**, **bedeinkaraz**, **bedeinkarazten**.
dio ad.**bedeinkata*** e. [bedeinkatu](#).**bedeinkatu**, **bedeinka**, **bedeinkatzen**. *du* ad.**bedeinkatzaile****bedeinkatze****bedeinkazio****bedel** iz. *Heg.* 'eskolazaina'.**bedera** banatz. *Ipar.* 'bana'.**bederatz****bederatziehun****bederatziehuna** banatz.**bederatziehungarren****bederatzigarren****bederatziko** iz.**bederatzina** banatz.: *bederatzina mila*.**bederatzinaka** adlag.**bederatzira** banatz. *Ipar.* eta *Naf.*

'bederatzina'.

bederatziraka adlag. *Ipar.* eta *Naf.*

'bederatzinaka'.

bederatziren iz.**bederatzirren****bederazka** adlag. *Ipar.* 'banaka'.**bederazkatu**, **bederazka(tu)**, **bederazkatzen**.
da/du ad. *Ipar.* 'banakatu'.**bederen****bederik** lok. *Gip.* 'bederen'.**bedezi** iz. *Zub.* 'sendagilea'.**beduino** iz.**bee 1** iz. 'ardiaren oihua'.**bee 2** *Ipar.* 'aida, behiari eragiteko dei-hitza'.**beeka** adlag.**begawandar** (herritarra).**begetal****begetarianismo****begetariano** izond. *Sin.* [barazki\(-\)jale](#).**begetatibo** izond. *Biol.***begetazio** 1 iz. *Med.* eta *Anat.* 2* e. [landaredi](#).**begi** iz.: *neska begi-argia; begien bistan, begien bistara, begien bistatik; begien bistakoa; begi(en) itxi-ireki batean.***begia atxiki** *Ipar.* 'zaindu, begia eduki'.**begia bota** (eta *begia jaurtiki / egotzi*, etab.)**begia ipini** 'erreparatu, ohartu'.**begia jo**: *begia jota daukat neskatxa horri, auzoko politena delako; harri argiagotz eginiko harresiak jotzen dio lehenik begia.***begia(k) argitu** 1 (itsuari) ikusmena eman. 2 alaitu, alaiarazi. 3 ohartarazi.**begiak ase****begia(k) bete** 'atsegin izan'.**begia(k) bihurtu** *Bizk. Sin.* [begia\(k\) itzuli](#), [irauli](#).**begia(k) eduki** 'zaindu, erreparatu, ohartu'.**begiak finkatu****begia(k) hedatu** *Sin.* [begia\(k\) luzatu](#).**begiak ilundu**: *ilun bitez horien begiak, ikus ez dezaten.***begia(k) irauli** *g.er. Sin.* [begia\(k\) itzuli](#), [bihurtu](#).**begiak ireki**: *handik jango duzuen egunean irekiko dira zuen begiak.***begiak itxi** 'hil'.**begia(k) itzuli** *Sin.* [begia\(k\) bihurtu](#) (*Bizk.*), [irauli](#) (*g.er.*)**begia(k) josi**: *guztien begiak harengan josiak zeuden.***begiak landatu** *Ipar. Sin.* [begiak finkatu](#).**begia(k) luzatu**: *begiak luzatu zituen batean hiru gizon bere ondoan zutik ikusi zituen.***begia(k) zorroztu**: *bi begiak liburura zorrozuta ari zen.***begi-bakar** (edo [begibakar](#)).**begi-bakoitz** (edo [begibakoitz](#)) 'begibakarra'.**begi-bazter**: *begi-bazterrez begira.***begi-belarri**: *begi-belarri ibili beharra zegoen.***begi-betegarri****begi(-)bista**: *begi-bistan dago.***begi(-)bistako izlag**: 'begien bistakoa'.

begi eman

begi(en) aitzin (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da).

begi(en) aurre (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da).

begi(en) bista (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da): *begien bistatik; begien bistara; begien bistan*.

begi-erre izond. *Sin.* [beterre](#).

begi(-)ertz iz. *Sin.* [betertz](#).

begietako argi 'ikusmena'.

begi(e)tan eduki

begi(e)tara eman: *begietara eman zion zein zen handia egin zuen gaizkia*.

begietaraino adlag. 'osoki' *Sin.* [begi bietaraino](#), [bi begietaraino](#).

begi gaizto iz. *Ipar.* 'begizkoa',

begi-gorri (edo [begigorri](#)).

begi-gose: *begi-gosea duzu zuk!*

begi-ilun

begi itsuan adlag. 'itsu-itsuan'.

begi(-)keinu

begi(-)kolpe

begiko nini

begi(-)lauso

begi-luze (edo [begiluze](#)).

begi-minbera izond. *g.er.*

begi(-)nini

begi-oker izond. *Sin.* [betoker](#).

begi(-)ondo iz. *Sin.* [betondo](#).

begi(-)ondoko iz. *Sin.* [betondoko](#).

begi onez (batez ere *ikus*i eta *behatu* / *begiratu* aditzekin erabiltzen da).

begi-orde iz. *g.er.*

begitan eduki

begitan hartu 'gorrotatu'.

begitan izan

begi(-)ukaldi

begi-ur 'kolirioa'.

begiz begi 'aurrez aurre'.

begiz jo

begi(-)zulo *Sin.* [betzulo](#).

begibakar izond. (edo [begi-bakar](#)).

begibakoitz izond. 'begibakarra'.

begibitate* e. [begitarte](#).

begiburu* e. [bepuru](#).

begidun izond.: *salda begiduna* ('koipetsua').

Cf. begitsu.

begietako izond. *g.er. h.* [begiko](#).

begietan hartu* e. [begitan hartu](#).

begietaratu, **begietara(tu)**, **begietaratzen**.
da/du ad.

begietsi, **begiets**, **begiesten**. *du ad.*

begiezpal* e. [betezpal](#).

begigoa iz. *Ipar. g.er.* 'herra, gorrotoa'.

begigorri izond. (edo [begi-gorri](#))

begihandi iz. 'txipiroi mota handia'.

begikaldi iz. 'begi-ukaldia, begi-kolpea'.

begikera iz. *g.er.*

begiko izond.: *begiko dituzun usoak; erregeari begikoen zaion neska*.

begikotasun

begiluze izond. (edo [begi-luze](#)).

beginini* e. [begi\(-\)nini](#).

begipean

begipeko

begira 1 1 -i begira ('beha, so; begiratzuz'). 2 -en begira ('zain').

begira-begira

begira 2 (inperatiboko *begirauk/n, begiok/n, begirauzu[e]* formatan erabiltzen da, eta 'kontuz ibil, kontu eduki' adierakoa da).

begirada

begiragailu iz. *Ipar.* 'babesgarria'.

begiragarri izond.

begiraka adlag. 'begira, begiratzuz'.

begirakizun iz. *Zah.* 'begirunea'.

begirakor izond. *g.er.*

begirakune iz. *Bizk.* 'begirada'.

begiralari iz. *g.er.* 'begiraria, zaintzailea'.

begiralde* e. [orientazio](#).

begiraldi

begirale

begiralego iz. *g.er.* 'zaintzailletza'.

begiramen

begiramendu iz. 'begiramena'.

begirantza iz. *g.er.* 'begirunea'.

begirapen iz. 'begiramena'.

begirarazi, **begiraraz**, **begirarazten**. *dio ad.*

begirari iz. *Batez ere Zub.* 'begiralea'.

begirasun iz. 'begirada, begiratu'.

begiratoki

begiratu 1, begira, begiratzten. 1 *du/dio* ad. 'behatu, so egin': *leihotik begiratu zuen*. 2 *du* ad. 'zaindu, gorde': *begira gaitzazu gaitzetik*. 3 (objekturik gabe): *leihotik begiratu zuen*.

begiratu 2 izond: *gauza txikietan begiratu ez denak, geldika joko du behea*.

begiratu 3 iz.: *nahikoa da azkeneko mende hauei begiratu bat ematea*.

begiratu

begiratzaila

begiratzeko

begiratzun* e. [begiratzun](#).

begirune

begitandu, begitandu, begitantzten. *zaio* ad.

Batez ere Bizk. 'iruditu': *zer begitantzten zaizu?*

begitanzino* e. [begitanzino](#).

begitaratu* e. [begitaratu](#).

begitarte iz.: *begitartez begitarte* (g.er. 'aurrez aurre').

begitarte egin

begitartetsu izond. *Ipar. Zah.* 'abegitsua'.

begitasun iz. g.er. 'irudipena'.

begitazio iz. 'irudipena'.

begite iz. 1 g.er. 'begizta'. 2 'botoi-zuloa'.

begitsu

begitxindor iz. *Sin.* [bekatxo](#), [beltxor](#).

begizko iz.

begizkoa egin

begizkodun iz. eta izond. 'begizkoaz joa'.

begizta

begiztaldi iz. g.er. 'begiraldia, begiratu'.

begiztatu, begizta(tu), begiztatzen. *du* ad.

begonia iz. *Begonia sp.*

beha adlag. *Ipar.*

behagarri izond. 'beha daitekeena'.

behaka adlag. *Ipar.* 'beha'.

behaketa

behako iz.: *ez dezaket jasan zure behakoa; behako bat eman; azken behakoa emanen diot*.

behar 1 iz. 1 'premia'. 2 *Bizk.* 'lana'.

behar egin

behar eragin

behar(-)ordua

beharretan adlag. *Ipar.* eta *Naf.*: *diru(aren) beharretan direnak*.

behar(-)sari

behar 2 izond. 1 'beharrezkoa'. 2 'pobrea, behartsua': *jende beharrari lagundu behar zaio*.

beharazi, beharaz, beharazten. *dio* ad.

beharbada

behardun iz. eta izond. *Ipar.* 'beharria'.

behardura iz. *Ipar.* 'zaintiratu'.

behargabe 1 izond. *Ipar. g.er.* 'behargabekoa'.

2 iz. *Ipar. g.er.* 'ezbeharra'.

behargabekeria iz. 'egite desegokia'.

behargabeko izlag. 'alferrikakoa'.

behargai iz. g.er. 'buruhaustea, beharlekua'.

behargile iz. *Zah.* 'behargina'.

behargin iz. *Bizk.*

behargintza

behari iz. *Ipar.* 'behatzailea'.

behar izan, behar izaten, beharko.

behar adina(ko)

behar beste(ko) *Bizk.*

behar bezainbat(eko)

behar bezala(ko)

behar bidean *Lap.* eta *BNaf.* 'beharrean, ordeztu': *mintzatu behar bidean, isilik egon zen*.

behar ez bezala(ko)

behar hainbat(eko)

beharko: *lanera joan zara? Bai, beharko! edo Bai, beharko joan!*

behar orduan: *nornahik bataia dezake behar orduan*.

beharrago izan: *ordu honetan inoiz ere baino zure beharrago naiz; ororen irigarri bilakatzen ari zara, ez baikenuen deusen beharragorik!*

beharki iz. 1 *Ipar. Zah.* 'egitekoa, zeregina'. 2 *Heg. g.er.* 'beharra'.

beharkizun iz. 1 'beharra, premia'. 2 'betebeharra'.

beharleku iz. 1 'lantokia'. 2 'buruhaustea, nekea': *hau da beharlekua!*

beharraldi

beharrean 1 'premia'. 2 (aditzaren era burutuaren ondotik) 'ordeztu'.

beharreko izlag.

beharrenean adlag. g.er.

beharreneko izond.: *ikaslearen libururik beharrenekoa*.

beharrez 1: *erorikoa bigundu beharrez*. 2: *labur beharrez; hobe beharrez*.

beharrezko

behar-beharrezko

beharrezkotasun

beharreztenkeria iz. *Ipar. eta Naf.: hori beharreztenkerietan aritzen da*.

beharri iz. *Ipar. h. [belarri](#)*.

beharrik adlag. *Batez ere Ipar. eta Naf. 'zorionez': beharrik han bainuen ama; andoaindarraren eragina ez zen gainera, eta beharrik, Konpainian gelditu*.

beharrizan iz. *Batez ere Bizk. 'beharra, premia'*.

beharrordu* e. [behar\(-\)ordu](#).

beharrune iz. *Zub.*

behartasun iz. 'pobrezia, gabezia'.

beharti iz. eta izond. *g.er. 'behartsua'*.

behartsu

behartu, behar(tu), behartzen. *du ad.: nagusiak behartu nau; besoa behartu dut. 2 da ad. 3 zaio ad. Ipar.: herriko liburutegiaren ikertzea behartuko zait ('liburutegia ikertu beharko dut').*

behatoki

behatu, beha, behatzen. 1 *zaio ad. Ipar. eta Naf. 'adi egon, entzun': hau da ene Seme maitea, honi beha zakizkiote. 2 dio ad. Ipar. eta Naf. 'begiratu': behatu zion lagunari; Galileok ilargiari behatu zion hainbeste orduz. 3 (objekturik gabe): leihotik behatu zuen.*

behatz iz. 1 'beheko hatza'. 2 *Gip. eta Naf. 'hatza'. 3 Lap. 'azazkala'*.

behatzaile

behatze

behaviorismo iz. *Hizkl., Psikol.*

behaviorista iz. eta izond. *Hizkl., Psikol.*

behaztopa

behaztopa egin *Jas. 'oztopo egin'*.

behaztopa eragin *Jas.*

behaztopa(-)harri

behaztopabide iz. *Jas.*

behaztopagarri iz. *Jas. 'oztopoa'*.

behaztoparazi, behaztoparaz,
behaztoparazten. *du ad.*

behaztopatu, behaztopa(tu), behaztopatzen. *da ad.*

behaztopatze iz. *Jas.*

behaztun* e. [behazun](#).

behazun iz. 1 'gibelari darion isurkaria'. 2 'isurkari hori metatzen duen zakua'.

behazuntsu izond. *g.er.*

behe

behea jo

behearen gain *Bizk. 'zorua' (batez ere leku-denborazko kasuetan): behearen gainean.*

behe-erliebe

beheko su

behe(-)laino

behe(-)maila

behe(-)mailako

behe(-)nafarrera

behetik gora

behealde

beheiti adlag. *Ipar. eta Naf.*

beheiti joan

beheitiko iz. *Ipar. eta Naf. 'beherakoa'*.

beheitimendu iz. *Ipar. Zah.*

beheititu, beheiti(tu), beheititzen. *da/du ad. Ipar. eta Naf.*

beheititze

behenafar* e. [\(Iparraldeko\) nafar](#), [Nafarroa Behereko](#), [baxenabartar](#).

behera

behera egin

beheragarri izond. *Zah.*

beheraka

beherakada

beherako iz.

beherakor izond. *Mat. 'gutxituz, urrituz doana'*.

beheraldi

beheramendu iz. *Zah.*

beherapen

beherarazi, beheraraz, beherarazten. *du ad.*

beheraspen iz. *Zah. g.er. 'hasperena'*.

beheratasun

beheratu, behera(tu), beheratzen. *da/du ad.*

beheratzaile

beheratzapen iz. *Ipar. Zah. g.er.*

'hondamendia, gainbehera': *inperioaren beheratzapena.*

beheratze

behere 1 iz. 2 izond.: *Nafarroa Beherea.*

behetar

behetu, behe(tu), behetzen. *da/du* ad.

'beheratu, azpiratu'.

behi iz.: *behi beltza; behi-esnea; behi gorria; behi-hazkuntza.*

behi(-)azienda

behiala adlag. *Sin.* [behinola](#).

behialako

behiki iz. 'behiaren okela'.

behikunde iz. *Ipar. g.er.* 'behi-azienda'.

behin adlag.: *behin baino gehiagotan; behin baino sarriago.*

behin bakarrik

behin banan *Bizk. g.g.er.* 'banan-banan'.

behin batean

behin bateko

behin batez *g.er.* 'behin batean'.

behin-behinean

behin-behineko

behin-behinekotasun

behin-behinekoz

behin-behingo* e. [behin-behineko](#).

behin berriro* e. [behin eta berriro](#), [behin eta berriz](#).

behin betiko

behin edo behin

behin edo berriz *g.er.* 'inoiz edo behin'.

behin edo beste 'inoiz edo behin'.

behin ere

behin eta behin *Ipar.* 'behin eta berriz'.

behin eta berriro

behin eta berriz

behin eta betiko *Heg. h.* [behin betiko](#).

behin eta birritan

behin... -(e)z gero: *behin aitortzen hasiz gero, guzti-guztia esan nahi dizut.*

behin hutsik *Naf.* 'behin bakarrik'.

behinik behin

behinen izond.

bebingo 1 izond. 2 adlag.

behin-bebingoan

bebingoan adlag.: *eztabaida guztiak*

bebingoan bukatzeko.

bebingoaz 'batean, batera'.

bebingo batean

bebingo batez *g.er.* 'behin batean'.

bebingotik bebingora *g.er.* 'noizean behin'.

bebingotz adlag. *Ipar.* 1 'bebingoz'. 2

'betiko': *noizbait bada noizbait, zerbait zoragarri bebingotz agertuko zaigulako esperantza.*

bebingoz adlag.: *lasai geldi gintezkeen*

bebingoz behintzat.

behinik* e. [bederenik](#), [behinik behin](#).

behinola adlag. *Sin.* [behiala](#).

behinolako izlag.

behintxo adlag. (ezezko perpausetan erabili izan da, eta batez ere *behintxo ere* [ez] esapidean): *ez joan halako dantza nahastuetara behintxo ere; ardorik astean behintxo baizik edan ez.*

behintzat

behitalde

behitegi iz.

behizain

behoka iz.

behor

behor-txori 'arabazozoa'.

behorkume

behortegi

behortzain

beijingdar (herritarra).

beila

beilari

beilatiar

beilatu, beila(tu), beilatzen. *du* ad.

beilatze

beilegi izond. *Bizk.*

beilegitasun iz. *Bizk.*

beilegitu, beilegi(tu), beilegitzen. *da/du* ad.

Bizk.

beira

beira(-)belar *Salicornia fruticosa.*

beiragile

beirakara izond.

beiraki

beiraki-belar 'beira-belarra'.

beirate**beirategi****beirateria****beirazko** izlag.**beiratzatu**, beiratzatu(tu), beiratzatzen. *du* ad.beirinalari* e. [berinalari](#).**beirutar** (herriarra).**beisbol****beita****beitatu**, beita(tu), beitatzen. *du* ad.**beix** izond. (kolore mota batekoa): *jertse hori beixa da*.**bejon-** *Heg.***bejondeiala****bejondeiela****bejondeinala****bejondeiola****bejondeizuela****bejondeizula****beika** iz. *Heg.***beikadun** izond. eta iz. *Heg.***bekain****bekain-ilun** (edo [bekainilun](#)).**bekaineko** iz. 'bekainetan eman edo hartutako kolpea'.**bekainilun** izond. (edo [bekain-ilun](#)) 'pertsonez mintzatuz, bekozko iluna duena'.**bekaitz****bekaitzez****bekaitz izan** *da* ad.: *demonioak haren bekaitz baitziren*.**bekaitzarazi**, bekaitzaraz, bekaitzarazten. *du* ad.**beikaizgo** iz. *Lap.* eta *BNaf.***beikaizkeria** iz. *Heg.* eta *Zub.***beikaizkor** izond. *Ipar.* 'beikaiztia'.**beikaiztasun** iz. *g.er.* 'beikaizkeria'.beikaizteria* e. [beikaizkeria](#).**beikaizti****beikaiztu**, beikaiztu/beikaiztu, beikaizten. 1 *zaio* ad.: *Rakel beikaiztu zitzaion bere ahizpari*. 2 *da* ad.: *beste hamarrek hori aditu zutenean beikaiztu ziren bi anaien kontra*.bekan* e. [bakan](#).bekandu* e. [bakandu](#).**bekar** iz. 'makarra'.**bekatari****bekatore** iz. eta izond. *Ipar. Zah.* h. [bekatari](#).**bekatoros** iz. eta izond. *Ipar.* h. [bekatari](#).**bekatu****bekatuan** (*erori, jausi* eta beste aditzekin erabilia).**bekatuan egon****bekatu arin****bekatu astun****bekatu(-)bide****bekatu egin****bekatu eragin****bekatu haragizko****bekatu jatorrizko** (hau baino erabiliagoa da *jatorrizko bekatu* segidakoa).**bekatu kapital****bekatu-lagun****bekatu larri****bekatu mortal****bekatu original** *Zah.* 'jatorrizko bekatua'.**bekatuzko****jatorrizko bekatu****bekaturatu**, bekatura(tu), bekaturatzen. *da/du* ad.**bekatxo** iz. *Sin.* [begitxindor](#), [beltxor](#).**beko** (batez ere *bekoz beko* esapidean erabiltzen da).**bekoz beko****bekoki****bekorotz** iz. *Bizk.***bekozko** iz.**bekozkodun****bektore****bektorial****bektorialki****bekulari** iz. *Zah.* 'zerbitzarien soldata'.**bekunde** iz. *Lap.* 'begitartea'.**bela** iz. *Sin.* [haize\(-\)oihal](#).**belabeltz** iz. *Corvus corone corone*.belagai* e. [belai](#).**belagile** iz. *Batez ere Zub.* 'sorgina'.**belai****belaiki 1** iz. (pala mota).**belaiki 2** iz. *Atropa bella-donna*.**belaki** iz. *Fil. Porifera*.**belakume**

belamika iz. 'belabeltza'.

belaontzi

belar 1 iz. (landarea).

belar(-)denda

belar-epaile

belar gaizto

belar(-)hazi

belar idor 'belar ondua'.

belar(-)izpi 'belar-zatia'.

belar(-)meta

belar on 'usain oneko belarra'.

belar(-)ondo 'belar-landarea'.

belar ondu

belarretan adlag. 'belar-lanean'.

belar(-)soro *g.er.* 'belardia'.

belar txar

belar-xut iz. *Ipar.* 'izpilikua'.

belar 2 iz. *Zah.* 'bekokia, kopeta'.

belar 3 izond. *Hizkl.:* kontsonante belarrak.

belarbeltz iz. *Scrophularia sp.*

belardenda* e. [belar\(-\)denda](#).

belardi

belare* e. [belar 3](#).

belargune

belarjale

belarka iz. 'belar-lana'.

belarkara izond.

belarketa 1 iz. 'belar-uzta'. 2 adlag. 'belar bila':
gizon hori belarketa joan da.

belarketari

belarki iz.

belarluze iz. *Bizk.* (garai batean 'txerria'
izendatzeko erabiltzen zen modua).

belarmin iz. *Centaurium erythraea subsp.*
erythraea.

belarraldeko iz. *Zub.* 'belarrondokoa'.

belarrerria iz. *Ipar.* 'belar-multzoa'.

belarri

belarriak berotu

belarri(-)belar iz. *Sedum sp.*

belarri(-)gingil

belarri-luze 1 izond. (edo [belarriluze](#))

'belarriak luzeak dituen; zelataria'. 2 iz. *Ipar.*
'astoa'.

belarri(-)mami

belarrira esan

belarri(-)zulo

belarrietaratu, **belarrietara(tu)**,

belarrietaratzen. *da/du* ad.

belarriko* e. [belarritako](#).

belarriluze izond. (edo [belarri-luze](#)).

belarrimotz

belarriratu, **belarrira(tu)**, **belarriraten**. *da/du*
ad.

belarritako iz.

belarritzar

belarrondo iz. 'aurpegian, belarri inguruko
aldea'.

belarrondoko iz.

belarrondokoka adlag.

belartegi

belartsu izond.: *landa belartsu eta*
emankorrak.

belartu, **belar(tu)**, **belartzen**. *da* ad. 'belarra
sortu': *euriarekin zelaia belartu da*.

belartxo

belartza iz. 1 'belardia'. 2 'belar-mordoa'.

belar-uridin* e. [anil](#).

belaska* e. [belaxka](#).

belatxarre iz. *Corvus corone cornix*.

belatxau iz. 'belatxikia'.

belatxet iz. 'izpilikua'.

belatxiki iz. *Corvus monedula*.

belatxinga iz. *Pyrrhocorax sp.*

belatz 1 iz. *Falco sp.*

belatz 2 izond. 'xalao'.

belatzar

belatzinga* e. [belatxinga](#).

belaun iz. 1 'hankako giltzadura': *belaunpeko*
bigunaren gainean belaunikatua. 2
'belaunaldia'.

belaunez belaun

belaunik belaun

belaun(-)katilu 'belaunezurra'.

belaunaldi

belaunburu iz. 1 'belauna'. 2 'belaunezurra'.

belauneko iz. 'ondorengoa'.

belaunezur iz. 'belaunaren aurrealdeko hezur
lau eta mugikorra'.

belaungozo iz. 'belaunen zalutasuna'.

belaunika* e. [belauniko](#).

belaunikarazi, belaunikaraz, belaunikarazten.
du ad.

belaunikatu, belaunika, belaunikatzen. *da ad.*

belaunikatze

belauniko

belaunikoka adlag.

belaunkada iz.

belaunketa iz. *Bot.*

belaunpe iz. 'belaunaren atzeko aldea'.

belaxaga iz. *Corvus frugilegus*.

belaxka

belaxkakeria

belaxkatu, belaxka(tu), belaxkatzen. *da/du ad.*

belaze iz. *Gip.*

belazki adlag. 'alaiki'.

beldar

beldu* e. [apostolu](#).

beldur iz.: *beldurraren beldurrez*.

beldur(-)damu *Sin.* [atrizio](#).

beldur eman

beldur-ikara

beldur izan: *ez ziren heriotzaren beldur*;

beldur izateko(a) da.

beldurrak (*egon batez ere*).

beldurrak airean

beldurrak akabatzen *Heg.*

beldurrarren adlag. *Bizk.* 'beldurrez'.

beldurrean adlag. 'beldurrez'.

beldurretan adlag. 'beldurrez'.

beldurrez adlag.

beldurrezko izlag.

beldurbera izond. *g.er.* 'beldurtia'.

beldurgabe izond.

beldurgabekeria

beldurgabetasun

beldurgarri

beldurgarriro adlag. *g.er.*

beldurgarrizko izlag.

beldurkunde iz. *Ipar.* 'beldurra'.

beldurraz, beldurraz, beldurrazten. *du ad.*

beldurtasun iz. *Zah.*

beldurti

beldurtu, beldur(tu), beldurtzen. *da/du ad.*

beldurtzeko: *beldurtzeko gaitza*.

bele iz. *Corvus sp.*

bele erroi 'erroia'.

belekume* e. [belakume](#).

belena iz. 1 *Naf.* 'arteka, etxartea'. 2 *Bizk.* 'ibai zoruko lohia'.

beleratz izond. *Zub.* 'sendoa'.

beletxiki* e. [belatxiki](#).

belgiar* e. [belgikar](#).

belgikar (herritarra).

belgradar (herritarra).

belgundari* e. [misiolari](#).

belizetar (herritarra).

belladona* e. [belaiki](#).

bello izond. *Batez ere Zub.* 'bero-ren txikigarria'.

belmopandar (herritarra).

belo iz. 1 'aurpegia estaltzeko zapia'. 2 'oihala, errezela'.

belodromo

belomotor* e. [motor-bizikleta](#).

belorit iz. 'gaizkileak lotzeko harrizko zutabea, Erdi Aroan erabilia'.

belozipedo iz.

belozitate* e. [abiadura](#), [lastertasun](#).

beltx izond. *Adkor*.

beltxanburu iz. *Agrostemma githago*.

beltxarga iz. *Cygnus sp.*

beltxata iz. *Bot. Agrostemma githago*.

beltxor iz. *Sin.* [bekatxo](#), [begitxindor](#).

beltz

beltzaile

beltzaran

beltzarandu, beltzaran(du), beltzarantzen.
da/du ad.

beltzarazi, beltzaraz, beltzarazten. *du ad.*

beltzaxka

beltz-beltz egin *da/du ad.*: *meatzetik beltz-beltz eginik etorri dira*.

beltzezka* e. [beltzaxka](#).

beltzune

beltzuntza iz. 'ezpara'.

beltzura* e. [belztura](#).

beltzurda iz. 'belabeltza'.

beltzurdin izond. *g.er.*

beltzuri

beltzuri egin

beltzurika

beltzuritu, beltzuri(tu), beltzuritzen. *da* ad. *g.er.*

belu adlag. *Bizk.* 'berandu'.

beluri izond. *g.er.* 'zurbila'.

beluritasun iz. *g.er.* 'zurbiltasuna'.

beluritu, beluri(tu), beluritzen. *da/du* ad. *g.er.* 'zurbildu'.

belus

belusatu izond.

belutu, belu(tu), belutzen. *da* ad. *Bizk.*

belutxo adlag. *Bizk.* 'berandutxo'.

belxko

belzgarri izond. *g.er.* 'belzten, iraintzen duena'.

belzkara**belzkeria****belztasun**

belztu, beltz/belztu, belzten. *da/du* ad.: *oraindik areago beltz daiteke zerua.*

belztura

bemol iz. *Mus.*

ben izond. *Heg.:* *mutil bena, zintzoa eta langilea.*

ben^a* e. [zain](#).

benatsu^a* e. [ben](#).

benaz**benazko**

benazki adlag. *g.er.* 'benaz'.

benda iz. *Heg.* h. [lotura](#).

bendatu, benda(tu), bendatzen. *du* ad. *Heg.* 'bendaz lotu, estali, bildu'.

bendizio^a* e. [bedeinkazio](#).

benedikarazi^a* e. [bedeinkarazi](#).

benedikatu, benedika, benedikatzen. *du* ad. *Ipar.* h. [bedeinkatu](#).

benedikta iz. 'Ama Birjinaren ohorezko elizkizuna'.

beneditano iz. eta izond. *Ipar.* 'beneditarra'.

beneditar

benedizione iz. *Ipar.* 'bedeinkazioa, bedeinkapena'.

benefiziadu iz.

benefiziatu^a* e. [benefiziadu](#).

beneno iz. h. [pozo](#), [eden](#).

beneragarri

beneratu, benera, beneratzen. *du* ad. *g.g.er.*

benerazio iz. *g.g.er.*

benetako izlag. 'zinezkoa, egiazkoa, jatorrizkoa'.

benetakotasun**benetan****bene-benetan**

benetasun iz. 'benetakotasuna'.

bengai iz. *Bizk. Beh.* 'mendekua'.

bengaizo iz. *Heg. Beh.* 'mendekua'.

bengala

bengalera (hizkuntza).

bengantza iz. h. [mendeku](#).

bengantza hartu h. [mendeku hartu](#).

bengatu^a* e. [mendekatu](#).

bengatzaile^a* e. [mendekatzaile](#).

benial izond. h. [arin](#). (*bekatu benial* lexian erabiltzen da).

benindar (herritarra).

benjamindar izond. eta iz. '(Biblian) Benjaminen leinuko kidea'.

benta

bentaja iz. *Heg.* h. 1 [abantaila](#). 2 [alde](#).

bentaja egin *Heg.* 1 '(haurrak eta) handitu, hazi'. 2 '(gaixoak eta) hobera egin'.

bentana iz. *Bizk. Beh.* 'leihoa'.

bentanila^a* e. [leihatila](#).

bentari**bentazain**

bentero^a* e. [bentari](#), [bentazain](#).

bentiladore^a* e. [haizagailu](#).

bentoniko izond. *Biol.*

bentosa**bentrikulu**

bentura^a* e. [mentura](#).

benturatu^a* e. [menturatu](#).

benturaz^a* e. [menturaz](#).

bentzeno**bentzina**

bentzutu, bentzu, bentzutzen. *du* ad. 'garaitu'.

bepazter iz. *g.er.* 'begi-bazterra'.

bepuru iz. 'bekaina'.

ber 1 junt. *Ipar.* 1 'baldin ba-': *euskaraz mintza gaitezen, euskaldunekin garen ber.* 2 '-en unetik': *etorri den ber, hasi da berriketan.*

ber 2 *Ipar.* 'bera': *orok ber gauza erranen didate.*

bera 1 *mug.:* *gizon bera/gizona bera; etxe beretik atera ziren.*

bera 2 *izond.* 'biguna'. Ik. [beratz](#).

*beraganatu** e. [beregatanu](#).

beragarri

berain *lok. Zub.* 'hala ere'.

berainez *adlag. Batez ere Zub.* 'berez'.

beraizik *adlag.* 'berariaz'.

berakatz *iz. Bizk.* 'baratxuria'.

berakatz(-)zopa

berala *lok. Zah.* 'era berean'.

*berala(n)** e. [berehala](#).

*berandatu** e. [berandutu](#).

berandu 1 1 *adlag.* 2 *izond.:* *gau beranduan.*

beranduan *adlag.* 'berandu'.

beranduko *izlag.* 'goizekoa ez dena':

beranduko meza.

berandu(ra) arte

beranduraino

berandutik berandura

berandu 2, *berant, berantzen. du ad. Batez ere Ipar.* 'berandutu'.

beranduko *izlag.*

*berandutar** e. [berantiar](#).

berandutu, *berandu(tu), berandutzen. du eta zaio ad.*

berandutxo

berandutze

beranduxko

*berankarri** e. [berantgarri](#).

berankor

berankortasun *iz. g.er.*

*beransko** e. [beranxko](#).

berant 1 *adlag. Ipar. eta Naf.:* *zu beti berant ibiltzen zara.* 2 *izond. Ipar. eta Naf.:* *aza berantak landatu ditugu.* 3 *iz. Ipar.:* *berantak ez gaitu izutzen.*

berantarazi, *berantaraz, berantarazten. du ad. Ipar.*

berantarbi

berantardi *iz.* 'ardi beranta'.

berantaxuri *iz.* 'axuri beranta'.

berantetsarazi, *berantetsaraz, berantetsarazten. du ad.*

berantetsi, *berantets, berantesten. du ad.:* *banoa, etxekoek ez nazaten berantets.*

berantgarri *izond. Zah.*

berantiar

*berantkor** e. [berankor](#).

berantordu

berantxe *adlag. Ipar.* 'beranduxko'.

berantzagi *iz. g.er.* 'legamia, altxagarria'.

berantze *iz.* 'atzerapena'.

beranxko *adlag.* 'beranduxko'.

berarazi, *beraraz, berarazten. du ad.*

berariaz

berariazko

beraska *iz. h.* [abaraska](#).

beratasun

berati *izond. Ipar. g.er.* 'bihozbera'.

beratu, *bera(tu), beratzen. da/du ad.*

*beraturi** e. [daratulu](#).

beratz *izond. Lap. eta Naf.* 'bera, biguna'.

beraz

beraztasun

berba

berba egin

berba eman

berba(-)joko *Bizk.*

berbako *izlag.:* *gizon berbakoa.*

berbarako *adlag.* 'adibidez'.

berbaz *adlag. Bizk.* (batez ere *berbaz egon* esapidean erabili ohi da).

berbabide *iz. Bizk.* 'hizpidea'.

berbadun *izond. Bizk.* 1 'hiztuna'. 2 'hitzekoa, berbakoa'.

berbaera *iz. Bizk.*

berbakizun *iz. Bizk.:* *berbakizun handiak eman zituen trabes hark.*

berbako

berbakoa izan

berbakuntza *iz. Bizk. Zah.* 'hizkuntza'.

berbal *iz. Batez ere Zub. h.* [isun](#), [prozedura](#).

berbalari *iz. Bizk. g.er.*

berbaldi *iz. Bizk.*

berbaldun *izond. Bizk.* 'berritsua'.

berbaro

berbartu *izond. Bizk.* 'totela'.

berbati *izond.* 'berbatsua'.

berbatsu izond. *Bizk.* 'berritsua, asko hitz egiten duena'.

berbatu, berba(tu), berbatzen. *da/du ad. Bizk.:* *Josetxo ez zegoen inorekin ezkontzeko berbatua.*

berbatxo

berbazko izlag. *Bizk.*

berbena iz. *Verbena officinalis.*

berbena(-)belar 'berbena'.

berbera

berbertan adlag. *Heg.* 'han (hemen, hor) bertan'.

berbertatik adlag. *Heg.* 'bertatik; berehala'.

berberton adlag. *Bizk.* 'hemen bertan'.

berbeta iz. *Bizk.*

berbetan

berbikin* e. [birabarki](#).

berbizkunde* e. [pizkunde](#).

berbo* e. [hitz](#); [aditz](#).

berbots

berdagailu iz. *Ipar.:* *lurra berdagailuz berda bedi.*

berdail izond. 'berdexka'.

berdalatz iz. *Opoponax chironium.*

berdantza 1 iz. *Emberiza sp.*

gari-berdantza *Emberiza calandra.*

berdantza 2 adlag. 'joan den gauaz aurreko gauean'.

berdate iz. 'eurite luzea'.

berdats izond. *Ipar.*

berdatu, berda, berdatzen. *da/du ad.*

berdaxka* e. [berdexka](#).

berde

berdegune

berdekeria iz. 'gordinkeria, lizunkeria'.

berdel iz. *Scomber scombrus.*

berdetasun

berdetsu izond.: *larrean zebiltzan, toki berdetsuetan.*

berdexka

berdin 1 izond.: *Jainkoak egin du gizona kasik aingeruen berdin; ahurraren berdineko harria.* 2 adlag. *Ipar. eta Naf.* 'dena dela': *zertarako deitu, berdin ez da etorriko.*

berdin izan *da/zait/zaio ad.; du/dit/dio ad.*

berdinarazi, berdinaraz, berdinarazten. *du ad.*

berdinbanatu, berdinbana(tu),

berdinbanatzen. *du ad.*

berdindu, berdin(du), berdintzen. 1 *da/du ad.*

'berdin bihurtu': *hemen berdintzen dira aberats-pobreak.* 2 *da/du ad.* 'lautu': *mendia berdindu.* 3 *da/du ad.* 'ase': *gosea berdindu.*

berdinez 1 iz. h. [desberdintasun](#),

[ezberdintasun](#). 2 izond. h. [desberdin](#), [ezberdin](#).

berdineztasun iz. h. [desberdintasun](#),

[ezberdintasun](#).

berdingabe izond.

berdingabeko izlag.

berdingabetasun iz. h. [desberdintasun](#),

[ezberdintasun](#).

berdingaitz izond. *g.er.* 'ezin berdinduzkoa'.

berdingarri izond. *g.er.*

berdingo 1 izond. *Bizk.* 'bitartekoa, artekoa'.

berdingo 2 iz. *Ipar.* 'berdintasuna'.

berdinkatu, berdinka, berdinkatzen. *du ad. g.er.* 'erkatu, alderatu, konparatu'.

berdinketa

berdinki adlag. *Ipar. g.g.er.*

berdinkuntza iz. *g.er.* 'erkaketa'.

berdintasun

berdintsu

berdintsu izan *zait/da ad.*

berdintza iz. 1 'konparazioa, erkatzea'. 2 *Mat.* 'bi kopuru berdinen arteko erlazioa'.

berdintzaile izond. *eta iz.:* *gorputzak baditu bere beroaren berdintzaileak.*

berdintze

berdotz

berdoztu, berdotz/berdoztu, berdozten. *da/du ad.*

berdura

berduratu, berdura, berduratzen. *da/du ad.*

Lap. eta BNaf. 'barreiatu'.

bere 1 *Bizk.* h. [ere](#).

bere 2

bereak eta asto beltzarenak

bere egin

bere gisako 'hala moduzkoa'.

bere hartan: *bere hartan utzi zituzten kontuak.*

bere horretan (*bere hartan* erabiliagoa da).

bere kasa

berekiko
bere kontu
berealdiko
berebat lok. *Heg.* 'orobat, halaber'.
bereber 1 adlag. *Zub.* 'bakarrik': *bereber bizi da*. 2 izond. *Zub.* 'berezia, beregaina': *hiru pertsona bereber*.
bereberki adlag. *Zub.*
 berebil* e. [beribil](#).
berebiziko izlag. *Heg.*
 beredin* e. [berrein](#).
beregain izond.
beregaineko izlag. 'gorena, hautuena'.
beregainki adlag. 'bereziki'.
beregaintasun
bereganatu, beregana(tu), bereganatzen. *da/du* ad.
bereganatzaile
berehala
bere-berehala
berehalakoan (batez ere ezezko perpausetan): *ez zion berehalakoan antz eman*.
berehalako batean 'laster, bat-batean'.
berehalako hartan
berehalako izlag.
berehalako auzi *Zuz.*
berehalakotasun
berehalaxe
berrein *batez ere Bizk.* 'asko, anitz': *berrein bider; berrein esker eman dizkiot*.
bereiz adlag.
bereizarazi, bereizaraz, bereizarazten. *du* ad.
bereizezin
bereizgaitz
bereizgarri 1 iz.: *euskal literaturaren bereizgarri orokorrak*. 2 izond.
bereizgarritasun
bereizgo iz.: *ez dago bereizgorik: denak berdinak*.
bereizi, bereiz, bereizten. *da/du* ad.
bereizkeria iz. 'bereizte gaitzesgarria, diskriminazioa'.
bereizketa iz. 'bereiztea, bereizkuntza'.
bereizkunde iz. *Ipar.* 'bereizkuntza'.
bereizkuntza
bereizle

bereizmen iz. *Teknol.* 'bereizteko ahala'.
bereizpen iz. *g.er.* 'bereizkuntza'.
 bereiztasun* e. [berezitasun](#).
bereizte
 bereiztu* e. [bereziti](#).
bereki izond. 1 'berari dagokiona, bere-berea': *ez puka berekia, baizik adabakia*. 2 'bakartua': *euskara hizkuntza berekia da*.
berekoi
berekoikeria
berekoitasun iz. *g.er.*
berekoitu, berekoi(tu), berekoitzen. *da/du* ad.
 'berekoi bihurtu'.
 berekor* e. [berekoi](#).
berenaz adlag. *Lap.* eta *BNaf.* h. [berez](#).
beren-beregi adlag. *Bizk.* 'apropos, nahita': *beren-beregi etorri da geu ikustera*.
berendia
berendu, beren(du), berentzen. *du* ad. h. [beretu](#).
berenez adlag. *g.g.er.* 'berez'.
berenezko izlag. *g.er.* 'berezkoa'.
berenganatu, berengana(tu), berenganatzen. *du* ad. h. [berenganatu](#).
berenjena iz. h. [alberjina](#).
berera 1 adlag. *Bizk.* 'eroso'. 2 izond. *Bizk.* 'erraza, eroso'.
berera(tu), berera(tu), bereratzen. 1 *da* ad. *g.er.* 'nor bere onera etorri'. 2 *du* ad. *g.er.* 'beretu'.
beresi iz. *Bizk.* 'txara, sastraka'.
beretakotu, beretako(tu), beretakotzen. *du* ad. *Zah.* h. [beretu](#).
beretar
beretasun iz. *g.er.* '(haren) nortasuna'.
 beretsu* e. [bertsu](#).
beretter iz. *Ipar.* 'meza-laguntzailea'.
beretu, bere(tu), beretzen. *du* ad.
beretzakotu, beretzako(tu), beretzakotzen. *du* ad. *g.er.* h. [beretu](#).
 berex* e. [bereiz](#).
berez
bera berez 'bere kabuz, bere gisa': *berak berez egin zituen ikasketa guztiak*.
bere-berez 'izatez'.

bere-berezko**berezko** izlag.berezgarri* e. [berezgarri](#).berezgo* e. [berezgo](#).**berezi** izond.**bereziki**berezilari* e. [espezialista](#).berezita* e. [kapitulu](#).**berezitasun****berezitu**, berezi(tu), berezitzen. *da/du* ad.**berezkatu**, berezka, berezkatzen. *da/du* ad.
g.er. 'bereizi'.berezkiro* e. [bereziki](#).**berezkotasun****berga** iz. 1 'neurria'. 2 'itsasontzietako haga'.**bergamota****bergamotondo** iz. *Citrus aurantium subsp.*
bergamia.**bergantin** iz. *Heg.* h. [brigantin](#).berho* e. [berro](#).**beribil****berilio** iz. (elementu kimikoa).**berilo** iz. (minerala).**berina** iz. *Ipar.* 'beira'.**berinaki** iz. *Ipar.* 'beirakia'.**berinalari****berinape****berinazko** izlag. *Ipar.* 'beirazkoa'.**berinaztatu**, berinazta, berinaztatzen. *du* ad.
Ipar. 'beiraztatu'.**berjabe** izond. *g.er.* 'burujabea'.**berjabetasun****berjera** iz. *Gip. Zah.* 'baratze joria'.**berkelio** iz. *Kim.*berlatz* e. [berdalatz](#).**berlindar** (herritarra).**bermatu**, berma, bermatzen. 1 *da* ad.:*ukondoez leihoan bermatu zen*; 'uste osoa izan'.*Jainkoaren baitan bermatzen gara*. 2 *du* ad.'bermea eman': *erlijioak betiko bizitza**bermatzen digu*.**berme**bermetasun* e. [fermetasun](#), [irmotasun](#).**bermizela** iz. *Ipar.* 'fideoa'.**bermuda** iz. *pl.***bermut****berna****berna-hezur****bernaje** iz. *g.er.* 'ahaidea; ahaidetasuna'.**bernatar** (herritarra).**bernazaki**bernezur* e. [berna-hezur](#).**berniz****bernizadura****bernizatu**, berniza, bernizatzen. *du* ad.**bernizatzaile****bernuzatu**, bernuza, bernuzatzen. *du* ad. *Ipar.*
'zizelatu'.**bernuzatzaile** iz. *g.er.***bero** iz. eta izond.: *beroan egon* (*Ipar.* eta *Naf.*
'berotan egon').**beroarena kendu**: *horrek esaten duenari**beroarena kendu behar zaio beti*.**beroaren beroaz****bero-beroan****bero-bero egin****bero egin**: *hego-haizea badabil, bero egingo*
du.**bero egon**: *bero zegoen kalean, bero*
etxeetan.**bero izan****beroaldi****beroarazi**, beroaraz, beroarazten. *du* ad.**berodura** iz. *Zah. g.er.***berogailu****berogarri** iz. eta izond.**berokeria** iz. *g.er.***beroketa****beroki** iz. 1 'leku babesa'. 2 'arropa'.**berokuntza****berontzi** iz. *g.er.***berori** 1 pronominala *Heg.*: *iritzi hori berori*. 2
izord. (ia bakarrik *Heg.*)**berorika** adlag.**beroriketa****berotasun****berote** iz. 'bero egiten duen aldia'.**berotegi** iz.: *berotegi-efektua*.**berotu**, bero(tu), berotzen. *da/du* ad.**berotzaile****berotze****berpizkunde** iz. h. [pizkunde](#).

berpizte**berpiztu**, berpitz, berpizten. *da/du* ad.**berpiztuera** iz. g. *er.* 'berpiztea'.**berrabiarazi**, berrabiaraz, berrabiarazten. *du* ad. *Informat.***berrabiarazte****berrabiatu**, berrabia, berrabiatzen. *da* ad. *Informat.***berrabiatze****berragertu**, berrager, berragertzen. *da/du* ad.**berragertze****berraipatu**, berraipa, berraipatzen. *du* ad.**berraldatu**, berralda, berraldatzen. *da/du* ad.**berraldatze****berrantolaketa****berrantolatu**, berrantola, berrantolatzen. *du* ad.**berrargitalpen****berrargitaraldi****berrargitaratu**, berrargitara, berrargitaratzen. *du* ad.berratu* e. [berretu](#).**berrazterketa****berraztertu**, berrazter, berraztertzen. *du* ad.**berraztertze**berredura* e. [berretura](#).**berregin**, berregiten. *du* ad.berregindu* e. [berregin](#).**berregintasun** iz. 'apaintasuna'.**berregintza** iz. *Ipar. Zah.* 'apaindura'.**berregituraketa****berregituratu**, berregitura, berregituratzen. *du* ad.**berregituratze****berregokitu**, berregoki, berregokitzen. *da/du* ad.**berregokitze****berrehun****berrehuna** banatz.**berrehunaka** adlag.**berrehungarren****berreketa** iz. *Mat.***berrekin**, berrekiten. *dio* ad. 'berriz ekin':
*bihar berrekingo diozu lanari.***berrekizun** iz. *Mat.***berreraiki**, berreraikitzen. *du* ad.**berreraikuntza****berrerantzun 1**, berrerantzuten. *du* ad. 'berriz erantzun'.**berrerantzun 2** iz.: *erantzun bati dagokion berrerantzuna.***berrerosi**, berreros, berrerosten. *du* ad.**berrerosle****berresan**, berresaten. *du* ad.**berreskurapen****berreskuratu**, berreskura, berreskuratzen. *du* ad.**berreskuratzaile****berreskuratze****berrespen****berretarazi**, berretaraz, berretarazten. *du* ad.**berretsi**, berrets, berresten. *du* ad.**berretu**, berret(u), berretzen. *du* ad. 1 *Zah.*'emendatu, gehitu'. 2 *Mat.* 'zenbaki bat

(berrekizuna) beste zenbaki batek

(berretzaileak) adierazten duen adina aldiz bere buruarekin biderkatu'.

berretura iz. 1 *Zah.* 'emendioa'. 2 *Mat.***berretzaile** izond eta iz. 1 *Zah.* 'berretzen duena'. 2 *Mat.***berreuskaldundu**, berreuskaldun,
berreuskalduntzen. *da/du* ad.: *Tafalla*
*berreuskaldundu.***berreuskalduntze****berrezarri**, berrezar, berrezartzen. *du* ad.**berrezartze****berri** 1 izond.: *dirua ateratzeko modu berriren bat sortu; handik etorri berri zela.* 2 iz.: *gure berriak entzunik bidera ilki zitzaizkigun.***berri agertu**: *ez da inor zigortua izan bere gogoaren berri agertu duelako.***berri-berritik** adlag. *Naf.* 'hasiera-hasieratik'.**berri eman**: *atzoko istripuen berri eman du egunkariak.***berri entzun****berri izan**: *euskarazko liburu bakar baten berri izan dut.***berri jakin****berri jaso****Berri On**: *Jesukristoren Berri Ona S. Joanen arabera.*

berriren berri *Bizk.* 'berriz'.
berritik adlag. *Naf.* 'hasieratik'.
berriarazi, berriaraz, berriarazten. *du* ad.
berridatzi, berridatz, berridazten. *du* ad.
berridazketa
berriemaile
berriemate iz.
berrikari iz. *Ipar.* 1 'berriemailea'. 2 'kazeta'. 3 izond. *Ipar.* 'berrizalea, gauza berrien zale dena'.
berrikeria
berriketa
berriketan
berriketaldi
berriketari izond. eta iz. 1 'berriemailea'. 2 'berriketan jarduten duena'.
berriketazale
berriki
berrikitan
berrikuntza
berrikusi, berrikus, berrikusten. *du* ad.
berrikusketa
berrikuspen
berrikuste
berripaper
berriro adlag. 1 'berriz, beste behin'. 2 'berrikitan, duela gutxi'.
berriro ere
orain berriro 'duela gutxi': *orain berriro hil da etxearen jabea.*
berriroki adlag. *Ipar. Zah. g.er.*
berrirotu, berriro(tu), berrirotzen. *da/du* ad.: *lehengo konfesioa noiz berrirotu behar den.*
berristatu* e. [berriztatu](#).
berritan adlag.
berri-berritan
berritasun
berritsu 1 izond. 'asko hitz egiten duena'.
berritsu 2 izond. *Ipar.* 'ia berria'.
berritsukeria
berritu, berri(tu), berritzen. *da/du* ad. 1 'eraberritu, berriztatu'. 2 'errepikatu, erreberritu'. 3 'lehenago esanak berriro esan'.
berritz* e. [berriz](#).
berritzaille

berritzapen iz. *Ipar. g.er.* 'berritzea, berriztatzea'.
berritze
berrixka 1 izond. *Ipar.* eta *Naf.* 'berri samarra'. 2 iz. *Ipar.* 'berri xehea'.
berriz 1 adlag. 'berriro'. 2 lok. 'aldiz'.
berriz ere
berriz eta berriz (ere)
berrizko 1 izlag. 'berriz, berriro egina': *Jesusen berrizko agerpena apostoluei.* 2 adlag. 'hurrengorako': *erdia jan zuen eta gainerakoa berrizko gorde.*
berrizale
berrizalekeria
berrizaleatasun
berrizkatu, berrizka, berrizkatzen. *du* ad. 'berritu, errepikatu'.
berrizkatura iz. *Gip.:* *gaixo dagoen bat gaitzaren berrizkaturak sarritan hartzen duenean, etsitzen dugu haren osasunaz.*
berrizkunde* e. [berrizte](#).
berriztaezin izond.
berriztagarri izond. 'berrizta daitekeena'.
berriztatu, berrizta, berriztatzen. *du* ad.
berriztatzaile
berriztatze
berrizte
berriztu, berriz(tu), berritzen. *du* ad. 'berriz egin, errepikatu'.
berro iz. 1 *Ipar.* 'sasia'. 2 'iturri belarra'.
berrogei: *berrogeita hamahiru; berrogeita hiruak; berrogeita batgarren.*
berrogeialdi
berrogeigarren
berrogeikaro* e. [garizuma](#).
berrogeina banatz.
berrogeinaka adlag.
berrogeira banatz. *Ipar.* eta *Naf.* 'berrogeina'.
berrogeitaka
berrogeizaro iz. *g.er.* 'berrogeialdia'.
berrope iz. *g.er.* 'sasipea'.
berrosatu, berrosa, berrosatzen. *du* ad.
berrotsu izond. *Ipar. g.er.* 'sasitsua': *oihan berrotsua.*
berreset* e. [bertset](#).
bertako

bertakotu, bertako(tu), bertakotzen. *da* ad.
bertan adlag. 1 'han, -n berean': *bestea bertan geratu zen*. 2 'laster, berehala': *ikusi eta bertan hil zen*.

bertan behera adlag. 'berehala, bat-batean'.

bertan beherako izlag.

bertan behera laga

bertan behera utzi

bertan gozo: *ez dute bertan gozo gelditu nahi*.

bertantsu

bertantxe

bertaratu, bertara(tu), bertaratzen. *da* ad.

bertatik adlag. 1 'berehala'. 2 'hementxetik'.

bertatik bertara

bertikal

bertikalki adlag.

bertiste iz. *g.er.* 'esmeralda'.

bertize* e. [erpin](#).

bertokotu, bertoko(tu), bertokotzen. *da* ad.
Bizk.

berton adlag. *batez ere Bizk.*

bertoko izlag. *batez ere Bizk.*

bertset iz. *Batez ere Ipar.* 1 'Bibliaren pasarte bat'. 2 'ahapaldia, bertsoa'.

bertsio iz. 1: *jatorrizko bertsioa*. 2

Bestelakoetan erabil [itzulpen](#), [idatzaldi](#), etab.

bertso iz.: *bertso berria* ('idatziz ezagutarazitako bertsoa'): *bertso berriak, Xenpelarrek jarriak; bertso jarria* ('bertso berria, idatziz ezagutarazia'); *bertso zaharra: hori bertso zaharra da, honelako garaitan paperean jarria*.

bertso(-)jartzaile

bertso(-)saio

bertsotan adlag.

bertsoz adlag. 'bertsotan'.

bertsoaldi

bertsogile

bertsogintza

bertsoka adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'bertsotan'.

bertsolari

bertsolaritza

bertsopaper

bertsozale

bertsozaletasun

bertsu 'ia bera'.

bertute

-en bertutez '-en kariaz': *hitz haien bertutez ogia egiten da Kristoren gorputz*.

bertutetsu

bertutezko izlag.

bertutos izond. *Ipar. Zah.* 'bertutezkoa; bertutetsua'.

bertz* e. [pertz](#).

bertze *Lap.* eta *Naf.* h. [beste](#).

bertzun iz. 'errautsa jasotzeko pala'.

beruinatu, beruina, beruinatzen. *du* ad. *Ipar. g.er.* 'mendematu, mahatsa bildu'.

berun

berundatu* e. [beruneztatu](#).

beruneztatu, berunezta, beruneztatzen. *du* ad.

beruneztatze

berunkara izond. *g.er.* 'berunaren kolorekoa'.

berunkari* e. [iturgin](#).

besabe* e. [besare](#).

besabete iz. *g.er.* (besoa, luzera-neurria).

besabetu* e. [besaratu](#).

besaburu

besada iz. h. [besakada](#).

besagain

besagainka

besahezur

besaka 1 iz. *Naf.* 'besanga'.

besaka 2 adlag. *g.er.* 1 'besagainka'. 2 'karga uztarkidearen gain botaz'.

besakada

besakadaka

besaki iz. 'besoaren babesgarria'.

besalagun iz. *g.er.* '(norbaiti buruz) besotik heltzen diona'.

besalako iz. *Ipar. g.er.* 'pertsonak andetan garraiatzeko aulki mota'.

besalakolari iz. *Ipar. g.er.* 'besalakoa daramana'.

besalari iz. *g.er.* 'nekazaritzako peoia'.

besaldi iz. 1 'besakada'. 2 (neurria: 1,67 m).

besalki* e. [besaulki](#).

besamotz izond. h. [besomotz](#).

besana

besanga

besangatsu izond. '(zuhaitz) adartsua'.

besape 1 iz. 'galtzarbea, besazpia'.

besapean adlag.: *badoa, bere ogi handia besapean.*

besape 2 adlag. 'besoa jaso gabe eta behetik gora mugituz': *pilota besape jo.*

besapez 'besoz beso'.

besapeko iz. *Zah.* 'makulua, beso-makila'.

besaratu, *besar*, *besaratzen*. *du* ad. 'besareaz lurra harrotu'.

besare iz. (are mota).

besarka 1 adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'besarkatuz'.

besarka 2 iz. 'besarkada'.

besarkada

besarkadaka adlag. *g.er.*

besarkaldi iz. *Ipar.* 'besarkada'.

besarkarazi, *besarkaraz*, *besarkarazten*. *du* ad.

besarkatu, *besarka*, *besarkatzen*. *du* ad.

besarkatzaile

besarkatze

besarte

*besartetu** e. [besarkatu](#).

besatara iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'besakada'.

besataraka adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'besakadaka'.

besaulki

besaurre iz. *Anat.*

besazpi

besazpiz adlag. 'besape': *pilota besazpiz jo zuen.*

beserdi iz. *g.er.* (neurri bat).

*besezur** e. [besahezur](#).

*besigu** e. [bisigu](#).

besikula iz. *Anat.*

beso

besoz beso

besobakar izond. *g.er.*

besobakoitz izond. *Zah.* 'besobakarra; besomotza'.

besodun

besoetako izond. eta iz.: *aitona-amonen besoetakoa naiz ni.*

besoetaratu, *besoetara(tu)*, *besoetaratzen*. *da* ad. 'besoetara joan'.

besoko iz.: *soinean zituzten oinetako eta burugaineko gorriak eta besoko urdinak.*

besomotz

besondo iz.: *besoak eta are besondoak agerian dituela.*

besta iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'jaia'.

Bestaberri

bestaburu

bestainez lok. *Zub.* 'bestela'.

bestalde

bestaldetik lok. 'bestalde'.

beste 1

besteak beste

beste barik *Bizk.* 'beste gabe(rik)'

beste behin

beste gabe(rik) / besterik gabe

beste hainbat

beste hainbeste

beste honenbeste

beste horrenbeste

beste orduz

besterik ezean

besterik izan (hirugarren pertsonarekin): *hori besterik da* ('desberdina da').

bestetara lok. 'bestela, beste erara': *gehienetan, bestetara jazo ohi da.*

eta beste

ez bestea!: *alferra, ez bestea!*

ez bestena!: *ergela ez bestena!*

-z beste

-z bestera

beste 2 *Bizk.* 'adina, bezainbat'.

bestean 'beste, adina'.

besteko *Bizk.*: *zuk besteko indarra badu honek.*

bestela 1 'bestenaz'. 2 'gisa diferentean'. 3 'bestalde, gainera'.

bestela baitakoan *Bizk.*

bestela bezala *Gip.*

bestelako

*bestelakatu** e. [bestelakotu](#).

bestelakotasun

bestelakotu, *bestelako(tu)*, *bestelakotzen*. *da/du* ad.

bestelakotze

bestelan h. [bestela](#).

*bestelatu** e. [bestelakotu](#).

bestelaz lok. *Zah.* 'osterantzean'.

bestenaz *Ipar.*

beterri iz.: *Beterria edo Jerusalemgo zatirik behereena.*

betertz iz. *Sin.* [begi\(-\)ertz](#).

betetasun

betetzaila

betetze

betezpal iz. *Ipar.* 'betazala'.

beti

beti bat

beti-bateko

betidaino

betidanik

beti eta... -ago *Ipar.* 'gero eta... -ago': *joaki beti eta aitzinago.*

beti eta beti: *beti eta beti iraungo du.*

betitik

betibizi iz.: *Sempervivum tectorum, Helichrysum stoechas, etab. Sin.* [betilore](#).

betidanikako* e. [betidaniko](#).

betidaniko

betiera iz. *g.er.* 'betikotasuna'.

betiere 1 adlag. 'beti'. 2 lok. 'nolanahi ere'.

betiereko

betierekotz* e. [betiereko](#).

betiko 1 izlag.: *betiko bizitza*. 2 adlag.: *betiko joan da*.

betikoan (*betikoan izan, egon, iraun... gisa erabilia*): *betikoan da orain ere gure Peru temoso!*

betikotzat adlag. *g.g.er.* 'betiko'.

betikor* e. [betiereko](#).

betikotasun

betikotu, *betiko(tu), betikotzen. da/du ad.*

betikoz adlag. *Ipar.* eta *Naf. h.* [betiko](#).

betile

betilore iz. *Sempervivum tectorum, Helichrysum stoechas, etab. Sin.* [betibizi](#).

betilun

betilundu, *betilun(du), betiluntzen. da ad. g.er.* 'tristatu'.

betirako h. [betiko](#).

betiraun 1 iz. 'betikotasuna'. 2 izond. 'betikoa, betierekoa'.

betiraunde iz. *g.g.er.* 'betikotasuna'.

betiraute

betiro adlag. *g.er.* 'beti'.

betizu iz. eta izond.

beto iz.: *betoa jarri; betoa kendu.*

betoker izond. *Sin.* [begi-oker](#).

betonatu* e. [asfaltatu](#).

betondo iz. *Sin.* [begi\(-\)ondo](#).

betondoko iz. *Sin.* [begi\(-\)ondoko](#).

betor iz. *g.er.* 'bekatxoa'.

betortz iz. 'letagina'.

betosko* e. [bekozko](#).

betozko* e. [bekozko](#).

betroi iz. (behi mota).

betronio iz. (doinu mota).

betsein iz. *Bizk.* 'begi-ninia'.

betule* e. [betile](#).

betun iz. *Heg. Sin.* [ziraia](#).

betuste* e. [begirune](#).

betxindor* e. [begitxindor](#), [bekatxo](#).

betzain iz. *Zah. g.er. h.* [behizain](#).

betzulo iz. *Sin.* [begi\(-\)zulo](#).

bex* e. [beix](#)

bexamel

bezain

bezainbat

bezainbatean adlag. *Ipar.:* a) *nitaz den(az) bezainbatean, ez dut deus loria* ('niri dagokidanez'); *jendeez bezainbatean* ('jendeei dagokienez'); b) *garbitu zuen, egin zitekeen bezainbatean.*

bezainbateko izlag. 'adinakoa': *hura bezainbatekoak izango zarete.*

bezainbeste

bezainbesteko

bezala

ez bezala: *gauzak lehen ez bezala begietaratzen zitzaizkion.*

ez bezalako: *uste ez bezalako aldakuntzak dakartzate urteek.*

bezalakatu, *bezalaka, bezalakutzen. da/du ad.:* *haurtxoak bezalakutzen ez bazarete, ez zarete zeruan sartuko.*

bezalako

bezalatsu

bezalatsuko

bezalaxe

bezanbat* e. [bezainbat](#).

bezanbatean* e. [bezainbatean](#).

bezatu, beza, bezatzen. *du* ad. 'animaliak hezi'.

bezen* e. [bezain](#).

bezeria

bezero

bezin* e. [bezain](#).

bezpera iz.

bezperago iz. *Ipar.* 'bezpera-aurrea':
ezkontzeko bezperan edo bezperagoan.

bezperak 'otoitza, orduen otoitzetan
ilunabarrekkoa'.

bezaile* e. [beltzaile](#).

beztasun* e. [belztasun](#).

beztu *Ipar.:* *beltzez beztu agertu da Manex*
(*'beltzez jantzita'*).

beztiazari, beztiazaz, beztiazatzen. *du* ad.

beztidura iz. *Zah.* 'jantzia'.

beztimenda iz. *Zah.* 'jantzia'.

beztitu, beztu(tu), beztitzen. *da/du* ad. *Ipar.* eta
Naf. 'jantzi'.

beztitzaile

beztitze

beztu* e. [belztu](#).

bezuza iz. 'oparia, erregalua'.

bezuza egin

bhutandar (herritarra).

bi: *bi etxe; etxe bi.*

bi-biak 1 'biak bakarrik'. 2 'biak'.

bi(-)bitara: *buruz buru, bi bitara, eta lau*
lauren kontra aritu ziren bertsolariak.

bien bitartean

bitan

bitara adlag. 'bi eratan'.

bitariko

bia* e. [biga 2](#).

biahore iz. *Ipar. Zah.* 'tarrapata, zalaparta'.

biaje* e. [bidaia](#).

bialdu* e. [bidali](#).

bianda iz. *Ipar. Zah.* 'janaria'.

biao iz.: *biaoa egin. Sin.* [siesta](#).

biasa iz. *Ipar. g.er.* 'alportxa'.

biatiko iz. *Zah.* 'elizakoa'.

biba

bibak

bibaka

bibalbio izond. eta iz. *Zool.* 'kuskubikoa'.

bibalbo* e. [bibalbion](#).

bibelar

biberoi iz. *Heg.*

bibiro izond. eta iz. *Naf.* 'bikia'.

Biblia

biblia(-)paper

biblibari

bibliko

bibliofiglo

bibliografia

bibliografiko

biblioteka

bibliotekari iz. h. [liburuzain](#).

bibolin* e. [biolin](#).

bibora* e. [sugegorri](#).

bibote

bibotedun

bibotetsu izond. *g.er.*

bibrato* e. [vibrato](#).

bibratu, bibra, bibratzen. *du* ad. (*nor* kasurik
gabea) 'dardaratu'.

bibrazio iz. 'dardara'.

biburdiria iz. *Teknol.* (ingude-mota).

bida* e. [biga 2](#).

bidagile* e. [bidegile](#).

bidagin* e. [bidegile](#).

bidagirot* e. [bidaro](#).

bidagurutze* e. [bidegurutze](#).

bidaia

bidaia(-)agentzia

bidaia(-)bulego

bidaiant iz. *Ipar.* 'bidaiaria'.

bidaiaari

bidaiaitu, bidaia(tu), bidaiatzen. *du* ad. (*nor*
kasurik gabea).

bidaide

bidaje iz. *Herr. h.* [bidaia](#).

bidalarazi, bidalaraz, bidalarazten. *du* ad.

bidaldi

bidaldu* e. [bidali](#).

bidalguntza* e. [apostolutza](#).

bidali 1, bidal, bidaltzen. *du* ad.

bidali 2 iz. 'apostolua'.

bidalketa

bidalkin iz. *Zah.* 'mezularia'.

bidaltzaile

bidaltze

bidante iz. g.g.er. 'bidaia'.

bidar iz. *Zub.* 'kokotsa'.

bidari

bidaro

bidarte iz. g.er. 'bidegurutzea'.

bidasari* e. [bidesari](#).

bidaso iz. g.er. 'erreka'.

bidasti iz. *Zah.* 'bide-zatia, bi punturen arteko bitartea'.

bidatu, bida, bidatzen. *du* ad. *Ipar.* 'gidatu'.

bidatzaile iz. *Ipar.* 'gidaria'.

bidazti

bide 1

bidea galdu

bidea hautsarazi g.er. 'bidea galarazi'.

bidea hautsi

bidea(k) ebaki

bideak egin

bidea(k) hetsi *Ipar.*

bidea(k) ireki

bidea(k) itxi

bidea(k) urratu

bidean a) -*tzeko bidean* 1 'moduan, egokieran'. 2 'arriskuan'; b) -*tu bidean* 'beharrean, ordez'.

bideari ekin

bideari lotu

bide(-)aurreko 'aitzindaria'.

bide batez

bide(-)bazter

bide(-)buru g.er. 'bidegurutzea'.

bide egin

bide eman

bide-erakusle

bide(-)erdi

bide(-)ertz

bide izan 'bidezko izan'.

bide(-)seinale

bide-urratzaile

bide-urratze

bidez

bidez bide

bide-zor: *bide-zorraren zabalera 3 metrokoa da.*

bide(-)zorro

bide(-)zoru

dela (direla) [bide, zela](#) (zirela) [bide](#).

Done Jakue bidea

bide 2: *izen hori, euskaldunak kristautu baino lehenagokoa bide da.*

bidealdi* e. [bidaldi](#).

bideant(e)* e. [bidaiant](#) (eta *bidante*).

bideazko iz. *Zah.* 'bidezkoa, bidaztia'.

bidebanatze

bideberri iz. 'errepidea'.

bidegabe iz. eta izond.

bidegabeko izlag.

bidegabez adlag. 'bidegabeki'.

bidegabekeria

bidegabeki

bidegabetu, bidegabe(tu), bidegabetzen. *da/du* ad. g.er. 'bidea galdu'.

bidegabeztatu, bidegabezta, bidegabeztatzen. *du* ad. *Zah.* g.er. 'iraindu'.

bidegile

bidegin* e. [bidegile](#).

bidegintza

bidegurutze

bidekari iz. *Ipar.*

bidekatu* e. [bidegabetu](#), [bidea galdu](#).

bideko 1 iz.

bideko 2 izond. 'bidezkoa, zuzena'.

bidelagun

bidelapur

bidelapurkeria* e. [bidelapurreta](#).

bidelapurreta

bide luzeko tren

bidenabar

bideo

bideo(-)joko

bideokamera

bideokasete

bideoklip

bideoklub

bideordain* e. [bidesari](#).

bideoteka

bideotex

bideo-zinta* e. [bideokasete](#).

bider

bideraezin izond. 'ezin bideratuzkoa'.

bideragarri

bideragarritasun

bideraketa**biderapen****bideratu**, bidera(tu), bideratzen. *da/du* ad.**bideratzaile****bideratze**biderdi* e. [bide\(-\)erdi](#).**biderkadura** iz. *Mat*.**biderkagai** iz. *Mat*.biderkaketa* e. [biderketa](#).**biderkakizun** iz. *Mat*.biderkari* e. [koefiziente](#).**biderkatu**, biderka, biderkatzen. *du* ad. *Mat*.**biderkatzaile****biderketa** iz. *Mat*.bidertu* e. [biderkatu](#).**bidesari****bidet**bidetasun* e. [bidezktasun](#).**bidexendra** iz. *Naf*. 'bidezidorra'.**bidexka**bide-zabal* e. [bidezabal](#).**bidezabal** iz. 'errepidea'.**bidezain****bidezaingo****bidezidor**bidezkarri* e. [bidazti](#) (eta *bidekarri*).**bidezki** adlag.**bidezko 1** iz. 'bidaztia, erromesa'.**bidezko 2** izond. 'zuzena, legezkoa'.**bidezktasun****bidezkotu**, bidezko(tu), bidezkotzen. *du* ad.bidezoru* e. [bide\(-\)zoru](#).**bidimentsional** izond. 'bi dimentsioko, dimentsio biko'.**bidoi**bidriera* e. [beirateria](#).bidrio* e. [beira](#).**bidutzi** iz. *g.er*. 'munstroa'.**biela** iz. *Autom*.**bielorrusiar** (herritarra).**bielorrusiera** (hizkuntza).**bienabenturantz**a iz. *Heg. Zah*. 'zorionbidea, dohatsutasuna'.bienabenturatu* e. [zorianeko](#), [zorientsu](#), [dohatsu](#).**bienal** iz. *Sin*. [biurteko](#).**biera** iz. *Ipar. h*. [garagardo](#).**bierarteko** izlag. *Ipar*. 'artekoa, bitartekoa'.**bifokal****biga 1** iz. 'bigantxa'.**biga 2** zenb.: *biga etorri dira*; **biga ikasle* e. *bi ikasle*.**biga-bost** 'asko, anitz'.**biga-bostetan** 'maiz'.**bigamia****bigamo****bigantxa****bigarren 1 ord. 2** iz. 'jai edo egun seinalatu baten ondoko eguna edo biharamuna': *Pazko bigarrena*.**bigarreanean** adlag. 'bigarren aldiz; bigarren lekuan'.**bigarrenez****bigarrego** izlag. eta adlag. *Heg*.**bigarregoz** *g.er*. 'bigarrenez'.**bigarren lehengusina** *Bizk. eta Naf*.**bigarren lehengusu****bigarren mundu****bigarren ordena** *Erl*.**bigarrenik****big-bang**bigilantzia* e. [zaintze](#), [begiratze](#), [jagote](#), etab.bigilatu* e. [zaindu](#), [begiratu](#), [jagon](#), etab.**bigira** iz.: *bigirak dira beste olgeta batzuk baserri-etxeetan mutilak eta neskak gauez egiten dituztenak*.bigizta* e. [begizta](#).biguin* e. [bigun](#).**bigun****bigundu**, bigun(du), biguntzen. *da/du* ad.**bigungarri****bigunkeria****bigunki****bigunkiro****biguntasun****biguntxo** izond. 'aukeran bigunegia'.**biguntzaile****biguntze****bihar****bihar arte****bihardanik****bihar edo etzi**

bihar-etzi *batez ere Bizk.*
biharko 1 izlag.: *biharko lanak.* 2 adlag.: *biharko utzi dugu lana.*
bihartik
biharamun
biharamuneko
biharamunago iz. *Ipar.* 'biharamunaren ondoko eguna'.
bihi iz. *Sin.* [ale](#), [garau](#).
bihibelar* e. [biri-belar](#).
bihijale iz. *Sin.* [alejale](#).
bihika 1 adlag. 'aleka'. 2 iz. 'alea, bihia'.
bihikatu, **bihika(tu)**, **bihikatzen**. *du* ad. 'aletu'.
bihiketa iz. 'bihi-kopuru handia'.
bihikor izond. *Zah.* *g.er.*
bihilabetekari
bihileko
bihitegi
bihitoki iz. *g.er.* 'bihitegia'.
bihitsu iz. *g.er.*
bihitu, **bihi(tu)**, **bihitzen**. *da* eta *du* ad. 'aletu'.
bihitze iz. *g.er.* 'bihi-mordoa'.
bihiztatu, **bihizta**, **bihizatzen**. *da* ad. *g.er.* 'bihitu'.
bihortz
bihortzeko iz.
bihotz iz.: *bihotz-taupada.*
bihotz-altxagarri izond.: *solaz bihotz-altxagarriak.*
bihotz-belar 'biri-belarra' (*Pulmonaria officinalis*).
bihotz-bero
bihotz-berritu *da* ad.: *bihotz-berri zaitezte eta sinets berri ona.*
bihotz-berritze
bihotz-bigun *g.er.*
bihotz-bihotzean
bihotz-bihotzeko
bihotz-bihotzetik
bihotz-bihotzez
bihotz-birikak
bihotz(-)damu
bihotzeko izlag.: *nire bihotzeko laztana.*
bihotz eman
bihotz-erdiragarri izond.
bihotzetik

bihotzetiko izlag. *g.g.er.* 'bihotzekoa'.
bihotzez
bihotzezko izlag.: *bihotzezko urrikalmendua.*
bihotz-galdu *da/du* ad.: *ez gaitezen bihotz-gal, goazen beti aitzina.*
bihotz-garbi
bihotz-gogor
bihotz-gozagarri
bihotz hartu *g.er.* 'adoretu'.
bihotz izan
bihotz sakratu: *Jesusen bihotz sakratuaren jaia.*
bihotz-ukigarri izond.: *poematxo bihotz-ukigarria.*
bihotz-ukitu *du* ad.: *zure hitzek bihotz-ukitu naute.*
bihotz-zabal
bihotz-zabaltasun
Jesusen bihotz (irudi mota).
bihotzaldi
bihotzbelar* e. [bihotz-belar](#).
bihotzeko iz.: *bihotzekoak emanda hil zen.*
bihotzeratu, **bihotzera(tu)**, **bihotzeratzen**. *du* ad.
bihotzerre
bihotzildu, **bihotzil**, **bihotziltzen**. *da/du* ad. *g.er.* 'tristatu'.
bihotzondo
bihotzondoko iz.
bihozbera
bihozberatasun
bihozberatu, **bihozbera(tu)**, **bihozberatzen**. *da/du* ad.
bihozdun* e. [bihoztun](#).
bihozgabe izond.
bihozgabeko izlag.
bihozgabekeria
bihozgabetasun iz. *g.er.*
bihozgabetu, **bihozgabe(tu)**, **bihozgabetzen**. *da/du* ad.
bihozgabetze
bihozgogor* e. [bihotz-gogor](#).
bihozkada
bihozkatu* e. [bihozgabetu](#).
bihozki adlag. *g.er.* 'bihotzez'.
bihozkoi izond. *g.er.*

bihozkor izond. *g.er.*

bihozmin

bihozmindu, bihozmin(du), bihozmintzen.
da/du ad.

bihozño

bihozpe iz. *g.er.*

bihozpera* e. [bihozbera](#)

bihoztasun iz. *g.er.*

bihozti

bihoztoi izond. *Batez ere Zub.* 'ausarta, bihoztuna'.

bihoztoiki adlag.

bihoztoitasun iz. *g.er.*

bihoztoitu, bihoztui(tu), bihoztuitzen. *da/du ad. g.er.*

bihoztu, bihotz/bihoztu, bihozten. *du ad. g.er.*

bihoztun

bihoztundu, bihoztun(du), bihoztuntzen. *da/du ad. g.er.*

bihoztxo

bihur 1 iz. 'bilurra'. 2 izond. h. [bihurri](#).

bihurbide iz. *g.er.* 'itzulbidea'.

bihurdika iz. *Ipar.*

bihurdikatu, bihurdika(tu), bihurdikatzen.
da/du ad. Ipar.

bihurdikatzaille izond. eta iz. *g.er.*

bihurdikatz

bihurdura

bihurgailu iz. *Teknol.*

bihurgarri

bihurgune

bihurgunetsu

bihurka adlag. *g.er.* 'bihurrituz'.

bihurkari izond. *Gram.*

bihurkatu, bihurka, bihurkatzen. *da/du ad. h.*
[bihurdikatu](#), [bihurritu](#).

bihurkera* e. [bihurrera](#).

bihurkeria* e. [bihurrikeria](#).

bihurketa

bihurkin

bihurkor

bihurkortasun

bihurkunde iz. *Ipar. Zah.* 'ezagutza, esker ona'.

bihurpen iz. *g.er.*

bihurraldi iz. *g.er.* 'itzulera'; 'bihurdura'.

bihurrarazi, bihurraraz, bihurrarazten. *du ad.*

bihurrera

bihurrezin izond. *g.er.*

bihurri

bihurrialdi iz. 'matxinada'.

bihurriarazi, bihurriaraz, bihurriarazten. *du ad.*

bihurridura* e. [bihurdura](#).

bihurrika adlag. *g.er.:* *ezpain-bihurrika hasi zen.*

bihurrikatu, bihurrika(tu), bihurrikatzen.
da/du ad.

bihurrikeria

bihurriki

bihurripen iz. *g.er.* 'bihurrialdia, matxinada'.
bihurritasun* e. [bihurrikeria](#).

bihurritu 1, bihurri(tu), bihurritzen. *da/du ad.*

bihurritu 2 iz.

bihurritza iz. *g.er.* 'bihurrialdia'.

bihurritze

bihurtu, bihur, bihurtzen. *da eta du ad.:* *ura ardo bihurtu zen.*

bihurtza iz. *g.er.*

bihurtze

bijektibo

bijekzio

bijilantzia* e. [zaintze](#), [begiratze](#), [jagote](#), etab.

bijilatu* e. [zaindu](#), [begiratu](#), [jagon](#), etab.

bijilia

bijorra iz. 'bigarren jorraldia'.

bik iz. *Ipar.* h. [bolaluma](#).

bikain

bikaindu, bikain(du), bikaintzen. *da/du ad.*

bikainki

bikaintasun

bikaintze iz. *:* *karmeldar ordenaren iraute, santutze eta bikaintzea.*

bikarbonato

bikario

bikario jeneral

bikariogo iz. *Ipar.* 'bikariotza'.

bikariotza iz. 1 'bikarioaren lanbidea eta kargua'. 2 'bikarioaren ardurapeko barrutia'.
bikatu* e. [bikotu](#).

bike

bikedun izond. *g.er.:* *hiru bide bikedun.*

bikestatu* e. [bikeztatu](#).

biketsu

biketu, bike(tu), biketzen. *du ad. g.er.*

'bikeztatu'.

bikeztatu, bikezta, bikeztatzen. *du ad.*

bikeztatze iz.: *zahatogile guztiek ez zuten bikeztatze hau berdin egiten.*

biki

bikingo

bikini

biko

bikoiti

bikoitz

bikoizketa

bikoiztasun

bikoizte iz.: *errepidearen bikoizte-proiektua.*

bikoiztu, bikoitz/bikoiztu, bikoizten. *da/du ad.*

bikor* e. [pikor](#).

bikote

bikote-lagun

bikoteka

bikotekide

bikotu, biko(tu), bikotzen. *du ad. g.er.*

'bikoiztu'.

bikromia iz. (inprimatze-teknika).

biktima

biktoria* e. [garaipen](#).

biku* e. [piku](#).

bikun

bikundu, bikun(du), bikuntzen. *da/du ad.*

bila

bilaka

bilakabide

bilakaera

bilakaide iz. *Zub. Zah. 'liskar-kidea, etsaia'.*

bilakarazi, bilakaraz, bilakarazten. *du ad.*

bilakari izond. *Zub. g.er. 'borrokalaria'.*

bilakatu, bilaka, bilakatzen. *da/du ad.*

bilakatzaile izond. *g.er. 'bihurtzailea': gramatika sortzaile eta bilakatzailea.*

bilakatze

bilaketa

bilakinde* e. [bilakuntza](#).

bilakindetu* e. [bilatu](#), [ikertu](#), etab.

bilakizun iz. *g.er.: laguntzaileei esker aurkitu du bilakizun zena.*

bilakuntza

bilalde* e. [inguru](#).

bilaldi

bilan 1* e. [bila](#).

bilan 2 iz. *Ipar. 'balantzea'.*

bilarazi, bilaraz, bilarazten. *du ad. 1 'bilateral behartu'. 2 'bilateral behartu'.*

bilari

bilarrauzi iz. *Zah. 'aratxea, txahala'.*

bilasari iz. *Bizk. g.er.*

bilateral izond. h. [aldebi](#).

bilatu, bila(tu), bilatzen. *du ad.: 1 'bila ibili, xerkatu'. 2 Heg. gaur Beh. 'aurkitu'.*

bilatzaile

bilatze

bilau

bilaukeria

bilaukiro adlag. *g.er.*

bilautasun iz. *g.er.*

bilautzar izond. *g.er.*

bilaxka iz. *batez ere Zub. 'borroka'.*

bilaxkatu, bilaxka(tu), bilaxkatzen. *da ad. batez ere Zub. 'borrokatu'.*

bilbadura

bilbatu, bilba, bilbatzen. *du ad.*

bilbe

bilbeatu* e. [bilbatu](#).

bil-bil egin

bildoski iz. 'bildotsaren okela'.

bildostegi

bildots

bildots-mihi (plantain mota).

bildu, bil, biltzen. *da eta du ad.*

bilduki

bildukin* e. [bilkin](#).

bilduma

bilduma egin

bildumagile

bildumari

bildumatu, bilduma(tu), bildumatzen. *du ad.*

bildumatze iz.: *eskertzekoa da doinu herrikoien bildumatze ahalegina.*

bildumen

bildur* e. [beldur](#).

bildura

bildutasun

bilerabilerazi* e. [bilarazi](#).bilete* e. [billete](#).**bilgailu****bilgia** iz. *Ipar*. 'biltokia'.**bilgo** iz. *g.er.* 1 'bilduma'. 2 'paketea'.**bilgor****bilgorreztatu**, bilgorrezta, bilgorreztatzen. *du* ad.**bilgortsu** izond. *g.er.*bilgu* e. [bilgia](#).bilguma* e. [bilera](#); [bilduma](#); [biltegi](#).**bilgune****bili** iz. *g.er.* 'txitoa'.**biligarro** iz. *h.* [birigarro](#).bilin-balanka* e. [bilinbolaka](#).**bilinbolaka** adlag. *batez ere Bizk.* 'zabuka, balantzaka'.bilingue* e. [elebidun](#).bilinguismo* e. [elebitasun](#).**bilintzi-balantza** adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'zabuka, balantzaka'.**bilioi**biljorra* e. [bijorra](#).**bilketa**bilkida* e. [bilera](#); [lehiaketa](#).**bilkin****bilkuia** iz. *Zah.* 'bilkura'.**bilkuntza** iz. *Zah.* 'bilera'.**bilkura****billar****billete** iz. (dirua).**bilo** iz. *Batez ere BNaf.* eta *Zub.:* *erran dio ahoan bilorik gabe.***bilo-gorri** edo [bilogorri](#)**bilo-hori** edo [bilohori](#)**bilo-mozle****bilo-urdin** edo [bilourdin](#)**biloba** iz. 1 'seme edo alabaren haurra'. 2 *Bizk.* 'birbiloba'.**bilogorri** izond. (edo [bilo-gorri](#)).biloholli* e. [bilo-hori](#) (edo [bilohori](#)).**bilohori** izond. (edo [bilo-hori](#)).**bilorde** iz. 'ileordea'.bilorruski* e. [pergamino](#).**bilotsu** izond. *Ipar.* eta *Naf.* 'iletsua'.**bilourdin** izond. (edo [bilo-urdin](#)).**biltegi****biltegitatu**, biltegitra(tu), biltegitratzen. *du* ad.**biltegitratze**biltegitu* e. [biltegitatu](#).**biltegitzain****biltoki****biltzaile****biltzar****biltzar-lagun** *g.er.* 'biltzarkidea'.**biltzarkide****biltze****bilur****bilurtu**, bilur(tu), bilurtzen. *du* ad. 'bilurrez lotu'.bilutsik* e. [biluzik](#).**biluz** batez ere adlag.**biluzarazi**, biluzaraz, biluzarazten. *du* ad.**biluzgorri****biluzgorrian****biluzgorririk****biluzgorritasun****biluzgorritu**, biluzgorri(tu), biluzgorritzen. *da/du* ad.**biluzi 1**, biluz, biluzten. *da/du* ad.**biluzi 2** izond.**biluzik****biluztasun****biluzte**biluztu* e. [biluzi](#).**bina** banatz.: *bina mila*.**binako** izlag.**binan** adlag. *Bizk.* 'binaka'.**binan-binan** adlag. *Bizk.* 'binaka(-binaka)'.binagre* e. [ozpin](#).**binagrera** iz. *Artemisia dracunculus*. *Sin.* [estragoi](#).**binaka****binakako** izlag.**binakatu**, binaka(tu), binakatzen. *du* ad.**binako** iz.binario* e. [bitar](#).**binatu**, bina(tu), binatzen. *da/du* ad. 'bikotetan bildu': *eperrak binatzen hasiak dira*.**binazka** adlag. *h.* [binaka](#).binbalet* e. [ginbalet](#).

binbitartean* e. [bien bitartean](#).

bineta iz. 'irudi apaingarria'.

bingo

binokular

binokulu iz. (pluralean erabiltzen da).

binomial izond. *Mat.*

binomio

binorri iz. *Ligustrum vulgare*.

binper iz.: *soineko guztiek badute beren ifrentzu edo binperra*.

biodegradagarri izond.

biogeografia

biogeografiko

biografia

biografiko

biografo

biokimika

biokimiko

biola

biolatu* e. [bortxatu](#).

biolazio* e. [bortxaketa](#), [bortxatze](#).

biolentzia iz. h. [indarkeria](#).

bioleta iz. *Viola sp.*

biolin

biolin-jotzaile *Sin.* [biolinista](#).

biolinista iz. *Sin.* [biolin-jotzaile](#).

biologia

biologiko

biologo

biolontxelo

bioma iz. *Biol.*

biomasa iz. *Biol.*

bionbo iz. *Heg.*

biopsia

biosfera

bioteknologia

biotiko izond. *Biol.*

biotopo iz. *Biol.*

biozenosi iz. *Biol.*

biper* e. [piper](#).

bipera iz. *Ipar.* 'sugegorria'.

biperbeltx* e. [piperbeltz](#).

biperrada* e. [piperrada](#).

biperrontzi* e. [piperrontzi](#).

bipi* e. [pipi](#).

bipil

bipilarazi, bipilaraz, bipilarazten. *du* ad.

bipildu, bipil(du), bipiltzen. *da/du* ad.

bipilki

bipiltasun

biplano iz. *Teknol.*

bipolar izond.

bira 1

bira-bira adlag.

bira egin

bira eman *g.er.* h. [bira egin](#).

biran

bira 2 banatz. *Ipar.* eta *Naf.* 'bina'.

birabarki

biradera

biragarri izond. '(norbaitek edo zerbaitek) bira dezakeena'.

biragune

biraka adlag.

bira-biraka adlag. *Bizk.* 'biraka'.

birakari izond.: *ate birakaria*.

birakatu, biraka(tu), birakatzen. *da/du* ad. *g.er.* 'biratu'.

biraketa

birakor

birakortasun

biraldi iz. *g.er.*

birao

birao egin

biraogarri izond. *g.er.* 'madarikagarria'.

biraogile

biraoka

biraokatu, biraoka(tu), biraokatzen. *du* ad. *g.er.* 'madarikatu'.

biraolari

biraoti izond. eta iz. *batez ere Bizk.* 'biraolaria'.

biraoztatu, biraozta, biraoztatzen. *du* ad. *g.er.* 'madarikatu'.

birarazi, biraraz, birarazten. *du* ad.

biratu, bira(tu), biratzen. *da/du* ad.: *bestera biratzen duzu aurpegia hura ez ikustearren; ilargia lurraren inguruan biratzen da*.

biratzaile* e. [birakari](#).

biratze

birazka adlag. *Ipar.* 'binaka'.

birazkatu, birazka(tu), birazkatzen. *da/du* ad.
Ipar. g.er. 'binakatu'.

birbanaketa iz. *Ekon.*

birbanatu, birbana, birbanatzen. *du* ad. *Ekon.*

birberotu, birbero, birberotzen. *da/du* ad. *g.er.*
'berriz berotu'.

birbiloba iz. 'bilobaren semea edo alaba'.

birbira *Ipar.* 'pixka'.

birbiratu, birbira(tu), birbiratzen. *du* ad. *g.er.:*
gatz *birbiratu du haragiaren gainera.*
birbiztu* e. [berpiztu](#).

birgaikuntza

birgaitu, birgai, birgaitzen. *da/du* ad.

birgaitze

biri iz.: *katuarentzat biria ekarri beharko da.*

biri-belar *Pulmonaria officinalis.*

biribil

biribilatu, biribila, biribilatzen. *da/du* ad. *Zah.*
'bildu, elkartu'.

biribildu, biribil(du), biribiltzen. *da/du* ad.

biribilgu* e. [biribilgune](#).

biribilgune

biribilkarazi, biribilkaraz, biribilkarazten. *du*
ad. *g.er.*

biribilkatu, biribilka, biribilkatzen. *da/du* ad.

biribilketa

biribilki 1 adlag. 'biribiltasunez'.

biribilki 2 iz. 'biribilean itxitako lerro baten
forma duen zera'.

biribilkote izond. *g.er.:* *aurpegi biribilkotea.*

biribiltasun

biribiltze

birigaitz iz. *g.er.* 'hetika, tuberkulosia'.

birigarro iz. *Turdus philomelos.*

birika 1 'arnasketa-organoa'. 2 'birikia'.

birika-handi edo [birikahandi](#) izond. *g.er.*
'gibel-handia'.

birika-bihotzak* e. [bihotz-birikak](#).

birikahandi izond. (edo [birika-handi](#)) *g.er.*
'gibel-handia'.

birikeri

biriketako iz. h. [birikeri](#).

biriki iz. 'abereen birika, jateko zatikatua'.

biritxi izond. *Ipar.* 1 'bikia'. 2 'bikoitza'. 3
'bikoitia'.

birjabetasun

birjabetu, birjabe(tu), birjabetzen. *da* ad.

birjabetze

birjaio, birjaiotzen. *da* ad.

birjaiotza* e. [pizkunde](#).

birjaiotze

birjina

birjinal 1 izond. *g.er.* 'birjintasunezkoa'.

birjinal 2 iz. *Mus.*

birjinalista

birjinitate iz. *Zah.* 'birjintasuna'.

birjintasun

birjosi, birjos, birjosten. *du* ad.

birjoste iz.

birla iz.: *bederatzi birlotako joko hori biziki
maite dugu herrian.*

birlandaketa

birlandatu, birlanda, birlandatzen. *du* ad.

birlandatze

birlandu, birlant/birlandu, birlantzen. *du* ad.
g.er.

birlantze iz. *g.er.*

birlari iz.: *hamar birlarik parte hartu dute
aurtengo txapelketan.*

birlelo iz. *g.er.* 'antifona'.

birloba iz. *Bizk.* 'biloba'.

birloratu, birlora, birloratzen. *da* ad.

birloratze

birlore

birmaniar (herritarra).

birmaniera (hizkuntza).

birmoldaketa

birmoldarazi, birmoldaraz, birmoldarazten. *du*
ad.

birmoldatu, birmolda, birmoldatzen. *da/du* ad.

birraitaita iz. *Bizk.* 'birraitona'.

birraitona

birraldatu* e. [berraldatu](#).

birraldatze* e. [berraldatze](#).

birramama iz. *Bizk.* 'birramona'.

birramona

birresku iz. *Bizk. g.er.*

birretan* e. [birritan](#).

birrin

birrin-birrin egin

birrinbi-barranba

birrinbili-barranbala* e. [birrinbi-barranba](#).

birrindu, birrin(du), birrintzen. *du* ad.

birringailu

birrintze

birrist* e. [brist](#).

birritan

behin eta birritan

birriten* e. [ezizen](#), [izengoiti](#).

birsaldu, birsal, birsaltzen. *du* ad.

birsortu, birsor, birsortzen. *da/du* ad.

birtual

birtualitate

birtualki adlag.

birtualtasun

birtuoso iz. 'trebetasun handiko artista, batez ere musika jotzen'.

birtute* e. [bertute](#).

biru* e. [piru](#).

birunda

birundan

birundaka adlag. *g.er.* 'biraka'.

birundatu, birunda(tu), birundatzen. *du* ad.

g.er.

birus

birzahi

birziklatu, birzikla, birziklatzen. *du* ad.

bis (Batez ere musikan erabiltzen da, 'berriz' adiera duela).

bisa iz. 'Estatu batzuetan sartzeko, pasaporteaz gain behar den agiria'.

bisagra* e. [gontz](#), (atearen) [erro](#).

bisaia 1 iz. 'aurpegia'. 2 (esapideetakoa): *deabruen bisaia!*

bisaje iz. *Herr.* 'itxura harrigarria, zabarra'.

bisdun izond. 'bitsa duena': *ardo bisduna*.

bisean bis: *gehienetan etsaiak bi lerrotan ematen dira bisean bis, taulatuan.*

bisera

bisest* e. [bisurte](#).

bisext(a)* e. [bisurte](#).

bishkekar (herritarra).

bisianbis* e. [bisean bis](#).

bisible* e. [ikusgai](#).

bisigodo

bisigu iz. *Pagellus centrodontus*

bisigutan adlag.

bisigutara adlag.

bisigute iz. 'bisigu-arrantzako garaia'.

bisio iz. h. [ikuskari](#), [ikuspén](#).

bisione* e. [bisio](#)

bisir

bisisturte* e. [bisurte](#).

bisita

bisita egin

bisitaldi

bisitari

bisiatu, bisita(tu), bisitatzen. *du* ad.

bisitatzaile iz. 'bisitaria'.

Bisitazio iz. (Ama Birjinarena).

biska iz. *Sin.* [lika](#).

biskatsu izond. *Sin.* [likatsu](#).

biskatu, biska(tu), biskatzen. *da/du* ad. *Sin.* [likatu](#).

biskositate iz. *Fis.*

bislama (hizkuntza).

bismuto

bisoi

bison* e. [bisonte](#).

bisonte

bisore

bisorrei* e. [erregeorde](#).

bissautar (herritarra).

bista iz.: (*begien*) *bistan*.

bistako izlag.: *begien bistakoa*.

bistan egon

bistan izan

bistara adlag.: *orain bistara azaldu zaigu lehen gordean egona*.

bistatik alde egin

bistatik galdu

bistatik kendu

bistaz ezagutu

bistaratu, bistara(tu), bistaratzen. *da/du* ad.

bistatu, bista(tu), bistatzen. *du* ad. 1 *g.g.er.* 'apaindu'. 2 'urrutian ikusi'.

bisturi iz. (ebakuntzetako lanabesa).

bisual izond. (normalean edo gehienetan hobestekoak dira *begi*-, *ikus*-, *ikusmen*-modukoak).

bisurte

bisustu, bisuts/bisustu, bisusten. *da/du* ad.

bisusturte* e. [bisurte](#).

bisuts

bit**bitalismo****bitalista****bitamina****bitan** adlag. 'bi aldiz'.**bitar****bitariko****bitarte****bitartean**

-en bitartez postpos: *X izpien bitartez gorputz barruan dagoen edozer ikusi ahal izaten da.*

bitartekari**bitartekaritza**

bitarteko 1 iz. 2 izond.: *noiz den hordikeria osoa, noiz bitartekoa, edo erdi-merdi esaten zaiona.*

bitarteko izan**bitartekotasun****bitartekotza**bitarteko* e. [bitartez](#).**bitasun****biter**bitezar* e. [diploma](#).bitika* e. [pitika](#).**bitikultura** iz. h. [mahastizaintza](#).bitima* e. [biktima](#).bitina* e. [pitika](#).**bitore** izond. *g.g.er.* 'trebea; bikaina'.bitoria* e. [garaipen](#).bitorios* e. [garaile](#).**bits****bitsetan** adlag.: *zorion-bitsetan*.**bitsadera** iz.bitsdun* e. [bisdun](#).**bitsu** izond. *Bizk. g.er.* 'apartsua'.**bitu**, bi(tu), bitzen. *du ad. g.er.* 'bikoiztu'.**bituminoso** izond. *Geol.*bitxabal* e. [bidezabal](#).**bitxi** 1 iz. 2 izond.**bitxi(-)denda**bitxi, harri* e. [harribitxi](#).**bitxidun****bitxigile****bitxigintza****bitxika** iz. 'garatxo-belarra' (*Daphne laureola*).**bitxikeria****bitxiki** adlag.: *zein bitxiki dabilen!***bitxilore** iz. *Bellis sp.***bitxiontzi****bitxitasun****bitxitegi****bitxitu**, bitxi(tu), bitxitzen. *da/du ad. g.er.* 'bitxi bihurtu'.**bitxiztatu**, bitxizta, bitxiztatzen. *da/du ad.***bitzuk** *Bizk.***biuniboko** izond. *Sin.* [bana-banako](#).**biurda** iz. 'ezkerte beltza' (*Convolvulus arvensis*).**biurteko** iz. *Sin.* [bienal](#).**bixi** izond. adkor.**bixigarri** iz. adkor.**bixika** iz. *batez ere Ipar.* 'maskuria'.bixikotx* e. [bixkotx](#).bixilore* e. [bitxilore](#).**bixkotx** iz. *Ipar. Sin.* [bizkotxo](#).bixta* e. [bista](#).**bizar** iz.: *bizar-aitzurra*.**bizar(-)labana****bizar(-)makina****bizar-peitu** izond. *Zah.* 'bizargabea'.**bizarra egin, kendu, moztu****bizardo** izond. *g.er.* 'bizarduna'

(gutxiespenezkoa da adiera eta gizonezkoez esaten da: 'bizar zaindu gabea duen gizonezkoa' edo).

bizardun**bizargabe** izond.**bizargabeko** izlag. *g.er.***bizargile****bizargin****bizargintza**bizarmakina* e. [bizar\(-\)makina](#).bizarnabal* e. [bizar-labana](#).**bizartegi****bizartsu****bizartu**, bizar(tu), bizartzen. *da ad. g.er.***bizartzar****bizeps****bizi** 1 izond. 2 iz.: *bizia galdu; bizia kendu*.**bizi-emaile**

bizi-itxaropen**bizitan** adlag. *g.er.* 'bizirik'.**biziagotu**, biziago(tu), biziagotzen. *da/du* ad.**bizi-alargun****bizi-alargundu**, bizi-alargun(du), bizi-alarguntzen. *da* ad.**bizi-alarguntza****bizialdatu**, bizialda, bizialdatzen. *du* ad.**bizialdi****biziarazi**, biziaraz, biziarazten. *du* ad.**biziarazle****biziaro****biziarteko** izlag. *Batez ere Zuz.***biziatsu**, bizia, biziitzen. *da* ad.**bizibehar****biziberritu**, biziberri, biziberritzen. *da/du* ad.:*euskara poesiaren indarraz biziberrituko zuena.***biziberritze** iz.**bizibide****bizidun****bizien** iz. *Bizk.* 'minbizia'.**biziera****bizierrule** izond. eta iz. *Zool.:* *sugegorria* *bizierrulea* *da*.**bizigabe** izond.**bizigabeko** izlag.**bizigai****bizigailu** iz. *Ipar.* 'bizigaia, janaria'.**bizigarri** izond. eta iz.: *gauza biziak eta bizigarriak; aho-bizigarria.***bizigura** iz. eta izond. *Bizk.* 'bizinahia'.**bizi izan**, bizi, biziitzen, biziko. *da* ad.bizikai* e. [bizigai](#).**bizikari** izond. *Ipar.***biziki****bizikide****bizikidetasun****bizikidetza****bizikizun****bizikleta****bizikletadun** iz. 'bizikletaria'.**bizikletari** iz. *Sin.* [txirrindulari](#).**bizikor** izond.: *gorputza hilkorra da eta arima bizikorra.***bizilagun** iz. 1 'bizikidea, ezkontidea'. 2 'auzokidea'. 3 'biztanlea'.**bizilege****bizileku****bizimaina** iz. *Gip.:* *mendeetan artoak hornitu izan du gure sukaldeko bizimaina.***bizimin** iz. *Liter.:* *biziki bizi du bakoitzak bizitzaren bizimina.***bizimodu****bizimolde****bizinahi** 1 iz.: *beren bizinahi eta**bizibeharraren kezka; bizinahiak eta ezinbiziak zerabilen gizona.* 2 izond.: *herri gaztea, kolorezalea, bizinahia, alaia.***bizio** 1 iz. 'ohitura txarra'.**biziozko****bizio** 2 iz. *Bizk.* 'hesteetako zizarea'.**bizio-belar** iz. *Bizk.* 'zizare-belarra' (*Artemisia abrotanum*).**bizioso** izond. *Zah.* 'biziotsua; biziozkoa'.**biziotso****bizipen**bizipide* e. [bizibide](#).**bizipoz****biziratu**, bizira(tu), bizirutzen. *da/du* ad.: 'bizira etorri edo ekarri'.**bizirik****biziro****bizitasun****bizitegi** iz. 'etxebizitza'.**biziterri** iz. *g.er.* 'bizilekua'.**bizitetxe** iz. *g.er.* 'bizilekua'.**bizitoki****bizitore** izond. *Ipar.* 'azkarra, bizkorra, indartsua'.**bizitu**, bizi(tu), biziitzen. *da/du* ad. 'biziagotu, biziago bihurtu': *hartarako bideak hartzeko egarria gehitu eta bizitu zait.***bizitxo** izond. 'aukeran biziagia'.**bizitza** iz. 1 'bizia, bizialdia, bizimodua'. 2 'etxea, etxebizitza'.**bizitzaile** 1 izond. 'bizigarria'. 2 iz. 'biztanlea'.**bizitzaldi** iz. 'bizialdia'.**bizitzaro** iz. 'biziaroa'.**bizitze** 1 iz. *Ipar.* eta *Naf. h.* [bizitza](#).**bizitze** 2 iz. *g.er.* 'bizi(ago) bihurtzea'.

bizitzeko iz. *Ipar.* 'bizigaia, janaria'.

bizizale 1 iz. 'biztanlea'. 2 izond. 'ongi bizitzea maite duena'.

Bizkai-dantza

bizkaiera

Bizkai-gaztaina

bizkailu* e. [pizgailu](#).

bizkaitar

bizkar iz. 1 (giza gorputzaren zatia). 2 (animaliaren gainaldea). 3 (mendiaren gainaldea). 4 (liburuaren zatia).

-en bizkar: *besteren bizkar bizitze hori, aizeinen gauza ona den!*

bizkar-besta *Ipar.* eta *Naf.:* *etxe berriari teilatua eman genionean bizkar-besta egin genuen.*

bizkar-muin

bizkarra berotu

bizkar(ra) eman

bizkarra hautsi *g.er.*

bizkarretik: *langilearen bizkarretik mantentzen dira alferrak.*

bizkarrez adlag.: *bizkarrez itzulirik, badoa ingelesa.*

bizkar(-)zorro

bizkargune

bizkar-hezur* e. [bizkarrezur](#).

bizkarka

bizkarkari iz. *g.er.*

bizkarki iz. 'bizkar aldeko okela'.

bizkarkin izond. *Ipar.* 'bizkarroia'.

bizkarralde

bizkarreko

bizkarreratu, *bizkarrera(tu)*, *bizkarreratzen*. *da/du* ad.

bizkarrezur

bizkarroi

bizkarroikeria iz. *g.er.*

bizkarrune* e. [bizkargune](#).

bizkartara iz. *Ipar.* 'bizkarkada'.

bizkartu, *bizkar(tu)*, *bizkartzen*. *da/du* ad. 'bizkar-itxura hartu edo eman'.

bizkartzain

bizkar-zaku* e. [bizkar-zorro](#).

bizkaur iz. *Ipar.* *g.er.* 'prostata'.

bizki iz. *Gip.* eta *Naf.* h. [biki](#).

bizkitartean 1 adlag. *Zah.* 'bien bitartean'. 2 lok.

bizkonde

bizkonderri

bizkondesa

bizkondetza

bizkor

bizkorgarri

bizkorki adlag. 1 'bizkortasunez'. 2 *Naf.* 'ugari': *jendea bizkorki etorri zen feriara.*

bizkorraldi

bizkorraz, *bizkorraz*, *bizkorrazten*. *du* ad.

bizkorrik adlag. 'bizkor(ki)'.

bizkortasun

bizkortu, *bizkor(tu)*, *bizkortzen*. *da/du* ad.

bizkortze iz.: *Kataluniako hizkuntza eta kulturaren bizkortze-prozesua.*

bizkotxa* e. [bixkotx](#), [bizkotxo](#).

bizkotxo iz. *Heg. Sin.* [bixkotx](#).

bizkunde* e. [pizkunde](#).

bizpahiru

bizpahiruretan adlag. *g.er.* 'bizpahiru aldiz'.

bizpahiruna banatz.

bizpahirunaka adlag.

bizpalau *Ipar.*

biztaldi* e. [bizialdi](#).

biztanle

biztanlego* e. [biztanleria](#).

biztanleria

bizte* e. [pizte](#).

biztu, *bizten*. *da/du* ad. *batez ere Bizk. h.* [piztu](#).

biztualdi* e. [piztualdi](#).

biztuarazi* e. [pitzarazi](#).

biztuera* e. [piztuera](#).

blai

blai-blai

blai egin: *blai eginda gelditu.*

blaitu, *blai(tu)*, *blaitzen*. *da/du* ad.

blankura iz. *Bizk.* (arrantzakoa).

blantyretar (herritarra).

blasfemari iz. *Zah.* 'biraolaria'.

blasfematu, *blasfema*, *blasfematzen*. *du* ad.

blasfematzaile iz. *Zah.* 'biraolaria'.

blasfemia* e. [birao](#).

blasfemio iz. *Ipar.* 'biraoa'.

blasoi iz. *g.er.*
blastoporo iz. *Zool.*
blastozele iz. *Zool.*
 blaust* e. [plaut.](#)
 blekari* e. [plekari.](#)
blenda iz. *Kim.*
blenido izond. *Zool.*
blenorragia iz. *Med.*
blindaje
blindatu, blinda, blindatzen. *du ad.*
blintxa iz. *Ipar.* 'hegabera'.
 blist(i)-blast(a)* e. [plisti-plasta.](#)
bloemfonteindar (herritarra).
blok
bloke
blokeo
blu izond. *Ipar. Herr.* 'urdina'.
blues iz. (musika mota).
blusa iz. 'emakumeen atorra mota'.
bo interj. [zalantza eta -errepikatuz: *bo-bo(-bo)-* ukapena adierazten du].
boa iz. *Subfam. Boinae.*
bobeda iz. h. [ganga.](#)
bobina iz. *Sin.* [haril.](#)
boda iz. *Heg. Beh.* 'ezteia'.
bodega iz. *Heg. Beh.* 'sotoa'.
 bodegoi* e. [natura hil.](#)
boga 1 iz. 'arraunketa'.
boga 2 iz. *Boops boops.*
bogalari
bogatu, boga(tu), bogatzen. *du ad.*
bogotar (herritarra).
 bohatu* e. [buhatu.](#)
bohemio
boikot
 boikot egin
boikotatu, boikota(tu), boikotatzen. *du ad.*
 boikoteatu* e. [boikot egin](#), [boikotatu.](#)
 boilo* e. [opil.](#)
 bokadilo* e. [ogitarteko.](#)
bokal iz. (kontsonante ez dena).
bokalar-teko izlag. *Hizkl.*
bokale iz. (itsasokoa).
bokalismo iz. *Hizkl.*
bokantza iz. *Zah.* 'elokuentzia'.
bokarta

bokata iz. *Ipar. eta Naf.* 'lixiba'.
 bokata egin
 bokata jo
bokataldi
bokatari iz. *g.er.*
bokatatu, bokata(tu), bokatatzen. *du ad. g.er.* 'bokata egin'.
bokater iz. *Ipar. g.er.* 'bokata egiteko ontzia'.
bokatibo
bokazio
bola 1
 (haragi) bola
 bola(-)joko
bola 2 iz. 'ehunak lantzeko makina'.
bolada
 boladan egon
 bolajoko* e. [bola\(-\)joko.](#)
bolaleku
bolaluma
bolandera iz. 'suziria'.
bolanta iz. 'arrantzako sare-mota'.
bolante iz. (autoa gidatzekoa).
bolari iz. 'birlaria, bola-jokoan aritzen dena'.
bolatoki
bolatu, bola(tu), bolatzen. *du ad. Zah.* 'ehunak bolan jo'.
bolatzaile iz. *Zah.*
bolazain iz. *Zah.* 'bolatzailea'.
bolba iz. *Mikol.*
bol-bol adlag. *batez ere Bizk.* 'bor-bor'.
bolbolka adlag. *Bizk.* 'borborka'.
bolbora
bolborategi iz. *g.er.*
bolborin iz. 'ubarroia'.
bolea iz. *Kirol. Heg.* (pilota airez jotzeko moduetarik bat).
boleibol
bolero
 boletin* e. [buletin.](#)
 bolfram* e. [wolfram.](#)
boli
bolido iz. *Astron.* 'meteoritoa'.
boligrafo iz. *Heg. h.* [bolaluma.](#)
bolikostar (herritarra).
bolina iz. *g.er.* (itsasontzietako soka).
 bolinara

bolingo iz. 'dultzaina'.
boliviar (herritarra).
 bolkan* e. [sumendi](#).
bolkanismo
bolo iz. *g.er.* 'bataioaren ondoren aita-ama pontekoek banatzen duten diru xehea'.
bolo-bolo adlag. h. [bala-bala](#), [barra-barra](#).
 bolondres* e. [boluntario](#).
 boltsa* e. [poltsa](#) eta [burtsa](#).
boltxebike
boltxebismo
bolu iz. *Bizk.* 'errota'.
 boluma* e. [bolumen](#).
bolumen
boluntario
bonba iz. 'lehergailua'.
 bonbaketa* e. [bonbardaketa](#), [bonbardamendu](#), [bonbardatze](#).
bonbardaketa
bonbardamendu
bonbardatu, bonbarda, bonbardatzen. *du* ad.
bonbardatze
 bonbardeo* e. [bonbardaketa](#), [bonbardamendu](#), [bonbardatze](#).
bonbazia iz. *Zah.*
 bonbero* e. [suhiltzaile](#).
bonbilla iz. *Heg.*
bonboi iz. *Heg.* 'txokolatezko gozokia'.
bonbona iz.
bonet iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'txapela'.
bonetun iz. *Zah.* 'boneta daramana'.
 bono* e. [bonu](#).
bonsai
bontzo
bonu
bonur iz. *Ipar. Beh. g.er.* 'zoriona'.
boolear izlag. *Mat., Inform.:* boolear aljebra.
boom
borax iz. *Kim.*
 borboil* e. [burbuila](#).
bor-bor
 bor-bor egin
borbor iz. *g.er.*
 borborrean adlag.
borborka adlag. *Heg.*
borda

bordalde iz. *batez ere Ipar.* 'borda eta ingurua'.
bordari
bordatu, borda, bordatzen. *du* ad. h. [brodatu](#).
 bordatzaile* e. [brodatzaile](#).
bordazain iz. *g.er.*
 bordoi* e. [pordoi](#).
boreal izond. 'iparraldekoa'.
borla
bormu iz. *g.er.*
bornatu izond. *Mat.*
borne iz. *Mat.*
bornu iz. 1 *Bizk.* 'ingurua'. 2 *Ipar.* 'itsasontzia, ontzi barrua'.
boro iz. *Kim.*
borobil izond. *Gip.* eta *Naf.* h. [biribil](#).
borondate
 borondate(a) hartu 'asmoa hartu'.
 borondate(a) izan *du* ad.: *guk badugu horrentzat borondatea; elkarri borondaterik ez dioten senar-emazteak.*
 borondatez adlag.
borondatetsu
borondatezko
boronde iz. 'kopeta, bekokia'.
borra iz. 'mailu handia'.
 borradore* e. [zirriborro](#) (eta *borragoma, ezabagailu*).
borragoma
 borraia* e. [borraja](#).
borraja iz. *Borrigo officinalis*.
 borraska* e. [ekaitz](#) eta [depresio](#).
borratu, borra, borratzen. *da/du* ad.
borrero
 borroina* e. [borraja](#).
borroka
 borroka egin
 borroka libre
 borrokan
 borrokan egin
borrokalari
borrokaldi
 borrokari* e. [borrokalari](#).
borrokatu, borroka(tu), borrokatzen. *da* ad.
borrokazale
bort

borta iz. *Ipar.* 'atea'.
bortako iz. *Ipar.* 'urdea, txerria'.
bortazain iz. *Zub.* 'atezaina'.
bortitz
bortizgarri izond. *Zah.* 'indargarria'.
bortizkeria
bortizki
bortiztasun
bortiztu, bortitz/bortiztu, bortizten. *da/du* ad.
bortu iz. 1 'mendiko alhapidea'. 2 *pl.* 'Pirinioak'.
bortusai iz. *Ruta graveolens*.
bortuzale (*bortuzale joan* esapidean erabiltzen da).
bortxa
bortxa egin
bortxaz adlag. *Ant.* [amodioz](#).
bortxazko izlag.
bortxaka
bortxakeria
bortxaketa
bortxapen* e. [bortxaketa](#) eta [bortxatze](#).
bortxarazi, bortxaraz, bortxarazten. *du* ad. *g.er.*
bortxatu, bortxa(tu), bortxatzen. *du* ad.
bortxatzaile
bortxatze
bortz *Ipar.* eta *Naf.* h. [bost](#).
bortzehun *Ipar.* eta *Naf.* h. [bostehun](#).
borzgarren ord. *Ipar.* eta *Naf.* h. [bosgarren](#).
borzna banatz. *Ipar.* eta *Naf.* h. [bosna](#).
bosatu, bosa, bosatzen. *du* ad. *g.er.* '(urak lohia eta) eraman'.
bosgarren ord.
boska iz.: *ogi-boska*.
boskatu, boska(tu), boskatzen. *du* ad. *g.er.*
boski izond. eta iz. 1 'bost hilabeterekin jaioa'. 2 'batera jaiotako bost umeetako bakoitza'.
boskoitz 1 izond. 'bost zatiz osaturikoa'. 2 iz. 'bortusaia'.
boskotar iz. eta izond. 'salestarra'.
boskote
bosna banatz.: *bosna mila*.
bosnako izlag.
bosnaka adlag.
bosniar (herritarra).

bosniera iz. 'serbokroaziera'.
bospasei
bospaseina banatz.
boss* e. [ugazaba](#), [nagusi](#).
bost
bost axola izan (*zait* motakoa da hedatuena):
bost axola zaizkigu auzokoak.
bostetan *Ipar.* 1 'bost aldiz'. 2 'askotan'.
... eta **bost**: *ari gara entzuten geureak eta bost*.
(nor) bere bostean: *maizterrak beti beren bostean gogor*.
bostehun
bostehuna banatz.: *bostehuna mila*.
bostehunaka adlag.
bostehunen iz. *g.er.*
bostehungarren
bosteko
bosten
bostorri iz. *Potentilla reptans*.
bostortz
bota 1, bota, botatzen. *du* ad.: *erroak* (*loreak...*) *bota* (*erroak sakon bota dituen landareak, kimuak eta loreak ere bota ditzake*); *umea* (*seina*) *bota* ('*umea galdu, abortatu*').
bota ahala: *plater bana hartu, eta andreak bota ahala jan zuten babarruna*.
bota 2 iz. (oinetako-mota).
bota 3 iz. *Ipar.* 'sakea'.
botagale iz. *Sin.* [botagura](#), [botalarri](#).
botagura iz. *Sin.* [botagale](#), [botalarri](#).
botaharri
botaka
botaka egin
botakar iz. (akularen antzeko arraina) *Scomberesox saurus*.
botalarri iz. *Sin.* [botagale](#), [botagura](#).
botaldi iz.: *geroztik ez zuten arrantzaleek sareen botaldirik egin*.
botanika
botaniko
botarazi, botaraz, botarazten. *du* ad.
botari iz. 'errebotean, sakea egozten duena'.
botarri* e. [botaharri](#).
botatu, bota(tu), botatzen. *du* ad. (*nor kasurik gabea*). *Heg. Beh.* 'botoa eman'.

botatzaile izond. eta iz. *g.er.* 'botatzen, egozten duena'.

botatze

botazio

bote

botere iz.: *botere legeilea*.

botere-banaketa

boterez: *minaren boterez*.

boteredun

boteretsu

boteretsuki adlag. *Ipar. Zah.* 'ahaltsuki'.

boti adlag. *Zub.* 'elkarrekin, nahasirik': *ura eta ardoa boti*.

botiga iz. 1 'denda'. 2 'nahasmendua'. 3* e.

[botika](#).

botiges* e. [merkatari](#), [dendari](#).

botigoa iz. *Zub.* 'elkartea'.

botika iz. 1 'farmazia'. 2 'sendagaia'.

botika(-)kutxa

botikako iz. *Bizk. Zah.* 'sendagaia, botika'.

botikari

botikario* e. [botikari](#).

botila

botilatu, botila(tu), botilatzen. *du* ad. 1 *Zub.* 'botilako edaria zerbitzatu'. 2 *Heg.* 'botilan ezarri'.

botilatxo

botilero

botitu, boti(tu), botitzen. *da* ad. *Zub.* 'elkartu'.

boto

botoa eman

boto egin

boto-emaile

botoi

botoi(-)zulo

botoil* e. [botila](#).

botoitu, botoi(tu), botoitzen. *du* ad.

botswanar (herritarra).

botu* e. [boto](#).

botxu iz. *Zub.* 'harkaitza'.

botz* e. [poz](#).

bou iz. *Itsas*.

bourbon iz. (Ameriketako edari-mota).

boxeatu, boxea, boxeatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea).

boxeo

boxeolari

boxer iz. 1 (txakur-arraza). 2 (Txinako elkarte ezkutuko kidea).

boz 1 iz. 'ahotsa'.

boz batez *Lap.* eta *BNaf.* 'aho batez'.

boz 2 iz. *Ipar.* 1 'botoa, autarkia'. 2 'bozketa, hauteskundera'.

boza eman 'bozkatu'.

boz-emaile

boz 3 iz. *Ipar.* h. [poz](#).

bozaldi

bozeramaile

bozeto iz. *Heg.*

bozgorailu

bozina iz. *Heg. Beh.* 'tutua'.

bozio* e. [golo](#).

bozka iz. *Ipar.*: *bozka-eguna*.

bozkalentzia iz. *Ipar.* 'poz handia'.

bozkarazi, bozkazar, bozkarazten. *du* ad. *Ipar.*

bozkariagarri izond. *Ipar.*

bozkariatu, bozkaria, bozkariatzen. *da/du* ad.

bozkario

bozkariozko izlag.

bozkariotsu izond. *Ipar.*

bozkatu, bozka(tu), bozkatzen. 1 *du* ad. (*nor* kasurik gabea): *gobernaren alde bozkatu dutenak*. 2 *du* ad.: *aurrekontua bozkatu zuten*.

bozkatzaile

bozkatze

bozketa

boztario iz. *Zub.* 'bozkarioa'.

boztu* e. [poztu](#).

braga* e. [kulero](#), [kulot](#).

brageta

brahman

brahmandar

brahmanismo

brakiopodo iz. *Zool.*

brakizefalo

braktea iz. *Bot.*

brana iz. *g.er.* 'txilarra'.

branda iz. *Ipar.* 'kanpai handia'.

brandy

branka

brankia iz. *Sin.* [zakatz](#).

brankial izond. *Zool.* (gehienetan edo normalean, hobe da *zakatz-* osaerako elkarketaz baliatzea).

brankiopodo iz. *Zool.*

brasa iz.

brasildar (herritarra).

brasilgia iz. *Ipar.* 'albaka'.

brasiliar (herritarra).

brastako iz. *g.er.*

brastakoan adlag.: *brastakoan kendu dio eskutik makila.*

bratislavar (herritarra).

brau adlag. *Ipar.* eta *Naf.:* *brau zutitu da.*

brauki adlag. *g.er.*

brazza iz. (neurria: 1,67 m).

brazzavilletar (herritarra).

brea iz. *Sin.* [galipot](#).

brebeta iz. *Ipar.*

brebiario

breka iz. 'lamotea' (*Pagellus erythrinus*).

brentsa* e. [prentsa](#).

breska* e. [abaraska](#).

bretoi

bretxa iz. *Zah.* 'arrakala'.

brida

bridatu, brida(tu), bridatzen. *du ad.*

bridgetowndar (herritarra).

brigada iz.: *Brigada Gorriak*.

brigadier

brigant izond. *Ipar.* *g.er.*

brigantin iz. (itsasontzia).

brika* e. [adreilu](#).

brikolaje

brikolatu, brikola, brikolatzen. *du ad. (nor kasurik gabea).*

brillante iz. (diamante landua).

brindatu, brinda, brindatzen. *du ad. (nor kasurik gabea).* *Heg. Zah. g.er.* 'topa egin'.

brindis iz. *Heg. Zah. g.er.* 'topa'.

bringatu, bringa, bringatzen. *du ad. Bizk. g.er.* 'printzatu'.

brinko

brinkoka adlag.

brinoi iz. *Prunus persica var. nectarina. Sin.* [nektarina](#).

brintza* e. [printza](#).

brintzatu* e. [printzatu](#).

briofito izond. *Bot.*

briolet 1 iz. *Ipar.* lorea ('bioleta'). 2 izond.

Ipar. kolorea ('morea').

brisa iz. *Beh. g.er.*

bris-bris

briska iz. (karta-jokoa).

brist* e. [brixt](#).

bristada

bristi-brasta

britainiar (herritarra).

briu-brau adlag. *Ipar.*

brixt onomat. *Ipar.* eta *Naf.:* *izar batetik bertzera, brixt, jauzika.*

brodatu, broda, brodatzen. *du ad.*

brodatzaile

broderia iz. *Ipar.*

broia iz. *Batez ere Zub.* 1 'ahia'. 2 'nahaspila'.

broina iz. *Sula bassana. Sin.* [zanga](#).

brokatu, broka, brokatzen. *da/du ad. Ipar.* 'bete'.

brokel iz. 'ezkutua'.

brokel-dantza

brokoli iz. *Brassica oleracea var. botrytis.*

brokolio* e. [brokoli](#).

broma iz. *Heg. Herr.*

broman adlag. 'txantxetan'.

bromazale izond. *Heg. Herr.*

bromo iz. *Kim.*

bromoso izond. *Heg. Herr.*

bromuro iz. *Kim.*

bronkio

bronkitis

brontze

Brontze Aro

broska* e. [boska](#).

brosta iz. *Ipar.* 'sasia; sasiarte'.

brotxa

brozel

brujula* e. [iparrorratz](#).

bruma iz. *Ipar. Zah.* 'gandua'.

bruneitar (herritarra).

brusa iz. 'gizonen jantzia'.

bruselar (herritarra).

bruselaza iz. *Brassica oleracea var. bullata subvar. gemmifera.*

bruxula* e. [iparorratz](#).

buba iz. *Ipar. Haur.* 'loa'.

buda iz. 1 (budismoko titulu bat). 2 (irudia).

budapestar (herritarra).

budget* e. [buxet](#).

budin

budismo

budista

buelo iz. *Heg. Beh.* (bolumena).

buelta iz. *Heg. Lgart.*

buelta egin

buelta eman

buelta-erdi

buelta hartu

bueltan adlag.: *su pixka bat egin eta haren*

bueltan zeuden, berotzen.

builtaka adlag. *Heg. Lgart.*

builtatu, builtatu(tu), builtatzen. *da/du ad. Heg. Lgart.*

bueno interj. *Heg. Beh. g.er.*

buenosairestar (herritarra).

bufada* e. [bafada](#).

bufalo iz. *Bubalus sp.*

bufanda iz. *Heg.*

bufete iz. 1 (altzari-mota). 2* e. [bulego](#).

bufoi

bufoieria

buhada iz. *g.er.* 'bafada'.

buhader iz. *Zub. g.er.* 'hauspoa'.

buhako iz. *g.er.* 'bafada'.

buhame

buhamisa iz. *g.er.* 'buhame emakumezkoa'.

buhatu, buha, buhatzen. *du ad. Ipar.*

buhatzaile izond. *Ipar.*

buhunba iz. *Ipar. Zah. g.er.*

buhurdi* e. [bururdi](#).

buia

buiatu, buia(tu), buiatzen. *da/du ad.* 'puztu, handitu'.

buila iz. *Herr.*

builaka adlag. *Herr. g.er.*

builoso izond. *Herr.*

buiraka iz. *Zah. g.er.*

bujes* e. [puies](#).

bujia iz. (*Autom.*)

bujumburar (herritarra).

bukaera

bukaezin

bukagabe* e. [bukatugabe](#).

bukagabeko* e. [bukatugabe](#).

bukakor

bukarazi, bukaraz, bukarazten. *du ad.*

bukarestar (herritarra).

bukatu, buka, bukatzen. *da/du ad.*

bukatugabe

bukatze

buket

bukoi iz. 'upel txikia'.

bukoliko

bula* e. [bulda](#).

bular

bular-arte

bular-estu iz. 'marranta'.

bular(-)kaiola

bularra eman

bularra hartu

bularra kendu

bularreko angina

bularreko (haur)

bular-angina* e. [bularreko angina](#).

bulardetsu izond. *Gip. g.g.er.* 'bulartsua'.

bulargorri iz. *g.er.* 'txantxangorria'.

bularka 1 adlag. 'indarka'.

bularka 2 iz. 'ontzi batean, urpean gelditzen den zatia'.

bularki iz.: *ahate-bularkia*.

bularpe

bularralde

bularreko

bularretako iz. 'emakumeek bularrei eusteko erabiltzen duten janzkia'.

bularretiko iz. 'hetika'.

bularreztatu, bularrezta, bularreztatzen. *du ad. g.er.* 'bularra eman'.

bularrezur

bularte* e. [bular-arte](#).

bulartsu

bulartsuki adlag. *g.er.*

bulartu, bular(tu), bulartzen. *da/du ad.*

bulba iz. *Anat.*

bulda

buldadun

bulldog* e. [bulldog](#).

bulebar iz. 'hiribidea'.

bulegari

bulego

bulegogizon* e. [bulegari](#).

buletin

bulgariar (herritarra).

bulgariera (hizkuntza).

bulimia

bulkada

bulkaka adlag. *g.er.* 'bultzaka'.

bulkarazi, bulkaraz, bulkarazten. *dio* ad.

bulkatu, bulka, bulkatzen. *du* ad.

bulkatzaile

bulkatze

bulko iz. *Sin.* [burutazio](#).

bulka* e. [buila](#).

bulldog

bulldozer

bulta iz. *Ipar.* 1 'aldartea': *haserre-bulta batean bere autoari ostikoka ari zen autozaina.* 2 'denbora-bitartea': *bulta (bat) honetan hemen ikusten dut Karmen.*

bultaka adlag. 1 'oldarka'. 2 'tarteka, batzuetan'.

bultaño iz. 'unetxoa'.

bultatu, bulta(tu), bultatzen. *du* ad. *Ipar. g.er.* 'bulkatu, bultzatu'.

bulto iz. 1 *Zah.* 'irudia'. 2 *Heg.* 'gauzaki eitegabea'.

bultza iz. *g.er.* 'bultzada'.

bultza egin

bultza eragin

bultzada

bultzagai iz. *g.er.* 'bultzagarria'.

bultzagarri iz.

bultzagile

bultzaka adlag.

bultzakada

bultzakatu, bultzaka(tu), bultzakatzen. *du* ad. *g.er.* 'bultzatu'.

bultzaldi

bultzarazi, bultzaraz, bultzarazten. *dio* ad.

bultzatu, bultza, bultzatzen. *du* ad.

bultzatzaile

bultzatze

bultzi iz. *g.g.er.* 'trena'.

bulunba iz. 1 'dunba, joarea'. 2 'pertsona berritsu edo funsgabea'.

bulunbari iz. 'bulunba daraman ardia'.

bulute* e. [burute](#).

buluzi* e. [biluzi](#).

bumeran

bunba iz. 'tiro-hotsa'.

bunbada iz. 'tiroa'.

bungalow

bunker

bupera* e. [gupera](#).

buraso iz. *Ipar. h.* [guraso](#).

burata iz. *Zub.* 'talka'.

burbuila

bur-bur adlag. *Ipar.* 'bor-bor'.

burbutzi iz. *Ipar. g.er.*

burbutzika adlag. 'jauzika': *hasi zen burbutzika bildots bat bezala.*

burdi* e. [gurdi](#).

burdina iz.: *Burdin Aroa.*

burdin barra

burdin hari *Sin.* [alanbre](#).

burdin harri *g.er.*

burdin hesi

burdin salda

burdin sarde

burdin sare

burdin ur *Ipar.* 'metal-ura'.

burdin ziri

burdinaga iz. 'palanka'.

burdin(a) gorri* e. [burdingorri](#).

burdinaje* e. [burdineria](#).

burdinare iz. (are mota).

burdinbarra* e. [burdin barra](#).

burdinbide

burdinbidegintza

burdindeg

burdindu, burdin(du), burdintzen. *da/du* ad. *g.er.* 'burdina bihurtu'.

burdineria

burdingai

burdingin iz. *g.er.*

burdingintza

burdingorri iz. *g.er.* 'kobrea'.

burdinhaga* e. [burdinaga](#).

burdinhari* e. [burdin hari](#).
 burdinharri* e. [burdin harri](#).
burdinkara izond. 'burdinaren itxurakoa'.
burdinki
burdinola
burdinori iz. *g.er.* 'brontzea'.
burdintsu
burdintxa iz. (sagar mota).
 burdinur* e. [burdin ur](#).
burdinurtu iz.
 burdinxuri* e. [burdinxuri](#).
 burdinziri* e. [burdin ziri](#).
burdinzuri iz. 'lаторria'.
 burduntzali* e. [burruntzali](#).
 burduntzi* e. [burruntzi](#).
burestun iz. *g.g.er.* 'koroa'.
burezur
burezurtegi
 burfudia* e. [furfuria](#).
burges
 burges txiki
burgesia
burgestu, burges(tu), burgesten. *da/du* ad.
 burgo* e. [burgu](#).
burgoi izond. 'harroa, hanpurutsua'.
burgoikeria iz. 'harrokeria'.
burgoiki adlag. *g.er.*
burgoitu, burgoi(tu), burgoitzen. *da/du* ad.
g.er.
burgu
burho iz. *Ipar. Zah.* 'biraoa'.
 burin* e. [budin](#).
 burio* e. [burrio](#).
 burjeseria* e. [burgesia](#).
burkaitz iz. 'harkaitza'.
burkaiztu, burkaitz/burkaiztu, burkaizten.
da/du ad. *g.er.* 'amildu'.
burkide iz. '(batez ere politikako) laguna'.
burkinafasoar (herritarra).
burko
 burkoi* e. [burukoi](#).
burla
 burla egin
 burlaz
burlagarri izond. 'barregarria'.
burlagile izond. *g.er.*

burlaka adlag.
burlakeria iz. *Zah.* 'burla'.
burlari
burlati izond. *g.er.*
burlatu, burla(tu), burlatzen. *da* ad.
burmuin
 burni* e. [burdina](#).
 buro* e. [burho](#).
burokrata
burokratiko
burokratizatu, burokratiza, burokratizatzen.
du ad.
burokrazia
 burpil* e. [gurpil](#).
burra iz. *Ipar. h.* [gurin](#).
 burraso* e. [guraso](#).
 burrego* e. [borrero](#).
burrio iz. *Trigla lyra* (arrain mota).
 burruka* e. [borroka](#).
burrumba
 burrumba egin
 burrumban
 burrunbada* e. [burrumba](#) eta [burrundara](#).
burrumbaka adlag.
burrumbarazi, burrunbaraz, burrunbarazten.
du ad. *g.er.*
burrumbari izond.
burrumbatsu
burrumbatu, burrunba(tu), burrunbatzen. *du*
 ad. 'burrumba egin'.
 burrunba* e. [burrumba](#) eta [burrundara](#).
burrundara
 burrundaran
burruntzali
burruntzi
 burrunzali* e. [burruntzali](#).
burrustan adlag. *Batez ere Ipar. eta Naf.*
 'parrastaka, uholdeka'; 'borborka'.
burtain iz. *Cottus gobio*.
burtina iz. h. [errezel](#), [antzokiko oiha](#).
burtsa
burtzin iz. 'bertzuna'.
 burtzora* e. [burtzoro](#).
burtzoragarri
burtzoraldi
burtzoratu, burtzora, burtzoratzen. *da/du* ad.

burtzoroburtzuntz* e. [burzuntz](#).**buru****-en buruan:** *bost urteren buruan.***-i buruz** 1 '-rantz, -ganantz': *nik ez dakit jendea zeri buruz doan.* 2 '-z, -en gainean': *nahikoa hitz egin dugu gai honi buruz.***-i buruzko****burua agertu / erakutsi** (*neure, bere...* izenordainekin nahiz gabe erabilia).**burua altxatu / jaso****burua apaldu / beheratu****burua arindu****burua bat egin** *Bizk.* 'norbera inorekin alderatu'.**burua berotu****(bere,...) burua bota****burua galdu****burua gora** adlag.: *burua gora itzuli zen bere herrira.***burua hautsi / urratu****burua joan****buruak eman****burua makurtu****burua nahasi****buruan eduki****burua nekatu****buruan erabili****buruan hartu****buruan izan****buruan jarri / ipini****buruan pasa(tu)****buruan sartu****(neure, zeure,...) buruarekin egin / egon / esan** *g.er. (neure, bere... izenordainekin erabiliak): neure buruarekin egin dut, zuregana behar nuela etorri.***buruaren jabe****buru-argi** edo [buruargi](#)**buruari eman** *Ipar.:* *emaiozu buruari eguzkia argizko itsaso bat dela.***buru-arin** edo [buruarin](#)**buru atxiki** 'buru egin, aurre egin'.**(bere,...) buruaz beste egin****buru(-)babes(ki)****buru-belarri****buru-bero** edo [burubero](#)**buru-bihotz****buru-buztan** *iz. g.er.* 1 'zentzua': *kantu horietako hitzek ez dute buru-buztanik.* 2 'gorabehera guztiak'.**buru-buztanka** adlag. 'atzekoz aurrera, alderantziz'.**buru egin****buru eman****buru(-)estalki****buru-gogor** edo [burugogor](#)**buru-handi** edo [buruhandi](#)**buru-harro** edo [buruharro](#)**buru-has****buru(-)hausgarri****buru(-)hezur** h. [burezur](#).**buru hutsik****buru-jantzi** *izond.* 'ikasia'.**buru(-)kasko** 'burezurra'.**buruko****buru(-)kolpe** *iz.* 'burukada'; 'burutazioa'.**buruko min****buru(-)lan****buru(-)langile****buru-makur** edo [burumakur](#)**buru-motz** edo [burumotz](#)**buru-nahaste****buru(-)orratz****buru(-)oskol** *g.er.* 'buru-estalkia, kaskoa'.**burura ekarri****burura eman** *Ipar.* 'bururatu, burura ekarri'.**burura etorri****burura igo****bururako:** *ez da hori zure bururako egiten den gauza.***bururen buru****buru-soil** edo [burusoil](#)**burutan atera****buru(ta)tik:** *heure burutatik (edo burutik) hoa, ala aginduta?***burutik aldaratu** *da ad.* 'burutik egin'.**burutik behera:** *burutik behera jantzi behar den soinekoa; burutik behera(ino) bustia agertu zen.***burutik beherako** *iz.***burutik buru** 'bururen buru'.

burutik burura
burutik egin
burutik egon
burutik izan *du* ad. *Ipar. eta Naf.:* *badu burutik; baduka burutik?*
burutik jauzi *da* ad. 'burutik egin'.
burutik jo [ia beti *burutik jota (egon)* esapidetan erabiltzen da].
burutik joan *da* ad. 1 'burutik egin'. 2 'ahantzi'.
burutik kendu: *burutik ezin kendu dut haren agur tristea; burutik ez zitzaion kentzen herriko norbaiten jukutria zela.*
burutik nahasi
burutik oine(ta)ra(ino)
buruz ari izan
buruz aurrera *g.er.:* *buruz aurrera erori da.*
buruz beheiti *Ipar.* 'buruz behera'.
buruz behera
buruz buru
buruz buru egin 'topo egin; talka egin'.
buruz buruka adlag. 'aurrez aurre'.
buruz buruko
buruz esan
buruz gain
buruz gora
buruz ikasi
buruz jakin
buru-zuri edo [buruzuri](#)
buru-zut edo [buruzut](#)
burualde
buruargi izond. (edo [buru-argi](#)).
buruargitasun
buruarin izond. (edo [buru-arin](#)).
buru-aza iz. *Brassica oleracea var. capitata.*
buru-batzar
burubeltz iz. 'txinboa'.
burubero izond. (edo [buru-bero](#)).
buruberokeria
burubide
burubildu, burubil, burubiltzen. *da* ad. *g.er.* '(azak eta) burua egin'.
burudun izond. 'zentzuduna'.
buruera iz. *batez ere Bizk.* 'burutapena'.
burugabe izond.
burugabeko izlag.

burugabekeria
burugabeki adlag. *g.er.* 'bururik, zentzurik gabe'.
burugabetasun iz. *g.er.*
burugabetu, burugabe(tu), burugabetzen. *da/du* ad.
burugaizto izond. *g.er.* 1 'gaiztoa'. 2 'setatsua, tematia'.
burugin izond.
burugogor izond. (edo [buru-gogor](#)).
burugogorkeria
burugorri
buruhandi 1 izond. (edo [buru-handi](#)). 2 iz.
buruharro izond. (edo [buru-harro](#)).
 buruhausgarri* e. [buru\(-\)hausgarri](#).
buruhauste
 buruhezur* e. [burezur](#).
buruil iz. *Ipar. eta Naf.* h. [irail](#).
buruiritzi 1 iz. 'harrokeria'. 2 izond. 'harroa'.
burujabe izond.: *Samoako Estatu Burujabea.*
burujabetasun
burujabetza
burujope iz. *Ipar.* 'harrokeria'.
 buruka* e. [buruxka](#).
burukada
burukaldi iz. 'burukada'.
burukeria iz. *g.er.* 'apeta'.
buruketa
buruki iz.
burukide iz. 'batez ere alderdi politiko bateko zuzendaritza kidea'.
burukita iz. 1 'burkoa, bururdia'. 2 '(ohe) burua'.
buruko iz. 1 'burua estaltzekoa'. 2 'buruan hartzen den kolpea'. 3 h. [burko](#).
 buruko argi(tasun)* e. [buruargi\(tasun\)](#).
burukoi
 burukorratz* e. [buru\(-\)orratz](#).
 burukosko* e. [burezur](#) (eta *buru-kasko*).
 burulan* e. [buru\(-\)lan](#).
 burulangile* e. [buru\(-\)langile](#).
burumakur izond. (edo [buru-makur](#)).
burumotz izond. (edo [buru-motz](#)).
burumuin iz. h. [burmuin](#).
burundiar (herritarra).
buruntza iz. *g.g.er.* 'koroa'.

buruntzatu, buruntza(tu), buruntzatzen. *du* ad.
g.g.er. 'koroatu'.

buruntzatze iz. g.g.er. 'koroatzea'.

buruñurdun izond. g.g.er. 'kaputxinoa'.

burupe iz. *Ipar. Zah.*

burupetsu izond. *Ipar. Zah.* 'buruiritzia, harroa'.

burupil iz. g.er. 'bitxilorea'.

bururakizun

bururapen iz. 1 'burutapena'. 2 'amaiera, bukaera'.

bururarazi, bururaraz, bururarazten. *dio* ad.

bururatu, burura(tu), bururatzten. 1 *zaio* ad. 'burura etorri'. 2 *du* ad. 'burura eraman, buruan ipini'. 3 *du* ad. 'amaitu'.

bururatzte

bururdi

burusi iz. 'oheko estalkia, tapakia'.

burusoil izond. (edo [buru-soil](#)).

burusoildu, burusoil(du), burusoiltzen. *da/du* ad.

burusoiltasun

burutaldi

burutapen

burutasun iz. *Bizk.* 'burutapena'.

burutazio

burute

burutsu

burutu, buru(tu), burutzen. 1 *da* ad.: *garia burutzen ari da*. 2 *du* ad.: *haur honekin ezin dut burutu* ('ezin naiz moldatu'). 3 *du* ad. 'amaitu'.

burutugabe

burutza iz. 'buruzagitza'.

burutzapen

burutzar

burutze

burutzia egin *Ipar.* 'buru egin' (batez ere ezezko perpausetan erabilia).

buruxka

buruxkila iz. g.er. 'buruzagia (gutxiesgarritzat hartua)'.

buruzabal

buruzagi

buruzagigo iz. *Ipar.* 'buruzagitza'.

buruzagisa iz. *Zub.* 'buruzagia den andrea'.

buruzagitasun iz. *Ipar.* 'buruzagitza'.

buruzagitu, buruzagi(tu), buruzagitzen. *da* ad. *batez ere Zub.* 'nagusitu'.

buruzagitza

buruzagixka iz. g.er. 'buruzagia (gutxiesgarritzat hartua)'.

buruzale izond. *Bizk.* 'berecoia'.

buruzalekeria iz. g.er.

buruzaletasun iz. g.er.

buruzapi

buruzbeheiti* e. [buruz beheiti](#).

buruzburu* e. [buruz buru](#).

buruzgain iz. 'itzulipurdia'.

buruzgainka adlag. 'itzulipurdika'.

buruzgora* e. [buruz gora](#).

buruzki adlag. 'aurka': *gurutzeari buruzki dabiltzanak*.

buruzkin izond. *Ipar. g.er.* 'tematsua'.

buruzpide iz. *Gip. h.* [burubide](#).

buruzuri izond. (edo [buru-zuri](#)).

astegun buruzuri

buruzut izond. (edo [buru-zut](#)).

burzuntz iz. *Ipar.* 'lertxuna'.

bus iz. 1 '(herrietako garraio publikoko) autobusa': *bus-geltokia*. 2. *Informat.*

busti 1, bustitzen. *da/du* ad.

busti-busti egin

busti 2 izond. 1 'bustirik dagoena'. 2 *Fon.* 'sabaikaria'.

busti 3 iz. 'hezetasuna'.

bustialdi

bustiarazi, bustiaraz, bustiarazten. *du* ad.

bustidura

bustigune iz. 'gune bustia edo hezea'.

bustitasun

bustitze

busto iz. *Artea*.

butaka iz. h. [besaulki](#).

butano

butroi iz. (arrantza-tresna) *Sin.* [pertola](#).

butun* e. [gutun](#).

butxet* e. [buxet](#).

butz* e. [putz](#).

butzu* e. [putzu](#).

buxadura

buxatze

buxer* e. [harakin](#).
 buxeria* e. [harategi](#).
buxet iz. *Ipar*. 'aurrekontua'.
buxi iz. *Zub*. 'poxia'.
buxon iz. 'tapoia'.
 buzeatzaile* e. [murgilari](#).
buzkantz
buzo iz. *g.er*. 1 'eskafandraria, murgilaria'. 2 'laneko arropa-mota, lohihartzekoa'.
buzoi iz. 'postontzia'.
buzoka iz. *Ipar*. 1 'zapelatza'. 2 'saia'.
buztan
 buztan(-)moko
buztanbeltz iz. *Oblada melanura*.
buztandu, **buztan(du)**, **buztantzen**. *da ad*.
buztandun
buztangorri iz. *Phoenicurus sp.*
buztanikara iz. *Motacilla sp.*
buztankada
buztanluze iz. *Aegithalos caudatus*.
buztanzuri iz. *Oenanthe sp.*
 buztarri* e. [uztarri](#).
buztin
 buztin(-)lur
buztingile iz. *g.er*. 'buztinlaria'.
buztingintza
buztingorri
buztinki iz. 'buztinezko gauzakia'; 'buztina gai bezala hartua'.
buztinlari
buztinola
buztintsu
buztinzuri iz. 'buztin-mota zuria'.
 buzuntz* e. [burzuntz](#).
byte iz. *Inform*.
c iz. 'euskal alfabetoaren hirugarren letra'.
caboverdetar (herritarra).
cal 'kaloria-ren sinboloa'.
camping iz. edo [kanpin](#).
campus
canberrar (herritarra).
caracastar (herritarra).
cash flow iz. *Ekon*. (letra etzanetan idaztekoa da).
castristar (herritarra).

cava iz. *Heg*. (ardo apartsua, batez ere Kataluniakoa).
 cello* e. [biolontxelo](#).
charter
chewera (hizkuntza)
chichewa (hizkuntza)
chisinauar (herritarra).
cl 'zentilitro'ren nazioarteko sinboloa.
cm 'zentimetro'ren nazioarteko sinboloa.
collage
 container* e. [edukiontzi](#).
copyright
corpus iz.: *testu zaharren corpora*.
Corpus iz. *Sin*. [Bestaberri](#).
 Corpus egun
cos *Mat*. 'kosinu'ren nazioarteko sinboloa.
costarricar (herritarra).
couché paper
coulomb iz. *Elektr*.
cowboy
cricket
croissant
Cro-Magnongo gizaki
cromlech iz. *Sin*. [harrespil](#).
 cross* e. [kros](#).
cum laude
curriculum
 curriculum vitae
d iz. 'euskal alfabetoaren laugarren letra'.
dabantal iz. *Ipar*. 'mantala'.
daborduko adlag. *Bizk*. 'dagoeneko'.
dadaismo
dadaista
dado
dafaila iz. *Ipar*. 'zamaa'.
daga iz. 'ezpata laburra'.
dagoeneko adlag.: *luze iritzita ere banago dagoeneko; hori, urte haietan, dagoeneko aldarrikatua zuten Altubek eta*.
dagonil iz. *h*. [abuztu](#).
dailu iz. *Ipar*. 'sega'.
dakartar (herritarra).
 dakatar* e. [dhakatar](#).
daktiliko izond. *Liter*.
daktilo iz. *Liter*.
daktilografia iz. *Ipar*. 'mekanografia'.

dalai-lama**daldara** iz. *Ipar.* eta *Naf. h.* [dardara](#).**dalia** iz. *Dahlia variabilis*.**dalmaziera** (hizkuntza).**daltonismo****dama****dama-joko****damak** *pl.* (joko-izena).**damaskinatu** iz. eta izond.**damasko****damaskoar** (herritarra).**damatxo****damnagarri** izond. *Zah. Erl.* 'kondenatzen duena'.**damnatu**, *damna*, *damnatzen*. *da/du ad. Zah. Erl.* 'kondenatu'.**damnazio** iz. *Zah. Erl.* 'kondenazioa'.**damu** iz. 1 'damutasuna, garbaia'. 2 *Ipar.* 'kaltea'.**damu-domaia** *Ipar.* 'kalte-galera': *bizikleta kaskatu didazue eta hautsi; damu-domaia zor dizkidazue*.**damu egin** 'kalte egin'.**damu izan**: *gero ez dute damu izango orain horrela ibilia?***damu hartu** *g.g.er.* 'damutu; atsekabetu'.**damu-otoitz** *Erl.***damutan egon****damutan izan** *da ad. Ipar. g.er.***damuzko****damuarazi**, *damuaraz*, *damuarazten*. *du ad.***damudun** izond. eta iz. *g.er.* 'damutua'.**damugarri****damukizun****damurik** adlag. 'tamalez, zoritxarrez'.**damutasun****damutu**, *damu(tu)*, *damutzen*. *da/zaio ad.:* *damutu zitzaidan eman nizkion atsekabeez; bost aldiz damutu zait etxean sartua (edo sartzea)*.**damuztatu**, *damuzta*, *damuztatzen*. *du ad. Ipar. Zah.* 'atsekabetu, nahigabetu'.**danba** batez ere onomat.**danbada** iz.**danbadaka****danbateko** iz.**danbolin** iz. 1 'musika tresna': *danbolin berri, soinu berri*. 2 'danbolina jotzen duena'. 3 'gaztainak-eta erretzeko tresna'.**danbolin-jotzaile****danbolintero** iz. *Herr.***danbor****danborrada****danborrari****danda** iz. 'danga, kanpai-kolpea'.**dan-dan** onomat.**dandarrez** adlag. *Bizk.* 'arrastaka'.**dandy****danga** onomat. eta iz.**dangada** iz.**danga-danga** onomat.**dangateko** iz.**daniar** (herritarra).**daniera** (hizkuntza).**danimarkar** (herritarra).**dantela*** e. [dentela](#).**dantza** iz.: *dantza klasikoa; herri dantzak*.**dantza egin****dantza-lagun****dantza lotu****dantzan****dantzan egin****dantza-soka****dantzaldi****dantzaleku****dantzarazi**, *dantzaraz*, *dantzarazten*. *du ad.***dantzari****dantzatoki****dantzatu**, *dantza(tu)*, *dantzatzen*. *da/du ad.:* *arratsalde osoan dantzatu naiz (ez *dantzatu dut); aurrekua dantzatu dut; makila dantzatu dut*.**dantzazale****dapa** onomat.**daratulu****dardai** iz. *g.g.er.***dar-dar****dar-dar egin****dar-dar eragin****dardara****dardaran** adlag. *Ipar.* 'dardaraz'.**dardaraz**

dardaragailu iz.

dardaragarri izond. 'dardararazten duena':
ikara dardaragarri batek eraginda.

dardaraka adlag. *Sin.* [dardarka](#).

dardarakor izond. 'dardaratzeko joera duena';
erraz dardaratzen dena'.

dardaraldi

dardararazi, dardararaz, dardararazten. *du* ad.
dardarati* e. [dardarti](#).

dardaratsu izond. *g.er.*

dardaratu, dardara(tu), dardaratzen. *da/du* ad.:
asko dardaratu naiz; makila dardaratu dut.

dardarikatu, dardarika, dardarikatzen. *da/du*
ad. *Batez ere Ipar.*

dardarizo iz. *Heg.* 'dardara'.

dardarka adlag. *Heg.*

dardarkari izond. eta iz. *Fon.*

dardarti

dardo

daressalaamdar (herritarra).

darwinismo

darwinista

dasta iz. 'dastatzea'.

dastaleku

dastamen

dastarazi, dastaraz, dastarazten. *dio* ad.

dastatu, dasta(tu), dastatzen. *du* ad.

dastatzaile iz.: *ardo-dastatzailea.*

dastatze iz.: *sagardo-dastatzea.*

data

datatu, data(tu), datatzen. *du* ad.

datazio

datibo

datil

datilondo iz. *Phoenix dactylifera.*

dato* e. [dado](#) eta [datu](#).

datu

datu-banku

datu-base

datutegi

dauhahtar (herritarra).

dB 'dezibel'en (nazioarteko) sinboloa.

de iz. "d" letraren izena.

deabru

deabruak eraman

deabruak hartu

deabruz egin *Ipar.:* *gerla ikaragarria,*
deabruz egina!

deabrudun

deabrukeria

deabrutto

deabrutu, deabru(tu), deabrutzen. *da/du* ad.

deabrutxo

deabrutzar

deabruka

deabruzko izlag.

deabruzatu, deabruzta, deabruztatzen. *da/du*
ad. *g.er.*

deadar* e. [deiadar](#).

deanbulatorio iz. *Arkit.*

debadio iz. *Ipar. g.g.er.* 'eztabaida, liskarra'.

debalde adlag. 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'alferrik':
debalde duzu deusen erratea. 2 *Heg. Lgart.*
'doan, urrik'.

debaldeko izlag.: *orain artean debaldekoa*
izan da anitz garrasi.

debaldetan adlag. *Ipar.* 'alferrik'.

debalde utzi *Ipar.* 'bazter utzi': *ene Jainkoa,*
zertako nauzu debalde utzi?

debaluatu, debalua, debaluatzen. *da/du* ad.

debaluazio

debate iz. 'eztabaida'.

debeigarri izond. *Zub. g.er.* 'aspergarria,'
gogaikarria'.

debeiatu, debeia, debeiatzen. *da/du* ad. *Zub.*

debeiu iz. *Zub.*

debekarazi, debekaraz, debekarazten. *dio* ad.

debekatu, debeka, debekatzten. *du* ad.

debekatzale iz. *g.er.*

debeku

debeku izan

debekuzko

debekualdi iz.: *ehiza-debekualdia.*

debelopatu* e. [garatu](#).

deblauki adlag. *Ipar.*

deboilamendu iz. *Ipar.* 'nahasmendua'.

deboilatu, deboila, deboilatzen. *da/du* ad. *Ipar.*
1 'suntsitu, desegin'. 2 'nahasi'.

deboto

debox izond. *Ipar. g.er.* 'biziotsua, lizuna'.

deboxkeria iz. *Ipar. g.er.* 'bizioa, lizunkeria'.

debozio

debozioko izlag.: *debozioko urratsak*.

deboziazko izlag.: *deboziazko liburua*.

deboziotsu izond. *Zah.*

debrientxo interj. *Ipar.*

debru* e. [deabru](#).

dedal* e. [titare](#).

dedikatu, dedika, dedikatzen. 1 *da* ad. h. (zerbaitetan) [ari izan](#). 2 *du* ad. h. (diskoa, eliza, etab. norbaiti) [eskaini](#). 3 *da* ad. h. [arduratu](#).

dedikazio iz. h. [arduraldi](#).

dedu iz. g.g.er. 'ohorea'.

deduktibo**dedukzio**

deduzitu, deduzi, deduzitzen. *du* ad.

defendatu, defenda, defendatzen. 1 *du* ad. h. - [en alde egin](#), [aldeztu](#), [babestu](#). 2* e. [debekatu](#).

defendatzaile

defenditu, defendi, defenditzen. *du* ad. *Lgart.*

h. [-en alde egin](#), [aldeztu](#), [babestu](#).

defenditzaile* e. [defendatzaile](#).

defentsa iz.: *defentsa-sistema; defentsa-ministerio*.

defentsa egin

defentsari izond.: *abokatu defentsaria*.

deferente izond. *Anat.:* *hodi deferentea*.

definitibo* e. [behin betiko](#), [erabateko](#).

definitu, defini, definitzen. *du* ad.

definitzaile**definizio****defizit**

defizitario izond.

deformatu, deforma, deformatzen. *da/du* ad. *Med., Teknol.*

deformatzaile izond. *Med., Teknol.*

deformazio iz. *Med., Teknol.*

defot izond. *Gaur batez ere Zub.:* *emazte haur gabea, esterila, defota, antzua eta fruitu gabea*.

defuntu

degeneratu, degenera, degeneratzen. *da/du* ad. 'endekatu'.

degenerazio iz. 'endekatzea'.

degradatu, degrada, degradatzen. *da* eta *du* ad.

degradazio iz.

dei**dei egin**

deiez adlag. (Batez ere *egon* aditzarekin erabiltzen da). *Sin.* [deika](#).

dei-hitz

(eliz) **dei** *pl.* *Sin.* [manak](#) (*Ipar.*), [deierak](#) (*Bizk.*).

deiadar**deiadar egin**

deiadarrez adlag. 'deiadarka'.

deiadarka adlag.

deiadarkari izond. *g.er.*

deialdi

deiarazi, deiaraz, deiarazten. *du* ad. *Batez ere Ipar.*

deiera iz. *Bizk. pl.* '(eliz) deiak'.

deigarri

deihadar* e. [deiadar](#).

deika

deiktiko izond. *Hizkl.*

deismo

deitarazi* e. [deiarazi](#).

deitatu, deita, deitatzen. *da* eta *du* ad. *Ipar.* *Zah.* 'deitu'.

deitoragarri

deitoratu, deitora, deitoratzen. *du* ad.

deitoratzaile**deitoratze****deitore**

deitu, dei(tu), deitzen. *du* (*Ipar.* eta *Naf.*) eta *dio* (*Bizk.* eta *Gip.*) ad.

deitura**deitzaile****deitze**

deitzi* e. [jetzi](#).

deixi iz. *Hizkl.*

deizio iz. 'izena, izendapena'.

dejada iz. *Kirol.*

dejeneratu* e. [degeneratu](#).

dekadente izond. *Arte, Liter.*

dekadentzia iz. (Kasu batzuetan egokiagoak dira *gainbehera*, *erorialdi*, *itzaltze...* bezalakoak).

dekaedro iz. *Geom.*

dekagono**dekagramo****dekalitro****dekalogo**

dekametro**dekano****dekanotza****dekapodo****dekatloi** iz. *Kirol*.**deklamatu**, deklama, deklamatz. *du* ad.**deklamazio**deklarapen* e. [deklarazio](#).**deklaratu**, deklaratu, deklaratzen. *du* ad. 1 *Zuz.*

(Batez ere epaiketaren inguruko adierarekin

erabili izan da) h. [adierazpena\(k\) egin](#). 2 h.[adierazi](#), [agertu](#), [aitortu](#), [azaldu](#), etab.**deklaratzaile** iz. *Zuz.* h. [adierazle](#), [adierazpen egile](#)...**deklarazio** iz. *Zuz.* h. [adierazpen](#).**deklinabide** iz.: *deklinabide-atzizkia*;*deklinabideko kasuak*.**deklinatu**, deklina, deklinatzen. *da/du* ad.**deklinazio**dekoradore* e. [dekoratzaile](#).**dekoratu 1**, dekora, dekoratzen. *du* ad. 1'apaindu'. 2 *Ipar*. 'domina eman'.**dekoratu 2** iz. *Antz.*, *Zin*.**dekoratzaile****dekorazio****dekretatu**, dekreta, dekretatzen. *du* ad. *Batez ere Zuz.***dekretu** iz. *Zuz.*: *lege-dekretua*.**dekuma** iz. *Zah.* g.g.er. h. [hamarren](#).**dekurrente** izond. *Bot.* eta *Mikol.* 'organoez mintzatuz, beste baten gainean luzatzen dena'.**delako** (aditzaren aldiaren eta numeroaren arabera aldatzen da): *Crimée delako aurkintzan soldadu zaurituen artatzen ari da*; *fakir zelako batek bere lanean nolako gauzak egiten zituen ikusteko*; *short direlako galtzamatzak*; "Zazpigarren..." zirelako film gehiegi ikusia nintzen.delegaritze* e. [ordezkaritze](#), etab.**delegatu**, delega, delegatzen. *du* ad. *Zuz.*(hobestekoak dira *ordezkaritze eman*, *x-ren esku utzi*, etab.).**delegazio** iz. *Zuz.* (hobestekoa da *ordezkaritze*).**delfin** iz. 1 *Hist.* '(Frantzia) erregearen lehen semea, premua'. 2* e. [izurde](#).**deliberamendu** iz. 'erabakia'.**deliberatu**, delibera, deliberatzen. *da/du* ad. 'erabaki'.**deliberatuki****deliberatze****deliberazio** iz. *Zah.* 'erabakia'.deliberazione* e. [deliberazio](#).**delibero** iz. 'erabakia'.**delikatu**delineante* e. [delineatzaile](#).**delineatzaile** iz. *Heg.***delineazio** iz. *Heg.***delinkuentzia** iz. 'delitugintza'.**delirio** iz. 'eldarnioa'.**delitu****delitugile****delitugintza****delizios** izond. *Jas.***delko** iz. *Teknol.***delta****dema****demagogia****demagogiko****demagogo****demanda** iz. 1 'liskarra'. 2 'errieta, ahakarra'.**demas** izond. *Batez ere Bizk. Beh.* 'handia, izugarria': *mozkor demasa harrapatu genian atzo*.**demazale**demendreneko* e. [den mendreneko](#).**demografia****demografiko****demokrata****demokratiko****demokratikoki****demokratizatu**, demokratiza,demokratizatzen. *da/du* ad.**demokratizazio****demokrazia****demokristau** iz. h. [kristau-demokrata](#).**demoniatu** iz. eta izond.**demonio** 1 iz.: *demonioa baino gaiztoagoa*. 2interj: *zer demonio da hau?*; *nola demonio**atera zarete presondegitik?* 3 izond.: *tiro bat**zangoan sakatu zidan aleman demonio batek*.**demoniokeria** iz. 'deabrukeria'.

demontre interj. *Lgart.*

demonstratibo* e. [erakusle](#).

demonstratu, demostra, demostratzen. *du* ad. 1 'frogatu'. 2 *Gip. Beh.* 'adierazi'.

demostrazio iz. 'froga'.

dena *mug.* 'guztia'.

dena dela

dena delako

dena den

den-dena

denerako

denetariko

denario

denbora

denbora batean 'aspaldi, lehen'.

denbora bateko izlag. 'aspaldikoa, lehengoa'.

denbora berean

denbora luzean: *denbora luzean gaixorik daudenak.*

denbora erdiz

denboran adlag. *Ipar.* 'lehen'.

denbora osoko

denbora osoz

denbora-pasa iz. eta adlag.

denborarekin adlag. 'gero, denbora bat igarotakoan'.

denboraz

denborazko

denboraldi

denboraldi-aurre: *denboraldi-aurreko saioetan ongi ari izan dira futbolariak.*

denborale iz. *Heg.* 'ekaitza'.

denda

dendaoste iz. *Bizk.*

dendari iz. 1 *Gaur Ipar.* eta *Naf.* 'jostuna'. 2 *Heg.* 'denda-jabea' eta 'dendako langilea'.

dendaritza

dendatu, denda(tu), dendatzen. *da* eta *du* ad. *Bizk. g.g.er.*

dendrita iz. *Anat., Miner.*

dendu iz. *g.er.* 'oreka'.

denganino iz. *Bizk.* 'demonio'ren leungarria.

denge iz. *Med.* (eritasuna).

denik eta... -en: *ezeren faltarik ez duenik ez dago munduan, denik eta aberatsena izanda ere.*

denotatu, denota, denotatzen. *du* ad. *Hizkl.*

denotazio iz. *Hizkl.*

dentela iz. *Ipar.* 'parpaila'.

dentifriko* e. [hortzetako pasta](#).

dentista

dentsitate

dentso izond. *Fis.*

denuntzia iz. h. [salakuntza](#), etab.

deontologia

departamendu iz. (Frantziako administrazio barrutia).

departamentu iz. (saila).

dependente* e. [mendeko](#).

dependentzia

deportatu, deporta, deportatzen. *du* ad.

deportazio

deporte* e. [kirol](#).

deportista* e. [kirolari](#).

depositu iz. *Heg.* (Batez ere likidoak gordetzeko ontzia).

depresibo izond. *Psikol.*

depresio

deprimitu, deprimi, deprimitzen. *da/du* ad.

depuradora* e. [araztegi](#).

derbi

deribagarri izond. *Mat.*

deribatu 1, deriba, deribatzen. *da* ad. *Mat., Elektr.*, etab.

deribatu 2 iz. *Mat., Elektr.*, etab. (*Hizkl. eratorri*).

deribazio iz. *Mat., Elektr.*, etab. (*Hizkl. eratorpen*).

dermatitis

dermatologia

dermatologo

dermio iz. *Naf.*

dermis

derrepente adlag. *Heg. Beh.* 'bat-batean'.

derrigor adlag. *Heg. h.* [baitezpada](#), [nahitaez](#).

derrigorrean adlag. *Heg. h.* [behartuta](#).

derrigorrez* e. [derrigorrean](#).

derrigorre(z)ko izlag. *Heg. h.* [baitezpadako](#), [nahitaezko](#).

derrigortu, derrigor(tu), derrigortzen. *du* ad.

Heg. h. [behartu](#).

desabantaila

desadostasun

desafiatsu, desafia, desafiatzen. *du* ad. *Beh.*

desafinatu, desafina, desafinatzen. *du* ad. *Heg.*

Mus. h. [tonua galdu](#), [tonutik irten](#).

desafio

desafioa bota

desafio egin

desafioka

desagerketa* e. [desagerpen](#), [desagertze](#).

desagerpen

desagerrarazi, desagerraraz, desagerrarazten.

du ad.

desagertu, desagertu, desagertzen. *da* ad.

desagertze

desakordatu, desakorda, desakordatzen. *du*

ad. *Ipar.* *Mus.* h. [tonua galdu](#), [tonutik irten](#).

desakralizatu, desakraliza, desakralizatzen. *du* ad.

desakralizazio

desamodio iz. *g.er.*

desamortizazio iz. *Hist.*

desanexio iz. *Pol., Admin., Zuz.*

desanexionatu, desanexiona, desanexionatzen.

du ad. *Pol., Admin., Zuz.*

desanparatu, desanpara, desanparatzen. *du* ad.

g.g.er.

desantolatu, desantola, desantolatzen. *du* ad.

desarau izond. *Zub.* 'eragabea, itxuragabea'.

desarmatu, desarma, desarmatzen. *du* ad.

desarmatze

desarra iz. *Zah. g.er.* 'tiroa'.

desarrazoi

desarroilatu* e. [garatu](#).

desarroilo* e. [garapen](#).

desastre iz. *Lgart.*

desatsegin izond.

desberdin izond. *Sin.* [ezberdin](#).

desberdindu, desberdin(du), desberdintzen.

da/du ad. *Sin.* [ezberdindu](#).

desberdinki

desberdintasun iz. *Sin.* [ezberdintasun](#).

desberdintza iz. *Mat.*

desberdintzapen

desbidazio* e. [desbideratze](#), [desbideraketa](#), [desbiderapen](#).

desbide

desbideraketa

desbiderapen

desbideratu, desbidera, desbideratzen. *da/du* ad.

desbideratze

desbistatu, desbista, desbistatzen. *da/du* ad.

Ipar. 'desitxuratu, itsustu'.

desblokeatu, desblokea, desblokeatzen. *du* ad.

desditxa iz. 1 *Zah.* 'zoritxarra'. 2 *Herr.*

'iskanbila; zarata'.

desditxatu izond. *Zah.* 'dohakabea'.

deseatu, desea, deseaten. *du* ad. *Heg.* h.

[desiratu](#).

desegile

desegin, desegiten. *du* ad.

desegite

desegituratu, desegitura, desegituratzen. *du* ad.

desegoki

desegokikeria iz.: horrelako desegokikeriek ez naute gehiegi nahigabetzen.

desegokiro adlag. 'desegoki, era desegokian'.

desegokitasun iz.: egokitasunaren

aldamenean ez dira desegokitasunak eskas.

desein iz. *Ipar.* 'marrazkia'.

deseinu iz. *Ipar. Zah.* h. [asmo](#), [xede](#).

desengainatu, desengaina, desengainatzen. *da/du* ad.

desengainu

desenkusa

desenkusatu, desenkusa(tu), desenkusatzen. 1 *du* ad. '(hutsegitea) zuritu'. 2 *da* ad. 'aitzakia jarri'.

deseraiki, deseraiki, deseraikitzen. *du* ad. *Sin.*

[desmuntatu](#).

deseraikigarri izond. 'deseraiki daitekeena'.

deseroso izond. *Sin.* [ezeroso](#).

deserosotasun iz. *Sin.* [ezerosotasun](#).

deserri

deserriratu, deserrira, deserriratzen. *da/du* ad.

deserriratze

deserritu izond.: *Evaren ume deserrituak*.

deserrotu, deserro, deserrotzen. *du* ad.

deserrotze iz.: *deserrotzearen eta zorionik ezaren kronikaria.*

desertatu, deserta, desertatzen. *du* ad.

desertore

desertu iz. *Lit.* h. [basamortu](#).

desertzio

desesperantza

desesperatu, desespera, desesperatzen. *da/du* ad.

desesperazio

desespero iz. *g.er.* 'desesperazioa'.

desestali, desestal, desestaltzen. *du* ad. *g.er.*

deseuskaldundu, deseuskaldun(du), deseuskalduntzen. *da/du* ad.

desfasatu, desfasa, desfasatzen. *da* ad. *Fis.*

desfase iz. *Fis.*

desfiguratu, desfigura, desfiguratzen. *da/du* ad. *Zah.* 'desitxuratu, itxuragabetu'.

desfilatu, desfila, desfilatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea).

desfile

desgaitu, desgai(tu), desgaitzen. *da/du* ad.

desgarai

desgaste* e. [higadura](#).

desgisatu, desgisa, desgisatzen. *da/du* ad. *Zah.* 'mozorroto, itxuragabetu, desitxuratu'.

desgogara adlag.

desgogarako izlag.

desgrazia

deshidratatu, deshidrata, deshidratatzen. *da/du* ad.

deshidratazio

desilusio

desinentzia iz. *Hizkl. Sin.* [hondarki](#).

desinfektatu, desinfekta, desinfektatzen. *du* ad.

desinfektatzaile

desinfekzio iz. *Med.* 'desinfektatzea'.

desintegratu, desintegra, desintegratzen. *da/du* ad.

desintegrazio

desinteresatu izond.

desintoxikatu, desintoxika, desintoxikatzen. *da/du* ad.

desio iz. *Heg.* h. [desira](#).

desio izan. *du* ad. *Batez ere Gip.*

desira

desira izan *du* ad.

desiragarri

desirarazi, desiraraz, desirarazten. *dio* ad.

desiratu, desira(tu), desiratzen. *du* ad.

desirkunde iz. *Ipar.*

desitsatsi, desitsats, desitsasten. *da/du* ad. *g.er.* 'askatu'.

desitxuratu, desitxura, desitxuratzen. *da/du* ad.

desitxuratze

desjabetu, desjabe(tu), desjabetzen. *du* ad. 'jabetza kendu'.

desjabetze

deskafeinatu izond. 'kafeinagabea'.

deskalabru iz. *Heg. Beh.*

deskalifikatu, deskalifika, deskalifikatzen. *du* ad. *Kirol.*

deskalifikazio iz. *Kirol.*

deskantsatu, deskantsa, deskantsatzen. 1 *da* ad. h. [atseden hartu](#). 2 *da/du* ad. *Ipar.* h. [lasaitu](#).

deskantsu iz. 1 h. [atseden](#). 2 h. [lasaitasun](#).

deskantsuan adlag.: *deskantsu ederrean hitz egiten du.*

deskantsu hartu

deskantsuz adlag.: *deskantsuz nengoen neure etxean.*

deskapitalizatu, deskapitaliza, deskapitalizatzen. *da/du* ad.

deskarga

deskargatu, deskarga(tu), deskargatzen. *du* ad.

desklasifikatu, desklasifika, desklasifikatzen. *du* ad. '(sekretepean zegoena) eskuragai ipini'.

desklasifikazio

deskodetu, deskode, deskodetzen. *du* ad.

deskodifikatu* e. [deskodetu](#).

deskolonizazio

deskomekatu* e. [eskumikatu](#).

deskonektatu, deskonekta, deskonektatzen. *da/du* ad. *Heg.*

deskonposaketa iz. *Fis., Kim., Mat.*

deskonposatu, deskonposa, deskonposatzen. *da/du* ad. *Fis., Kim., Mat.*

deskonposatzaile iz. *Fis., Kim.*

deskonposatze iz. *Fis., Kim., Mat.*

deskonposizio iz. *Fis., Kim., Mat.*

deskontatu, deskonta, deskontatzen. *du* ad.
Ekon. 'deskontua egin'.

deskontu

deskribaezin izond.

deskribapen

deskribatu, deskriba, deskribatzen. *du* ad.

deskribatzaile

deskripzio

deskubrimendu* e. [aurkikuntza](#).

deskubritu* e. [aurkitu](#).

deskuidatu, deskuida, deskuidatzen. *da* ad.
Herr.

deskuidu iz. *Heg. Beh.*

deskuiduan adlag. *Herr.* h. [oharkabean](#);
[menturaz](#).

deslai

deslai utzi

deslaitu, deslai(tu), deslaitzen. *du* ad. *Bizk.*
g.er. 'deslai utzi, askatu'.

desleial

desleialkeria iz. *g.er.*

desleialtasun

deslotu, deslot(u), deslotzen. *da/du* ad. *g.er.*

desmaiatu, desmaia, desmaiatzen. *da* ad. *Heg.*
g.er. 'zorabiatu'.

desmasia iz. *Ipar.*

desmilitarizatu, desmilitariza,
desmilitarizatzen. *du* ad.

desmitifikatu, desmitifika, desmitifikatzen. *du*
ad.

desmitifikazio

desmuntatu, desmunta, desmuntatzen. *du* ad.
Sin. [deseraiki](#).

desneke iz. *g.er.* 'atsedena'.

desnibel iz. *Geogr.* (eta mendi-kirola).

desobediente izond.

desobedientzia

desobeditu, desobedi, desobeditzen. *du* ad.

desobeditzaile izond. *Zah.*

desohoragarri

desohoratu, desohora, desohoratzen. *du* ad.

desohoratze

desohore

desohore izan. *da/du/zaio* ad. *g.er.*

desohorezko

desondra iz. h. [desohore](#).

desondragarri izond. h. [desohoragarri](#).

desondratu, desondra, desondratzen. *du* ad. h.
[desohoratu](#).

desoneskeria iz. *Zah.*

desonest izond. *Zah.*

desordena

desordenatu, desordena(tu), desordenatzen. *du*
ad.

desordu iz. *Sin.* [ezordu](#).

desoreka

desorekatu, desoreka(tu), desorekatzen. *da/du*
ad.

desoren iz. *Ipar. g.er.* 'desordua'.

desoxirribonukleiko izond. *Biol.*

desparekatu izond. *Kim.*

despatxu* e. [bulego](#), etab.

despedida iz. *Beh.*

despeditu, despediti, despeditzen. 1 *da/du* ad.
'agur egin'. 2 *du* ad. 'kaleratu'.

despendio iz. *Ipar.* 'gastua'.

despentsa iz. *Gaur Heg.* h. [janaritegi](#), [jaki-](#)
[toki](#).

despertadore* e. [iratzargailu](#).

despit iz. *Ipar. Zah.*

despita iz. *Gip. g.g.er.* 'liskarra'.

despitu, despita(tu), despitatzen. *da* ad. *Zah.*

desplazamendu iz. *Fis.*

desplazatu, desplaza, desplazatzen. *da* ad. *Fis.*
(bestetan hobestekoak dira *lerratu*, *lekualdatu*,
etab.)

desplazer iz. *g.er.* 'atsekabea'.

desplazer egin *Zah.*

despopulatu, despopula, despopulatzen. *da/du*
ad.

despota iz.

despotiko izond.

despotismo

despreziatu, desprezia, despreziatzen. *du* ad.
Zah. 'mespretxatu, gutxietsi'.

desprezio iz. *Zah.* 'mespretxua, gutxiespena'.

destaina

destainaz

destainaka adlag. *g.er.*

destainari izond. *g.er.*

destajuan adlag. *g.er.* 1 'jo eta ke'. h.
abespeluan. 2 h. [alde batera \(eman, hartu, utzi, ari izan...\)](#), [honenbestean \(eman, hartu\)](#) eta abar.
destakamentu iz. *Heg. Mil.*
destatu, desta, destatzen. *da* eta *du* ad. *g.er.*
destenore
desterratu, desterra, desterratzen. *du* ad. h. [erbesteratu](#).
desterru iz. h. [erbeste](#).
destilagailu iz. 'alkohola-eta destilatzekeo tresna'.
destilatu, destila, destilatzen. *du* ad.
destilatze
destilazio
destinatu, destina, destinatzen. *du* ad.
destino
destokitu, destoki, destokitzen. *da/du* ad. *g.er.* 'bere tokitik atera'.
destorbatu, destorba, destorbatzen. *du* ad. *Naf.* eta *Ipar. Zah.* 'eragotzi, trabatu'.
destorbu iz. *Naf.* eta *Ipar.*
destrogiro izond. *Kim.*
desugertu, desuger, desugertzen. *du* ad. *Teknol.*
deszentralizatu, deszentraliza, deszentralizatzen. *du* ad.
deszentralizazio
deszifratu, deszifra, deszifratzen. *du* ad.
detektagailu
detektatu, detekta, detektatzen. *du* ad.
detektibe
detektibe pribatu
detekzio
 detenitu* e. [atxilotu](#).
detergente iz. eta izond.
 determinante* e. [determinatzaile](#).
determinatu, determina, determinatzen. *du* ad.
determinatzaile
determinazio
determinismo
determinista
detritiko izond. *Geol.*
detritu
detxema iz. *Ipar.* h. [hamarren](#).

deun 1 izond. (normalean beste izen baten ondoan) h. [san\(tu\)](#), [done](#).
deun 2 iz. *g.g.er.* 'santua': *aingeruak eta zeruko deunak*.
deunga izond. h. [donge](#).
 deungaro* e. [dongaro](#).
deus
deus ere
deus gutxi
deusik
deusez izond.
deuseztapen
deuseztasun
deuseztatu, deusezta, deuseztatzen. *da/du* ad.
deuseztatze
 deuseztu* e. [deuseztatu](#).
deusgabe izond. *Ipar. g.er.* 'behartsua'.
deusgai izond. *Ipar. Zah.:* *ez da deusgai edertasuna, lagun ez badu ontasuna*.
dezente *Lgart.:* *jende dezente etorri da jaialdira; jertse hau da duen arropa dezenteena*.
dezepzio
dezibel iz. *Fis.* (cf. dagokion sinboloa: [dB](#)).
dezigramo
dezilitro
dezimal 1 izond. 'hamartarra'. 2 iz. 'hamarrena'.
dezimetro
dezimetro koadro
dezimetro kubo
 dezisibo* e. [erabakigarri](#).
dhakatar (herritarra).
diabetes
diabetiko
diabolo iz.
diadema
diafragma
diagnosi
diagnostikatu, diagnostika, diagnostikatzen. *du* ad.
diagnostiko
diagonal
diagrama
diakono iz.: *Ekialdeko emakume diakonoen garrantzia*.

diakonotza**diakre** iz. *Ipar*. 'diakonoa'.**diakritiko** izond. *Hizkl*.**diakronia****diakroniko****dialektal** izond.: *ingeles dialektala*.**dialektika****dialektiko****dialekto****dialektologia****dialisi**dialogo* e. [elkarrizketa](#).**diamagnetiko** izond. *Fis*.**diamante****diametral** izond.**diametro****diana 1** iz. *Mil.*: *diana jo*.diana 2* e. [zuri](#), [xede](#), [jomuga](#), eta abar.**diapasoi****diapiro** iz. *Geol*.**diaporama****diapositiba****diaspora****diastole****diatomeo** iz. *Biol*.**diatomiko** izond. *Kim*.**diatoniko** izond. *Mus*.**dibergente** izond. *Fis.*, *Mat*.**dibergentzia** iz. *Fis.*, *Mat*.**dibertiarazi**, dibertiaraz, dibertiarazten. *du ad*.**dibertigarri****dibertitu**, diberti, dibertitzen. *da ad*.**dibertsifikatu**, dibertsifika, dibertsifikatzen.*du ad. Biol*.**dibertsifikazio** iz. *Biol*.**dibertsio****dibertsitate** iz. 1 *Biol*. 2 Bestelakoetan erabil aniztasun, bestelakotasun, desberdintasun, eta abar.**dibidendu** iz. *Ekon.*, *Zuz*.**dibinitate** iz. *Zah*.**dibino** izond. *g.g.er*.**dibisa****dibisio** iz. (armadakoa; bestetan, cf. *zatiketa*).**dibortziatu**, dibortzia, dibortziatzen. *da ad*.**dibortzio**dibujo* e. [marrazki](#), [irudi](#), etab.**dibulgazio** iz.**di-da**: *galdera entzun orduko, di-da, baietz erantzun du*.**didaktika****didaktiko****diedro****dielektriko** izond. *Fis*.**diese** iz. *Mus*.**diesel** iz.: *diesel motorra*.diesi* e. [diese](#).**dieta****dietetika****difamatu**, difama, difamatzen. *du ad. Zah*.**diferente** izond. h. [desberdin](#), [ezberdin](#).**diferentzia** iz. h. [alde](#), [desberdintasun](#), [ezberdintasun](#).**diferentzial 1** iz. *Teknol*. (ibilgailuen mekanismoa). 2 izond. *Mat*.: *kalkulu diferentziala*.**diferentziatu**, diferentzia(tu), diferentziatzen. *du ad. Mat*. (bestetan, cf. *bereizi*, *desberdindu*, etab.)**difrakzio** iz. *Fis*.**difteria****difusio** iz. *Fis*. (bestetan, erabil *zabalkunde*, *hedapen*, etab.)**difuso** izond. *Fis*.: *argi difusoa*.digeri-aparatu* e. [digestio\(-\)aparatu](#).digeri-hodi* e. [digestio\(-\)hodi](#).digeriketa* e. [digestio](#).**digeritu**, digeri, digeritzen. *du ad. Sin*.[digestioa egin](#).digeri-tutu* e. [digestio\(-\)hodi](#).**digestio****digestioa egin** *Sin*. [digeritu](#).**digestio(-)aparatu****digestio(-)hodi**digestiobide* e. [digestio\(-\)aparatu](#).**digital****digitalizatu**, digitaliza, digitalizatzen. *du ad*.**digitu****diglosia** iz. *Hizkl*.**diglosiko**dignitate* e. [duintasun](#).**digno** izond. *Zah*.

dignoki adlag. *Zah.*

digrama iz. *Hizkl.*

diharu iz. *Zub.* 'dirua'.

dijeritu* e. [digeritu](#).

dijestitu, dijesti, dijestitzen. *du ad. Zub. h.*

[digeritu](#).

dike

dikotomia

dikotomiko

diktadore

diktadura

diktaketa

diktamen* e. [irizpen](#).

diktatorial izond.

diktatu, dikta, diktatzen. *du ad.*

dilatatu, dilata, dilatatzen. *da/du ad. Fis.*

dilatatzaille izond. *Fis.*

dilatazio iz. *Fis.*

dilema

diletante

diligentzia 1 iz. (orga mota).

diligentzia 2 iz. *Zah. h.* [arreta](#), [ardura](#), etab.

dilinda iz. *Ipar. g.er.* 'zalantza'.

dilindaka

dilin-dalan

dilindan

dilingo adlag. *Ipar.* 'zintzilik, dilindan'.

dilista iz. *Lens culinaris.*

ur-dilista *Lemna minor.*

dilubio iz. *Zah.* 'uholdea'.

diluitu, dilui, diluitzen. *da/du ad. Kim.*

diluzio iz. *Kim.*

dimentsio

dimisio

dimititu, dimiti, dimititzen. *du ad. (nor kasurik gabea). Heg.* 'dimisioa eman'; 'kargua utzi'.

dina 1: *mundu guztia ikara gorrian sartzeko dina da; Euskal Herriak ez du behin ere biltzen bere dina bihi; neskata horren dina ez izateak samintzen hau.*

dinako izlag.: *Elizaren dinako ministroak.*

dina 2 iz. (neurri-unitatea).

dinamika

dinamiko

dinamikotasun

dinamismo

dinamita

dinamitatu, dinamita(tu), dinamitatzen. *du ad.*

dinamizatu, dinamiza, dinamizatzen. *du ad.*

dinamizatzaile

dinamo

dinamometro

dinar iz. (dirua, moneta).

dinastia iz.: *dinastia-eskubideak.*

dinastiko izond.: *eskubide dinastikoak.*

dinbi-danba

dinbili-danbala

din-dan onomat.

dindil

dindilizka adlag. 'dingilizka'.

dindirri iz. *Bizk.*

dingilizka

dinoflagelatu iz. *Biol.*

dinosauro

diodo iz. *Elek.*

dioiko izond. *Bot.*

dionisiako izond.

dioptria

dios interj. *Heg.*

diosal

diosala egin

diosaldu, diosal(du), diosaltzen. *dio ad. g.er.* 'diosala egin, agurtu'.

dioskuro iz. *g.er.* 'mitologia grekoan, Kastor eta Polux bikiei emandako izena'.

dioxido iz. *Kim.*

diozesa iz. *Ipar.* 'elizbarrutia'.

diozesi iz. *Heg.* 'elizbarrutia'.

diplodoko iz. *Paleont.*

diploide izond. *Biol.:* *zelula diploideak.*

diploma

diplomadun

diplomatika iz. 'diplomak eta agiri historikoak ikertzen dituen zientzia'.

diplomatiko izond.

diplomazia

diplomazialari iz.

dipolar izond. *Fis.*

dipolo iz. *Fis.*

diptongo

diputatu

diputatugai

diputatutza**diputazio****dirdai****dirdaiarazi**, dirdaiaraz, dirdaiarazten. *du* ad.**dirdaika** adlag.**dirdaitsu****dirdaitu**, dirdai(tu), dirdaitzen. *da/du* ad. *g.er.***dir-dir****dir-dir** egin**dirdira****dirdira** egin**dirdiran****dirdiraka** adlag.**dirdirarazi**, dirdiraraz, dirdirarazten. *dio* ad.**dirdiratsu****dirdiratu**, dirdira(tu), dirdiratzten. *du* ad. (*nor* osagairik gabea): *eguzkiak dirdiratzten du.***direktiba** iz. 1 *Zuz.* (Europako arau modukoa).2 Bestelakoetan erabil *zuzendaritza.***direktorio** iz. 1 *Hist.* 2 *Inform.***direkzio** iz. 1 (autoarena). 2 h. [helbide](#),[norabide](#), [zuzendaritza](#).direkzional* e. [norabidezko](#), etab.**diru****diru(-)etxe** 'bankua'.**diru-paper****dirutan**: *onena da lur horiek errentan ipintzea, baina ez dirutan, baizik aletan.***(diru) xehe**: *emazu (diru) xehea.***diru(-)zorro****dirualdi****dirubide** iz. 'irabazpidea'.**dirudun****diruketa** iz. *Ipar.* 'dirutza'.**dirukoi** izond. *g.er.* 'diruzalea'.**dirutegi** iz. *g.er.***dirutsu** izond. 'diruduna'.**dirutu**, diru(tu), dirutzen. 1 *du* ad. 'salduz, diru bihurtu'. 2 *da/du* ad. 'aberastu'.**dirutza****diruzain****diruzaintza****diruzale****diruzalekeria****diruzaletasun****diruzaletu**, diruzale(tu), diruzaletzen. *da/du* ad.diruzantza* e. [diruzaintza](#).**diseinatu**, diseina, diseinatzen. *du* ad.**diseinatzaile****diseinu****diseinugile****disekatu**, diseka, disekatzen. *du* ad.**disekzio** iz. *Anat.***disenteria** iz. *Med.***disertazio****disgustu**disidatu* e. [dixidatu](#).**disidente****disidentzia****disimilazio****disimulatu**, disimula, disimulatzen. *du* ad.**disimulu**disipula* e. [isipula](#).**disjuntibo** izond. *Hizkl., Log.*diska* e. [disko](#).**diskete**disketxe* e. [diskoetxe](#).**disko** iz.: *disko gogorra.***disko(-)denda****disko-jogailu****diskodun** izond.: *balazta diskodunak.***diskoetxe**diskogailu* e. [disko-jogailu](#).diskoidal* e. [disko-formako](#), etab.diskontinuitate* e. [eten\(aldi\)](#), [haustura](#), etab.**diskoteka****diskretu** 1 izond. *Mat., Fis.* 'jarraitua ez dena'. 2 iz. *Erl.***diskrezio****diskriminatu**, diskrimina, diskriminatzen. *du* ad.**diskriminatzaile****diskriminazio****diskurtso**diskutigarri* e. [eztabaidagarri](#).diskutitu* e. [eztabaidatu](#).**dislalia** iz. *Med.***dislexia** iz. *Psikol.***disolbaezin** izond. *Kim.***disolbagarri**

disolbagarritasun

disolbatu, disolba, disolbatzen. *da/du* ad. *Kim.*
(beste eremuetan hobe *desegin*, *sakabanatu*,
urtu, etab.)

disolbatzaile izond. eta iz. *Kim.*

disoluzio

disonante izond. *Mus.*

disoziatu, disozia, disoziatzen. *da/du* ad. *Kim.*

disoziazio iz. *Kim.*

disparate iz. *Heg. Beh.*: *disparatea kosta zaio etxe berria.*

disparatu, dispara, disparatzen. *du* ad. *Heg.*
'tiro egin'.

dispentsa

dispentsatu, dispentsa(tu), dispentsatzen. *du*
ad.

dispertsio iz. *Fis.*, *Kim.*

disposizio iz. *Zah.*

disputa iz. *Batez ere Ipar. Zah.*

distal izond. *Anat.*

distantzia**distantziakide****distantziakidetasun**

distentsio iz. *Med.*: *urdaileen distentsioa.*

distiko iz. *Liter.*

distilazio* e. [destilazio](#).

distira**distira egin**

distiradura iz. *g.g.er.* 'distira'.

distiragarri izond. '(zerbaiti) distirarazten diona'.

distirakor izond. 'distiratzen duena, distiratzeko joera duena'.

distirant izond. *Ipar.* 'distiratsua'.

distirarazi, distiraraz, distirarazten. *dio* ad.

distiratsu

distiratu, distira(tu), distiratzen. *du* ad.

distiratzaille

distiratze iz. *g.er.*

distortsio iz. *Elektr.*, *Optika*.

distraitu, distrai, distraitzen. *da/du* ad. *Beh. h.*
[arreta galdu/galarazi](#), [oharkabetu](#), [adigabetu](#),
eta abar.

distributibo izond. *Hizkl. Sin.* [banatzaille](#).

distribuzio iz. *Hizkl. Sin.* [banaketa](#).

distritu

disuasio iz. *Pol.*

disziplinartekotasun* e. [diziplinartekotasun](#).

ditare* e. [titare](#).

diti* e. [titi](#).

ditikume* e. [titiko \(ume\)](#).

ditiranbo iz. *Liter.*

ditxa iz. *Zah.* (eta gaur *Beh.*) 'zoriona'.

ditxagabe izond. *Zah.* 'dohakabea'.

ditxima* e. [detsxema](#).

ditxo iz. *Ipar.* 'esaldi errimaduna, barre eragitekoa edo ziria sartzekoa'.

ditxoka adlag. *Ipar.*

ditxolari iz. *Ipar.*

ditxoso izond. *Zah.*

ditxosozko izlag. *Gip. Beh.*

diuretiko izond. *Med.*

dixidari iz. *Ipar. Zah.*

dixidatu, dixida, dixidatzen. *du* ad. *Ipar. Zah.*
'mehatxatu'.

dixidu iz. *Ipar. Zah.*

dixiduka adlag. *Ipar. Zah.*

diz-diz**diz-diz egin**

dizdiz* e. [diz-diz](#).

dizdizari izond. *g.er.*

dizdizka**diziplina**

diziplinazko izlag.: *diziplinazko prozedura.*

diziplinarteko**diziplinartekotasun****dizipulu**

djibutiar (herritarra).

dm 'dezimetro'ren nazioarteko sinboloa.

do iz. (musika-nota).

doako**doakotasun**

doan adlag. *Sin.* [dohainik](#).

doarik adlag. *Heg. h.* [doan](#).

doarikako* e. [doako](#).

dobela iz. *Eraik.*

dobera* e. [tobera](#).

doblatu, dobla, doblatzen. *du* ad. 'errepikatu' (bertso-amaiera, adib.): *bertsoen doblatzea da haien berdin bururatzea.*

doble

doblezk adlag. *Ipar.* 'bi bider'.

dobloi iz. (Espainiako diru zaharra).

dodekaedro iz. *Geom.*

dodekagono

dodomar (herritarra).

doe* e. [dohain](#).

dogma

dogmakeria

dogmatiko

dogmatismo

dohain

dohaindu, dohain(du), dohaintzen. *du* ad.
'dohatu'.

dohainezko

dohainik adlag. *Sin.* [doan](#).

dohainikako izlag. *Ipar. Zah. h.* [doako](#).

dohaintasun* e. [doakotasun](#).

dohaintza iz. *Zuz.*

dohakabe

dohakabeki

dohakabetasun

dohakabetu, dohakabe(tu), dohakabetzen.
da/du ad.

dohakaitz iz. *Ipar. g.er.* 'zorigaitza,
dohakabetasuna'.

dohatar (herritarra).

dohatasun iz. *Zah. g.er.* 'dohatsutasuna,
zoriona'.

dohatsu

dohatsuki

dohatsutasun

dohatsutu, dohatsu(tu), dohatsutzen. *du* ad.

dohatu, doha, dohatzen. *du* ad. *Ipar.* 'gaitu,
jantzi': *Jainkoak gizon batzuk dohatu ditu
bertsolari izateko; pilotari, predikari dohatua.*

doi 1 izond. eta iz. 'neurri egokikoa': *doiaz
elikatzen gara; mahats-ardo doiak ditu flakoak
azkartzen; soberak azkarrak flakatzen;
bakoitzak bere doia bildu behar zuen egun
guztiez; titare hau ez da ene eriaren doi;
bekatuaren doieko zigorra.* 2 adlag. 'ozta-ozta':
adar-muturrak doi ageri zaizkie.

doi bat 'pixka bat': *aitaren oroitzapena doi
bat bizirik zuen.*

doi-doi(a) adlag. 'ozta-ozta'; 'zehazki'.

doi-doian *g.er.*

doi-doiatarik *Zub.*

bizi-doia

jan-doia 'tripa-truke'.

doiki adlag. *g.er.* 'neurri egokian'.

doikuntza

doilor

doilorkeria

doilorki

doilorkume (irain-hitza).

doilortu, doilor(tu), doilortzen. *da/du* ad.

doinu

doinuera

doitasun

doitu, doi(tu), doitzen. *du* ad. 'neurri egokira
eraman'.

doitxera* e. [aleman](#).

doitzaile

doixtar* e. [alemaniar](#), [aleman](#).

doktoradutza* e. [doktoretza](#), [doktorego](#).

doktore iz.

doktore(-)tesi

doktoregai iz.

doktorego

doktorego(-)tesi

doktoretza

doktrina

doktrinal

doktrinatu, doktrina(tu), doktrinatzten. *du* ad.
g.er.

dokumental iz. (film mota).

dokumentalista

dokumentatu, dokumenta, dokumentatzen. *du*
ad.

dokumentazio

dokumentu

dolamen

dolar

dolare

dolda-belar

dolmen iz. *Sin.* [trikuharri](#).

doloragarri izond. *Ipar. Zah.*

doloratu, dolora, doloratzen. *da/du* ad. *Ipar.*
Zah.

dolore

dolorez

dolorezko izlag.

doloros(o) izond. *g.g.er.*

doloros(o)ki adlag. *g.g.er.*

dolu

dolu izan *du* ad.: *dolu zuen mutikoa poliziaren jauregira eramana(z).*

dolugarri iz. *Ipar.*

dolumen izond. *Zub.* 'dolu'.
dolumin

dolutu, *dolu(tu)*, *dolutzen*. *Batez ere zaio* ad.: *han izatea ez zait dolutu.*

domaia iz. *Ipar.*: *damu-domaia*.

*domatu** e. [hezi](#), [bezatu](#).

domeka iz. *Bizk.* h. [igande](#).

domekero adlag. *Bizk.* h. [igandero](#).

domina

dominante iz. *Mus.*

domingotar

dominikano izond. eta iz. *Ipar.* 'domingotarra'.

dominikar (herritarra)

doministiku

doministiku egin

doministikuka adlag.

domino

*Domi Santore** e. [Domu Santu\(ru\)](#).

domu iz. *g.er.* 'diru-kapitala'.

Domu Santu(ru). *Sin.* [Omiainsandu](#).

don *Heg.* h. [on](#), [jaun](#).

dona (emakume santu batzuen izenarekin erabiltzen da; ik. Euskaltzaindiaren 125. araua).

donado iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'mutilzaharra'.

donario iz. *Gip.* 'baretasuna, lasaitasuna'.

donazio iz. 1 'emaitza'. 2 *Zuz.* 'dohaintza'.

done

donetasun iz. *g.er.* 'santutasuna'.

donetu, *done(tu)*, *donetzen*. *du* ad. *g.er.* 'santutu'.

dongaro adlag. *Bizk.*

donge

dongekeria iz. *g.er.*

dongetasun iz. *g.er.*

dontsu

dontsutasun

dontzeila 1 iz. 'birjina, birjintasuna galdu ez duen emakumezkoa'.

dontzeila(-)diru: *Durango*ko Udalak lau *dontzeila-diru* eman ditu aurtan.

dontzeila 2 iz. *Coris julis*.

dontzeilatasun iz. 'birjintasuna'.

donu iz. *Zah.* 'dohaina, bertutea'.

dopatu, *dopa*, *dopatzen*. *da/du* ad.

dopatze

dopin iz. 'dopatzea'.

doratu, *dora*, *doratzen*. *du* ad. h. [urreztatu](#) (eta sukaldaritzan *gorritu*).

*dornu** e. [tornu](#).

dorpe izond. 'astuna, zaila, gogorra': *Afrikako eguzki dorpearen jasaten; hau bizitza dorpea.*

dorpeki

dorpetasun

dorpetu, *dorpe(tu)*, *dorpetzen*. *da/du* ad. *g.er.* 'gogortu'.

dorre

dorredun

dorretxe

dorretzar

dortoka iz. *Ord.* *Testudinata* eta *Chelonia*.

dorsal izond. eta iz. *Anat.*, *Geol.*, *Hizkl.*, *Kirol.*

dosi

dosier

dostatu, *dosta*, *dostatzen*. *da* ad. h. [jostatu](#).

dosteta iz. h. [josteta](#).

dostetan adlag. 'jostatzen'.

dotatu, *dota*, *dotatzen*. *du* ad. *Zah.* h. [dohatu](#); [hornitu](#).

dote iz. 1 *Sin.* [ezkonsari](#): *Joanak dote ederra ekarri zuen ezkontzara.* 2: *mojagaiaren dotea poliki estimatu zuten.*

dotore izond.

dotoretasun

dotoretu, *dotore(tu)*, *dotoretzen*. *da/du* ad.

*dotoretza** e. [doktoresetza](#).

dotorezia

dotrina iz. 1 h. [kristau\(-\)ikasbidea](#). 2 h.

[doktrina](#).

*doxa** e. [toxa](#).

dozena

dozena(-)erdi

dozenaka

draga iz. *g.er.* 1 'galga'. 2 'itsaspea garbitzeko makina'.

dragatu, *draga(tu)*, *dragatzen*. *du* ad.

dragatze**drago** iz. *Dracaena draco*.**dragoi****dragoitxo** iz. *Tarentola mauritanica*.**draia** iz. *Sin.* [perdigoi](#).**drain****drainatu**, draina, drainatzen. *du* ad.**drakma****drama****dramagile****dramatika** iz.**dramatiko****dramatismo****dramatizatu**, dramatiza, dramatizatzen. *du* ad.**dramatizazio****dramaturgia****dranbal** iz. 'azkoina'.drenaiatu* e. [drainatu](#).drenaje* e. [drain](#).drenatu* e. [drainatu](#).dribbling* e. [driblin](#).**driblatu**, dribla, driblatzen. *du* ad. *Kirol*.**driblatze** iz. *Kirol*.**driblin** iz. *Kirol*.**drill** iz. *Glottod*. 'ariketa'.**droga 1** iz. 'sendagaia'; 'nerbio-sistema zentralari eragiten dion gaia': *droga gogorrek eta bigunak; droga-trafiko handia izaten da kale honetan*. (Hitz elkarketako lehen osagai gisa *droga* forma dagokio, ez **drogo*).**droga 2** iz. *Bizk*. 'iskanbila, istilua'.**droga atera** *Bizk*.**droga egin** *Bizk*.**drogan ibili** *Bizk*.**drogatu**, droga(tu), drogatzan. *da/du* ad.**drogazale****drogazaletasun****drogeria****drogoso** izond. *Bizk*.**dromedario** iz. *Camelus dromedarius*.dronda* e. [drunda](#).**druida****drunda** iz. *g.er*. 'metxa'.**drupa** iz. *Bot*. (fruitu hezurduna).**duatloi** iz. *Kirol*.**dublindar** (herritarra).**duda****duda egin****dudako****dudan** (izan, egon, eman; ipini, jarri).**dudazko****dudagabe** izond.: *gauza ziurra da, dudagabea*.**dudagabeko** izlag.**dudaldi****duda-muda****duda-mudako** izlag.**dudarazi**, dudaraz, dudarazten. *dio* ad.**dudatsu** izond. *g.er*. 'dudaz betea'.**dudatu**, duda(tu), dudatzen. *du* ad. h. [duda egin](#), [zalantza egin](#).**dudatze** iz. *g.er*.**duelu** iz. (borroka mota).duende* e. [irratxo](#).**duin****duindu**, duin(du), duintzen. *da/du* ad.**duineztasun** iz. *Zah*.**duingabe** izond. *Bizk*.**duintasun****duintze** iz. *g.er*.**dukat****duke****dukerri****dukesa****duketza****dulabre** izond. *g.er*. '(pertsona) kementsua'.**dultzaina****dultzainero****dultze** izond. *Zah*.**duna****dunba****dunbada****dunbal** iz. 'danbor handia'.**dunbots****dunda****duodeno** iz. *Anat*. 'heste meharra (edo honen zatia)'.**dupa** iz. *Ipar*.dupin(a)* e. [tupina](#).**duple** iz. pl. '(musean) pare bikoitza'.**duplex****durdo** iz. *Labrus bergylta*.**durdula** iz. *Turdus pilaris*.

durdura* e. [durdula](#).

durduza iz. *Ipar*. 'asaldura; zalantza'.

durduzadura iz. *Ipar*.

durduzagarri izond. *Ipar*. *g.er*.

durduzarazi, durduzaraz, durduzarazten. *du* ad. *Ipar*.

durduzatu, durduza(tu), durduzatzen. *da/du* ad. *Ipar*.

duro iz. h. [ogerleko](#).

durunda

durundatu, durunda(tu), durundatzen. *du* ad.

durundi

durundi egin

durundika adlag. *g.er*.

durunditsu

durunditu, durundi(tu), durunditzen. *du* ad. h.

[durundatu](#).

dushanbetar (herritarra).

dute iz. *Lap*. eta *Naf*. 'tea'.

dutxa iz.: *dutxa hartu*.

dutxatu, dutxa(tu), dutxatzen. *da* ad.

dutxulu iz. *Ipar*.

dvandva iz. *Hizkl*.

dzast onomat.

e 1 iz. 1 'euskal alfabetoaren bosgarren letra'. 2 "e" letraren izena.

e 2 interj. *e!*

ea 1 zehar-galderetako partikula.

ea 2 (dei-hitza): *ea bada, ordua da*.

eaka adlag. *Ipar*. 'galdezka'.

ebagi* e. [ebaki](#).

ebakaitz* e. [ebakigaitz](#).

ebakera iz. *Mat.*, *Log*.

ebakerazi* e. [ebakiarazi](#).

ebaketa iz. *Mat.*, *Log*.

ebaki 1, ebakitzen. *du* ad.

ebaki 2 iz.

ebakialdi

ebakiarazi, ebakiaraz, ebakiarazten. *dio* ad.

ebakidura

ebakiera* e. [ebakera](#).

ebakigailu

ebakigaitz

ebakin iz.: *ebakin bat da, atzoko egunkaritik moztua*.

ebakiondo iz.: *zauriaren ebakiondoak sendatzeko ukendua*.

ebakitza iz. *Ipar*. 'erdainkuntza'.

ebakitzaile

ebakitze

ebakortz

ebakuatu, ebakua, ebakuatzen. *du* ad. 'larrialdi batean, jendeaz lekuak hustu'.

ebakuazio

ebakuntza iz. *Med.*: *atzo egin zioten bihotzeko ebakuntza*.

ebakuntza(-)gela *Sin.* [operazio\(-\)gela](#).

ebaluaketa* e. [ebaluazio](#).

ebaluapen* e. [ebaluazio](#).

ebaluatu, ebalua, ebaluatzen. *du* ad.

ebaluazio

ebanista* e. [zurgin](#).

ebanjelari

ebanjeliko izond.: *Eliza ebanjelikoak*.

ebanjelio

ebanjelista* e. [ebanjelari](#).

ebanjelizatu, ebanjeliza, ebanjelizatzen. *du* ad.

ebanjelizatzaile

ebanjelizatze

ebanjelizazio

ebano iz. *Diospyros ebenum*.

ebasgo

ebaska adlag.

ebasketa iz. 1 *g.er*. 'lapurreta'. 2 *Zuz*.

'indarkeriarik erabili gabe inoren gauzaz jabetzea'.

ebaskin iz. *g.er*. 'harrapakina'.

ebasko* e. [ebasgo](#).

ebasle

ebastaile* e. [ebasle](#).

ebaste

ebatondo* e. [ebakiondo](#).

ebatsarazi, ebatsaraz, ebatsarazten. *du* ad.

Batez ere Ipar.

ebatsi, ebats, ebasten. *du* ad.

ebatu* e. [oratu](#).

ebatzi, ebatz, ebatzen. *du* ad.

ebazkizun iz. *g.er*.

ebazle

ebazpen

ebazpide

ebazte**ebiakoitz** iz. *Ipar.* h. [larunbat](#).**ebidentzia**ebili* e. [ibili](#).ebitatu* e. [saihestu](#), [ekidin](#), etab.**ebolutibo****eboluzio****eboluzionatu**, eboluziona, eboluzionatzen. *du* ad. (*nor* osagairik gabea).**eboluzionismo****eboluzionista****ebonita** iz. *Kim.***edabe** iz.**edade** iz. *Heg. Herr.* h. [adin](#).**edadeko** izlag. *Heg. Herr.* h. [adineko](#).**edadetu**, edade(tu), edadetzen. *da* ad. *Heg. Herr.* h. [adindu](#).edaldi* e. [edanaldi](#).**edale****edalontzi****edan 1**, edaten. *du* ad.: *edateko ura*.**edan-sarri** izond. 'sarri edaten duena'.**edan 2** iz.**edanaldi****edanarazi**, edanaraz, edanarazten. *dio* ad.**edangarri** izond. 'kalterik egin gabe edan daitekeena'.**edanleku**edanontzi* e. [edalontzi](#), [edontzi](#).**edantegi** iz. *g.er.* 'taberna'.**edaran**, edaraten. *du* ad. h. [edanarazi](#).**edari****edari bizi****edarigintza****edarikoi** izond. *g.er.* 'edalea, edarizalea'.**edaritegi****edarizale****edarra** iz. 'suila'. *Sin.* [ferreta](#).edasi* e. [erasi](#).**edaska** iz. *g.er.* 'edateko aska'.**edaski** iz. (belar-landare bat).**edate****edate(-)dantza** *g.er.***edateko** iz. 'edaria'.**edatun**edegi* e. [edeki](#).**edeki**, edekitzen. *du* ad. 'kendu'.**edekiarazi**, edekiaraz, edekiarazten. *dio* ad.**edelweiss** iz. *Leontopodium alpinum*. *Sin.*[elur\(-\)lore](#).**eden 1** iz. 'pozoia'.**eden 2**, edeten, *da/du* ad. 'kabitua, hartu'.**edendu**, eden(du), edentzen. *du* ad. 'pozoitu'.**edendun** izond. 'pozoiduna'.**edentsu** izond. 'pozoitsua'.**eder 1****eder egin 1** *zaio* ad. *Bizk.*: ez zitzaidan *eder egiten* gizagaixoari *ogibidea kentzea*. 2 *dio* ad. *Bizk.* 'balakatu, losintxatu'.**eder iritzi****eder izan** *da/zaio* ad.**ederrak eman / hartu** 'jipoitu, jipoia eman / hartu'.**ederra sartu** 'engainatu, iruzur egin'.**eder 2** iz. 'edertasuna'.**eder-min****ederbera** izond. *g.er.***ederbide** iz. *g.er.***edergai****edergailu** iz. *Sin.* [apaingarri](#), [edergarri](#).**edergarri****edergintza** iz. *g.er.***ederki****ederki eman ere** 'ezta pentsatu ere!'**ederkitxo** adlag.: *ederkitxo dakizu hori lehendik ere!***ederkixko** adlag. *Ipar.***ederlan****ederlari** iz. *g.er.* 'ertilaria, artista'.**edermen** iz. *g.er.***ederragotu**, ederrago(tu), ederragotzen. *du* ad.**ederrarazi**, ederraraz, ederrarazten. *du* ad.**ederresgarri** izond. *Ipar.* 'miresgarria'.**ederreste****ederretsarazi**, ederretsaraz, ederretsarazten. *dio* ad.**ederretsi**, ederrets, ederresten. 1 *du* ad. *Ipar.* 'onartu'. 2 *dio* ad. 'eder iritzi'.**edertasun****ederti** iz. *g.g.er.* 'arte, literatura salbu'.**ederto****edertu**, eder(tu), edertzen. *da/du* ad.

edertzaile
ederzale
ederzaletasun
edoslari iz. g.g.er. h. [historialari](#).
edesti iz. h. [historia](#).
edestu, edes, edesten. *du* ad. g.er. 'kontatu'.
edifikagarri izond. *Zah. Erl.*
edifikatu, edifika, edifikatzen. *du* ad. 1 *Zah. Erl.* 2 Bestelakoetan erabil *eraiki*.
 edifizio* e. [eraikin](#).
ediktu
ediren, edireten. *da/du* ad.
edirenarazi, edirenaraz, edirenarazten. *du* ad. *Ipar*.
editatu, edita, editatzen. *du* ad. *Tekn.*
editore iz. 1 'argitaratzailea'. 2 *Tekn.*
editorial iz. 'aldizkarietako artikulua mota'.
edizio
edo
 edo... edo...
 edota
edonoiz
 edonoizko izlag.
edonola
 edonola ere
 edonolako izlag.
edonon
 edonondik
 edonongo izlag.
 edonora
edonor
edontzi
edontzizain iz. g.er.
 edoskaldi* e. [edoskialdi](#).
edoski, edoskitzen. *du* ad.
edoskialdi
edoskiarazi, edoskiaraz, edoskiarazten. *dio* ad.
edotariko izlag. 'edozein motatakoa'.
edozein
 edozeinetara ere 'nolanahi ere, edonola ere'.
edozelan adlag. *Bizk.*
 edozelako izlag.
 edozelan ere 'nolanahi ere, edonola ere'.
edozenbat *Bizk.*
edozer: *edozer gauza sinesten du*.
edredoi iz. *Heg.* (oheko estalki mota).

edu *Bizk.* 'adina, adinbat': *ez dakit nik Martinek edu*.
 edukatu* e. [hezi](#).
edukazio iz. h. 1 [heziketa](#), [hezikuntza](#). 2 [jendetasun](#).
eduki 1, edukitzen. *du* ad.
eduki 2 iz.
edukiarazi, edukiaraz, edukiarazten. *dio* ad.
edukiera
 edukin* e. [eduki](#).
edukiontzi
edukitza iz. *Zuz.*
edukitzaile iz. 1 'zerbait daukana'. 2 *Zuz.*
edukitze
edute iz. *Gram.*
 edutezko izlag. *Gram.*
efe iz. "f" letraren izena.
efektu
efemeride
eferente izond. *Biol.*
efikaz izond. 'eraginkorra, etekin onekoa'.
efikazia iz. 'eraginkortasuna'.
efiziente izond.: *kausa efizientea*.
efizientzia iz.
egararazi, egararaz, egararazten. *dio* ad. *Goi.* g.er.
egarbera
egari, egar, egartzen. *du* ad. *Goi.* 'jasan': *ikas dezagun bata bestearen kargak egartzen*.
egarle iz. *Zub.* 'jasailea'.
egarri
 egarriak egon
 egarri izan
 egarritan adlag. g.er.
 egarriz adlag.
egarriarazi, egarriaraz, egarriarazten. *du* ad. 'egarria piztu'.
egarritu, egarri(tu), egarritzen. *da/du* ad.
egarti izond. g.er. 'egartsua, egarri dena'.
egartsu 1 iz. 'egarri handia'. 2 izond. 'egarri dena'.
egarzola iz. 'zimendua, oinarria'.
egia
 egia erran
 egia errateko
 egia esan

egia esateko
egia esatera 'egia esan'.
egia eta fedea (haurrek-eta erabiltzen duten zin modukoa).
egiatan
egiaz
egiantz
egiantzeko
egiantzekotasun
egiatasun
egiatia
egiatsu izond. *g.er.* 'egiatia'.
egiazale
egiazaletasun
egiazki
egiazko
egiazkotasun
egiaztabide
egiaztagarri
egiaztagiri
egiaztapen
egiaztarazi, egiaztaraz, egiaztarazten. *dio* ad. *Zuz.*
egiaztatu, egiaztatu, egiaztatzen. *du* ad.
egiaztatzaile
egiaztatze
egiaztu* e. [egiaztatu](#).
egikari iz. *g.g.er.* 'egintza'.
egikaritu, egikari(tu), egikaritzen. *du* ad.
egikera
egikunde iz. *g.er.* 'egintza'.
egikune iz. *Heg. g.er.* 'egintza'.
egile
egin 1, egiten. *du* ad.
egin-eginean (ere) *Bizk.* 'hain zuzen ere'.
nireak (hireak, harenak,...) **egin du**
egin 2 iz.: *Apostoluen eginak*.
eginahal
eginahalean
eginahalka adlag.: *zalapartan ibili da, eginahalka*.
eginarazi, eginaraz, eginarazten. *du* ad.
eginarazle
eginbehar iz.
eginbide iz. 'eginbeharra, obligazioa'.

eginbidetsu izond. *Ipar.* 'eginbeharrak egiten dituen'.
egindura iz. *Ipar.* 'tankera, itxura': *egindura ederreko behia; oihalaren egindura*.
eginen iz. *Batez ere Bizk.* 'egitekoa'.
eginerraz izond.
egingai iz. *g.er.* 'egitekoa; egitasmoa': *egingai egoki eta ausartenak; hauxe dugu egingai atal berri honetan*.
egingarri izond. 'egin daitekeena'.
egingo iz. *Batez ere Bizk. g.er.* 'egitekoa'.
eginkai* e. [egikari](#).
eginkari iz. 1 *Zah.* 'egintza'. 2 *Eufem.* 'obramendua, giza kaka'.
eginkizun
eginkor izond. h. 1 [eraginkor](#); 2 [egingarri](#) ('egin daitekeena' adieran, alegia).
egintza
egintzaile* e. [egile](#).
egipide* e. [eginbide](#).
egiptoar (herritarra).
egiptoera (hizkuntza).
egitada iz. *Bizk.* 'egitate'.
egitamu
egitarau
egitarauketa* e. [programazio](#).
egitasmo
egitasun* e. [egiazkotasun](#); [egiatasun](#).
egitate
egite
egitez
egitezko izlag.: *egitezko bekatua*.
egiteko
egitekotsu izond.: *alferra beti egitekotsu*.
egiteratu, egitera(tu), egiteratzen. *du* ad. *g.er.*
egitura
egituraketa
egituratu, egitura(tu), egituratzen. *du* ad.
egituratzaile
egituratze
egiune
egizale* e. [egiazale](#).
egiztatu* e. [egiaztatu](#).
egloga iz. *Liter.*
egoarri* e. [egonarri](#).

egoera**egoera zibil****egoile****egoiliar****egoismo****egoista****egoitza**egoitzi* e. [egotzi](#).egokera* e. [egoera](#).**egoki** izond. eta adlag.**egokiarazi**, egokiaraz, egokiarazten. *du* ad.**egokiera****egokietsi**, egokiets, egokiesten. *du* ad.**egokigarri** *izond.* 'egoki edo molda daitekeena'.egokiketa* e. [egokitzapen](#), [egokitze](#).egokipen* e. [egokitzapen](#) (eta *egokitze*).**egokiro****egokitasun****egokitu**, egoki(tu), egokitzen. *da/du* ad.**egokitzaille****egokitzapen****egokitze****egon 1**, egoten. *da* ad.**bego!****dagoen-dagoenean****dagokionean** (denborazko esaldietan bakarrik): *dagokionean egiten du lan*; **honi dagokionean* e. *honi dagokionez*.**dagokionez** (zegokienez, dagokigunez, etc.)**egonean** adlag.: *gutxitan egonean, askotan lanean*.**egotez** adlag.: *Maulen gelditu zen egotez*.**egon 2** iz.**egonaldi****egonarazi**, egonaraz, egonarazten. *du* ad.**egonarri** iz.**egonarritsu** izond.egondu* e. [egon](#).**egonezin** iz. eta izond.**egongaitz** izond.**egongaiztasun****egongela****egongia** iz. *BNaf.* eta *Zub.* 'egoitza'.egongu* e. [egoitza](#), [egongia](#).**egongune****egonkor****egonkortasun****egonkortu**, egonkor(tu), egonkortzen. *da/du* ad.**egonleku**egontegi* e. [egoitza](#), [egongia](#), [egontoki](#).**egontoki**egorri* e. [igorri](#).**egosaldi****egosarazi**, egosaraz, egosarazten. *du* ad.**egosbera****egoserraz****egosgaitz** izond. 'nekez egosten dena'.**egosi**, egos, egosten. *da/du* ad.egoskaitz* e. [egosgaitz](#).**egoskari****egosketa** iz. *g.er.***egoski 1** iz. *g.er.* 'okela egosia'.egoski 2* e. [edoski](#).**egoskin** iz. 'infusioa'.egoskogar* e. [egoskor](#).**egoskor****egoskorkeria****egoskortu**, egoskor(tu), egoskortzen. *da/du* ad.**egoste****egotaldi** iz. *Bizk. h.* [egonaldi](#).**egote****egotzarazi**, egotzaraz, egotzarazten. *dio* ad.**egotzi**, egotz, egotzen. *du* ad.**egozentriko****egozentrismo****egozle** iz. *g.er.***egozpen****egozte**egualdi* e. [eguraldi](#).**eguantz** iz. *g.er.* 'egunsentia'.**eguarte****eguazten** iz. *Bizk. h.* [asteazken](#).**egubakoitz** iz. *Bizk. h.* [ostiral](#).**Eguberri****eguen** iz. *Bizk. h.* [ostegun](#).**eguerdi****eguerdi arte** 'eguerdi aurreko orduak'.eguerri* e. [Eguberri](#).**egun 1** iz.: *egunak joan (eta) egunak etorri*; *eguna joan (eta) eguna etorri*.

egun-argi: *egun-argiz heldu zen bere etxera.*
egunaz
egunazko
egun batetik bestera
egunean baino egunean... -ago *Heg.:*
egunean baino egunean erosoago.
egunean-egunean *Bizk.* 'egunero'.
egunean eguneango *Batez ere Bizk. g.g.er.*
egunean eguneko
eguneko izlag.: *eguneko ogia.*
egun eta gau 'gau eta egun'.
egunetik egunera
egunez *Heg.*
egunez egun '(halako) egun berean': *sei urte,*
egunez egun, hemen berean ginela.
egunezko izlag. *Heg.*
egunik egun 'egunez egun'.
egun on
egun oroz *Ipar.* 'egunero'.
egun orozko *Ipar.* 'eguneroko'.
egun-pasa 1 adlag.: *mendiratzen joan dira egun-*
pasa. 2 iz.: *hiru egun-pasa egin zituzten*
lagunak eta biek.
egun-txinta
egun 2 adlag.
egunetik biharrera 'egun batetik bestera'.
egungo izlag.: *egungo idazleak.*
egungo egun: *egungo egunean gertatzen den*
bezala; egungo eguneko gobernua.
egunabar iz. *Bizk.* 'egunsentia'.
egunaldi* e. [eguraldi](#).
egunargiz* e. [egun-argiz](#).
egunaro* e. [egunero](#).
egundaino
egundaino bezala *Ipar.* 'berriro'.
egundainoko
egundainokotan *Ipar.*
egundainotik
egundo
egundoko
egundu, egun(du), eguntzen. *da/du ad.:* *gaur*
berandu egundu du/da.
eguneratu, egunera(tu), eguneratzen. *da/du ad.*
eguneratze
egunero
egunero (eta)... -ago *g.er.:* *egunero eta*

maiteago dute elkar.
eguneroko izlag.
eguneroko iz.
egunerokotasun
egunka adlag. *g.er.:* *egunka pagatua da.*
egunkal adlag. *Zub.* 'egun bakoitzeko':
berrehun libera irabazten ditu egunkal.
egunkari
egunoro* e. [egunero](#), [egun oroz](#).
egunsari iz. 'eguneko saria, jornala'.
egunsenti
eguntto
eguntxinta* e. [egun-txinta](#).
eguntxo
eguntze iz. *g.er.* 'egunsentia'.
egur iz.: *ezaguna da 'egurra' ez dela 'zura'.*
egur-belar *Lythrum salicaria.*
egur egin
egur-ikatz
egurra eman
eguraldi iz.: *eguraldi mapa.*
eguraldi-giro
eguraste
egurastoki iz. *g.er.*
egurastu, egurats/egurastu, egurasten. *da ad.*
egurats
egurgile
egurgin iz. h. [egurgile](#).
egurgintza
egurkari iz. *Ipar.* 'egurgilea'.
egurketa 1 adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'egur bila'. 2
iz. 'egurra bilatzea'. 3 iz. 'egur-pila'.
egurketari
egurtegi iz.
egurtu, egur(tu), egurtzen. *du ad.*
egutegi
egutera iz. *Sin.* [eguzki-begi](#).
eguzari iz. *g.g.er.* 'jaieguna'.
eguzki iz.: *eguzki-energia; eguzki-erlojua;*
eguzki-errainua; eguzki-izpia; eguzki-orratza.
eguzkia hartu
eguzki(-)begi *Sin.* [egutera](#).
eguzki-galda (*g.er.* da izen oso gisa).
eguzki-galdatan
eguzki(-)haize 'sortaldeko haizea'.
eguzki(-)lili *Ipar.* 'ekilorea' (*Helianthus*

annuus).

eguzki(-)lore *Carlina acaulis*.

eguzki: *eguzki*pean.

eguzki saindu *Ipar*.

eguzki(-)sistema

eguzkitan (egon)

eguzkitara adlag. 1 'eguzkitan': *eguzkitara luzaroan egon den artilea*. 2 *Heg.* (*eguzkitara atera, joan...* esapideetan erabiltzen da).

eguzki(-)urte

eguzkialde iz. 'ekialdea'.

eguzkialdi iz. *g.er.*: *ostarteak eta eguzkialdiak*.

eguzkitako iz.: *hondartzako eguzkitakoen itzal*pean.

eguzkitsu

eguzkitu, *eguzki(tu)*, *eguzkitzen*. *du ad. g.er.* 1 'eguzkitan jarri': *eguzkitu egin behar zen lihoa*. 2 'eguzkia atera': *atzo ez zuen egun osoan eguzkitu*.

eguzkiztatu, *eguzkizta*, *eguzkiztatzen*. *da/du ad.* 'eguzkitan jarri'.

*egyptiar** e. [egiptoar](#).

ehaile iz. *Ipar. h.* [ehule](#).

ehe

ehelegatu, *ehelega*, *ehelegatzen*. *da/du ad.* *Zub.* 'amorratu'.

ehi izond. *Zub.* 'erraza'.

ehiki adlag. *Zub.* 'errazki'.

ehiza

ehizan

ehiza(-)txakur

ehizaki

ehizaldi

*ehizari** e. [ehiztari](#).

ehizatu, *ehiza(tu)*, *ehizatzen*. *du ad.*

*ehize** e. [ehiza](#).

*ehizi** e. [ehiza](#).

*ehizketa** e. [ehiza](#).

ehiztari

*ehiztatu** e. [ehizatu](#).

eho, *ehotzen*. *du ad.*

ehoaldi

ehoarazi, *ehoaraz*, *ehoarazten*. *du ad.*

ehogailu

ehortzarazi, *ehortzaraz*, *ehortzarazten*. *du ad.*

*ehortze** e. [ehortze](#).

ehortzegun

ehortzeta iz. *Zub.* 'ehortzea, hileta'.

ehortzetaliar iz. *Zub.*

ehortzi, *ehortz*, *ehortzen*. *du ad.*

ehorzketa

ehorzle iz. *Sin.* [lur-emaile](#).

ehorzleku

ehorzte

ehortzoki

ehotarri iz. *g.er.* 'errotarria'.

*ehotu** e. [eho](#).

ehotze

ehule

*ehuler** e. [ehule](#).

ehun 1 zenb.

ehuneko: *ehuneko hamar eman zion*.

ehunetan adlag. *Ipar.* 'ehun aldiz'.

ehunetatik

ehun 2 iz.

*ehun 3** e. [ehundu](#).

ehuna banatz. 'bakoitzari ehun, bakoitzak ehun'.

ehunaka adlag.

*ehunburu** e. [ehuntari](#).

*ehundaka** e. [ehunka](#).

ehundegi

ehundu, *ehun(du)*, *ehuntzen*. *du ad.*

ehundura iz. *g.er.*

ehuneko iz.

ehunen

ehungailu iz.

ehungarren

ehungintza

ehunka

ehunki 1 iz. *h.* [mende](#).

ehunki 2 iz. 'oihala'.

ehuntari

ehunzango iz. *Ord. Chilopoda*.

ei 1 *Bizk.* 'omen'.

*ei 2** e. [heia](#).

*ei 3** e. [aiei](#).

*eia** e. [ea](#) (1 eta 2).

*eiaka** e. [eaka](#).

eiakulatu, *eiakula*, *eiakulatzen*. *du ad. Biol.*

eihar izond. *Ipar. h.* [ihar](#).

eihera iz. *Ipar*. 'errotar'.

eihera(-)harri 'errotarria'.

eiheraldi iz.: *eiherazainak astero ekartzen zuen eiheraldia*.

eiheramen iz. *Zub*. 'eiherara eramaten den ale-kopurua'.

eiherazain iz. *Ipar*.

eijer izond. *Zub*. 'ederra'.

eijerki adlag. *Zub*. 'ederki'.

eiki adlag. *Ipar*.

eilalamia* e. [lamina](#).

eiretar (herritarra). *Sin*. [irlandar](#).

eite iz.: *haur horrek aitaren eitea du; haurrak eite handia du aitarekin*.

ejertzizio* e. [gogo\(-\)jardun](#); [ariketa](#), etab.

ejertzito* e. [armada](#), [gudaroste](#).

ekai

ekain

ekaitz iz.: *ekaitz-haizea*.

ekaitz(-)txori *Hydrobatidae*.

ekaitzaldi

ekaizte iz. 'ekaitz-garaia'.

ekaiztsu izond. *g.er*.

ekandu 1 iz. *Batez ere Bizk*. 'ohitura'.

ekandu 2, ekandu, ekantzen. *da/du ad. Bizk*. 'ohitu'; '(abereak) etxekotu'.

ekarketa iz. *g.er*.

ekarkin iz. *g.er*. 'ekarria, ekarri dena'.

ekarkor

ekarle

ekarpen

ekarrarazi, ekarraraz, ekarrarazten. *dio ad*.

ekarri 1, ekar, ekartzen. *du ad*.

ekarri 2 iz.

ekarritasun iz. *Ipar*. *g.er*. 'zaletasuna'.

ekartze 1 *ekarri ad.aren aditz-izena*. 2 iz. *Ipar*. 'jarioa'.

ekei* e. [ekai](#).

eki iz. *Batez ere Zub*. 'eguzkia'.

ekialde iz.: *Ekialde Hurbila; Ekialde Urruna*.

ekiboko izond. *Fil*.

ekidin, ekiditen. *du ad. Sin*. [saihestu](#).

ekido iz. eta izond. *Zool*.

ekilatero* e. [aldekode](#).

ekilibratu* e. [orekatu](#).

ekilibrio* e. [oreka](#).

ekilibrista

ekilore iz. *Helianthus annuus*: *botila bat ekilore-olio*.

ekimen iz. '(batez ere) zerbaiti ekiteko ahalmena'; bestetarako, cf. *ekinaldi*, *ekinbide*, *ekintza*; *saio*, etab.

ekin 1, ekiten. *dio ad*.

ekin 2 iz.: *ekinaren ekinez; emakume ekineko eta praktikoa*.

ekinaldi

ekinbide

ekinodermo iz. *Zool*.

ekinokzio

ekintza

ekintzaile

ekipaia* e. [bagaje](#).

ekipaje iz. *Heg. h.* [bagaje](#).

ekipamendu iz. *Ekon*.

ekipolente izond. *Fis., Mat*.

ekipolentzia iz. *Fis., Mat*.

ekipotentzial izond. *Fis*.

ekiprobable izond. 'probabilitate berekoa'.

ekitako iz. 'eguzkitakoa'.

ekitaldi iz.: *ekitaldi-aretoa*.

ekitate iz. *Zuz*.

ekite

eklektiko

eklektizismo

eklesiastiko izond. *Zah*. 'elizari dagokiona'.

eklipse

ekliptika iz. *Astron*.

eklosio iz. *Zool*.

ekografia

ekoitzarazi, ekoitzaraz, ekoitzarazten. *dio ad*.

ekoitzi, ekoitz, ekoizten. *du ad*.

ekoizkin iz. 'ekoitzi dena'.

ekoizle

ekoizpen

ekoizte

ekoiztu, ekoitz, ekoizten. *du ad. h.* [ekoitzi](#).

ekologia

ekologiko

ekologista

ekonomato* e. [ekonomatu](#).

ekonomatu iz. *g.er*.

ekonometria iz. *Ekon*.

ekonomia**ekonomialari****ekonomika** iz. *Heg.***ekonomiko** izond.ekonomilari* e. [ekonomialari](#).**ekonomista****ekorketa** iz. *Fis., Teknol.***ekortu**, ekor(tu), ekortzen. *du ad.* 1 *g.er.*'erratza pasatu'. 2 *Fis., Teknol.***ekosistema****ektodermo** iz. *Zool.***ekudortar** (herritarra).**ekuatore****ekuatoreginear** (herritarra).**ekuatorial****ekuazio** iz.: *ekuazio-sistema*.**ekumeniko****ekumenismo****ekurarazi**, ekuraraz, ekurarazten. *du ad.* *Batez ere Zub.***ekuratu**, ekura, ekuratzen. *da/du ad.* 'gelditu'.
*Batez ere Zub.***ekuru** adlag. *Batez ere Zub.* 'geldirik, lasai'.**ekurugaitz** izond. *Batez ere Zub.* 'urduria'.**ekurugaiztu**, ekurugaitz/ekurugaiztu,
ekurugaizten. *da/du ad.* *Zub.* (edo *Goi.*) *g.er.*
'urduritu'.ekusi* e. [ikusi](#).elaberri* e. [eleberri](#).elaberriti* e. [eleberriti](#).**elaboratu**, elabora, elaboratzen. *du ad.* h. [egin](#),
[landu](#), etab.**elai** iz. *Bizk.* 'enara'.**elaikume****elaire** iz. *Ipar.*: *elaire naiz harekin; elaire dut hura; elaire gara biak*.elaketa* e. [eleketa](#).**elar** iz. 1 'txilarra'. 2 'ezkaia'.**elasmobrankio** izond. *Zool.***elastiko** iz. eta izond.**elastikotasun**elastizitate* e. [elastikotasun](#).**elasturi** iz. *Ipar.* 'berriketa'.**elauso** iz. *Ipar.* 'elurbizia'.elazar* e. [elezahar](#).elbar* e. [herbal](#).**elbarri****elbarridun** iz. *g.er.* 'elbarria'.**elbarritasun****elbarritu**, elbarri(tu), elbarritzen. *da/du ad.***elbitz** iz. 'landare lastoduna'.**eldarnio** iz. 'sukar-ametsa'.**elder** iz. *Ipar.* 'lerdea'.eldertsu* e. [lerdetsu](#).**ele 1** iz. "l" letraren izena.**ele 2** iz.**ele-eder** 1 iz. 'literatura'. 2 izond. 'hiztun egokia'.**ele egin****ele eman****ele erran****ele-mele****ele-zuri** (edo [elezuri](#)): *gizon ele-zuria*.**elea** iz. *g.er.* 'eztabaida, errieta'.**elealdi** iz. *g.er.* 'hizketaldia'.eleanitz* e. [eleaniztun](#).**eleaniztasun****eleaniztun****eleatu**, elea, eleatzen. *da ad.* *g.er.* 'elean jardun'.**elebakar****elebakartasun****eleberri****eleberri beltz****eleberrigile****eleberrigintza****eleberriti** izond. *Zah.* *g.er.* 'berritsua'.elebide* e. [elepide](#), [hizpide](#).**elebidun****elebitasun**elebitza* e. [elebitasun](#).**eledun****elefante** iz. *Loxodonta sp.* eta *Elephas sp.***elegia** iz. 'eresia; deitore-kantua'.eleiza* e. [eliza](#).**eleka** adlag. *Ipar.* 'hizketan'.elekan* e. [eleka](#), [eleketan](#).**elekari****elekatu**, eleka(tu), elekatzen. *da/du ad.*: *elkar elekatzen dute*.**eleketa** iz. eta adlag.**eleketan** adlag.

eleketari

elektrika iz. *Ipar.* 'eletrizitatea': *elektrikako tresnak.*

elektrikari iz. *Sin.* [argiketari](#).

elektriko

eletrizatu, elektriza, elektrizatzen. *da/du* ad.

eletrizazio

eletrizitate iz.: *eletrizitate-tresna.*

elektrodo

elektroeragile izond. *Elektr.*

elektroi

elektroiman iz. *Fis.*

elektrolisi**elektrolito****elektromagnetiko****elektromagnetismo**

elektrometria iz. *Fis.*

elektronegatibo izond. *Fis.*

elektronika**elektroniko**

elektropositibo izond. *Fis.*

elektroskopia iz.

elektrostatika iz. *Fis.*

elektrostatiko izond. *Fis.*

elektroteknia iz. *Teknol.*

elektro tresna* e. [tresna elektriko](#), [eletrizitate-tresna](#).

elemenia iz. *Ipar.*

elemenia bat: *elemenia bat meza entzunagatik ere.*

elemeniaka**elementu**

elepide iz. *Ipar.* 'hizpidea'.

elerti iz. h. [literatura](#).

elesari iz. *Zah.* 'gorazarrea'.

elesta iz. *Batez ere Zub.* 'hizketa, eleketa'.

elestan adlag.

elestaldi iz. *g.er.* 'hizketaldia'.

elestari

elestatu, elesta(tu), elestatzen. *da* ad. *Batez ere Zub.* 'elekatu, hizketan jardun'.

eletsu izond. 'berritsua'.

elixa* e. [eliza](#).

elezahar

elezu izond. 'berritsua'.

elezuri izond. (edo [ele-zuri](#)): *gizon elezuria.*

elgar* e. [elkar](#).

elge iz. *Ipar.* 'lur landua'.

elger* e. [ergel](#).

elgorri iz.

eli iz. 'abere taldea'.

elibat zenbtz. *Zub.* 'batzuk' (komunztadura pluralean egin behar du): *gizon elibat jin dira.*

eliditu, elidi, eliditzen. *du* ad. *Gram.*

elikabide**elikadura****elikagai****elikagarri**

elikapen iz. 'elikatzea'.

elikarazi, elikaraz, elikarazten. *du* ad.

elikatu, elika, elikatzen. *da/du* ad.

elikatura* e. [elikadura](#).

elikatze

eliminatu* e. [kanporatu](#), [baztertu](#), etab.

elipse**elipsi**

elipsoide iz. *Mat.*

eliptiko

elisio iz. *Hizkl.*

elite iz.

elitismo**elitista****eliza**

eliza(-)besta *Ipar.* 'herriko zaindariaren eguna'.

eliza nagusi *g.g.er.* 'parrokia'.

eliza(-)txori 'txolarrea'.

elizaz adlag.: *elizaz ezkonduak; elizaz Arratzukoa da baserria, herriz Mendatakoa.*

eliz guraso *Sin.* [elizako guraso](#).

eliza gizon* e. [elizgizon](#).

elizain iz. 'sakristaua'.

elizako iz. *pl.*: *apaizak elizakoak eman dizkio gaixoari.*

elizalde

elizarako izond. *Bizk.* 'elizkoia'.

elizaratu, elizara(tu), elizaratzen. *da/du* ad.

elizate iz. 'Bizkaiko lur zabaleko herri foruduna'.

elizatorra iz. *Ipar.* 'alba'.

elizazale izond. *g.er.* 'elizkoia'.

elizbarruti

elizbatzar iz. 'kontzilioa'.

elizbide

elizbira iz. 'prozesioa'.

elizetxe iz. *g.er.* 1 'erretore-etxea'. 2 'eliza eraikin gisa hartua'.

elizgizon

elizinguru iz. 'prozesioa'.

elizjira* e. [elizbira](#).

elizkari iz. *Bizk. g.er.* 'hiletak'.

elizkizun

elizkoi

elizpe iz. *Bizk.:* *elizpean ari dira agure zaharrak kontu-kontari.*

eliztar

elkar

elkar aditu

elkar-aditze

elkar hartu

elkar-hartze

elkar-ulertze

elkarbide

elkarbizitza

elkargaitz izond.: *iritzi elkargaitzak.*

elkarganako izlag. 'elkarrekikoa'.

elkarganarazi, **elkarganaraz**, **elkarganarazten**. *du ad.*

elkarganatu, **elkargana(tu)**, **elkarganatzen**. *da ad.*

elkarganatze

elkargarri 1 iz.: *elkartasunean bizitzeko legerik eta beste elkargarrik behar ez dutenak.* 2 izond.: *bekarekin elkargarri diren diru-laguntzak.*

elkargo

elkargune

elkarketa

elkarkide izond. *pl.* 'elkarren kide direnak'.

elkarkidetasun iz.: *elkarkidetasun handia daukate alemanak eta ingelesak.*

elkarkidetu, **elkarkide(tu)**, **elkarkidetzen**. *du ad.:* *esaldi elkarkidetu edo koordinatuak.*

elkarkor izond. *Mat.*

elkarlan

elkar-maite izond. *pl.:* *anaiak bezain elkar-maiteak ginen biok.*

elkarrarazi, **elkarraraz**, **elkarrarazten**. *du ad.*

elkarrekiko

elkarrekikotasun

elkarrekintza

elkarretaratu, **elkarretara(tu)**, **elkarretaratzen**. *da ad.*

elkarretaratze

elkarrezin izond. 'ezin elkartuzkoa'.

elkarrizketa

elkarrizketatu, **elkarrizketa(tu)**,

elkarrizketatzen. *da/du ad.*

elkarrizketatzaile

elkartasun

elkarte

elkartekide

elkartezin* e. [elkarrezin](#).

elkartu, **elkar(tu)**, **elkartzen**. *da/du ad.*

elkartzaile

elkartze

elkarzut

elkarzutasun

elki* e. [ilki](#).

elkor

elkortasun

elkortu, **elkor(tu)**, **elkortzen**. *da/du ad.*

elokuentzia iz.

elongazio iz. *Fis., Astron.*

elorri

elorri(-)arantza 'elorriaren arantza; elorria'.

elorri beltz *Prunus spinosa*.

elorri zuri *Crataegus laevigata* eta *Crataegus monogyna*.

elorrío iz. *Bizk.* 'nekea, estualdia'.

elorriondo

eltxar iz. 'euli beltzaren larba'.

eltxetxu* e. [eltzeitsu](#).

eltxo iz. *Subord. Nematocera*.

eltzagor

eltzagortu, **eltzagor(tu)**, **eltzagortzen**. *du ad. g.er.*

eltzari iz. *Naf.* 'eltzekaria'.

eltzaur iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'intxaurra'.

eltze iz.: *eltze bat urre.*

eltze(-)burdina iz. *Batez ere Naf.* 'eltzeari lurreko suaren ondoan eusteko jartzen den burdinazko tresna'.

eltzegile

eltzegintza**eltzeitsu** iz. *Sin.* [itsulapiko](#).**eltzekada****eltzekari** iz. 1 'eltzean, barazkiz eta, prestatzen den janaria'. 2 'barazkia, egoskaria'.**eltzeko** iz. 'eltzekaria'.**eltzekondo****eltzeondoko** iz. *Batez ere Naf.* 'eltzeari lurreko suaren ondoan eusteko jartzen den burdinazko tresna'.**eltzetara** iz. *Ipar.* 'eltzekada'.**eltzun** iz. *g.er.***elur** iz.: *elur-hautsa; elur-luma; elur-maloea; elur-maluta; elur-mataza.***elur(-)eper** *Lagopus mutus.***elur-jausi****elur(-)lapatz****elur(-)lore** *Leontopodium alpinum. Sin.***[edelweiss](#).****elur(-)jorein** *Rangifer tarandus tarandus.***elur(-)pikor****elurra egin****elurra izan****elur(-)txori** 'txonta'.**elur(-)zulo****elurbildu****elurbizi****elurbusti****elurluma*** e. [elur\(-\)luma](#).**elurrauso*** e. [elauso](#).**elurretako eper*** e. [elur\(-\)eper](#) (*Lagopus mutus* adierazteko).**elurte****elurtegi****elurtsu****elurtu**, *elur(tu), elurtzen. du ad. g.er.***elurtxori*** e. [elur\(-\)txori](#).**elurtza****emagaldur****emagin****emagintza****emagizon****emaile****emaitza****emakida** iz. *Admin.* eta *Zuz.***emakidadun** izond. eta iz. *Admin.* eta *Zuz.***emakoi****emakume****emakumekeria** iz. *g.er.***emakumetasun****emakumetu**, *emakume(tu), emakumetzen. da/du ad.***emakumezale****emakumezko****Emakunde** iz. *Naf.:* bihar *Emakunde* eguna da.**eman 1**, *ematen. du ad.:* zortzi urte *eman nituen horretan; tontoa ematen du;**irakurtzeari oso emana da; eman dezagun horrela dela; *neska-mutikoen artean ematen diren liskarrak e. neska-mutikoen artean gertatzen diren liskarrak.***eman 2** iz.: *uraren emana.***emanaldi****emanarazi**, *emanaraz, emanarazten. dio ad.***emanketa*** e. [emate](#).**emankizun****emankor****emankortasun****emankortu**, *emankor(tu), emankortzen. du ad. g.er.***emantzipatu**, *emantzipa, emantzipatzen. du ad. Hist. eta Zuz.:* adingabe *emantzipatuak eta emantzipatu gabeak.***emantzipazio** iz. *Hist. eta Zuz.:* *emakumeen emantzipazioa.***emarazi**, *emazar, emarazten. du ad.***emarazle****emari****emaro****emasabel** iz. 'umontzia'.**emate****ematu**, *ema, ematzen. da/du ad. 'eztitu'.***ematutu****ematxar****ematzaile****emazte****emaztedun****emaztegai****emazteki** iz. *Lap.* eta *BNaf.***eme 1** iz. "m" letraren izena.

eme 2 1 izond. eta iz.: *arrak eta emeak*. 2

izond.: *hitz emeak eta eztiak*.

emekeria iz. g.er.

emeki adlag.: *emeki-emeki*.

emendailu

emendakin iz. 'eranskina' (ez du gaztelaniazko *enmienda* adierazten).

emendatu, emenda, emendatzen. *da/du* ad. 'gehitu, erantsi' (ez du 'zuzendu' adierazi nahi).

emendatzaile

emendatze

emendio iz.

emendiozko izlag. *Gram*.

emerdi iz. g.er. 'emakume erditu berria'.

emerditu, emerdi(tu), emerditzen. *da* ad. g.er. '(emakumea) erditu'.

emero* e. [emaro](#), [emeki](#).

emetasun

emetu, eme(tu), emetzen. *da/du* ad.

emigrante izond. eta iz. *Sin.* [joale](#).

emigratu, emigra, emigratzen. *du* ad.

emigratzaile

emigrazio

emir

emirerri

emirerribatuar (herritarra).

emititu* e. [igorri](#); [jaulki](#).

emokatu, emoka, emokatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 1 'mukuru bete'. 2 'zarpiatu'.

emotibo izond.: *funtzio emotiboa* (*omenaldi *emotiboa* e. *omenaldi hunkigarria*).

emozio iz. h. [zirrara](#), etab.

emozional

emozionatu* e. [hunkitu](#), etab.

enada* e. [enara](#).

enamoratu, enamora, enamoratzen. *da/du* ad. *Beh.* h. [maitemindu](#).

enantz iz. *Batez ere Naf.* 'trebetasuna'.

enara iz. *Hirundo rustica*.

enara(-)belar *Chelidonium majus*.

enas izond. *Heg.* 'zikina'.

enbalaje

enbalatu, enbala, enbalatzen. *du* ad. 'paketatu'.

enbalditu izond. *Ipar.* 'elbarria'.

enbarazatu, enbaraza, enbarazatzen. *du* ad. *Zah.* 'enbarazu egin, trabatu'.

enbarazu iz. 'traba'.

enbarazu egin

enbargatu, enbarga, enbargatzen. *du* ad. *Heg.* 'bahitu'.

enbargo iz. *Heg.*

enbarkatu, enbarka, enbarkatzen. *da* ad. *Beh.* 'ontziratu'.

enbata

enbaxada

enbaxadore

enbeia iz. *Ipar. Beh.* 'gutizia, gogoia'.

enbidia* e. [inbidia](#).

enbido

enbidoka adlag.

enblema

enbor

enborki iz.

enboskada iz. *Ipar. Zah.* 'zelata'.

enbrage

enbrazu* e. [enbarazu](#).

enbrioi

enbriologia

enbusteria iz. *Heg. Herr.*

enbustero izond. eta iz. *Heg. Herr.*

enbutido* e. [hestebete](#).

enda

endai iz. 'pala'.

endaitz iz.

endalar iz. *Smilax aspera*. *Sin.* [arkasats](#).

endana* e. [andana](#).

endekatu, endeka, endekatzen. *da/du* ad.

endekatze

endelegamendu* e. [entelegu](#).

endelegatu* e. [entelegatu](#).

endelgamendu* e. [entelegu](#).

endelgatu* e. [entelegatu](#).

endelgu* e. [entelegu](#).

endemas adlag. *Heg. Beh.* 'areago'.

endemiko izond. 1 *Med.* 2 *Ekol.*

endes izond. *Zub.* 'zikina'.

endibia iz. *Cichorium intybus* var. *foliosum*.

endodermo iz. *Biol.*

endogamia

endogeno izond. *Biol.* eta *Geol.*

endokrino izond.

endokrinologia iz. *Med.*

endore iz. *Zah.* 'alkatea'.

endosatu, endosa, endosatzen. *du ad. Finantz.*

endosu iz. *Finantz.*

endotelio iz. *Biol.*

endotermiko izond. *Kim.*

endredatu, endreda, endredatzen. *du ad. Heg. Herr.:* burutik endredatua dabil; han zebilen bazterrak endredatzen.

endreda-makila

endredatzaile izond. *Heg. Beh.*

endredo iz. *Heg. Beh.*

endurtu, endur, endurtzen. *da/du ad.*

ene 1 iz. "n" letraren izena.

ene 2 1 izlag.: *ene* iritiz. 2 interj.: *ene bada!*

eneganatu, enegana(tu), eneganatzen. *da/du ad.*

enegarren

eneolitiko

energetiko izond.

energia iz. *Fis.*

enetxo

enfasi iz. *Sin.* [hanpadura](#).

enfatiko izond.: *mintzagai hanpatu edo enfatikoa.*

enfokatu, enfoka, enfokatzen. *du ad. Heg.*

engaiamendu iz. *Ipar.*

engaiatu, engai, engaiatzen. *da/du ad. Ipar.*

engainabide iz. *g.er.:* *engainabide izan daitekeen publizitatea.*

engainagarri

engainakor izond. 'erraz engainatzen edo nahasten dena' ('engainatzen duena' adierazteko, erabil *engainagarri*).

engainari izond. *Zah.* 'engainatzailea'.

engainatu, engaina, engainatzen. *du ad.*

engainatzaile

engainu

enganatu, engana, enganatzen. *du ad. Ipar. h.* [engainatu](#).

enganio iz. *Ipar. h.* [engainu](#).

englandar* e. [ingeles](#).

engoitik adlag. *Ipar.* 'dagoeneko/honezkero, orduko, hemendik aurrera'.

engoxarazi, engoxaraz, engoxarazten. *du ad. Zub.*

engoxatu, engoxa, engoxatzen. *da ad. Zub.* 'alditxartu'.

engranaje

engranatu, engrana, engranatzen. *da ad. Teknol.*

enigma

enigmatiko

enjogidura iz. *Zub.* 'grina'.

enjogi izan *da ad. Zub.* 'zale izan': *kanpotiko gauzei enjogi dena.*

enkante iz.: *enkantean jarri, saldu; enkantean eman.*

enkargatu, enkarga, enkargatzen. *du ad. Heg. Beh.*

enkargu iz. h. [mandatu](#).

enkaxatu* e. [sartu](#), [txertatu](#); [ahokatu](#), etab.

enkel izond. *Ipar. g.er.* 'ahula'.

enklabe iz. 'barrendegia'.

enklitiko izond. *Hizkl.*

enkoadernatu* e. [azaleztatu](#).

enkoadernazio* e. [azaleztapen](#).

enkomendatu* e. [gomendatu](#); (norbaiten) [esku utzi](#).

enkoniatu* e. [inkoniatu](#).

enkontru iz. 'topo egitea'.

enmaskaratu* e. [maskaratu](#).

enoatu, enoa, enoatzen. *da/du ad. Ipar. eta Naf.*

enor iz. *Bizk. g.er.* 'garatxo'.

enpadronatu* e. [errolatu](#).

enpagu iz. *Bizk.* 'nazka, higuina': *enpagua eman zidan.*

enpanada iz.

enparantza iz. h. [plaza](#).

enparatu* e. [enparau](#).

enparau *Bizk.* 'gainerakoa'.

enpate* e. [berdinketa](#), [adoste](#).

enpatia iz. *Psikol.*

enpatiko izond. *Psikol.*

enpatxu iz. *Heg. Beh.*

enpeinu iz. *Heg. Beh.* 'ahalegina, eginahala'.

enpeltatu, enpelta, enpeltatzen. *du ad. Zub.* '(arbolak) txertatu'.

enperadore

enperadorego iz. *g.er.* 'enperadorearen agintea'.

enperatrizenperio* e. [inperio](#).**enpiriko****enpirismo****enplastero** iz. *Heg. Beh.***enplatu****enplegatu 1**, enplega, enplegatzen. 1 *du* ad.:*eguna enplega obra onetan. 2 da* ad.: zure zerbitzuan enplega gaitetzen; udalean enplegatzen zen gizona.**enplegatu 2** iz.**enplegatzailer****enplegu****enpo** egin 'ase, bete'.**enpresa****enpresaburu****ensaimada** iz.**entalpia** iz. *Fis.***entelegatu**, entelega, entelegatzen. *du* ad. *Zub.*

'aditu, ulertu'.

entelegu iz. *Zub.*entendatu* e. [entenditu](#).**entendimentu** iz. h. [adimen](#).**entenditu**, entendi, entenditzen. *du* ad. h.[aditu](#), [ulertu](#).**entenga**enteratu* e. [jabetu](#), [jakin](#).enterradore* e. [ehorze](#), [lur-emaile](#).**enterru** iz. *Bizk. Beh.* 'hileta'.**entierro** iz. *Gip. Beh.* 'hileta'.**entitate** iz.**entoil** izond. *Ipar. g.er.* 'ahula'.entokatu* e. [emokatu](#).**entrabal** iz. *Ipar. g.er.*: handia da zure eta haren artean den entrabala. (Batez ere entrabalean eta entrabaleko formetan erabiltzen da).**entrabaleko** izlag. *Ipar.* 1 'bien artekoa'. 2 'zalantzazkoa'.entrada* e. [sarrera](#); [harrera](#).entraina* e. [errai](#).**entrama** iz. 1 (zerraren hortzei egiten zaien okertzea). 2 (jateko gogo handia): *entrama oneko pertsona da*.entrebista* e. [elkarrizketa](#).**entregu** izond. *Ipar. g.er.* 'trebea'.entrenadore* e. [entrenatzaile](#).**entrenamendu** iz. *Kirol.***entrenatu**, entrena, entrenatzen. *da/du* ad.*Kirol.*: gogotik entrenatu naiz igerian; zuk futbol-taldea entrenatuko duzu.**entrenatzaile** iz. *Kirol.*entrepresa* e. [enpresa](#).**entresaka** iz. *Heg. Beh.* h. [bakanketa](#), [mehazketa](#).**entretenigarri** izond. eta iz. *Heg.***entretenimendu** iz. 1 *Heg.* 2 *Ipar.***entretenitu**, entreteni, entretenitzen. *da/du* ad.1 *Heg.* 'jostatu, jostarazi'. 2 *Ipar.* 'mantendu'.**entropia** iz. *Fis.***entsalada****entsalada(-)ontzi****entseatu**, entsea, entseatzen. *da/du* ad. *Lap.* eta *BNaf.***entsegu** iz. *Lap.* eta *BNaf.* 'saioa, saiakera'.entseiatu* e. [entseatu](#).entseiu* e. [entsegu](#).**entseiukarrean** adlag. *Zah.* 'saio moduan'.**entterka** izond. *Ipar.***entxufatu**, entxufa, entxufatzen. *du* ad. *Heg.***entxufe** iz. *Heg.***entzefalo** iz. *Anat.***entzierro** iz. (zezen-lasterketa).**entziklika****entziklopedia****entziklopediko****entzima****entzuera** iz. 'entzutea'.**entzuera izan** *du* ad. 'aditza izan, entzutea izan'.**entzuketa****entzukizun****entzule**entzulego* e. [entzuleria](#), [entzuleak](#).**entzuleria****entzumen****entzumenezko****entzun**, entzuten. *du* ad.: gogorregi mintzatu zen, eta entzutekoak entzun zituen ordainetan; hitzok entzueran (*Bizk.* 'hitzok entzutean').**ez entzun(arena) egin****entzunaldi**

entzunarazi, entzunaraz, entzunarazten. *dio* ad.

entzunareto iz. *Sin.* [auditorium](#).

entzunbide iz. *g.er.*

entzungai iz.

entzungailu

entzungaitz izond.

entzungarri

entzungela iz.

entzungor

entzungor egin

entzute

entzutea eman *g.er.* 'arreta ipini'.

entzutea izan

entzute handiko

entzutez

entzutegi

entzutetsu

entzutezko

enul izond. *Ipar.* 'ahula'.

enuntziatu 1, enuntzia, enuntziatzen. *du* ad.

enuntziatu 2 iz.

enuntziazio iz.

enura iz. *g.er.* 'zalantza, duda'.

enuxenta* e. [inozente](#).

eñe iz. "ñ" letraren izena.

eñula* e. [enul](#).

eoliko izond.

epa* e. [hepa](#).

epai

epaikari iz. h. [epaile](#).

epaiketa

epaiki iz. 'zerra'.

epaikunde iz. *g.er.* 'epaiketa'.

epail iz. *Heg.* h. [martxo](#).

epaile

epailetza

epaimahai

epaimahaiburu

epaimahaikide

epaimahaiko iz.

epaite iz.: *belar-epaitea; iratze-epaitea.*

epaitegi

epaitondo iz. 'motzondoa'.

epaitu, epai(tu), epaitzen. *du* ad.

epaitza

epantxu iz. *Batez ere Zub.* 'eragozpena'.

epe iz.: *epez kanpo.*

epealdi iz. *Batez ere Admin.* (Gehienetan aski da *epe*).

epeka

epel

epelak entzun

epelarazi, epelaraz, epelarazten. *du* ad.

epeldu, epel(du), epeltzen. *da/du* ad.

epelik adlag.

epelkeria

epelki adlag.

epeltasun

epemuga

ependimo iz. *Anat.*

epentesi iz. *Hizkl.*

eper

eperki iz. 'eper-okela'.

eperkume

epetsu izond. *g.er.* 'eramankorra'.

epidemia

epidemiologia

epidemiologiko

epidermiko izond.

epifania

epigeo izond. *Ekol.*

epigrafe

epigrafia

epigrama iz. *Liter.*

epika

epiko

epikureismo

epilepsia

epileptiko izond. eta iz. *Med.*

epilogo

epistemologia

epistemologiko izond.

epistola

epitafio

epitelial izond.

epitelio iz. *Biol.*

epiteto

epizentro

epopeia

epotx* e. [ipotx](#).

epuru* e. [ipuru](#).

era**era batean** 'era berean, berdin'.**era batera****era berean****erako** izond.: *aziendentzat txit leku ona eta erakoa.***era on** 'aukera, abagune ona'.**erara** adlag.: a) 'egoki': *nire gogamenak erara eta egoki adieraztea*; b) 'gogara'; c) 'ados, konforme'; d) 'ez alderantziz, baizik zuzen': *erara jantz ezazu alkandora, azpikoz gainera baitaukazu.***eraz** adlag.: *auzotegi honetako baserritarrek nahikoa eraz eta polito bizi ziren.***erabaki 1**, erabakitzen. *du* ad.**erabaki 2** iz.**erabaki 3** izond.: *zuzen jokatzeko asmo erabakia.***erabakiarazi**, erabakiaraz, erabakiarazten. *dio* ad.**erabakigai** iz.**erabakigaitz** izond. 'erabakitzen zaila'.**erabakigarri** izond.**erabakigune**erabakile* e. [erabakitzaile](#).**erabakimen** iz.: *botoa eta erabakimena dutenak.*erabakior* e. [erabakigarri](#).**erabakitasun** iz.: *zorionez bertute bat izan zuten euskaldunek: gauzak egiteko erabakitasuna eta gogo sendoa.***erabakitzaile****erabakitze** iz. (Batez ere hitz elkartuetan erabiltzen da, lehen osagai gisa: *erabakitze-ahalmena; erabakitze eskubidea*).**erabakizun****erabat****erabateko** izlag.**erabelar** iz. *Hyoscyamus niger*.**eraberritu**, eraberri, eraberritzen. *du* ad.**eraberritzaile****eraberritze**erabia-belar* e. [errabia-belar](#).**erabide****erabidetsu** izond. *g.er.* 'modutsua'.**erabilaldi****erabilarazi**, erabilaraz, erabilarazten. *dio* ad.**erabilbide****erabilera****erabilerraz****erabilezin** izond.**erabilgai** izond. *g.er.* 'erabilgarria'.**erabilgaitasun** iz. *g.er.* 'erabilgarritasuna'.**erabilgaitz****erabilgarri****erabilgarritasun****erabili**, erabil, erabiltzen. *du* ad.erabilketa* e. [erabilera](#).erabilkor* e. [erabilgarri](#).**erabilmolde** iz. *g.er.***erabilpen** iz. h. [erabilera](#).**erabiltzaile****erabiltze****eradan**, eradaten. *du* ad. 'edanarazi'.**eradoski**, eradoskitzen. *du* ad.**eraen** iz. *Batez ere Gip. g.g.er.: lantegi hartan ez zegoen burubide eta eraen onik.***eraendu**, eraen(du), eraentzen. *du* ad. *Batez ere Gip. Zah.***eraentza** iz. *Batez ere Gip. Zah.***eraentzaile** iz. *Batez ere Gip. Zah.***eragabe** izond.**eragabeko** izlag. 'eragabea'.**eragabekeria****eragabeki****eragabetu**, eragabe(tu), eragabetzen. *du* ad.**eragaitz** 1 iz. 'zailtasuna, eragozpena': *bi eragaitz aurkitzen dizkiot nik gaztelaniari neurtitzera*. 2 izond.eragigai* e. [eragingai](#).**eragiketa****eragile****eragimen** iz. 'eraginkortasuna'.**eragin 1**, eragiten. *du/dio* ad.: *hotzak dardara eragiten du; gizon batengan eragin nahi izan zuen ezbehar eta okerragatik; motorrak eragiten dio ardatzari; eraginka (batez ere hitz elkartuetan erabiltzen da, bigarren osagai gisa): buru-eraginka, keinuka, ari zaizkit.***eragin 2** iz.**eraginarazi**, eraginaraz, eraginarazten. *dio* ad.**eragingai** iz. *Mat.*

eragingailu iz. *Teknol.*

eragingarri

eragingarritasun

eraginkor

eraginkortasun

eragipen iz. h. [eragin](#).

eragite iz. *Sin.* [eragin 2](#).

eragon *Bizk.:* *lanari daragoio* ('lanean ari da').

eragotzi, *eragotz*, *eragozten*. *du ad.* 1 *Ipar.*

Zah. 'egotzi'. 2 *Heg.* 'debekatu': *argia ikustea*

eragozten didatenak. 3 (erdarazko *molestar*,

déranger): *eragozten dizu hain berandu*

deitzeak?

eragozgarri

*eragozketa** e. [eragozpen](#).

eragozle

eragozpen iz.: *lanak, barka eragozpenak*.

eragozpide

*erahil** e. [erail](#).

*eraiketa** e. [eraikuntza](#).

eraiki, *eraikitzen*. *du ad.*

eraikiarazi, *eraikiaraz*, *eraikiarazten*. *dio ad.*

eraikidura iz. *g.er.* 'eraikuntza'; 'egitura'.

eraikiezin

eraikigarri

eraikigarritasun

*eraikile** e. [eraikitzaile](#).

eraikin

eraikitzaile

eraikitze

eraikuntza

erail, *erailtzen*. *du ad.*

eraile iz. eta izond. 'hiltzailea'.

erailketa

*erailtzaile** e. [eraile](#).

erailtze

*erain** e. [erein](#) eta [ero](#).

eraio, *eraiotzen*. *du ad.* *g.er.:* *elkar eraio*

('elkarrekin bat etorri, ongi konpondu');

Azkarate eta Bedaio, elkar ezin eraio.

eraisketa iz.

eraisle

eraispen iz.

eraiste iz.

*eraistegi** e. [jetzitegi](#).

*eraitsaldi** e. [jetzialdi](#).

eraitsarazi, *eraitsaraz*, *eraitsarazten*. *dio ad.*

eraitsi 1, *eraits*, *eraisten*. *du ad.* 'jaitsarazi;

bota': *agintedunak eraisten ditu beren*

aulkietatik; portutik irtetea, belak eraitsi

zituzten.

*eraitsi 2** e. [jetzi](#).

erakargarri 1 iz. 2 izond.

erakargarritasun

*erakarketa** e. [erakarpen](#).

*erakarkor** e. [erakargarri](#).

erakarle

erakarmen

erakarpen iz.: *erakarpen-indarra*.

erakarrarazi, *erakarraraz*, *erakarrarazten*. *dio*

ad.

erakarri, *erakar*, *erakartzen*. *du ad.*

erakartze

erakatsi, *erakats*, *erakasten*. *du ad.* *Ipar.* h.

[irakatsi](#).

*erakeria** e. [erokeria](#).

eraketa

erakunde

*erakuntza** e. [eraketa](#).

*erakurri** e. [irakurri](#).

*erakusaldi** e. [erakustaldi](#).

erakusbide

erakusgai

erakusgarri 1 iz.: *orduko hizkuntzaren*

erakusgarri zenbait. 2 izond.: *hau bai*

amodiozko proba erakusgarria.

erakusgela iz.

erakuskari iz. *g.er.* 'erakusgarria'.

erakusketa

erakusle

erakusleiho

erakusmahai

erakusmen

erakuspen

erakustaldi

erakustareto

erakustazoka

erakuste iz.: *erakuste oneko liburuak*.

erakustegi iz. *g.er.* 'erakusleioa; erakustokia'.

erakustoki

erakustun iz. *Batez ere Naf.* 'erakuslea';

'irakaslea'.

erakutsarazi, erakutsaraz, erakutsarazten. *dio* ad.

erakutsi 1, erakuts, erakusten. *du* ad.

erakustera eman: *biziki maite nauela erakustera eman dit.*

erakutsi 2 iz.: *ez duzu nire erakutsien beharrik.*

esku-erakutsi 'oparia'.

eraldaketa

eraldatu, eralda(tu), eraldatzen. *da/du* ad.

eraldatze iz.: *egurraren eraldatze-prozesuak.* eraldu* e. [eratu](#).

eralgi, eralgitzen. *du* ad.: *dirutza handia eralgi zuen.*

eralgiarazi, eralgiaiaz, eralgiaiazten. *dio* ad.

eralgiketa

eralgipen* e. [eralgiketa](#), [eralgitze](#).

eralgitzaille izond. eta iz. *g.er.*

eralgitze

eralketa* e. [eralgiketa](#).

eralki, eralkitzen. *du* ad. 'bahetu'.

eramaile

eraman 1, eramaten. *du* ad.

aitzina eraman

atoian [eraman](#)

atxilo eraman

aurrera eraman

ezin eraman izond. 'eramanezina, ezin eramanezkoa'.

gaizki eraman

gogoan eraman

eraman 2 iz. 'eroapena': *eraman handiko emakumea.*

eramanarazi, eramanaraz, eramanarazten. *dio* ad.

eramanerraz

eramanezin izond.

eramangaitz

eramangarri izond.: *askoren artean banatu da karga, eramangarriago gerta dadin; lanpa eramangarria; konputagailu eramangarria.*

eramankizun iz. 'sufrimendua'.

eramankor izond.: *onginahi eta amodio egiazkoa eramankorra da.*

eramanpen iz. *g.er.* 'eroapena'.

eramantzaille* e. [eramaile](#).

eramate

eransgarri

eranskailu

eranskari izond. *Hizkl.*

eranskin

eranskor

erantsi, erants, eransten. *dio* ad.

erantzi, erantz, erantzten. 1 *du* ad. 'soinekoa kendu'. 2 *da* ad. 'biluzi'.

erantzuer iz. h. [erantzun 2](#).

erantzuki iz. 'norbaiti bere hutsa, hobena edo gaizki egin aurpegira botatzea edo gaitzestea'.

erantzuki egin *Ipar.*: *norbaitek erantzuki hau egin dio Euskaltzaindiari: espainol gisa jokatu duela.*

erantzukizun iz.: *erantzukizun zibila.* *Sin.* [erantzunbehar](#).

erantzule

erantzun 1, erantzuten. *du* ad.

erantzun 2 iz.

erantzunarazi, erantzunaraz, erantzunarazten. *dio* ad.

erantzunbehar iz. *Sin.* [erantzukizun](#).

erantzunbide iz. *g.er.*

erantzungailu iz.

erantzupen iz. h. [erantzun 2](#).

erantzupide* e. [erantzunbide](#).

erantzute

erasan, erasaten. 1 *dio* ad. 'eraso, eragin': *eguzkiak erasan dio; gure berriek biziro erasan zioten.* 2 *dio* ad. 'esanarazi'. 3 *du/dio* ad. *Naf.* 'euria egin': *berandu arte erasan du; erasaten badu, elurra eginen du.*

erasgarri* e. [eransgarri](#).

erasi, eras, erasten. *du* ad. *Batez ere Ipar.* 'hitza egin, murmurikatu' (Batez ere forma trinkoetan erabilia).

erasia iz.

erasian

erasiaka

erasiatu, erasia(tu), erasiatzen. *du* ad. *Ipar.* 'errieta egin'.

erasiatzaille izond. eta iz. *Ipar.* *g.er.*

eraskin* e. [eranskin](#).

eraskor* e. [eranskor](#).

erasle izond. eta iz. *Ipar. Zah.* 'berritsua, hitzontzia'.

eraso 1, erasotzen. *dio* ad.

eraso 2 iz.

erasoan

eraso egin

erasoaldi

erasoka

erasokor

erasotzaile

eraspen iz. 'debozioa'.

eraste iz.: *ez egin kontu jendearen erasteaz.*

erasun* e. [erotasun](#).

eratasun iz. 'moduzkotasuna'.

eratorbide

eratorpen

eratorri, erator, eratoritzen. *du* ad.

erartortze iz. *g.er.*

eratsi* e. [eraitsi](#).

eratsu izond. 'egokia'.

eratu, era(tu), eratzen. 1 *da* ad. *g.er.* 'egokitu'.

2 *du* ad.: *elkarte bat eratu dute.*

eratzeki* e. [eratziki](#) eta [irazeki](#).

eratxi* e. [eraitsi](#).

eratziki, eratzikitzen. *du* ad. *Ipar.*

eratzaille

eratzan, eratzaten. *du* ad. *Goi.* 'etzanarazi'.

eratze

eratzi, eratz, eratzten. *du* ad. *Bizk.* 'larrua urratu, harrotu'.

eratzon(n)* e. [eratzan](#).

erauntsi 1, eraunts, eraunsten. *dio* ad. (Batez ere forma trinkoetan erabilia): *ateak ateari darauntsanean.*

erauntsi 2 iz.

erauntzi, erauntz, eraunzten. *du* ad. *Ipar.* eta *Naf.* h. [erantzi](#).

erausi 1, eraus, erausten. *du* ad. *g.er.*

erausi 2 iz. 1 'berriketa'. 2 'zaunka'.

erausian adlag.

erausika adlag. *Ipar.* 'zaunka eginez'.

erausle izond. eta iz. 'berritsua'.

erautsi* e. [eraitsi](#).

erauzgarri iz. *Zah.* 'erauzten duena'.

erauzi, erauz, erauzten. *du* ad.

erauzketa

erauzte iz. *g.er.*

erazagutu, erazagut, erazagutzen. *dio* ad. *Goi.* 'ezagutarazi'.

erazeki* e. [irazeki](#).

erazko izlag. 'egokia'.

erazle* e. [arazle](#).

eraztu* e. [eratu](#).

eratzun

erbatz iz. *Batez ere Bizk.: erbatza bezain latza da; zuk horretaz ez dakizu erbatzik ere.*

erbeste

erbestealdi iz. *Sin.* [atzerrialdi](#).

erbesteratu, erbestera(tu), erbesteratzen. *da/du* ad.

erbesteratze iz.: *hainbat erbesteratzeren ondorioz, beldurgarriki urritu zen irlandarren kopurua.*

erbestetar

erbestetu, erbeste(tu), erbestetzen. *da/du* ad.

'erbesteratu'.

erbi iz. *Lepus sp.*

erbi-lo 'lo arina'.

erbi(-)txakur

erbiki iz. 'erbi-okela'.

erbikume

erbindori* e. [erbinude](#).

erbinude iz. *Mustela nivalis.*

erbinude zuri *Mustela erminea.*

erbi-oilar* e. [argi-oilar](#).

erdaindu, erdain, erdaintzen. *du* ad.

erdaingabe izond.

erdainkuntza

erdaldun

erdaldundu, erdaldun(du), erdalduntzen.

da/du ad.

erdalduntze

erdalkeria

erdaltzale

erdaltzaletasun

erdaltzaletu, erdaltzale(tu), erdaltzaletzen. *da/du* ad.

erdara iz. (*erdal* forma dagokio hitz-elkarketako lehen osagai denean: *erdal herria*).

erdarakada

erdaratu, erdara(tu), erdaratzen. *du* ad.

erdaratzaile iz. *g.er.*

erdarazale* e. [erdaltzale](#).

erdeinagarri

erdeinatu, erdeina, erdeinatzen. *du* ad.

erdeinu

erdera* e. [erdara](#).

erdi 1: a) iz. '0,5': *erdi-prezioan (saldu); erdi-lanak (egin); b) adlag. 'erdizka': erdi barrez (egon); erdi hilik (iritsi); erdi lotan (egon); erdi negarrez (agertu); erdi txantxetan (ari izan); erdi zabalik (utzi).*

Erdi Aro

erdi bana

erdi bi egin

erdi lo

erdi(-)maila

erdi(-)mailako

erdi-merdi

erditik egin

erdiz erdi

erdi 2, erdi, erditzen. *da* ad.: *seme batez erdi zen.*

erdi 3* e. [bitarteko](#), [ertain](#), etab.

erdialde

erdiazi, erdiaraz, erdiarazten. *du* ad.

erdibanatu, erdibana(tu), erdibanatzen. *du* ad.

erdibanatze iz. *g.er.*

erdibide

erdibideko

erdibitu, erdibi, erdibitzen. *du* ad.

erdibitzaile

erdibitze iz. *g.er.*

erdieroale izond. eta iz. *Elektr.*

erdiesferiko izond. *Mat.*

erdiesle

erdiespen

erdiestaile* e. [erdiesle](#).

erdietsarazi, erdietsaraz, erdietsarazten. *dio* ad.

erdietsi, erdiets, erdiesten. *du* ad.

erdigune

erdika iz. *g.er.* 'erdia'.

erdikala adlag. *Ipar.*: *botila bat, erdikala betea.*

erdikalatu, erdikala(tu), erdikalatzen. *du* ad. *Ipar.*

erdikari iz. *Mat.*

erdikide

erdiko izlag.: *luze, labur, erdiko, handi eta txiki.*

erdikoi izond. *g.er.* 'zentralista'.

erdikoitasun iz. *g.er.* 'zentralismoa'.

erdilari

erdimin iz. 'erditzeko mina'.

erdiondo iz.: *erdiondoko odol-galtzeak.*

erdipurdi

erdipurdiko izlag.

erdipurdika

erdiragarri

erdiratu 1, erdira(tu), erdiratzen. 1 *du* ad.

g.g.er. 'erdibitu, hautsi' (batez ere *bihotza erdiratu* esapidean erabilia). 2 *da/du* ad. 'erdian jarri, erdira eraman, bota': *baloia erdiratu zuen.*

erdiratu 2, erdira(tu), erdiratzen. *da/du* ad.

Batez ere Zub. 'arrakalatu'.

erdiratzaile

erdiratze iz. *Kirol.*

erdirataratu, erditara(tu), erditaratzen. *da/du* ad.

Ipar. 'erdira etorri, erdira ekarri'.

erdisu iz.: *erdisuan utzi dute; oren erdisu baten buruan etorriko da.*

erditu, erdi, erditzen. *da* ad.: *alaba batez erditu zen.*

erditze iz.: *erditze-gela.*

erdiuharte iz. *Sin.* [penintsula](#).

erdizirkular

erdizka adlag.: *gauzak erdizka egin.*

erdizkako izlag.

erdizkatu, erdizka(tu), erdizkatzen. *du* ad.

erdoi* e. [herdoil](#).

erdu *Bizk.* 'zatoz': *erdu nigaz, Sabin.*

erdutu, erdu, erdutzen. *da* ad. *Ipar.* *Zah.* 'abiatu'.

erduze *Bizk.* 'zatozte': *erduze nire Aitaren bedeinkatuok.*

ere: *guk ere (bai); etxea ere; gaur ere; esan ere; batez ere; hala ere; *ere bai e. baita (... ere), orobat; *ere ez e. ezta (... ere).*

erearo* e. [ereiario](#).

eredu 1

eredura

ereduz (x-ren *ereduz* gisa erabilia).

ereduzko

eredu 2 iz. *Bizk.* 'era, tamaina, modua': *eredu lastimagarri hartan ikusirik ere ez zen errukitu.*

eredugarri

eregi, eregiten. *du ad. Bizk.* 'eraiki'.

eregu iz. *Bizk.* 'balakua, txera'.

ereiario iz. h. [ekain](#).

ereile

erein, ereiten. *du ad.*

ereinaldi

ereinotz iz. *Laurus nobilis*.

ereintza

ereintzaile* e. [ereile](#).

ereite

ereizio iz. *Naf.* 'uzta'.

ereman* e. [eraman](#).

eremita

eremu iz.: *eremu elektrikoa*.

eremutar

erensuge* e. [herensuge](#).

ereserki

eresi

ereta iz.

ereti iz. *Bizk.* 'abagunea': *itsaso handia denean, eretia noiz den talaia-riak agintzen du.*

eretxi* e. [iritzi](#).

eretz(e) iz. *Batez ere Zub.* 'aldea, alderdia'.

eretzean

eretzeko

erevandar (herritarra).

erg iz. 1 *Fis.* (unitatea). 2 *Geogr.* 'dunak dauden basamortua'.

ergai iz. *Gip. g.er.* 'unea'.

ergatibo

ergel

ergeldu, ergel(du), ergeltzen. *da/du ad.*

ergelkeria

ergelki

ergeltasun

ergi

ergoien iz. *g.er.*

ergonomia

ergonomiko

eri 1 iz. *Ipar. eta Naf.* 'hatza'.

eri trebes (luzera-neurria): *haziak bi-hiru eri trebes lur aski du gainean.*

eri 2 izond. eta iz. 'gaixoa'.

eri-gaizki adlag. *Ipar.:* *bazuen eri-gaizki hemeretzi urteko alaba bat.*

eri handi *Ipar. eta Naf.:* *eri handi da(go).*

eriagotu, eriago(tu), eriagotzen. *da/du ad. g.er.*

erialdi

eriarazi, eriaraz, eriarazten. *du ad.*

eriden, erideten. *du ad. Zah. h. ediren.*

erietxe

erigarri izond. 'eritzen, gaixotzen duena'.

eriko iz. *g.er.* 'titarea'.

erikor

erion 1 *da ad. Bizk. g.er.* 'jario'.

erion 2 iz. *Bizk. g.er.* 'jarioa': *ardo-ontziak eriona zeukan.*

eriondo iz.: *eriondoa ospitalean eman zuen.*

eritara iz. *Ipar.* 'eriekin hartzen den pixka'.

eritasun

eritegi

eritrear (herritarra).

eritu, eri(tu), eritzen. *da/du ad.* 'gaixotu'.

eritxi* e. [iritzi](#).

eritzi* e. [iritzi](#).

erixka izond. *g.er.*

erizain

erizaindegi

erizaingo iz. *g.er.* 'erizaintza'.

erizaintza

erizaintza* e. [erizaintza](#).

erizpen* e. [irizpen](#).

erizpide* e. [irizpide](#).

erkaketa

erkal* e. [errepublik](#).

erkalatz iz. *g.er.* *Berberis vulgaris*.

erkametz iz. *Quercus faginea*.

erkamezti iz. 'erkametzen basoa'.

erkastu* e. [erlastu](#).

erkats* e. [erlats](#).

erkatu, erka, erkatzen. *du ad.*

erkatz iz. *Ipar.* 'erratza'.

erkatze iz.

erkide 1 iz. 'partaide, bazkidea'. 2 izond. *Sin. komun.*

erkidego iz.: *Foru Erkidegoa*; *ondasun-erkidegoa*.

erkin

erkindu, erkin(du), erkintzen. *da/du* ad.

erkintasun

erkitu* e. [erkindu](#).

erla iz. *Lithognathus mormyrus*.

erlabio iz. 'liztorra'.

erlaitz

erlakizten

erlakume* e. [erlekume](#).

erlama iz. 'erle erregina'.

erlamando iz. *Apis mellifera* (arra).

erlantz iz. *g.er.* 'distira'.

erlastar iz. *Bombus sp.*

erlastu, erlats/erlastu, erlasten. *da/du* ad. 'marrantatu'.

erlastura

erlategi

erlatibatu* e. [erlatibizatu](#).

erlatibismo

erlatibista

erlatibitate

erlatibizatu, erlatibiza, erlatibizatzen. *du* ad.

erlatibo

erlatibozko izlag. *Gram.*

erlatiboki

erlatibotasun

erlatoki iz. *g.er.*

erlats 1 iz.: *marranta baten ondotikako*
erlatsa. 2 izond.: *mintzo erlatsa du*.

erlauntz

erlax* e. [erlaitz](#).

erlaxamendu iz.

erlaxatu, erlaxa, erlaxatzen. *da/du* ad.

erlaxazio iz.

erlazain* e. [erlezain](#).

erlazantza* e. [erlezaintza](#).

erlazio iz. 1 'harremana, lotura, zerikusia'. 2: *gramatika erlazioak*.

erlazonatu, erlazona, erlazonatzen. *du* ad.

erlazkuntza* e. [erle-hazkuntza](#).

erle iz.

erle(-)belar 'ezkaia'.

erle-hazkuntza

erle(-)mahats

erle nagi

erle(-)txori *Merops apiaster*. Sin. [erlejale](#).

erlejale iz. *Merops apiaster*. Sin. [erle\(-\)txori](#).

erlekume

erlemando* e. [erlamando](#).

erlezain

erlezaintza

erliebe

behe-erliebe

goi-erliebe

erlijio iz.: *erlijio askatasuna*.

erlijiozko

erlijiositate iz.

erlijioso

erlijiozale

erlijiozaletasun iz. *g.er.*

erlikia

erlisione iz. *Ipar. h.* [erlijio](#).

erloj* e. [erloju](#).

erlojari* e. [erlojugile](#), [erloju\(-\)konpontzaile](#),
[erloju\(-\)saltzaile](#).

erloju iz.: *horma-erlojua*.

erloju(-)denda

erloju(-)konpontzaile

erloju(-)saltzaile

erlojugile

erlojugintza

erlojupeko iz.

erlojutegi

ermandade iz. 1: *nekazarien ermandadea*. 2: *ermandadeko edo senitarteko testamentua*.

ermita

ermitatxo

ermitau

ermitazain

ernaberritu, ernaberri, ernaberritzen. *da/du* ad.

ernagarri

ernai 1

ernai egon

ernai 2 iz. *Ipar.* 'habe nagusia'.

ernalarazi, ernalaraz, ernalarazten. *du* ad.

ernaldi iz. '(animalia) ernari dagoen denbora'.

ernaldu, ernal, ernaltzen. *da/du* ad.

ernal-hazi

ernalketa

ernalkin
ernalkuntza
ernaltze
ernamuin
ernamuindu, ernamuin(du), ernamuintzen. *da* ad.
ernarazi, ernaraz, ernarazten. *du* ad.
ernarazle izond. *g.er.*
ernari adlag. eta izond.
ernatu, erna, ernatzen. *da/du* ad.
ernatzaile izond. eta iz. *g.er.*
erne 1, ernetzen. *da* ad.
erne 2 izond. eta adlag.
ernerik adlag. *Batez ere Ipar.*
ernearazi, ernearaz, ernearazten. *du* ad.
ernegararri
ernegarazi, ernegaraz, ernegarazten. *du* ad.
ernegatu, ernega, ernegatzen. *da/du* ad. 'erabat gogaitu; amorrarazi'.
ernegazio
ernegu
erneki
 ernemindu* e. [ernamuindu](#).
 ernemuin* e. [ernamuin](#).
er nera iz. *g.er.* 'ernetzea'.
erneta iz. *Ipar.* 'errege-sagarra'.
ernetasun
 er netu* e. [ernatu](#).
ernetze
ero 1, eraiten. *du* ad. *Zah.* 'hil, erail'.
ero 2 izond. eta iz.
eroaldi
eroale izond. eta iz. *Fis.*
eroaletasun
eroan, eroaten. *du* ad. 1 *Batez ere Bizk.* eta *Zub.* 'eraman'. 2 *Fis.:* *beroa eroan; elektroiak eroan.*
eroanbide iz.: *uri-uren eroanbidea.*
eroanezin izond. *Bizk. g.er.* 'eramanezina'.
eroangaitz izond. *Bizk. g.er.* 'eramangaitza'.
eroankizun
eroankor izond. *g.er.* 'eramankorra'.
eroankortasun iz. *Fis.*
eroapen
eroarazi 1, eroaraz, eroarazten. *du* ad. 'zorarazi'.

eroarazi 2, eroaraz, eroarazten. *du* ad. *Zub.* 'hilarazi'.
eroate
eroetxe
erogarri
erogeno izond. *Psikol.*
 eroitz* e. [erroitz](#).
erokeria
eroki adlag.
eromen
 eronde* e. [gobernu](#).
 eroraldi* e. [erorialdi](#).
erorarazi, eroraraz, erorarazten. *du* ad.
erorbide
erori, eror, erortzen. *da* ad.
erortzeko min *Ipar.* 'epilepsia'.
erorialdi
eroriko iz.
eroritasun
erorka adlag.
erorketa iz. h. [eroriko](#).
erorkor izond.: *hosto erorkorra.*
erorkortasun
erortoki
erortzapen iz. *g.er.* 'erortzea; gainbehera'.
erortze
erosahalmen iz. 'erosteko ahalmena'.
erosarazi, erosaraz, erosarazten. *dio* ad.
eroserraz izond. *g.er.*
erosgai iz. 'salgaia'.
erosgailu iz. *g.er.* 'salgaia'.
erosi, eros, erosten. *du* ad.
erosio iz. *Geol.* 'higadura'.
 erosionatu* e. [higatu](#).
erosketa
 eroskunde* e. [erospen](#), [berrerospen](#).
erosle
eroso
erosokeria
erosotasun
erosotu, erosu(tu), erosotzen. *du* ad. 'erosoago bihurtu, erraztu'.
erospen
erosta
 erostaile* e. [erosle](#).
erostaka

erostari
eroste
erostun
erotasun
erotiko
erotismo
erotu, ero(tu), erotzen. *da/du* ad.
erotzar izond. *g.er.*
eroxka
erpai adlag. 'aiduru, zain': *Teresaren erpai zegoen.*
erpe
erpil 1 izond. *Ipar.* 'ahula'.
erpil 2 iz. *Bizk.* 'mokorra, sokila'.
erpildu 1, erpil(du), erpiltzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'ahuldu'.
erpildu 2, erpil(du), erpiltzen. *da* ad. 'mokorrez bete'.
erpiltasun iz. *Ipar. g.er.* 'ahultasuna'.
erpin
erpuu
errabia
errabia(-)belar *Hieracium pilosella. Sin. sagu(-)belar.*
errabian adlag.
errabiaz adlag.
errabiagarri
errabiarazi, errabiaraz, errabiarazten. *du* ad.
errabiatu, errabia(tu), errabiatzen. *da* ad.
erraboildun izond.
errabota* e. [errebote](#).
errada* e. [edarra](#).
erradiadore
erradial
erradiazio iz. *Sin.* [irrada](#).
erradikal
erradikalismo
erradikalizatu, erradikaliza, erradikalizatzen. *da/du* ad.
erradikaltasun
erradio
erradioaktibitate
erradioaktibo
erradiografia
erradiologia
erradiologiko

erradioskopio
erradula iz. *Biol.*
erragosi* e. [erregosi](#).
errai iz. *pl.* 'gorputzaren bularralde eta sabelaldeko barne-organoak'.
errraigabe izond. 'bihozgabea'.
errail
errailtzain
errain 1 iz. 'semearen emaztea'.
errain 2 iz. *Ipar.* 'giltzurruna'.
erraingai iz. 'semearen emaztegaia'.
errainu
errainutu, errainu(tu), errainutzen. *du* ad. *g.er.* 'distiratu'.
erraiteko* e. [errateko](#).
erraketa iz. 'pala sareduna'.
erraki 1 iz. (zurginaren lanabesa).
erraki 2* e. [erreki](#).
errakin* e. [errekin](#).
errakitismo iz. *Med.*
errakuntza
erralde
erraldi* e. [errealdi](#).
erraldoi
errama iz. *Bizk. Beh. h.* [adar](#).
erraminta* e. [erreminta](#).
erramu iz. 'ereinotza': *erramu-adarra; Erramu-eguna; Erramu-igandea.*
erran 1, erraten. *du* ad.: *erran gabe doa* ('ez dago esan beharrik'); *erran nahi da* (*Jainkoaren erresuma, erran nahi da, Eliza; hilko naiz, erran nahi da gauza guztiez gabetua izango naizela*); *erran nahi baita* (*orain, erran nahi baita, 1853an*).
erran nahi izan
erran 2 iz.
erran-merran
erran zahar
erran zuhur
erranaldi iz.
erranarazi, erranaraz, erranarazten. *dio* ad.
errangura* e. [arrangura](#).
erranka adlag.: *zernahi erranka ari izan zait.*
errankizun
erran-nahi iz.
errape

errara adlag. 'aratinik, ahoz gora etzanda'.
 erras* e. [arras](#).
errateko iz. *Ipar*.
 erratilo* e. [erretilu](#).
erratu, erra, erratzen. *du* ad. *Bizk*. 'huts egin'.
erratz iz. 1 *Ruscus aculeatus*. 2 'garbitzeko tresna'.
 erratzatu* e. [erraztatu](#).
errauli iz. *Lytta vesicatoria*.
errausketa
errauskin iz. *Ipar*. 'hondakina'.
errausle iz. *g.er*. 'suntsitzailea'.
errautatu, errausta, errautatzen. *du* ad. *Ipar*. 'hautseztatu; hautsez bete'.
erraste 1 iz. *g.er*. 'errauts bihurtzea':
hilotzaren errastea.
erraste 2 iz. *g.er*. 'suntsitzea': *Gernikaren erraste ikaragarriaren 50. urtemuga*.
errastegi iz. *g.er*.
errastu, errauts/errastu, errautsten. *da/du* ad.
errauts
errautsarazi, errautsaraz, errautsarazten. *du* ad.
errautsi, errauts(i), errautsten. *du* ad. 'suntsitu, txikitu'.
erraz
 errazional* e. [arrazional](#).
errazionamendu
errazionatu, erraziona, errazionatzen. *du* ad.
errazkeria
errazki
 errazoe* e. [arrazoi](#).
erraztasun
erraztatu, errazta, erraztatzen. *du* ad. 'erratzarekin garbitu'.
erraztatzaile iz. *g.er*.
errazte iz. *g.er*. 'errazago bihurtzea'.
errazto adlag. *Bizk*. 'errazki'.
erraztu, erraz(tu), errazten. *du* ad.
 erraztun* e. [eraztun](#).
erre 1 iz. "r" letraren izena.
erre 2, erretzen. *da/du* ad.
erre-arin
erreaktantzia iz. *Elek*.
erreaktibo
erreaktore

erreakzio
erreakzionarazi, erreakzionaraz, erreakzionarazten. *dio* ad.
erreakzionatzaile izond. eta iz. *Kim*.
erreal 1 iz. (txanpona).
erreal biko
erreal 2 izond. 'benetakoa'.
errealdi
errealeko iz. 'erreal bateko txanpona'.
errealismo
errealista
errealitate
errealizadore iz. *Zin*.
errealizazio iz. *Zin*.
erreaki adlag.
errearazi, errearaz, errearazten. *du* ad.
 errearin* e. [erre-arin](#).
errebald
errebantxa iz. *Kirol*.
errebeldar iz. 'suge-belarra'.
errebeldarazi, errebeldaraz, errebeldarazten. *du* ad. *Ipar*. 'bidea galarazi'.
errebeldatu, errebeldatu, errebeldatzen. 1 *da* ad. *Batez ere Ipar*. 'galdu, bidetik atera': *ardi errebeldatuak; Parisko karriketan errebeldaturik*.
 2 *du* ad.: *argazkiak errebeldatu; Jainkoak elizari errebeldatu dizkion egiak*.
errebeldazio iz. *Erl*.
errebeldio iz. *Ipar*. *Beh*. 'irabazia'.
errebeldatu, errebeldatu, errebeldatzen. *da/du* ad. *Bizk*. *Beh*. 'lehertu'.
errebeldentzia
errebeldero iz. 'esne jetzi berria'.
errebeldiarazi, errebeldiaraz, errebeldiarazten. *du* ad. *g.er*.
 errebeldimen* e. [errebelditze](#)
errebelditu, errebeldi, errebelditzen. *du* ad. *Ipar*. 'belditu'.
errebelditzaile
errebelditze
errebeldes izond.
errebeldatu, errebeldatu, errebeldatzen. *du* ad. *Bizk*. 'oka egin'.
errebeldkada
errebeldkeria iz. 'egite okerra'.
 errebeldi* e. [errebeld-bide](#) eta [errebeldi](#).

errebisionismo**errebisionista****errebista** iz. h. [aldizkari](#).**erreboilo** iz. *Psetta maxima*.errebokatu* e. [indargabetu](#), [baliogabetu](#).**errebolber****errebolta****erreboltatu**, errebolta(tu), erreboltatzen. *da* ad. *g.er*.**erreboluzio** iz. h. [iraultza](#); [bira](#), [itzuli](#).erreboluziogile* e. [iraultzaile](#).erreboluzionario* e. [iraultzaile](#).errebota* e. [errebote](#).**errebota****errebote**errebota* e. [ikuskapen](#).**errebuelta** iz. *Heg. Beh.* 'bihurgunea'.**erredaktore****erredakzio****errediza** iz. h. [altzari](#).**erreduktore** iz. *Kim., Mekan.***erredukzio** iz. *Kim., Hist.***erredundantzia****erredura****erreduzitu**, erreduzi, erreduzitzen. *du* ad. *Kim., Mekan.* 'erredukzioa egin'.**erreduzitzaile** izond. *Kim., Mekan.*errefain* e. [atsotitz](#).**errefau** iz. *Raphanus sativus*.**errefautxo** iz. *Raphanus raphanistrum*.**errefera** iz. *Ipar.* 'pilota-jokoan sakea edo botea itzultzea'.**erreferatu**, errefera(tu), erreferatzen. *du* ad. *Ipar.***erreferendum****erreferente** iz. *Hizkl.***erreferentzia****erreferentzial** izond. *Hizkl.:* *izenondo* *erreferentziala*.errefinatu* e. [findu](#).**erreflektore**erreflexatu* e. [islatu](#).**erreflexibo** izond. h. [bihurkari](#).erreflexio* e. 1 [gogoeta](#), [hausnarketa](#). 2 *Fis.* [islatze](#).**erreflexu****erreforma****erreformatu**, erreforma(tu), erreformatzen. *du* ad.**erreformatzaile****erreformismo****erreformista****errefraktatu**, errefrakta, errefraktatzen. *da/du* ad. *Fis.***errefrakzio** iz. *Fis.***errefrau** iz. h. [atsotitz](#).**errefria** iz. *Ipar. g.er.* 'hotzeria'.**errefriatu**, errefria(tu), errefriatzen. *da/du* ad. *Ipar. g.er.***errefus** 1 iz. *Ipar.* 'errefusatzeta'. 2 izond. *Ipar.* 'erreusa'.**errefusatu**, errefusa, errefusatzen. *du* ad. *Ipar.***errefusatzeta****errefuxiatu** iz. h. [iheslari](#), [aterpetu](#).**erregadiatu**, erregadia, erregadiatzen. *du* ad. *Heg.* 'ureztatu'.**erregadio** iz. *Heg.* 'ureztapena'.**erregai****erregailu** iz.**erregaitz**erregaketa* e. [ureztatze](#).**erregalatu**, erregala, erregalatzen. *du* ad. *Heg. Herr.* 'opari egin'.**erregaliz** iz. 1 *Bot.* *Glycyrrhiza glabra*. 2 (gozokia).erregalo* e. [erregalu](#).**erregalu** iz. *Heg. Herr.* 'oparia'.**erregarri** izond. eta iz.: *sukar erregarria*; *egia, askoren erregarria*.**errege****errege(-)bide****errege-erreginak**: *Espainiako errege-erreginak etorri dira*.**erregealdi****erregegai****erregego** iz. 'erregetza, erregetasuna'.**erregela****erregelamendu** iz. *Ipar.* h. [araudi](#), [arautegi](#).**erregelatu**, erregela(tu), erregelatzen. *du* ad. h. [arautu](#).**erregeorde****erregeordetza**

erregepittitta iz. *Ipar.* 'erregetxoa' (hegaztia).
erregetasun
erregetiar izond. eta iz.: *euskaldun erregetiar eta bonapartetiar*arak.
erregetu, errege(tu), erregetzen. *du ad.*
erregetxo 1 iz. *Regulus sp.*
erregetxo 2 iz. 'lurralde txiki bateko agintaria'.
erregetxopit iz. *Zub.* 'erregetxoa' (hegaztia).
erregetza
erregexka iz. 'erregetxoa' (agintaria nahiz txoria).
 erregexupit* e. [erregexupit](#).
erregezale iz. eta izond. 'erregetiarra'.
erregezko iz.: *erregezkoak, aitoren semeak eta herri xehea.*
erregina
 errege-erreginak
erreginagai
erreginatasun iz. *g.er.*
 erreginatu* e. [erreginatu](#).
erregionalismo
erregistratu, erregistra, erregistratzen. *du ad.*
erregistro
 erregla* e. [erregla](#).
erregogor izond.: *adreilu erregogor*rak.
erregosi
erregu 1 iz. 'eskaria, otoitza'.
 erregu egin
 erreguz
erregu 2 iz. (neurria): *bi erregu bihi*.
erreguka
 erregulapen* e. [erregulazio](#).
erregular izond.: *aditz erregularra; poligono erregularra*.
erregularki
erregulartasun
erregulatu, erregula, erregulatzen. *du ad. h.* [arautu](#); [doitu](#), etab.
erregulatzaile izond. h. [arautzaile](#), etab.
erregulazio
erregutada iz. *Bizk.*
erregutu, erregu(tu), erregutzen. *du ad.*
erregutzaile
 errein* e. [errain](#).
erreinaldi
erreinatu, erreina, erreinatzen. *du ad.*

erreinu
erreinutar iz. *g.er.*
errejent iz. 'pastoralaren zuzendaria'.
 errejiloi* e. [errexiloi](#).
errejimentu
 errejio* e. [eskualde](#).
 errejistratu* e. [erregistratu](#).
erreka
 erreka jo
errekadu iz. *Batez ere Bizk.* 'mandatua; mezua'.
 errekai* e. [erregai](#).
errekaitatu, errekaita, errekaitatzen. *du ad.* *Ipar. Zah.* 1 'bildu'. 2 'zaindu, artatu'.
errekaitu iz. *Ipar.* 1 'arta'. 2 'erreminta'.
errekalde
errekarratu, errekara(tu), errekaratzen. *da/du ad. Ipar.* 'erreka jo': *etxea errekarratu zaio*.
errekardari iz. *g.er.*
errekarri
errekasto
errekatxo
 errekeitu 1* e. [errekaitu](#).
 errekeitu 2* e. [errekerritu](#).
 errekesta* e. [arrakasta](#).
erreketa
errekete iz. (soldadua).
erreki iz.
errekina
 errekitu* e. [errekaitu](#).
erreklatu, errekla(tu), erreklatatzen. *du ad. Beh.*
erreklamazio iz. *Beh.*
errekolta iz. *Ipar. Beh.* 'uzta'.
 errekomendazio* e. [gomendio](#).
errekor
errekordun
errekreo iz. *Heg. Beh.*
 errektangelu* e. [laukizuzen](#).
errektore iz. (hezkuntza sistemakoa).
errektoreorde
errektoreordetza
errektoretza
errekuntza
errekurtso iz. *Zuz.* 'helegitea'.
 errekurtsoa aurkeztu

errekurtsoa egin
errekurtsoa jarri
errekurtsogile iz.
errele iz. *Elektr.*
 erreljione* e. [erlijio](#).
erreluktantzia iz. *Fis.*
errematatzaile iz. *Kirol.*
erremate iz. 1 *Heg. Herr.* 'azkena, bukaera': *erremate txarra eraman* ('fin gaizto egin'). 2 'enkantea'.
errematea egin
errematean atera
errematean ipini
errematera atera
errematxatu, errematxa, errematxatzen. *du* ad. *Heg.*
errematxe iz. *Heg.*
erremediarazi, erremediaraz, erremediarazten. *dio* ad.
erremediatu, erremedia, erremediatzen. *du* ad.
erremediatzaile
erremediatze
erremedio
erremediorik gabe 'ezinbestean'.
 errementa* e. [erreminta](#).
errementaldegi iz. h. [errementeria](#), [aroztegi](#).
errementari
errementaritza
errementeria
erremerziatu, erremerzia, erremerziatzen. *du* ad. *Ipar. Beh.*
 erremienta* e. [erreminta](#).
erremindu, erremindu, erremintzen. *du* ad. 'erresumindu'.
erreminta iz. *Sin.* [lanabes](#).
erremolatxa iz. *Heg. Beta vulgaris*.
 erremolke* e. [atoi](#).
erremonte
 erremu* e. [erramu](#).
 erremulia* e. [erromania](#); [errenbolia](#).
erremusina iz. *Ipar. Zah.* 'limosna'.
erremuskada iz. *Bizk.* 'purrustada'.
 erren* e. [errain](#).
errenbolia iz. *g.er.* 'zirimola, zurrunbiloa'.
errendarazi, errendaraz, errendarazten. *du* ad.

errendatu, errenda, errendatzen. *da/du* ad.
errendimendu
errenditu, errendi, errenditzen. *da/du* ad.
errenditze
errenka 1 iz. h. [errenkada](#). 2 adlag. 'errenkadan, lerroan'.
errenkan adlag. 'segidan, etenik edo hutsarterik gabe'.
errenkada
errenkadan adlag.
 errenkura* e. [arrangura](#).
errenta
errentan eman
errentan hartu
 errentable* e. [errentagarri](#).
errentadun iz. 'errenta hartzen duena'.
errentagarri izond.
errentagarritasun
errentatzaile iz. *g.er.*
 errenteri* e. [errenteria](#).
errenteria
errentero iz. *Heg. h.* [maizter](#).
 errentista* e. [errentadun](#).
erreologia iz. *Fis.*
 erreopari* e. [erre-opari](#).
erreparatu, errepara, erreparatzen. 1 *du* ad. *Ipar.* 'ordaindu, osatu': *egin kalteak erreparatu*. 2 *dio* ad. *Heg.* 'ohartu, hauteman': *errepara iezaziozu haur horren ibilerari*.
erreparo iz. *Heg. Her.*
erreparoan adlag. 'begira, ikusmiran'.
errepaso iz. *Beh.*
errepertorio
errepide
errepika
errepikan adlag.: *ezkilak errepikan hasi ziren; txoriak errepikan ari dira*.
errepikaz adlag.: *ezkilak dituzte errepikaz joaraziko; errepikaz kantatzen*.
 errepikaketa* e. [errepika](#), [errepikapen](#).
errepikapen
errepikarazi, errepikaraz, errepikarazten. *dio* ad.
errepikatu, errepika(tu), errepikatzen. *du* ad.
errepikatzaile
errepikatze

errepikazio* e. [errepikapen](#), [errepikatze](#).
errepira iz. *Ipar*.
 errepittita* e. [erregepittita](#).
erreplika iz. *Art.*: *Ekaingo haitzuloaren erreplika*.
 erreportaia* e. [erreportaje](#).
erreportaje
erreportxatu, erreportxa, erreportxatzen. *du* ad. *Ipar*. *g.er.* 'erantzuki egin'.
erreportxu iz. *Ipar*. 'erantzukia'.
erreportxuka adlag. *Ipar*.
erreposki adlag. *Ipar*. 'geldiro, emeki'.
 errerepresentatu* e. [antzeztu](#), [irudikatu](#), [ordezkatu](#); [adierazi](#), etab.
errepresio
erreprimitu, erreprimi, erreprimitzen. *du* ad.
erreproduktzio
erreproduzitu, erreproduzi, erreproduzitzen. *du* ad. *Arg.*, *Mus.*, *Zin*.
errepublik
errepublikano
errepublikazale
errepublikazaletasun
 errepusta* e. [arrapostu](#).
erres iz. *Batez ere pl.* 'bahia, bermea'.
erresa iz. 'zahi-mota berezia edo zahihondakina'.
erresaka 1
erresaka 2 iz. *Ipar*. 'presa, lehia'.
 erresakan adlag. 'presaka'.
erresalbatu, erresalba, erresalbatzen. *du* ad. *Ipar*. *g.er.* 'erreserbatu'.
erresalbu
erreserba
erreserbatu, erreserba(tu), erreserbatzen. *du* ad.
 erreserbu* e. [erreserba](#).
 erresiloi* e. [urrexiloi](#).
erresiñol iz. h. [urretxindor](#).
erresistentzia
erresistibitate iz. *Fis*.
erreskada iz. h. [errenkada](#).
erreskatatu, erreskata, erreskatatzen. *du* ad. 1 'berrerosi'. 2 'salbatu; berreskuratu'.
erreskate iz. 1 'berreroatea; bahisaria'. 2 'salbamendua, laguntza'.

erresonantzia iz. *Fis*.
 erresorte* e. [malguki](#).
 errespektiboki* e. [hurrenez hurren](#).
errespetagarri
errespetagarritasun
errespetarazi, errespetaraz, errespetarazten. *du* ad.
errespetatu, errespetatzen. *du* ad.
 errespeto* e. [errespetu](#).
errespetu
 errespetuzko izlag.
errespetugabe izond.
errespetugabekeria
errespetutsu
 erresponsabilitate* e. [ardura](#); [erantzukizun](#).
errespontsu
errestatu, erresta, errestatzen. *du* ad.
 'erreferatu'.
 errestaurant* e. [jatetxe](#).
errestauratu, errestaura, errestauratzen. *du* ad. *Art.*, *Hist*.
errestaurazio iz. *Art.*, *Hist*.
erresto iz. 'errefera'.
erresultante iz. eta izond. *Mat*.
erresuma iz.: *Belgikako Erresuma*.
erresumin
erresumindu, erresumin(du), erresumintzen. *da/du* ad.
 erretablo* e. [erretaula](#).
erretasun
erretaula
erretegi
erreteila iz. 'teilatu konpontzea'.
erreten
erretilu
erretina
erretira iz. 'erretiratzea, etxeratzea'.
 erretiran adlag.: *erretiran dabilenak ez du etsaia menderatzen*.
 erretirada* e. [erretira](#).
erretiratu, erretira, erretiratzen. *da/du* ad.
erretiro
 erretiroa hartu
erretirodun
erretoki
erretolika

erretor* e. [erretore](#).

erretore iz. 'parrokiako arduradun nagusia'.

erretore(-)etxe

erretoretza

erretorgo iz. *Ipar.* 'erretoretza'.

erretorika

erretoriko izond.: *ez dago hor sasi-galdera erretorikoa baizik.*

erretorromaniera (hizkuntza).

erretraktore izond. *Anat.*

erretratatu, erretrata, erretratitzen. *du ad. g.er.*

erretratu iz. *Batez ere Heg.* 1 'argazkia'. 2 'giza irudia'.

erretratugile

erretratugintza

erretreta iz. *Ipar.*

erretura iz. *Bizk.*

erretx* e. [erraz](#).

erretxin izond.: *agure erretxina.*

erretxina iz.: *pinuaren erretxina.*

erretxinadun

erretxindu, erretxin(du), erretxintzen. *da/du ad.* 'erretxin bihurtu'.

erretxinol* e. [erresiñol](#).

erretxinolet* e. [erresiñol](#).

erretxopita* e. [erregepittita](#).

erretzaile

erretze

erreuma

erreumatiko izond. *Med.*

erreumatismo

erreus izond. 'akastuna': *arkume erreusa etxean jan ohi dugu, ez baita on ez saltzeko ez aurrerako; zuk batutako intxaurretatik erdiak baino gehiago erreusak ziren.*

erreusitu, erreusi, erreusitzen. *du ad. Ipar. Beh.* 'lortu'; 'arrakasta izan'.

erreustu, erreus(tu), erreusten. *da/du ad. Zub.* 'urduritu'.

errexiloi

erreximenta iz. 'marmelada moduko janaria'.

errexin* e. [erretxina](#).

errexinol* e. [erresiñol](#).

errexinolet* e. [erresiñol](#).

errexitu, errexí, errexitzen. *da/du ad. Ipar.* 'lasaitu'.

errez* e. [erraz](#).

errezale

errezatu, erreza, errezatzen. *du ad. Heg.*

errezel

errezelatu, errezela, errezelatzen. *du ad.*

errezelo iz. 1 'susmoa': *banuen horren errezeloa*. 2 *Ipar.* 'akatsa'.

errezepzio* e. [harrera](#).

errezeta

errezibitu, errezibi, errezibitzen. *du ad.*

errezibitze

errezibo* e. [ordainagiri](#), [agiri](#).

errezital

errezitatzaile

errezo iz. *Heg.*

errezoan: adlag. 'otoitz egiten'.

erriatu, erria, erriatzen. *du ad.* '(belak eta) eraitsi'.

erribera

erribonukleiko izond. *Biokim.*

erribosa iz. *Biokim.*

erribosoma iz. *Biokim.*

errient iz. *Ipar.* 'eskola-maisua'.

errientgai iz. *Ipar.*: *errientgaien eskola.*

errientsa iz. *Ipar.* 'eskola-maistra'.

errierta* e. [errieta](#).

errieta

errieta egin

errieta eman

errietan

errietan egin

errietan eman

errietalari

errietaldi

errifle

errima

errimadun izond.: *bertso-lerro errimadunak.*

errimatu, errima(tu), errimatzen. *du ad. (nor kasurik gabea).*

errime izond. *Bizk.*

errinozero iz. *Rhinoceros.*

errinozeronte* e. [errinozero](#).

erripa iz. *Batez ere Bizk.* 'aldapa pikoa'.

errita* e. [errieta](#).

erritmiko**erritmo****erritu**

erritua 1 iz.: *Elizaren Erritua edo ohitura-liburuan*. 2 izond.: *antzerki erritua suete hauek*.

errituaizatu, errituaiza, errituaizatzen. *du* ad.

errituaizazio

errizino iz. *Sin.* [akain-belar](#).

errizoma iz. *Bot.*

erro

erroak egin

errotik atera

errotik maite

erroz gora

errodaballo* e. [erreboilo](#).

errodamendu iz. *Teknol.*

errodura iz. *Mat.*

erroi iz. *Corvus corax*.

erroitz

erroitzu, erroitz/erroitzu, erroitzen. *da/du* ad. *g.er.* 'amildu'.

erroketa iz. *Mat.*

errokizun iz. *Mat.*

errola iz.: *biztanle-errola*.

errolaketa* e. [errolatze](#).

errolatu, errola(tu), errolatzen. *da/du* ad.

errolatze**Erromako zubi**

erromania iz. *Ipar.* 'erromeroa'.

erromaniko izond. *Heg.*

erromanista izond. *Hizkl.*

erromanizatu, erromaniza, erromanizatzen. *da/du* ad.

erromanizazio**erromantiko****erromantizismo**

erromantza iz. *Mus.*

erromantze

erromar 1* e. [erromatar](#).

erromar 2* e. [erromaniko](#).

erromatar (herritarra).

erromatartu, erromatar(tu), erromatartzen. *da/du* ad.

erromatizma iz. *Ipar. h.* [erreumatismo](#).

erromeria

erromero 1 (landarea) *Rosmarinus officinalis*.

2 (arraina) *Remora sp.*

erromes 1 iz.: *Arantzazura zetorren erromes bat*. 2 izond. 'pobrea'.

erromesaldi**erromeskeria****erromestasun**

erromestu, erromes(tu), erromesten. *da/du* ad. *errom** e. [errom](#).

errombiko**errombo****erromboedro**

erromboide iz. *Mat., Anat.*

erromda

erromdari izond. *Batez ere Bizk.*

erromdo iz. *Bizk.* 'sua egindako lekuan geratzen den seinalea'.

erromka iz. *Heg.*

erromka bota

erromka egin

erromka jo

erromkaz

erromkak bota* e. [erromka bota](#).

erromkari izond. 'erromka botatzen, jotzen duena'.

erropa* e. [arropa](#).

erromre iz. *Mat.*

erromsario* e. [arrosario](#).

erromsel* e. [arrosel](#).

erromska**erromskilla**

erromsta iz. *Gentiana sp. Sin.* [gentziana](#).

erromta iz. 1 'ehotzeko tresna'. 2 'gurpila'. 3 'paparoa'.

erromtari**erromtarri**

erromtatze* e. [erromtazio](#).

erromtazain

erromtazio iz. 1 'biraketa'. 2 bestetan, erabil *aldizkatze, txandatze*.

erromtazional izond. *Fis.*

erromteria iz. *Ipar.* 'gurpil-multzoa'.

erromti(ka)ko izlag.

erromtor* e. [erromtore](#).

erromtore iz. *Teknol.*

errotsu 1 izond. 'sustrai asko dituen'; 'sendoa'.
 errotsu 2* e. [errutsu](#).
errotu, erro(tu), errotzen. *da* ad.
errotulazio iz. *Heg*.
errotulu iz. *Heg*.
errotzaile iz. *Mat*.
errotze
erroztatu, errozta, erroztatzen. *da* ad. 'errotu'.
erru
errubi 1 iz. (harribitxia).
 errubi 2* e. [errugbi](#).
 errubio* e. [horail](#), (ile) [hori](#), (tabako) [gorri](#),
 etab.
errublo
errubrika iz.
erruda iz. 'bortusaia' (*Ruta graveolens*).
errudun
erruduntasun
 erruez* e. [errugabe\(tasun\)](#).
errugabe izlag.
 errugabeko izlag.
errugabetasun
errugbi
errugbilari
errukarri
erruki
 erruki(-)etxe
 erruki izan
errukiarazi, errukiaraz, errukiarazten. *du* ad.
g.er.
errukibera izond. *g.er*.
errukien izond. *Bizk. Zah.* 'errukarria'.
errukigabe izond.
 errukigabeko izlag.
errukigabetasun
errukigaitz izond. *g.er*.
 errukigarri* e. [errukarri](#).
errukior
errukitasun
errukitsu
errukitu, erruki(tu), errukitzen. *da* ad.
errukitze
errule
erruleta
errulo iz.
errumaniar (herritarra).

errumaniera (hizkuntza).
 errumes* e. [errumes](#).
errun, erruten. *du* ad.
errunaldi
errupia
errusiar (herritarra).
errusiera (hizkuntza).
errute
errutina iz. 1 ohitura. 2 *Inform.* (programaren zatia).
errutoki iz. 'erruteko tokia'.
errutsu izond. 'adoretsua, kementsua'.
erruz
ertain
ertangora adlag. *g.er*. 'ahoz gora'.
 erten* e. [irten](#).
erti
ertigintza
ertilan iz. 'artelana'.
ertilari
ertizale
 ertor* e. [erretore](#).
ertz 1
 ertz 2* e. [eretz\(e\)](#).
ertzain
 ertzaingoa* e. [ertzaintza](#).
ertzaintza
ertzo izond. *Zub.* 'eroa'.
erudizio
erupzio
esaera iz.: *esaera da*.
 esaera zahar
 esaiatu* e. [entseatu](#), [saiatu](#).
esaka adlag.: *ongi esaka, gaizki esaka*.
 esakera* e. [esaera](#).
 esakizun* e. [esankizun](#).
esakune iz. *Bizk.* 'esaera'.
esakuntza
 esalari* e. [esatari](#), [hizlari](#).
esaldi
esale
esamesa
esamesaka adlag.
 esamina* e. [etsamina](#).
esamolde

esan 1, esaten. *du* ad.: *esan gabe doa* ('ez dago esan beharrik'); *esan nahi baita*.

esan gura izan

esan nahi izan: *zer esan nahi du kristauaren izen horrek?*

esateko moduan: *esateko moduan, XVI. mende arte ez dugu literatura obrarik.*

zer esanik (ere) ez (dago, da): *hark, zer esanik ez (dago), lehengo lepotik edukiko du orain ere burua.*

esan 2 iz.

esanera (x-ren *esane[ta]ra* [egon, ipini, ari izan, etab.] gisa erabilia).

esanetan: *bozeramailearen esanetan* ('bozeramaileak esan duenez').

esanahi

esanahitsu

esanaldi* e. [esaldi](#).

esanarazi, *esanaraz*, *esanarazten*. *dio* ad.

esanbide iz. *g.er.* 'esameserako bidea edo zioa': *bizitza garbikoak eta esanbiderik ematen ez dutenak.*

esaneke izond.

esane kotasun

esanen iz. *Bizk. g.er.* 'esatekoa'.

esanezin izond.

esangaitz izond. *g.er.* 'esaten zaila'.

esangi* e. [esaera](#).

esangin izond. *Bizk.* 'esanekoa'.

esangura

esanguratsu

esankizun

esantza* e. [ezantza](#).

esapide

esatari

esate

esate batera *g.er.* 'esate baterako'.

esate baterako

esaterako

esateke adlag.

esateko

esbastika* e. [svastika](#).

ese iz. "s" letraren izena.

esegi* e. [eseki](#).

eseki, *esekitzen*. *du* ad.

esekidura

esekileku

esentzia

esentzial izond. *Fil., Kim.*

esentzialismo

esentzialista

eseraldi* e. [eserialdi](#).

eserarazi, *eseraraz*, *eserarazten*. *du* ad.

eseraulki iz. 'eserlekua'.

eseri, *eser*, *esertzen*. *da/du* ad.

eserialdi

eserleku

esertoki

eseste

esetsaldi

esetsi 1, *esets*, *esesten*. *du* edo *dio* ad.

esetsi 2 iz.

esfenoide iz. *Anat.*

esfera

esferaerdi

esferiko

esfinge

esfortzu iz.

eskabadora* e. [induskatzeko \(makina\)](#).

eskabazio* e. [indusketa](#).

eskabetxatu, *eskabetxa*, *eskabetxatzen*. *du* ad. 'marinatu'.

eskabide

eskadroin* e. [eskuadro](#).

eskaera

eskafandra

eskafandrari

eskailburu iz. h. [eskailera\(-\)buru](#).

eskailera

eskailera(-)buru.

eskailu* e. [ezkailu](#).

eskainarazi, *eskainaraz*, *eskainarazten*. *dio* ad.

eskaingai

eskaini 1, *eskain*, *eskaintzen*. *du* ad.

eskaini 2 iz.

eskainka

eskaintsari iz. *Bizk. g.er.*

eskaintza

eskaintzaile

eskaintze

eskaka

eskakizun

eskala iz.: *Richter eskala*.

eskalada

eskalapoi

eskalar izond. *Mat., Fis.*

eskalatu, eskala(tu), eskalatzen. *du* ad.

eskalatzaile

eskale

eskalera* e. [eskailera](#).

eskaletasun

eskaletu, eskale(tu), eskaletzen. *da/du* ad.

'eskale bihurtu'.

eskama* e. [ezkata](#).

eskandalagarri

eskandalatu, eskandala, eskandalatzen. *da/du*

ad. *Ipar.* 'eskandalizatu'.

eskandalizatu, eskandaliza, eskandalizatzen.

da/du ad.

eskandalo* e. [eskandalu](#).

eskandalu

eskandalu(a) eman

eskaner iz.: *eskanerra egin; eskanerretik pasatu*.

eskapada egin

eskaparate* e. [erakusleiho](#).

eskaparazi, eskaparaz, eskaparazten. *du* ad.

'ihes eragin, ihes eginarazi'.

eskapatu, eskapa, eskapatzen. *da* ad. h. [ihes egin](#).

eskapila iz. *Zub.* 'kapusaia'.

eskapu iz. 'ihesbidea'; 'ihesaldia'.

eskapu egin

eskapulario

eskar* e. [esker](#).

eskara* e. [euskara](#).

eskaratz* e. [ezkaratz](#).

eskarazi, eskaraz, eskarazten. *dio* ad.

eskari

eskarlata izond. *Zah.* '(kolore) gorri-gorria'.

eskarmentatu, eskarmenta, eskarmentatzen. *da* eta *du* ad. *Herr.*

eskarmentu

eskarniatu, eskarnia, eskarniatzen. *du* ad.

Ipar.

eskarnio iz. *Ipar.*

eskarnio egin

eskarnioka adlag. *Ipar.*

eskarola iz. *Cichorium endivia*.

eskas 1 iz. *Ipar.* 'eza': *lo-eskasa*. 2 izond. 'bere mailara iristen ez dena, betea ez dena'.

eskas izan 'falta izan, ez aski izan': *ura eskas dute*.

eskasgabe izond. *g.er.* 1 'osoa'. 2 'akatsik gabea'.

eskasia iz. 1 'gabezia'. 2 'urritasuna, aski ez izatea': *ur-eskasiak eragindako galerak*.

eskaskeria iz. *Batez ere Zub.*

eskastasun

eskastu, eskas(tu), eskasten. *zaio* ad. *Ipar.*

eskatima iz. *Ipar.* 'liskarra'.

eskatimari izond. *Ipar.* 'liskartia'.

eskatimatu, eskatima(tu), eskatimatzen. *da* ad. *Ipar.* 'liskartu'.

eskatologia

eskatologiko

eskatu, eska, eskatzen. *du* ad.

eskatzaile iz.: *laguntza-eskatzailea*.

eskatze

eskaut

eske

eskean

eskez: *besteren eskez egin du*.

eskegi, eskegitzen. *du* ad. *Bizk.* 'eseki'.

eskeini* e. [eskaini](#).

eskeka adlag.

eskeko iz.

eskela iz. *Heg.*

eskelari iz. *Ipar.* 'eskalea'.

eskele* e. [eskale](#).

eskeleto

eskema

eskematiko

eskematikoki

eskematismo

eskepe iz. *Bizk. g.er.* 'ataria; aterpea'.

esker

-i esker: *bizi banaiz, zuri esker bizi naiz*.

esker gaizto(ko)

esker on(eko)

eskerrak: a) *eskerrak zure laguntzari!;* b)

eskerrak ez dela etorri; eskerrak etorri ez den.

eskerrak bihurtu

eskerrak eman

eskerrik asko
esker txar(reko)
mila esker
 eskeraihen* e. [ezker-aihen](#).
eskerdun izond. 'esker onekoa'.
eskerge izond.
eskergabe izond.
eskergabeko izlag.
eskergabekeria
eskergabetasun
eskergaitz izond.
eskergarri izond. g.er. 'eskertzekoa'.
eskertsu
eskertu, esker(tu), eskertzen. *du* ad.:
eskertzekoa da zure ahalegina.
eskertze
esketz
eski
 eskialari* e. [eskiatzaile](#).
eskiatu, eskia, eskiatzen. *du* ad. (nor kasurik gabea).
eskiatzaile
eskifatu, eskifa, eskifatzen. *du* ad. 1 'eskifaia osatu'. 2 'gidatu'.
 eskilara* e. [eskailera](#).
 eskilaso* e. [eskinoso](#).
eskinantza iz. *Ipar*. 'angina'.
eskinoso iz. *Garrullus glandarius*.
 eskiribatu* e. [izkiriatu](#).
 eskiribu* e. [izkribu](#).
eskisto iz. *Geol*.
eskizofrenia
eskizofreniko izond. eta iz. *Med*.
esklabo
esklabotasun
esklabotza
esklerosi iz. *Med*.
esklerotika iz. *Anat*.
eskoa iz. *Bizk*. 'eskuina' (leku-denborazko kasuetan erabiltzen da, batez ere *eskoako*, *eskoatara*, *eskoatik* formetan).
 eskoadra* e. [eskuadra](#).
eskoba iz. 1 *Ipar*. 'eskuila' (pareta zuritzekoa, ez arropa-oinetakoak garbitzekoa). 2 *Heg*. a) 'erratza'. b) (karta-jokoa).
 eskobara* e. [eskuare](#).

eskobatu, eskoba(tu), eskobaten. *du* ad. 'eskoba, erratza pasatu'.
 eskobila* e. [eskuila](#).
eskoil izond. *Ipar*. 'traketsa, moldakaitza'.
 eskoi(n)* e. [eskuin](#).
eskola
eskola ebatsi 'sasieskola egin, piper egin'.
eskola-emaile
eskola(-)etxe
eskola(-)maistra
eskola(-)maisu
eskola(-)ume
eskoladun
eskolagabe izond.
eskolagabeko izlag.
 eskolaketa* e. [eskolatze](#).
eskolakide
eskolania iz. *Heg*.
eskolapio
eskolaratu, eskolara(tu), eskolaratzen. *da/du* ad.
eskolarazi, eskolaraz, eskolarazten. *du* ad.
eskolarteko
eskolastika
eskolastiko
eskolategi iz. g.er. 'eskola-etxea'.
eskolatu, eskola(tu), eskolatzen. *da/du* ad.
eskolatzaile iz. *Ipar*. 'erakuslea'; 'gidaria'.
eskolatze
eskolau iz. 'meza laguntzailea'.
eskolaurre
eskolazain
eskolazaintza
 eskolemaile* e. [eskola-emaile](#).
 eskoletxe* e. [eskola\(-\)etxe](#).
eskolier iz. *Ipar*. h. [ikasle](#).
eskolio iz. 'iruzkin-oharra'.
eskoliosi iz. *Med*.
eskolta iz. *Heg*.
 eskomikatu* e. [eskumikatu](#).
 eskomulgatu* e. [eskumikatu](#).
 eskomunio* e. [eskumiku](#).
eskopeta
eskopetagile
eskorbutu iz. *Med*.
eskorga

eskortaeskot* e. [eskote](#).**eskota** iz. 'belak lotzeko soka'.**eskote 1** iz. g.er. 'bakoitzari (ordaintzea) dagokion partea'.**eskotean****eskote 2** iz. *Heg.* (jantzien irekidura).**eskotista****eskoziera** (hizkuntza).**eskrezio** iz. h. [iraizte](#); [iraizkin](#).eskrezio-aparatu* e. [iraitz-aparatu](#).**eskribau****eskribautza****eskribitu**, eskribi, eskribitzen. *du* ad. h. [idatzi](#).eskribu* e. [izkribu](#).**eskritura****eskrupulu****esku****-en esku egon****esku-argi****esku bete**: *esku bete lan*.**esku eman**: *elkarri esku emanez*.**esku-erakutsi** iz.**esku hartu****esku-hartzaile****esku-hartze****esku-huska(ko)****esku-hutsik****eskura** (izan, egon, eduki)**eskura eman****eskura ordaindu****esku sartu****esku-sartze****eskutik**: *etsaien eskutik galdu du bizia*.**eskutik eraman****eskutik eskura****esku-zarta** 'txaloka'.**esku-zartaka** 'txaloka'.**eskuz esku****eskuadra** iz. 'gerraontzi multzoa'.**eskuadroi****eskuaira** iz. 'angelu zuzenak egiteko lanabesa'.**eskuairan** adlag. '(bi lerrok) angelu zuzena osatzen dutela'.**eskuaire** iz. *Ipar.* 'trebetasuna'.**eskualdatu**, eskualda, eskualdatzen. *du* ad.**eskualdatze****eskualde****eskualdeka** adlag.**eskualdekatu**, eskualdeka, eskualdekatzen. *du* ad.**eskualdekatze****eskualdi** iz. 1 'karta jokoan, jokaldia'. 2:*pintura eskualdi bat eman*.**eskuantze** iz. g.er. 'trebetasuna'.**eskuar 1** izond. g.er. 'eskumenean dagoena'. 2adlag. g.er. 'irispidean' (*izan, eduki* aditzekin ageri da).eskuara* e. [euskara](#).**eskuare****eskuaretu**, eskuare(tu), eskuareetzen. *du* ad.**eskuarki****eskuarte** iz. 'baliabideak': *bizitzeko adina**eskuarte ez zaie faltako*.**eskuarteko** iz. 'diru xehea'.**eskubakar****eskubaloi**eskubara* e. [eskuare](#).eskubi* e. [eskuin](#).**eskubide****eskubidedun**eskubila* e. [eskuila](#).eskubitur* e. [eskumutur](#) (eta [eskutur](#)).**eskuburdina** iz. *pl.*: *eskuburdinak jarri, eta espetxera eraman dituzte*.**eskudantzia** iz. *Jas.* 1 'ausardia'. 2 'boterea'.**eskudel****eskudiru**eskudo* e. [ezkutu](#).**eskudun** iz. eta izond.**eskuera****eskueran****eskueran eduki****eskueran izan****eskuetaratu**, eskuetara, eskuetaratzen. *da/du* ad.**eskugain** iz. 1 *Ipar.* 'eskuarte, baliabideak':*gurasoek eskugain zerbait bazuten*. 2 *Ipar.*'abantaila': *beste edozein mintzairaren aldean**zer eskugaina duen euskarak!* 3 'eskuaren

gainaldea'.

eskui* e. [eskuin](#).

eskuidatzi iz. h. [eskuizkribu](#).
eskuidazki* e. [eskuizkribu](#) (eta [eskuidatzi](#)).
eskuila
eskuilatu, eskuila(tu), eskuilatz. *du ad.*
eskuin
eskuin eta ezker *Ipar.*
eskuin-ezker *Ipar.*
ezker-eskuin
ezker eta eskuin
eskuinalde
eskuindar
eskuizkribu
eskuka iz. 'eskuzko ukitua' (*lohia, itsusia* bezalako izenondoekin erabili izan da).
eskukada iz. h. [eskutada](#).
eskukadaka adlag. h. [eskutadaka](#).
eskukaldi iz. 1 'esku ukaldia'. 2 'laguntza'.
eskukatu, eskuka(tu), eskukatzen. *du ad.*
eskuko: *ni neure eskuko naiz.*
eskukoi* e. [eskurakoi](#).
eskulan
eskulangile
eskulangintza
eskularru
eskuleku iz. *Sin.* [eskutoki](#).
eskuliburu
eskultore
eskultura
eskuma iz. *Bizk.* h. [eskuin](#).
eskumakila iz.: *guztien nagusi beharra, guztien eskumakila eta morroi gertatu zen.*
eskumalde* e. [eskuinalde](#).
eskumatar* e. [eskuindar](#).
eskumen
eskumende iz. *g.er.*
eskumikarazi, eskumikaraz, eskumikarazten. *du ad. g.er.*
eskumikatu, eskumika, eskumikatzen. *du ad.*
eskumikazio* e. [eskumiku](#).
eskumiku
eskumotz
eskumuin iz. *Heg. Batez ere pl. Sin.* [goraintzi](#).
eskumuinak eman, egin
eskumutur
eskumuturreko
eskuoihal

esku orga* e. [eskorga](#).
eskupe iz.: *bere eskupe edo agindura dauden guztiak; handikien eskupetik herria atera zenean; berak ezetz esango du, baina eskupetik laguntzen die; eskupean.*
eskupeko iz.: *eskupekotzat hamar pezetako bat eskaini zion mutikoari; eskupekoa eman zion.*
eskuperatu, eskupera, eskuperatzen. *du ad.*
eskupeta* e. [eskopeta](#).
eskuraezin izond.
eskuragai izond.
eskuragaitz izond.
eskuragarri
eskuragarritasun
eskurakoi
eskurakoitu, eskurakoi(tu), eskurakoitzen. *du ad.*
eskurakor* e. [eskuragarri](#).
eskuratu, eskura(tu), eskuratzen. *du ad.*
eskuratzaile
eskuratze
eskurtsio* e. [txango](#), [\(ikas\)bidai](#)a, etab.
eskusoinu iz. *Sin.* [akordeoi](#).
eskutada
eskutadaka adlag.
eskuta(ra)* e. [eskutada](#).
eskutitz
eskutoki iz. *Sin.* [eskuleku](#).
eskutrapu
eskutur iz. *Bizk.* h. [eskumutur](#).
eskutzar
eskuzabal
eskuzabalki adlag. *g.er.*
eskuzabaltasun
eskuzapi
eskuzare iz. *g.er.* 'otarre txikia'.
eskuzatar
eskuzerra
eskuzorro
eskuztatu, eskuzta, eskuztatzen. *du ad.*
eskuztatze
eslai adlag. *g.er.* 'zeharka'.
esleipen
esleitu, eslei, esleitzen. *du ad.*
eslogan iz. edo [slogan](#).
eslovakiar (herritarra).

eslovakiera (hizkuntza).
esloveniar (herritarra).
esloveniera (hizkuntza).
esmail iz. *Ipar.* 'esmaltea'.
esmaltatu, esmalta, esmaltatzen. *du ad.*
esmalte
esmeralda
esmeriatu, esmeria, esmeriatzen. *da/du ad.*
Zub. g.er. 'ahuldu; tristatu'.
esmokin iz. edo [smoking](#).
esna adlag. 'lo hartu gabe'.
esnarik adlag. *g.er.* 'esna'.
esnaera
esnagarri
 esnai* e. [esna](#).
esnakor izond. 'erraz esnatzen dena'.
 esnaldun* e. [esnedun](#).
esnarazi, esnaraz, esnarazten. *du ad.*
esnarri iz. 'esne-harria'.
esnati izond. *g.er.*
esnato iz. *Lactarius subdulcis* eta *Lactarius volemus*.
esnatu, esna(tu), esnatzen. *Batez ere Gip. da/du ad.* 'iratzarri'.
esnatzaile
esnatze
esne
esne(-)behi
esne(-)belar *Euphorbia*.
esne(-)bide
esne(-)denda. *Sin.* [esnetegi](#).
esne(-)gain
esne(-)gauza
esne(-)harri 'esnea egosteko erabiltzen zen harria'.
esne(-)hauts
esne(-)jaki
esneko hortz
esne(-)lore
esne(-)perretxiko
esnetarako
esne(-)tela
esne(-)zopa
esnealdi iz.
esnebera izond.

esnedun 1 izond. 'esnea duena'. 2 iz. 'esneketaria'.
esnegorri iz. *Lactarius deliciosus*.
esneketari iz. 'esne-banatzalea'.
esneki iz.
esneontzi iz.
esnetegi iz. *Sin.* [esne\(-\)denda](#).
esnetsu
esnetu, esne(tu), esnetzen. *da ad. g.er.* 1 'esne bihurtu'. 2 '(erdi berriari) esnea etorri'.
esnezale 1 izond. 'esnea maite duena'. 2 iz. 'esneketaria'.
esnifatu, esnifa, esnifatzen. *du ad.*
esnob
esnobismo
 esola* e. [hesola](#).
esondatu, esonda, esondatzen. *du ad. Ipar. g.er.* 'aholkatu'.
esoteriko
espa
 espada* e. [ezpara](#).
espadasun iz. *Gip. g.er.* 'espa'.
espageti
espainiar (herritarra). *Sin.* [espainol](#).
espainiera (hizkuntza). *Sin.* [gaztelania](#).
espainol (herritarra). *Sin.* [espainiar](#).
espainoldu, espainol(du), espainoltzen. *da/du ad.* 'espainol bihurtu'.
espainolismo
espainolista
espaka adlag. 'intzirika'.
espal iz. 'azaoa'.
espaldu, espal(du), espaltzen. *du ad.* 'espaletan bildu'.
espalka adlag.: *belarra espalka metatu*.
espalkari iz. *g.er.*
espaloi
espantagarri izond. *Ipar.* 'harrigarria'.
espantatu, espanta, espantatzen. *da/du ad. Ipar.* 'harritu'.
espantu
espantu egin
espantuka
 espara* e. [ezpara](#).
 esparantza* e. [esperantza](#).
esparatrapu

esparbera iz. *Zub.* 'mirotza, gabiraia'.
espari* e. [ezpara](#).
esparrago iz. h. [zainzuri](#), [frantses\(-\)porru](#).
esparru
espartin
espartingile
espartingintza
espartzatu, *espartza*, *espartzatzen*. *du* ad. 'txirikordatu'.
espartzu
espasmo iz. *Med.*
espato iz. *Geol.*
espatsu
espatu, *espa(tu)*, *espatzen*. *da* ad. 'kexatu'.
espatula iz. 1 *Spathularia sp.* 2 (palaren antzeko tresna).
espazial
espazio
espazio(-)ontzi
espedizio
espejismo* e. [lilura](#), [begitazio](#), etab.
espeka iz. *Teknol.*
espektakulu iz. h. [ikuskizun](#).
espektral izond. *Fis.*: *analisi espektrala*.
espektr
espektr
espektrografia iz. *Fis.*
espektrografo iz. *Fis.*
espektrograma
espektrometria iz. *Fis.*
espektrometro iz. *Fis.*
espektroskopia iz. *Fis.*
espektroskopio iz. *Fis.*
espekulatibo izond.
espekulazio iz. *Ekon.*, *Fil.*
espeleologia
esperanto
esperantza
esperantza izan *du* ad. 'espero izan'.
esperantzan
esperantzetan egon, izan 'haurdun egon'.
esperatu, *espera*, *esperatzen*. *du* ad. *Beh.* *g.er.* 'espero izan'.
esperientzia
esperimental
esperimentalismo
esperimentalista

esperimentalki
esperimentatu, *esperimenta*, *esperimentatzen*.
du ad.
esperimentatze
esperimentazio
esperimentu
esperma iz. 'ernal-hazia'.
espermatozoide
espero
esperoan (egon)
espero bezala(ko)
espero izan *du* ad.: *denek espero zuten txapeldun izatera iritsiko zela*.
espetxe iz. *Sin.* [kartzela](#), [presondegi](#).
espetxealdi
espetxeratu, *espetxera(tu)*, *espetxeratzen*. *du* ad.
espetxeratze
espetxezain
espezia iz.
espezial adlag. *Beh.* '(oso) ongi'. (Izenondo gisa, *berezi*, *aparteko*, etab. erabiltzen dira).
espezialdu* e. [espezializatu](#).
espezialista
espezialitate
espezializatu, *espezializa*, *espezializatzen*. *da* ad.
espezializatze iz. *g.er.*
espezializazio
espezialki adlag. 'bereziki'.
espezie
espezieria iz. *Ipar.*
espezifik
espezifikotasun
espezimen iz.
espia* e. [espioi](#).
espiatu, *espia(tu)*, *espiatzen*. *du* ad.
espikula iz. *Bot.*, *Zool.*
espinagre iz. *Ipar.* h. [espinaka](#), [ziazerba](#).
espinaka iz. 'ziazerba'.
espioi
espioitza
espiontza iz. *Ipar.* 'espioitza'.
espira iz. 'kiribil-itzuli bat'.
espiral
espiritismo

espiritista
espiritu
Espiritu Santu
espirituz
espirituzko
espiritual
espiritualismo iz. *Fil.*
espiritualista iz. eta izond. *Fil.*
espiritualitate
espiritualki
espiritualtasun
espiritutasun iz. *g.er.*
espiritutsu izond. *Zah.*
esplikabide iz. h. [esplikazio](#).
esplikaezin izond.
esplikatibo
esplikatu, esplikatu, esplikatzen. *du ad.*
esplikatzaile izond. eta iz. *g.er.*
esplikazio
esplizitu, esplizitu, esplizitatzen. *du ad.*
 'esplizitu egin'.
esplizitu
esplotatu, esplota, esplotatzen. *du ad.* h. [leher](#)
[egin](#); [ustiatu](#), etab.
esplotazio iz. h. [ustiapen](#).
 espoloi* e. [ezproi](#).
espondaiko izond. *Liter.*
espondeo iz. *Liter.*
esponente iz. *Mat.* 'berretzailea'.
esponentzial izond. *Mat.*
esponja
 esponjiari* e. [belakiak](#) (eta, maila teknikoan, *porifero*).
 espontaneitate* e. [espontaneotasun](#).
espontaneotasun
espora iz. *Bot.*
esporangio iz. *Bot.*
esporofito iz. *Bot.*
esportatu, esporta, esportatzen. *du ad.*
esportatzaile
esportazio
espos iz. *Ipar.* h. [senar](#).
esposa iz. *Ipar.* h. [emazte](#).
esposatu, esposa(tu), esposatzen. *da/du ad.*
esprabi, espraba, esprabatzen (*eta, geroaldian, esprabiko*). *du ad.* *Zub.* 'probatu'.

esprabu iz. *Zub.* 'proba'.
esprai
espres 1 izond. 2 adb.
 espresabide* e. [adierazpide](#).
 espresaera* e. [adierazmolde](#), etab.
 espresamolde* e. [adierazmolde](#), etab.
 espresatu* e. [aditzera eman](#), [adierazi](#), etab.
 espresibitate* e. [adierazgarritasun](#),
[adierazkortasun](#).
 espresibo* e. [adierazgarri](#), [adierazkor](#).
espresio
espresionismo
espresionista
 espresu* e. [espres](#).
espresuki adb.
 esprimidore* e. [zukugailu](#).
esprint
esprinta jo
esprintean
esprintatu, esprinta(tu), esprintatzen. *du ad.*
 (*nor kasurik gabea*).
esprinter
 espuela* e. [ezproi](#).
 espumadera* e. [bitsadera](#).
espuntxet iz. *Zub.* 'eskuila'.
 espusatu* e. [esposatu](#).
 estabilitate* e. [egonkortasun](#).
 estable* e. [egonkor](#).
 establia* e. [ukuilu](#), [barruki](#), [heia](#), [itegi](#).
estadio iz. 1 (luzera-neurria). 2 (kirolak egiteko barrutia).
 estadu* e. [estatu](#).
estai iz. h. [solairu](#).
 estainu* e. [eztainu](#).
estakuru
estakuruka adlag.
estalagmita
estalaktita
estalaldi
estalarazi, estalaraz, estalarazten. *du ad.*
 estaldu* e. [estali](#).
estaldura
estalgari iz.
 estalgi* e. [estalki](#).
estalgile iz. *Sin.* [estaltzaile](#).
estalgune

estali 1, estal, estaltzen. *da/du* ad.

estali 2 1 iz. 'estalkia'. 2 izond.: *kolore zikin-estalia*.

estalketa

estalki

estalkidun

estalpe

estaltetu, estalpe(tu), estalpetzen. *da/du* ad.

estaltzaile iz. *Sin.* [estalgile](#).

estaltze

estamine iz. *Sin.* [lorezil](#).

estanbre* e. [lorezil](#), [estamine](#).

estandar

estandarizatu, estandariza, estandarizatzen. *du* ad.

estandarizazio

estandarte

estanko 1 iz. 'tabakoa eta zigiluak saltzen diren denda'.

estanko 2 izond. 'tankan itxia'.

estanku* e. [estanko](#).

estampa

estanpatu, estampa(tu), estanpatzen. *du* ad. *Teknol.*

estanpazio iz. *Teknol.*

estanteria* e. [apalategi](#).

estantzia iz. 1 (kantua; ahapaldi-mota). 2 (nekazaritzako ustategia).

estarta* e. [estrata](#).

estasi

estatalismo iz.

estatalista izond.

estatika iz. *Fis.*

estatiko

estatistika

estatistikari

estatistiko

estatore iz. *Elektr.*

estatozisto iz. *Zool.*

estatu

estatua

estatubatuar

estatuburu

estatutu

este* e. [heste](#).

estegorri* e. [hestezorri](#).

esteiari izond. 'dohakabea, erromesa'; 'ezindua'.

esteka iz. *Ipar.*

estekan adlag. 'loturik'.

estekadura

estekailu iz. *g.er.* 'esteka, lotura'.

estekamendu

estekarazi, estekaraz, estekarazten. *du* ad.

estekatu, esteka(tu), estekatzen. *da/du* ad.

estekatzaille

estekimetria iz. *Kim.*

estekimetriko izond. *Kim.*

estepa

ester iz. *Kim.*

estera iz. *Heg.*

estereo 1 iz. (egurrarentzako neurria).

estereo 2 1 iz. 'estereofonia'. 2 izond.

'estereofonikoa'.

estereofonia

estereofoniko

estereoskopiko

estereoskopio

estereotipatu, estereotipa, estereotipatzen. *du* ad.: *irudi estereotipatua*.

estereotipia iz. (inprimatzeko teknika bat).

estereotipo

esteriko izond. *Kim.*

esteril izond. *Med.* (Mikrobiologia).

esterilizatu, esteriliza, esterilizatzen. *du* ad. *Med.*: *esne esterilizatua*.

esterilizazio iz. *Med.*

esternoi* e. [bularrezur](#).

esteta

estetika

estetiko

estetoskopio iz. *Med.*

esti interj. 'idiei eta behiei atzera eragiteko agindu hitza'.

esti eragin

estigma

estilete* e. [sastagai](#).

estilista

estilistika

estilistiko

estilizatu, estiliza, estilizatzen. *da/du* ad.

estilizazio

estilo**estilo(-)liburu****estimagarri****estimarazi**, estimaraz, estimarazten. *dio* ad.**estimatu**, estima, estimatzen. *du* ad.**estimatze****estimazio** iz. 'estimua'.**estimu****estimu egin****estimu handitan eduki**, [izan](#), etab.**estimulatu**, estimula, estimulatzen. *du* ad.**estimulazio****estimulu****estipula** iz. *Bot. Sin.* [txorten-hosto](#).**estira** iz. 'tortura'.estofa* e. [oihal](#).**estoiko****estoizismo****estoka** iz. 'tornuzila'.**estola****estolda**estoldaritza* e. [estolderia](#).**estolderia****estoma** iz. *Bot.***estonarazi**, estonaraz, estonarazten. *du* ad.*Ipar.***estonatu**, estona, estonatzen. *da/du* ad. *Ipar.*

'harritu'.

estoniar (herritarra).**estoniera** (hizkuntza).**estrabe** iz. *g.er.***estrabismo**estradu* e. [oholtza](#).**estragoi** iz. *Artemisia dracunculus*.estrainatu* e. [estreinatu](#).**estrainio** izond. *Zah. h.* [bitxi](#), [arraro](#).**estrapolatu**, estrapola, estrapolatzen. *du* ad.**estrapolazio****estrata** iz. 'bide meharra, gurdiak-eta ibiltzeko modukoa'.**estratega****estrategia****estrategiko****estratifikazio****estratigrafia** iz. *Geol.***estratigrafiko** izond. *Geol.***estratosfera****estratosferiko****estreina** iz. 1 *Ipar.* 'inaugurazioa'. 2 *Heg.* 'lehenbiziko aldiz erabiltzea'.**estreinako****estreinakoz****estreinaldi** iz.: *iragan ostiralean izan zen "Peccata Minuta"ren estreinaldia.***estreinatu**, estreina(tu), estreinatzen. *du* ad. 1 *Ipar.* 'inauguratu'. 2 *Heg.* 'zerbait lehenbiziko aldiz erabili'.**estreinatze** iz. *g.er.*estreinu* e. [estreinaldi](#) eta [estreina](#).estremaunzio* e. [oliadura](#) (eta, zehazkiago, [azken igurtzi](#)).estrena* e. [estreina](#).**estreptokoko****estreptomizina****estres****estresagarri****estresatu**, estresa(tu), estresatzen. *da/du* ad.estribillo* e. [errepika](#), [lelo](#).**estribu****estriknina** iz. *Kim.* (pozoia).**estrofa** iz. 'ahapaldia'.**estrogeno** iz. *Biol.***estropada****estropadalari**estropeatu* e. [hondatu](#), [matxuratu](#), [andeatu](#), etab.**estropezu****estropezu egin****estropezu eragin****estropezuka** adlag.estropiatu* e. [hebaindu](#), [hondatu](#), etab.**estropu** iz. 1 *Ipar.* 'istripua'. 2

(arraunarekikoa).

estruktura**estruktural****estrukturalismo****estrukturalista**estrukturatu* e. [egituratu](#).**estu****estu-estuan****estu eta larri**(norbait) [estu hartu](#)

estualdi**estuarazi**, estuaraz, estuarazten. *du* ad.**estuario**estuasu* e. [estutasun](#).**estudiante****estudiarazi**, estudiaraz, estudiarazten. *dio* ad.**estudiatu**, estudia, estudiatzen. *du* ad.**estudio****estugarri****estugune****estuki****estura****estutasun****estutu**, estu(tu), estutzen. *da/du* ad.**estutze**eszedente* e. [soberakin](#).**eszena** iz.eszenategi* e. [agertoki](#).eszenatoki* e. [agertoki](#).eszenifikarazi* e. [antzeztera behartu](#).eszenifikatu* e. [antzeztu](#).eszenifikazio* e. [antzezen](#).**eszenografia****eszentriko** izond. *Mat.* eta *Teknol.***eszentrikotasun** iz. *Mat.* eta *Teknol.***eszeptiko****eszeptizismo**eszeptzio* e. [salbuespen](#).**eszitatu**, eszita, eszitatzen. *da/du* ad. *Fis.* eta *Kim.* (beste arloetan, erabil *kitzikatu*, etab.)**et** interj. (gehienetan, errepikatuz erabiltzen da).**eta****eta abar****eta bi**: *gaiztoa eta bi da; bereak eta bi entzunda joan da.***eta/edo****eta zenbait**: *gure artean izan da, hoge eta zenbait urtez.***hiru eta erdietan****zortzi eta erdiak****etab.** (*eta abar*-en ohiko laburdura).**etanal** iz. *Kim.***etano** iz. *Kim.***etanol** iz. *Kim.***etapa****etc.**ete* e. [ote](#).**etekin****etekintsu** izond. *g.er.*: *lan iraunkor eta etekintsua.***eten 1**, eteten. *da/du* ad.**eten 2** iz.**etenaldi****etenarazi**, etenaraz, etenarazten. *du* ad.etendu* e. [eten](#).**etendura****etenerraz** izond. *g.er.***etenezin** izond.**etengabe** izond. eta adlag.**etengabeko** izlag. 'etengabea'.**etengabeki** adlag. *g.er.* 'etengabe'.**etengailu****etengaitz** izond.: *gizatasunezko lokarriak edozein etsakeria baino etengaitzagoak dira.***etenkor****etenpuntu** iz. *pl.***etenune****eter****eternal** izond. *g.g.er.***eternitate** iz. *g.g.er.***eterno** izond. *g.g.er.***etete** iz. *g.er.***etika****etiketa** iz. 1 'paper-, ehun-zatia, informazioren bat eskainiz, zerbaiti eransten zaiona'. 2 'eztabaida': *eskolastikoen etiketak.***etiketatu**, etiketa(tu), etiketatzen. *du* ad. 'etiketa ezarri'.**etiko** izond.**etimo** iz. *Hizkl.***etimologia****etimologiko****etimologista** iz. *g.er.* 'etimologoa'.**etimologo****etiologia** iz. *Fil., Med.***etiologiko** izond. *Fil., Med.***etiopiar** (herritarra).**etnia****etniko****etnografia****etnografiko**

etnografo

etnolinguistika iz. *Hizkl.*

etnolinguistiko izond. *Hizkl.*

etnologia

etnologiko

etnologo

etoi izond. eta iz. 'saldua, traidorea'.

etologia iz. *Biol.*

etologo iz. *Biol.*

etorbide

etorburu

etorki iz. 'jatorria'.

etorkizko izlag. *g.er.* 'jatorrizkoa'.

etorkin

etorkizun 1 iz. 2 izond.: *ondasun etorkizunak itxaroten.*

etorkizuneko izlag.

etorkor izond.

etorkortasun iz. *g.er.*

etorkunde* e. [etorrera](#).

etorraldi

etorrazazi, etorrazaz, etorrazazen. *du ad.*

etorrera

etorri 1 etor, etortzen. *da ad.*

bat etorri

datorren 'hurrengo'.

etorri berri

etorri 2 iz.: *etorri handiko bertsolaria; uraren etorria.*

etortze

etortzeko izond. eta pred. 'etorri behar duena'.

etrusko (hizkuntza).

etsai

etsaigo iz. *Ipar.* 'etsaitasuna'.

etsaikeria

etsaitasun

etsaitu, etsai(tu), etsaitzen. *da/du ad.*

etsamina iz. *Batez ere Ipar.* 'azterketa'.

etsaminatu, etsamina(tu), etsaminatzen. *du ad. Batez ere Ipar.*

etsaminatzaile iz. *g.er.* 'aztertzailea'.

etse* e. [etxe](#).

etsenplu iz. *Batez ere Ipar.* 'adibidea, eredua': *etsenplu(a) eman.*

etserzizio espiritual* e. [gogo\(-\)jardun](#).

etsi 1, etsitzen. *du ad.*

etsi 2 iz. 'etsipena'.

etsia eman 'etsipena eman'.

etsia hartu

etsian

etsi-etsian

etsi gaizto

etsialdi

etsiarazi, etsiaraz, etsiarazten. *du ad.*

etsigaitz izond.

etsigarri izond.

etsikor izond. *g.er.* 'etsitzeko joera duena'.

etsimen* e. [etsipen](#), [etsimendu](#).

etsimendu iz. *Ipar.* 'etsipena'.

etsipen

etsipena eman

etsitu, etsi, etsitzen. *du ad. Ipar. eta Naf. h.*

[etsi](#).

etxabere* e. [etxe\(-\)abere](#).

etxabizitza* e. [etxebizitza](#).

etxadi

etxafuego iz. *Beh. h.* [suziri](#), [bolandera](#).

etxagintza* e. [etxegintza](#).

etxagun iz. *Bizk.* 'etxeko jauna'.

etxaguntza iz. *Bizk.*

etxalde

etxalote* e. [exalota](#).

etxandre

etxano iz. *Batez ere Zub.* 'etxetxoa'.

etxape* e. [etxepe](#).

etxarte

etxatiar* e. [etxetiar](#).

etxe

etxe(-)abere

etxeko jaun

etxebizitza

etxeburu

etxeden* e. [itxaron](#).

etxe-erraldoi* e. [etxe orratz](#).

etxegabe iz.

etxegain

etxegile

etxegin* e. [etxegile](#).

etxegintza

etxegizon iz. *Zah.*

etxejabe

etxejaun

etxekalte izond.

etxeki* e. [atxiki](#).

etxekide iz. *g.er.* 'bizilaguna, etxelaguna'.

etxeko iz. 1 'familiakoa'. 2 'morroi edo neskamea'.

etxekoandre

etxekoandretza

etxekoi

etxekotasun

etxekotu, etxeko(tu), etxekotzen. *da/du* ad.

etxelagun

etxepe iz.: *etxepe bereko etxebizitzak*.

etxepeko iz.

etxerarazi, etxeraraz, etxerarazten. *du* ad.

etxeratu, etxera(tu), etxeratzen. *da/du* ad.

etxeratze

etxetiar

etxetiargo iz. *g.er.* 'maiztertza'.

etxetresna

etxetxori

etxezain

etxezaintza

etxezale izond.

etxezulo izond.

etxi* e. [utzi](#).

etxilar iz. *Ipar.* 'ilarra'.

etxola

etxolategi iz. *Ipar.* 'kanpalekua'.

etxondo iz. *Ipar.*

etxun* e. [etzan](#).

etxura* e. [itxura](#).

etzaleku

etzan, etzaten. *da/du* ad.

etzanaldi

etzanarazi, etzanaraz, etzanarazten. *du* ad.

etzangia iz. *Ipar.* 'etzalekua, etzauntza'.

etzangu* e. [etzangia](#), [etzauntza](#), [etzaleku](#).

etzantegi iz. *g.er.* 'etzalekua'.

etzatoki iz. 'etzalekua'.

etzauntza

etze iz. *Sin.* [alfer-lur](#).

etzi

etziko 1 izlag.: *etziko jaialdira garaiz iritsi nahi dugu*. 2 adlag.: *etziko egin beharko duzu lan hori*.

etxidamu

etzikaramu

etzilimo adlag. *Bizk.* 'etxidamu'.

etzin, etziten. *da/du* ad. h. [etzan](#).

eufemismo

eufonia iz.

eufoniko izond.

euforia

eukalipto iz. *Eucaliptus*.

eukaristia

eukaristiko

euki* e. [eduki](#).

euli iz. *Musca domestica*, etab.

euli beltz *Ipar.* 'haragi-eulia'.

euli(-)txori *Muscicapa sp.* eta *Ficedula sp.*

eulihandi iz. 'haragi-eulia'.

eulitzar

eultze iz. 'erlauntza'.

eultzi

eultzilari

eultzitu, eultzi(tu), eultzitzen. *du* ad.

euntze iz. *Naf.* 'pentzea, belardia'.

eunuko

eup

eupada

eurak izord. 'haiek berak'.

eurasiar

eurenez adlag. *Bizk. Zah.* 'berez'.

huri

euria ari izan: *euria ari zuelako*.

euria egin: *goiz guztian euria egin du*.

euria izan da ad.: *euria denean*.

huri(-)jasa

huri(-)lanbro

huri(-)neurgailu

huri(-)tanta

huri(-)ur

huri(-)zaparrada

eurialdi

eurikara izond. 'euria egingo duelako itxurakoa'.

euritako iz.

huri-tanto* e. [huri-tanta](#).

eurite

euritsu

eurixka iz. *Ipar. g.er.*

huri-zapar* e. [huri-zaparrada](#).

eurokomunismo**europar:** *Europar Batasuna.***eurrez** adlag. *Bizk.* 'ugari'.**eurt** interj. *Bizk.* 'esti!'**eurt egin** *Bizk.* 'atzera egin'.**eurt eragin** *Bizk.* 'esti eragin, atzerarazi'.**euskailu** iz.**euskal****Euskal Autonomia Erkidego:** *Euskal Autonomia Erkidegoaren baliabide ekonomikoak.***Euskal Herri:** *Euskal Herriaren adiskideak.***euskal herritar****euskalari****euskalaritza****euskaldun****euskaldun berri****euskaldun garbi****euskaldun zahar****euskaldundu**, euskaldun(du), euskalduntzen.
da/du ad.**euskaldungo** iz. 'euskalduntasuna'.**euskalduntasun****euskalduntze****euskalgintza****euskalki****euskaltasun****euskaltegi****euskaltzain****euskaltzain ohorezko****euskaltzain oso****euskaltzain urgazle****euskaltzainburu****Euskaltzaindi****euskaltzale****euskaltzaletasun****euskaltzaletu**, euskaltzale(tu), euskaltzaletzen.
da/du ad.**euskara****euskara batu****euskara garbi****euskarakada****euskaratu**, euskara(tu), euskaratzen. *du* ad.**euskaratzaile****euskaratze****euskarri****eusko** (hitz elkarketako lehen osagai bezala erabiltzen da beti).**Eusko Jaurlaritza****euskotar****eusle** izond. eta iz. '(zerbaiti) eusten diona'.**euspen**eustaile* e. [eusle](#).**eustazpi** iz. *g.er.* 'euskarria'.**eutanasia****eutektiko** izond. eta iz. *Kim.***eutrofizazio** iz. *Ekol.***eutsi 1**, euts(i), eusten. *dio* ad.**eutsi 2** izond. 'xuhurra'.**eutsika** adlag. 'eutsiz'.euzko* e. [eusko](#).**exalota** iz. *Ipar.* 'tipulatxa' (*Allium ascalonicum*).examina* e. [etsamina](#).**exegesi****exegeta**exek* e. [xake-joko](#).**exekutibo**exenplo* e. [etsenplu](#).exeri* e. [eseri](#).exerzizio* e. [ariketa](#), [jardun](#).exigitu* e. [eskatu](#), [behartu](#), x-tu [beharra izan](#).exijentzia* e. [eskaera](#).**existentzia****existentzial****existentzialismo****existentzialista****existitu**, existi, existitzen. *da* ad.exito* e. [arrakasta](#).**exkax** izond. *Adkor*.**exodo****exoeskeleto** iz. *Zool.***exogeno** izond. *Geol., Med.*exortatu* e. [eskatu](#), [erregutu](#), etab.**exorzismo****exorzista****exotermiko** izond. *Kim.***exotiko****exotismo**expres* e. [espres](#).**ez 1** iz. 2 partikula.**-ik eza**

ez adituarena egin
ez bezala
ez entzuna egin
ez entzunarena egin
ez entzun egin
ez eta *Sin.* [ezta](#).
ez eta... ere edo [ezta \(...ere\)](#).
ez... **ez...**
ez ezagunarena egin
ez eze
ez ezen
ez ezik
ez-gramatikal *Gram.*
ez-gramatikaltasun *Gram.*
ez ikusiarena egin
ez ikusi egin
ez zera!
ezaba adlag. *Zub. g.er.* 'gorderik'.
ezabaezin izond.
ezabagailu
ezabagaitz izond.
ezabagoma iz. *Sin.* [borragoma](#), [goma](#).
ezabailu* e. [ezabagailu](#).
ezabaketa
ezabaki adlag. *Zub. g.er.* 'gorderik'.
ezabapen
ezabatu, **ezaba**, **ezabatzen**. *da/du ad.*
ezabatze
ezadostasun* e. [desadostasun](#).
ezaguera
ezaguera(k) egin
ezaguera(k) hartu *g.er.*
ezagueran egon
ezaguerara etorri
ezaguerara heldu
ezagueraz adlag. 'ohartuki'.
ezagueradun izond.
ezagueragabe izond.
ezagueragabeko izlag.
ezagugaitz* e. [ezagungaitz](#).
ezagukari* e. [ezaugarri](#).
ezagule* e. [ezagutzaile](#).
ezagumen iz. 'ezagutzeko ahalmena'.
ezagumendu iz. *g.er.* 'ezaguera'.
ezagun izond. eta iz.: *liburu ezagun batean irakurria; ezagun asko ikusi genuen bileran.*

ezagun izan: *ezagun duzu Goierri aldekoa zarela; hemendik ezagun dira Baztango mendiak.*
ezagungabe izond. h. [ezezagun](#).
ezagungaitz izond.
ezagupen maila* e. [jakite maila](#).
ezagutarazi, **ezagutaraz**, **ezagutarazten**. *dio ad.*
ezagutarazle
ezaguterraz izond.
ezagutezin izond.
ezagutu, **ezagut**, **ezagutzen**. *du ad.* 1: *zure anaia atzo goizean ezagutu nuen.* 2: *ezagutzen dut huts egin dudala.*
ezagutzera eman 'ezagutarazi'.
ezagutza iz. 1 'ezaguera'. 2 'aitortzea, onartzea'.
ezagutza galdu *Ipar.* 'konortea galdu'.
ezagutza(k) egin *Ipar.*
ezagutzagabe izond. *g.er.*
ezagutzagabetasun iz. *g.er.*
ezagutzaile
ezagutze
ezain izond. *Bizk.* 'itsusia'.
ezaindu, **ezain(du)**, **ezaintzen**. *da/du ad.* *Bizk.*
ezaingarri izond. *Bizk.*
ezaintasun iz. *Bizk.*
ezaldi
ezamihilu iz. *Anethum graveolens.* *Sin.* [aneta](#).
ezantsiatu, **ezantsia**, **ezantsiatzen**. *da/du ad.*
Ipar. g.er. 'antsikabetu, axolagabetu'.
ezantza iz. *Ipar.* 'gasolina'.
ezarian
ezarian-ezarian
ezari-ezarian
ezarketa
ezarkin iz. 'ezarri den gauzakia'.
ezarle
ezarpen
ezarraldi
ezarrarazi, **ezarraraz**, **ezarrarazten**. *du ad.*
ezarrera* e. [ezarpen](#), [ezarketa](#).
ezarri, **ezar**, **ezartzen**. *du ad.*
ezartze
ezauera* e. [ezaguera](#).
ezaugarri

ezaugarritu, ezaugarri(tu), ezaugarritzen.

da/du ad.

ezaupide

ezautu* e. [ezagutu](#).

ezaxola izond. *Ipar.* 'axolagabea'.

ezaxolakeria iz. *Ipar.* 'axolagabekeria'.

ezaxolaki adlag. *Ipar.* 'axolagabeki'.

ezaxolarazi, ezaxolaraz, ezaxolarazten. *du ad. g.er.*

ezaxolatasun iz. *Ipar.* 'axolagabekeria'.

ezaxolatu, ezaxola(tu), ezaxolatzen. *Ipar. da ad.* 'axolagabetu'.

ezaxolatuki adlag. *Ipar.*

ezbai

ezbaian adlag. 'zalantzan'.

ezbaika adlag. *g.er.* 'ezbaian'.

ezbaiko izlag. *g.er.* 'zalantzazkoa'.

ezbaikor* e. [ezbaiko](#).

ezbehar iz.

ezberdin

ezberdindu, ezberdin(du), ezberdintzen. *du ad.*

ezberdintasun

ezbide iz. *g.er.* 'bidegabea, bidegabekeria'.

ezbideko izlag. *g.er.*

ezdeus 1 izond. 2 iz.

ezdeusarazi, ezdeusaraz, ezdeusarazten. *du ad.*

ezdeuskeria

ezdeustasun

ezdeustu, ezdeus(tu), ezdeusten. *da/du ad.*

eze h. [ezen](#).

ezean: *geuk egin ezean, ez du inork egingo; besterik ezean, lehengo arlotearena esan beharko.*

ezeduki 1 izond. 2 iz. *Bizk.*

ezedukitasun iz. *Bizk. g.er.*

ez-egiteko iz.: *aska nazazue, edota bestela egingo dut nik ez-egitekoren bat gaur hemen.*

ezegoki

ezegonkor izond. 'egongaitza'.

ezegonkortasun izond. 'egongaitzasuna'.

ezein *Jas.* (ezezko esaldietan erabiltzen da, beti izenarekin: *ezein gizoni ez zaio gertatu*).

ezelako izlag. *Bizk.* 'inolakoa'.

ezelan adlag. *Bizk.* 'inola'.

ezelan ere

ezen

ezen eta

ezen ez

ezen ez eta *Ipar.* 'eta ez': *hobe zuela goizegi ezen ez eta berantxe.*

ezene(t)z* e. [ezen ez](#).

ezer

ezer asko (ezezko perpausetan erabilia): *beranduago etorri izan bagina ere, ez genuen ezer asko galduko.*

ezer ere (ezezko eta galderazko perpausetan erabilia).

ezer gutxi

ezertan eduki 'kontuan eduki': *jendeen esanak ezertan eduki gabe.*

ezertan hartu 'kontuan hartu'.

ezertara (ere) *Bizk.* 'inola (ere)': *ez zuen partida galdu gura ezertara ere.*

ezererez* e. [ezereez](#).

ezereez 1 iz. 2 izond.

ezerezean adlag. (batez ere *geratu, gelditu* bezalako aditzekin erabilia).

ezerezkaria

ezereztasun

ezereztatu* e. [ezereztu](#).

ezereztu, ezerez(tu), ezereztzen. *da/du ad.*

ezertako izlag. 'egokia, trebea': *sareak egiten ezertakoa.*

ezertariko izlag. *Batez ere Bizk.* (Ezezko perpausetan erabiltzen da): *otsein gaixo bat, ezertariko ondasun gabea.*

ezertxo

ezesgarri izond. *g.er.* 'arbuia garria'.

ezespen

ezetsi, ezets, ezesten. *du ad.*

ezetz: *ezetz erantzun dio; etetza eman dio.*

ezeuki* e. [ezeduki](#).

ezezagun

ezezik* e. [ez ezik](#) eta [izan ezik](#), [salbu](#).

ezezka adlag.

ezezka izlag. *g.er.* 'ezezkoa'.

ezezko 1 izlag.: *ezezko perpausa*. 2 iz.: *ezezkoa eman*.

ezezkoan 1 'ezezkoa delakoan': *ezezkoan nago*. 2 'erantzuna ezezkoa bada'.

ezezkor* e. [ezkor](#); [ezezko](#).

ezezkotasun

ezeztaz izond.

ezeztagarri

ezeztapen

ezeztarazi, ezeztaraz, ezeztarazten. *dio* ad.

ezeztatu, ezeztatu, ezeztatzen. *du* ad.

ezeztatzailer

ezeztatze iz. *Sin.* [abolizio](#).

ezeztu, ezeztu/ezeztu, ezezten. *du* ad. *g.er.* h.

[ezeztatu](#) (eta [ezetsi](#)).

ezgai izond.

ezgaitasun

ezgaitu, ezeztatu, ezeztatzen. *du* ad.

ezgarai

ezgauza

ezi Batez ere Zub. h. [ezen](#), [ezik](#).

ezik elkarri utzi nahi ezik dabiltzanak (*denak joan ziren, ama ezik e. denak joan ziren, ama izan ezik).

ezik ere *g.er.*: ikusi ezik ere 'ikusi gabe ere'.

ezikasi izond.

ez ikusi iz. *g.er.* 'mespretxua': *alargun* koitaduari ez ikusi asko egiten zizkioten.

ezilkor izond. 'hilezina, hilezkorra'.

ezilkortasun iz. 'hilezkortasuna, hilezintasuna'.

ezilkortu, ezilkor(tu), ezilkortzen. *du* ad. *g.er.* 'hilezkortu'.

ezin: *ezin etorri* iz. (bilerara ezin etorria adierazi du gutunez); *ezin etsi* iz. (maiteminak jo duen bihotzaren ezin etsia).

ezin... -ago: *ezin hobeto erantzun zion; bidea ezin ederragoa nuen.*

ezinago *Ipar.*: errege ezinago ona; ezinago gaizki moldatuak.

ezin ase iz. eta izond.

ezinda 'ezinik'.

ezinean: *etxera joan nahi eta joan ezinean; ezinean dabilenari laguntzeko.*

ezineko: *mugatu ezineko handinahikeria.*

ezin esan ahal(a)

ezinez 'ezinik'.

ezin gehiago

ezin gehiagoan

ezin gehiagoko

ezin gehiagoraino

ezinik: *irten nahi eta irten ezinik.*

ezin izan: *ezin da etorri (*ezin du etorri);*

ezin du egin.

ezinka *Bizk.* 'ezinik'.

ezin konta ahal(a): *ezin konta ahal(a) paper.*

ezin... -zko: *ezin barkatuzko bekatua.*

*ezinbertze** e. [ezinbeste](#).

ezinbeste iz.

ezinbestean

ezinbesteko

ezinbestez

ezinbestezko

ezinbestekotasun iz. *g.er.*

ezinbizi iz.: *bizinahia eta ezinbiziak zerabilen gizona.*

ezindu izond.

ezindura iz. *Ipar.* 'ezintasuna, elbarritasuna'.

ezin-egin iz. 'ezina, ezintasuna'.

ezinegon iz.

*ezinegotzi** e. [zinegotzi](#).

ezineraman iz. *g.er.*: *agintarien arteko ezineramana.*

ezinezko

ezinikusi iz.

ezinkizun

ezintasun

ezizen

ezjakin izond.

ezjakinean adlag. 'jakin gabe, ohartu gabe'.

ezjakinez adlag. *Zah.* 'ezjakinean'.

ezjakintasun

ezjakite iz. 'ezjakintasuna'.

*ezkabebelar** e. [ezkabia\(-\)belar](#).

ezkabia

ezkabia(-)belar 'aihenzuria' (*Clematis vitalba*).

ezkabiadun

ezkabiatsu

ezkai iz. *Thymus vulgaris*.

*ezkail** e. [eskail](#).

ezkailu iz. *Phoxinus phoxinus*. *Sin.* [txipa](#).

*ezkalu** e. [ezkailu](#).

*ezkametz** e. [erkametz](#).

*ezkamezti** e. [erkamezti](#).

ezkaratz

*ezkarda** e. [eskarda](#).

ezkarte iz. h. [ezker-aihen](#).

ezkata

ezkatadun izond.

ezkatatsu

ezkatatu, ezkata(tu), ezkatatzen. *da* ad.

ezkazal* e. [azazkal](#).

ezkel

ezkeldu, ezkel(du), ezkeltzen. *du* ad. '(begiak) okertu'.

ezkeltasun

ezker 1 iz. 2 izond. 3 adlag. *Batez ere Ipar.*

(*hartu, joan, utzi* bezalako aditzekin erabilia):
zuhaitz-lerroak ezker utziz.

ezker-aihen: *Calystegia sepium* eta
Convolvulus arvensis.

ezker-eskuin

ezker eta eskuin

ezker alde* e. [ezkerralde](#).

ezkerdo izond. *g.er.* 'ezkertia'.

ezkerka adlag.

ezkerkada iz. 'esku ezkeraz jotako kolpea'.

ezkero (*eguerdiko hamabiak ezkero* moduko
esapideetan bakarrik erabiltzekoa).

ezkeroan* e. [ezkero](#).

ezkeroz* e. [ezkero](#).

ezkeroztik* e. [ezkero](#).

ezkerpareta iz. *Ipar.* 'frontoia'.

ezkerralde

ezkerreko iz. eta izlag.

ezkerte iz. h. [ezker-aihen](#).

ezkerti

ezkertiar

ezketino* e. [ezkero](#).

ezki iz. *Tilia*.

ezkibel izond. *g.er.* 'mukerra, aurpegi-iluna'.

ezkila

ezkila(-)dorre

ezkila(-)lore *Campanula sp.*

ezkila(-)mihi

ezkilazain

ezkira* e. [izkira](#).

ezko 1 iz. 'argizaria'.

ezko-argi *g.er.* 'kandela'.

ezko 2 izond. *Bizk.* 'hezea'.

ezkonahizpa iz. *Sin.* [koinata](#).

ezkonanaia

ezkonarazi, ezkonaraz, ezkonarazten. *du* ad.

ezkonarreba iz. *Sin.* [koinata](#).

ezkonberri

ezkonbizitza

ezkondu, ezkon, ezkontzen. *da/du* ad.

ez-konfesional izond. *Sin.* [akonfesional](#).

ezkongabe izond.

ezkongabeko izlag.

ezkongabetasun iz.

ezkongai

ezkongaietan

ezkon-hitz

ezkonlagun

ezkon-nahasle iz. eta izond. *g.er.* 'ezkontza-nahaslea'.

ezkon-nahaste iz. *g.er.* 'adulterioa'.

ezkonsari

ezkontide

ezkontsari* e. [ezkonsari](#).

ezkontza

ezkontza egin 'ezkondu'.

ezkontza galdu

ezkontza-hauste

ezkontza hautsi

ezkontzako hitz / berba

ezkontza-nahasle

ezkontzaz adlag.: *hasi ziren ezkontzaz
elkarganatzen; jaiotzaz ez bazen handizki,
ezkontzaz bihurtu zen.*

ezkontzazko izlag.: *ezkontzazko
ahaidetasuna.*

ezkontze

ezkor

ezkortasun

ezkotasun iz. *Bizk.* 'hezetasuna'.

ezkotu, ezko(tu), ezkotzen. *da/du* ad. *Bizk.*
'hezetu'.

ezkoztadura iz. *g.er.*

ezkoztatu, ezkozta, ezkoztatzen. *du* ad. *g.er.*
'ezkoz estali'.

ezkur

ezkurdi iz. *g.er.*

ezkurdun izond. *g.er.* '(zuhaitzez mintzatuz)
ezkurak ematen dituen'.

ezkutaldi

ezkutaleku

ezkutapen**ezkutarazi**, ezkutaraz, ezkutarazten. *du* ad.**ezkutari****ezkutatu**, ezkuta, ezkutatzen. *da/du* ad.**ezkutatze****ezkutu** 1 izond. 'gordea'. 2 iz. 'sekretua'. 3 iz. 'diru-txanpona'. 4 iz. 'babeskia'.**ezkutuan****ezkutuko****ezkutuka** adlag.**ezkutuki****ezleku****ez-metal** izond. *Kim*.**ezmezean egon** *g.er.* 'zalantzan egon'.ezne* e. [esne](#).ezo* e. [heze](#).**ezohiko** izlag.ez-ohizko* e. [ezohiko](#).**ezongi** iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'ondoeza'.**ezontsa** iz. *Ipar.* 'ondoeza'.**ezordu****ezoren****ez-organiko** izond. *Kim*.ezotasun* e. [hezetasun](#).ezotu* e. [hezetu](#).**ezpa** iz. *Zah.* 'zalantza'.**ezpabere** lok. *Bizk.* 1 'ezperen, bestela'. 2 'ezpada, baizik eta'.**ezpada** junt. 'baizik eta': *ez gizon baten, ezpada askoren egitekoa*.ezpai* e. [ezbai](#).**ezpain****ezpain(-)ertz**: *irribarre gozoa ezpain-ertzean loratzen zaiola*.**ezpaindun** izond. *Bot*.**ezpaineke** iz. 'muturrekoa'.**ezpainetako** iz.**ezpainetaratu**, **ezpainetara**(tu),*ezpainetarutzen. da/du* ad. *g.er.*: *irribarre gozoa ezpainetaratu zitzaion*.**ezpain-horzkari** izond. *Fon*.**ezpainkari****ezpainzapi****ezpal****ezpalarta** iz. *Orcinus orca*. *Sin.* [orka](#).**ezpaldu**, **ezpal**(du), **ezpaltzen**. *du* ad. *g.er.* 'ezpaletan zatitu'.**ezpalka** adlag.**ezpalkatu**, **ezpalka**(tu), **ezpalkatzen**. *du* ad. *g.er.* 'ezpaldu'.**ezpalketa** 1 adlag. *Ipar.* *g.er.* 2 iz. *g.er.*ezpan* e. [ezpain](#).**ezpara** iz. *Fam. Tabanidae*.**ezpata** iz. 1 (arma). 2 'lihoa zehatzeko lanabesa'. 3 (orgarena). 4 (karta-jokoko saila).**ezpata(-)arrain** *Xiphias gladius*.**ezpata(-)belar** *Carex pendula*.**ezpata(-)dantza****ezpata(-)dantzari****ezpata(-)joko****ezpata(-)lore** *Gladiolus sp.***ezpatadun****ezpatagile****ezpataka**ezpatalari* e. [ezpatari](#).**ezpatari****ezpatatu**, **ezpata**(tu), **ezpatatzen**. *du* ad. 'garbatu'.**ezpel** iz. *Buxus sempervirens*.**ezpeldi****ezpeleta** iz. (bela-ontziko hagetako bat).**ezpelki** iz. 'ezpelaren zura'.**ezpere****ezperen****ezpi** iz. '(arrainaren, erlearen) eztena'.**ezponda****ezproi****ezpurutasun** iz. *Fis.* eta *Kim*.**ezta**: *ezta gutxiagorik ere; ezta hurrik eman ere; ezta pentsatu ere*.**ezta (... ere)** edo [ez eta... \(ere\)](#)**eztabai** iz. *g.er.* 'eztabaida'.**eztabaida****eztabaidan****eztabaidaezin** izond. 'ezin eztabaidatuzkoa'.**eztabaidagai****eztabaidagarri****eztabaidagune****eztabaidaka** adlag. *g.er.* 'eztabaidan'.**eztabaidatu**, **eztabaida**(tu), **eztabaidatzen**. *du* ad.

eztabaidazale izond.

eztai* e. [eztei](#).

eztainu

eztainu(-)belar 'azeri-buztana'.

eztainuztatu, eztainuzta, eztainuztatzen. *du ad.*

eztanda

eztanda egin

eztanda eragin

eztarri

eztarri(-)zulo 'eztarriko zuloa'.

eztasun iz. *g.er.*

eztegu iz. *Bizk.* 'ezteiak'.

eztei iz. *pl.*

ezteiak egin

ezteietako iz. *g.er.* 'ezteiliarra'.

ezteiliar

ezteitar iz. *g.er.* 'ezteiliarra'.

ezten

eztendun

eztenka

eztenkada

eztenkatu, eztenka(tu), eztenkatzen. *du ad.*

eztera* e. [geztera](#).

ezteus* e. [ezdeus](#).

ezti 1 iz.

eztitan (izan...)

eztizko izlag.: *eztizko irribarrea*.

ezti 2 izond.

eztialdi

eztiarazi, eztiazaz, eztiazazten. *du ad.*

eztidura iz. *Ipar.:* *halako eztidura bat, halako zorion bat.*

eztigai iz. 1 'eztia egiteko gaia'. 2 'eztigarria'.

eztigailu

eztigarri izond. eta iz.

eztigile

eztigintza

eztikeria

eztiki

eztiro adlag. 'eztiki'.

eztitasun

eztitsu

eztitu, ezti(tu), eztitzen. *da/du ad.*

eztitze

eztul

eztul(-)belar *Tussilago farfara*.

eztul egin

eztulka

ezune iz. *Bizk.* 'ezaldia'.

ezurte

ezuste

ezustean

ezusteko izlag. eta iz.: *galerna eta zurrumbiloa ditu ezusteko lagun; sekulako ezustekoa etorri zaie gainera.*

fa iz. 'musika nota'.

faboragarri izond. *g.er.* h. [aldeko](#);

[mesedegarri](#), [onuragarri](#), etab.

faboratu, fabora, faboratzen. *du ad.* *Zah.* h.

[fabore egin](#), [mesede egin](#).

fabore

-en fabore

-en faboretan

fabore egin

faborez

faborito iz. *Hist., Kirol.*

fabrika

fabrikatu, fabrika(tu), fabrikatzen. *du ad.*

fabrikatzaile

fabrikazio

facsimile edo [faksimile](#).

fadura* e. [padura](#).

fago* e. [pago](#).

fagoratu* e. [fabore egin](#).

fagore* e. [fabore](#).

fagot iz. *Mus.*

faila iz. *Geol.*

faisai iz. *Phasianus colchicus*.

faja* e. [paxa](#).

fakir

faksimile edo [faksimile](#).

faktitibo izond. *Hizkl.*

faktore iz.: *Rh faktorea*.

faktorial 1 iz. *Mat.* 2 izond. *Mat.*

faktorizazio iz. *Mat.*

faktorketa* e. [faktorizazio](#).

faktur* e. [postari](#).

faktura

fakturatu, faktura(tu), fakturatzen. *du ad.*

fakturazio

fakultate**fakzio****falangeta** iz. *Anat.***falangina** iz. *Anat.***falangista** iz. *Pol.***falazia** iz.falda* e. [gona](#).**faliko** izond.falkoin* e. [belatz](#).**falokrata** iz.**falokrazia** iz.**falta****falta egin****falta gabe****faltan****falta nabaritu****faltaz****faltadun****faltaduri** izond. *g.er.* 'faltaduna, erruduna'.**falta izan**, faltako. *da* eta *du* ad.**faltarazi**, faltaraz, faltarazten. *du* ad.**faltatu**, falta(tu), faltatzen. 1 *du* ad. 'huts egin'.2 *da* ad. 'falta izan'.**faltatze****faltrikera** iz. *Bizk.* 'sakela, patrika'.**faltsazionismo** iz. *Fil.***faltsia** iz. *g.er.* 'faltsukeria'.**faltsifikatu**, faltsifika, faltsifikatzen. *du* ad.**faltsifikazio****faltsu****faltsukeria****faltsuki****faltsutasun****faltsutu**, faltsu(tu), faltsutzen. *du* ad.**fama****famatu 1**, fama(tu), famatzen. *du* ad.

'goraipatu'.

famatu 2 izond. 'ospetsua'.**familia****familiako** izlag. eta iz.**familiarte****familiarteko****familiatu**, familia(tu), familiatzen. *da* ad. *Ipar.***fan** iz. 'zalea, jarraitzailea'.**fanatiko****fanatismo****fandango****fandangolari**faneke* e. [paneka](#).**fanerogamo** iz. eta izond. *Bot.***fanfarre****fanfarroi** izond. *Beh.* 'harroa, harroputza'.**fantasia****fantasma****fantasmagoria** iz.**fantastiko****fanzine****faraoi**faraon* e. [faraoi](#).**fardel****fardeleria****fardelkeria****fardeltoki****fardo 1** izond. *Ipar. g.er.* 'harroa'.**fardo 2** iz. *Heg.***farfaila 1** izond. 'harroa'.farfaila 2* e. [parpaila](#).**faringe****faringitis** iz. *Med.*farisau* e. [fariseu](#).farisear* e. [fariseu](#).**fariseu****farmakologia** iz. *Med.***farmakologiko** izond. *Med.***farmazia****farmazialari** iz. *Sin.* [botikari](#).**faro****faroera** (hizkuntza).**farol** iz. *Heg.* 1 'argiontzia'. 2 'kale-argia'.farola* e. [farol](#).**farozen**farra* e. [barre](#).farrasta* e. [parrasta](#).farre* e. [barre](#).**fartsa**faruxa* e. [pagotxa](#).**fase****faszikulatu** izond. *Biol.* 'sortakatua'.**faszikulu** iz.faszismo* e. [faxismo](#).faszista* e. [faxista](#).**fatalismo**

fatalista**fatiko** izond. *Hizkl.*fatur* e. [postari](#).**faun** izond. *Ipar.* 'hutsala'.**fauna****faundu**, faun(du), fauntzen. *da/du ad. Ipar. g.er.***faunkeria** iz. *g.er.* 'harrokeria'.**fauno****fauvismo****fax****faxismo****faxista****fazies** iz. *Geol.***fedatu**, feda, fedatzen. *du ad. g.er.* 'ezkontzeko hitza eman'.**fede****ene fedea****fede eman****fede-hausle** iz. *g.er.* 'heretikoa'.**fede on****fedezko****fededun****fedegabe** izond.**fedegabeko****fedegabetasun****fedegabetu**, fedegabe(tu), fedegabetzen. *da/du ad.*fedegabezia* e. [fedegabetasun](#).**fedekide****federal** izond.: *Alemaniko Errepublikak Federala.***federalismo****federalista****federatu**, federa, federatzen. *da ad.:* *Mikronesiako Estatu Federatuak.***federazio****fedetsu** izond. *g.er.***f (efe)** iz. 'euskal alfabetoaren seigarren letra'.**feiros** izond. *Ipar.* 'hauskorra'; 'sentibera'.**feit** iz. *Batez ere Zub.* 'gertakaria'.**fekula****feldespatu**feldro* e. [feltro](#).**felpa** iz. *Heg.***feltro****feminismo****feminista****feminitate** iz. *g.er.***femur** iz. *Anat.* 'izter-hezurra'.**fenix****feniziera** (hizkuntza).**fenol** iz. *Kim.***fenomeno****fenomenologia** iz.**fenomenologiko** izond.**fenotipo** iz.feodal* e. [feudal](#).ferde* e. [berde](#).**fereka****ferekaka****ferekaldi****ferekatu**, fereka(tu), ferekatzen. *du ad.***ferekatzaile**fereku* e. [fereka](#).**feria****fermu** izond. *Ipar.* 'irmoa'.**fermuki** adlag. *Ipar.***fermutasun** iz. *Ipar.***ferra****ferratoki****ferratu**, ferra(tu), ferratzen. *du ad.***ferratzaile****ferreta** iz. *Ipar.* 'edarra, suila'.ferreteria* e. [burdindeg](#).**ferriko** izond. *Metal.***ferrita** iz. *Metal.***ferritiko** izond. *Metal.*ferrokarril* e. [burdinbide](#).**ferromagnetiko** izond. *Fis.***ferry****festa****festa egin****festa-egun**festa-berri* e. [Bestaberri](#).**festazale****festibal** iz. 'jaialdia'.**fetu** iz. 'umekia'.fetxa* e. [data](#).fetxatu* e. [datatu](#).**fetxo** izond. *Ipar.***fetxoki** adlag. *Ipar.*

fetxotasun iz. *Ipar.*

feudal izond.: *gizarte feudala.*

feudalismo

feudo iz. *Heg.*

fibra* e. [zuntz](#).

fibrinogeno iz. *Biokim.*

ficus iz. *Ficus elastica.*

fidagaitz

fidagaizkeria

fidagaiztasun

fidagaiztu, fidagaitz/fidagaiztu, fidagaizten.
da/du ad.

fidagarri

fidagarritasun

fida izan. *du* ad. *Ipar.* 'fidatu'.

fidakaitz* e. [fidagaitz](#).

fidakaiztu* e. [fidagaiztu](#).

fidakor

fidantzia iz. 'uste ona'.

fidatu, fida, fidatzen. 1 *da* ad.: *zeure indarretan soilik fidatzen zara.* 2 *du* ad.: *ez diozu berritsuari sekreturik fidatzen.*

fidel

fidelitate

fidelki

fideltasun

fideo iz. *Heg.*

fieltro* e. [feltro](#).

fier izond. *Ipar.* eta *Naf.*

fierki adlag. *Ipar.*

fiertu, fier(tu), fiertzen. *da/du* ad. *Ipar.* *g.er.*

figura

figuratibo izond. (arte mota bati dagokiona).

figurazio iz.

figurin

fijatu* e. [erreparatu](#), [ohartu](#); [finkatu](#).

fijiar (herritarra).

fiko* e. [piku](#).

fikotze* e. [pikondo](#).

fiktizio* e. [gezurrezko](#); [fikziozko](#).

fikzio iz. *Liter.*

fikziozko izlag.

filantropia

filantropiko

filantropo

filarmoniko izond.: *orquestra filarmonikoa.*

filatelia

filateliko

filatelista

fildeferra* e. [burdin hari](#), [alanbre](#).

filial iz.

filibustari* e. [filibustero](#).

filibustero

filigrana

filipinar (herritarra).

film

film ertain

film labur

film luze

filmatu, filma, filmatzen. *du* ad.

filmatze

filmina* e. [diapositiba](#).

filmografia

filmoteka iz. 1 'mikrofilmen biltegia'. 2* e. [zinemateka](#).

filogenetiko

filogenia

filologia

filologiko

filologo

filosofari* e. [filosofo](#).

filosofatu, filosofa, filosofatzen. *du* ad.

filosofia iz.: *filosofia sistemak.*

filosofiko

filosofilari* e. [filosofo](#).

filosofo

filoxera iz. *Viteus vitifolii.*

filtratu* e. [iragazi](#), [irazi](#).

filum iz. *Biol.*

filus izond. *Ipar.* *g.er.*

filuskeria iz. *Ipar.* *g.er.*

fin 1 iz.

azken finean

fin gaitz egin

fin gaizto egin

fin 2 izond.: *langile fina; fin jokatu, ibili.*

final iz. *Kirol.*

final-laurden

final-zortziren

finalaurreko iz. *Sin.* [finalerdi](#).

finalerdi iz. *Sin.* [finalaurreko](#).

finalis iz. *Mus.*

finalista**finantza** iz.: *finantza arazoak*.**finantzabide****finantzari** iz.**finantzario** izond.: *arazo tekniko eta finantzarioak*.**finantzatu**, finantza(tu), finantzatzen. *du ad.***finantzatzaile****findu**, fin(du), fintzen. *da/du ad.: petrolioak findu*.**fineza** iz. *Heg. h. [fintasun](#)*.**finezia** iz. *Ipar. 'amarrua'*.**fini izan**. *da/du ad. Ipar. 'amaitu, bukatu'*.**finitu 1**, fini, finitzen. *da/du ad. Ipar. 'amaitu, bukatu'*.**finitu 2** izond. *Fil., Mat.***finitze****finkagarri** iz. 'finkatzen duena'.**finkapen****finkarazi**, finkaraz, finkarazten. *dio ad.***finkatu**, finka, finkatzen. *du ad.: Saulek bere erregetza finkatu zuenean; zangoak non finkatzen zituen ikusi ere gabe; bere egoitza Bilbon finkatzeko; *Donostian finkatu dira e. Donostian kokatu dira*.**finkatzaile****finkatze****finketa****finki** adlag. *Ipar. 'fermuki, irmoki'*.**finko** izond.**finkotasun****finlandiar** (herritarra).**finlandiera** (hizkuntza). *Sin. [suomiera](#)*.**fintasun****fio izan**. *da ad. Gip. Lgart. 'fidatu'*.**fiordo****firfira** iz.**firi-fara****firi-firi****firin-faran****firma** iz. 1 *Heg. 'sinadura'*. 2 'enpresa'.firmamentu* e. [ortzi](#).firmatu* e. [sinatu](#).**firme** izond. *Zah. 'irmoa'*.**firrila** iz. *g.er. 1 'gurpila'. 2 'maratila'*.**firrinda** iz. *Ipar.***firrindan****firrindaka** adlag. 'firrindan'.firu* e. [piru](#).**firurika** *Ipar.***firurikan****firurikatu**, firurika(tu), firurikatzen. *da/du ad. Ipar. 'birarazi'*.**fisika****fisikari** iz.**fisiko** izond.**fisikoki****fisio** iz. *Fis.***fisiologia****fisiologiko****fisionomia** iz.**fisioterapeuta****fisioterapia**fisionomia* e. [fisionomia](#).**fisura** iz. *Anat., Med.***fite** adlag. *Ipar. eta Naf.***fitofago****fitopatologia****fitoplankton****fitosanitario****fits****fitsik****fitxa****fitxaketa****fitxategi****fitxatu**, fitxa(tu), fitxatzen. *du ad.*fitxero* e. [fitxategi](#).**fiu****flagelo** iz. *Biol.***flagelodun** izond. *Biol.***flakarazi**, flakaraz, flakarazten. *du ad. Ipar. 'ahularazi'*.**flakatu**, flaka, flakatzen. *da/du ad. 1 Batez ere Ipar. 'ahuldu'. 2 Heg. 'argaldu'*.**flakezia****flakia** iz. *Batez ere Gip. Herr.***flako** izond. *Batez ere Ipar. 'ahula'*.flakoin* e. [flasko](#).**flakotasun**flamenco* e. [flamenko](#).**flamenko 1** iz. *Phoenixopterus ruber*.

flamenko 2 iz. (Andaluziako musika eta dantza).

flanela

flanelografo

flanelograma

flasko

flauta

flautista

flebitis

fleitean izan. *da ad. Ipar.* 'sasoian izan'; *pilotari hori fleitean da egun.*

flemoi

fletxa* e. [gezi](#).

flexio iz. *Gram.*

flogisto iz. *Kim.*

floka iz. *Ipar.*

flora iz. *Sin.* [landare](#).

florikultura* e. [loregintza](#), [lorezaintza](#).

florin iz. (dirua).

flota iz. 'ontzidua'.

flotagailu

flotagarri

flotatu, flota, flotatzen. *du ad. (nor kasurik gabea).*

flotazio

fluido iz.

fluktuazio* e. [gorabehera](#).

fluor

fluoreszente

fluoreszentzia

fluxu iz. *Mat., Fis.:* fluxu magnetikoa. (Bestetan, erabil isuri, jario; joan-etorri, mugimendu).

foagras* e. [foie gras](#).

fobia

foie gras

foka iz. *Fam. Phocidae. Sin.* [itsas txakur](#).

fokatu* e. [fokuratu](#).

foku

fokuratu, fokura(tu), fokuratzen. *du ad.*

folikulu iz. *Anat., Bot.*

folio

foliolo iz. *Bot.*

folk iz. (musika mota): folk musika.

folklore

folklorekeria

folkloriko

folklorista iz. 'folklore-gaietan aditua'.

fonazio iz. *Hizkl.*

fondo iz. h. [funts](#).

fonema

fonetika

fonetiko

fonetismo iz. *Hizkl.*

fongafaletar (herritarra).

foniko izond. *Hizkl.*

fonografo

fonologia

fonologiko

fonoteka

fontanela iz. *Anat.*

fontanero* e. [iturgin](#).

football* e. [futbol](#).

foral

foraminifero iz. eta izond. *Zool.*

forja

forjagarri izond. *Teknol.*

forjaketa iz. *Teknol.*

forjari

forjatu, forja(tu), forjatzen. *du ad. Teknol.*

forma

formakuntza iz. 'hezkuntza, heziketa'.

formal izond. 1 'formazkoa, formari dagokiona'. 2 *Heg. Herr.* 'zintzoa'.

formaldatu, formalda, formaldatzen. *da/du ad.*

formaldehido iz. *Kim.*

formaldu, formal(du), formaltzen. *da/du ad. Heg. Herr.* 'formal, zintzo bihurtu'.

formalismo

formalista

formalizatu, formaliza, formalizatzen. *du ad.*

formalizatze

formalizazio

formalki

formaltasun iz. *g.er.*

forman egon* e. [sasoian egon](#), [trenpuan izan](#), [fleitean izan](#).

formante iz.

formatu 1, forma(tu), formatzen. *da/du ad.*

formatu 2 iz.

formazio

formol iz. *Kim.*

formula**formulatu**, formula(tu), formulatzen. *du* ad.fornitu* e. [hornitu](#).**forradura****forratu**, forra, forratzen. *du* ad.**forru**fortaleza* e. [gotorleku](#).**forte** iz. *Mus.***fortuna** iz. 'zoria'.**fortuna egin** *Ipar.* 'aberastu'.**fortunatu**, fortuna(tu), fortunatzen. *da* ad.*Lgart.* 'gertatu, suertatu': *fortunatu da horien etxetik dama gazte bat joatea.***foru****Foru Aldundi****Foru Diputazio****Foru Erkidego**: *Nafarroako Foru**Erkidegoa.***forulari****foruzale****foruzaletasun****fosfato****fosforeszentzia****fosforiko****fosforo****fosil****fosildu**, fosil(du), fosiltzen. *da/du* ad.**fosiltze****foto****fotoelektriko****fotoelektrizitate****fotogeniko** izond.**fotograbatu****fotografia****fotografiatu**, fotografia(tu), fotografiatzen. *du* ad.**fotografiko****fotografo****fotograma** iz. (filmekoa).**fotoi** iz. *Fis.*fotokonposaketa* e. [fotokonposizio](#).**fotokonposizio****fotokopia**fotokopiadora* e. [fotokopiagailu](#).**fotokopiagailu****fotokopiatu**, fotokopia(tu), fotokopiatzen. *du* ad.**fotolito****fotometro****fotosintesi****fotovoltaiko** izond. *Fis.*foular* e. [fular](#).frac* e. [frak](#).**fragata****fraide****fraidegai****fraidego** iz. *Ipar.***fraidetegi****fraidetu**, fraide(tu), fraidetzen. *da* ad.**fraidetza**fraile* e. [fraide](#).**frak**fraka* e. [praka](#).frakadun* e. [prakadun](#).frakasatu* e. [porrot egin](#).frakaso* e. [porrot](#).**frakzio****frakzionario****framazon** iz. *Ipar.* 'masoia'.**framazoneria** iz. *Ipar. Sin.* [mazoneria](#).franela* e. [flanela](#).franelografo* e. [flanelografo](#).franelograma* e. [flanelograma](#).frango* e. [franko](#).**frankezia** iz. *Beh. g.er.* 'tolesgabetasuna'.**frankia** iz. *Ipar.* 'ugaritasuna'.**frankian****frankismo****frankista****frankizia** iz. *Ekon., Zuz.***franko 1** zenbtz.: *duela franko urte; etxe frankotan ikusten den gauza; isurarazi diote negarra franko.***frankotan** adlag.: *frankotan esana.***franko 2** iz. 'antzinako Frantziako herritarra'.**frankofonia****frankofono****frankoki** adalg. *Ipar.* 'ugaritasunez'.**frankotasun**frankotiradore* e. [frankotiratzaille](#).**frankotiratzaille**

frantses 1 (herritarra) *Sin.* [frantziar](#). 2 (hizkuntza).

frantses(-)belar 'alpapa, luzerna'.

frantses-euskaldun

frantses(-)porru 'zainzuria'.

frantsesera* e. [frantses](#).

frantseste 1 iz. (gerrate baten izena).

frantseste 2

frantsestu, frantses(tu), frantsesten. *da/du* ad.

frantximankeria iz. *Ipar.*

frantximant iz. eta izond. *Ipar. Pei.*

frantziar (herritarra). *Sin.* [frantses](#).

frantziman* e. [frantximant](#).

frantziskano izond. eta iz. *Ipar.*

'frantziskotarra'.

frantziskotar

fraseologia iz. *Hizkl.*

frasko* e. [flasko](#).

fraude* e. [iruzur](#).

freatiko

freelance

freetowndar (herritarra).

fregadera* e. [harraska](#).

frejitu* e. [frijitu](#).

frenatu, frena, frenatzen. *du* ad. 'balaztatu, galga eman'.

frenesi iz. *g.er.*

frenetiko izond. *g.er.*

freno

frente* e. [fronte](#).

frera iz. *Ipar.* 'fraidea'.

fresa

fresadore* e. [fresatzaile](#).

fresaketa

fresatu, fresa(tu), fresatzen. *du* ad.

fresatzaile

freskagarri

freskatu, freska, freskatzen. *da/du* ad.

fresko

freskotasun

freskura iz.: *goizeko freskuran*.

frigorifiko* e. [hozkaile](#).

frijiarazi, frijiaraz, frijiarazten. *dio* ad.

frijitu, friji, frijitzen. *du* ad.

frikari izond. eta iz. *Hizkl.*

frikun izond. *Ipar.*

frikunkeria iz. *Ipar.*

frikzio* e. [tirabira](#), [liskar](#), etab.; mekanikan, [marruskadura](#).

frintz* e. [mintz](#) (eta [printza](#)).

friso

fritatu* e. [frijitu](#).

frito* e. [frijitu](#).

frits* e. [fits](#).

frixt* e. [brixt](#).

frixtan adlag. *Ipar.* 'bat-batean'.

froga iz. 'zerbait egia dela finkatzeko edo egiaztatze balio duena': *euskararen antzintasunaren frogarik ez dute aurkitu han; *liburuaren lehen frogak e. liburuaren lehen probak*.

frogabide

frogaekin izond. 'ezin frogatuzkoa'.

frogagaitz

frogagarri

frogagiri

frogantza

frogarazi, frogaraz, frogarazten. *dio* ad.

frogarri* e. [frogagarri](#).

frogatu, froga(tu), frogatzen. *du* ad.: *argudio egokiak erabili zituen haurraren aita zela frogatzeko; *lagunak frogatzeko esan zuen hori e. lagunak probatzeko esan zuen hori*.

frogeta* e. [probeta](#).

frogu* e. [progu](#).

frontal 1 iz. *Eraik.* 2 izond.

fronte

frontera* e. [muga](#).

frontis

frontoi iz. 1 *Eraik.* 2 h. [pilotaleku](#).

frotatu* e. [igurtzi](#), etab.

fruitu

fruitudun

fruitugabe

fruitutsu

fruktosa iz. *Kim.*

frustratu, frustra, frustratzen. *da* ad. *Psikol.*

(hots: pertsonak frustratzen dira; ez, ordea, asmoak, ilusioak eta gisakoak: horiek *huts egin* dezakete, eta/edo *zapuztu egin* litezte).

frustrazio iz. *Psikol.*

fruta iz. *Heg.*

fruta-saltzaile

frutagintza

frutu* e. [fruitu](#).

fu (putz egitearen, ufakoaren onomatopeia).

fuel iz. (*fuel-olio*-ren forma laburra).

fuel-oil* e. [fuel\(-\)olio](#).

fuel(-)olio

fuelle* e. [erretilu](#).

fuera *Herr.* 'alde!', kanpora!'

fueraka adlag.

fuga iz. 'musika-mota'.

fuin* e. [muin](#).

fuksia 1 iz. *Fuchsia sp.* 2 iz. eta izond.

(kolorea).

fula (hizkuntza).

fular iz.

fumigatu, fumiga, fumigatzen. *du ad. Med.* eta *Nekaz.*

fumigatzaile iz. *Med.* eta *Nekaz.*

fumigazio iz. *Med.* eta *Nekaz.*

fundamentalismo

fundamentalista

fundamentu

fundamentuzko izlag.

fundatu, funda, fundatzen. *du ad.*

fundatzaile

fundazio

fundiarazi, fundiaraz, fundiarazten. *du ad.* 'suntsiarazi'.

funditu, fundi, funditzen. *da/du ad.* 1: *bonbilla funditu* h. *bonbilla erre*. 2 *Ipar.* 'hondatu, desegin, suntsitu'.

funditzaile izond.: *Aingeru funditzailea*.

fundizio iz. *Heg.* h. [galdategi](#); [burdinurru](#).

fungizida

funikular

funsgabe izond.

funsgabeko izlag.

funsgabekeria

funsgabeki

funsgabetasun

funski adlag. *Ipar.* 'benetan'.

funts iz. 1 'zerbaiten muina, oinarria'. 2 'pertsonen ganora'. 3 (finantzeta-eta erabiltzen dena): *maileguaren funtsa eta korrituak*. 4 'lur

ondasuna'.

funtsean

funtsez adlag.

funtsezko

funtsatu, funtsa(tu), funtsatzen. *da/du ad.*

funtsezkotasun

funtzio

funtzional

funtzionalismo iz. *Hizkl., Psikol.*

funtzionalista iz. eta izond. *Hizkl., Psikol.*

funtzionaltasun

funtzionamendu

funtzionarazi, funtzionaraz, funtzionarazten. *du ad.*

funtzionario

funtzionariotza

funtzionatu, funtziona, funtzionatzen. *du ad.* (nor kasurik gabea): *makina horrek ez du funtzionatzen = makina hori ez dabil.*

furfuria iz. *Ipar.* 'haserre': *nahi bezainbat furfurio eta zalaparta*.

furfurian adlag.: *badoaz furfurian*.

furgoi iz.

furgoneta iz.

furia

furnitu* e. [hornitu](#).

furrier iz.: *kaporal furriera*.

furrunda iz. h. [burrunda](#).

furtxa* e. [sarde](#).

fuselaia* e. [fuselaje](#).

fuselaje

fusible

fusil

fusilamendu

fusilarazi, fusilaraz, fusilarazten. *du ad.*

fusilatu, fusila, fusilatzen. *du ad.*

fusilatze

fusio iz. *Fis.*

futbito* e. [areto\(-\)futbol](#).

futbol

areto(-)futbol (lagunartean *futbito* deitzen zaio).

futbol(-)zelai

futbolari

futbolin* e. [mahai\(-\)futbol](#).

futbolista* e. [futbolari](#).

futbolzale

futitu, futi, futitzen. *da* ad. *Ipar. Beh.*

futurismo

futurista

futxo *Ipar.* (harridura adierazteko).

fuxina iz. *Ipar.* 'hiru hortzeko sardea'.

g 1 iz. 'euskal alfabetoaren zazpigarren letra'.

g 2 'gramo'ren sinbolo nazioartekoa.

gaban* e. [beroiki](#).

gabarra

gabe: *argirik gabe; argi gaberik; argi gabe.*

gaberik 'gabe': *argi gaberik.*

gabatarik *Ipar.* 'gaberik'.

gabetasun

gabetu, gabe(tu), gabetzen. *da/du* ad.

gabez *g.g.er.* 'gabe'.

gabezia

gabi

gabia iz. (itsasontzietakoa).

gabiato iz. (itsasontzietakoa).

gabieta iz. 'gabiatoa'.

gabikotu, gabiko(tu), gabikotzen. *du* ad. *g.er.*

gabinete* e. 1 [bulego](#). 2 [gobernu](#). 3 [kabinete](#).

gairai iz. *Accipiter nisus*.

gabon 1 *Heg.* 'gau on!'. 2 pl. 'Eguberriak'.

Gabon(-)egun

Gabon(-)eske

Gabon(-)gau

Gabon(-)kanta

Gabon zahar

gabondar (herritarra).

gabonsari

gabonzale iz. *g.er.*

gaboronetar (herritarra).

gabota iz. (dantza-mota).

gaclera iz. (hizkuntza). *Sin.* [gacliko](#).

gacliko iz. (hizkuntza). *Sin.* [gaclera](#).

gahe iz. *Zub.* 'burruntzalia'.

gai iz.: *zenbait gaitan aditua* (instrumentalean

-e- hartzen du: *edozein gaiez mintzatu*).

gai izan. *da* ad.

gaihendu* e. [gailendu](#).

gaika adlag.

gaikalde* e. [gailalde](#).

gaiki iz. *g.er.* 'gaia, materia'.

gaikuntza

gailen

gailendu, gailen(du), gailentzen. *da/du* ad.

gailentasun

gailur

gailurreratu, gailurrera(tu), gailurreratzen.

da/du ad.: *eguerdirako gailurreratu dira mendizaleak.*

gailurreria iz.

gailurtu, gailur(tu), gailurtzen. *du* ad.: *haren idazkietan gailurtzen den gaia.*

gain 1 iz.

-az gain

-en gain: *bere gain hartu zuen lana.*

-en gainean '-i buruz'.

gain behera adlag.

gainean

gainez gain ibili, joan

gainez gain irabazi *Ipar.* 'erraz irabazi':

gainez gain irabazi zuten.

gain 2 iz. 'esne gaina'.

gainalde

gainazal

gainazpikatu, gainazpika, gainazpikatzen. *du* ad.

gainbalio

gainbegiraketa* e. [gainbegiratu](#).

gainbegirale

gainbegiratu 1, gainbegira, gainbegiratzen. *du* ad.

gainbegiratu 2 iz.: *gainbegiratu bat eman, egin.*

gainbehera: iz.: *erromatar inperioaren gainbehera.*

gainbeherakada* e. [gainbehera](#).

gainbide

gaindegi

gaindi iz. eta izond.

-n gaindi postpos.: *elkarrekin zebiltzan*

Galilean gaindi.

-z gaindi postpos.

gaindi egin

gaindiarazi, gaindiaraz, gaindiarazten. *du* ad. *Ipar.*

gaindidura

gaindiezin izond.

gaindika adlag.

gaindikatu, gaindika(tu), gaindikutzen. *du* ad. *Ipar.*

gaindikin iz. *g.er.* 'soberakina'.

gainditu, gaindi(tu), gainditzen. *du* ad.

gainditze

gaindiz adlag. *Ipar. g.g.er.*

gaindosi iz.

gaindu, gain(du), gaintzen. *du* ad. h. [gainditu](#).

gainegitura

gainekalde* e. [gainalde](#).

gaineko iz. 1 *Ipar.* 'soinekoa'. 2 *Heg.* 'otordu batean sarreraren ondoko jakia'.

gainera adlag.

-z gainera postpos.: *euskaraz ongi ikasteaz gainera, lan ikaragarria egin zuelako.*

gainerako

eta gainerakoak

gainerakoan

gainerateko izlag. *Ipar. h.* [gainerako](#).

gaineratu, gainera(tu), gaineratzen. *da/du* ad.

gainestruktura* e. [gainegitura](#).

gainetiko izlag. *Batez ere Bizk.* 'gainerako'.

gainez adlag.

gainez egin 'gainezka egin'.

gainezka

gainezka egin

gainezkaldi

gainezkatu, gainezka(tu), gainezkatzen. *du* ad.

gaineztu, gainez(tu), gainezten. *da/du* ad. *g.er.*

h. [gainezkatu](#).

gaingiroki

gaingora adlag. *g.er.:* *Kartago gaingora zihoan garaile.*

gainka

gainkalde* e. [gainalde](#).

gainkarga

gainkatu, gainka(tu), gainkatzen. *du* ad. 'arra emearen gainean jarri'.

gainontzean adlag. *Gip. eta Naf. h.*

[gainerakoan](#).

gainontzeko izlag. *Gip. eta Naf. h.*

[gainerako](#).

gaintar

gainti* e. [gaindi](#).

gainzka* e. [gainka](#).

gainzurikeria

gainzuritu, gainzuri, gainzuritzen. *du* ad.

gaiso* e. [gaixo](#).

gaisto* e. [gaizto](#).

gaita iz. (musika-tresna).

gaitasun

gaitu, gai(tu), gaitzen. *da/du* ad.

gaitz 1 iz.

gaitz egin

gaitz erdi adlag.

gaitz erran, gaitz erraten. *Ipar.*

gaitz esan, gaitz esaten.

gaitz 2 izond.

gaitz iritzi

gaitzaldi

gaitze

gaitzegoki iz. *g.er.* 'zorigaitza'.

gaitzeko izlag. *Ipar.:* *gaitzeko arrakasta izan zuen.*

gaitzerizko iz. *Jas.*

gaitzeru

gaitzesgarri

gaitzesgarrikeria

gaitzesle

gaitzespen

gaitzeste

gaitzetsi, gaitzets, gaitzesten. *du* ad.

gaitzets izan. *du* ad. *g.er.* 'gaitzetsi'.

gaitzgabe* e. [gaizgabe](#).

gaitziarazi, gaitziaraz, gaitziarazten. *du* ad.

gaitzigarri izond. *g.er.*

gaitzi izan. *zaio* ad. *Ipar.:* *deus ez zaio hain*

gaitzi nola eskergabekeria.

gaitzikor izond. *Ipar.*

gaitzikortasun iz. *g.er.*

gaitzirizte iz.

gaitzitu, gaitzi(tu), gaitzitzen. *da/zaio* ad.

Ipar.: *bikarioaren jokoa biziki gaitzitu zitzaion Oxalderi.*

gaitzizen

gaitzondo iz. *Zah. g.er.*

gaitzurre iz. *g.g.er.* 'arriskua'.

gaitzuru* e. [gaitzeru](#).

gaixo 1 iz. eta izond. 'eria'. 2 izond.

'errukarria'.

gaixorik

gaixoaldi
gaixobera izond. 'erikorra'.
gaixoetxe
gaixokor izond. g.er. 'erikorra'.
gaixondo iz. 'eriondoa'.
gaixotasun
gaixotegi
gaixoti izond. 'erikorra'.
gaixotu, gaixo(tu), gaixotzen. *da/du* ad.
gaixozain iz. 'erizaina'.
gaixozaintza iz. 'erizaintza'.
 gaixto* e. [gaizto](#).
gaizbera
gaizgabe izond.
 gaizgabeko
gaizkata iz. *Acipenser sturio*.
gaizki 1 adlag. 2 iz.: *ongiaren eta gaizkiaren arbola*.
gaizkiagotu, gaizkiago(tu), gaizkiagotzen. *da/du* ad.
gaizkide iz.
 gaizkigile* e. [gaizkile](#).
gaizkika adlag. *Ipar*.
gaizkikatu, gaizkika(tu), gaizkikatzen. *du* ad. *Ipar*. g.er.
gaizkile
gaizkin
gaizkinahi iz.: *onginahia eta gaizkinahia*.
gaizkindu izond. g.er. 'deabrutua, deabruak hartua'.
gaizkintza iz. g.er.
gaizkitu, gaizki(tu), gaizkitzen. *da/du* ad.: *gaixoa gaizkitu egin da*.
gaizkoatu, gaizkoa, gaizkoatzen. *da/du* ad. *Jas.*: *zauria gaizkoatu zaio*.
gaizkondu, gaizkon, gaizkontzen. *da/du* ad. *Ipar*. 'gaizkiagotu, gaiztotu'.
gaizo *Ipar*. Adkor. 'errukarria': *gaizo ni!*
gaizpide
gaiztagin
gaiztakeria
 gaiztarazi* e. [gaiztoarazi](#).
gaiztasun iz. 'zailtasuna'.
 gaiztetsi* e. [gaitzetsi](#).
gaizto
gaiztoarazi, gaiztoaraz, gaiztoarazten. *du* ad.

gaiztoki adlag.
gaiztotasun
gaiztotu, gaizto(tu), gaiztotzen. *da/du* ad. 1 'gaizto bihurtu'. 2 '(zauria) gaizkitu'.
gaiztu, gaitz/gaiztu, gaizten. 1 *da/du* ad. *Ipar*. 'gaiztotu'. 2 *da* ad. *Ipar*. 'gaitzitu'.
gajo izond. *Gip*. (emakumezkoei dagokie).
 gakatu* e. [gakotu](#).
gako iz. *Ipar*. 'giltza'.
gakotu, gako(tu), gakotzen. *du* ad. *Ipar*. 'giltzatu, giltzaz itxi'.
gala iz. *Heg*.
galai
galaiki
galaitasun
galanki
galanperna iz. *Cystoderma sp; Lepiota sp*.
galant
galantasun
galanto adlag. *Bizk*.
galarazi, galaraz, galarazten. *du* ad. 1 'eragotzi'. 2 'galtzera behartu'.
galarazle
galarazpen
galarazte
galarrots
galartzu
galauts
galaxia
 galazi 1* e. [gari-hazi](#).
 galazi 2* e. [galarazi](#).
galbahe
galbahetu, galbahe(tu), galbahetzen. *du* ad.
galbahetze
galbide
galbideratu, galbidera(tu), galbideratzen. *du* ad.
galbidetsu
galbizar iz. 'gari-bizarra'.
galburu
galda
galdagarri
galdaketa iz. 'metala urtzea'.
galdara
galdaragile iz. g.er.
galdategi iz. 'galda, metala urtzeko lantegia'.

galdatu, galda, galdatzen. *du* ad. 1 'goritu'. 2 *Ipar*. 'galdegin'; 'eskatu'.
galde iz. 1 'galdera, itauna'. 2 *Ipar*. 'eskaera'.
 -(r)en **galdea** egin
galdea egin
galdean adlag. 'galdez'.
galde-erantzunak
galdearazi, galdearaz, galdearazten. *dio* ad.
galdegai
galdegile
galdegin, galdegiten. *du* ad. 1 'galdetu'. 2 *Ipar*. 'eskatu'.
galdeginarazi, galdeginaraz, galdeginarazten.
 1 *dio* ad. 2 *du* ad. *Ipar*. 'eskarazi'.
galdegite
 galdegitza* e. [galdeitza](#).
 galdeikur* e. [galdera\(-\)marka](#).
galdeitza iz. *Ipar*. *g.g.er.* 1 'eskea'. 2 'galdera'.
galdeka adlag. h. [galdezka](#).
galdekatu, galdeka(tu), galdekatzen. *du* ad.
galdekatzaile
galdeketa
galdekizun
 galdemarka* e. [galdera\(-\)marka](#).
galdera
galdera(-)marka
galderna iz. 'landare-zorria' (*Fam. Aphididae*).
galdetegi iz.
galdetu, galde(tu), galdetzen. *du* ad.
galdetzaile
galdez
galdezko izlag. a) *galdezko otoitza*; b) *galdezko perpausa*.
 galde-zeinu* e. [galdera\(-\)marka](#).
galdezka
galdu, gal, galtzen. *da/du* ad.
galdu-gordean adlag. 1 'galtzeko zorian'. 2 'noraeezan, helbururik gabe'.
galdukeria
gale iz. *g.er.* 'gogoa'.
galego iz. (hizkuntza). *Sin.* [galiziera](#).
galen iz. *Goi*. *g.er.* 1 'zigorra'. 2 'etsipena'.
galena iz. *Miner*.
galendu, galen(du), galentzen. *da/du* ad. *Goi*. *g.er.* 'zentzagarria hartu edo eman'.
galeoi

galeper iz. *Coturnix coturnix*.
galeperki iz. 'galeperraren okela'.
galera 1 iz. 'galtzea'.
galera 2 iz. (itsasontzi mota): *galeretara kondenatua*.
galeria
galerna
galernatsu izond. *g.er.*
galetsi, galets, galesten. *du* ad. *Goi*. 1 'galdutzat eman'. 2 'hondatu'.
galga
galga eman
gal-gal adlag.
galgalka adlag.
galgarau
galgarri
galgatu, galga(tu), galgatzten. *du* ad. 'galga eman'.
galiar (herritarra).
galikano
galipot iz. *Sin.* [brea](#).
galiziar
galiziera iz. (hizkuntza). *Sin.* [galego](#).
galkatu, galka, galkatzen. 1 *du* ad. 'mukuru bete'. 2* e. [kalkatu](#).
galkor
galkortasun
galmen
galmenta iz. *Zah.* *g.er.* 'arriskua'.
galmotz iz. 'gari motza'.
 galo* e. [galiar](#).
galoi iz. 1 'neurri unitatea'. 2 'xingola'.
galoitu, galoi(tu), galoitzen. *du* ad. *g.er.* 'galoiz hornitu'.
 galpar* e. [kalpar](#).
galpen iz. *Zah.*
galsoro iz. 'gari soroa'.
 galtatu* e. [galdatu](#).
 galtxagorri* e. [galtzagorri](#).
galtxoin iz. *Ipar*.
galtza iz. pl.
galtzada
galtzadatu, galtzada(tu), galtzadatzen. *du* ad. 'lauzatu': *bide galtzadatuaren bi saihetsak*.
galtzadun
galtzagorri

galtzailegaltzairu* e. [altzairu](#).**galtzamotz** iz. pl.**galtzapen** iz. 'hondamena'; 'galera'.**galtzar** iz. 'altzoa'.**galtzaratu**, galtzara, galtzaratzen. *du ad. Ipar.:* lursagarrrak, artoak galtzaratzea.**galtzarbe****galtzazale** izond. *g.er.***galtzazpi** iz. *g.er.***galtze****galtzerdi****galtzeta** iz. *g.er.* 'galtzerdia'.**galtzeta-orratz**. *Sin.* [galtzorratz](#).**galtzetin** iz. *Heg. Beh.* 'galtzerdi (motza)'.**galtzina** iz. *Naf.* 'karea'.**galtzipurdi****galtzorratz** iz. *Sin.* [galtzeta-orratz](#).**galtzuri*** e. [gari-zuri](#).**galzori****galzorian****galzuri*** e. [gari-zuri](#).**gambiar** (herritarra).**gamelu** iz. *Camelus bactrianus*.**gameluzain****gameto****gametofito** iz. *Bot.***gametogenesi** iz. *Biol.***ganaderitza*** e. [abeltzaintza](#).**ganadero*** e. [abeltzain](#).**ganadu****ganadutegi****ganba** iz. *Heg.***ganbara** iz. *Heg.* 'teilaupeko solairua'.**ganbara-musika*** e. [ganbera\(-\)musika](#).**ganbela****ganbelu** izond. *Lgart.* 'kirtena, inozoa'.**ganbera** iz. 1 *Ipar.* 'logela'. 2 *Admin.:**diputatuen ganbera; merkataritza ganbera;**ganbera musika.***ganberatxo****ganbiatu*** e. [kanbiatu](#) eta [aldatu](#).**ganbil** izond. *Sin.* [konbexu](#).**ganbito** iz. (xake-jokokoa).**ganbusia** iz. *Gambusia affinis*.**gandeler*** e. [ganderailu](#).**ganderailu** iz. *Ipar.* 1 'argimutilla'. 2 'kandelario(-eguna)'.**gando** iz. *g.er.* 'aldaxka'.**gandola** iz. *g.er.* 'edontzia, basoa'.**gandor****gandu****gandutsu****gandutu**, gandu(tu), gandutzen. *da/du ad.***ganer** iz. *Ipar.* 'ganbara'.**ganga** iz. *Anat., Arkit.***gangaila*** e. [gingil](#).**gangailen*** e. [gingil](#).**gangailu*** e. [kankailu](#).**gangar** 1 iz. *Bizk.* 'gandorra'. 2 izond. *Bizk.* 'ergela, harroa'.**gangarabil*** e. [gingil](#), [gongoil](#).**gangarkeria** iz. *Bizk.***gangor*** e. [gandor](#).**gangrena****gangrenatu**, gangrena(tu), gangrenatzen. *da/du ad.***gangster****ganibet****gano** iz. *Zub.* 'gogoa'; 'funtsa, ganora'.**ganora****ganoraz****ganorazko****ganorabako** izlag. *Bizk.***ganoradun** izond. *Bizk. g.er.***ganoragabe** izond.**ganoragabeko****ganoragabekeria****ganoratsu****gantxigor****gantxo****gantz****gantzatsu** izond.**gantz****gantzudura****gantzugailu** iz. *Jas.* 'gantzua, ukendua'.**gantzukari** iz. *g.er.* 'gantzua'.**gantzuki** iz. *g.er.* 'gantzua'.**gantzutu**, gantz(u), gantzutzen. *du ad.***gantzutze****gapar*** e. [kapar](#).**gapelu*** e. [kapelu](#).

gapirio**gapoin** iz. *Ipar.* h. [kapoi](#).**gar** iz. 1 (suarena). 2 *Irud.* h. [kar](#): *zure amodioaren kar saindua*.**gara 1** iz. 'arbiaren eta beste landare batzuen zurtoina'.gara 2* *Ipar.* e. [geltoki](#).**garabi****garabi-auto**garabiauto* e. [garabi-auto](#).**garagar****garagardi** iz. *g.er.***garagardo****garagardogile****garagardogintza****garagardotegi****garagarril** iz. 1 *Gip.* eta *Naf.* h. [ekain](#). 2 *Bizk.* h. [uztail](#).**garai 1** iz.: *Rubensen garaiko poeta*. 2 izond.: *Normandia Garaia; Alpe Garaiak*.**garai atera** (honen gisako beste esapideok ere erabiltzen dira: *garai irten, garai gelditu, garai jaiki, garai jarri*).**garai izan.** *da ad.* 'nagusi izan'.**garaiz****garaiarazi**, garaiaraz, garaiarazten. *dio ad.***garaiera** iz.: *garaiera handiko mendi bat*.**garaiezin** izond.**garaikide****garaikunde****garailari** izond. eta iz. h. [garaile](#).**garaile**garaino* e. [garaño](#).**garaipen****garaisari**garaita* e. [garaitia](#).**garaitasun** iz.: *zure arimaren handitasun eta garaitasuna*.**garaitia** iz. *Ipar. Jas.* 'garaipena'.**garaitiar** izond. eta iz. *Ipar.* 'garailea'.**garaitiko** izlag. *Ipar.* 1 'gainerakoa'. 2 'goi(ti)koa'.**garaitu**, garai(tu), garaitzen. *du ad.***garaitza** iz. *Batez ere Bizk.* 'garaipena'.**garaitzaile****garaitzapen** iz. h. [garaipen](#).**garaitze****garaje****garako** izlag. 'heldutasunera iritsia'.**garandu**, garan, garantzen. *du ad. Bizk.* 'aleak kendu'.**garangorri** iz. 'gurbitzaren fruitua'.**garaño****garapen****gararazi**, gararaz, gararazten. *du ad.*garasti* e. [garesti](#).garatosa* e. [karatosa](#).**garatu**, gara, garatzen. *da/du ad.*garatxa* e. [garatxo](#).**garatxo****garatxo(-)belar** *Daphne laureola*.**garatzaile****garau** iz.: *garaurik ere ez da gelditu*. *Sin.* [ale](#), [bihi](#).garaun* e. [garau](#) eta [garun](#).**garautegi****garautsu** izond. *g.er. Sin.* [aletsu](#), [bihitsu](#).garautu* e. [garandu](#).garazia* e. [grazia](#).**garba** iz. 'garrama, tresna'.**garbai** iz. *Bizk.* 'damua'.**garbaitu**, garbai(tu), garbaitzen. *da ad. Bizk.* 'damutu'.**garbantzu** iz. h. [txitxirio](#).**garbari****garbatu**, garba(tu), garbatzen. *du ad.* 'lihoa zehatu'.**garbatze****garbi** izond. eta adlag.: *garbi azaldu digu auzia*.**argi eta garbi****garbi-ikuzi** iz.**garbialdi****garbiarazi**, garbiaraz, garbiarazten. *du ad.***garbigailu****garbigarri****garbigela****garbikeria****garbiketa** iz.: *etxeko garbiketak egiten ari da; garbiketak egiteko ontziak*.**garbiki** iz. *Ipar.* 'garbi'.**garbikunde**

garbikuntza**garbileku** iz. 'garbitegia; garbitokia'.**garbimin** iz.: *garbiminak jota daudenen garbizaletasuna*.**garbiontzi****garbiro****garbitasun****garbitegi****garbitoki** iz. *Erl.:* *garbitokiko arimen bederatziurrena*.**garbitu**, garbi(tu), garbitzen. *da/du* ad.**garbitzaile****garbitzapen** iz. *g.er.***garbitze****garbizale****garbizalekeria****garbizaletasun****garda** iz. *Hexanchus griseus*.gardabera* e. [kardabera](#).gardantxilo* e. [kardantxilo](#).**garden****gardendu**, garden(du), gardentzen. *da/du* ad.:*ura gardendu zenean, garbi agertu zen hondoa*.**gardenki** adlag.**gardentasun****gardi** iz. *g.er.:* *ene gardiz* ('nire iritiz').**gardinga** iz. eta izond.**gardingatu**, gardinga(tu), gardingatzen. *da/du* ad. 'mindu, zaharmindu'.gardu* e. [kardu](#).gare* e. [joare](#).**garesti****garestiarazi**, garestiaraz, garestiarazten. *du* ad.**garestitasun****garestitu**, garesti(tu), garestitzen. *da/du* ad.**garestitze** iz.: *bizimoduaren garestitzea*.**garezur** iz. 'burezurra'.**gari****garil** iz. h. [uztail](#).garitxa* e. [garatxo](#).**garitza** iz. 1 'gari-soraa'. 2 'gari-kopuru handia'.**garizuma****garkarastatu**, garkarasta, garkarastatzen. *da/du* ad. *Ipar. g.er.***garkotxe** iz. *Batez ere Zub.* 'garondoa'.**garlopa** iz. *Sin.* [arrabota](#), [marrusketa](#).**garlopatu**, garlopa(tu), garlopatzen. *du* ad. 'garlopaz landu'.**garmin****garmindu**, garmin(du), garmintzen. *da/du* ad.garnata* e. [karnata](#).**garnizio**garnu* e. [gernu](#).**garo** iz. 1 *Gip.* 'ira, iratzea'. 2 *Bizk.* 'ihintza'.**garondo****garondoko** iz.**garrafoi** iz. *Heg.***garraiagailu****garraiarazi**, garraiaraz, garraiarazten. *dio* ad.**garraiatu**, garraia, garraiatzen. *du* ad.**garraiatzaile****garraiatze** iz. *g.er.* 'garraioa'.**garraio****garraiobide****garraiolari**garraisi* e. [garrasi](#).garraitu* e. [garaitu](#).**garrama** iz. 'garba, ezpatatzeko tresna'.**garramatu**, garrama(tu), garramatzen. *du* ad.**garramatze****garramura** iz. *Bizk.***garranga** iz. 1 'amua(ren zatia)'. 2 'izotz-kandela'. 3 '(txakurren) lepokoa'.**garrantzi****garrantzizko****garrantzitsu****garrasi****garrasi egin****garrasika**garraska* e. [karraska](#).**garratz****garrazkeria****garrazki****garrazta** iz. *Bizk.* 'tantaia'.**garraztarro** iz. *Turdus viscivorus*.**garraztasun****garraztu**, garratz/garraztu, garrazten. *da/du* ad.**garreztatu**, garrezta, garreztatzen. *du* ad.**garro**garondo* e. [garondo](#).

garrotatu, garrota, garrotatzen. *du* ad. *g.er.*
garrote
 garsoil* e. [karsoil](#).
 gartsu* e. [kartsu](#).
 gartsuki* e. [kartsuki](#).
 gartsutasun* e. [kartsutasun](#).
gartu, gar(tu), gartzen. *da/du* ad.
gartxu 1 izond. 'jan-edan urrikoa'.
gartxu 2 iz. *Phillyrea* sp.
gartza iz. *g.er.*
 gartzela* e. [kartzela](#).
garun
garundegi
garuntxo
gas iz.: *gas-ura* ('ur gasduna').
gas(-)hodi
 gasa* e. [gaza](#).
 gasaila* e. [kasaila](#).
gasbide
gasdun
gaskoi
gasna iz. *Lap.* eta *BNaf.* h. [gazta](#).
 gasoil* e. [gasolio](#).
gasolina
 (gasolina) zerbitzugune
gasolindegia iz. h. [\(gasolina\) zerbitzugune](#).
gasolio
gastaka iz. *Raja* sp.
gastarazi, gastaraz, gastarazten. *du* ad.
gastatu, gasta, gastatzen. *da/du* ad.
gastatzaile
gasteropodo izond. eta iz. *Biol.*
gastriko
gastrobaskular izond. *Biol.*
gastronomia
gastronomiko
gastrula iz. *Zool.*
gastu
gata iz. *Ipar.* (arrain mota).
 gatabute* e. [katabut](#).
gatazka
gatazkatsu
gatazkatu, gatazka(tu), gatazkatzen. *da* ad. *g.er.*
gatibatu, gatiba, gatibatzen. *du* ad.
gatibu

gatibualdi
gatibutasun
 gatilu* e. [katilu](#).
 gato* e. [pastiza](#), [pastel](#).
gatu iz. *Ipar.* h. [katu](#).
gatz
gatzabota
gatzabota eman
gatzaga
gatzagi
gatzaketa
gatzarazi, gatzaraz, gatzarazten. *du* ad.
gatzatu 1, gatz, gatzatzen. *da/du* ad.
gatzatu 2 iz. *Bizk.*
gatzdun
gatzemaile
gatzgabe izond.
gatzgabeko izlag.
gatzgabetasun
gatzgabetu, gatzgabe(tu), gatzgabetzen. *da/du* ad. *g.er.*
 gatz-harri* e. [gatzarri](#).
gatzil izond.
 gatzitu* e. [gazit](#).
gatzobi
gatzontzi
gatzotz izond. *Batez ere Zub.* 'gatzgabea, gatzila'.
gatzozpin iz. *g.er.* 'entsalada'.
gatzozpindu 1 iz.
gatzozpindu 2, gatzozpin(du), gatzozpintzen. *du* ad.
gatzoztu, gatzotz/gatzoztu, gatzozten. *da/du* ad. *Zub.* 'gezatu, gatzgabetu'.
gatzu iz. *g.g.er.*
gatzun
gatzun(-)aska
gau (deklinabide berezia du: *gaug*, *gauguri*, *gaugren*, *gauguez* mugagabea, eta *gauguan*, *gaugueko*, *gaugetik*, *gaugera* singularrean).
gauaz
gau(-)eskola
gau eta egun
gau(-)lore *Mirabilis jalapa*
gau(-)mahai
gau on

gaualdi
gauaro
gaubeila
gaubeilari iz. *g.er.*
gaudimen* e. [kaudimen](#).
gaunenara iz. *Ipar.* 'saguzarra'.
gauerdi
gauero
gaugiro
gaukari izond. *g.er.* 'gautxoria'.
gaulehen iz. 'gaueko lehen orduak'.
gaullismo
gaullista
gau-mahaitxo* e. [gau\(-\)mahai](#).
gaupasa iz.
gaupe
gaur
 gaur egun
 gaur egunean
 gaurko 1 izlag.: *gaurko lanak*. 2 adlag.:
gaurko egin behar genuen hori.
 gaurkoan adlag. h. [gaur](#).
 gaurko egunean
 gaurko egunez
 gaurkoz
gaurdaino
gaurdanik
 gaurdaniko izlag.
gaur eguneko* e. [gaur egungo](#).
gaurgero
gaurgoitik adlag. *Ipar.* 'gaurdanik'.
gaurkotasun
gaurkotu, **gaurko(tu)**, **gaurkotzen**. *da/du* ad.
gautar
gautu, **gau(tu)**, **gautzen**. *da/du* ad.
gautxo iz.: *gautxoen bizitza kontatzen duen poema*.
gautxori
gauza
 gauza izan. *da* ad.
gauzaez izond. *Bizk.*
gauzain
gauzaki
gauzale
gauzatu, **gauza(tu)**, **gauzatzen**. *da/du* ad.
gaza iz. (ehun mota).

gazela iz. *Gazella*.
gazeta* e. [kazeta](#).
gazi
 gazi-geza
 gazi-goza
gazi-belar iz. 'mingarratza' (*Rumex acetosa*).
gazigarri iz.
gaziki 1 adlag. 2 iz.
gazitasun
gazitegi
gazitu, **gazi(tu)**, **gazitzen**. *da/du* ad.
gazitxo izond. 'aukeran gaziegia'.
gazitzaile
gazna* e. [gasna](#).
gazta
gaztagile
gaztagintza
gaztaina
gaztainadi
gaztainkara
gaztainondo iz. *Castanea sp.*
 Indi gaztainondo *Aesculus hippocastanum*.
 Sin. [itsas gaztainondo](#).
 itsas gaztainondo *Aesculus hippocastanum*.
 Sin. [Indi gaztainondo](#).
gaztaka* e. [gastaka](#).
gazanbera
gaztandegi
gaztandi* e. [gaztainadi](#).
gaztangile* e. [gaztagile](#), [gaztangin](#).
gaztangin iz. *Bizk.* 'gaztagilea'.
gaztangintza* e. [gaztagintza](#).
gazanontzi
gaztaro
gazte
 gaztean adlag. *Ipar.*
 gazterik
 gaztetan adlag. *Heg.*
gaztealdi
gaztedi iz. h. [gazteria](#).
gaztekeria iz. *g.er.*
gaztelania iz. (hizkuntza). *Sin.* [espainiera](#).
gaztelera iz. h. [gaztelania](#).
gaztelu
gazteño izond. 'gaztetxoa'.
gazteria

gaztetasun**gaztetu**, gazte(tu), gatzetzen. *da/du* ad.**gatzetxo****gatzetxo** izond. 'aukeran gatzetxia'.gatzigar* e. [astigar](#).**gatzigarazi**, gatzigaraz, gatzigarazten. *du* ad.**gatzigatu**, gatziga, gatzigatzen. 1 *dio* ad.'abisatu, ohartarazi'. 2 *du* ad. *Ipar*. 'zigortu'.**gatzigu** iz. 1 'abisua'. 2 *Ipar*. 'zigorra'.**gazur** iz.: *gatzari gazura atera; odol gazura*.**ge** iz. "g" letraren izena.gedar* e. [kedar](#).**gehi** 'eragiketa sinboloaren deitura'.**gehiago****are** gehiago**ezin** gehiagoan**gehiagoko(rik)** gabe**gehiagorik****gehiagotan****gehiagotasun****gehiagotu**, gehiago(tu), gehiagotzen. *du* ad.**gehiagotze****gehiagi****gehiagitan****gehiagizko****gehiagiko** izlag. 'gehiagizkoa'.**gehiagikeria****gehiagitu**, gehiagi(tu), gehiagitzen. *da* ad.**gehiagitxo****gehiagixko****gehien** 1 izond. 'nagusia': *etxeko gehiena; seme gehiena*. 2 adlag.**gehien(e)t(an)****gehienez (ere)****gehienik****gehienbat****gehiendu**, gehien(du), gehientzen. *da* ad. *g.er*. 'heldu; nagusitu'.**gehieneko** iz. *g.er*: *bada gehieneko eta gutxieneko bat*.**gehiengo****gehientasun** iz. *g.er*. 'nagusitasuna'.**gehientsu** adlag.**gehientsuen** izlag.**gehientsuenetan** adlag.**gehiagarri****gehiagarritzko** izlag.gehikeria* e. [gehiagikeria](#).**gehiakuntza****gehitu**, gehi, gehitzen. *da/du* ad.**gehitxoago****gehitze****gehixeago**gei* e. [gai](#).**geide** iz. *g.g.er*. 'lagun hurkoa'.**geinatu**, geina, geinatzten. *da* ad. *Zub*.**geiser****geisha****geko** iz. *Gekkonidae*.**gel****gela****gelakide****gelari****gelatina****gelatxo** iz. 'gela txikia'.**gelatzar****gelaxka** iz. (erleena).**gelazain** iz. 'gelaria'.**gelba** iz. *Galeorhinus galeus*.**gelbera****gelbo** iz. 'hauts-mataza'.**geldi****geldi egon****geldi-geldi****geldiagotu**, geldiago(tu), geldiaotzen. *da/du* ad.**geldialdi****geldiarazi**, geldiaraz, geldiarazten. *du* ad.**geldiarzte** iz. *g.er*. 'geldiunea'.**geldiera****geldiezin** izond.**geldigaitz** izond.**geldigarri** izond.**geldika** iz. 'apurka, pittinka'.geldiki* e. [geldiro](#).**geldileku****geldirik****geldi-geldirik****geldiro****geldi(ro)-geldiro****gelditasun**

gelditoki* e. [geltoki](#).
gelditu, geldi, gelditzen. *da/du* ad.
gelditxo izond. eta adlag. *g.er*.
gelditze
geldiune
geldo
geldoki adlag.
geldotasun
geldotu, geldo(tu), geldotzen. *da/du* ad.
 geli* e. [geheli](#).
geltoki iz.: *tren-geltokia; autobus-geltokia*.
gema iz. 'harribitxia'.
gemazio iz. *Biol.*
 gendarme* e. [jendarme](#).
gene
genealogia
genealogiko
 generadore* e. [sorgailu](#).
 general* e. [jeneral](#)
generiko
genero
genesia iz. *Jas.*
genetika
genetiko
 genio* e. [jenio](#) eta [jeinu](#).
genital
genitibo
genoma
genotipo iz. *Biol.*
genozida
genozidio
gentziana iz. *Gentiana sp.* Sin. [errosta](#).
geodesia
geodesiko
geodinamika
geografia
geografiko
geografo
geokimika
geologia
geologiko
geologo
geometria
geometriko
geomorfologia
geomorfologiko izond.

geopolitika
geopolitiko
georgetowndar (herritarra).
georgiar (herritarra).
georgiera iz. (hizkuntza). Sin. [kartveliera](#).
geosinklinal iz. *Geol.*
geostrofiko izond. *Meteorol.*
geotektonika
geotermiko
geozentriko izond.
gepardo iz. *Acinonyx jubatus*.
geraldi
geraleku
geranio iz. *Geranium sp.*
gerarazi, geraraz, gerarazten. *du* ad.
geratu, gera, geratzen. *da/du* ad.
gerba iz. 'intxaurrondo, urritzondo edo gaztainondoaren lore arren multzo zintzilikaria'.
 gereta* e. [kereta](#).
gerezi
gereziondo iz. *Prunus avium*.
gerezitze iz. *Batez ere Zub.* 'gereziondoa'.
geriatra
geriatria
geriatriko
geriza iz.: *geriza* egin.
gerizan
 gerizape* e. [gerizpe](#).
gerizatu, geriza(tu), gerizatzen. *da/du* ad.
gerizatzaile
 gerize* e. [geriza](#).
gerizpe
gerizpetsu izond. 'itzaltsua'.
gerizpetu, gerizpe(tu), gerizpetzen. *da/du* ad.
gerla iz. *Ipar*.
gerlaitzin iz. *Ipar*.
gerlaondo iz. *Ipar*.
gerlari iz. *Ipar*.
gerlate iz. *Ipar. g.g.er*.
gerlati izond. *Ipar*.
gerlazale izond. *Ipar*.
gerli
germaniko
germanio iz. *Kim*.
germen iz. *Biol*.

gernu

gernu(-)debeku: *gernu debekutik operatu dute.*

gernubide**gero**

eta gero (partizipioaren ondotik erabiltzen da, ez izenaren ondotik: *bilera bukatu eta gero etxera abiatu ziren*; **bilera eta gero e. bileraren ondoren*).

-(e)z gero**geroago****geroago eta... -ago****geroagoko****gero eta... -ago**

geroko 1 izlag.: *geroko bizitza*. 2 adlag.: *egitekoak geroko utzi*.

gerora**gerorako****geroztik(ak)o**

gero... -ago* e. [gero eta... -ago](#).

geroaldi

geroenean adlag. 'azkenean'.

gerok *gu* izord.aren era indartua.

geroni* e. [gerok](#) (eta [geu](#), [guhaur](#)).

gerorapen

gerorat* e. [gerora](#).

geroratu, *gerora(tu)*, *geroratzen*. *du* ad.

gerorri* e. [guhaur](#) (eta [geu](#), [gerok](#)).

gerotxoago**geroxeago**

geroxeagoko izlag.

geroztik**gerra**

gerra(-)gizon h. [gerrari](#).

gerraondo iz.: *gerra eta gerraondoari buruzko bigarren liburua*.

gerraontzi**gerrari**

gerrate iz. (gerra jakin bat edo gerra-denbora adierazteko): *bake-denboran eta gerratean*.

gerraurre iz.

gerrazale izond.

gerren

gerri iz. 1 'giza gorputzaren zatia'. 2 'zuhaitzenborra'.

gerrialde

gerrikatu, *gerrika*, *gerrikatzen*. *da/du* ad.

gerriko iz.

gerrikoa egin (Basogintzakoa).

gerrilla**gerrillari**

gerriondo iz. 'gerria'.

gerruntze iz. *Sin.* [kortse](#).

gertaberritu, *gertaberri*, *gertaberritzen*. *du* ad. *Jas.*

gertaberritze**gertaera**

gertagarri izond. 'gerta daitekeena'.

gertakari

gertaketa iz. 'prestaketa'.

gertakizun

gertakizun egon

gertakuntza iz. *g.er.* 'gertaera'.

gertaldi**gertaleku**

gertarazi, *gertaraz*, *gertarazten*. *du* ad.

gertarazte iz. *g.er.*

gertari

gertatu, *gerta*, *gertatzen*. *da/du* ad.

gerta ala gerta

zer gerta ere

gertatze

gertu 1 1 adlag. 'prest'. 2 adlag. *eta* izond. 'hurbil'.

gertuan adlag. *Gip. g.er.* 'gertu, hurbil'.

gertu egon

gertuko izlag. *Gip.* 'hurbilekoa'.

gertu 2, *gertutzen*. *da/du* ad. *Heg.* 'prestatu, gertatu'.

gertuera iz. 'prestaera'.

gerturatu, *gertura(tu)*, *gerturatzen*. *da* ad.

gerturik**gertutasun**

gertutu* e. [gertu 2](#), [gertatu](#).

gerundio**geruza****gesal**

gesaldu, *gesal(du)*, *gesaltzen*. *da/du* ad.

'(elurra) urtu'.

gestu* e. [jestu](#).

geu *gu* izord.aren era indartua.

geun iz. *Bizk.* 1 'amaraun handia'. 2 'lausoa'.

geundu, geun(du), geuntzen. *da/du* ad. *Bizk.*
'lausotu, gandutu'.

geure

geureganatu, geuregana(tu), geureganatzen.
du ad.

geurekoi

geurekoikeria

geurekoitasun

geuretu, geure(tu), geuretzen. *du* ad.

geurtz adlag. *Jas. Zah.* 'datorren urtean'.

geza

gazi-geza

gezal* e. [gesal](#).

gezamin izond. eta iz. (sagar mota).

gezatasun

gezate izond. eta iz. (sagar mota).

gezatu, geza(tu), gezatzen. *da/du* ad.

gezi

gezilari iz. *g.er.*

geztera

gezur

gezur-jario iz. eta izond.

gezurra esan/erran

gezurretan

gezurkeria iz. *g.er.* 'faltsukeria, itxurakeria'.

gezurrezko

gezurrontzi izond.

gezurtamen

gezurtarazi, gezurtaraz, gezurtarazten. *dio* ad.

gezurtau, gezurta, gezurtatzen. *du* ad.

gezurti

ghanatar (herritarra).

gia 1 iz. (haragiarena).

gia 2* e. [gida](#), [gidari](#).

giatu, gia(tu), giatzen. *du* ad. *Bizk.* '(lurra)
landu'.

gibel 1 iz. 'atzea'.

gibela [eman](#)

gibel(-)asmo

gibelean

gibeleko izlag. *Ipar.* 'atzekoa'.

gibeletik

gibel 2 iz. (erraia).

gibel-belar *Hepatica nobilis*.

gibel-handi

gibel-ore 'foie gras'.

gibelalde

gibelamendu

gibelarazi, gibelaraz, gibelarazten. *du* ad.

gibelarazle izond. *g.er.*

gibelari iz. *g.er.* '(pilotan) atzelaria'.

gibelatu, gibela, gibelatzen. *da/du* ad.

gibeleko iz. 'gibeleko gaitza'.

gibeleratu, gibelera(tu), gibeleratzen. *da/du*
ad. *Ipar. g.er.* 'gibelatu'.

gibelgorri iz. *Russula integra*.

gibeljale izond. 'gaizki-esalea'.

gibelka adlag. 'atzeraka'.

gibelmin iz. *g.er.* 'behazuna'.

gibelondo iz. 'ondorioa'.

gibelori

gibelurdin iz. *Russula virescens*.

gibelzorrotz iz. (sagar mota).

gibizta* e. [begizta](#).

giboi iz. *Hylobates sp.*

gida iz. 1 'gidaria'. 2 'gidaritza'.

gidabaimen

gidalerro

gidaliburu

gidarazi, gidaraz, gidarazten. *du* ad.

gidari

gidaritza

gidatu, gida(tu), gidatzen. *du* ad.

gidatzaile

gidatze

gider

gigolo

gihar

giharre* e. [gihar](#).

giharrerria iz. *g.er. Sin.* [muskulatura](#).

gihartsu

gihartu, gihar(tu), gihartzen. *da/du* ad.

gila

gilbera izond. *Bizk.* 'kilikorra'.

gilbor

gili* e. [kili-kili](#).

gillotina

gillotinatu, gillotina(tu), gillotinatzen. *du* ad.

gilori iz. *g.er.* 'mirtoa'.

giltza

giltza(-)hitz

giltzadura

giltzain iz. *Batez ere Ipar.* 'giltzaria';
'sakristaua'.

giltzape

giltzapetu, giltzape(tu), giltzapetzen. *du* ad.

giltzari

giltzarri

giltzatak iz. 'giltzak (lotu eta) eramateko tresna'.

giltzatu, giltza(tu), giltzatzen. *du* eta *da* ad.

giltzatze

giltzurin* e. [giltzurrun](#).

giltzurrun

gimnasia iz. h. [gimnastika](#).

gimnasi gela* e. [gimnasio](#).

gimnasileku* e. [gimnasio](#).

gimnasio

gimnasta

gimnastika

gimnospermo

gin

ginarra iz. *Bizk.* 'txilarra'.

ginbail

ginbaildun

ginbalet

ginbelet* e. [ginbalet](#).

ginber* e. [binper](#).

ginda* e. [ginga](#).

gindax iz. *g.er.* (garabi mota).

gindondo* e. [gingondo](#).

gineaberriar (herritarra).

gineabissautar (herritarra).

ginear (herritarra).

ginebra* e. [gin](#).

ginekologia

ginekologo

ginezeo

ginga

gingil

gingondo iz. *Prunus cerasus*.

ginoan adlag. *Bizk.* 'neurrian, heinean': *ahal dugun ginoan saiatuko gara lana burutzen*.

giñol iz. 'txotxongilo mota eta -antzerkia'.

giputz izond. eta iz. 1 'gipuzkeraz mintzatzen dena'. 2 'gipuzkoarra'.

gipuzkera

gipuzkeratu, gipuzkera(tu), gipuzkeratzen. *du* ad.

gipuzkoar (herritarra).

giranoi iz. *Ipar.*

girasol* e. [ekilore](#).

girgil iz. 'xingola'.

girgileria

girgili iz. 'presoak lotzeko burdina'.

giristino izond. eta iz. *Lap.* eta *BNaf.* 'kristaua'.

giristinoki adlag. *Lap.* eta *BNaf.* 'kristauki'.

giristinotasun iz. *Lap.* eta *BNaf.*

'kristautasuna'.

giristinotu, giristino(tu), giristinotzen. *da/du* ad. *Lap.* eta *BNaf.* 'kristautu'.

giristinotze

girixtino* e. [giristino](#).

girlanda

giro

giro egon

giro izan. *da* ad.

giroskopio

girotu, giro(tu), girotzen. *da/du* ad.

girotze

girtain iz. *Ipar.* h. [gider](#), [kirten](#).

girten* e. [kirten](#).

gisa

-en **gisako**

-en **gisan** postpos.

-en **gisara** postpos.

-en **gisaz** postpos.

gisa izan. *da* ad. *Ipar.* 'egoki izan'.

gisako izond. '(pertsonen) egokia, atsegina'.

gisats iz. *Bizk.* h. [isats](#).

gisatsu

gisatu iz. eta izond. *Heg.:* *haragi gisatua*.

gisu iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'karea'.

gisu-labe 'karobia'.

gisuki iz. *Ipar.* eta *Naf.*

gisuztatu, gisuzta, gisuztatzen. *du* ad. *Ipar.* eta *Naf.*

gisuztatze

gitarra

gitarra jo

gitarra-jotzaile

gitarrista

gitxi* e. [gutxi](#).

gixagaixo izond. *Adkor.* 'gizagaixoa'.
gixajo izond. *Adkor.* 'gizajoa'.
gixot iz. *Zub.* 'gizon-en gutxiesgarria'.
gizabanako
gizabar iz. *g.er.* 'jendetza'.
gizaberritu, gizaberri, gizaberritzen. *da/du* ad.
gizabete iz. 'gizakiaren neurria'.
gizabide
gizabidetsu
gizadi
gizagaindiko izond. *g.er.*
gizagaixo
gizagajo* e. [gizagaixo](#).
gizagald
gizagaxo* e. [gizagaixo](#).
gizajale
gizajende
gizajo izond. *Lgart.* 'gizagaixoa'.
gizakente* e. [gizajende](#).
gizaki
gizakoi izond. 1 'gizonzalea': *emazte gizakoiak eta gizon emakoiak*. 2 'gizakiari dagokiona' adierazteko, erabil *gizatiar*.
gizakume
gizakunde iz. *g.g.er.* 1 'gizon egitea, enkarnazioa'. 2 'ostegun gizona'. 3 'gizadia'.
gizalaba iz. *g.er.* 'emakumea'.
gizalan iz. *g.er.* 1 'gizakiaren lana'; 2 '(lurren) neurri-unitatea'.
gizalde iz. *Batez ere Ipar.* 'giza taldea'.
gizaldi
gizaldra iz. *Bizk.* 'giza taldea'.
gizalege
gizandi iz. 'erraldoia; gizon handia'.
gizantz iz. *g.g.er.* 'giza itxura'.
gizapetiko izlag. *g.er.*
gizarte
gizartekoi
gizartekotu, gizarteko(tu), gizartekotzen. *da/du* ad.
gizarteratu, gizartera(tu), gizarteratzen. *da/du* ad.
gizaseme
gizatar* e. [gizatiar](#).
gizatasun
gizategi iz. *g.g.er.* 'etxeko areto nagusia'.

gizateria iz. *Bizk.*
gizatiar izond. 'gizakiari dagokiona'.
gizatiartu, gizatiar(tu), gizatiartzen. *da/du* ad.
gizatxar
gizatxarkeria
gizatxartu, gizatxar(tu), gizatxartzen. *da/du* ad.
gizeli iz. *g.er.*
gizen 1 izond. 2 iz.
gizen egin *Ipar.* 'mehe-egunean haragia jan'.
gizenarazi, gizenaraz, gizenarazten. *du* ad.
gizenda iz. *g.g.er.*
gizendu, gizen(du), gizentzen. *da/du* ad.
gizenki adlag. 'oparotasunez, ugari'.
gizenkor
gizentasun
gizentze
gizeraile
gizon
gizond, gizon(du), gizontzen. *da/du* ad.
gizonezko
gizongai
gizonkari izond. *Zub.-Am.* '(emakume) gizonzalea'.
gizonkeria
gizonki adlag.
gizontasun
gizontxo
gizontze
gizonzale izond. 'gizonen zale dena'.
gizoste iz. *g.er.* 'jendetza'.
gizotso
gizuren iz. *Goi.* 'heroia'.
gladiatore iz.
gladiolo iz. *Gladiolus sp. Sin.* [ezpata\(-\)lore](#).
glaziar iz.
glaziazio iz. *Geol.*
glizerina
glizina iz. 1 *Bot.* (landarea; lorea). 2 *Biokim.* (aminoazidoa).
globulu iz. *Biol.*
globulu gorri
globulu zuri
glomerulu iz. *Anat., Bot.*
gloria 'otoitz-izena' (beste adierazkizunetarako, ik. [aintza](#), [loria](#)).

gloriatsu* e. [aintzatsu](#); [lorios](#).
 glorifikatu* e. [lorifikatu](#); [goretsi](#).
 glorioso* e. [aintzazko](#); [aintzatsu](#); [lorios](#).
glosa
glosematika iz. *Hizkl*.
glotis iz. *Anat*.
glotodidaktika
glukogeno iz. *Biokim*.
glukolisi iz. *Biokim*.
glukosa
gluzido iz. *Biokim*.
gnoseologia iz. *Fil*.
gnoseologiko izond. *Fil*.
gnosis iz. *Fil*.
gnostiko izond. eta iz. *Fil*.
goaia iz. *g.er*. 'itsasoko, ibaiko (ur-)lasterra'.
goait adlag. *Ipar*. 'zain, erne, adi'.
goaitan adlag. 'zelatan'.
goait egon
 goaitan* e. [goaitan](#).
goaitatu, goaita, goaitatzen. *du ad. Ipar*. 1
 'zain egon': *goaitatzen zaitut*. 2 'zaindu'.
goaitatzaile iz. *g.er*. 'zelataria'.
 goan* e. [joan](#).
 goarda* e. [guarda](#).
 goardazibil* e. [guardia zibil](#).
 goardia* e. [guardia](#).
 goarnitu* e. [hornitu](#).
 goarnizio* e. [garnizio](#).
gobada iz. 'lixiba'.
gobernadore
gobernamentu
gobernari
gobernatu, goberna, gobernatzen. 1 *du ad.*:
herrialde bat gobernatu; bere artaldea ongi
gobernatzen duena. 2 *da ad.* 'jokatu, portatu'.
gobernatzaile
gobernatze
gobernu
gobernuburu
gobio iz. 'zarboa' (*Gobius cruentatus*).
godalet iz. *Ipar*.
godalet(-)dantza
godo
 goeleta* e. [goleta](#).
gogabera izond.

gogai iz. *g.g.er*. 'gogoeta'; 'ideia'.
gogaide
gogaidetasun
gogaikarri
 gogaindu* e. [gohaindu](#); [gogaitu](#).
gogaitarazi, gogaitaraz, gogaitarazten. *du ad.*
gogaitasun iz. *g.er*. 'gogaituaren egoera'.
gogait egin
gogait eragin
gogaitu, gogait, gogaitzen. *da/du ad.*
gogaldi
gogamen
goganbehar iz. *Jas*.
goganbehartsu izond. *Jas. g.er*.
goganbehartu, goganbehar(tu),
 goganbehartzen. *da ad. Jas*.
gogape iz. *g.er*.
gogapen
gogara adlag.
-en gogara
gogarako izlag. 'gogokoa'.
gogarte
gogarte(-)etxe
gogartetsu
gogartu, gogar, gogartzen. *du ad. g.g.er*.
 'hausnartu'.
 gogatsu* e. [gogotsu](#).
gogatu, goga, gogatzen. *du ad. Batez ere Zub*.
 'norberaren iritzira erakarri'.
gogo
gogo(a) hartu
gogoak eman
gogoan erabili
gogoan hartu
gogo eman
gogo izan *du ad.*: *egin gogo dut*.
gogo(-)jardun iz.
gogoz kontra
gogoangarri
gogobete, gogobetetzen. *da/du ad. (nor kasua*
beti pertsona): norbait zerbaitekin / zerbaitez
gogobete da; zerbaitek norbait gogobetetzen
du.
gogobetegarri
gogobeteko izlag.
gogobetetasun iz. *g.er*.

Gogo Deun* e. [Espiritu Santu](#).

gogoeta

gogoeta egin

gogoeta egon *Ipar*.

gogoeta eragin

gogoetan

gogoetagarri izond. 1 *Ipar*. 'kezagarria'. 2 'gogoeta eragingarria'.

gogoetagarriki adlag.

gogoetaka adlag. *Batez ere Ipar*.

gogoetatsu

gogoetatu, gogoeta(tu), gogoetatzen. 1 *da/du* ad. *Ipar*. 'kezkatu'. 2 *da* ad. 'gogoeta egin'.

gogogabe izond. *g.er*.

gogogabetasun

gogogabetu, gogogabe(tu), gogogabetzen. *da/du* ad. *g.er*.

gogoko izlag. eta izond.

gogoko izan. *da/du* ad.: *ikasle bihurriak zituen gogoko*.

gogor

gogor egin

gogor hartu

gogorrean

gogoragarri

gogorakizun

gogorako* e. [gogarako](#).

gogoramen

gogoramendu

gogorapen

gogorarazi, gogoraraz, gogorarazten. *dio* ad.

gogoratu, gogora, gogoratzen. 1 *da/du* ad.

'burura etorri, burura ekarri': *ezin gogoratu naiz haren izenaz; gogora ezazu lehen zer esan dugun*. 2 *zaio* ad. 'bururatu, otu': *halako batean gogoratu zaio lan horri ekitea*.

gogoratz

gogorazio iz. *g.g.er*.

gogorgarri

gogorkeria

gogorki

gogorrazazi, gogorrazaz, gogorrazazten. *du* ad.

gogortasun

gogortu, gogor(tu), gogortzen. *da/du* ad.

gogortxo

gogortzaile

gogorxko

gogotik adlag. 1 'zinez, gogoz'. 2 'erruz, ugari'.

gogotsu

gogoz

gogoz kontra

gogoz kontrako

gogozko

gogozko izan. *du* ad.

goha iz. *Ipar*. 'sargoria, sapa'.

gohaindu, gohain, gohaintzen. *da/du* ad. *Ipar*. 'gogaitu'.

goi

goi(-)maila

goi(-)nafarrera

goiaingeru

goialde

goianengo iz. *Bizk*. 'ganbara'.

goiargi iz. 'inspirazioa'.

goiargitu, goiargi(tu), goiargitzen. *du* ad.

goi-behe iz.: *kritikariak hartu dizkio poemari*

goi-beheak eta luze-laburrak.

goibehera iz. 1 'gorabehera'. 2 'beheranzko aldapa'.

goibeheratu, goibehera(tu), goibeheratzen. *du* ad. 'beheratu, apaldu'; 'zapaldu'.

goibel

goibelaldi

goibelarazi, goibelaraz, goibelarazten. *du* ad.

goibeldu, goibel(du), goibeltzen. *da/du* ad.

goibeldura

goibelki

goibelkor

goibeltasun

goien izond. eta iz.: *printzesa goieneko horiek*.

goiera iz. h. [garaiera](#).

goierritar

goiko

goilare* e. [koilara](#).

goilarekada* e. [koilarakada](#).

goilaretxo* e. [koilaratxo](#).

goipe* e. [koipe](#).

goitar

goitasun

goitatu* e. [goaitatu](#).

goiti

goitiko

goitiar* e. [goitar](#).

goitiarazi, goitiaraz, goitiarazten. *du* ad. 'altxarazi'.

goiti-beheiti

goitibehera iz.

goitigale iz. *g.er.* 'goragalea'.

goitika adlag. eta iz. *Ipar.*

goitika egin

goititu, goiti(tu), goititzen. *da/du* ad. *Ipar.* eta *Naf.*

goititze iz. *Ipar.*

goitzen

goitsu izond. *g.er.*

goitu, goi(tu), goitzen. *du* ad.

goitzaile iz. *g.er.*

goitzarren iz. *Zub.* 'laidoa'.

goitze iz. *g.er.*

goiz

goizabar

goizalde iz. 'egunsentia' (**goizalde lanean eman dute* e. *goiza, goiz-partea...*)

goizdanik

goizerdi

goizero

goizerri iz. *g.er.* 'sortaldea'.

goizik adlag.

goiznabar* e. [goizabar](#).

goizoro* e. [goizero](#).

goizpar* e. [ebanjelio](#).

goiztiar

goiztiri iz. *Ipar.* 'egunsentia'.

goiztxo

gol

golatu, gola, golatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'golozeritu'.

goldaketa

goldaketan

goldari* e. [goldelari](#).

goldatu, golda, goldatzen. *du* ad.

goldatz iz. *Naf.* 'goldeaz egindako ildo'.

golde

golde(-)nabar

goldeatu* e. [goldatu](#).

goldelari

goldetu* e. [goldatu](#).

goleta

golf iz. *Sin.* [kali\(-\)joko](#).

golko iz. *Geogr.:* Bizkaiko Golkoa; Liongo Golkoa.

golkokada* e. [kolkokada](#).

golkope* e. [kolkope](#).

golo iz. 1 'kokospeko gizen edo haragizko tolesa'. 2 'hazizurriak'.

golosina* e. [gozoki](#).

golpe* e. [kolpe](#).

goma

gomendagarri

gomendatu, gomenda, gomendatzen. 1 *du* ad.: *Salbatzaileak hitzez gomendatu diguna*. 2 *zaio* ad.: *zure errukiari gomendatzen natzaio*.

gomendio

gomendu* e. [gomendio](#).

gomeni* e. [komeni](#).

gomit iz. h. [gonbit](#).

gomitatu, gomita, gomitatzen. *du* ad. h.

[gonbidatu](#).

gomuta

gomuta izan. *du* ad.: *ez dut gomuta zer esan zidan*.

gomutagarri

gomutamen* e. [gomutapen](#).

gomutarazi, gomutaraz, gomutarazten. *dio* ad.

gomutatu, gomuta(tu), gomutatzen. *da/du/zaio* ad. 'oroitu': *oraindik ondo gomutatzen naiz horretaz; gomutatu zuen ugazabaren esana; gomutatu zaio ez dituela oraindik etxeko lanak egin*.

gomutatze iz. *g.er.*

gona

gona-barren: *gona-barrena hartu*.

gonada iz. *Biol.*

gonadun

gonamotz 1 iz. 2 izond.

gonazale izond. *Lgart.*

gonbaratu* e. [konparatu](#).

gonbidatu, gonbida, gonbidatzen. *du* ad.:

Mikelek bere festara gonbidatu nau.

gonbidatzaile

gonbidatze iz. 'gonbita'.

gonbit

gonbito

gonburu adlag. *Bizk.* 'mukuru'.

gonburu egin

gonburutu, gonburu(tu), gonburutzen. *du* ad.

Bizk. g.er. 'gonburu bete, mukurutu'.

gonde* e. [gontz](#).

gondola

gongoil

gongoila* e. [gongoil](#).

goniometriko izond. *Geom.*

goniometro

gontz iz. *Ipar.* pl. 'atearen' erroak'.

gopoil iz. *Ipar. g.er.* 'kupula'.

gopor

goportara

gor

gora

azpikoz gora

gora jo

gorabehera: *eragozpen horiek gorabehera, aurrera egitea erabaki dute; gorabehera handiak izan dituzte.*

gutxi gorabehera

gorabeheratsu izond. *g.er.*

gorabeheratu, gorabehera(tu),

gorabeheratzen. *du* ad. *g.er.* 'gainazpikatu'.

goragale

goragarri

goragune iz. *g.er.*

goraintzi iz.: *etxekoei goraintzi; semeak*

goraintziak igorri dizkigu.

goraipamen

goraipatu, goraipa, goraipatzen. *du* ad.

goraka adlag.

gorakada

goraki adlag.

gorako iz. 1 'oka'. 2 'goranzko higidura'.

goralarri iz. *g.er.* 'goragalea'.

goraldi

goraldu* e. [goratu](#).

goralpen* e. [gorapen](#), [goratze](#) (eta *gorespen*, etab.)

goraltxatu, goraltxa, goraltxatzen. *du* ad. *Ipar.*

goranahi

gorantza iz. 'goratzea, gorespina'.

gorantz(e)* e. [gerruntze](#).

gorapen iz. 1 'goratzea'. 2 'ilgora'.

gorarazi, goraraz, gorarazten. *du* ad.

gorarik adlag. *Ipar.:* *kopeta gorarik zebilen.*

goratasun iz. 1 'garaitasuna': *Ama Birjinaren goratasuna.* 2 'garaiera'.

goratik adlag. *Ipar.*

goratu, gora(tu), goratzen. *da/du* ad.

goratzaile

goratzapen

goratze

goraxko

gorazarre

gorazarre egin

gorbata

gorbatadun

gorbel iz. 'alga'.

gorbeltz izond. *Zub.* 'gorri-beltza'.

gorbelztu, gorbeltz/gorbeltzu, gorbeltzen.

da/du ad. *Zub.*

gorbitz* e. [gurbitz](#).

gordailu

gordairu* e. [gordailu](#).

gordari* e. [gordetzaile](#), [gordelari](#).

gordatu* e. [gorde](#).

gorde, gordetzen. *da/du* ad.

gordean adlag.: *bekatariak eginagatik bekatu ustez gordean.*

gordearazi, gordearaz, gordearazten. *du* ad.

gordegailu iz. *Ipar.* 'gordelekua'.

gordegarri iz. 'babesgarria'.

gordegia iz. *Ipar.* 'ezkutalekua'.

gordeka

gorde-gordeka

gordekako izlag.

gordeketan

kuku-gordeka

gordelari iz. 'gordetzailea'.

gordeleku

gordetegi

gordetzaile

gordezale

gordin

gordinik

gordindu, gordin(du), gordintzen. *da/du* ad.

gordinkeria

gordinki

gordintasun

goren**gorenaz (ere)** *Ipar.* 'gehienez ere'.**goreneko****gorengo****gorendu**, goren(du), gorentzen. *da/du* ad. *g.er.* 'goratu'.**gorentasun****goresgarri****goresle****goresmen****gorespen****goreste****goretsi**, gorets, goresten. *du* ad.**gorgarri** izond. *g.er.*: *zarata gorgarria*.**gorgoil** iz. 1 *Bizk.* 'zintzur-sagarra'. 2 'arrainentzako saretzua'.**gorgoina** iz. 'zabua'.**gorgoinatu**, gorgoina(tu), gorgoinatzen. *da/du* ad. 'kulunkatu'.**gori****goriarazi**, goriaraz, goriarazten. *du* ad.**goriki** adlag.**gorila** iz. *Gorilla gorilla*.**goritasun****goritu**, gori(tu), goritzen. *du* ad.**gormandiza** iz. *Ipar.*, *Zah.* 'sabelkoikeria'.**gormant** izond. *Ipar. Beh.* 'sabelkoa'.**gor-mutu****gorni** iz. *Gip.* 'gorrina'.**goroldio** iz. *Cl. Musci*.**goroldiotsu** izond. 'goroldioz estalia'.gorontz* e. [gerruntze](#).**gorosti** iz. *Ilex aquifolium*.**gorostiki** iz. 'gorostiaren zura'.**gorotz****gorotzil** iz. *Zah.* 'azaroa'.gorozema* e. [garizuma](#).**goroztegi****goroztu**, gorotz/goroztu, gorozten. *du* ad.gorporazio* e. [korporazio](#).**gorpu****gorputz****gorputz(-)adar****gorputz(-)enbor****gorputzaldi****gorpuzdun****gorpuzgabe** izond.**gorpuzkera****gorpuzki** iz. 'erlikia'.gorpuzkin* e. [gorpuzki](#).**gorpuztasun** iz. *g.er.***Gorpuzti** iz. *Bizk.* 'Corpus eguna'.**gorpuztu**, gorputz/gorpuztu, gorpuzten. *da/du* ad.**gorrail** izond. *Batez ere Ipar.* 'gorrixka'.gorraire* e. [gorraize](#).**gorraize****gorrantz****gorrasta****gorrastatu**, gorrasta(tu), gorrastatzen. *da/du* ad. '(tipula eta) gorritu'.**gorreri****gorri 1** iz. eta izond. 'odolaren kolorea'; 'odolaren kolorekoa'.**gorri-beltz**: *arrantzale-kolore gorri-beltz**haiekin*.**gorri 2** izond. (ezkertiarra eta).**gorri 3** izond. 'guztiz larria edo handia'.**gorriak ikusi****gorri 4** iz. *Bizk.* 'arrain-sarda'.**gorriaire** iz. *Ipar.* 'gorrina'.**gorriarazi**, gorriaraz, gorriarazten. *du* ad.gorribeltz* e. [gorri-beltz](#).**gorrien** iz. *Bizk.* 'landareen gorrina'.gorrigune* e. [gorriune](#).**gorrikara****gorrimin****gorrina** iz. 1 'elgorria'. 2 'landareen gaitza'.*Sin.* [mildiu](#).**gorrindol** izond. *Ipar. g.er.* 'purpura'.**gorrindu**, gorrin, gorrintzen. *da* ad. 'gorrinak joa gertatu'.**gorringo****gorriño** izond. *Ipar.* 'gorrixka'.**gorritasun****gorritu**, gorri(tu), gorritzen. *da/du* ad.**gorriune****gorrixka****gorrixkatu**, gorrixka(tu), gorrixkatzen. *da/du* ad. *g.er.***gorrizta****gorrotagarri**

gorrotarazi, gorrotaraz, gorrotarazten. *dio* ad.
gorrotatu, gorrota, gorrotatzen. *du* ad.
gorrotatzaile iz. *g.er.*
gorroto iz. *Sin.* [hera](#).
gorroto izan. *du/dio* ad.
gorrototsu izond. *g.g.er.* 'gorrotozkoa'.
gortasun iz. *g.er.* 'gorreria'.
gorte
gortina iz. *h.* [errezel](#).
gortu, gor(tu), gortzen. *da/du* ad.
goru
goruetan adlag.
gorulari
gorule iz. 'gorularia'.
gosalaiztin iz. *Ipar.* *g.er.*
gosalaurre iz. *g.er.*
gosald, gosald, gosaltzen. *du (Heg.)* edo *da (Ipar.)* ad.
gosalondo iz. *g.er.*
gosari
gosari(-)lege
gosaritan
gosari txiki
gose 1 iz. 2 izond.: *zerri goseak ezkurra amets*.
goseak egon
gose izan
gosebera izond. *Jas.*
gosedun izond. *g.er.*
gosegarri izond.: *elurra bere aroan asegarri, handik kanpoan gosegarri*.
gosekil izond. *Bizk.*
goserik
gosete
goseti
gosetu, gose(tu), gosetzen. *da/du* ad.
gosna iz. *g.er.*
gosta(tu), gosta, gostatzen. *zaio* ad. *Lap.* eta *BNaf.* *h.* [kostatu](#).
gostu 1* e. [gustu](#).
gostu 2 iz. *Ipar.* *h.* [kustu](#).
gotiko
gotor
gotorki adlag.
gotorleku
gotortasun
gotortu, gotor(tu), gotortzen. *da/du* ad.

gotortze
gotu* e. [godo](#).
gotzain
gotzainburu
gotzaindegi
gotzaindu, gotzain(du), gotzaintzen. *da/du* ad.
gotzaingo
gotzaintza
gotzari* e. [gotzain](#).
goxatu, goxa, goxatzen. *da/du* ad. *Adkor.*
goxo izond. eta iz. *Adkor.*
goxoki 1 adlag. *Adkor.*
goxoki 2 iz. *Adkor.*
gozabide
gozagai iz.
gozagailu iz. *Ipar.* 'gozagarria'.
gozagaitz* e. [gozakaitz](#).
gozagarri
gozakaitz
gozakaizkeria iz. 'zakarkeria'.
gozakaiztu, gozakaizt/gozakaiztu,
gozakaizten. *da/du* ad.
gozaki* e. [gozoki](#).
gozaldi
gozamen iz. 1 'atsegina, bozkarioa, poza'. 2
 'ondasunak erabiltzea eta horien etekinak
 eskuratzea': *ondasun horietarik bat bere-berea
 du, eta bestea gozamenekoa*.
gozarazi, gozaraz, gozarazten. *du* ad.
gozaro* e. [gozoro](#).
gozatsu
gozatu, goza, gozatzen. *da/du* ad.
gozatzaile
gozo izond. eta iz.
gozogabe izond.: *gaurko bizimodu gozogabea*.
gozogile
gozogintza
gozokeria
gozoki 1 iz.
gozoki 2 adlag. *Ipar.*
gozokin* e. [gozoki](#).
gozoro
gozotasun
gozotegi
gozozale
gr* e. [g](#).

grabadora* e. [grabagailu](#), [grabatzaile](#).
grabagailu
grabaketa
grabatu, graba, grabatzen. *du* ad.
grabatzaile
grabazio
grabitate iz. *Fis.*
grabitorio izond. *Fis.*
grabitazio iz. *Fis.*
gradiente iz. *Fis.*
gradu
graduatu, gradua(tu), graduatzen. *du* ad.
graduatzaille iz. *Hizkl.*
graduazio
gradudun
grafema iz. *Hizkl.*
grafia
grafika* e. [grafiko](#).
grafiko 1 izond. 2 iz.
grafikoki adlag.
grafismo
grafiti
grafito
grafo iz. *Mat.*
grafologia
grafologiko
grafologo
grama* e. [gramo](#).
gramatika
gramatikal
gramatikalari* e. [gramatikari](#).
gramatikalizatu, gramatikaliza,
 gramatikalizatzen. *da/du* ad. *Hizkl.*
gramatikaltasun iz. *Hizkl.*
gramatikari
gramo
gramofono
granada iz. (jaurtigaia).
granate iz. 1 *Miner.* 2 (kolorea).
granito
grasa* e. [koipe](#), [gantz](#), [urin](#), etab.
graspa iz. *g.er.* 'patsa'.
gratinatu, gratina, gratinatzen. *du* ad.
grazia
grazia egin *Heg.:* *grazia egin zion ateraldi*

hark.

graziazko izlag.

greba

grefier iz. *Ipar. Beh.* 'epaitegiko idazkaria'.

grefiergo iz. *Ipar.*

grek* e. [greko](#).

greka* e. [greko](#).

grekera* e. [greko](#), [greziera](#).

greko 1 izond. eta iz. (herritarra). *Sin.* [greziar](#).

2 iz. (hizkuntza). *Sin.* [greziera](#).

grenadar (herritarra).

gres

gresilla

greziar izond. eta iz. (herritarra). *Sin.* [greko](#).

greziera iz. (hizkuntza). *Sin.* [greko](#).

griego* e. [greko](#), eta [greziar](#), [greziera](#).

grifo iz. *g.er.* (animalia mitologikoa).

grila iz. *Ipar. g.er.* 'burdin sarea'.

grillo iz. *Heg. Beh.* 'girgilua'.

grimasa* e. [ihakin](#), [keinu](#), etab.

grimu iz. *g.er.* 'mihuraren fruitua'.

grina

grinagarri

grinarazi, grinaraz, grinarazten. *du* ad.

grinati izond. *Ipar.*

grinatsu

grinatsuki adlag. *Ipar.* 'arduraz, kezkaz'.

grinatu, grina(tu), grinatzen. 1 *da/du* ad. *Ipar.*

'arduratu, kezkatu'. 2 *da* ad. *Ipar.* 'joera izan':

idoloetara grinatu ziren.

gringo

gripe

gris

grisela* e. [gresilla](#).

griselu* e. [kriseilu](#).

grisu

groenlandiera (hizkuntza).

grua* e. [garabi](#).

gu

guaiaba iz. 'guaiabondoaren fruitua'.

guaiabondo iz. *Psidium guayava*.

guaiako iz. *Guaiacum sp.*

guanina iz. *Biokim.*

guaraniera (hizkuntza).

guarda iz. 1 *Batez ere Ipar.* 'mugazaina'. 2

Heg. h. [-zain](#), [zaintzaile](#).

guardasol iz. *Heg. Lgart.* 'aterkia'.

guardia iz. h. 1 [zaintza](#). 2 [zaintzaile](#), [udaltzain](#), etab.

guardia zibil

guarnizio* e. [garnizio](#).

guatemalar (herritarra).

guau* e. [au](#).

gubia

gubil iz. 'izel txikia'.

gubil zabal 'zizela'.

gubileko iz.

guda iz. h. [gerra](#).

gudagizon iz. h. [gerra\(-\)gizon](#), [gerrari](#).

gudalari* e. [gudari](#), [gerrari](#).

gudalburu

gudaldi

gudaleku iz. *g.er.*

gudaletxe iz. 'kaserna, kuartela'.

gudaloste* e. [gudaroste](#).

gudamutil

gudari

gudaritza

gudaroste iz. h. [armada](#).

gudu

gudu egin 'gudukatu'.

gudu-eten

guduka iz.

gudukan adlag.

gudukarazi, gudukaraz, gudukarazten. *du* ad.

gudukari* e. [gudulari](#).

gudukatu, guduka(tu), gudukatzen. *da/du* ad.:

etsai bortitzenekin gudukatu dira (ez

**gudukatu dute); beti gudukatu ditu bere etsaiak.*

gudukatze iz. *g.er.*

guduketa* e. [guduka](#).

gudulari iz. eta izond.: *herri gudularia*.

guganatu, gugana(tu), guganatzen. *da/du* ad.

guhaur *gu* izord.aren era indartua.

gujaratera (hizkuntza).

gula iz. *Zah.* 'sabelkeria, sabelkoikeria'.

gun iz. *Gip.* 'muina'.

gune

guneka adlag.

guntz* e. [gontz](#).

guntzurrun* e. [giltzurrun](#).

gupel* e. [upel](#).

gupera izond. *Bizk. g.er.*

gupida

gupida izan

gupidagabe izond.

gupidagarri

gupidakor izond. *g.er.* 'errukiorra'.

gupidatsu

gupidatu, gupida(tu), gupidatzen. *du* ad.

gupidetsi, gupidets, gupidesten. *du* ad.

gur iz. *g.er.* 'gurtza'.

gur egin

gura

gurako izlag.: *bere gurako gaia ematen badiote.*

gura izan, gurako. *du* ad.

guraize iz. pl. *Sin.* [aiztur](#), [artazi](#).

gurari

guraritu, gurari(tu), guraritzen. *du* ad.

guraskide iz. 'ezkonlagunen gurasoak elkarrekiko'.

guraso iz. (pl. da gehienetan; zenbait testuingurutan erabil daitezke *guraso bat* bezalakoak).

gurasotu, guraso(tu), gurasotzen. *da* ad. 'guraso bihurtu'.

gurata adlag.: *gurata egin dute horrela.*

gurbil 1 iz. 'pitxerra'.

gurbil 2 izond. *Jas.* 'zuhurra, prestua'.

gurbildu, gurbil(du), gurbiltzen. *du* ad. *Ipar. g.er.*

gurbilki adlag. *g.er.*

gurbiltasun iz. *g.er.*

gurbitz iz. *Arbutus unedo*.

gurdi

gurdibide

gurdidun iz. *g.er.* 'gurdizaina'.

gurdika adlag.

gurdikada

gurdizain

gurdo izond. *Ipar.* 'guria, mardula'.

gureganatu, guregana(tu), gureganatzen. *da/du* ad.

guren 1

guren 2* e. [guruin](#).

gurenda iz. *g.g.er.* 'garaipena'.

guretu, gure(tu), guretzen. *da/du* ad.

gurgarri

gurguila iz. *Bizk. g.er.* 'aihotza'.

gur-gur adlag. (onomatopeia).

gur-gur egin

gurgur iz.

gurgura* e. [gurgur](#).

gurguria* e. [gurgur](#).

gurgurika* e. [gurgurka](#).

gurgurio iz. *Fam. Bruchidae* eta *Curculionidae*.

gurgurka adlag.

guri 1

guri 2* e. [gurin](#).

guriarazi, guriaraz, guriarazten. *du* ad.

gurikeria

guriki adlag.

gurin

gurinez tatu, gurinezta, gurineztatzen. *du* ad.

gurintxo iz. 'gongoila'.

guritasun

gurutu, guri(tu), gurutzen. *da/du* ad.

gurkera iz. *g.er.* 'gurtzeko mugimendua'.

gurpen iz. h. [gurtza](#).

gurpil

gurpildun izond.

gurrarazi, gurraraz, gurrarazten. *du* ad. *g.er.*

gurtardatz iz. 'gurdi-ardatza'.

gurte* e. [gurtza](#).

gurtesi iz. *g.er.*

gurtetxe iz. *g.er.*

gurtu, gur(tu), gurtzen. 1 *da* ad. *Ipar.*

'makurtu'. 2 *du* ad. 'adoratu'.

gurtza

gurtzaile

guruin iz.: *malko-guruinak*.

gurutzada

gurutzadura

gurutzaketa

gurutzamen iz. *Ipar.* 'harremana'.

gurutzatu 1, gurutzatu, gurutzatzen. 1 *du* ad.:

zangoak gurutzatu. 2 *da/du* ad.: *atean*

gurutzatu gara; kolean gurutzatu dugun laguna.

gurutzatu 2 iz. 'gurutzadako militarra'.

gurutzatze

gurutze

ahoan gurutze adlag. *Ipar. g.er.* 'jan gabe'.

eskuak (besoak...) gurutze adlag. *Ipar.:* *ez zarete eskuak gurutze egonak*.

gurutze(-)bide

gurutze(-)ganga *Arkit.*

gurutzetara adlag. 'gurutzea eratuz'.

gurutzedun

gurutzefika iz. *Ipar.* 'Kristoren irudia duen gurutzea'.

gurutzefikatu, gurutzefika(tu),

gurutzefikatzen. *du* ad. *Ipar.*

gurutzefikatzaile iz. *g.er.*

gurutzegrama iz. h. [hitz gurutzatuak](#).

gurutzeratu, gurutzera(tu), gurutzeratzen. *du* ad. *g.er.* 'gurutziltzatu'.

gurutziltzatu, gurutziltza, gurutziltzatzen. *du* ad.

gustagarri

gustatu, gusta, gustatzen. *zaio* ad.

gusto* e. [gustu](#).

gustu

gustuko

gustura

gutar iz. 'gure familiakoa, artekoa, aldekoa, alderdikoa dena'.

gutartean *Ipar.* eta *Naf.* 'gure artean'.

gutarteko

gutartera

guti *Ipar.* 'gutxi'.

gutiz gehienak 'ia denak'.

gutixko

gutizia

gutiziagarri

gutiziarazi, gutiziaraz, gutiziarazten. *du* ad.

gutiziatsu

gutiziatu, gutizia(tu), gutiziatzen. 1 *du* ad.

'biziki desiratu'. 2 *da/du* ad. 'gutiziaz bete'.

gutizios(o) izond. h. [gutiziatsu](#).

gutti* e. [gutxi](#).

gutun

gutun-azal

gutuneria iz. 'gutunak, gutun saila'.

gutunontzi iz. 'postontzia'.

gutxi: *hamarrak hamar gutxi; hamarrak hamar gutxiago; hamarrak hamar gutxitan;*

hamarrak hamar gutxiagotan.

gutxiago

gutxi bat 'pixka bat, xorta bat'.

gutxiegi

gutxieneko

gutxienez

gutxiarik

gutxi gorabehera

gutxitan

gutxiagotasun iz. *g.er.*

gutxiagotu, gutxiago(tu), gutxiagotzen. *du* ad.

gutxiarazi, gutxiaraz, gutxiarazten. *du* ad.

gutxiengo

gutxiesgarri

gutxiespen

gutxietsi, gutxiets, gutxiesten. *du* ad.

gutxika adlag.

gutxitasun iz. *g.er.*

gutxitu, gutxi(tu), gutxitzen. *da/du* ad.

gutxitxo

gutxitze

gutxixeago

gutxixko* e. [gutxiko](#) (eta [gutxitxo](#)).

gutxiz gehien* e. [gutiz gehien](#).

guyanar (herritarra).

guzi h. [guzti](#).

guzti: *hau guztia; bide hartan guztian;*

horiekin guztiekin; hau guztiau; hori guztiori.

eta guzti

guztian

guztiarekin ere

guztira

guztiz

guztiahaldun

guztiahaltasun

guztiro adlag. *g.er.* 'guztiz'.

guztitara* e. [guztira](#).

guztizko izlag.

guzur* e. [gezur](#).

haatik

habaila

habailari

habanar (herritarra)

habe 1

habe 2 *Ipar.* 'ezpara'

habearte

habia

habitat

haboro *Zub.* 'gehiago'

haborokin

habuin *Zah.* h. [hagun](#)

haga

hagin 1

haginak erakutsi

hagine(ta)ko min

hagin 2 *Taxus baccata*

haginka adlag.

haginka egin

haginkada

haginkari

hagiografia

hagitx 'asko, oso'

hagitzez ...-ago

hagoan *Zah.* 'orekan'

hagun

haia-haia *Ipar.* adlag. 'arin, laster'

haidor *Ipar.* 'burgoia, harroa'

haikatu, haika, haikatzen. *Ipar.* *da* ad. 'jaiki'

hain

hain zuzen (ere)

haina* e. [adina](#)

haina izord. 'delako pertsona hura': *nor ere etorriko baita, haina ene laguna da.*

hainbat

hainbatean 'erdipurdi, hainbestean'

hainbateko izlag.

hainbat ...-en *batez ere Bizk.:* *hainbat lasterren erabaki.*

hainbatenaz... non

hainbatetan

hainbat gaizto(ago) '(-entzat) okerrago':

hainbat gaizto(ago) egiten ez dutenentzat.

hainbat hobe(to): *ikusten dut zenbaiten aurpegia arintzen: hainbat hobe!*

hainbat izan. *da* ad.: *bizkaitar guztientzat hainbat da "sartzea" edo "sartutea".*

hainbateko iz.

hainbertze *Lap.* eta *Naf.* h. [hainbeste](#)

hainbertzenarekin

hainbeste

hainbestean: *orduko hainbestean lan egiten dute; -zer moduz? -hainbestean!*

hainbesteko izlag.
hainbestetan
hainbeste(ta)raino
hainbesteko iz.
 haiotz* e. [aihotz](#)
haitada *Ipar.* 'saioa': *bazkal ondoan gaur izan dira bertso-haitada beroak.*
haitiar (herritarra)
haitz 1
 haitz 2* e. [haritz](#)
haitzarte
haitzulo
 haitzur* e. [aitzur](#)
haitzurdin 'marmola'
haizarazi, haizaraz, haizarazten. *du* ad.
haizatu, haiza, haizatzen. *da* eta *du* ad.
haizatzaile
haize
haize alde *Ipar.* adlag.: *haize alde, nornahik egin dezake auzapez baten lana.*
haizea poparean
haize(-)bolada
haize(-)burrumba *Lap.* eta *BNaf.*
haize egin
haize hego 'hego haizea'
haize eman
haize(-)errota
haize kirri *Meteorol.*
haize kontra *Ipar.* adlag.
haize-laster iz.
haize(-)oihal *Sin.* [bela](#)
haize(-)orratz
haize(-)zirimola
haize(-)zurrumbilo
haizealde
haizealdi
haizebe
haizeberritu, haizeberri, haizeberritzen. *da/du* ad.
haizebide
haizegune
haizemaile
haizeño
haizetako 'automobilaren aurreko kristala'
haizete
haizetsu

haizetxo
haizeztatu, haizezta, haizeztatzen. *du* ad.
haizeztatze
 haizkora* e. [aizkora](#)
haizpe
haizu izan *Ipar.* *da* ad. 'zilegi izan'
hala
hala-hala *Ipar.* adlag. 'berdin-berdin'
hala ere *Sin.* [halere](#)
hala eta guztiz ere
hala nola 1 'adibidez'. 2 *Ipar.* 'bezala':
jauregiko eskailerak berrituak izan dira, hala nola zureriaren bertze zati asko.
hala... nola
hala-hola 'ez oso ongi'
hala-holako
halarik ere
halabehar
halabeharrez
halabeharrezko izlag.
halaber *Sin.* [orobat](#), [berebat](#)
halabiz
halakatu, halaka, halakatzen. *Ipar.* *da/du* ad.
halako
halako bat egin: *hitz eder horiek aditzeak halako bat egiten digu.*
halako batean
halako eran... non
halako gisan... non
halako moldez... non
halakoxe
 halan *Bizk.** e. [hala](#)
halatsu
halaxe
halere *Sin.* [hala ere](#)
halogeno
haltsar pl. *Liter.* 'erraiak'
haltz *Alnus* sp.
 haltzari* e. [altzari](#)
hamabi
hamabiko iz.
hamabina
hamabiren iz.
hamabortz *Ipar.* eta *Naf.* h. [hamabost](#)
hamabosgarren
hamaboskari iz.

hamabosna**hamabost****hamabostaldi****hamabosteroko** h. [hamaboskari](#)**hamahiru:** *atzoko hirurak etorri ziren, baina beste hamahiruak etxean gelditu ziren.***hamaika:** *hamaika pertsona dira; hamaika lan egin du.***hamaikagarren****hamaikatxo:** *hamaikatxo aldiz errepikatu zigun hori irakasleak.***hamaiketako** iz.**hamalau:** *atzoko laurak etorri ziren, baina beste hamalauak etxean gelditu ziren.***hamalaudun** Sin. [soneto](#)**hamar:** *hamarrez gero = hamarrak ezker.***hamargarren****hamarkada****hamarna****hamarraldi****hamarratz** *Astacus sp.* eta *Carnicus sp.* eta *Pachygrapsus sp.***hamarreko** iz.**hamarren****hamarretako** iz.**hamartar** izond.**hamasei****hamazazpi****hamazortzi** h. [hemezortzi](#)**hamikatu** *Ipar.* izond. '(goseak) akitua': *goseak (edo gosez) hamikatua.***hamster** *Cricetus sp.* eta *Mesocricetus sp.*hamu* e. [amu](#)**han****handik hara****handik hona****han-hemenka**hanbat* e. [hainbat](#)**handi****handi-mandi****handiagotu,** *handiago(tu), handiagutzen.* *da/du* ad.**handiarazi,** *handiaraz, handiarazten.* *du* ad.**handietsi,** *handiets, handiesten.* *du* ad.**handigarri****handigura** iz. eta izond.**handikari** 'handizalea'**handikeria****handiki 1** iz.**handiki 2** *batez ere Ipar.* adlag. *g.er.* 'handizki'**handinahi** iz. eta izond.**handinahikeria****handinahiko** izond.**handinahitasun****handiro****handitasun****handitsu** 'handitua, batez ere mamitsua'**handitu,** *handi(tu), handitzen.* *da/du* ad.**handitxo****handiuste** Sin. [hantuste](#)**handixko****handizale****handizka:** *handizka saldu, erosi.***handizkatu,** *handizka(tu), handizkatzen.* *du* ad. 1 'goraipatu'. 2 'zerbait den baino*handiagotzat eman'***handizki 1** adlag.**handizki 2** iz. *g.er.* 'handikia'**hangar 1** 'hegazkinak gordetzeko aterpea'. 2 *Ipar.* 'aterpe hormaz itxi gabea'hangare* e. [hangar](#)hanitz* e. [anitz](#)**hanka 1** *Heg.* 'oina, zangoa'. 2 *Ipar.* 'aldaka, mehaka'**hanka-arin****hanka egin****hanka(-)hezur****hanka-hutsik****hanka(-)joko****hanka-luze****hanka-motz****hanka-okor****hanka(-)zain****hankaz gora****hankabiko****hankape 1** iz. 2 adlag.**hankaperatu,** *hankapera, hankaperatzen.* *du* ad.**hankarte****hankazpi****hanoitar** (herritarra)**hanpadura** Sin. [enfasi](#)

hanparazi, hanparaz, hanparazten. *du* ad.
hanpatu, hanpa, hanpatzen. *da/du* ad.
hantarazi, hantaraz, hantarazten. *du* ad.
hantu, hant(u), hantzen. *da/du* ad. 'puztu'
hantura
hantuste *Sin.* [handiuste](#)
har (animalia)
hara
 harago
 hara han
 hara hemen
 hara hor
 harantz-honantz
harabartu, harabar, harabartzen. *da* ad. *Liter.*
 'harrek jan'
haragi
 haragi bizi(t)an (egon, [jarri](#))
 haragi egin: hitza *haragi* egin zen.
 haragita(ra)ko
 haragi(-)uzte
 haragi(-)xerra
 haragizale
 haragizko
haragijale
haragikeria
haragikoi
haragitsu
haragitu, haragi(tu), haragitzen. *da* ad.
haragitze
haraindi: mugaz *haraindi(an, -ko, -tik, -ra)*.
harakai 'haragitako aberea'
harakin
harakintza
harakiri
harako: *harako Cervantesek aipatzen zuen lanbide hura.*
haran
hararetar (herritarra)
harategi
harat-honat iz., batez ere pl.: *gerraren harat-honatak.*
haratu, hara(tu), haratzen. *da* ad.
 harbi* e. [arbi](#)
harbide 'harrizko bidea'
 harbitxi* e. [harribitxi](#)
harea

hareatsu
hareatza
harenganatu, harengana(tu), harenganatzen.
da/du ad.
 harez gero* e. [harrezkero](#)
hargailu: *uhin hargailua.*
harganatu, hargana, harganatzen. *Heg. da* ad.
hargin
hargintza
hari
harik eta: *lan honetan jarraituko dugu, harik eta bukatu arte.*
haril
harildu, haril(du), hariltzen. *du* ad.
harilkai
harilkatu, harilka, harilkatzen. *du* ad.
harilketa
harilko *Ipar. h.* [haril](#)
 haristatu* e. [hariztatu](#)
haritz *Quercus sp.*
hariztatu, harizta, hariztatzen. *du* ad.
harizti
harjo 1 iz.: *sagar honek harjoa du.* 2 izond.: *obra hilak, harjoak, hutsalak.*
harkaitz
 harkaitz(-)zulo
harkaizpe
harkantoi
harlandu
harlauza
 harma* e. [arma](#)
 harmagin* e. [armagin](#)
harmaila
harmailu
 harmarri* e. [armarri](#)
 harmategi* e. [armategi](#)
harmonia
harmonium
harnabar h. [harrinabar](#)
 haro* e. [aro 2](#)
haro *Ipar. 'zarata'*
 harotz* e. [arotz](#)
harpa 1 'musika-tresna'. 2 'arranpa'
 harpa jo
harpe
harpide

harpidedun**harpidetu**, harpide(tu), harpidetzen. *da/du* ad.**harpidetza**harpoi* e. [arpoi](#)**harrabots****harramantza****harramantzatsu****harramazka****harramazkatu**, harramazka(tu),harramazkatzen. *du* ad.**harrapagailu****harrapaka****harrapakeria****harrapaketa****harrapakin****harraparazi**, harraparaz, harraparazten. *dio* ad.**harrapari****harrapatu**, harrapa, harrapatzen. *du* ad.**harrapatzaile****harrapazka** *Gip.* eta *Naf.* h. [harrapaka](#)**harrarazi**, harraraz, harrarazten. *dio* ad.**harrarte** 'haitzen arteko igarobidea'**harraska****harreman****harreman(-)hauste****harrera****harresi****harresitu**, harresi(tu), harresitzen. *du* ad.**harrezkero****harri****harri bizi****harri(-)erauntsi****harri eta belarri**: *harri eta belarri* eginik, *eta lur jorik gelditu nintzen.***harri eta zur****harri(-)koskor****harri(-)meta****harri(-)min****harri preziatu****harri(-)ukaldi****harri xehe****harri zabal****harriabar****harriarazi**, harriaraz, harriarazten. *du* ad.**harribitxi**harri bitxi* e. [harribitxi](#)**harridura****harridura(-)marka**harridura-ikur* e. [harridura\(-\)marka](#)**harrigarri****harrigarriro****harrigarritasun****harrika** adlag.**harrikada****harrikarazi**, harrikaraz, harrikarazten. *du* ad.**harrikatu**, harrika(tu), harrikatzen. *du* ad.**harrikatz****harriko** iz.**harrikoa** egin**harrimen****harrinabar****harrite****harritsu****harritu**, harri(tu), harritzen. *da/du* ad.**harritza****harritzar****harritzeko**: *harritzekoa da hori berandu ibiltzea.***harrixka****harriztatu**, harrizta, harriztatzen. *du* ad.**harro****harroaldi****harrobi****harroin****harrokeria****harroki** adlag.**harroputz****harropuzkeria****harropuztu**, harroputz/harropuztu,harropuzten. *da* ad.**harrotasun****harrotu**, harro(tu), harrotzen. *da/du* ad.**harroxko**harrukaldi* e. [harri\(-\)ukaldi](#)**hartakotzat****hartan**: *hartan, bukatu zen jokoa eta gure bost gizonok hartu zuten etxerako bidea.***hartara**: *hartara, ez luke gehiagoren beharrik.***harta(ra)ko**: *euskaltzain ohorezko izendatu direnei hartako sinestamendua emango zaie;*

ez zuen, hartako bazen ere, herriko karguetan sartu nahi.

harta(ra)kotasun: *organoak hartarakotasuna behar du.*

hartara(tu), hartara(tu), hartaratzen. *da/du ad.*

hartu, har, hartzen. *du ad.*

bere (neure...) buruaz hartu

elkar hartu

hartu-eman h. [harreman](#)

hartxintzar

hartz *Ursus sp.*

hartzaile

hartze

hartze izan *Ipar.* 'merezi izan, zor izan':
hiltzea hartze du.

hartzedun *Ipar.* h. [hartzekodun](#)

hartzeko iz.

hartzekodun

hartzi* e. [hartzi\(tu\)](#)

hartzidura

hartzi(tu), hartzi, hartzitzen. *da/du ad.*

hartzulo

harzuri

has *Ipar.* (ia beti bigarren osagai bezala erabilia): *buru-has* (= *buru hutsik*), *ipurdi-has*, *mahunga-has*.

hasarazi, hasaraz, hasarazten. *du ad.*

hasbeherapen *Ipar.* 'hasperena'

haserre

haserre egin *dio ad.* 'errieta egin'

haserrealdi

haserrearazi, haserrearaz, haserrearazten. *du ad.*

haserrebite

haserrekor

haserrekontza *Bizk.* 'haserre'

haserretu, haserre(tu), haserretzen. *da/du ad.*

hasgabe* e. [hats-gabe](#)

hasgabetu* e. [hats-gabetu](#)

hasgorapen

hasi, has, hasten. *da/du ad.*

hasian-hasi *Ipar.:* *hasian hasi*, *goazen bururaino.*

hasialdi

hasiberri izond.

hasiera

hasikin

hasi-masi. iz.

hasperen

hasperen egin

hasperenka

hasandu, hastan, hastantzen. *da/du ad.*
'urrundu'

hastapen

haste

hastiagarri

hastiarazi, hastiaraz, hastiarazten. *Ipar. du ad.*

hastiatu, hastia, hastiatzen. *Ipar. du ad.*

hastio

hastio izan. *du ad.*

hatiera (hizkuntza) *Sin.* [aurrehitiera](#)

hats 1: *azken hatsa eman.*

hats hartu

hats(-)hartze

hats 2 'usain txarra'

hatsaldi

hatsanditu, hatsandi, hatsanditzen. *da ad. Sin.*

[hatsantu](#)

hatsanka *Ipar.* 'arnasestuka'

hatsantu, hatsant(u), hatsantzen. *Ipar. da ad.*

Sin. [hatsanditu](#)

hatsapen* e. [hastapen](#)

hatsarre *batez ere Zub.*

hatsartze* e. [hats\(-\)hartze](#)

hats-bahi *Ipar.* adlag. 'arnasestuka': *mendi tontorrera iritsi zen hats-bahi.*

hats-beherapen* e. [hasbeherapen](#)

hats-gabe

hats-gabetu, hats-gabe(tu), hats-gabetzen. *da ad.*

hats-gorapen* e. [hasgorapen](#)

hatu

hatxe "h" letraren izena

hatz 1 (eskukoa). 2 'aztarna, arrastoa'. 3 'hazteria'

hatz-belar *Knautia arvensis*

hatz egin

hatzamar* e. [atzamar](#)

hatzazal* e. [azazkal](#)

hatzeman* e. [atzeman](#)

hau: *hau guztia; bide honetan guztian; hauekin guztiekin; hau guztiau.*

hau da

haundi* e. [handi](#)

haur

haurdanik *batez ere Ipar. 'haurretik, umetatik'*

haur(-)denbora

haurrean *Ipar. 'umetan'*

haur egin

haur(-)egite

haur(-)galtze

haur(-)min

haur(-)oihal

haurdun

haurdunaldi

haurgintza

haurkeria

haurño

haurride

haurridetasun

haurridetu, *haurride(tu), haurridetzen. da/du ad.*

haurtu, *haur(tu), haurtzen. da ad.: zahartu eta haurtu.*

haurtxo

haurtzain

haurtzaindegi

haurtzaintza

haurtzaro

haus (hizkuntza)

hausgarri: *albiste bihotz-hausgarria.*

hausiabar* e. [ausiabar](#)

hauskaitz

hauskara

hausketa h. [hauste](#)

hausko *Ipar. h. [hauspo](#)*

hauskor

hauskortasun

hauskortu, *hauskor(tu), hauskortzen. da/du ad.*

hausle

hausnar

hausnar egin

hausnarrean

hausnarka

hausnarkari

hausnartu, *hausnar(tu), hausnartzen. du ad.*

hausnartzaile

hausnartu* e. [hausnartu](#)

hauspo

hauspogile

hauspogintza

hauspotu, *hauspo(tu), hauspotzen. du ad.*

haustaile h. [hausle](#)

hauste 1

hauste 2 *Ipar. 'hausterrea'*

haustegi *Ipar. 'erraustegia'*

hausterre

haustu, *hauts/haustu, hausten/haustutzen.*

da/du ad. Sin. [hauts egin](#)

haustura

hauta *Ipar. 1 izond. 'bikaina': pilotari hauta. 2 iz. 'aukera'*

hautagai

hautaldi

hautapen

hautarazi, *hautaraz, hautarazten. dio ad.*

hautatu, *hauta, hautatzen. du ad.*

hautatzaile

hautatze

hauteman, *hauteman, hautematen. du ad.*

hautemanarazi, *hautemanaraz,*

hautemanarazten. dio ad.

hautemangarri

hauteskunde

hautesle

hautespen

hautetsi 1 *hautets, hautesten. du ad.*

hautetsi 2 *iz.*

hauts

hauspean: *hauspeko ogia.*

hauts bihurtu

hauts egin *Sin. [haustu](#)*

hauts(-)egun

hauts(-)kolore

hautsarazi, *hautsaraz, hautsarazten. du ad.*

hautsezin *izond. 'ezin hautsizkoa'*

hautseztatu, *hautsezta, hautseztatzen. du ad.*

hautsi, *hauts(i), hausten. da/du ad.*

ezin hautsizko

hautsi-mautsi

hautsontzi**hautu 1**, haututzen. *Heg. du ad.* 'hautatu'**hautu 2** *Ipar. iz.* 'aukeratzea, hautatzea'**hautura**: *gure hautura edo nahitara egiten ditugu lanak.***hautuz****hautuzko****hauxe**hauzi* e. [auzi](#)hauzitegi* e. [auzitegi](#)hauzo* e. [auzo](#)hauzo lan* e. [auzolan](#).**haxe** *Ipar.* 'zama': *belar-haxea.***haxekatu**, haxeka, haxekatzen. *Ipar. du ad.* 'zamatu'**haxelari****hazaita****hazaldi****hazama****hazarazi**, hazaraz, hazarazten. *du ad.***hazbete****hazgai** *Ipar. iz.***hazgale****hazgarri****hazi 1**, haz, hazten. *da/du ad.***hazi 2** *iz.***hazibide****haziera****hazil** *Lap. eta BNaf. h.* [azaro](#)**hazitegi****hazitoki****hazka** *adlag.***hazka egin****hazkor****hazkunde**: *biztanleen hazkunde.***hazkuntza**: *usoen hazkuntza.***hazkurri****hazle****hazpegi** *pl.* 1 'beso-zangoak'. 2 'begitartearen alderdiak'**hazta** *iz.* 'pisua'**haztaka** *Ipar. eta Naf.* 'haztamuka'**haztamu** *iz.* 'haztamuka bilatzea': *haur denborako haztamu eta lehen urratsak.***haztamuka**: *haztamuka dabil ilunpean doana bezala.***haztatu**, hazta, haztatzen. *du ad.* 1 'ukituz

hauteman'. 2 'pisuaz jabetzeko eskuan hartu'. 3 'pisatu'

hazte: *hazte gaiztoko umea.***hazteri****hazteritsu****hebain****hebain-hebain egin****hebaindu**, hebain(du), hebaintzen. *da/du ad.***hebreera** (*hizkuntza*)**hedabide****hedadura****hedagarri****hedailo** *Zub.* 'ahuspez, luze-luze etzanda'**hedakor**: *olioa berenaz hedakor da.***hedamen****hedapen****hedarazi**, hedaraz, hedarazten. *du ad.***hedatu**, heda, hedatzen. *da/du ad.***hede****hedexuri** *Ipar. Lgart.* 'jendarmea'hedoi* e. [hodei](#)**hegabera** *Vanellus vanellus***hegada** *h.* [hegaldi](#)**hegaka****hegal 1** 'teilatuaren, kapelaren,... ertza'. 2 *Ipar. eta Naf.* 'hegaztien hegoa'. 3 'arrainen igeri organoa'**hegalabur** *Thunnus (Thunnus) thynnus. Sin.*[atungorri](#)**hegalari****hegaldaka** *adlag.***hegaldarazi**, hegaldaraz, hegaldarazten. *du ad.***hegaldari** *Ipar.* 'hegalaria'**hegaldatu**, hegald, hegaldatzen. *da ad.***hegaldi****hegaldun****hegalpe****hegaluze** *Thunnus (germo) alalunga. Sin.*[atunzuri](#)**hegan****hegan egin****heganagi** *Liter.* 'basoiloa'**hegabe****hegats** 'luma'**hegatu**, hega, hegatzten. *da ad.*

hegatzabal *Alauda sp.*

hegatzuri *Larus ridibundus*

hegatz *Ipar.* 'teillatu ertza'

hegaz *batez ere Bizk.*

hegaz egin

hegazka *batez ere Bizk.*

hegazkada *batez ere Bizk.*

hegazkaldi *batez ere Bizk.*

hegazkin

hegazkinlari

hegaztegi 'teillatua'

hegazterren 'pauma'

hegazti

hegazti(-) hazkuntza

hegaztiki 'hegazti-okela'

hegaztin* e. [hegazti](#)

hegatzizain

hegatzizaintza

hegi 'ertza, bazterra'

hegiz hegi

hegigo *Zah.* 'gorrotoa'

hego 1 (hegatzien organoa). 2 (haize-mota)

haize hego

hego-ekialde

hego(-)haize

hego-mendebalde

hegoa* e. [hego](#)

hegoafrikar (herritarra)

hegoalde

hegoiburu

hegodun

heia *Ipar.* 'abeltegia'

heiagora *Jas.* 'garrasia, oihua'

heiagora egin

heiagoraz

hein iz. 'maila, neurria, tamaina': *ez apal zuen buruak hein horretaraino.*

hein bat 'apur bat'

hein batean 'neurri batean'

hein berean 'neurri berean'

-tzeko heinean '-tzeko zorian'

heintsu *Ipar.:* *heintsu bat egon* ('berdintsu egon'); *heintsu berean egon.*

hektarea

hektogramo

hektolitro

hektometro

hel 'laguntza eskatzeko oihua': *hel guri!*

hel egin 'laguntza eskatzeko oihu egin'

hela *Ipar.* 'eup!'

helarazi, **helaraz**, **helarazten**. *du* ad.

helbide

helbideratu, **helbidera(tu)**, **helbideratzen**. *du* ad.

helburu

helde *Ipar.* 1 'izurritea'. 2 'zertzelada'

heldu 1, **hel**, **heltzen**. 1. *da* ad. 'iritsi, ailegatu': *gure oihua zuregana hel bedi; autobusa heldu zeneko aspertuak ginen.* 2. *Ipar. eta Naf. da* ad. 'etorri': *menditik heldu dira (menditik datoz); heldu den astean ekarriko dugu hori (datorren astean).* 3. *Ipar. da* ad. 'gertatu': *gertakari txarraz inor gutxi ohartzen da heltzen den arte.*

4 *zaio* ad. 'lagundu, sorotsi': *hel zakizkie, eror ez daitezten.* 5 *da* ad. 'umotu, zoritu'. 6 *dio* ad. 'oratu, eutsi'. 7 *dio* ad. 'ausiki, ziztatu': *suge batek heldu ziolako moztu zioten hanka.*

heldu 2 iz. 'ausikia, hozkada': *suge pozoitsuen heldu edo hozkadetatik sendatu.*

heldu 3 izond.: *gari helduaren kolorekoa; mutil gazte eta gizon helduak.*

heldualdi

helduaro

heldubada *Zub.* 'beharbada'

helduera *Bizk.*

heldugabe izond.

helduleku

heldutasun

heleniar (herritarra): *Heleniar Errepublika.*

helenismo

helenizatu, **heleniza**, **helenizatzen**. *da/du* ad.

helmen

helmenean: *helmenean egon, jarri.*

helmuga

helsinkiar (herritarra)

heltze

hemen

hemendik aitzina

hemendik hara

hemendik aurrera

hemengo

hementxe

hemeretzi
hemeretzina
hemezortzi
hemezortzina
hemisferio
hemofilia *Med.*
hemoglobina
hemorroide *Med.*
hepatitis *Med.*
heptagono
hera
herabe
herabe izan 1 *da ad.*: ez zara herabe jendartera ilkitzera; herabe zen gauza horietaz mintzatzeko. 2 *du ad.*: herabe du gezurra esatera.
herabez 'lotsaz, ahalkez'
herabearazi, herabearaz, herabearazten. *Ipar. du ad.*
herabeki
herabetasun
herabeti
herabetu, herabe(tu), herabetzen. *da/du ad.*
heraldika
herbal batez ere *Ipar. eta Naf.* 1 'ahula'. 2 'elbarria'
herbaldu, herbal(du), herbaltzen. *da/du ad.*
herbaltasun
herbeheretar (herritarra) *Sin.* [nederlandar](#)
herdoil
herdoildu, herdoil(du), herdoiltzen. *da/du ad.*
herdoildura
herdoilgaitz
herdoilgarri 'herdoiltzen duena'
herdoilkor 'erraz herdoiltzen dena'
herdoiltsu
heredatu, hereda, heredatzen. *Heg. du ad.* 'jarauntsi'
heredero *Zah. h.* [oinordeko](#)
hereje *Heg. h.* [heretiko](#)
heren
herenegun
herensuge
herentzia *Heg.* 'ondoretasuna'
heresia
heretiko iz. eta izond.

herexa *Ipar.* 1 'aztarna': aitzinekoen herexa sailduen jarraikirik. 2 'kaltea': haizeak ez du herexa edo kalte handirik egin.
 herexe* e. [heretiko](#)
herio: herioak eraman zuen.
heriosuhar adlag. 'ahalegin bizian': eta heriosuhar ihesari eman zioten.
heriotza 1: heriotzako orduan. 2: heriotza bat eginda, Ameriketara joan zen.
 heriotze* e. [heriotza](#)
heriozko izlag.
heroi
heroiko
heroína (droga)
heroismo
herori *hi* izord.aren era indartua
herots *Zub.* 'zarata'
herpes *Med.*
herra *Sin.* [gorroto](#)
herratsu
herratu, herra(tu), herratzen. *da ad.* 'bidea galdurik ibili'
herren
herren egin
herrendu, herren(du), herrentzen. *da/du ad.*
herrenka
herrentasun
 herresa* e. [erres](#); [erresa](#)
herresta
herrestan
herrestarazi, herrestaraz, herrestarazten. *du ad.*
herrestari 'herrestan dabilena'
herrestatu, herresta(tu), herrestatzen. *da/du ad.*
herri
herri(-)errepublika: Aljeriako Herri Errepublika Demokratikoa.
herri(-)gizon
herriko etxe
herriko mutil
herri(-)lan
herri(-)zerbitzu
herrialde
herribildu h. [hiribildu](#)
herriburu

herrikide
herrikoi
herrikoitasun
herrikoitu, herrikoi(tu), herrikoitzen. *da/du* ad.
herrimin
herriño *Ipar.*
herriratu, herrira(tu), herriratzten. *da/du* ad.
herritar
herritartasun
herritartu, herritar(tu), herritartzen. *da* ad.
herritasun
herrixka
herrizain
herrizale
herrizaletasun
herrizaletu, herrizale(tu), herrizaletzen. *da/du* ad.
herronka *Ipar.* 'errenkada, ilara'
hershari
 herstu* e. [estu](#)
herstura
hertarazi, hertaraz, hertarazten. *Ipar. du* ad.
hertsatu, hertsu, hertsatzen. *du* ad.
hertsi 1 izond. 'estua': *zentzu hertsian mintzatuz; hitz baten adiera hertsia; jabeari eman beharreko kontu hertsia.*
 hertsi 2* e. [itxi](#), [hetsi](#)
hertsigune
hertsikeria
hertsiki
hertsitasun
hertsitu, hertsi, hertsitzen. *da/du* ad. 'estutu'
hertu, hert, hertzen. *Ipar. da/du* ad.
hertze h. [heste](#)
hesgailu *Ipar.* 'zaurietako lotura'
hesi
hesitu, hesi(tu), hesitzen. *du* ad.
hesola (hesiak egitekoa)
hespil
heste
 heste itsu
 heste lodi
 heste mehar
hestebete
hestegorri

hestu* e. [estu](#)
heterodoxo
heterogeneo
heterosexual
hetika
hetsi, hets, hesten. *Ipar. eta Naf. du* ad. 'itxi'
heu *hi* izord.aren era indartua
heure
heureganatu, heuregana(tu), heureganatzen. *du* ad.
heuretu, heure(tu), heuretzen. *du* ad.
hexaedro
hexagono
hexametro
heze
hezetasun
hezetu, heze(tu), hezetzen. *da/du* ad.
hezi, hez, hezten. *du* ad.
hezibide
heziera
hezigabe izond.
hezigaitz
heziketa
hezitzaile
hezkuntza
hezle
hezueri
hezur
 hezur eta azal (egin, egon, gelditu)
 hezur eta larru (egin, egon, gelditu)
 hezur eta mami
 hezur-huts
hezurdura
hezurtegi
hezurtsu
hezurtu, hezur(tu), hezurtzen. *da/du* ad.
h (hatxe)
hi
hiato
hiazinto *Hyacinthus sp.*
 hibai* e. [ibai](#)
 hibaibide* e. [ibaibide](#)
 hidoi* e. [idoi](#)
hidratatu, hidrata, hidratatzen. *du* ad.
hidratazio
hidrato

hiltzaile

hiltze: *zerri-hiltzea; hiltze on bat eman diezagula.*

hiltzori**himno****hindi** (hizkuntza)**hiperbola****hiperbole****hipnosi****hipnotismo****hipodromo****hipofisi** *Anat.***hipokrisia****hipokrita****hipopotamo** *Fam. Hippopotamidae***hipoteka****hipotekatu**, hipoteka(tu), hipotekatzen. *du ad.***hipotenusa****hipotesi****hira** *Zah.* 'haserrea'**hiraka*** e. [iraka](#)**hire****hireganatu**, hiregana, hireganatzen. *da/du ad.***hiretu**, hire(tu), hiretzen. *du ad.***hiri****hiriarteko****hiribide****hiribildu****hiriburu****hirigintza****hirigune****hiri motu** (hizkuntza)**hiritar****hiritartu**, hiritar(tu), hiritartzen. *da/du ad.***hirizain****hiro** *Zub.* 'zorrea'**hiroarazi**, hiroaraz, hiroarazten. *Zub. du ad.***hirodura** *Zub.***hirotu**, hiro(tu), hirotzen. *da/du ad.***hiru****hiruna****hirunaka****hiruretan hoge** *Ipar.* 'hirurogei'**hirugarren****hirugarrenekorik****hirugarrenge****hirugarrenik**

hirugarrendar 'hirugarren ordena erlijiosoko kidea'

hirugihar *iz.***hiruhortz** *iz.***hiruki** *iz.***hiruko** *iz.***hirukoitz****hirukoiztasun**

hirukoiztu, hirukoitz/hirukoiztu, hirukoizten. *da/du ad.*

hirukote

hirur *Ipar. eta Naf. Zah. h.* [hiru](#)

hirurehun**hirurehungarren**

hirurogei: *hirurogeita lau; hirurogeita batgarren.*

hirurogeina**hirurogeigarren****hirurogeitar** *izond.***hirurren****hirusta** *Trifolium sp.***hirutasun****hiruzpalau**

hisia *Ipar. g.er.* 'gorroto pasakorra': *hisia handitan daude bi auzoak.*

histeria**histeriko****historia****historialari****historiaurre****historiko****historiografia**

histu, hits, histen. *da/du ad.*

histura**hitano****hititera** (hizkuntza)**hits**

hitsarazi, hitsaraz, hitsarazten. *du ad.*

hitz**hitz-aspertu****hitza atxiki****hitza bete****hitza hautsi****hitza jan**

hitzaren jabe egon
hitzari eutsi
hitzean egon
hitz egin
hitz eginarazi
hitz eragin
hitz(-)erdika
hitz eta pitz
hitzetik hortzera
hitzezko
hitz-jario 1 iz.: *ezin atertuzko hitz-jarioa*. 2 izond.: *zaharrago eta hitz-jarioago izaten omen gara*.
hitz(-)mitz
hitz(-)mizti izond.
hitz-motel izond.
hitzaldi
hitzalditxo
hitzarmen
hitzartu, hitzar, hitzartzen. *du* ad.
hitzaurre
hitzaurregile
hitzeko: *hitzeko emakumea da Edurne*.
hitzeman, hitzematzen. *du* ad.
hitzontzi izond.
hitzordu: *Iñakirekin hitzordu bat hartu dugu; badut bihar hitzordu bat Maiterekin*.
hizka
hizka-mizka *Ipar*. 1 adlag. 2 iz.: *hizka-mizka zerbait izan dugu gure artean*.
hizkatu, hizka, hizkatzen. *da* ad. 'eztabaidatu'
hizkera
hizketa
hizketan
hizketakide
hizketaldi
hizketatu, hizketa(tu), hizketatzen. *da* ad: *elkarrekin hizketatu ziren*.
hizki
hizkuntza
hizkuntzalari *Sin.* [linguista](#)
hizkuntzalaritza *Sin.* [linguistika](#)
hizlari
hizpide
hizpidean egon 'arrazoia izan'
hiztegi

hiztegitile
hiztegitintza *Sin.* [lexikografia](#)
hiztun
hobari
hobe izond. (**hobe esan* e. *hobeki esan*)
hobe beharrez
hobe izan, hobe izaten, hobe izango /
hobeko. *da/du* ad.: *hobe dugu isildu lotsagabe gelditu baino*.
hobe ustean
hobe ustez
hobeki adlag.
hobekien
hobekienik
hobeki esan
hobekitu, hobeki(tu), hobekitzen. *Ipar. da/du* ad. 'hobetu'
hobekuntza
hoben
hobendun
hobengabe izond.
hobengabetasun
hoberen
hobeto
hobetsi, hobets, hobesten. *du* ad.
hobetu, hobe(tu), hobetzen. *da/du* ad.
hobi
hobikari *Hizkl.*
hobiratu, hobira(tu), hobiratzen. *du* ad.
hobiratzaille
hodei
hodeiarre *Sin.* [ostarte](#)
hodeitsu
hodeitu, hodei(tu), hodeitzen. *da/du* ad.
hodeitxo
hodi
hoditeria
hoge: *hogeita bost; hogeita batgarren*.
hogeigarren
hogeiren
hogen* e. [hoben](#)
hogerleko* e. [ogerleko](#)
hogoi* e. [hoge](#)
hola 'honela, horrela'
hola-hala

hola-hola
holako
holakatu, holaka, holakatzen. *Ipar. da/du ad.*
holandar (herritarra)
holandes (herritarra)
holatsu 'honelatsu, horrelatsu'
holaxe
holtz 'pareta mehea'
homilia
homogeneo
homologo
homonimo
homosexual
homotezia *Mat.*
hona
hona hemen
honaino
hona non
honantz
honaindi: *mugaz honaindi(an, -ko, -tik, -ra)*
honako: *honako adibide hau jarri zuen.*
honatx 'hona hemen'
hondabide
hondagarri
hondakin
hondamen
hondamendi
hondar 1 1 'harea'. 2 'jaten edo erabiltzen den zerbaitetik gelditzen dena': *eltzeko hondarrak.*
hondar 2 1 *Ipar.* 'hondoa'. 2 *Ipar. eta Naf.* 'azkena': *urtearen hondarrean.*
hondarreko: *hondarreko aldian.*
hondarazi, hondaraz, hondarazten. *du ad.*
hondargabe *Ipar.* izond.: *itsaso hondargabea.*
hondarraldi *Ipar. eta Naf.* 'azkenaldia'
hondartu, hondar(tu), hondartzen. 1 *Ipar. da/du ad.* 'azkendu, ahitu'. 2 *da ad.* 'ontzi bat, hondoa jo duelako gelditu'
hondartza
hondatu, honda, hondatzen. *da/du ad.* 1 'desegin, galdu'. 2 'hondoratu'
hondatzaile
hondeatu, hondea, hondeatzen. *du ad.* 'lurzoruan zangak edo zuloak egin': *nabasaiaz harrotu eta laiaz hondeatu.*

hondo
hondoa jo
hondogabe izond.
hondoratu, hondora, hondoratzen. *da/du ad.*
hondurastar (herritarra)
honela
honelako
honelakoxe
honelatsu
honelaxe
honen: *ez nuen uste honen ergela nintzenik.*
honenbeste
honenbestean: *ehuneko honenbestean erosi dute.*
honenbesteko izlag.
honenbesteraino
beste honenbeste
honenbesteko iz.
honezkero
honiarrar (herritarra)
hontz
hor
horko
hortik
hor-hemen
hor-hemengo
hor-hemenka
hor nonbait
horail
horaildu, horail(du), horailtzen. *da/du ad.*
hordi
hordialdi
hordiarazi, hordiaraz, hordiarazten. *du ad.*
hordigarri izond. eta iz.
hordikeria
hordirik
horditasun
horditu, hordi(tu), horditzen. *da/du ad.*
hori 1: *hori guztia; horiekin guztiekin.*
hori bai
horregatik
hori 2
horikara
horitasun
horitu, hori(tu), horitzen. *da/du ad.*
 horitza* e. [oritz](#)

hostotza**hotel****hots****hots egin****hots eman** 1 'gidatu': *ardiak hots emateko*. 2 'akuilatu'**hotsandiko**: *hotsandiko zeremonia*.**hotsemaile** 'eragilea, gidaria'**hotz** 1 iz. 2 izond.**hotz-hotzean****hotzaldi****hotzarazi**, hotzaraz, hotzarazten. *du* ad.**hotzepel****hotzeri****hotzete****hotzik****hotzikara****hotzil** 'epela baino zerbait hotzagoa'**hotzildu**, hotzil(du), hotziltzen. *da/du* ad.**hozbera****hozberatasun****hozbero** iz. 'tenperatura'**hozgarri** 'hozten duena'**hozi** 'ernamuina'**hozitu**, hozi(tu), hozitzen. *da* ad.**hozka** 1 iz. 2 adlag.**hozka egin****hozkada****hozkailu****hozki****hozkirri** 1 izond. eta iz.**hozkirri** 2 *Bizk.* 'hotzikara'hozpera* e. [hozbera](#)**hozpil****hozpildu**, hozpil(du), hozpiltzen. *da/du* ad.**hoztasun****hozte**: *hozte-prozesua*.**hoztu**, hotz, hozten. *da/du* ad.**humanismo****humanista**humil* e. [umil](#)**hungariar** (herritarra)**hungariera** (hizkuntza)**hunki** 1, hunkitzen. *Ipar. du* ad. h. [hunkitu](#)**hunki** 2 iz. 'ukitua': *Jainkoaren hunki eztiak onera bihurtzen gaitu*.**hunkiarazi**, hunkiaraz, hunkiarazten. *du* ad.**hunkigarri** izond.**hunkitu**, hunki, hunkitzen. *da/du* ad.**huntz** *Hedera sp.***hupa** *Ipar.* 'aupa!'**hupatu**, hupa(tu), hupatzen. *Ipar. du* ad. 'aupatu, gora altxatu'**hur** 1 iz. 'hurritzaren fruitua'**hur** 2 *Bizk.* adlag. 'hurbil, hurran'**hurreean****hurreeko****hurrrera****hurretik****hur-hurreean****hur-hurreeko****hur-hurretik****ezta hurrik eman ere****hura****huraxe****hurbil**: *Ekialde Hurbila***hurbildik****hurbiletik****hurbileko****hurbilagotu**, hurbilago(tu), hurbilagotzen. *da/du* ad.**hurbilarazi**, hurbilaraz, hurbilarazten. *du* ad.**hurbildanik****hurbildu**, hurbil(du), hurbiltzen. *da/du* ad.**hurbilketa****hurbilkor**: *lerro hurbilkorrak*.**hurbiltasun****hurbiltxo****hurko** izond. eta iz.**lagun hurko****hurkotasun****hurran** *Ipar.* 1 'hurbil'. 2 '-tzeko zorian': *hil hurran da; zeren akabatu hurran baita eguna*.**hurraneko****hurrandu**, hurran(du), hurrantzen. *Ipar.* 1. *da/du* ad. 'hurbildu'. 2. *da* ad. 'hiltzorian egon'**hurte** h. [hur](#) 2**hurten****hurten arte****hurrena****hurrenik****hurrenez hurten**

hurrengo
hurrenkera
hurreratu, hurrera(tu), hurreratzen. *da/du* ad.
hurriera (hizkuntza)
hurritz *Corylus avellana*
hurrondo *Corylus avellana*
hurrupe
hurrupea
hurrupeaz, hurrupeaz, hurrupeazten. *dio* ad.
hurrupea, hurrupea(tu), hurrupeazten. *du* ad.
husteria
hustasun
hustu, huts/hustu, husten. *da/du* ad.
hustuezin 'ezin hustuzkoa'
huts 1 iz.
 huts egin
 huts eragin
 hutsa izan: *akats hori, akatsa baldin bada, hutsa da besteen aldean.*
 hutsen
huts 2 izond.
 huts-hutsik
 huts ala kausi
 huts edo bete
huts 3 zenb.: *bost eta huts; huts eta huts.*
hutsal
hutsaldi
hutsalkeria
hutsarazi, hutsaraz, hutsarazten. *du* ad.
hutsarte
hutsegile
hutsegite
hutsezin 'hutsik ezin egin duena'
hutsezintasun
hutsik
hutsune
i "i" letraren izena
 i greko "y" letraren izena
ia
ia-ia
iaio *Gip.* eta *Naf.* (bi silabatan esaten da)
iaiotasun
iaz
ibai: *Ibai Beltza; Ibai Gorria.*
 ibai(-)aho

ibaiadar
ibaibide
ibaiertz
ibaika
ibar
 ibeni* e. [ipini](#)
iberiar iz. eta izond.
iberiera (hizkuntza)
iberiko
ibi
ibiarazi, ibiaraz, ibiarazten. *du* ad.
ibilaldi
ibilarazi, ibilaraz, ibilarazten. *du* ad.
ibilbide
ibilera
ibigailu
ibigailtz: *leku ibigailtza da hau.*
ibili, ibil, ibiltzen. *da/du* ad.: *berriaz ibili behar ez ditugun bideak.*
ibilkari
ibilketa
ibilki
ibiltari
ibiltoki
ibis *Fam. Threskiornicidae*
ibitu, ibi, ibitzen. *da/du* ad.
 idaroki* e. [iradoki](#)
 idarokizun* e. [iradokizun](#)
idatzaldi
idatzarazi, idatzaraz, idatzarazten. *dio* ad.
idatzi, idatz, idazten. *du* ad.
idazgai
idazgela
idazkari
idazkariorde
idazkaritza
idazkera
idazketa
idazki
 idazkintza* e. [idazkuntza](#)
idazkun *Sin.* [inskripzio](#)
idazkuntza
idazlan
idazlari
idazle
idazmahai

idazmakina**idazmen** 'idazteko gaitasuna'**idazpen****idazpuru**idaztaldi* e. [idatzaldi](#)**idaztankera****idazti** h. [liburu](#)**idaztoki**ide* e. [kide](#)**ideal****idealismo****idealista****ideia****identifikatu**, identifika, identifikatzen. *du* ad.**ideografiko****ideograma****ideologia****ideologiko****ideologo****idi****idi(-)begi** *Anacyclus clavatus***idi(-)bihotz** 'tulipa'**idi(-)mihi** *Anchusa azurea***idiki** 'idi-okela'**idisko****idoi** 1 'zingira'. 2 *Ipar*. 'iraina, laidoa'**idoitsu****idoki**, idokitzen. *Ipar*. *du* ad. 1 'atera'. 2 'kendu'**idolatra****idolatria****idolo****idolozale****idor** *Ipar*. eta *Naf*. 'lehorra, agorra'**idorki** adlag.**idoro**, idorotzen. *da/du* ad.**idorraldi****idorrarazi**, idorraraz, idorrarazten. *du* ad.**idorreri****idortasun****idorte** 'agortea'**idortu**, idor(tu), idortzen. *da/du* ad.**idulki****idun** *Bizk*.**iduneko** *Bizk*. iz.**iduri** iz. *Ipar*. eta *Naf*. h. [irudi](#)**iduri izan** *Ipar*. eta *Naf*.: *iduri du eri dela*.**ene iduriko** *Ipar*. eta *Naf*. 'nire ustez'idurimen* e. [irudimen](#)**iel****ieldu**, iel(du), ieltzen. *da* ad.ifernu* e. [infernu](#)**ifrentzu** 'txanpon, oihal, etab.en atzeko aldea'.*Sin*. [iruntzi](#)**ifrentzuz** *Sin*. [iruntzitarra](#)**igali** 'fruitua'**igan**, igaten. *da* ad. *Ipar*. eta *Naf*. 'igo'**igande****igandero****igaraba** *Lutra sp.* eta *Enhydra sp.***igarkizun****igarle****igarmen****igaro**, igarotzen. *da/du* ad.**igaroaldi****igaroarazi**, igaroaraz, igaroarazten. *du* ad.**igarobide****igarokor****igarrarazi**, igarraraz, igarrarazten. *dio* ad.**igarri**, igar, igartzen. *du/dio* ad.igaz* e. [iaz](#)**igboera** (hizkuntza)**igebelar** *Nymphaea sp.***igel** *Fam. Ranidae* eta *Hylidae*igeltsari* e. [igeltsero](#)igeltsaritz* e. [igeltserotza](#)**igeltsero****igeltserotza****igeltsu****igeltsuztatu**, igeltsuzta, igeltsuztatzen. *du* ad.**igeri** adlag. 1: *ibaia igeri zeharkatu*. 2: *airean**igeri gelditzen den ilauna*.**igeri egin****igerian****igeri egon**: *ur gainean igeri dagoen enborra*.**igerialdi****igerika** *batez ere Ipar*. eta *Naf*. 'igerian'**igerikari** *Ipar*. 'igerilaria'**igerikatu**, igerika(tu), igerikatzen. *Ipar*. *da* ad.

'igeri egin'

igeriketa

igerilari
igerileku
igeritako iz.
 igerri* e. [igarri](#)
igita iz. 'igitatzea': *igita lanera joan da.*
igitai
igitaldi
igitari
igitatu, igita(tu), igitatzen. *du* ad.
iglu
igo, igotzen. *da* ad.
igoaldi
igoarazi, igoaraz, igoarazten. *du* ad.
igobide
igoera
igogailu
igokari
igokunde
 igon* e. [igo](#)
 igongailu* e. [igogailu](#)
igorgailu
igorle
igorpen
igorrarazi, igorraraz, igorrarazten. *dio* ad.
igorri, igor, igortzen. *du* ad.
 igortziri* e. [ihurtzuri](#)
igotze
igun 'gabia, mailu handia'
igurain g.er. 'basozaina'
igurikatu, igurika, igurikatzen. *Ipar. du* ad. h.
[iguriki](#)
iguriki, igurikitzen. *Ipar. du* ad. 'itxaron':
zaude ene begira, iguriki nazazu.
igurikimen *Ipar.* 'itxaropena'
igurtzaldi
igurtzarazi, igurtzaraz, igurtzarazten. *dio* ad.
igurtzi, igurtz, igurtzen. *du* ad.
igurtzika
igurzkari *Hizkl.*
 iguzki e. [eguzki](#)
ihabali 'beldurtia'
ihakin *Ipar.* 1 'norbaiten keinuen edo moldeen
 antzeratzea, askotan isekazkoa'. 2 'iseka'. 3
 'keinua'

ihakindatu, ihakinda, ihakindatzen. *Ipar. du*
 ad. 'norbaiten keinuak eta moldeak antzeratu,
 norbaiten ihakina egin'
 ihaloskatu* e. [ihalozkatu](#)
ihalozka *Ipar.*
ihalozkatu, ihalozka(tu), ihalozkatzen. *Ipar.*
da ad. 'iraulkatu'
ihar
ihardesle
ihardespen
ihardetsarazi, ihardetsaraz, ihardetsarazten.
dio ad.
ihardetsi, ihardets, ihardesten. *du* ad.
 iharduera* e. [jarduera](#)
iharduki, iharduki, ihardukitzen. *Ipar. du* ad. 1
 'eztabaidatu'. 2 'mintzatu'. 3 'gogor egin'
 ihardun* e. [jardun](#)
 ihardunaldi* e. [jardunaldi](#)
 ihardunbide* e. [jardunbide](#)
 ihardun erazi* e. [jardunarazi](#)
 ihardungai* e. [jardungai](#)
ihargarri
iharrarazi, iharraraz, iharrarazten. *du* ad.
 iharrausi* e. [inarrosi](#)
 iharrosi* e. [inarrosi](#)
ihartasun
ihartu, ihar(tu), ihartzen. *da/du* ad.
 ihauli* e. [irauli](#)
 ihaurkin* e. [inaurkin](#)
ihaurri 1, ihaur, ihaurtzen. *Ipar. du* ad.
ihaurri 2 *Ipar.* adlag.
ihausi *Ipar.* iz. 'zaunka'
ihausika *Ipar.*
ihauska *Ipar.*
ihauskatu, ihauska(tu), ihauskatzen. *Ipar. da*
 ad.
 ihaute* e. [inaute](#)
 ihauteri* e. [inauteri](#)
 ihaz* e. [iaz](#)
ihes iz.
ihes egin
ihesari eman
ihesari lotu *Ipar. zaio* ad.
ihes eragin
ihes(-)hodi
ihesaldi

ihesarazi, ihesaraz, ihesarazten. *dio* ad. h. [ihesaragin](#)

ihesbide

ihesi 1 adlag.: *etsaiaren ihesi dabilena; ihesi (joan, etorri, etab.) direnak.*

ihesi 2, ihes(i), ihesten. *da* eta *du* ad.

iheska

iheskor

iheslari

ihesleku

ihi *Juncus* sp.

ihintz

ihinztatu, ihinzta, ihinztatzen. *du* ad.

ihizaldi* e. [ehizaldi](#)

ihizi *Ipar.* eta *Naf.* h. [ehiza](#)

ihizketa* e. [ehiza](#)

ihiztoka *Ipar.* 'zingira'

ihiztokatsu *Ipar.*

ihortziri* e. [ihurtzuri](#)

ihurtzuri *Sin.* [inusturi](#)

ijito

ijito(-)sardina *Sprattus sprattus*

ijitokeria

ika-mika iz.

ikara iz.

ikara egin

ikara egon

ikara eman

ikara eragin

ikara ibili

ikaran *Ipar.*

ikaraz

ikaretan

ikaragarri

ikaragarriko *Ipar.*

ikaragarritzko *Heg.*

ikaragarrikeria

ikaraio *Torpedo marmorata*

ikarakor

ikaraldi

ikararazi, ikararaz, ikararazten. *du* ad.

ikarati

ikaratu, ikara(tu), ikaratzen. *da/du* ad.

ikasarazi, ikasaraz, ikasarazten. *dio* ad.

ikasbide

ikasgai

ikasgela

ikasi, ikas, ikasten. *du* ad.

ikasketa

ikaskide

ikaskizun

ikaskuntza

ikasle

ikasliburu

ikasmahai

ikaspén g.er. h. [irakaspen](#)

ikastaldi

ikastaro

ikaste

ikastegi

ikastetxe

ikastola

ikastordu

ikastun

ikasturte

ikatz

ikazketa iz. 'ikatz-garraioa'

ikazketari

ikazkin

ikazkintza

ikaztegi

ikaztobi

ikaztu, ikatz/ikaztu, ikazten. *da/du* ad.

ikergai

ikergaitz

ikergoa* e. [ikerketa](#), [ikertze](#)

ikerka *Ipar.* 'ikertzen'

ikerketa

ikerkuntza

ikerlan

ikerlari h. [ikertzaile](#)

ikerraldi

ikertu, iker, ikertzen. *du* ad.

ikertzaile

ikertze

ikol *Bizk.* izond. 'barne-hutsa'

ikoldu, ikol(du), ikoltzen. *Bizk.* *da/du* ad.

ikoltasun *Bizk.*

ikono

ikonoklasta

ikortzirin 'azaleko baba'

ikosaedro

ikoti *Bizk.* 'jauzia'

ikotika

iktiologia

ikuilu* e. [ukuilu](#)

ikur

ikurrin 'bandera, bereziki Euskal Herrikoa'

ikusarazi, ikusaraz, ikusarazten. *dio* ad.

ikusbera

ikusbide

ikus-entzule

ikus-entzunezko

ikusezin izond. 'ezin ikusizkoa'

ikusezintasun

ikusgai

ikusgailu

ikusgaitasun

ikusgaitz

ikusgarri 1 izond. 2 iz.

ikusgarriro

ikusgune

ikusgura iz. eta izond.

ikusi, ikus, ikusten. *du* ad.

ikusiezin iz. *Sin.* [ezinikusi](#)

ikusi-makusi

ikuska

ikuskari 1 'ikuskizuna'. 2 'ikuskatzailea'

ikuskatu, ikuska(tu), ikuskatzen. *du* ad.

ikuskatzaile

ikusker

ikusketa

ikuskizun

ikuskor* e. [ikusgai](#)

ikusle

ikusliar *Ipar.*

ikusmen

ikusmin

ikusmira

ikusmiran

ikusmiratu, ikusmira(tu), ikusmiratzen. *du* ad.

ikusmolde

ikusnahi iz. eta izond.

ikuspegi

ikuspen

ikuspuntu

ikustaldi

ikustate *Ipar.* 1 'begirunea'. 2 'esker ona'

ikustatu, ikusta, ikustatzen. *du* ad. 'ikuskatu'

ikuste

ikusterrean: *ikusterrean duen haranari begira.*

ikustoki

ikutu* e. [ukitu](#)

ikuzgailu *Sin.* [ikuzmakina](#)

ikuzgarri *Ipar.*

ikuzi, ikuz, ikuzten. *Ipar. da/du* ad. 'urez garbitu'

ikuzle *Ipar.*

ikuzmakina *Sin.* [ikuzgailu](#)

ikuztegi *Ipar.*

ilagin *Ipar.*

ilagintza *Ipar.*

ilaintsa *Zub.* 'mirua'

ilaje

ilar 1 *Pisum sativum*. 2 *Ipar.* eta *Naf.*

'babarruna, indaba'

ilar xabal *Ipar.* eta *Naf.* 'dilista'

ilar xehe *Ipar.* eta *Naf.* *Pisum sativum*

ilar biribil *Ipar.* eta *Naf.* *Pisum sativum*

ilara

ilargi

ilargi-jo izond. 'aldizkako zoroaldiak dituen'

ilargi-aldarte

ilargi berri

ilargi bete

ilargialdi

ilargitar

ilargite

ilaun 1 izond.: *aztarna hutsal eta ilaunak*. 2 iz. 'errautsa': *berehala ikatzak ilaunez estaltzen dira.*

ilaundu, ilaun(du), ilauntzen. *da/du* ad.

ilaur* e. [hilaur](#)

ilaurtu* e. [hilaurtu](#)

ilbehera

ilbeltz *Gip.* eta *Naf.* h. [urtarril](#)

ilberri

ilbete

ildaska

ildaskatu, ildaska(tu), ildaskatzen. *du* ad.

ildo

ildokatu, ildoka(tu), ildokatzen. *du* ad.

ile**ile alde****ile kontra****ile(-)apaindegi****ile-apaintzaile****ile(-)motots**ileapaindegi* e. [ile\(-\)apaindegi](#)ileapaintzaile* e. [ile-apaintzaile](#)**ileberritu**, ileberri(tu), ileberritzen. *da* ad.**iledun****ilegabe** izond.**ileki** *Ipar.* iz.ilendi* e. [ilinti](#)**ileorde**ileti* e. [ilinti](#)**iletsu****ilgora****ilinti****ilki**, ilkitzen, ilkiko. *Batez ere Ipar. da* ad.

'atera, irten'

ilkialdi *Ipar.***ilkiarazi**, ilkiaraz, ilkiarazten. *Ipar. du* ad.**ilkibide** *Ipar.***ilkitze****iloba** 1 'senidearen semea nahiz alaba'. 2

'biloba, semearen edo alabaren semea nahiz alaba'

iloba txiki 'lehengusuaren semea nahiz alaba'**ilobaso** *Ipar. Sin.* [biloba](#)ilor* e. [hilaur](#)**iltzatu**, iltza, iltzatzen. *du* ad.**iltze****iltze-belar** *Caryophyllus aromaticus***iltzegile****iltzeztatu**, iltzeza, iltzeztatzen. *du* ad.**ilun****ilunabar****ilunabartu**, ilunabar(tu), ilunabartzen. *du* ad.

(nor kasurik gabea)

ilunaldi**ilunantz** 'argitasun ahula'**ilunarazi**, ilunaraz, ilunarazten. *du* ad.**ilunarte**ilunbe* e. [ilunpe](#)**ilundegi****ilundu**, ilun(du), iluntzen. *da/du* ad.**ilundura****ilungarri****ilunik** adlag.**ilunkara****ilunkera** *Bizk.* 'ilunabarra, iluntzea'**ilunki** adlag.**ilunkor****ilunpe****ilunpean****ilunpetan****ilunpetsu****iluntasun****iluntze****ilunxko****ilunzale****ilusio****ilustrazio****imajina****imajinatu**, imajina(tu), imajinatzen. *du* ad.

'irudikatu'

imajinazio 'irudimena'**iman****iman(-)harri****imandu**, iman(du), imantzen. *da/du* ad.**imanorratz****imantze****imilaun** *Bizk.***imina** *Bizk.***iminerdi** *Bizk.*imini* e. [ipini](#)**imintzio****imitatu**, imita, imitatzen. *du* ad.**imitazio****immunitate****immunizatu**, immuniza, immunizatzen. *da/du* ad.**immunizazio****imurtxi****imurtxi egin****inar** 1 *Ipar.* 'txinparta, pindarra'. 2 e. [ginarra](#)**inarrosaldi****inarrosarazi**, inarrosaraz, inarrosarazten. *du* ad.**inarrosi**, inarros, inarrosten. *da/du* ad.**inarrosle****inarroste**

inauguratu, inaugura, inauguratzen. *du* ad.

inaugurazio

inaurkin

inaurri* e. [ihaurri](#)

inausaldi

inausarazi, inausaraz, inausarazten. *dio* ad.

inausi, inaus, inausen. *du* ad.

inauskai

inausketa

inaustari

inauste

inaute 'inauteria': *hori astelehen inautez egingo da.*

inauteri

inbasio

inbentario

inbertsio *Mat.*

inbidia batez ere *Herr.*

inbutu *Sin.* [onli](#)

indaba *Bizk.* *Phaseolus vulgaris*

indar

indar egin

indar eman

indarrean: *indarrean dagoen legea;*

indarrean zeuden ohiturak.

indarrez

indarrezko

indarberritu, indarberri(tu), indarberritzen.

da/du ad.

indardun

indargabe izond.

indargabetasun

indargabetu, indargabe(tu), indargabetzen.

da/du ad.: *gaitz luze hark gorputza argaldu eta*

indargabetu zion; gobernuaren dekretu guztiak

indargabetuz.

indargarri

indarka

indarkeria

indarraldi

indarretxe

indartsu

indartu, indar(tu), indartzen. *da/du* ad.

indartze

independentzia

indiano

indiar (herritarra)

Indi gaztaina *Aesculus hippocastanum.* *Sin.*

[itsas gaztaina](#)

indikatibo

indioilar *Meleagris gallopavo*

indioilasko

indioilo

indizio *Heg. Herr.* (gaixoari orratzaz egiten zaiona)

indoeuropar (herritarra)

indoeuropar hizkuntzak

indoeuopera (hizkuntza)

indonesiar (herritarra)

indonesiera (hizkuntza)

indukzio

induljentzia h. [barkamen](#)

induska adlag.

industria

industrial izond.

industrialari

industrializatu, industrializa,

industrializatzen. *da/du* ad.

inertzia

infanteria

infekzio *Med.*

infernu

infernuratu, infernura(tu), infernuratzen.

da/du ad.

infernutar

infinitibo *Gram.*

infinitu

inflazio *Ekon.*

informatika

informatu, informa, informatzen. *da/du* ad.

informatzaile

informazio

infragorri

infusorio

ingeles (hizkuntza)

ingeniari

ingeniaritza

ingira

ingude

inguma 1 'lo dagoenari erasotzen dion iratxoa; amesgaiztoa'. 2 'iratxoa, mamua'. 3 'tximeleta, pinpirina'

ingurabide 'herria inguratzen duen bidea'

inguraldi

ingurarazi, inguraraz, ingurarazten. *du* ad.

inguratu, ingura, inguratzen. 1 *da* ad.

'hurbildu'. 2 *du* ad.: *urak inguratzen dituen lurralde ezkutak*.

inguratzaille

ingurrazti* e. [koaderno](#), [kaier](#)

inguru

inguru-minguru

ingurubira

ingurugiro h. [ingurumen](#)

inguruka

ingurumari: *herriko eta ingurumariko etxeetan*.

ingurumen (bereziki Ekologian): *autobideek kalte handiak egiten dizkiote ingurumenari*.

ingurune

ingurutren* e. [aldiriko tren](#)

ingurutxo

injektore

injekzio

injineru h. [ingeniari](#)

injinerutza h. [ingeniaritza](#)

inkesta 1 'iritzi-bilketa'. 2 *Ipar*. 'auzitegiko ikerketa'

inkestagile

inkoniatu *Ipar*.: *eri inkoniatua*.

inmunitate* e. [immunitate](#)

inoiz

inoiz edo behin

inoiz ere ez

inoizka

inoizko

inola

inola ere ez

inolako

inolaz ere

inon

inondik

inondik ere

inondik inora

inongo: *ez naiz inongoa; ez dugu inongo testutan aurkitu*.

inor

inora

inorako

inortxo

inozente *Herr*. 1 'errugabea'. 2 'tolesgabea'

inozo

inozokeria

inozotasun

inperialismo

inperialista

inperio

inplizitu

inporta izan. *dio/zaio* ad. *Herr*.

inportant h. [garrantzitsu](#)

inportantzia h. [garrantzi](#), [munta](#)

inportatu, inporta, inportatzen. *du* ad.

inportazio

inposatu, inposa, inposatzen. *du* ad.

inposatze

inposizio

inprenta h. [inprimatze](#)

inpresio h. [zirrara](#)

inpresionismo

inpresionista

inprimagailu

inprimaki

inprimarazi, inprimaraz, inprimarazten. *dio* ad.

inprimategi

inprimatu, inprima, inprimatzen. *du* ad.

inprimatzaile

inprimatze 'inprimatzeko teknika'

inprimeria h. [inprimatze](#)

insektizida* e. [intsektizida](#)

insektu* e. [intsektu](#)

inskripzio 1 'izen ematea'. 2 *Sin*. [idazkun](#)

inspektore 1 'poliziaren kargua'. 2 h.

[ikuskatzaile](#)

instalatu, instala, instalatzen. *du* ad.

instalazio

instant* e. [istant](#)

instituto

instituzio h. [erakunde](#)

instrumental

instrumentu 'musika-tresna'

integral *Mat*.

integratu, integra, integratzen. 1. *Mat.* 2. h.

[bertakotu](#), [gizarteratu](#)

integratio 1 *Mat.* 2 h. [bertakotze](#), [gizarteratze](#)

integrismo

integrista

intelektual

intentsitate

intentzio *Herr.*

interes

interesatu, interesa, interesatzen. *da* ad.

interesgarri

interferentzia *Fis.*

interjekzio

internazional h. [nazioarteko](#)

interpretatu, interpreta, interpretatzen. *du* ad.

interpretatzaile

interpretazio

interprete

intsektizida

intsektu

intsektujale

intsentsatu, intsentsa, intsentsatzen. *du* ad.

intsentsu

intsentsu(-)belar *Senecio cruentus*, etab.

intsentsu(-)ontzi

intsulina

intsusa *Sambucus sp.*

intsusa-txori 'txinboa'

intuizio

intxaur

intxaur beltz

intxaur(-)hauskailu

intxaur muskatu

intxaur(-)saltsa

intxaurre *Juglans regia*

intxaurtze 'intxaurrea'

intxixu

intzestu

intziri

intziri egin

intzirika

inude

inurri *Formicidae*

inurritegi

inurritu, inurri(tu), inurritzen. *da* ad.

inusturi *Sin.* [ihurtzuri](#)

inuzente *Herr.*

inuzentekeria *Herr.*

ioi

ionizatu, ioniza, ionizatzen. *da/du* ad.

ionosfera

ipar

ipar-ekialde

ipar(-)haize

ipar-mendebalde

ipar-orratz* e. [iparorratz](#)

ipar-sartalde 'ipar-mendebalde'

ipar-sortalde 'ipar-ekialde'

iparburu

iparralde

iparraldeko

iparraldetar

iparrizar

iparorratz

ipartar

ipi-apa

ipinarazi, ipinaraz, ipinarazten. *dio* ad.

ipini, ipin, ipintzen. *du* ad.

ipotx

ipuin

ipuingile

ipuingintza

ipuinlari

ipurbeltz

ipurdi

ipurdi-has *Ipar.:* *ipurdi-has utzi dute*

Txomin, gehiegizko irabazpideak salatzean.

ipurdiz gora

ipurdiko iz.

ipurkada

ipurmami

ipurtalde izond.

ipurtandi 'ipurdi-handia'

ipurtargi *Lamprys noctiluca*

ipurtarin izond. 'ipurdi-arina'

ipurtats *Putorius putorius*

ipurterre izond.

ipurteste 'ipurdi hestea, heste lodia'

ipurtezur 'ipurdi hezurra'

ipurtondo

ipurtzulo

ipuru 1 *Juniperus communis*

ipuru 2 'alor baten ertza, landu gabe geratzen dena'

ipuruko iz. 'kopetakoa, idi eta behiei, uztartzean, kopetan jartzen zaiena'

ira *Bizk.* 'iratzea'

irabazarazi, irabazaraz, irabazarazten. *dio* ad.

irabazi 1, irabaz, irabazten. *du* ad.

irabazian

irabazi 2 iz.

irabazkin

irabazle

irabazpide

irabaztun

irabiagailu

irabiaketa

irabiatu, irabia, irabiatzen. *da/du* ad.

irabio

irabiur

iradoki, iradokitzen. *du* ad.

iradokizun

iragabide* e. [iraganbide](#)

iragaile

iragaite

iragaitza

iragaitzaz 'bidenabar'

iragan 1, iragaten, iraganen. *da/du* ad.

iragan 2 iz.

iraganaldi

iraganarazi, iraganaraz, iraganarazten. *du* ad.

iraganbide

iragangaitz

iragangaiztasun

iragankor

iragankortasun

iragarki

iragarkizun

iragarle

iragarmen: *batari sendatzeko antzea ematen diozu, besteari iragarmena, beste bati mirari egiteko indarra.*

iragarpen

iragarri, iragar, iragartzen. *du* ad.

iragazgaitz *Sin.* [irazgaitz](#)

iragazgaiztasun *Sin.* [irazgaiztasun](#)

iragazi *Sin.* [irazi](#)

iragazki *Sin.* [irazki 1](#)

iragazkor *Sin.* [irazkor](#)

iragazkortasun *Sin.* [irazkortasun](#)

iragaztegi *Sin.* [iraztegi](#)

irail

irain

irain egin

iraindu, irain(du), iraintzen. *du* ad.

iraingarri

iraitzi, iraitz, iraitzen. *du* ad.

iraitz-aparatu edo [iraitzaparatu](#)

iraizean* e. [iragaitzaz](#)

iraka

irakasbide

irakasgai

irakaskizun

irakaskuntza

irakasle

irakasleria

irakaspen

irakastaldi

irakaste

irakastegi

irakatsi 1 irakats, irakasten. *du* ad.

irakatsi 2

irakiar (herritarra)

irakidura

irakin, irakiten. *du* ad. (*nor* kasurik gabea)

irakinaldi

irakinarazi, irakinaraz, irakinarazten. *du* ad.

irakitan

irakite

irakitu* e. [irakin](#)

irakurgai

irakurgaitz

irakurgarri

irakurgarritasun

irakurgela

irakurketa

irakurkizun

irakurle

irakurlego 1 'irakurletza'. 2* e. [irakurleria](#), [irakurleak](#)

irakurleria

irakurletza

irakurmen 'irakurtzeko gaitasuna'

irakurpen

irakurraldi

irakurrarazi, irakurraraz, irakurrarazten. *dio* ad.

irakurri, irakur, irakurtzen. *du* ad.

irakurterraz**irakurtezin****irakurtze**

iralki* e. [eralki](#)

irandar (herritarra)

irarketa**irarkola****irarlan****irarle**

irarri, irar, irartzen. *du* ad.: *igeltsu etabarretan irarritako lerroak*.

irasagar

irasagarrondo *Cydonia oblonga*

irastor 'lapa-belarra'

irato, iratotzen. *du* ad. 'itoarazi'

iratzeki* e. [eratziki](#)

iratz

iratzori 'buztanzuria'

iratzargailu**iratzargarri**

iratzarrarazi, iratzarraraz, iratzarrarazten. *du* ad.

iratzarri, iratzar, iratzartzen. 1. *da/du* ad.

'iratzartu': *oso goiz iratzarri naiz gaur*; *garaiz iratzarri dugu haurra*. 2 izond.: *gazte batzuk beste batzuk baino iratzarriagoak dira*.

iratzartu, iratzar, iratzartzen. *da/du* ad.: *lotatik iratzartu zenean*; *telefono-hotsak iratzartu zuen*.

iratzartzaile

iratze *Filicopsida*

iratze ar**iratze eme**

iratzeketa iz. 1 'iratze-bilketa'. 2 'iratze-pila'

iraulaldi

iraularazi, iraularaz, iraularazten. *du* ad.

irauli, iraul, iraultzen. *da/du* ad.

iraulka

iraulkatu, iraulka(tu), iraulkatzen. *da/du* ad.

iraulketa**iraultza****iraultzaile****iraultze**

iraun, irauten. *du* ad.

iraunaldi

iraunarazi, iraunaraz, iraunarazten. *dio* ad.

iraunarazle**iraungarri**

iraungi, iraungitzen. *da/du* ad. *Jas.* 'itzali; ahitu'

iraungiarazi, iraungiaraz, iraungiarazten. *du* ad.

iraungidura**iraungigaitz****iraungikor****iraungitzaile****iraunkor****iraunkortasun****iraupen**

irausi adlag. 'ahardia arreske'

iraute

irazeki, irazekitzen. *du* ad. *Jas.* 'piztu'

irazgaitz *Sin.* [iragazgaitz](#)

irazgaiztasun *Sin.* [iragazgaiztasun](#)

irazi, iraz, irazten. *du* ad. *Sin.* [iragazi](#)

irazki 1 *Sin.* [iragazki](#)

irazki 2 'hari-multzoa'

irazkitu, irazki(tu), irazkitzen. *du* ad.

irazkor *Sin.* [iragazkor](#)

irazkortasun *Sin.* [iragazkortasun](#)

iraztegi *Sin.* [iragaztegi](#)

iraztor 'iratze saila'

ireki, irekitzen. *da/du* ad.

irekialdi

irekiarazi, irekiaraz, irekiarazten. *du* ad.

irekidura**irekigune****irekitasun**

iren izond.

irendu, iren(du), irentzen. *du* ad.

irensle

irentsarazi, irentsaraz, irentsarazten. *dio* ad.

irentsi, irents, irensten. *du* ad.

iretargi *Bizk.* 'ilargia'

iretsi* *Ipar.* e. [irentsi](#)

iri *Ipar.* 'ingurua': *eguerdi iria*.

irian**irin**

irindu, irin(du), irintzen. *da/du* ad.
irineztatu, irinezta, irineztatzen. *du* ad.
iringile
irintsu
iris *Anat.*
irispide: *irispidean* (izan, jarri...
iritzi, iritsi, iristen. *da/du* ad.
iritzi 1, iritz(i), irizten. *dio* ad.
iritzi 2 iz.
iritzira
irizkide
irizpen
irizpide
irla *Ipar. h. uharte*
irlandar (herritarra) *Sin. eiretar*
irmo
irmoki
irmotasun
irmotu, irmo(tu), irmotzen. *da/du* ad.
ironia
irozgarri iz. 'euskarria, indargarria'
irozkai iz. 'euskarria'
irozo, irozotzen. *du* ad. 'eutsi, jasan'
irozoarazi, irozoaraz, irozoarazten. *dio* ad.
irrada *Sin. erradiazio*
irrati
irratsaio
irrazional
irri
irri(-)antzerki
irri(-)belar *Ranunculus sceleratus*
irri egin
irri eragin
irri-karkaila
irribarre
irribarre egin
irribarrez
irribarreka
irribarretsu
irribera *Sin. irrikor*
irrigarri
irrika 1 iz.
irrikan
irrikaz
irrika 2 adlag.
irrikatu, irrika(tu), irrikatzen. *du* ad.

irrikor *Sin. irribera*
irrimarra *Sin. karikatura*
irrintzi
irrintzi egin
irrintzika
irrintzilari
irriño *Ipar. Sin. irribarre*
irris *Sin. arroz*
irrisku* *Ipar. e. arrisku*
irrist
irrist egin
irrista iz.
irristada iz.
irristagarri
irristailu
irristakor
irristalari
irristaldi
irristarazi, irristaraz, irristarazten. *du* ad.
irristatu, irrista, irristatzen. *da* ad.
irrits 'grina bizia'
irritsu 1 izond. 'irriz dagoena'
irritsu 2 izond. 'irritsez betea'
irriz
irrizko
irrizale
irteera
irten, irteten. *da* ad.
irtenaldi
irtenarazi, irtenaraz, irtenarazten. *du* ad.
irtenbide
irtengune
irudi
irudia egin *Sin. itxura egin*
irudiz
irudizko: *irudizko munduak.*
irudialdatu, irudialda, irudialdatzen. *da/du* ad.
irudiarazi, irudiaraz, irudiarazten. *du* ad.:
irudiarazi zieten haien alde zeudela.
irudidun
irudigile
irudigintza
irudikatu, irudika, irudikatzen. *du* ad.
irudikeria
irudiko 1: *bere irudiko egin zuen gizona. 2: gehienen irudiko ('gehienen ustez').*

irudikor**irudikortasun****irudikortu**, irudikor(tu), irudikortzen. *da/du* ad.**irudimen****irudimentsu****irudipen****iruditu**, irudi(tu), iruditzen. *zaio* ad.**irudiztatu**, irudizta, irudiztatzen. *du* ad. 'irudiz hornitu'**irule****irun**, iruten. *du* ad.**irunaldi****irundegi****iruntz** *Bizk.* h. [ihintz](#)**iruntzi** *Sin.* [ifrentzu](#)**iruntzitara** *Sin.* [ifrentzuz](#): *iruntzitara jantzia duzu elastikoa.***iruzkin****iruzkina egin**: *testu horri iruzkina egin diot.***iruzkindu**, iruzkin(du), iruzkintzen. *du* ad.**iruzkingile** 'testu-iruzkinak egiten dituen'**iruzur****iruzur egin****iruzurgile****iruzurkeria****iruzurti****isats****isatsdun****isatsgabe** izond.**iseka****iseka egin****isekari****isekatu**, iseka(tu), isekatzen. *du* ad.**isil****isil-gorde****isil-gordeka****isil-hizketa****isil-isila** *Ipar.***isil-isilik****isil-misil****isil-misilean****isil-misilka****isil-poltsa****isilaldi****isilarazi**, isilaraz, isilarazten. *du* ad.**isildu**, isil(du), isiltzen. *da/du* ad.**isilean****isileko****isilik****isilka****isilkako****isilpe****isilpeko** izlag. eta iz.**isiltasun****isilune****isiotu**, isio, isiotzen. *Batez ere Bizk.* *du* ad. '(argia, sua) piztu'**isipu****isipu(-)belar** *Hyssopus officinalis***isipula** *Herr.***iskanbila****iskanbilatsu****iskilinba****iskilu****iskiludun****isla 1** h. [uharte](#)**isla 2** iz.: *mendien isla uretan.***islara**: *Jainkoaren edertasuna islara ikusten dugu.*islada* e. [isla 2](#)isladata* e. [islatu](#)**islamabadar** (herritarra)**islamiar** (herritarra): *Irango Errepublika Islamiarra.***islandiar** (herritarra)**islandiera** (hizkuntza)**islapen****islatu**, isla(tu), islatzen. *da/du* ad.**islatze****iso** interj. (agindu-hitza)**isobara****isoglosa****isolagailu** *Fis.***isolamendu** *Fis.***isolatu**, isola, isolatzen. *du* ad. *Fis.* (beste arloetan hobestekoak dira *bakartu*, *bakandu*)**isolatzaile** *Fis.***isomero** *Kim.***isomorfismo****isomorfo****isoszele**

ispilu**israeldar** (herritarra)**istant**istibor* e. [istribor](#)**istil****istiltsu****istilu****istinga****istingadi****istingor** *Gallinago gallinago***istorio****istribor****istripu****isun****isuna ezarri****isuraldatu**, isuralda, isuraldatzen. *du ad.: odol kutsatua isuraldatu diote.***isuraldatze****isurarazi**, isuraraz, isurarazten. *du ad.***isurbera****isurbide****isuri 1**, isur, isurtzen. *da/du ad.***isuri 2** iz.**isurialde****isurkari** *Sin.* [likido](#)**isurketa****isurki** iz.**isurkor****isurle**: gizon gaizto odol-isurlea.**isurpen****isurtze****isuski** *Bizk.* 'erratza'itaizur* e. [itaxur](#), [itogin](#)**italiar** (herritarra)**italiera** (hizkuntza)itatxur* e. [itaxur](#), [itogin](#)**itaun****itaundu**, itaun(du), itauntzen. *du ad.***itaunka****itaunketa****itaurleri** *Bizk.* 'itaurrekoa'**itaurrean** adlag.**itaurreko** iz.**itaxur** *Ipar. eta Naf. Sin.* [itogin](#)**itegi** 'ukuilua, korta'**iteuli** *Tabanus bovinus***ito**, itotzen. *da/du ad.***itoaldi****itoarazi**, itoaraz, itoarazten. *du ad.***itobehar** iz.**itogarri****itogin** *Bizk. Sin.* [itaxur](#)itoiti* e. [itaxur](#), [itogin](#)**itoka** adlag.**ito-itoka****itokarrean** adlag.**itolarri** iz.**itomen**itote* e. [itaxur](#), [itogin](#)**itsasadar****itsas aingira** *Conger conger***itsasalde****itsasaldi**itsasandi* e. [itsas handi](#)**itsasargi****itsas arrano** *Haliaeetus albicilla***itsasarte****itsasbazter****itsasbehera****itsasbide**itsasegi* e. [itsas hegi](#)**itsasertz****itsas gaztaina** *Aesculus hippocastanum. Sin.*[Indi gaztaina](#)**itsasgizon****itsasgora****itsas handi****itsas hegi****itsasikara****itsas izar** *Asteroidea***itsas kabra** *Scorpaena scrofa***itsasketa**: itsasketan ohituak diren gizonak.*Sin.* [nabigazio](#)**itsaski 1** 'sagailoa, itsaso nahasia'**itsaski 2** (jatekoa)**itsaskirri****itsaskor**itsas korronte* e. [itsaslaster](#)**itsaslabar****itsaslamina****itsaslapur****itsaslapurreta**

itsaslaster**itsas lehoi** *Otaria sp.* eta *Zalophus sp.***itsas lore** *Coelenterata***itsasmutil****itsaso:** *Galileako Itsasoa* edo *Kinneret aintzira*.**itsasontzi****itsasontziratu**, itsasontzira, itsasontziratzen. *da/du* ad.**itsasoratu**, itsasora(tu), itsasoratzen. *da/du* ad.**itsasorratz****itsas otso** *Phoca vitulina***itsasozain****itsaspe****itsaspekari****itsaspeko****itsasperatu**, itsaspera(tu), itsasperatzen. *da/du* ad.**itsastar****itsas triku** *Echinoidea***itsasturi** *Ipar*. 'marinela'**itsas txakur** *Fam. Phocidae*. *Sin.* [foka](#)itsasuntzi* e. [itsasontzi](#)**itsas zabal**itsas-zain* e. [itsasozain](#)**itsas zaldi** *Hippocampus sp.***itsatsarazi**, itsatsaraz, itsatsarazten. *dio* ad.**itsatsi**, itsats, itsasten. *Batez ere zaio* ad.**itsu****itsu-itsuan****itsu-gidari** *Ipar*. 'itsuaurrekoa'**itsura** adlag.: *itsura jarraiki zitzaion jakin gabe nora*.**itsuaurreko** iz.**itsugarri** izond.**itsuka****itsukeria****itsuki** adlag.**itsulapiko** *Sin.* [eltzeitsu](#)**itsumandoka****itsumen****itsumustu** iz. 'ustekabea'**itsumustuan****itsumustuka****itsumutil****itsurik****itsusarazi**, itsusaraz, itsusarazten. *du* ad.**itsusgarri** izond.**itsusi****itsuskeria****itsuski** adlag.**itsustasun****itsustu**, itsus, itsusten. *da/du* ad.**itsutasun****itsutu**, itsu(tu), itsutzen. *da/du* ad.**itsutuki****itun 1** iz.**itun 2** izond. *Jas.* 'tristea, goibela'**itundu 1**, itun(du), ituntzen. *da/du* ad. 'ituna egin, hitzartu'**itundu 2**, itun(du), ituntzen. *da/du* ad. 'tristetu, goibeldu'**ituntasun****iturbegi****iturburu****iturgin****iturgintza****iturri****iturri(-)belar** *Nasturtium officinale***itxarobide****itxaro izan** *du* ad. 1: *oneratuko dela itxaro dut*. 2: *itxaro zuten Jesu Kristoren etorrera*.**itxaron**, itxaroten, itxarongo. 1 *dio* ad. (objektu biziduna denean): *Mireni itxaron diogu luzaz*. 2 *du* ad.: *itxaroten dut hilen piztuera*.**itxaronaldi****itxaronarazi**, itxaronaraz, itxaronarazten. *dio* ad.**itxarongela****itxaropen****itxaropentsu****itxi**, ixten. *da/du* ad.**itxialdi****itxiarazi**, itxiaraz, itxiarazten. *du* ad.**itxiera****itxigailu****itxindi** *Ipar*. 'ilintia'**itxitura** 'eremu itxia; eremua ixten duen hesia'**itxoin**, itxoiten. *dio* ad. h. [itxaron](#)**itxulastu**, itxulas, itxulasten. *du* ad. 'irabiatu, nahasi'

itxura**itxura(k)** egin**itxura** denez**itxuragabe****itxuragabeko****itxuragabekeria****itxuragabeki** izond.**itxuragabetu**, itxuragabe(tu), itxuragabetzen.
*du ad.***itxurakeria****itxurako**: *arrautza-itxurako perretxikoa, tonto-itxurako pertsona.***itxuraldaketa****itxuraldatu**, itxuralda, itxuraldatzen. *da/du ad.***itxuraldatze****itxuran**: *jaitsi zen zerutik uso baten itxuran; itxuran bizi da.***itxurapen****itxurati****itxuratu**, itxura(tu), itxuratzen. *da/du ad.***itxuratxarki****itxuratxartu**, itxuratxar(tu), itxuratxartzen.
*da/du ad.***itxuraz**: *gauzak itxuraz egin; itxuraz, oso pozik daude.***itxurazale****itxurazalekeria****itxurazko** 1 'egiazkoa ez dena': *itxurazko damua.* 2 'itxura onekoa': *emakume itxurazko eta maitagarria.***itxuroso** *Herr.* 'itxura onekoa; behar den bezalakoa'**itzain****itzaingo** *Ipar.***itzaintza****itzal****itzalaldi****itzalarazi**, itzalaraz, itzalarazten. *du ad.***itzalezin****itzalezatu**, itzalezta, itzaleztatzen. *du ad.***itzalgaitz****itzalgaizka** *Liter.***itzalgarri** izond.**itzalgune****itzali**, itzal(i), itzaltzen. *da/du ad.***itzalkor****itzalpe****itzalpetu**, itzalpe(tu), itzalpetzen. *du ad.***itzaltasun****itzaltsu****itzarri 1**, itzar, itzartzen. *da ad.***itzarri 2** izond.**itzarrik** *Bizk.***itzartu**, itzar, itzartzen. *da ad.*itzatu* e. [iltzatu](#)**itze** *Ipar.* eta *Naf.* h. [iltze](#)**itzel** izond. 'ikaragarria, oso handia'**itzelezko****itzulaldi****itzul-amilka****itzularazi**, itzularaz, itzularazten. *du ad.:*
*etxera itzularazi du; testua frantsesera itzularazi digute.***itzulbide****itzulbira****itzulera****itzulerraz****itzulezin****itzulgai****itzuli 1**, itzul, itzultzen. 1 *da ad.* 2 *du ad.***itzuli 2** iz.**itzulika****itzulikatu**, itzulika(tu), itzulikatzen. *da/du ad.*
'irauli, biratu'**itzuli-mitzuli****itzulinguru****itzulipurdi****itzulipurdika****itzulketa****itzul-lan****itzulpen****itzultzaile****itzultze****itzurarazi**, itzuraraz, itzurarazten. *du ad.***itzurbide****itzuri**, itzur, itzurtzen. *da/zaio ad.***itzuri ibili****itzuri joan****itzurkor****ixa** "x" letraren izena**ixi** *Bizk.* 'ixo'**ixo**

ixtante* e. [istant](#)

ixtil* e. [istil](#)

izadi

izaera

izai h. [izei](#)

izain *Hirudo medicinalis*

izakera* e. [izaera](#)

izaki

izan 1, izaten. *da/du* ad.

izan ere lok.

izan ezik 'salbu': *denak joan ziren, ama izan ezik.*

izan 2 iz.: *izena eta izana.*

izanarazi, izanaraz, izanarazten. *du* ad.

izandun izond. 'aberatsa'

izar

izar(-)belar *Stellaria holostea*

izar egon: *zerua izar dago.*

izar(-)laine Sin. [nebulosa](#)

izar(-)multzo Sin. [konstelazio](#)

izara Sin. [maindire](#), [mihise](#)

izari 'neurria, tamaina'

izarigabe izond.

izarniarazi, izarniaraz, izarniarazten. *Ipar. du* ad. 'distirarazi'

izarniatu, izarnia, izarniatzen. *Ipar. du* ad. 'distiratu'

izarño

izarratu, izarra, izarratzen. *da* ad.: *zeru izarratua.*

izartegi

izartsu

izartu 1, izar(tu), izartzen. *du* ad. 'neurtu'

izartu 2, izar(tu), izartzen. *da* ad. 'izarrez bete'

izartxo

izatasun

izate

izatedun

izatekide

izatez

izeba

izei *Abies sp.* eta *Pseudotsuga sp.* eta *Picea sp.*

izeki, izekitzen. *da/du* ad. 'su hartu, sua piztu'

izeko Bizk. 'izeba'

izen 1: *Xabier du izena. 2: haren izen ona zikindu.*

-ren izenean

izenburu

izendapen

izendatu, izenda, izendatzen. *du* ad.:

Euskaltzaindiak horretarako izendatu naudelako; ez dugu izendatuko nor den; euskaldunok "euli" izendatzen dugun intsektua; langileen soldataren neurria izendatzeko; egun izendatua.

izendatuki adlag.

izendatzaile

izendatze

izendegi

izendun

izengabe izond.

izengabeko

izengoiti

izenkide

izenlagun Gram.

izenondo Gram.

izenordain Gram.: *pertsona izenordainak.*

izenorde 1 'ezizena'. 2* e. [izenordain](#)

izenpe

izenpearazi, izenpearaz, izenpearazten. *dio* ad.

izenpetu, izenpe(tu), izenpetzen. *du* ad.

izenpetzaile

izerbera

izerdi

izerdi(-)zapi: *aurpegia izerdi-zapi batekin estali zioten hilotzari.*

izerdi(-)guruin

izerditan

izerdi(-)bitsetan Bizk.

izerdi(-)lapetan Bizk.

izerdi(-)patsetan

izerdi(-)uharretan Bizk.

izerdialdi

izerdiarazi, izerdiaraz, izerdiarazten. *du* ad.

izerdikor

izerditsu

izerditu, izerdi(tu), izerditzen. *da* ad.

izerkari: *aurpegia izerkari batez estalita ehortzi zuten.*

izi *Ipar.* eta *Naf.* h. [izu](#)

izialdura *Ipar.* 'izua'

izipera *Ipar.* 'izutia'

izkilu* e. [iskilu](#)

izkina

izkira *Subord. Natantia*

izkiriatsu, izkiria, izkiriutzen. *Ipar. du* ad.

'idatzi'

izkirimiri

izkribu

izkribuz

izkribuzko

izkutu* e. [ezkutu](#)

izokin *Salmo sp.*

izorra *Zah.* izond. 'haurduna'

izorra izan, egon, Zah. 'haurdun izan'

izorratu, izorra, izorratzen. 1 *da* ad. *Zah.*

'haurdun gertatu'. 2 *da/du* ad. *Arrunk.* 'kalte egin, hondatu'

izotz *Sin.* [horma](#), [lei](#)

izotza egin

izotzaldi

izotzil *Naf. h.* [urtarri](#)

izozkailu

izozki

izozki(-)denda

izozkigile

izozkitegi

izozmendi: *izozmendi batek hondoratu zuen Titanic itsasontzia.*

izozte

izoztegi

izoztu, izotz/izoztu, izozten. *da/du* ad. *Sin.*

[hormatu](#), [leitu](#)

izpar *g.er. h.* [albiste](#), [berri](#)

izparringi *g.er. h.* [egunkari](#)

izpi

izpirik

izpika 1 adlag. 'zatika'

izpika 2 iz. 'izpi txikia'

izpil

izpildun

izpiliku *Lavandula officinalis*

izpiltsu

izpiño

izpiritu *Ipar. edo Jas. h.* [espiritu](#)

izpitsu

izpitxo

iztai 'izterra eta sabela elkartzen diren (sakon)gunea'

iztarte 'hankarte'

izter

izter-lehengusu

izterbegi *Batez ere Zub.* 'etsai pertsonala'

iztupa

izu

izu-laborri

izualdi

izuarazi, izuaraz, izuarazten. *du* ad.

izugarri izond. eta iz.

izugarrizko

izugarrikeria

izukaitz

izukari

izukor

izur iz.

izurde *Delphinus delphis*

izurri

izurrite

izurritsu

izurritu, izurri(tu), izurritzen. *da/du* ad.

izurtsu *Sin.* [zimurtsu](#)

izurtu, izur(tu), izurtzen. *du* ad.

izutasun

izuti

izutu, izu(tu), izutzen. *da/du* ad.

izutzaile

ja *Ipar.* eta *Naf.* 'dagoeneko; ordurako'

jabal *Ipar.*

jabalaldi *Ipar.*

jabalarazi, jabalaraz, jabalarazten. *Ipar. du* ad.

jabaldu, jabal(du), jabaltzen. *Ipar. da/du* ad.

jabaldura *Ipar.*

jabalgarri *Ipar.*

jabaltasun *Ipar.*

jabe

jaun eta jabe

jabe egin

jabedun

jabegabe izond.

jabegai

jabegaitasun

jabego *Sin.* [jabetasun](#), [jabetza](#)

jabekide
jabekidetasun
jabekuntza
jabetasun *Sin.* [jabego](#), [jabetza](#)
jabetu, jabe(tu), jabetzen. *da* ad.
jabetza *Sin.* [jabego](#), [jabetasun](#)
jada 'jadanik'
jadanik
jadetsi, jadets, jadesten. *Bizk. du* ad. 'erdietsi, lortu'
jagi, jagiten. *Bizk. da* ad. 'jaiki'
jagoitik *Ipar. Zah.* 'aurrerantzean, gaurdanik'
jagole
jagon, jagoten. *Bizk. du* ad.
jaguar *Panthera (jaguarus) onca*
jai (instrumentalean *jaiez*)
jai egin
jai eman
jai hartu
jaialdi
jaidura 'joera'
jaiegun
jaiera
jaiero
jaiki, jaikitzen. *da* ad.
jaikialdi
jaikiarazi, jaikiaraz, jaikiarazten. *du* ad.
jaikiera
jainko
Jainkoarren interj.
jainkogabe izond.
jainkosa
jainkotasun
jainkotiar
jainkotu, jainko(tu), jainkotzen. *da/du* ad.
jainkozale
jainkozaletasun
jainkozko
jaio, jaiotzen. *da* ad.
jaioarazi, jaioaraz, jaioarazten. *du* ad.
jaioberri
jaioberritu, jaioberri(tu), jaioberritzen. *da* ad.
jaioera 'jaiotza'
jaioleku
jaiotegun
jaioterri

jaiotetxe
jaiotordu
jaiotza
jaiotze *Ipar. eta Naf. h.* [jaiotza](#)
jaiotzez
jaitsaldi
jaitsarazi, jaitsaraz, jaitsarazten. *du* ad.
jaitsi, jaits, jaisten. *da/du* ad.
jaitsiera
jaka
jakartar (herritarra)
jaki
jakile
jakin, jakiten. *du* ad.
jakina: *beste asko ere, jakina, mintzatuak dira auzi horrezaz.*
jakinaren gainean
jakinean
jakinarazi, jakinaraz, jakinarazten. *dio* ad.
jakinarazpen
jakinbide
jakinduria
jakingai
jakingarri
jakingura iz. eta izond.
jakin-min
jakin-nahi iz. eta izond.
jakintasun
jakintsu
jakintza
jakitate
jakite
jakitun
jakitun egin
jakitun egon
jakitun ipini
jakituria *batez ere Bizk.*
jakobino
jale
jalgi, jalgitzen. *Ipar. da* ad. 'atera, irten'
jalgialdi
jalgiarazi, jalgiaraz, jalgiarazten. *Ipar. du* ad.
jalgitze
jalki, jalkitzen. *da* ad. 'isurkari batean dilindan dauden zatikiak hondoratu'
jalkin

jamaikar (herritarra)
jamusukroar (herritarra)
jan 1, jaten. *du* ad.
 jan-arin(ean)
 jan berri
 jan-txakur
 jan-urri
 jan-zahar
jan 2 iz.
janaldi
janarazi, janaraz, janarazten. *dio* ad.
janari
 janari(-)denda
janaritegi 'janariak gordetzeko tokia'
janaritu, janari(tu), janaritzen. *du* ad.: *zeure herria aingeruen ogiaz janaritu zenuen.*
janbo
 jandarma* e. [jendarme](#)
jangai iz. 'janaria, jatekoa'
jangaitz
jangale
jangarri iz. 'janaria, jatekoa'
jangartxu izond.
jangela
jangura iz.
janiza *Ipar.* 'gose handia; grina makurra'
jankatu, janka, jankatzen. *Ipar. du* ad.
 'hortzikatu'
janleku
jansenismo
jansenista
jantegi
jantoki
jantxakur
jantzarazi, jantzaraz, jantzarazten. *du* ad.
jantzi 1, jantz, jantzten. *da/du* ad.
jantzi 2 iz.
jantzigintza
janzkera
janzki
janzteko iz.
japoniar (herritarra)
japoniera (hizkuntza)
jaramon
 jaramon egin *dio* ad.
jaraunsle

jarauntsi, jaraunts, jaraunsten. *du* ad.
 jardin* e. [lorategi](#)
jarduera
jardun 1, jarduten. *da/du* ad.: *lanean jardun da / du egun osoa.*
jardun 2 iz. 'hizketa, solasa'
jardunaldi
jardunarazi, jardunaraz, jardunarazten. *du* ad.
jardunbide
jardungai
jare izond.
jaregin, jaregiten. *dio* ad. (*nor kasurik gabea*)
 'askatu, libratu': *neuk esatean, jaregin usoei.*
jargia batez ere Zub. 'jarlekua'
jargoi 'tronua'
jariagai
jariakin
jariarazi, jariaraz, jariarazten. *dio* ad.
jariatu, jaria, jariatzen. 1 *zaio* ad.: *ur bizizko ibaiak jariatuko zaizkio sabeletik.* 2 *du* ad.
Biol.: *malko-guruinek malkoak jariatzen dituzte.*
jario 1, jarioko. *zaio* ad.
 galtza-jario
 gezur-jario
 hitz-jario
 jarioan
jario 2 iz.
jarioka
jarki, jarkitzen. *zaio* ad.
jarleku
jarrai 1 adlag.: *norbaiti / norbaiten jarrai ibili.*
 jarrai 2* izond. gisa e. [jarraitu](#), [jarraiki](#):
 **hezkuntza jarraia e. hezkuntza jarraitua / jarraikia.*
jarraian: *elkarren jarraian zetozen.*
jarraiarazi, jarraiaraz, jarraiarazten. *dio* ad.
jarraibide
jarraika
jarraiki 1, jarraikitzen. *da/zaio* ad.
jarraiki 2 izond.: *lan jarraikia.*
jarraikitasun *Ipar.*
jarraikitzaile
jarraipen

jarraitu 1, jarrai(tu), jarraitzen. *du/dio* ad.:
lanean jarraitu du; Jesusi jarraitu dio.
jarraitu 2 izond.: *errotaren hots jarraitua.*
jarraituki adlag.
jarraitutasun 'jarraitua denaren nolakotasuna'
jarraitzaile
jarrarazi, jarraraz, jarrarazten. *du* ad.
jarrera
jarri, jar, jartzen. *da/du* ad.
jarrialdi
jartoki h. [jarleku](#)
jartzaile
jas Bizk. iz.: *dantzan jasa dauka horrek.*
jaseko: *jaseko mutila.*
jasa iz.: *kanpoan jasa itsua ari du,*
kazkabarrak gogor astintzen ditu artaburuak.
jasaille
jasan, jasaten. *du* ad.
jasanarazi, jasanaraz, jasanarazten. *dio* ad.
jasanezin
jasangaitz
jasangarri
jasankor
jasankortasun
jasmin *Jasminum* sp.
jaso, jasotzen. *du* ad.
jasoaldi
jasoarazi, jasoaraz, jasoarazten. *dio* ad.
Jasokunde
jasotasun
jasotzaile
jasotze
jaspe
jateko iz.
jaten iz. (batez ere abereena)
jatetxe
jator
jatordu
jatorkeria
jatorki adlag.
jatorri
jatorriz
jatorrizko
jatortasun
jats *Ipar.* 'erratza'
jatsi* e. [jaitsi](#)

jatun
jaugin *Ipar.* 'joera'
jaulki, jaulkitzen. 1 *zaio* eta *du* ad. '(ahotik)
 irten, (ahotik) bota'. 2 *du* ad. *Finantz.*: *eusko*
bonoak jaulki.
jaulkiarazi, jaulkiaraz, jaulkiarazten. *dio* ad.
jaulkipen *Finantz.*
jaulkitze
jaun
jaun eta jabe
Jauna hartu
jaunartzaile
jaunartze
jaundetar (herritarra)
jaundu, jaun(du), jauntzen. *da/du* ad.
jauneria *Ipar.*
jaungoiko h. [jainko](#)
jauntasun
jauntxo
jauntxokeria
jauntzi, jauntz, jaunzten. *Ipar.* h. [jantzi](#)
jaunxkila
jauregi
jauregitar
jaurerri
jauretsi, jaurets, jauresten. *du* ad.
jauretxe
jaurgo
jaurilaritza (Euskal Autonomia Erkidegoko
 gobernua izendatzeko)
jaurti, jaurtitzen. *du* ad.
jaurtiarazi, jaurtiaraz, jaurtiarazten. *dio* ad.
jaurtigai
jaurtigailu
jaurtika
jaurtiketa
jaurtiki, jaurtikitzen. *du* ad. h. [jaurti](#)
 jaurtikigai* e. [jaurtigai](#)
jaurtitzaile
jausarazi, jausaraz, jausarazten. *du* ad.
jausi, jaus, jausten. *Batez ere Bizk. da* ad.
jausitasun
jauskor
jauspen *Ipar.* 1 'jaustea'. 2 'begirunea'
jautsapen *Jas.*: *Erromako inperioaren*
jautsapena.

jautsi, jauts, jausten. *Lap.* eta *Naf.* h. [jautsi](#)

jauzarazi, jauzaraz, jauzarazten. *du* ad.

jauzi 1, jauz, jauzten. *da* ad.

jauzi 2 iz.

jauzi egin

jauzi eragin

jauzian

jauzika

jauzilari: *lasterkari eta jauzilari txapeldunak.*

jauzkari: *orein jauzkaria.*

jauzte

jauzteka adlag. 'jauzika'

jaz* e. [jaz](#)

jazarbide

jazarkunde *Ipar.* h. [jazarpen](#)

jazarle

jazarpen

jazarraldi

jazarri, jazar, jazartzen. *zaio/dio* ad.

jazinto* e. [hiazinto](#)

jazki* e. [janzki](#)

jazmin* e. [jasmin](#)

jazo, jazotzen. *da* ad.

jazoera

jazz

jei* e. [jai](#)

jeiki* e. [jaiki](#)

jeinu *Ipar.* 'antzea, trebetasuna'

jeitsi* e. [jautsi](#)

jela *Gip.*

jelatu, jela(tu), jelatzen. *Gip.* *da/du* ad. 'izoztu'

jelkide

jelosia 'jeloskortasuna'

jeloskor

jeloskortasun

jeloskortu, jeloskor(tu), jeloskortzen. *da/du* ad.

jeloskortze

jelostu, jelos(tu), jelosten. *Ipar.* *da/du* ad.

'bekaiztu'

jeltzale

jeltzaletasun

jeltzaletu, jeltzale(tu), jeltzaletzen. *da/du* ad.

jendaila *Pei.*

jendaki iz.

jendalde

jendarme

jendarte

jendartean

jendarteko

jendaurre

jendaurrean

jendaurreko

jende

jendeketa *Ipar.* h. [jendetza](#)

jendeki* e. [jendaki](#)

jendekin 'jendartea atsegin zaiona'

jendetasun

jendetsu

jendetza

jendeztatu, jendeztu, jendeztatzen. *du* ad.: 72
leinuek jendeztatu zuten mundua.

jeneral

jeneraltza

jenio 1 *Heg.:* *jenio txarra du.* 2: *Einstein jenio bat zen.*

jentil

jentiltasun

jertse

jerusalemdar (herritarra)

jesan, jesa(i)ten. *Zub.* *du* ad. 'maileguz hartu'

jesapen

jesarleku *Bizk.*

jesarri, jesar, jesartzen. *Bizk.* *da/du* ad.

jesuita

jesulagun

jetzi, jezten. *du* ad.

jetzialdi

jín, jiten. *Ipar.* *da* ad.

jinarazi, jinaraz, jinarazten. *Ipar.* *du* ad.

jipoi

jipoialdi

jipoitu, jipoi(tu), jipoitzen. *du* ad.

jira

jirabira

jirabiran

jirabiraka

jirabiratu, jirabira(tu), jirabiratzten. *du* ad.

jirafa *Giraffa camelopardalis*

jiraka

jiratu, jira(tu), jiratzten. *da/du* ad.

jite 1 'izaera'. 2* e. [eite](#)

j (jota)**jo**, jotzen. *du* ad.**gora jo****-tzat jo**: *egokitizat jo*.**jo eta jo****jo eta ke****jo eta su****joaki** adlag. *Batez ere Ipar.: beti joaki eta joaki, eta sekula joaten ez.***joaldi****joaldun**: *Iturengo joaldunak.***joan**, joaten. *da* ad.**joanaldi****joanarazi**, joanaraz, joanarazten. *du* ad.**joanera****joan-etorri** iz.**joan-jin** *Ipar.* iz.**joarazi**, joaraz, joarazten. *dio* ad.**joare**joaredun* e. [joaldun](#)**joera****jogailu****jogurt****joia** h. [bitxi](#)**joile** *Ipar.* h. [jotzaile](#)**joka** adlag.**jokabide****jokaera****jokalari****jokaldi****jokalege****jokaleku****jokamolde****jokarazi**, jokaraz, jokarazten. *dio* ad.**jokatu**, joka, jokatzten. 1 *du* ad.: *dirua jokatu du*. 2 *da/du* ad.: *era lotsagarrian jokatu dugu / gara*.**joko****jolas****jolasean** (ibili, ari izan...)**jolas egin****jolas(-)ordu****jolas(-)parke****jolasaldi****jolasgarri** iz. eta izond.**jolaskeria****jolasketa****jolasleku****jolasti** izond.**jolastoki****jolastu**, jolas(tu), jolasten. *da* ad.**jole** h. [jotzaile](#)**jomuga****joniko** izond.: *Itsaso Jonikoa*.**jopu****joputasun****joputza****joran****gorantsu****jordaniar** (herritarra)**jori****joritasun****joritu**, jori(tu), joritzen. *da/du* ad.**joritzale****jornal** *Herr.* 'soldata'**jorra****jorran****jorrai** 'jorratzeko aitzur txikia'**jorrai(-)dantza****jorrail** h. [apiril](#)**jorraldi****jorratu**, jorra(tu), jorratzen. *du* ad.: *artoa**jorratu; gai bat jorratu; pertsona bat jorratu.***jorratzaile****jorubera** (hizkuntza)**josi**, jos, josten. *du* ad.**joskera****josketa**joskura* e. [jostura](#)**josle**jostagailu* e. [jostailu](#)**jostagarri** iz. eta izond.**jostagura**: *ez gara hemen inor jostagura, lazten gaitu bazterren isiltasunak.***jostailu****jostailu(-)denda****jostaketa** *Heg.* h. [josteta](#)**jostakin****jostalagun****jostalari****jostaleku****jostarazi**, jostaraz, jostarazten. *du* ad.

jostatu, josta, jostatzen. *da* ad.
joste
josteko makina
josteta
jostetan
jostirudi 'Lore Jokoen garaiko euskal komedia'
jostorratz
jostun
jostundegi
jostura
jota "j" letraren izena
jotzaile
jotze
 jubilarzio* e. [erretiro](#)
judaismo
judegu Bizk. h. [judu](#)
judizio Jas. 'epaiketa'
judo
judu iz. eta izond.
juez Heg. h. [epaile](#)
jugoslaviar (herritarra)
juizio Heg. 'epaiketa'
ujamendu Ipar. 'epaiketa'
jujatu, juja, jujatzen. Ipar. *du* ad. 'epaitu'
juje Ipar. 'epailea'
jukutria
julufrai Ipar. 'krabelina'
juntagailu
juntarazi, juntaraz, juntarazten. *du* ad.
juntatu, junta(tu), juntatzen. *da/du* ad.
juntura
juramentu Zah. 1 h. [zin](#). 2 h. [arnegu](#), [birao](#)
juridiko
jurisdikzio
jurisprudenzia
 jus* e. [zuku](#)
justifikatu, justifika, justifikatzen. *da/du* ad.
justizia
justu Herr.
hain justu ere
justu-justu
justuki Ipar.
juzgatu, juzga, juzgatzen. Heg. *du* ad. h.
[epaitu](#)
juzgu: Pauloren juzgua egin ('Paulo dela uste izan')

ka "k" letraren izena
kabala Ipar. 'aberea, azienda'
kabalkada Ipar.
kabalzain
kabaret
 kabarra* e. [gabarra](#)
kabestru
 kabia* e. [habia](#)
kabiar
kabila 'eusteko edo lotzeko ziria'
kabina
kabinete
kabitu, kabi, kabitzen. Heg. 1 *da* ad.: *hemen ez naiz kabitzen* (hemen ez naiz sartzen). 2 *du* ad.: *kutxa honek asko kabitzen du* (kutxa honek asko hartzen du)
kable
kabo Heg. h. [kaporal](#)
kabuldar (herritarra)
kabuxa *Blennius gattorugine*
kabuz (*neure, zeure, bere...* *kabuz* esapideetan erabiltzen da)
kaden *batez ere* Bizk. izond. 'ahula, argala'
kadena Ipar. h. [kate](#)
kadendu, kaden(du), kadentzen. *Batez ere* Bizk. *da/du* ad. 'ahuldu, argaldu'
kadentasun *batez ere* Bizk. 'ahultasuna, argaltasuna'
kadete
kadira Ipar. (aulki-mota)
erregeen kadira (haur-jokoa)
kadmio
kafe
kafe(-)denda
kafe(-)errota
kafe-eten 'kafea hartzeko egiten den etenaldia'
kafe(-)etxe
kafe(-)landare
kafeina
kafeinagabe: *hiru kafesne, bi kafe, eta kafeinagabe bat.*
kafeondo *Coffea sp.*
kafeontzi
kafesne
kafetegi

kafetxe* e. [kafe\(-\)etxe](#)

kahaka *Ipar.* 'mozoloa'

kai

kaialde

kaier *Ipar. Sin.* [koaderno](#)

kaiku 1 iz. 'ontzia'. 2 izond. 'irain-hitza'

kaikukeria

kaikutzar

kailu *Ipar.* iz. eta izond.: *gizon kailua* (hezur eta azal dena)

kaiman *Fam. Alligatoridae*

kainabera* e. [kanabera](#)

kainoi* e. [kanoi](#)

kaio

kaiola

kaiolatu, *kaiola(tu)*, *kaiolatzen*. *da/du* ad.

kairotar (herritarra)

kaisar 'Alemaniako enperadorea'

kaixo *Heg. Lgart.*

kaixoka

kaizu 'neurria, tamaina'

kajoi* e. [tiradera](#)

kaka

kaka egin

kaka-nahaste

kaka-ume

kaka zahar

kakagale

kakagura iz.

kakahuete *Arachis hypogaea*

kakalardo *Fam. Scarabaeidae* eta *Dytiscidae* eta *Hydrophilidae* eta *Gyrinidae*

kakalarri iz.

kakamarlo *Ipar.* 'kakalardoa'

kakanarru *Lgart.* iz. eta izond.

kakao *Theobroma cacao*

kakarraldo *Bizk.* 'kakalardoa'

kakati

kakatsu

kakaztu, *kakaz(tu)*, *kakazten*. *da/du* ad.

kakazu *Ipar. eta Naf.* 'kakatsua'

kakeri

kako

kako-mako

kakodun

kakofonia

kakola *Ipar.* 1 izond. 'okertua; traketsa'. 2 iz. pl. 'zama eramateko kakoak'

kakolakeria *Ipar.*

kakolatu, *kakola(tu)*, *kakolatzen*. *da/du* ad.

kakontzi izond.

kakotu, *kako(tu)*, *kakotzen*. *da/du* ad. 'kako-itxura eman'

kakotx h. [koma](#)

kaktus *Cactus sp.*

kala 1 *Heg.* 'arrantza-gunea'

kala 2 *Zantedeschia aethiopica*

kalabaza *Heg.* h. [kuia](#)

kalabazin *Heg.* h. [kuiatxo](#)

kalaka *Ipar.* eta *Naf.*

kalakari *Ipar.* eta *Naf.*

kalamu *Cannabis sativa*

kalapita *Ipar.* eta *Naf.*

kalapitari *Ipar.* eta *Naf.*

kalatxori 'antxeta-mota txikia'

kalbario

kalbinismo

kalbinista

kaldera* e. [galdara](#)

kale

(kale) agerraldi *Sin.* [manifestazio](#)

kale egin 'huts egin'

kale-garbitzaile

kaleidoskopio

kalejira

kalekume

kalentura *Heg.* h. [sukar](#)

kaleratu, *kalera(tu)*, *kaleratzen*. *da/du* ad.

kaletar

kaletartu, *kaletar(tu)*, *kaletartzen*. *da/du* ad.

kalezulo

kali *Ipar.* iz. 'kali-jokoko makila'

kali(-)joko

kalibratu, *kalibra*, *kalibratzen*. *du* ad. *Tekn.* 'kalibrea hartu'

kalibre

kalifa

kalifaldi

kalifikatu, *kalifika*, *kalifikatzen*. *du* ad.

kalifikazio

kaligrafia

kalipu *Ipar.* 'adorea'

kalitate

kalitu, kali, kalitzen. *Ipar. du* ad. '(piztia) akabatu, hil'

kalitxa *Ipar.* 'garatxoa'

kalitxa-belar 'zaran-belarra'

kaliza iz. 1 (mezakoa). 2 (loreena)

kalkatu, kalka, kalkatzen. *du* ad.

kalko**kalkulagailu**

kalkulamakina* e. [kalkulagailu](#)

kalkulatu, kalkula, kalkulatzen. *du* ad.

kalkulu**kalonje****kaloria**

kalostra *Ark.*

kalostrape iz.

kalpar**kalte**

-en kaltean

kalte egin

kalte eragin

kalte-galera

kalte hartu

kalte izan

kalte-ordain: *kalte-ordaina eman, kalte-ordaina hartu.*

kaltedun**kaltegarri****kaltegile**

kaltekor h. [kaltegarri](#)

kaltetsu

kaltetu, kalte(tu), kaltetzen. 1 *da* ad. 'kaltea jasan': *autoa kaltetu zitzaigun; gauza kaltetua ontzat saldu.* 2* *du* ad. e. [kalte egin](#)

kaltzara* e. [galtzada](#)

kaltzio**kaltzita****kamaina**

kamaleoi* e. [kameleoi](#)

kamamila

kamara* e. 1 [kamera](#). 2 [ganbera](#)

kamarero* e. [zerbitzari](#)

kameleoi *Chamaeleontidae*

kamelia *Camellia sp.*

kamelu* e. [gamelu](#)

kamera

kamerundar (herritarra)

kamino *Bizk.* h. [errepide](#)

kamio *Heg.* h. [errepide](#)

kamioi

kampalar (herritarra)

kamustasun

kamustu, kamuts/kamustu, kamusten. *da/du* ad.

kamuts**kana**

kana bete

kana-erdi

kanabera *Arundo donax*

kanaberadi

kanadar (herritarra)

kanal

kanariar: *Kanariar Uharteak.*

kanari(o) *Serinus canaria*

kanbiatu, kanbia, kanbiatzen. *da/du* ad. h.

[aldatu](#)

kanbodiari (herritarra)

kandela

kanela *Cinnamomum ceylanicum* eta *Cinnamomum cassia*

kanelondo

kanguru *Macropus sp.*

kanibal 'gizajalea'

kanibet* e. [ganibet](#)

kanika h. [puxtarri](#)

kanila *Heg.* h. [txorrota](#)

kankailu

kankarreko 'buruan hartu edo emandako kolpea'

kannada (hizkuntza)

kanoa**kanoi****kanoigintza****kanon**

kanoniko izond.

kanonizatu, kanoniza, kanonizatzen. *du* ad. *Erl.*

kanore *Ipar.* h. [ganora](#)

kanpadenda *Sin.* [oihal-etxola](#)

kanpai

kanpai-hots

kanpaia(k) jo

kanpaina 'ekinaldia'

kanpaina denda* e. [kanpadenda](#)

kanpaitxo

kanpaleku

kanpandorre

kanpatu, kanpa, kanpatzen. *da* ad.

kanpin *Sin.* [camping](#)

kanpo: *legez kanpoko*; *kanpo-harremanak*.

kanpoko izlag. eta iz.

kanpora

kanpotiko

kanpo utzi

kanpoalde

kanpoeder izond.

kanpolarrosa *Bizk.*

kanporaketa

kanporakoi

kanporatu, kanpora(tu), kanporatzen. *da/du* ad.

kanposantu *Heg.* h. [hilerri](#)

kanpotar

kanputxear (herritarra)

kanta

kantaz

kantaezin

kantagile

kantagintza

kantaldi

kantarazi, kantaraz, kantarazten. *dio* ad.

kantari

kantata

kantatu, kanta(tu), kantatzen. *du* ad.

kantatxo

kantatzaile

kantiarazi, kantiaraz, kantiarazten. *du* ad.

kantika

kantitate

kantitu, kanti, kantitzen. *Ipar.* *da/du* ad.
'higitu, mugitu'

kantoi: *kale baten kantoian*.

kantonamendu: *Lau Kantonamenduen aintzira*.

kantore *batez ere Zub.* 'kanta, kantua'

kantu

kantuz

kantutegi

kantziler

kaoba *Swietenia mahoganis*

kaolin

kaos

kapa

kapar 1 *Rhizina inflata*; *Rhizina sp.* 2 (akain-mota)

kapare iz. 'aitonen semeen eta bilauen artekoa'

kapazitate *Elektr.*

kapela

kapela(-)denda

kapelu *Ipar.* h. [kapela](#)

kapera

kaperaño

kapeta *Ipar.*

kapilau

kapilautza

kapirio* e. [gapirio](#)

kapitain

kapital

kapitalismo

kapitalista

kapitalizatu, kapitaliza, kapitalizatzen. *du* ad.

kapitulazio

kapitulu

kapoi

kaporal

kaporalburu

kapusai

kaputxino

kar: *zure amodioaren kar saindua*.

kara *batez ere Ipar.* 'itxura'

karabana

karabina

karabinero h. [mugazain](#)

karaitz* e. [kare\(-\)haitz](#)

karaka 'oiloaren kantua'

karako(i)l h. [barraskilo](#)

karamelu

kararri* e. [kareharri](#)

karate

karats* e. [kirats](#)

karatxo* e. [garatxo](#)

karbonato

karbono

karburagailu

karburo
karda
kardaba *Gip.* 'kezka, egonezina'
kardabera *Sonchus sp.*
kardantxilo *batez ere Bizk.* 'karnaba'
kardantxori *Bizk.* 'karnaba'
kardari
kardatu, karda(tu), kardatzen. *du* ad.
 kardenal* e. [kardinal](#)
kardinal iz.
kardinalgo
kardiologia
kardiologo
kardu *Carduus sp.*, etab.
kardulatz *Cirsium sp.*, etab.
kare
 kare(-)haitz
 kare(-)ikatz
 kare(-)lur
karealdi
karedun
karegai
kareharri
karel
karen 'ume ondokoa, plazenta'
kareore
karesa *Ipar. Herr.* 'fereka'
karesatu, karesa(tu), karesatzen. *Ipar. du* ad.
Herr. 'ferekatu'
karga
kargaketa
kargarazi, kargaraz, kargarazten. *du* ad.
kargatu, karga(tu), kargatzen. *da/du* ad.
kargu
 kargu hartu *Heg.* 'erantzukizuna eskatu'
 kargua utzi
kargudun
kari *Ipar.*
 -en kariaz *Jas.*
 -en karietara
karie(s) h. [txantxar](#)
karikatura
kario *Ipar.* eta *Naf.* 'garestia'
kariotasun *Ipar.* eta *Naf.* 'garestitasuna'
kariotu, kario(tu), kariotzen. *Ipar.* eta *Naf.*
da/du ad. 'garestitu'

karisma
karismadun
karitate
karitatetsu
karkaba
karkaila
 karkailaz
karkailaka
karkara
 karkaraz
karkaraka
kar-kar(-kar) adlag. 'barrearen onomatopeia;
 algaraz'
karkaxa
karkaxaka
karlismo
karlista
karlistada h. [karlistaldi](#)
karlistaldi
karmeldar
karmin 1 *Ipar.* 'garratza'
karmin 2 (kolorea)
karmindu, karmin(du), karmintzen. *Ipar.*
da/du ad. 'garraztu'
karmindura *Ipar.*
karnaba *Carduelis carduelis*
karnata 'beita'
 karnazer(u)* e. [harakin](#)
 karnet* e. [nortasun-agiri](#), [gidabaimen](#), (X
 Elkarteko) [txartel](#)
karobi
karpa *Cyprinus carpio*
 karraio* e. [garraio](#)
karraka 'metala edo zura berdintzeko edo
 leuntzeko tresna'
karrakatu, karraka(tu), karrakatzen. *du* ad.
karrakela *Littorina sp.*
karramarro *Astacus sp.* eta *Carnicus sp.* eta
Pachygrapsus sp.
karranka
karrankari
karranpa *Sin.* [arranpa](#)
 karrasi* e. [garrasi](#)
karraska
karraskari
karraskatu, karraska(tu), karraskatzen. *du* ad.

karraskila *Rhamnus alaternus*
karraspio *Symphodus (Crenilabrus) sp.*
karratu *Ipar.* izond. 'koadroa'
karrera *Heg.* h. [ikasketak](#): Zuzenbide karrera
 h. Zuzenbide ikasketak.
 karretera* e. [errepide](#)
 karretila* e. [eskorga](#)
karrika *Ipar.* eta *Naf.* 'kalea'
karrika egin 'kale egin, huts egin'
karro *Herr.* h. [orga](#): zaldi-karroa.
karroin *Ipar.* 'horma, izotza'
karroindatu, karroinda(tu), karroindatzen.
da/du ad. 'izoztu'
karroza
karrozeria
karsoil
karsoildu, karsoil(du), karsoiltzen. *da/du* ad.
karta 1 (jokokoa). 2* e. [gutun](#), [eskutitz](#); [mapa](#)
kartel *Heg. Sin.* [afixa](#)
 karteldeg* (gaztelaniazko *kartelera*-rako e.
[ikuskizunak](#))
 kartera* e. [diru\(-\)zorro](#), [paper\(-\)zorro](#)
kartilago
kartografia
kartoi
kartoi mehe
 kartoifin* e. [kartoi mehe](#)
kartsu
kartsuki
kartsutasun
 kartulina* e. [kartoi mehe](#)
kartutxo
 kartuxa* e. [kartutxo](#)
kartveliar (herritarra)
kartveliera (hizkuntza)
kartzela
kartzelatu, kartzela(tu), kartzelatzen. *du* ad.
karu *Bizk.* 'garestia'
karutu, karu(tu), karutzen. *Bizk.* *da/du* ad.
 'garestitu'
kasa (*neure, zeure, bere...* *kasa* esapideetan
 erabiltzen da)
kasaila *Ipar.* 'kalapita, iskanbila'
kasaka (jantzi-mota)
kasarazi, kasaraz, kasarazten. *Ipar.* *du* ad.
kasatu, kasa, kasatzen. *Ipar.* *du* ad.

kaserna *Ipar. Sin.* [kuartel](#)
kasete
kasik
kasino
kaska
kaskabeltz *Parus sp.*
kaskabilo 'txilin-modukoa'
kaskagogor izond.
kaskagorri izond.
kaskail 1 'kankailua'. 2 'bipila, soila'
kaskaildu, kaskail(du), kaskailtzen. *da/du* ad.
kaskako iz.
kaskamotz izond.
kaskar
kaskarin izond.
kaskarreko iz.
kaskazuri izond.
 kasket* e. [kasketa](#)
kasketa 'apeta'
kasketaldi
kaskezur
kasko
kaskodun
kaskutsik
kasta
kastigatu, kastiga, kastigatzen. *du* ad. *Heg.* h.
[zigortu](#)
kastigu *Heg.* h. [zigor](#)
kastitate
kasu
kasu!
kasu egin
kasu eman
kasualitate
kasuistika
katabut *Zah.* 'zerraldoa, hilkutxa'
katagorri *Sciurus sp.*
katakonba
katakume
 katakunba* e. [katakonba](#)
katalan 1 (herritarra): *Herrialde Katalanak*. 2
 (hizkuntza)
katalingorri *Fam. Coccinellidae. Sin.*
[marigorri\(ngo\)](#), [amona mantangorri](#)
katalisi
katalizatu, kataliza, katalizatzen. *du* ad.

katalizatzaile**katalogatu**, kataloga, katalogatzen. *du* ad.**katalogo****katamixar** *Bizk.* 'katagorria'**katamotz** *Lynx sp.***katanarru****katapulta****katar** 'katu arra'**katarro** *Heg.* 'hotzeria'**katarsi****katastro****katatxori** 'okila'**katazuri** 'erbinude zuria'**kate****kateatu**, katea(tu), kateatzen. *da/du* ad.**katedra****katedradun****katedral****kategoria****katekesi****kateme** 'katu emea'**kateto** *Mat.*katibatu* e. [gatibatu](#)katibu* e. [gatibu](#)**katigatu**, katiga, katigatzen. *da* ad. 'lotu, trabatu'**katigu** 'lotua, trabatua'**katilu****katilukada****katixima** *Ipar.* 'kristau-ikasbidea'**katmandutar** (herritarra)**katodo****katoliko****katolikotasun****katolizismo****katramila****katramilatsu****katramilatu**, katramila(tu), katramilatzen. *da/du* ad.**katu** *Felis catus* eta *Felis silvestris* eta *Felis (Leptailurus)***katu-belar** *Nepeta cataria***katuarrain** *Scyliorhinus canicula***katutu**, katu(tu), katutzen. *Bizk.* *da/du* ad.*Lgart.* 'mozkortu, horditu'**kaudimen****kausa****dela kausa****direla kausa****-en kausaz****kausal****kausatu**, kausa(tu), kausatzen. *du* ad.**kausazko****kausiarazi**, kausiaraz, kausiarazten. *du* ad.**kausitu**, kausi, kausitzen. *da/du* ad.**kautan**: *neure, bere...* *kautan* ('neure, bere... artean').**kauter** *Ipar.* (-r biguna du)**kautxu****kaxa** 1 *Heg.* 'kutxa'. 2 *Ipar.* 'kazola'**kaxalote** *Physeter catodan.* *Sin.* [zeroi](#)**kaxarranka** 'Lekeitioko dantza'**kaxmirera** (hizkuntza)kaxoi* e. [tiradera](#)**kazakhera** (hizkuntza)**kazakhstandar** (herritarra)**kazeta****kazetagitza****kazetari****kazetaritza**kazetateria* e. [prentsa](#)**kazike****kazkabar****kazola****ke****kealdi****kebide****kedar****kedartsu****kedartu**, kedar(tu), kedartzen. *da/du* ad.**keheila** *Zub.* 'kereta'**keina****keinada****keinatu**, keina(tu), keinatzen. *du* ad.**keinu****keinu egin****keinuka****kemen****kemendu**, kemen(du), kementzen. *da/du* ad.**kemendun****kementasun****kementsu**

kemin 'garmina'**ken****kenarazi**, kenaraz, kenarazten. *du* ad.**kendu**, ken, kentzen. *da/du* ad.**kendura** *Mat.*kenka* e. [kinka](#)**kenketa** *Mat.***kenkizun** *Mat.***kentzaile****kenyar** (herritarra)keramika* e. [zeramika](#)keramikari* e. [zeramikari](#)**kereila****kereta****keroseno****kerubin****keta 1** *Ipar.* iz. 'multzoa'**keta 2** *Ipar.* adlag. 'bila'**ketsu****ketu**, ke(tu), ketzen. *da/du* ad.**ketzal** *Trogon resplendens***kexa****kexadura****kexarazi**, kexaraz, kexarazten. *du* ad.**kexati****kexatu**, kexa(tu), kexatzen. *da* ad. 1'arranguratu'. 2 *Ipar.* 'kezkatu; haserretu'**kexu** 1 iz. 'kexa'. 2 adlag. 'urduri; haserre'. 3 izond.**kexu izan** *da* ad.**kezka****kezkabide****kezkagarri****kezkarazi**, kezkaraz, kezkarazten. *du* ad.**kezkati****kezkatsu****kezkatu**, kezka(tu), kezkatzen. *da/du* ad.**keztatu**, kezta, keztatzen. *da/du* ad.**kg** 'kilogramo'ren sinbolo nazioartekoa**khartumdar** (herritarra)**khemerera** (hizkuntza)kibizta* e. [begizta](#)**kide****kideko****kidekotasun**kider* e. [gider](#), [kirten](#)**kidetasun****kidetsu****kidetu**, kide(tu), kidetzen. *da/du* ad.**kiebra** *Heg. Herr.* 'porrota'**kiebra jo****kiebra egin****kievtar** (herritarra)**kigaliar** (herritarra)**kikara****kikil****kikildu**, kikil(du), kikiltzen. *da/du* ad.**kikilgarri** izond.kila* e. [gila](#)**kilika 1** *Ipar.* izond. 'kilikorra; irudikorra'. 2 iz.

'kili-kilia'

kilikagarri**kilikari****kilikatu**, kilika(tu), kilikatzen. 1 *du* ad. 'kilika egin'. 2 *da/du* ad. 'ernatu, kitzikatu'**kili-kili** iz.**kilikor****kilima** *Gip.* 'kilika, kili-kilia'**kilimakor** *Gip.* 'kilikorra'**kilimatu**, kilima(tu), kilimatzen. *Gip.* 'kilikatu'**kilimon egin** *Bizk.* 'porrot egin'**killer** *Gryllidae***kilo 1** 'kilogramoa'**kilo 2** 'gorua'**kilogramo****kilometro****kima 1** 'abarraren muturra'**kima 2** 'zaldiek eta beste zenbait aberek lepagainean duten zurden multzoa'**kimatu**, kima(tu), kimatzen. 1 *du* ad. 'kimak kendu'. 2 *da* ad. 'kimua(k) erne'**kimatzaile****kimera 1** 'liskarra'. 2 'ametsa, lilura'**kimika****kimikari** iz.**kimiko** izond.**kimioterapia****kimono****kimu****kina** *Heg. Chinchona sp.***kingstondar** (herritarra)**kingstowndar** (herritarra)

kiniela *Heg.***kinina****kinka****kinkina** *Ipar. Chinchona sp.***kinshasar** (herritarra)**kintal****kintze** *Ipar.* 'pilota-jojoko tantoa'**kinyaruanda** (hizkuntza)**kio** 'aholegarra'**kiosko****kipula** *Bizk. h.* [tipula](#)**kirasdun****kirastasan****kirastu**, kirats/kirastu, kirasten. *da/du* ad.**kirats** 1 iz. 'usain txarra'. 2 izond. 'mingotsa, samina'kirets* e. [kirats](#)**kirgizera** (hizkuntza)**kirgizistandar** (herritarra)**kiribatiar** (herritarra)**kiribatiera** (hizkuntza)**kiribil** iz. eta izond.**kiribildu**, kiribil(du), kiribiltzen. *da/du* ad.**kiribilka****kiribilkor****kirika****kirikino** *Erinaceus europaeus. Sin.* [sagarroi](#), [triku](#)**kirio** *Liter.* 'nerbioa'**kirmen****kirmentasan**kirofono* e. [operazio\(-\)gela](#), [ebakuntza\(-\)gela](#)**kirol****kirolari****kiroldegi****kirolzale****kirrinka** 'karranka, batez ere zorrotza'**kirrinkari****kirru****kirten****kirtenkeria****kirundi** (hizkuntza)**kirurgia****kirurgiko****kishinevar** (herritarra)kiskaili* e. [kiskali](#)**kiskalarazi**, kiskalaraz, kiskalarazten. *du* ad.**kiskaldu**, kiskal, kiskaltzen. *da/du* ad.**kiskalgarri****kiskali**, kiskal, kiskaltzen. *da/du* ad.**kisketa****kiskil****kiskilkeria**kisu* e. [gisu](#)**kitagarri****kitantza** *Ipar.* 'ordainagiria'kitara* e. [zitara](#)kitarra* e. [gitarra](#)**kitatu**, kita, kitatzen. *du* ad.**kito** adlag.: *zorrak kito utzi.***kito egin****kito izan**, *da* ad. 'zorrik gabe gelditu':*zorretan ginen eta orain kito gara.***kitorik** 'doan, urririk'**eta kito****kitxua** (hizkuntza)**kitzika****kitzikan****kitzikari****kitzikatu**, kitzika(tu), kitzikatzen. *da/du* ad.**kitzikatzaile****kiwi** 1 *Actinidia deliciosa*. 2 *Apteryx australis***kizki****kizkur****kizkurtu**, kizkur(tu), kizkurtzen. *da/du* ad.**k (ka)****klabier****klabikordio****klan****klar** h. [argi](#)**klaratar****klarinete****klarion****klarki** h. [argi\(ro\)](#)**klaru** h. [argi](#)**klase**: *klase-borroka; ornogabeen klasea; eragile baliokideen klasea.***klasiko****klasikotasun****klasikozale****klasizismo**

klaska *Ipar.* iz.: *zigorren klaska; bi klaskaz irentsi zuen.*

klaskatu, klaska, klaskatzen. *du* ad. 1 'irentsi'.
2 'hortzekin, hatzekin hotsa egin'

klausula

klera

klik

klikarazi, klikaraz, klikarazten. *Ipar. du* ad.

klikatu, klika, klikatzen. *Ipar. du* ad. 'irentsi'

klima

klimatologia

klinika

kliniko

kliska *Ipar.* 'begiaren itxi-irekia'

kliskatu, kliska(tu), kliskatzen. *Ipar. du* ad.

klisket* e. [kisketa](#)

klix

kloro

klorofila

kloroformo

kloruro

klub

km 'kilometro'ren sinbolo nazioartekoa

koaderno *Heg. Sin.* [kaier](#)

koadro: *bost metro koadro.*

koala *Phascolarctos cinereus*

koalizio

koartel* e. [kuartel](#)

koartza *Ardea purpurea*, etab.

koba *Heg.*

kobalto

kobazulo *Heg.*

kobla *Zub.* h. [kopla](#)

koblakari *Zub.* h. [koplari](#)

koblari *Zub.* h. [koplari](#)

koblatu, kobla(tu), koblatzen. *du* ad. *Zub.* h.

[koplatu](#)

kobra *Elapidae, Naja naja, Naja nigricollis*, etab.

kobrantza

kobrarazi, kobraraz, kobrarazten. *Ipar. du* ad.

kobratu, kobra, kobratzen. *du* ad. 1 *Ipar.*

'berreskuratu'. 2: *soldata kobratu.*

kobratzaile

kobre

kobreztatu, kobrezta, kobreztatzen. *du* ad.

kobru

kobru eman

kobrutan ipini

kodaina *Sin.* [sega](#)

kode

kodetu, kode(tu), kodetzen. *du* ad.

kodoin 'irasagarra'

koefiziente

koerlazio* e. [korrelazio](#)

kofau* e. [kofoin](#)

kofesategi *Ipar.* h. [aitorleku](#)

kofesatu *Ipar.* h. [aitortu](#)

kofesio *Ipar.* h. [aitortza](#)

kofesor *Ipar.* h. [aitorle](#)

kofoin *Ipar.*

kofradia

koherente

koherentzia

kohesio

koilara

koilarakada

koilare h. [iduneko](#), [lepoko](#)

koinak* e. [koñak](#)

koinata *Sin.* [ezkonarreba](#); [ezkonahizpa](#)

koinatu

koiole *Canis latrans*

koipe

koipedun

koipekeria

koipeketa

koipetsu

koipetu, koipe(tu), koipetzen. *da/du* ad.

koipeztaketa

koipeztatu, koipezta, koipeztatzen. *du* ad.

koipezto

koitadu *Lgart.*

kojin* e. [kuxin](#)

kojo *Gip.* h. [herren](#)

koka

koka-landare *Erythroxylum coca*

kokaina

kokainazale

kokaleku

kokarazi, kokaraz, kokarazten. *du* ad.

kokatu, koka, kokatzen. *da/du* ad. (pertsonak lekuz aldatzean, *kokatu* egiten dira bizileku berrian, eta ez *finkatu*)

kokildu* e. [kikildu](#)

kokin *Ipar.* eta *Naf.*

koko 1 'lekarien zomorrotxoa'

koko 2 1 *Ipar.* 'espainola'. 2 *Naf.* 'ondoko ibarreko biztanlea'

koko 3 'kokondoaren fruitua'

kokodrilo* e. [krokodilo](#)

kokolo *Bizk.*

kokolokeria

kokolotu, kokolo(tu), kokolotzen. *da/du* ad.

kokondo *Cocos nucifera*

kokorikatu, kokorika, kokorikatzen. *da* ad. 'kokoriko jarri'

kokoriko 1 adlag. 'nor bere orkatilen gainean eseririk'

kokoriko 2* e. [kukurruku](#)

kokospe

kokote *Heg.*

kokoteko *Heg.* iz.

kokots

kokotseko iz.

koktel

kola

kolaio (arrain-mota)

kolatu, kola(tu), kolatzen. *da/du* ad. 'itsatsi'

koldar

koldarkeria

koldartasun

koldartu, koldar(tu), koldartzen. *da/du* ad.

kolegio 1: *kardinalen kolegioa*. 2 h. [ikastetxe](#). 3 h. [elkargo](#)

kolektibizatu, kolektibiza, kolektibizatzen. *du* ad.

kolektibizazio

kolektibo

kolera

koleratsu

koleratu, kolera(tu), koleratzen. *da/du* ad.

kolesterol

kolibri *Trochilus sp.*

koliflor* e. [azalore](#)

koliko *Med.*

kolirio

kolka* e. [loka](#)

kolko 'jantziaren eta bularraren arteko hutsunea': *kolkoa bete diru*.

-en kolkorako: *bere kolkorako hitz egin*.

koloka 1 adlag.

kolokan adlag.

koloka 2 *Ipar.* izond. h. [loka](#)

kolonbiar (herritarra)

kolonboar (herritarra)

kolonia 1 'atzerritar-multzoa; orobat lurraldea'

kolonia 2 *Heg. Sin.* [Kolonía ur](#)

kolonial: *administrazio koloniala = kolonia-administrazioa*.

kolonialismo

kolonialista

koloniar (herritarra)

Kolonia ur

kolonizatu, koloniza, kolonizatzen. *du* ad.

kolonizatzaile

koloragarri

koloratu, kolora, koloratzen. *du* ad.

kolore

kolorebakar izond.

koloredun

koloregabe izond.

koloregai

koloretsu

kolorezale

koloreztatu, kolorezta, koloreztatzen. *du* ad.

kolorge izond.

kolorgetu, kolorge(tu), kolorgetzen. *da* ad.

kolpatu, kolpa, kolpatzen. *du* ad.: *ganibet-ukaldiz kolpatu zuten* (teklak-eta ez dira kolpatzen). *Sin.* [zauritu](#)

kolpatzaile

kolpe

kolpe batez

kolpe batean

kolpe egin

kolpea huts egin

kolpetik *Heg.*

kolpez batez ere *Ipar.*

kolpeka

kolpekada

kolpetxo

kolpetzar

koltxoi h. [lastaira](#)

koltxoi(-)denda h. [lastaira\(-\)denda](#)

koltza

koma

komandante

komandantzia

komatxo

komedia

komekatu, komeka, komekatzen. *Naf. da* ad.

'Jauna hartu'

komenentzia *Gip. Herr.* 'aukera ona'

komenigarri

komeni izan, komeni izaten,

komeniko/komeni izango. *zaio* eta *du* ad.

komentario h. [iruzkin](#)

komentu

komeria *Heg. Herr.*

komertzio h. [merkatalgo](#), [merkataritza](#)

kometa

komiki

komiko

komisaldegia* e. [polizia\(-\)etxe](#)

komisaria h. [polizia\(-\)etxe](#)

komisario

komisio 1 h. [batzorde](#)

komisio 2 h. [betekizun](#)

komisio 3 'kobratzen den saria'

komisiodun

komit* e. [gonbit](#)

komoreera (hizkuntza)

komoretar (herritarra)

komulgatu, komulga, komulgatzen. *Heg. da*

ad. h. [Jauna hartu](#)

komun 1 iz.

komun 2 izond.: *guztion ondare komuna*.

komuniatu, komunია, komuniatzen. *Ipar. du*

ad. 'Jauna hartu'

komunikabide

komunikazio

komunio h. [jaunartze](#)

komunismo

komunista

komunitate

komunzki h. [arrunki](#), [eskuarki](#)

komunztadura

komunztatu, komunzta, komunztatzen. *da* ad.

konakriar (herritarra)

konbergente *Sin.* [hurbilkor](#)

konbergentzia

konbertitu, konberti, konbertitzen. *da/du* ad.

konbertsio

konbexu *Sin.* [ganbil](#)

konbidatu, konbida, konbidatzen. *du* ad. h.

[gonbidatu](#)

konbinatu, konbina, konbinatzen. *du* ad.

konbinazio

konbit(e) h. [gonbit](#)

kondaira

kondar *Gip.* 'hondarra, hondakina'

kondatu* e. [kontatu](#)

konde

kondena

kondenagarri

kondenarazi, kondenaraz, kondenarazten. *du*

ad.

kondenatu, kondena(tu), kondenatzen. *da/du*

ad.

kondenatzaile

kondenazio

kondentsadore

kondentsatu, kondentsa, kondentsatzen. *da/du*

ad.

konderri

kondesa

kondetza

kondizio 1 'baldintza'. 2 'egoera, izaera;

izateko modua'

kondor *Vultur gryphus*

kondut* e. [kontu](#)

konektatu, konekta, konektatzen. *du* ad.

konfederakunde: *Suitzako Konfederakundea*.

konfederatu, konfedera, konfederatzen. *da* ad.

konfederazio

konfesakizun

konfesatoki h. [aitorleku](#)

konfesatu, konfesa, konfesatzen. *da/du* ad. h.

[aitortu](#)

konfesio h. [aitortza](#)

konfiantza

konfidantza* e. [konfiantza](#)

konfirmatu, konfirma, konfirmatzen. 1 *du* ad. h. [berretsi](#). 2 *da/du* ad. *Erl.* h. [sendotza hartu](#), [sendotza eman](#)
konfirmazio 1 h. [berrespen](#). 2 *Erl.* h. [sendotza](#)
konfiskatu, konfiska, konfiskatzen. *du* ad.
konfitatu, konfita, konfitatzen. *du* ad. 1 h. [melatu](#) (fruituak). 2 h. [urinean eman](#) (haragikiak)
konfitura *Sin.* [marmelada](#)
konformatu, konforma, konformatzen. *Heg.* *da* ad. *Herr.*
konforme *Heg.* *Herr.*
konforme izan
konforme egon
konforme gelditu
konfraria* e. [kofradia](#)
kongestio *Med.*
kongoar (herritarra)
kongregazio
kongresu
koniko
konjuntibitis
konjuru
konkabo *Sin.* [ahur](#)
konkanera (hizkuntza)
konketa
konkista
konklabe
konklusio 'ondorioa'
konkor
konkordatu iz.
konkordun
konkortasun
konkortu, konkor(tu), konkortzen. *da/du* ad.
konkretu
konkurrentzia *Ekon.*
konnotazio
kono
konorte
konortea galdu
konortea kendu
konortegabetu, konortegabe, konortegabetzen. *da/du* ad.
konorteratu, konortera(tu), konorteratzen. *da/du* ad.
konpainia

konpaktu 'trinkoa'
konparantza *Ipar.* eta *Naf.*
konparatibo
konparatu, konpara, konparatzen. *du* ad. *Sin.* [erkatu](#)
konparazio
konparazio baterako
konparazione *Ipar.* 'adibidez, esate baterako'
konpas
konpletibo *Gram.*
konplexu
konplimendu 1 *Zah.* 'bururatzea, bukatzea'. 2 'kortesiazko hitza, ele onak'
konplitu, konpli, konplitzen. *da/du* ad. 'bete': *norbaitekin konplitu* 'norbaitekikoak egin'
konplituki *Zah.* 'osoki'
konplot
konplot egin
konponbide
konpondu, konpon, konpontzen. *da/du* ad.
hor konpon
konponduezin iz.
konponezin izond. 'ezin konponduzkoa'
konponketa
konpontzaile
konposaketa h. [konposizio](#)
konposatu, konposa, konposatzen. *du* ad.
konposizio
konpota
konpreniarazi, konpreniaraz, konpreniarazten. *dio* ad.
konprenitu, konpreni, konprenitzen. *du* ad. 'ulertu'
konpromezu* e. [konpromiso](#)
konpromiso *Heg.* *Herr.*
konputagailu
konsagratu* e. [kontsakratu](#)
konspirazio
konstante
konstelazio *Sin.* [izar\(-\)multzo](#)
konstituzio
kontabilitate
kontaera
kontaezin izond. 'ezin kontatuzkoa'
kontagai
kontagailu

kontagaitz
kontagarri
kontakatilu
kontaketa
kontakizun
kontaktu
kontalari
kontarazi, kontaraz, kontarazten. *dio* ad.
kontari
kontatu, konta, kontatzen. *du* ad.
 ezin konta ahal(a)
kontatzaile
kontent (*kontent izan, egon* esapideetan erabiltzen da batez ere)
kontentagaitz
kontentamendu *Ipar. Zah.*
kontentarazi, kontentaraz, kontentarazten. *du* ad.
kontentatu, kontenta, kontentatzen. *da/du* ad.
kontentu iz. *Heg. Zah.*
 kontestu* e. [testuinguru](#)
kontinental
kontinente
kontra
 -en kontra
 -i kontra *Ipar.*
 kontra egin
 kontrabanda* e. [kontrabando](#)
kontrabandista
kontrabando
kontrabaxu
kontradantza
kontraeraso
kontraesan iz.
kontrairaultza
kontrajarri, kontrajar, kontrajartzen. *du* ad.
kontrakar iz.
 kontrakarrean jarri
kontrako
 kontrako eztarri
kontrakotasun
kontralto *Mus.*
kontramaisu
kontrapas
kontrapisu
kontrapozoi

kontrara adlag.
kontrario *Herr.* 'aurkaria'
kontrarreforma
kontraste
kontratu iz.
kontrizio *Sin.* [maite-damu](#)
kontrol
kontrolatu, kontrola, kontrolatzen. *du* ad.
kontrolatzaile
kontsakratu, kontsakra, kontsakratzen. *du* ad.
Erl. h. [sagaratu](#)
kontsakrazio *Erl.* h. [sagara](#)
kontseilari
kontseilaritza
kontseilatu, kontseila, kontseilatzen. *du* ad.
kontseilu
kontsekitibo h. [ondo](#) [ondoko](#), [ondoriozko](#)
kontserba
kontserbadore
kontserbategi
kontserbatorio
kontserbatu, kontserba(tu), kontserbatzen. *da/du* ad.
kontserbazio
kontsideratu, kontsidera, kontsideratzen. *du* ad. *Zah.* 'gogoan erabili; gogo eman'
kontsigna 'zaindegia'
kontsolagarri
kontsolamendu *Ipar.*
kontsolatu, kontsola, kontsolatzen. *da/du* ad.
kontsolatzaile
kontsolazio
kontsonante
kontsul
kontsulatu iz.
kontsuletxe
kontsulorde
kontsulta 1 (medikuarekikoa). 2 *Heg.* h. [argibide\(-\)eskaera](#), [aholku-eske](#)
 kontsulta egin
kontsultatu, kontsulta(tu), kontsultatzen. *du* ad. *Zah.* 'argibidea, kontseilua eskatu'
kontsumitu, kontsumi, kontsumitzen. *du* ad.
kontsumitzaile
kontsumo

kontu

nire (zure...) [kontu](#)
kontuak atera
kontuak egin
kontuan eduki
kontuan egon
kontuan hartu
kontuan ipini
kontuan jarri
kontu egin
kontu(-)emaile
kontu eman
kontu hartu
kontu(-)hartzaile
kontu(-)hartze
kontu(-)kontari
kontu korronte
kontuz
kontuz ibili
kontuzko
kontulari
kontularitza
konturarazi, konturaraz, konturarazten. *du* ad.
konturatu, kontura(tu), konturatzen. *da* ad.
kontxo interj. *Lgart.*
kontzeju *Heg.*
kontzentratu, kontzentra, kontzentratzen. *da/du* ad.
kontzentrazio
kontzeptu
kontzepzio
kontzertu
kontzesio
kontzesionario
kontzientzia
kontzientzia(-)eragozle *Sin.* [kontzientzia\(-\)objektore](#)
kontzientzia(-)eragozpen *Sin.* [kontzientzia\(-\)objektzio](#)
kontzilio
koñak
kooperatiba
kooperatibo: *Guyanako Errepublika Kooperatiboa.*
koordinatu iz.
koordinakunde

koordinarazi, koordinaraz, koordinarazten. *du* ad.
koordinatu, koordinaz, koordinatzen. *da/du* ad.
koordinatzaile
koordinazio
kopa
kopau *Bizk.* 'mokadua, ahamena'
kopenhagetar (herritarra)
kopeta
kopeta(-)hezur
kopetako iz. 1 'idiei-eta kopetan jartzen zaien babesgarria'. 2 'kopetan emandako edo hartutako kolpea'
kopetalde
kopetatsu
kopetilun
kopetilundu, kopetilun(du), kopetiluntzen. *da/du* ad.
kopia
kopiagintza
kopiarazi, kopiaraz, kopiarazten. *dio* ad.
kopiatu, kopia(tu), kopiatzen. *du* ad.
kopiatzaile
kopla
koplari
koplatu, kopla(tu), koplatzen. *du* ad.:
etxeakoandrea kopla dezagun nagusiaren hurrena.
koptoera (hizkuntza)
kopuru
kopurutsu
 koraina* e. [kodaina](#)
korai iz. *Ord. Corallimorpha* eta *Ord. Madreporaria* eta *Subkl. Octocorallaria*
korapilatsu
korapilatu, korapila, korapilatzen. *da/du* ad.
korapilo
koraza
korazatu iz.
 korbata* e. [gorbata](#)
korbeta
korda 1 'soka': *korda bat hiru korapiloz estekaturik dagoena.* 2 'sorta lotua': *baratxuri-korda handi bana hartuz.*
korde

kordegabetu, kordegabe(tu), kordegabetzen.
da/du ad.
kordel 'soka mehea, listaria baino lodiagoa'
kordeldeg
kordeleria 'kordel-multzoa'
korderatu, kordera(tu), korderatzen. *da/du* ad.
kordoka
kordokarazi, kordokaraz, kordokarazten. *du* ad.
kordokatu, kordoka(tu), kordokatzen. *da/du* ad.
korear (herritarra)
koreera (hizkuntza)
koreografia
koreografo
korkoi* e. [korrokoi](#)
korkox 1 iz. 'konkorra'. 2 izond. 'konkorduna'
kornadu 'kobrezko diru zaharra'
kornubiera (hizkuntza)
koroa
koroadun
koroatu, koroa(tu), koroatzen. *da/du* ad.
koroatze
korola
koronario izond.
koronel
korortar (herritarra)
korotz* e. [gorotz](#)
korporazio
korputz* e. [gorputz](#)
korrale *Ipar.*
korrejidore
korrelazio
korridore
korrika *Gip.*
korrikalari *Gip.*
korritu 1, korri, korritzen. *du* ad.
korritu 2 iz.: *dirua korrituan jarri, %15eko korrituarekin.*
korrok
korrok egin
korroka *Sin.* [korrokada](#), [korroskada](#)
korrokada *Sin.* [korroka](#), [korroskada](#)
korrokoi *Fam. Mugilidae. Sin.* [lazun](#)
korronka* e. [korroka](#)
korronte

korroskada *Sin.* [korroka](#), [korrokada](#)
korta
kortesia
kortina* e. [errezel](#) (eta bigarren mailan, [gortina](#))
kortsario
kortse *Sin.* [gerruntze](#)
kortxo *Heg.* 'artelazkia'
koru 1 (elizakoa). 2 'abesbatza'
kosekante *Mat.*
kosinu *Mat.*
kosk
kosk egin
koska
koskabilo *Lgart.* 'barrabila'
koskadun
koskari *Ipar.*
koskatsu
koskoil *Ipar.* 'barrabila'
koskol* e. [oskol](#)
koskor
mutil koskor
neska koskor
koskordun
koskortsu
koskortu, koskor(tu), koskortzen. 1 *da/du* ad. 'koskorrez bete'. 2 *da* ad. 'hazi'
kosmetika
kosmetiko
kosmo* e. [kosmos](#)
kosmogonia
kosmopolita
kosmopolitismo
kosmos
kosta
kostalde
kostaprezio
kostarik adlag.
kostata adlag.
kosta(tu), kosta, kostatzen. *zaio* ad.
kosta ahala kosta
kostu
kostuma *Ipar. Zah.* 'ohitura'
kostumatu, kostuma(tu), kostumatzen. *da* ad. *Ipar. Zah.* 'ohitu'
kota

kotangente *Mat.*

kotizatu, kotiza, kotizatzen. *du* ad.

kotizazio

kotoi

kotoi(-)landare *Gossypium sp.*

kotsu* e. [kutsu](#)

kottear (herritarra)

kotxe 1* e. [auto\(mobil\)](#), [beribil](#). 2 'zalgurdia; bagoia'. 3 *Heg.* (haurrentzakoa)

koxxor *Adkor.*

koxu *Bizk.* 'herrena'

koxxor *Adkor.*

kozkordun* e. [koskordun](#)

kozkortsu* e. [koskortsu](#)

kozkortu* e. [koskortu](#)

kraba *Serranus cabrilla*

krabarroka *Scorpaena scrofa*

krabelin *Dianthus sp.*

kraka

krakada

krako *Ipar.* 'kakoa'

kraska

kraskarazi, kraskaraz, kraskarazten. *du* ad.

kraskatu, kraska(tu), kraskatzen. *da/du* ad.

krater

kreatu, krea, kreatzen. *du* ad. *Erl.*

kreatura *Erl.*

kreatzaile *Erl.*

kreazio *Erl.*

kreditu

kredo

krema

kremailera

kreolera (hizkuntza)

kresal

kretona

krima* e. [krimen](#)

krimen 'lege-hauste larria'

kriminal

krisantemo *Chrysanthemum sp. Sin.* [urrelili](#)

kriseilu

krisi

krisialdi

krisket* e. [kisketa](#)

kriskitin

kriskitin-suge *Subfam. Crotalinae*

krisma

kristal 1 (mineralogian). 2 'kalitate handiko beira': *Bohemiako kristala*.

kristaldu, kristal(du), kristaltzen. *da/du* ad.

kristandade *Bizk.*

kristau

kristau(-)ikasbide

kristaugai

kristautasun

kristautu, kristau(tu), kristautzen. *da/du* ad.

kristoren *Lgart.:* *kristoren haserrea*.

kristorenak (esan, egin, entzun...)

kriterio* e. [irizpide](#)

kritika

kritikari iz.

kritikatu, kritika(tu), kritikatzten. *du* ad.

kritiko izond.

kroaziar (herritarra)

kroaziera 'serbokroaziera'

krobitxet *Ipar. Zah.* 'hil-mihisea'

kroketa

krokodilo *Fam. Crocodylidae*

kromatiko

kromatu, kroma, kromatzen. *du* ad.

kromo *Kim.*

kromosoma

kromoztatu, kromozta, kromoztatzen. *du* ad.

kronika

kronikari iz.

kroniko izond.

kronologia

kronometro

kros

kroska *Ipar. h.* [koska](#)

kroslari

krozka* e. [kroska](#)

krudel

krustaz* e. [oskoldun](#), [krustazeo](#)

krustazeo *Sin.* [oskoldun](#)

kruxpeta *Ipar.* 'opil-mota'

ku "q" letraren izena

kua* e. [kuma](#)

kualalumpurtar (herritarra)

kualitate* e. [nolakotasun](#)

kualitatibo

kuartel *Sin.* [kaserna](#)

kuarteto
kubatar (herritarra)
kubiko
kubismo
kubista
kubo 1 *Geom.* 2: *zortzi metro kubo.*
kudeaketa
kudeatu, kudea(tu), kudeatzen. *du* ad.
kudeatzaile
kui iz. 'akuria'
kuia *Cucurbita pepo*
kuiatxo *Cucurbita pepo* var. *oblonga*
kuku *Cuculus sp.* eta *Clamator sp.*
kukuak jo
kukuak makur jo
kukuak oker jo
kuku(-)bala
kuku(-)belar *Aquilegia vulgaris*
kuku egin
kuku jo
kuku(-)lore 'kuku-belarra'
kuku(-)praka *Digitalis purpurea*
kuku(-)sagar
kukuarazi, kukuaraz, kukuarazten. *Ipar. du* ad.
kukuka
kukula *Ipar.* 'zerbaiten goialdea'
kukuma *Amanita ovoidea*
kukurruku
kukurrukuka
kukuso *Sin.* [arkakuso](#)
kukuso(-)belar *Plantago psillium*
kukutu, kuku(tu), kukutzen. *Ipar. da/du* ad. 1 'estali'. 2 'ezkutatu, gorde'
 kultat* e. [puntu](#)
kuleto *Amanita caesarea*
kuliska *Limosa*
kulpa
kulpadun
kulpagabe izond.
 kulto* e. [kultu](#)
kultu 1 iz. *Erl.*
 kultu 2* e. [ikasi](#), [landu](#)
kultura
kultural
kulubiz

kulunka
kulunkari
kulunkatu, kulunka(tu), kulunkatzen. *da/du* ad.
 kuluska* e. [kuluxka](#)
kuluxka
kuma *batez ere Bizk.* 'sehaska'
kume 'animalien umea'
kumino *Cuminum cyminum*
 kunplitu* e. [konplitu](#)
kuota
kupel h. [upel](#)
 kupira* e. [gupida](#)
kupitu, kupi, kupitzen. *Gip. da/du* ad. h. [gupidatu](#)
kupoi
kupula
kuraia *Ipar.* 'adorea'
kuraios *Ipar.* 'adoretsua'
kurba *Geom.*
kurbadura
kurbatu, kurba(tu), kurbatzen. *da/du* ad.
kurduera (hizkuntza)
kurios *Ipar.* 'polita, ikusgarria'
kurioso *Herr.* 1 izond. 2 adlag.
kuriostasun *Ipar.*
kurka *Zah.* 'hurrupa'
kurkubita (kuia-mota)
kurlinta *Numenius sp.*
kurlo 1 *Ipar.* h. [kurriilo](#)
kurlo 2 *Ipar.* 'nana'
kurloi *Bizk.* 'txolarrea'
kurrika *batez ere pl.*
kurrilo *Grus sp.*
kurrinka
kurrinkari
kurritu, kurri, kurritzen. *du* ad. *Ipar.* h. [korritu](#)
kurrixka 'oihua, txilioa'
kurruka '(usoaren) urruma'
kurtso 1 h. [ikasturte](#), [ikastaro](#). 2 h. [ibilbide](#)
kurumino *Vespa crabro*
kusi *Ipar.* 'lehengusua, lehengusina'
kusku
kuskula *Cuscuta epithymum*
 kutizia* e. [gutizia](#)
kutsadura

kutsaezin

kutsagarri: *baterietako merkurioa kutsagarria da.*

kutsakor: *gaitz kutsakorra.*

kutsapen

kutsarazi, kutsaraz, kutsarazten. *du ad.*

kutsatu, kutsa, kutsatzen. *da/du ad.*

kutsatzaile: *baterietako merkurioa kutsatzailea da.*

kutsu**kutsudun**

kutsugabe izond.

kutturlio *Galerida sp.*

kutun 1 iz.

kutun 2 izond.

kutunki adlag.

kutuntasun**kutxa**

aurrezki-kutxa

kutxare* e. [koilara](#)

kutxazain

kuwaitar (herritarra)

kuxian *Ipar.* adlag. 'berehala'

kuxidade *Gip. Lgart.* 'txukuntasuna'

kuxin**kuxkuxean****kuzkur**

kuzkurtu, kuzkur(tu), kuzkurtzen. *da/du ad.*

laba: *sumendiaren laba.*

labain izond.

labaina* e. [labana](#)

labainarazi, labainaraz, labainarazten. *du ad.*

labainarri 'labainarazten duen harria'

labaindu, labain(du), labaintzen. *da ad.*

labaingarri: *bide labaingarriak.*

labainka adlag.

labainkada

labainkatu, labainka(tu), labainkatzen. *da ad.*

'labaindu'

labainkeria**labainketa****labainkor****labainkortasun****labaintasun**

labaki 'luberria'

labakitu, labaki(tu), labakitzen. *du ad.*

labana iz.

bizar(-)labana

labankada 'labana-ukaldia'

labar**labe**

labe garai

labealdi

labe handi* e. [labe garai](#)

labekada 'labealdia'

laberatu, labera(tu), laberatzten. *du ad.*

labetegi *Ipar.* 'labea'

labezomorro *Blattaria*

labirinto**laborantza****laborari****laborategi**

laboratu, labora, laboratzen. *du ad.*

labore**laborri****labur**

labur-zurrean

laburbildu, laburbil, laburbiltzen. *du ad.*

laburdura**laburgarri****laburketa****laburki****laburkiro****laburpen**

laburrazazi, laburrazaz, laburrazazten. *du ad.*

laburtasun

laburtu, labur(tu), laburtzen. *da/du ad.*

laburtxo**laburtzapen**

laga, lagatzen. *du ad.* 'utzi'

lagin**laginketa**

lagostar (herritarra)

lagun

lagun egin: *etxeraino lagun egin diot adiskideari.*

lagun eraman

lagun hartu

lagun hurko

lagun izan

lagunarte

lagundi (*Jesusen Lagundia* esapidean erabilia)

lagundu, lagun(du), laguntzen. *du* (*Ipar.*) eta *dio* (*Heg.*) ad. 1 'lagun egin'. 2 'laguntza eman'

lagungarri

lagungo 'lagun izatea, laguntasuna, laguntza'

lagunkin *Ipar.* 'jendekina'

laguntasun

laguntxo

laguntza

laguntzaile

lahar *Rubus sp.*

lahardi

laia

laiaketa

laiari

laiatu, laia(tu), laiatzen. *du* ad.

laido *Ipar.* edo *Jas.*

laidogarri

laidoka

laidotu, laido(tu), laidotzen. *du* ad.

laidoztatu, laidozta, laidoztatzen. *du* ad.

laiko

laikotasun

lain *Bizk.* eta *Gip.* 'adina': *banaiz hori egiteko lain.*

laineza

laineza eman

laineza hartu

laino 1 'behe-lainoa'. 2 *Batez ere Gip.* h. [hodei](#)

lainope

lainotsu

lainotu, laino(tu), lainotzen. *da/du* ad.

laiotz iz. eta izond. *Sin.* [ospel 2](#)

laira *Ipar.* 'aihena'

laka 1 'errotariaren saria'

laka 2 (berniz-mota)

lakain* e. [akain](#)

lakar *batez ere Bizk.* 'zakarra'

lakari 'garau-neurria'

laku, laka(tu), lakatzen. *du* ad.

lakat 1 *batez ere Bizk.* izond. 'latza'

lakat 2 *batez ere Bizk.* iz. 'gaztainaren eskola'

laket izond.: *gizon laketa da.*

laket izan 1 *da* ad.: *adiskidegoa berdintasunean baizik ez da laket.* 2 *zaio* ad.: *hona zer zaidan niri gehienik laket euskaran.* 3

du ad.: *arriskuan laket duena, han galduko da.*

laket-portu

laketaldi

laketarazi, laketaraz, laketarazten. *du* ad.

laketgarri

laketontzi

laketu, laket(u), laketzen. *da/zaio* ad.

lakio

lako 1 *Bizk.* h. [bezalako](#)

lako 2 'dolarearen ontzia'

laku h. [aintzira](#)

lama *Ipar* 'garra'

su-lama

lamada

lamikatu* e. [miazkatu](#), [milikatu](#)

lamina

lan

lan egin

lan eragin

lanabes

lanaldi

lanarte

lanbide

lanbo* e. [lanbro](#)

lanbro

lanbrotsu

lanbrotu, lanbro(tu), lanbrotzen. *da/du* ad.

landa 1 iz. 1 'lantzeko on den lur-eremua, alorra'. 2 'hiriguneari kontrajartzen zaion eremua' (*batez ere hitz elkartuetan*)

landa 2 postpos.

-tik landa

-z landa(ra)

landara* e. [landare](#)

landarazi, landaraz, landarazten. *dio* ad.

landare

landaredi *Sin.* [flora](#)

landaretza

landatu, landa(tu), landatzen. *du* ad.

landatzaile

landazain

lander *Jas.* 'behartsua'

landerretxe *Jas.*

landetxe

landu, lant/landu, lantzen. *du* ad.

landugabe izond.

lanegun**langa****langabe** iz. eta izond.**langabezia** 'lanik eza'**langai****langar****langatu**, langa(tu), langatzen. *du* ad.**langela****langile****langilego** 1 *Ipar.* 'langiletasuna'. 2* e.[langileria](#), [langileak](#)**langileria****langiletasun****langintza****lanjer** *Ipar. g.er.* 'arriskua'**lanjeros** *Ipar. g.er.* 'arriskutsua'**lankide****lankidego** *Sin.* [lankidetza](#)**lankidetasun****lankidetza** *Sin.* [lankidego](#)**lanleku****lano*** e. [laino](#); [laño](#)**lanpa** *Ipar. h.* [lanpara](#)**lanpara****lanperna** 1 (oskolduna) *Fam. Lepadidae*. 2 (perretxikoa) *Amanita sp.***lanpetu** izond.**lanpeturik****lanpostu****lansari****lantegi** 1 'lan egiteko tokia, batez ere fabrika baino txikiagoa': *eskultorearen lantegia*. 2 'egitekoa, lana': *lantegi ederra hartu dik bere gain!***lantoki****lantsu****lantu** iz.**lantza****lantzaile** (gehienetan hitz elkartuko bigarren osagai bezala): *lur-lantzaile*.**lantzean** *Bizk.***lantzean-lantzean****lantzean behin****lantzoi** *Ammodytes tobianus*, etab.**lanuzte****laño** 1 'apala'. 2 'laua': *itsasoa laño dago*.**lañotasun****laosera** (hizkuntza)**laostar** (herritarra)**lapa** *Fam. Patellidae***lapa-belar** *Arctium lappa***lapastu**, lapats/lapastu, lapasten. *da* ad. *g.er.* '(esnea) mindu'**lapati** *Fam. Gobiesocidae***lapatin** 'lapa-belarraren fruitua'**lapats****lapatx** *Bizk.* 'lapa-belarra'**lapaztar** (herritarra)**lapiko****lapikoko** iz.**lapikotxo****lapikotzar****lapitz** 1 *Ipar.* 'arbela'. 2 *Sin.* [arkatz](#)**lapranean** *Bizk.* 'zeharka'**laprast****laprast egin****laprastada****laprasteko** iz.**lapur****lapurketa*** e. [lapurreta](#)**lapurreria****lapurreta****lapurtar****lapurtera****lapurtu**, lapur(tu), lapurtzen. *du* ad.**lapurtxori** 'mika'**lar** *Bizk.*: *ez dio geroari lar begiratu behar; lar ondo ere; lar zorrotz erantzun zion; beldur lar har ez dezaten.***laranja**: *laranja-zukua*.**laranjaondo*** e. [laranjondo](#)**laranjondo** *Citrus sinensis***laratro** *Bizk.* 'daratulua'**laratz****larba****lardaska****lardaskatu**, lardaska(tu), lardaskatzen. *du* ad.**lardaskeria****lardastu**, lardats/lardastu, lardasten. *du* ad.**lardats****larderia** *Ipar.* eta *Naf.***larderiatsu** *Ipar.*

larderiatu, larderia(tu), larderiutzen. *Ipar.*
da/du ad.
 larehun* e. [laurehun](#)
largabista *Ipar.* 'betaurrekoa'
largatu, larga, largatzen. *du ad. Zah. h. laga*
largo *Ipar.* 'zabala, lasaia': *sorbaldaz arras*
largoa.
largoki *Ipar.*
largotasun *Ipar.*
laringe
laritz *Larix decidua*
larmintz
 larogei* e. [laurogei](#)
larrabere
larrain
 larrapast* e. [laprast](#)
larrasuge 'sugegorria'
larratu, larra, larratzen. *da/du ad.*
larrazken *Ipar.* eta *Naf.* 'udazkena'
larre
larregi *batez ere Bizk.*
larregieria
larreratu, larrera(tu), larreratzen. *da/du ad.*
larretxori 'hegaxabala'
larri 1 izond.: 1 'handia': *gatz larria*. 2
 (estutasunekoa): *gure hizkuntzaren egoera*
larria.
larri 2 iz. 'larritasuna': *bere hutsa aitortu*
beharrak ematen zion larria eta lotsa.
larri-ikara
larriagotu, larriago(tu), larriagotzen. *da/du ad.*
larrialdi
larriarazi, larriaraz, larriarazten. *du ad.*
larrigarri
larriki
larrimin
larritasun
larritu, larri(tu), larritzen. *da/du ad.*
larritxo
larru
larrua apaindu
larrua jo 1 'larrua ondu'. 2 *Lgart.* 'sexu
 harremanak izan'
larrua ondu
larrutik pagatu
larruarazi, larruaraz, larruarazten. *du ad.*

larruazal
larrudura *Ipar.*
larrugin
larrugorri: *larrugorrien buruzagia; gizon*
larrugorriak; larrugorri zegoen eguzkitan.
larrugorrian
larrugorritasun
larrugorritu, larrugorri(tu), larrugorritzen.
da/du ad.
larruki
larrutu, larru(tu), larrutzen. *da/du ad.*
larrutzaile
lartxo *Bizk.* 'gehiegitxo'
laru *batez ere Bizk.* izond. eta iz. '(kolore)
 horia'
larunbat
larutu, laru(tu), larutzen. *da/du ad.*
lasai
lasaialdi
lasaiarazi, lasaiaraz, lasaiarazten. *du ad.*
lasaibide
lasaigarri izond. eta iz.
lasaikeria
lasaiki
lasaitasun
lasaitu, lasai(tu), lasaitzen. *da/du ad.*
lasaitxo
 lasatu* e. [lasaitu](#)
laskitu, laski, laskitzen. *Bizk. da/du ad.*
 'hondatu'
lastaira
lastaira(-)denda
lastamarrega
lastargi
lastategi
laster 1 izond. eta iz.: *laster batean; lan*
lasterra. 2 adlag.: *laster etorriko da.*
laster egin
lasterrean
lasterbide
lasterka: 1 adlag. 2 iz.: *lasterka batean.*
lasterka egin
lasterkarazi, lasterkaraz, lasterkarazten. *du ad.*
lasterkari

lasterkatu, lasterka(tu), lasterkatzen. *Ipar.* 1 *da* ad. 'lasterka egin'. 2 *Zub. du* ad. 'jazarri': *etsaiak hilik eta lasterkaturik*.

lasterketa

lasterraldi

lastertasun

lastertxo

lastima

lastimagarri

lasto

lastodun

lastokara

lastotu, lasto(tu), lastotzen. *da* ad.

lastoztatu, lastozta, lastoztatzen. *du* ad.

lata 1 'teilapeko ohol mehea'

lata 2 *Heg.* 'kontserba-ontzi mota bat'

laterri h. [estatu](#)

latex

latifundio

latin

latorri

lats batez ere *Ipar.* 'ur-laster txikia'

latsari

latsarri

latsatu, latsa, latsatzen. *du* ad. 'arropa urez garbitu'

latz

latzarazi, latzaraz, latzarazten. *du* ad.

lau 1: *arratsaldeko laurak dira; uztailaren lauan.*

lau hankan 'eskuak eta zangoak lurrean ezarriz'

lau oinean 'eskuak eta zangoak lurrean ezarriz'

lauretan hoge *Ipar.* 'laurogei'

lau 2 iz. eta izond.

lauburu

laudagarri

laudamen

laudarazi, laudaraz, laudarazten. *dio* ad.

laudatu, lauda, laudatzen. *du* ad.

laudatzaile

laudorio

laugarren

lauhazka 1 adlag. 'urratsik bizienean (ibili, zaldiak eta)'. 2 iz.: *espainiar behorren lauhazka pisua*.

lauhazkatu, lauhazka(tu), lauhazkatzen. *da* ad.

lauhortz

lauki

lauko

laukoitz

laukoiztu, laukoitz/laukoiztu, laukoizten.

da/du ad.

laukote

laukun

laun* e. [lau 2](#)

launa

launaka

launakatu, launaka(tu), launakatzen. *da/du* ad.

launazka *Ipar.* h. [launaka](#)

laundu* e. [lautu](#)

lauoineko

lauoinka 1 adlag. 'urratsik bizienean (ibili, zaldiak eta)'. 2 iz.: *zaldien lauoina ezin geldituz*.

laurden: *ordu bat eta laurden; ordu bat eta laurdenak; hirurak eta laurden; hiru eta laurdenak*.

laurdendu, laurden(du), laurdentzen. *da/du* ad.

laurdenkatu, laurdenka, laurdenkatzen. *du* ad.

Ipar. 1 'laurdendu'. 2 'gillotinu'

laurehun: *laurehun eta bost; laurehun eta hogei*.

laurehungarren

laurleko *g.er.* h. [pezeta](#)

laurogei: *laurogeita bat; laurogeita hamar; laurogeita batgarren*.

laurogeigarren

laurogeina

lausengari

lausengatu, lausenga, lausengatzen. *du* ad.

lausengu

lauso

lausogarri izond.

lausotasun

lausotu, lauso(tu), lausotzen. *da/du* ad.

lautada *Geogr.* h. [ordoki](#)

lautasun

lautu, lau(tu), lautzen. *da/du* ad.

lauza**lauzatu**, lauza(tu), lauzatzen. *du* ad.**lauzka** *Ipar.***lauzkatu**, lauzka(tu), lauzkatzen. *du* ad. *Ipar.*

'lagundu, indartu'

lauzpabost**laxatu**, laxa, laxatzen. *Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad.

1 'askatu'. 2 'lasaitu'. 3 'zabartu'

laxo**laxokeria****laxoki****laxotasun****lazeria** *Ipar.* 'miseria'**lazgarri**: *oroitzapen ile-lazgarria.***lazki****laztabin****laztan** iz. eta izond.**laztan egin****laztan eman****laztan izan** 'maite izan'**laztandu**, laztan(du), laztantzen. *du* ad.**laztangarri****laztanka** adlag.**laztanki****laztankiro****laztantisun****laztantxo****laztasun****laztu**, latz/laztu, lazten. *da/du* ad.**laztura****lazun** *Fam. Mugilidae.* *Sin.* [korrokoi](#)lebatz* e. [legatz](#)**lebitar** *Erl.***legamia****legamiadun****legamiagabe** izond.**legamiagabeko****legamiatu**, legamia(tu), legamiatzen. *da* ad.

'(orea) altxatu'

legar**legarreztat**, legarrezta, legarreztatzen. *du* ad.**legartsu****legartza****legatz** *Merluccius merluccius***lege****lege nagusi****legealdi****legebiltzar****legebiltzarkide****legedi** *Sin.* [legeria](#)**legegabe** izond.**legegai****legegile****legegin** *Bizk.* 'legegilea'**legegintza****legegintzaldi****legegizon** 'gizon legelaria'**legelari****legen****legendar** 'legen beltza, Hansen-en baziloak eragindako legen-mota'**legenardun****legendun****legeria** *Sin.* [legedi](#)**legetxe** *Bizk.* 'bezalaxe'**legez** 1 'legearen arabera'. 2 *Bizk.* 'bezala'**legezko****legezkotasun****legeztapen****legeztatu**, legeztatu, legeztatzen. *du* ad.**legoa** (bide-neurri zaharra)**lehen** 1 adlag. 'lehenago'. 2 ord. 'lehenengo'. 3

iz. 'lehenaldia, iragana'

lehen baino lehen 'lehenbailehen'**lehen buruan****lehenago****lehenagoko****lehenaldi****lehenbailehen****lehenbizi****lehenbiziko****lehenbizikoz** h. [lehenbizi](#), [lehenik](#)**lehendabizi****lehendabiziko****lehendakari****lehendakariorde****lehendakariordetza****lehendakaritza****lehendanik** *Jas.* h. [lehendik](#)**lehendik****leheneko** *Ipar.* h. [lehengo](#)**lehenen**

lehenengo**lehenengo eta behin****lehenengoz****lehengai****lehengo****lehengoratu**, lehengora(tu), lehengoratzen.*da/du* ad.**lehengusina** *Bizk.***lehengusu****lehenik****lehenik eta behin****lehentasun****lehentxeago****leher egin** 1 'lehertu, eztanda egin'. 2 'guztiz nekatu'**ahalak eta leherrak egin****leher eragin****leher gaizto egin****leherrenak egin****lehergai****lehergailu****lehergarri****leherkari** *Hizkl.***leherketa****leherra** *Ipar.*: arrainez bazen leherra han; aste guztian euriz leherra egin zuen.**leherrarazi**, leherraraz, leherrarazten. *du* ad.**lehertu**, leher(tu), lehertzen. *da/du* ad.: 1'eztanda egin'. 2 'nekatu'. 3 *Batez ere Ipar.*

'zanpatu'

lehertzaile**lehia** 1 'ahalegin bizia'. 2 'norgehiagoka':*elkarren lehian ibili.***lehiaka** adlag.**lehiaketa****lehiakide****lehiarazi**, lehiaraz, lehiarazten. *du* ad.**lehiatsu****lehiatu**, lehia(tu), lehiatzen. *da* ad.**lehiatuki****lehoi** *Panthera (leo) leo*: lehoi arra; lehoi emea; lehoi-zuloa.**lehoinabar** *Panthera (panthera) pardus*. *Sin.*[pantera](#)**lehoitegi****lehoitzar****lehor** izond. eta iz.: *itsasoz eta lehorrez.***lehor-haize****lehorpe****lehorreratu**, lehorrera(tu), lehorreraten.*da/du* ad.**lehortar****lehortasun****lehorte****lehortu**, lehor(tu), lehortzen. *da/du* ad.**lei** *Sin.* [horma](#), [izotz](#)**leia egin****leial****leialki****leialtasun****leiar** 1 *Opt.* 'gutxienez alde bat konkaboa edo konbexua duen beirakia'. 2 h. [kristal](#); [beira](#)**leihatila****leiho**leior* e. [lehor](#)**leinargi** iz. eta izond.**leinargitasun****leinu****leinuru** *batez ere Zub.* 'izpia, distira'**leitu** 1 *Herr.* 'irakurri'**leitu** 2 *da/du* ad. *Sin.* [hormatu](#), [izoztu](#)leizar* e. [lizar](#)**leize****leize-zulo****su(-)leize****leizetsu****leka** izond. eta iz.**lekadun** 1 izond.: *arbola lekadunak*. 2 iz.'*Leguminosae* familiako landarea'**lekaide****lekaime****lekaio** 1: *erregeren lekaio lehena.***lekaio** 2 'oihua, irrintzia'**lekari****lekaro** *g.er.* 'basamortua'**lekat** *Ipar. Zah.* 'salbu, izan ezik': *leku guztietako herriez, lekat juduez.***lekatu** 1, lekat(u), lekatzen. *Ipar. du* ad. *Zah.*

'kanpo utzi, salbuetsi'

lekatu 2, leka(tu), lekatzen. 'lekan sartu'; 'lekak aletu'; '(landarea) lekaz bete'lekoa* e. [legoa](#)

lekora postpos.

-tik lekora *Ipar*. '-tik kanpora'; '-en ondoan, handik berehala'

-z lekora *Ipar*. '-z kanpora': *ez da nehor onik Jainkoaz lekora*.

leku

-en lekuan '-en ordeztu': *arrainaren lekuan suge bat emango dio*.

lekuan 'beharrean' (aditzaren era burutuaren ondoan): *lehengo neke gogorrak arindu lekuan, eman zizkien neke berriak*.

lekuan-lekuan adlag.

lekuan lekuko izlag.: *lekuan lekuko fruituak ezagutu nahi zituen*.

leku eman

leku(-)izen

leku onean (egon, etab.): *orain ordaindu behar dizudala? Bai, leku onean!*

lekutan: *lekutan dago lan horren bukaera!*

lekutara

lekualdaketa

lekualdatu, lekualda, lekualdatzen. *da/du* ad.

lekualdatze

lekuko iz.

lekukotasun

lekukotu, lekuko(tu), lekukotzen. *da* ad.

lekune

lekuratu, lekura(tu), lekuratzen. *da/du* ad.

lekutu, leku(tu), lekutzen. *da/du* ad. 'urrundu, baztertu, desagertu': *Jesus handik lekutu eta bere herrira itzuli zen; bazterrera lekutu zuen*.

lekutze

l (ele)

lelo 1 iz. 'errepika; askotan errepikatzen dena'

lelo 2 izond. *Batez ere Bizk.* 'ergela'

lelokeria

lelotu, lelo(tu), lelotzen. *da/du* ad.

lema (itsasontziarena)

lemamia* e. [legamia](#)

lemari

lemazain

lengoaia *Zah.* h. [mintzaira](#), [hizkuntza](#)

lengoradu* e. [mihi-arrain](#)

leninismo

leninista

lente *Heg.* h. [leiar](#)

lenteja* e. [diliista](#)

lentilla 1 (begietakoa). 2* e. [diliista](#), [ilar xabal](#)

lento *Pagellus acarne*

leopardo* e. [lehoinabar](#), [pantera](#)

lepahori *Martes martes*

lepauztai

lepazuri *Martes foina*

lepo

-en lepora

-en lepotik

lepoa egin (ipini, jokatu, etab.) 'apustu egin'

lepo egin 'lepoa moztu'

lepo(-)hezur

lepo-luze

lepo-motz

lepo-okor

leporaino

lepo(-)zintzur *Ipar*. 'lepoa'

lepoalde

lepogain

lepoko iz.

lepondo

leporatu, lepora(tu), leporatzen. 1 *dio* ad.: *hilketa berari leporatu ziotelako*. 2 *du* ad.: *berrehun kiloko harria leporatu baietz!*

lepozaki 'lepondoa'

lepra h. [legendar](#)

lepradun h. [legenardun](#)

ler *Pinus* sp. *Sin.* [pinu](#)

ler beltz

ler gorri

lera 1 'gurpilik gabeko orga'. *Sin.* [narra](#)

lera 2 *batez ere Bizk.* 'grina'

leratsu 'grinatsua'

lerdamin h. [aloe](#)

lerde *Sin.* [adur](#)

lerden

lerdendu, lerden(du), lerdentzen. *da/du* ad.

lerdengarri

lerdenki

lerdentasun

lerdoi *Sin.* [pinudi](#)

lerradura *Sin.* [lerrakuntza](#)

lerragarri

lerrakor

lerrakuntza *Sin.* [lerradura](#)

lerraldi**lerrarazi**, lerraraz, lerrarazten. *du* ad.**lerratu**, lerra, lerratzen. *da* ad.**lerro****lerroan****lerro-lerro** adlag.**lerroka****lerrokada****lerrokatu**, lerroka(tu), lerrokatzen. *da/du* ad.**lertsun** *Grus grus***lertxun** *Populus tremula***lertxundi****lertzo** *Ipar.* 'lohitasuna'**lertzotu**, lertzotu(tu), lertzotzen. *Ipar. da/du* ad.**lesbianismo****lesothoar** (herritarra)lesuin* e. [pezoi](#)**letagin****letania****letaria** h. [letania](#)**letoi****letoniar** (herritarra)**letoniera** (hizkuntza)**letra****letra larri** *Sin.* [maiuskula](#)**letra xehe** *Sin.* [minuskula](#)**letradu** *Heg.* 'legelaria'**letradun****letragabe** izond.letra nagusi* e. [letra larri](#), [maiuskula](#)**letratu** 'ikasia, letraduna'letra xipi* e. [letra xehe](#), [minuskula](#)**letrazale****letreiatu**, letreia, letreiatzen. *du* ad.**letxe** *Bizk.* h. [legetxe](#), [bezalaxe](#)**letxuga** h. [uraza](#)**leukozito****leun****leunarazi**, leunaraz, leunarazten. *du* ad.**leundu**, leun(du), leuntzen. *da/du* ad.**leungarri** izond. eta iz.**leunkeria****leunketa****leunki****leunkiro****leuntasun****leuntzaile****leuzemia****lexikal****lexiko****lexikografia** *Sin.* [hiztegegintza](#)**lez** *Bizk.* h. [legez](#)leze* e. [leize](#)**lezka** *Typha sp.***lezoi** h. [pezoi](#)**libanoar** (herritarra)**libera** 1 'Frantziako dirua'. 2 *Ipar.* h.**libra****libera esterlina****liberal** 1 *Zah.* izond. 'eskuzabala'**liberal** 2 iz. eta izond.: *karlistak eta liberalak.***liberalismo****liberalkeria****liberalki****liberaltasun****liberdi** 'libra-erdia'**liberiar** (herritarra)**libertate** *batez ere Ipar.* 'askatasuna'**libertimendu** *Ipar.***libertitu**, liberti, libertitzen. *da* ad. *Ipar.* h.[dibertitu](#), [jostatu](#)**libiar** (herritarra)**libido** iz.**libra** (pisu-neurria): *libra-erdi.***librantza** *Ipar.***librarazi**, libraraz, librarazten. *du* ad.**libratu**, libra(tu), libratzen. 1 *du* ad. 'atera, askatu'. 2 *da* ad. *Lgart.* 'kaka egin'**libratzaile****libre****libreki****librevilletar** (herritarra)**libro** *Ipar.* h. [libre](#), [aske](#)**liburu****liburu(-)denda****liburugile****liburugintza****liburuki** *Sin.* [tomo](#)**liburukote****liburutegi****liburuxka****liburuzain**

liburuzale**lidiera** (hizkuntza)**liechtesteindar** (herritarra)**liga 1** 1 'elkarte-mota'. 2 'kirol-lehiaketa'**liga-txapelketa****liga 2** 'ardoak-eta eratzen duten hondar lodia'**lignito**lihazi* e. [linazi](#)**liho** *Linum sp.***lika** *Sin.* [biska](#)**likatsu** *Sin.* [biskatsu](#)**likatu**, lika(tu), likatzen. *da/du ad.* *Sin.* [biskatu](#)**liken** *Lichenes***likido** *Sin.* [isurkari](#)likidu* e. [likido](#)**likiera** (hizkuntza)**likin** *Bizk.* 'itsaskorra, likatsua'**likiskeria****likistasun****likistu**, likits/likistu, likisten. *da/du ad.***likits** 'zikina, lizuna'**lili** *Ipar.* edo *Jas.* 'lorea'**lilipa** 'nartzisoa'**lilitegi****lilitu**, lili(tu), lilitzen. *da ad.***liliztatu**, lilizta, liliztatzen. *du ad.***lilongwetar** (herritarra)**lilura****lilurabide****liluragarri****lilurakeria****lilurakor****liluraldi****liluramendu****liluratu**, lilura(tu), liluratzen. *da/du ad.* 1 'argi gehiegiak ikusmena nahasi': *argiaren distirak begiak liluratu dizkielako.* 2 *hegazia liluratzen duen sugea.***liluratzaile****lima 1** (altzairuzko lanabesa)**lima 2** *Citrus limetta***limatar** (herritarra)limikatu* e. [milikatu](#)**limoi****limoiondo** *Citrus limon***limondo** *Citrus limetta***limosna****limosna egin****limosna eman****limosnagile****limosnari****limuri****limurkeria****limurkor****limurrarazi**, limurraraz, limurrarazten. *du ad.***limurtu**, limur, limurtzen. 1 *da/du ad.*'irristatu, labaindu'. 2 *du ad.* 'lerratu, zerbait egitera bultzatu': *ez dakit nork limurtu duen haiei dirua uztera.***limurtzaile****linabera****linai** *Gip.* edo *Naf.* 'gorua'**linazi****linbo**linburi* e. [limuri](#)linburtu* e. [limurtu](#)**linea****lineal****linfa****lingala** (hizkuntza)lingirda* e. [lirdinga](#)**linguista** *Sin.* [hizkuntzalari](#)**linguistika** *Sin.* [hizkuntzalaritza](#)**linguistiko**: *atlas linguistikoa = hizkuntz atlasa.*lino* e. [liho](#)**linotipia****linterna** 1 *Ark.* 2 *Heg. h.* [esku-argi](#)**lintzura** 'zingira'linu* e. [liho](#)**lipar** 1 'unea': *hari begira gelditu naiz lipar batez.* 2 *Ipar.* 'apurra, zati txikia': *ogi liparrik ez dut etxean.***lipizta** 'kalapita'**lipotimia**lipu* e. [lupu](#)**lira 1** (musika-tresna)**lira 2** (diru-banakoa)**lirain****liraindu**, lirain(du), liraintzen. *da/du ad.***liraintasun**liranja* e. [laranja](#)

lirdinga**lirdingatsu****lirika** iz.**liriko** izond.**lirin** *Jas.* 'umoa, heldua': *gordinak jaten**dituenak jan ditzake lirinak.***lirindu**, *lirin(du)*, *lirintzen*. *da ad.* *Jas.* 'gehiegi umotu'**lirio** *Heg.***lisaburdina****lisaketa****lisatu**, *lisa*, *lisatzen*. *du ad.***lisatzaile****lisboar** (herritarra)*liseriketa** e. [digestio](#)*lisiba** e. [lixiba](#)**liskar****liskarbide****liskarraldi****liskarti****liskartsu****liskartu**, *liskar(tu)*, *liskartzen*. *da ad.**liskatsu** e. [likatsu](#)**lista** *Sin.* [zerrenda](#)**listafin** *Ipar.* 'liztorra'**listari** 'hari sendoa'**listu****listuka****listukari***litera** e. [ohatze](#)**literario****literato****literatura****literaturazale****litio****litografia****litro****lits****lituaniar** (herritarra)**lituaniera** (hizkuntza)**liturgia****liturgiko**: *musika liturgiko = liturgia-musika.***litxar****litxarrerria****litxarrero** *Heg.***lixiba****lixibatu**, *lixiba(tu)*, *lixibatzen*. *du ad.***lizar** *Fraxinus sp.***lizardi****lizentzia****lizentziadun****lizentziatu** *Heg.* h. [lizentziadun](#)**lizentzi izan** *Gip.* *da ad.* *Herr.* 'zilegi izan'**lizeo****lizpaper****liztor** *Superfam.* *Vespoidea* etab.**liztortzar** h. [kurumino](#)**lizun****lizunarazi**, *lizunaraz*, *lizunarazten*. *du ad.***lizundu**, *lizun(du)*, *lizuntzen*. *da/du ad.***lizunkeria****lizunki****lizunkiro****lizunkoi****lizuntasun****ljubljanar** (herritarra)**lo****loak hartu**. *du ad.:* *bitarte hartan loak hartu zuen Jesus.***lo-belar** *Papaver somniferum***lo egin****lo eragin****lo-lo** *Haur.***lotan****loaldi****loba** *Bizk.***lobambar** (herritarra)**lodi****lodiarazi**, *lodiaraz*, *lodiarazten*. *du ad.***lodiera****lodikote****loditasun****loditu**, *lodi(tu)*, *loditzen*. *da/du ad.***lodixko****loeri** 1 'logalea, logura'. 2 'gaitza'**logale****logaletu**, *logale(tu)*, *logaletzen*. *da/du ad.***logaritmo****logela****logika****logikari****logiko** iz. eta izond.

logura**lohi** iz. eta izond.**lohidura****lohigabe****lohihartzeko** iz. 'lan-jantzia'**lohikeria****lohtasun****lohitsu****lohitu**, lohi(tu), lohitzen. *da/du* ad.**lohitzatu**, lohizta, lohizatzen. *Ipar. da/du* ad.
'lohitu'**loina** *Chondrostoma* sp.**loka 1** 1 izond.: *oilo loka*. 2 adlag.: *oiloa loka*
jarri da.**loka 2** adlag. 'koloka': *loka-loka jarri*
zitzaizkion hortzak.**lokabe** izond.**lokabetasun****lokabetu**, lokabe(tu), lokabetzen. *da/du* ad.**lokailu****lokal****lokarrarazi**, lokarraraz, lokarrarazten. *du* ad.**lokarri****lokartu**, lokar, lokartzen. *da* ad.: *berehala*
lokartu zen haurra.**lokatu**, loka(tu), lokatzen. *da/du* ad.**lokatz** iz. 'lohia, basa'**lokatza** 'lokaztia, lokatza dagoen tokia'**lokazti****loki** 'buruaren alboko aldea'**loki(-)hezur****lokia** *Ipar.* 'heldulekua'**lokotx** 'morkotsa, lakatza'**lometar** (herritarra)**londrestar** (herritarra)**lopide** *Ipar.* 'heldulekua'**lor****zor eta lor****loradenda****lorail** h. [maiatz](#)**loraketa****loraldi****lorarazi**, loraraz, lorarazten. *du* ad.**lorategi****loratu**, lora, loratzen. *da/du* ad.**loratze****lorbide****lore****lore(-)hauts** *Sin.* [polen](#)**lore(-)orratz** *Sin.* [pistilo](#)lore-zil* e. [lorezil](#)**loredun****loreontzi****loretoki****loretsu****lorenzain****lorenzaintza****lorezil** *Sin.* [estamine](#)**lorenzatu**, lorezta, loreztatzen. *da/du* ad.**loria 1** 'aintza'. 2 *Ipar.* 'poza'**loriagarri** *Ipar.***loriatu**, loria(tu), loriatzen. *Ipar. da/du* ad.
'poztu'**lorifikatu**, lorifika, lorifikatzen. *Ipar. du* ad.
*g.er.***lorios** *Ipar.***loro** *Psittacula* sp.**lorpen****lorraldi****lorratz****lorrin Bizk.** 1 izond.: *eguraldi lorrina*. 2 iz.:
satorrak soroan lorrinak egin ditu.**lorrindu**, lorrin(du), lorrintzen. *Bizk. da/du*
ad.: *basatzan lorrindu; etxea eta ondasunak*
lorrintzen.**lortu**, lor, lortzen. *du* ad.**losintxa****losintxari****losintxatu**, losintxa(tu), losintxatzen. *du* ad.**lotaratu**, lotara(tu), lotaratzen. *da/du* ad.**lotarazi**, lotaraz, lotarazten. *du* ad. 'lotzera
behartu'**lotazil** h. [abendu](#)**loteria****loti****lotinant** *Ipar. Sin.* [teniente](#)**loto** *Nelumbo nucifera* edo *Nymphaea Lotus***lotsa 1** 'ahalkea'. 2 *Ipar.* 'beldurra'**lotsa gaizto****lotsa izan****lotsabako Bizk.** izlag.**lotsabide**

lotsagabe izond.

lotsagabeko

lotsagabekeria

lotsagabeki

lotsagabetasun

lotsagabetu, lotsagabe(tu), lotsagabetzen.

da/du ad.

lotsagald izond.

lotsagalduko

lotsagarri

lotsagarrizko

lotsagarrikeria

lotsaizun *Jas.*

lotsakor

lotsaldi

lotsarazi, lotsaraz, lotsarazten. *du* ad.

lotsari *batez ere Bizk.* 1 'lotsa'. 2 pl. 'giza ernalkinen ageriko zatia': *ikusi zuen bere aitaren lotsariak agerian zeudela.*

lotsati

lotsatu, lotsa(tu), lotsatzen. *da/du* ad.

lotseria *Ipar.* 'beldurra'

lotsor

lotu, lot, lotzen. 1 *du* ad. 2 *zaio* ad. 'atxiki, itsatsi'. 3 *zaio* ad. 'heldu, oratu; ekin': *zeri lot ez dakizula; bizitza berri bati lotu.*

lotune

lotura

lotutasun

lotzaile

lozorro

luandar (herritarra)

lubaki

luberri

luberritu, luberri(tu), luberritzen. *du* ad.

ludi 'lurbira, mundua'

luebaki* e. [lubaki](#)

lugin

lugintza

lugorri

luhartz *Gryllotalpa gryllotalpa*

luizi

lukainka

luki *Bizk.* 'azeria'

luki(-)buztan 'azeri-buztana'

lukru* e. [lukuru](#)

lukur h. [lukurari](#)

lukurantza h. [lukurreria](#)

lukurari

lukurreria

lukurreru *Heg.* h. [lukurari](#)

lukuru

luma

lumaberritu, lumaberri, lumaberritzen. *da* ad.

lumadi *Sin.* [lumaje](#)

lumadun

lumagabe izond.

lumaje *Sin.* [lumadi](#)

lumatsu

lumatu, luma(tu), lumatzen. 1 *du* ad. 'lumaz gabetu'. 2 *da* ad. 'lumaz hornitu'

lumatxa

lumatxo

lumer 'baleen eta arrainen koipea'

lunbago

lupa

lupetz *Bizk.* 'basa, lohia, lokatza'

lupetza *Bizk.* 'basatza, lokaztia, lokatza dagoen tokia'

lupia *Dicentrarchus labrax*

lupu 1 'eritasun kutsakorra'

lupu 2 'animalia txiki pozoitsua'

lur

lur-emaile *Sin.* [ehorzle](#)

lur eman

lur-lan

lur jo

Lurra mug. *Astron.:* gure planeta, *Lurra da.*

lurbira

lurburu 'Lurraren poloa'

lurgerri* e. [ekuatore](#)

lurkapa* e. [\(lur\) geruza](#)

lurkoi

lurmen 'elurra urtu den lur-zatia'

lurmendu, lurmen(du), lurmentzen. *da/du* ad.

lurmutur

lurmuturtar (herritarra)

lurpe

lurpebide* e. [azpibide](#)

lurperatu, lurpera(tu), lurperatzen. *da/du* ad.

lurpetu, lurpe(tu), lurpetzen. *da/du* ad. h.

[lurperatu](#)

lurraldatu, lurralda, lurraldatzen. *du* ad.

lurralde

lurrazal

lurrerarazi, lurreraraz, lurrerarazten. *du* ad.

lurreratu, lurrera(tu), lurreratzen. *da/du* ad.

lurreztatu, lurrezta, lurreztatzen. *du* ad.

lurrikara

lurrin 1 'usain gozoa'. 2* e. [lurrun](#)

lurrindu, lurrin(du), lurrintzen. *du* ad.

lurrinontzi 'lurrina edukitzeko ontzia'

lurrontzi

lurrontzigintza

lurrun 'gasa'

lurrun(-)makina

lurrundu, lurrun(du), lurruntzen. *da/du* ad.

lurrunkor

lurrunontzi 'lurrunez dabilen ontzia'

lursagar *batez ere Ipar.* 'patata'

lurtar

lurtu, lur(tu), lurtzen. *da* ad.

lusakar (herritarra)

lusitaniar (herritarra)

lusuil

luteranismo

luterano

luto *Heg.* iz. h. [dolu](#)

lutxo *Fam. Esocidae*

luvitera (hizkuntza)

luxemburgar (herritarra). *Sin.* [luxenburgotar](#)

luxenburgera (hizkuntza)

luxenburgotar (herritarra). *Sin.* [luxemburgar](#)

luzabide

luzaezin

luzagarri iz. eta izond.

luzakeria

luzakin

luzakor

luzamen

luzamendu *Ipar.*

luzanga izond.

luzapen

luzara adlag. 'luzarora': *ihintz handiak luzara kalte egiten dio ardiari.*

luzaran izond.: *begi luzaranak dituzte ekialdekoek.*

luzarazi, luzaraz, luzarazten. *du* ad.

luzaro

luzaroan

luzaro gabe

luzaroko 1 izlag.: *luzaroko egonaldiak egin zituen han.* 2 adlag.: *munduan luzaroko ez zegoela.*

luzarora

luzarotxo

luzatu, luza, luzatzen. *da/du* ad.

luzaz

luze

luze-labur iz.

luze-zabal iz.

luzeki *Ipar.* 'luzaro, luzaz'

luzera

luzerna *Medicago sativa.* *Sin.* [alpapa](#)

luzetasun

luzetsi, luzets, luzesten. *dio* ad.: *luzetsi dio hitzaldiari.*

luzetxo

luzexko

luzoker *Cucumis sativus.* *Sin.* [pepino](#)

m 'metro'ren nazioarteko sinbologia

madagaskartar (herritarra)

madari

madari(-)dantza

madarikatu, madarika, madarikatzen. *du* ad.

madarikazio

madariondo *Pyrus communis*

madrildar (herritarra)

madura *batez ere Bizk.* 'padura'

mafrundi *Ipar.* 'buruko hotzeria'

mafrunditu, mafrundi(tu), mafrunditzen. *Ipar. du* ad.

magal

magalpe

magia

magiko

magina *Zah.* 'ezpata eta antzeko armak gordetzen diren zorroa'

magisteritza* 1 e. [irakasle\(-\)ikasketak](#):

*magisteritza ikasi zuen** e. *irakasle ikasketak egin zituen.* 2. *Magisteritza-eskola** e.

Irakasle-eskola.

magistratu iz.

magnesio

magnetiko
magnetismo
magnetita
magnetofono
magnitude *Fis.*
magnolia *Magnolia sp.*
mago: *Errege magoak.*
magurio *Littorina littorea.* *Sin.* [karrakela](#)
magyar (herritarra)
magyarrera (hizkuntza)
mahai
 gau(-)mahai
 mahai(-)inguru
 mahai(-)futbol
 mahai(-)zapi
mahaiburu
mahaiburuko *iz.*
mahaikide
mahaiko *iz.*
mahairatu, *mahaira(tu), mahairatzen.* *da/du*
ad.
mahaitxo
mahasgintza
mahaspasa
mahasti
mahastizain
mahats
mahatsardo *Zah.* 'ardoa'
mahatsondo *Vitis vinifera subsp. Vinifera*
*mahel** e. [urmael](#)
mahuka
 mahuka-hutsik
mahunga *Ipar.* 'mahuka'
 mahunga-has *Ipar.*
maiatz
maiestate
*mail** e. [maila](#)
maila
mailadi *Sin.* [mailak](#)
mailaka
mailakatu, *mailaka(tu), mailakatzen.* *du ad.*
mailaketa
mailakide
mailasto *Bizk.* 'artoaren lastoa'
mailatu 1, *maila(tu), mailatzen.* *da/du ad.:*
fruta mailatua.

mailatu 2 *iz.:* *mailatuak egin dizkiote gure*
autoari.
mailatune *Bizk.*
mailegatu, *mailega, mailegatzten.* *du ad.*
mailegu
mailu
 mailu-arrain *Sphyrna sp.*
mailuka 1 *adlag.*
mailuka 2 *Bizk.* *iz.* 'mailu txikia'
mailukada
mailukari
mailukatu, *mailuka(tu), mailukatzen.* *du ad.*
mailuki *Bizk* 'marrubia'
mailutzar
mailuxka
maina 1 'amarrua'. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'arta'. 3
'iaurraren negar-zotinak'
mainatu 1, *maina(tu), mainatzen.* *du ad. Ipar.*
Zah. 'mainak, xerak egin'
*mainatu** 2 e. [bainatu](#)
maindire *Sin.* [mihise](#), [izara](#)
maingu *Sin.* [herren](#)
maingueri
mainguka
mainontzi *izond.:* *ume mainontzia.*
*mainu** e. [bainu](#)
maionesa
maiorazko
maiordomo *Heg.*
maira *g.er.* 'azpila, aska'
mairu
maiseaketa
maiseatu, *maisea, maiseatzen.* *du ad.*
maiseatzaile
maiseo
maistra
maisu
maisukeria
maisuki
maisulan
maisutasun
maisutza
maitabera
maitagarri
maitagarriki
maitagarritasun

maitakeriamaitakor* e. [maitekor](#)**maitale****maitarazi**, maitaraz, maitarazten. *dio* ad.**maitasun****maitatu**, maita, maitatzen. *du* ad.**maitatzaile****maite****maite egin****maite-maite egin****maite-damu** *Sin* [kontrizio](#)**maite izan**, maite izaten, maiteko / maite izango. *du* ad.**maiteki****maitekor**: *Jainko maitekorra*.**maitemin****maitemindu**, maitemin(du), maitemintzen. *da* ad.**maiteño****maitetsu****maitetxo****maitez** adlag. 'maitasunez'**maiuskula** *Sin*. [letra larri](#)**maiz****maizenik****maizko** izlag.: *maizko erabilera*.**maiztasun****maizter****maiztertza****maiztu**, maiz(tu), maizten. 1 *Batez ere Bizk. da/du* ad. '(arropa) hondatu, higatu'. 2 *du* ad. '(zerbait) maiz egin'**maiztxo****majo** *Heg. Lgart.* adlag.**majuroar** (herritarra)makailao* e. [bakailao](#)**makako** *Macaca sp.***makakorro** 'abere nagusien orroa'**makal 1** iz. *Populus sp.***makal 2** izond. 'ahula': ez zen hura lan makala!**makalaldi****makaldu**, makal(du), makaltzen. *da/du* ad.**makalik****makaltasun****makar 1** iz. 'betazal-ertzetan pilatzen den malko lehortua'**makar 2** *Bizk. g.er.* izond. 'txikia, ahula'**makarro****makatu**, maka(tu), makatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'mailatu'**makatz 1** iz. 'fruitu-zuhaitz txertatu gabea, eta horrelakoen fruitua (batez ere madaria)'. 2 izond. 'txertatu gabea'**makestu**, makets/makestu, makesten. *du* ad.**maketa****maketo** *Heg.* (irain-hitza)**makets** izond. 'kamutsa'**makila****makil dantza****makilada****makiladaka** adlag. 'makilaka'**makiladun**makilaia* e. [makillaje](#)**makilaka****makilakada****makilakari** 'makila-kolpeka ari dena'**makilakatu**, makilaka(tu), makilakatzen. *du* ad.**makilari** 'makilekin jolasean ari dena'**makilatu**, makila(tu), makilatzen. *du* ad.**makilazo** *Heg. Lgart.***makillaje****makillatu**, makilla, makillatzen. *da/du* ad.**makina****makina-erreminta** *Heg. h.* [makina](#)

(-)tresna

makina(-)tresna**makina bat**: *makina bat lagun gixotu zen bidean; makina bat gizagaixok galdu du hor bizia.***makineria****makinista** *Heg.***mako****makodun****makola** *Ipar. h.* [makulu](#)**makotu**, mako(tu), makotzen. *da/du* ad.**makulu****makur 1** izond.**makur 2** *batez ere Ipar.* iz. 'ezbeharra, istripua'**makurbide**

makurdura
makurgaitz
makurka
makurkeria
makurki
makurraldi
makurrarazi, makurraraz, makurrarazten. *du* ad.
makurrera
makurtasun
makurtu, makur(tu), makurtzen. *da/du* ad.
 makutsik* e. [mahuka-hutsik](#)
malabarera (hizkuntza)
malaboar (herritarra)
malapartatu 1, malaparta, malapartatzen. 1 *Ipar. du* ad. 'barreiatu, hondatu'
malapartatu 2 *Heg.* izond. *Lgart.* 'madarikatua'
malaria
malatu 'erretena'
malawiar (herritarra)
malaysiar (herritarra)
malaysiera (hizkuntza)
malba *Malva* sp. eta *Althaea* sp.
malba zuri *Althaea officinalis*
malda 1 'aldapa': *malda(n) gora* (*joan*, etab.); *malda(n) behera* (*abiatu*, *amildu*, etab.); *malda gora egin*. 2 *Ipar.* 'babesa, geriza': *haize-maldan*.
maldatsu 'aldapatsua'
maldatu, malda(tu), maldatzen. *du* ad. 'babestu': *bere burua maldatzeko*.
maldivar (herritarra)
maldivera (hizkuntza)
maldizio
malenkonia *Liter.*
malenkoniatsu *Liter.*
malenkoniatu, malenkonia(tu), malenkoniitzen. *da* ad. *Liter.*
malerus *Zub.* h. [malurus](#)
malet *Ipar.* 'ahula'
maleta
maletar (herritarra)
malezia
maleziatsu
malgaxe (hizkuntza)

malgu
malguki 1 adlag. 'malgutasunez'
malguki 2 iz. 'gorputz edo gailu elastikoa'
malgutasun
malgutu, malgu(tu), malgutzen. *da/du* ad.
maliar (herritarra)
 malizia* e. [malezia](#)
malkar 1 iz. 'aldapa'. 2 izond. 'aldapatsua'
malkartsu
malkartu, malkar(tu), malkartzen. *da/du* ad. 'amildu'
malko
malmutz 'maltzurra'
malta
maltar (herritarra)
maltera (hizkuntza)
 maltso* e. [mantso](#)
maltzur
maltzurkeria
maltzurki
maltzurtasun
maltzurtu, maltzur(tu), maltzurtzen. *da* ad.
malur *batez ere Ipar.* 'zorigaitza': *oi ene malurra!*
malurtu, malur(tu), malurtzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'kaltetu; kalte egin'
malurus
maluruski
maluta
mama *Haur.* 'edaria'
mamala *Herr.* (emakumeez mintzatuz) 'memeloa'
mami 1 iz.: *ogiaren mamia*. 2 iz. *Gip.* 'gatzatua, gaztanbera'. 3 izond.: *adiskide mamia*.
mamidun
mamigabe izond.
mamitsu
mamitu, mami(tu), mamitzen. *da/du* ad.
mamorro *Gip.* 'zomorroa'
mamu
mamurtu, mamur, mamurtzen. *Bizk. du* ad. 1 *Sin.* [mastekatu](#), [murtxikatu](#). 2 'hausnartu, gogoan erabili'
mamut *Mammut* sp.
mamutxa 'zomorroa'

mana 'Jainkoak israeldarrei basamortuan igorri zien janari miragarria'

manaerraz

managuar (herritarra)

manaiatu* e. [maneiatu](#); [maneatu](#)

manak pl. *Ipar.* '(Eliz) deiak'

manamar (herritarra)

manamendu *Ipar.* 'agindua'

manatu, mana, manatzen. *Ipar.* eta *Naf.* du ad.

manatzaile *Ipar.* eta *Naf.*

mandako iz. 'mando gaztea'

mandarin

mandarina

mandarinondo *Citrus deliciosa*

mandatari

mandataritza

mandatu iz.

mandazain

mandeuli *Hippobosca equina*

mandil *Ipar.* 'bidelapurra; gizatzarra'

mandio

mando

mandotegi

mandragora *Mandragora officinarum*

mandrain *Ipar.* 'nagia, alferra'

maneatu, manea, maneitzen. 1 *da/du* ad. 'atundu, prestatu'. 2 *du* ad. '(janaria) prestatu, ondu'. 3 *du* ad. '(lurra) landu'

maneatzaile

maneiatu, maneia, maneiitzen. *du* ad. 'erabili': *armak maneiatu.*

manera *Ipar.* eta *Naf.*

manex *Zub.*

manganeso

mangolino *Bizk. Sin.* [karrakela](#)

manierismo

manierista

manifestatu, manifesta, manifestatzen. 1 *Heg. da* ad.: *milaka lagun manifestatu ziren Bilboko kaleetan.* 2 *Ipar. du* ad.: *milaka lagunek manifestatu zuten Baionako kaleetan.*

manifestazio *Sin.* [\(kale\) agerraldi](#)

manifestu

manikeismo

manikeo

manilar (herritarra)

manipurera (hizkuntza)

maniura (musika-tresna)

manta *Heg.* 'burusia, tapakia'

mantal 1 'jantziak ez zikintzeko, horien gainean jartzen den soinekoa'. 2 'gorputzaren aurreko aldea babesteko, gainerako jantzien gainean ezartzen den janzkia'

mantar 1 *Ipar.* 'emakumeen atorra'. 2: *abarka-mantarrak.*

mantar 2 'enplastua'

mantelina

mantendu, manten, mantentzen. *da/du* ad. 1 '(abereak) elikatu'. 2 'iraun edo iraunarazi, atxiki'

mantenimendu* e. [mantentze](#)

mantentzaile

mantentze: *mantentze-lanak.*

mantenu: *mantenua eta soldata.*

mantso

mantsoki

mantsotasun

mantsotu, mantso(tu), mantsotzen. *da/du* ad.

mantu *Heg.*

mantxa *Heg. Herr.* 'orbana'

mantxu *Heg. Herr.* 'besomotza'

manu

manupeko *Ipar.*

manxera (hizkuntza)

maoismo

maoista

maoriera (hizkuntza)

mapa

mapatxe *Procyon rotor*

maputoar (herritarra)

marabedi

maradikatu* e. [madarikatu](#)

mara-mara adlag.: *elurra mara-mara ari zuen.*

marapilo *Bizk.* 'korapiloa'

marasma *Bizk.* 'armiarma'

marathera (hizkuntza)

maratila

maratz

maraztasun

marbre *Ipar. g.er. h.* [marmol](#), [haitzurdin](#)

mardo *Bizk.* 'mardula'

mardotasun *Bizk.*

mardotu, mardo(tu), mardotzen. *Bizk. da/du* ad.

mardul izond. eta adlag.

marduldu, mardul(du), mardultzen. *da/du* ad.

mardulik adlag. 'mardul'

mardultasun

marea

mareabehera 'itsasbehera'

mareagora 'itsasgora'

marexal 1 *Ipar.* 'albaitaria'

marexal 2 *Ipar. h.* [mariskal](#)

marfil h. [boli](#)

margarina

margo *Sin.* [pintura](#)

margolan

margolari

margotu, margo(tu), margotzen. *du* ad. *Sin.* [pintatu](#)

margul

marguldu, margul(du), margultzen. *da/du* ad.

margultasun

mari (elkartuen lehen osagai gisa erabilia; erdeinuzkoa da): *mari-maistra; mari-maisu; mari-matraka; mari-mutil; mari-mutiko; mari-motrailu; mari-gizon; marizikin.*

marian adlag.: *marian berotu; marian egosarazi; marian egosi.*

mariburduntzi

marigorri(ngo) *Coccinellidae. Sin.*

[katalingorri](#), [amona mantangorri](#)

marihuana

marijesi pl. 'Gernikaldeko gabon-kantak'

marina

marinel

marioneta* e. [txotxongilo](#)

mariorratz *Libellula*

maripulis *Ipar.*

mariskal

marisorgin *Mantis religiosa*

maritzar 'emagaldua': *maritzar adinbat manestzar bada munduan.*

marka 1 'seinalea, ezaugarria'

marka 2 1 'kiroletakoa': *marka hautsi, marka berdinu. 2* 'merkataritzakoa': *industri marka.*

marka 3 'golde-mota'

markatu, marka(tu), markatzen. *du* ad.

markes

markesa

markets

marko

marloi 'antxeta'

marmalo *Ipar.* 'zomorroa'

marmar

marmarrean

marmar egin

marmario *Gip.* 'marmarra'

marmarka

marmarka jardun

marmarti

marmelada *Sin.* [konfitura](#)

marmita

marmitako iz.

marmoka *Cl. Scyphozoa*

marmol

marmola* e. [marmol](#)

marmolari

marmota *Marmota sp.*

marmuka* e. [marmoka](#)

marmutxa *Ipar.* 'zomorroa'

marokoar (herritarra)

marra

marraga* e. [marrega](#)

marraka 'ardien, ahuntzen, etab.en orroa'

marraka egin

marrakaldi

marrakari

marraketa

marranta 1 'eztarri latza'. **2** *Ipar.* 'buruko hotzeria'

marraño

marraska *batez ere Ipar.* 'orroa': *nigar-marraskak.*

marraskari

marraskatu, marraska(tu), marraskatzen. *du* ad.

marraskilo* e. [barraskilo](#)

marratu, marra(tu), marratzen. *du* ad.

marratxo

marratzaile

marraza *Ipar.* 'ganibet handia'

marrazketa

marrazki
marrazkigile
marrazkilari
marrazo *Lamnidae*
marraztu, marraz(tu), marrazten. *du* ad.
marrega 'artilezko oihal arrunta'
marro *Ipar. eta Naf.* 'aharia'
marroi
marru
marrubi *Fragaria vesca*
marruka
marruma
marrumaka
marrumalari
marruskaldi
marruskatu, marruska, marruskatzen. *du* ad.
marrusketa 'zurginaren lanabesa'
marshalldar (herritarra)
marshallera (hizkuntza)
marteilu *Ipar.* 'mailua, mailuxka'
marti *Bizk.* h. [martxo](#)
martin *Uris sp. eta Cepphus sp.*
martin arrantzale *Alcedo atthis*
martineta h. [martin arrantzale](#)
martinsalto *Ipar. eta Naf.* h. [matxinsalto](#)
martir *Ipar.* h. [martiri](#)
martiri
martirio
martiritza 1 'martirioa'. 2 'martiri izatea'
martirizatu, martiriza, martirizatzen. *du* ad.
martitzen *Bizk.* h. [astearte](#)
martopil
martxa
martxandiza *Ipar.* h. [salgai](#)
martxo
martxuka *Ipar.* 'masusta'
martzal *Heg.* 'sendoa, indartsua'
maruga *Zub.* 'arbolako masusta'
marugatze *Zub.* 'masustondoa'
marxismo
marxista
masa
 masaia* e. [masaje](#)
masail
masaileko iz.
masailekoka

masailezur
masaje
masakratu, masakra, masakratzen. *du* ad.
masakre *Ipar.* 'sarraskia'
maseruar (herritarra)
maska *Ipar.* h. [maskara](#)
maskal
maskaldu, maskal(du), maskaltzen. *da/du* ad.
maskara 'mozorroa'
maskarada
maskatar (herritarra)
maskor
maskordun
maskur 'eskuetako gogorrunea'
maskuri 1 'gernu-zorroa'. 2 *Ipar.* 'maskurra'
maskurtu, maskur(tu), maskurtzen. *da/du* ad.
masoi *Heg.*
masokismo
masokista
masoneria *Heg.*
 masopa* e. [mazopa](#)
maspil iz. 'mailatua, akatsa'
maspildu, maspil(du), maspiltzen. *da/du* ad.
maspildura
masta
mastadi *Sin.* [mastak](#)
mastekatu, masteka, mastekatzen. *du* ad. *Sin.* [mamurtu](#), [murtxikatu](#)
mastodonte
masusta 'laharraren eta masustondoaren fruitua'
masustondo *Mora sp.*
matalaz *Ipar.* h. [lastaira](#)
mataza
matela *Ipar. eta Naf.* 'masaila'
matelezur
matematika
matematikari iz.
matematiko izond.: *kalkulu matematikoak*.
matematikoki
materia 1 'gaia'
materiazko
materia 2 *Herr.* 'zornea'
materiadun
materiagabe izond.
material iz. eta izond.

materiale* e. [material](#)

materialismo

materialista

mato *Ipar.* 'makila lodia'

matoi 'gazta egiteko gatzatu bildua'

matrail 'masaila'

matraileko

matrailezur

matraka *Bizk. Herr.* 'istilua, iskanbila'

matrikula

matrikulatu, matrikula(tu), matrikulatzen.

Heg. da/du ad.

matrize *Mat.*

matutia pl.

matxete (aihotz mota)

matxinada

matxinarazi, matxinaraz, matxinarazten. *du ad.*

matxinatu, matxina, matxinatzen. *da ad.*

matxingorri *Bizk.* 'marigorringoa'

matxino

matxinsalto *Subord. Saltatoria*

matxite* e. [matxete](#)

matxura

mau h. [miau](#)

mauka* 1 e. [mahuka](#)

mauka 2 'aukera aparta'

mauka-mauka adlag. (jateko moduz mintzatuz)

maukari izond. h. [miaulari](#)

mauritaniar (herritarra)

mauriziar (herritarra)

mausoleo

maximo *Mat.*

mazal izond.

mazapan

mazedoniar (herritarra)

mazedoniera (hizkuntza)

mazela *Ipar. eta Naf.*

mazelako *Ipar. eta Naf. iz.*

mazi

mazopa *Phocaena phocaena*

mazpil *Sorbus torminalis*

mbabanetar (herritarra)

mea

meategi

meatoki

meatzari

meatzaritza

meatze

medaila 'domina'

mediku iz.

medikuntza

medio postpos.: *hori dela medio.*

-en medioz *Ipar.*

meditatu, medita, meditatzen. *du ad. Erl.*

'meditazioa egin'

meditazio

medium

medizina h. [sendagai](#)

medusa 'marmoka'

megafono

mehaka 1 'bide meharra'

mehaka 2 'aldaka, gorputz-alboa'

mehaka(-)hezur

mehar

mehargune

mehartasun

mehartu, mehar(tu), mehartzen. *da/du ad.*

mehastu, mehats/mehastu, mehasten. *Ipar.*

da/du ad. 'mehetu'

mehats *Ipar.* 'mehea'

mehatu, meha, mehatzen. *Ipar. da/du ad. h.*

[mehetu](#)

mehatxagarri

mehatxari

mehatxatu, mehatxa, mehatxatzen. *du ad.*

mehatxatzaile

mehatxu

mehatxu egin

mehatxuka

mehatz(e)* e. [meatze](#)

mehazketa

mehaztu, mehaz(tu), mehazten. *Bizk. da/du ad.*

'bakandu'

mehe

mehe egin

meheki

mehetasun

mehetu, mehe(tu), mehetzen. *da/du ad.*

mekanika 1 *Ipar.* 'tresna, makina'

mekanika 2 'Fisikaren atala'

mekanikari iz. 'makinak muntatzen edo konpontzen dituen langilea'
mekaniko izond.
mekanikoki
mekanismo
mekano (jostailua)
mekanografia
mela-mela egin
melankolia 'malenkonía'
melatu, mela, melatzen. *da/du* ad.: *fruitu melatuak*.
melodia
melodrama
melei *Cucumis melo*
melokotoi *Heg.* h. [mertzika](#)
m (eme)
memelo *Herr.*
memento
memoria 1 h. [oroimen](#). 2 h. [oroitzapen](#)
memorio *Ipar.* h. [oroimen](#)
men
men egin
menda *Mentha species*
mendabeltz *Mentha spicata*
mendafin *Mentha piperita*
mendate
mende 1 'ehun urteko denbora-bitartea'
mende 2 *Sin.* [menpe](#)
-en mende '-en mendean'
-en mendean: *etsaien mendean erori ziren*.
-en mendera
-en mendetik
mendean hartu
mendebal
mendebal-haize
mendebal alde
mendebalde 'mendebal aldea'
mendekari
mendekatu, mendeka, mendekatzen. *da/du* ad.
mendekatzaille
mendekio *Ipar.* h. [mendeku](#)
mendeko
Mendekoste
mendekotasun 'mendetasuna'
mendeku
mendel

mendemuga
menderaezin izond.
menderagailu *Gram.*
menderakaitz
menderakuntza
menderarazi, menderaraz, menderarazten. *dio* ad.
menderatu, mendera(tu), menderatzen. *du* ad.
menderatzaile
mendetasun
mendeurren
mendi
mendialde
mendiarte
mendigoizale
mendigoizaletasun
mendigune: *Erdialdeko Mendigunea*.
mendikate
mendilerro
mendipe
menditar
menditsu
menditzar
mendixka
mendizain
mendizale
mendizaletasun
mendratu, mendra, menderatzen. *Batez ere Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad. 'gutxitu; ahuldu'
mendre *batez ere Ipar.*
den mendrena
mendretasun
meneko *Ipar.*
meneratu, menera(tu), meneratzen. *Ipar.* *du* ad.
mengel 'ahula, erkina'
mengeldu, mengel(du), mengeltzen. *da/du* ad. 'ahuldu, erkindu'
menhir
menia
meninge
meningitis
menpe *Sin.* [mende 2](#)
menstu, ments/menstu, mensten. *Ipar.* *zaio* ad. 1 'ments izan, falta izan'. 2 *da/du* ad. 'ergeldu, zozotu'

menta 1 'arrakasta'

menta izan *Ipar. du ad.* 'arrakasta izan'

menta 2* e. [benta](#)

ments 1 *Ipar. izond. 2 Zub. iz.* 'eskasia, hutsa'

ments izan *Zub. du ad.* 'falta izan, eskas izan'

mentu 'txertoa'

mentura

menturan

menturaz 'beharbada'

menturazko

menturatu, *mentura(tu), menturatzen. da ad.*

menu

mera h. [alkate](#), [auzapez](#)

merezi iz.

merezi onez

merezidun

merezi izan, *merezi, mereziko. du ad.: bere saria merezi du langile zintzoak; merezi du nolakoa den adieraztea (*joateak merezi du e. joatea merezi du).*

meremizendu

merezitu, *merezi(tu), merezitzen. du ad.*

meridiano

merindade

merio

meritu *Herr.*

merkaldi* e. [merkealdi](#)

merkantzia *Heg. h. [salgai](#), [gai](#)*

merkatalgo *Sin. [merkataritza](#)*

merkatori

merkataritza *Sin. [merkatalgo](#)*

merkatu 1 iz.

merkatu 2, *merka, merkatzen. du ad.*

merkaturatu, *merkatura(tu), merkaturatzen. du ad. Ekon.*

merke

merke-zurrean

merkealdi

merketu* e. [merkatu 2](#)

merketxo

merkurio 'zilarbizia'

merla *Ipar. 'tupa'*

merlatu* e. [melatu](#)

mero *Epinephelus guaza eta Polyprion americanus*

meroera (hizkuntza)

mertxika

mertxikondo *Prunus persica*

mertzenario

mesede

mesede egin

mesedez

mesedegarri

mesedegile

mesfidantza

mesfidatu, *mesfida, mesfidatzen. da ad.*

mesianismo

mesias

mespretxatu, *mespretxa, mespretxatzen. Ipar. du ad. 'gutxietsi'*

mespretxu *Ipar. 'gutxiespena'*

meta

metafisika

metafisiko *izond.*

metafora

metagailu

metahizkuntza

metaka

metaketa

metal

metalezko

metal(-)iturri

metal(-)ur

metalgintza

metaliko *izond.*

metalurgia

metalurgiko

metamorfosi

metano

metanol

metatu, *meta(tu), metatzen. du ad.*

metatzaile

meteorito

meteorologia

metodo

metodologia

metodologiko

metraila

metrailadore

metrailatu, *metraila(tu), metrailatzen. du ad.*

metraileta

metrika

metriko**metro****metro karratu** 'metro koadroa'**metro koadro****metro kubiko****metro kubo****metropoli****metxa****mexikar** (herritarra)**meza****meza atera****meza eman****meza entzun****meza lagundu****meza nagusi****mezalagun****mezenas****mezerdi**mezprezatu* e. [mespretxatu](#)**mezu****mezulari****mezularitza****mezutu**, mezu(tu), mezutzen. *Ipar.* 1 *du* ad.'agindu, manatu'. 2 *dio* ad. 'mezua igorri'**mg** 'miligramo' ren sinbolo nazioartekoa**miaka** *Ipar.* 'miatuz'**miaketa****miatu**, mia, miatzen. *du* ad.**miatzaile****miau****miauka****miaulari** izond.**miazkatu**, miazka(tu), miazkatzen. *du* ad.**miaztu**, miaz, miazten. *du* ad.midiku* e. [mediku](#)midikuntza* e. [medikuntza](#)**mihi****mihi(-)arrain** *Fam. Soleidae***mihidun****mihigabe** izond.**mihilu** *Foeniculum vulgare subsp. Vulgare*
*var. Azoricum***mihimen****mihipeko** iz.**mihise** *Sin.* [izara](#), [maindire](#)**mihise(-)denda****mihiseria****mihura** *Viscum album***mihuri** *Ipar. g.er.***mika** *Cyanopica* eta *Haematopus* eta *Pica* sp.**mika (arrunt)**: *Pica pica***mikatz** 'mingotsa'**mikaztasun** 'mingostasuna'**mikaztu**, mikatz/mikaztu, mikazten. *da/du* ad.
'mingostu'**mikelete****miko****mikologia****mikologiko****mikra** h. [mikroi](#)**mikrobio****mikrobiologia****mikrobus****mikrofilm****mikrofono****mikroi**mikrokosmo* e. [mikrokosmos](#)**mikrokosmos****mikrometro****mikronesiar** (herritarra)**mikroskopia****mila**: *mila* eta *berrehun*; *mila berrehun* eta *bi*;
bosna mila *pezeta zor dizkigute*.**mila bana**: *mila bana* *pezeta ordaindu dugu*
bazkaria.**milatan** *Sin.* [miletan](#)**mila esker****milagarren****milagro** h. [mirari](#), [mirakulu](#)**milaka****milako** iz.**milaren** iz.**milesker** *Ipar.* eta *Naf.* 'mila esker'**miletan** *Sin.* [milatan](#)**milia****miliar** 'mila milioi'**miliarka****miligramo****milika** *batez ere Ipar.* eta *Naf.*: 1 iz. *bildotsak*,
sortu delarik, *behar du amaren milika*. 2
adlag.: *milika ari da*.**milikarazi**, milikaraz, milikarazten. *dio* ad.

milikari
milikatu, milika(tu), milikatzen. *du* ad.
mililitro
milimetro
milioi
milioika
militante
militantzia
militar
militarismo
milizia
 milu* e. [mihilu](#)
mimosa *Acacia dealbata*
min 1 1 iz. 2 izond.: *piper mina; edari mina; adiskide mina.*
 min egin
 min eman
 min hartu
 min izan
 min hori
min 2 *Bizk.* 'mihia'
minagre *Ipar.* h. [ozpin](#)
minbera 1 izond.
minbera 2 iz. *Mimosa pudica*
minberakaitz
minberatasun
minberatsu
minberatu, minbera(tu), minberatzen. *da/du* ad.
minbizi
minbizidun
 mindegi* e. [mintegi](#)
mindu, min(du), mintzen. *da/du* ad.
mindura
minduri *Ipar.* 'erostaria, hiletaria'
mineral
mineralogia
mingain 'mihia'
mingar *Zub.* 'mingotsa, garratza'
mingarratz *Rumex acetosa*
mingarri
mingor *Gallinago gallinago*
mingorri 'elgorria'
mingostasun
mingostu, mingots/mingostu, mingosten. *da/du* ad.

mingots
mingrana
mingranondo *Punica granatum*
minigona
minimo *Mat.*
 ministergoa* e. [ministerio](#)
ministerio
 ministeritza* e. [ministerio](#)
 ministrari* e. [ministro](#)
 ministraritza* e. [ministerio](#)
ministro
minki adlag.
minkor
 minoria* e. [gutxiengo](#)
minskar (herritarra)
mintasun
mintegi
mintsu
 mintu* e. [mindu](#)
mintz
mintzabide
mintzaera 1 'mintzatzeko modua'
 mintzaera 2* e. [mintzaira](#)
mintzagai
mintzaide
mintzaira
mintzalari
mintzaldi
mintzaleku
mintzamen
mintzamolde
mintzarazi, mintzaraz, mintzarazten. *du* ad.
mintzategi
mintzatu, mintza, mintzatzen. *da* ad.
mintzatzaile
mintzo iz.
 mintzo izan *da* ad.
mintzura
minuet
minus *Mat.*
minuskula *Sin.* [letra xehe](#)
minutu
miñoi
miokardio
miopia

mira iz. 'mirespena'

mira egin: 1 'harritu'. 2 'norbaiten edo zerbaiten falta nabaritu'

miraz (egon, gelditu, jarri,...)

mirabe

mirabetu, mirabe(tu), mirabetzen. *da/du* ad.

mirabetza

miragarri

miragarritzko

miragarriki *Ipar.*

miragarriro

miragarritasun

mirail *Ipar.* 'ispilua'

mirakulu *Ipar. Sin.* [mirari](#)

mirakuluz

mirakuluzko

mirari

mirariz

mirarizko

mirarigile

miraritsu

miraritu, mirari(tu), miraritzen. 1 *da/du* ad. 'harritu'. 2 *du* ad. 'miretsi'

miratu, mira(tu), miratzen. *Batez ere Ipar. da/du* ad.

miresgarri

miresle

mirespen

miretsarazi, miretsaraz, miretsarazten. *dio* ad.

miretsi, mirets, miresten. 1 *du* ad.: *haren bertutea miretsi zuten paganoek*. 2 *da* ad.: *han ikusi zuenaz miretsi zen*.

mirotz 'gabiraia'

mirra

mirrin

mirrindu, mirrin(du), mirrintzen. *da/du* ad.

mirto *Myrtus communis*

miru *Milvus milvus*

misanthropo

misera *Homarus gammarus*

miseria

miserikordia *Zah.* 'errukia'

miserikordios(o) *Zah.* 'errukiorra'

misio *Erl.:* *misioetara joan*.

misiolari

misiolearitza

misionest *Ipar. h.* [misiolari](#)

miskitoera (hizkuntza)

misterio

misteriozko

misteriotsu

mistika

mistiko

miter *Juniperus sabina*

mitiko

mitin

mitinlari

mito

mitologia

mitologiko

mitra

mitradun: *abade mitraduna*.

mitrailus* e. [metrailadore](#)

mitxa* e. [metxa](#)

mitxeleta h. [tximeleta](#)

mitxirrika *Gip. h.* [tximeleta](#)

mitxoleta *Papaver rhoeas*

mixkandi *Zub.* 'morroia, zerbitzaria'

mizkin

mizpira

mizpirondo *Mespilus germanica*

Japoniako mizpirondo *Eriobotrya japonica*

mizto iz. 'suge eta muskerren mihia'

ml 'mililitro'ren sinbolo nazioartekoa

mm 'milimetro'ren sinbolo nazioartekoa

mobitu* e. [mugitu](#)

moda

modan egon

modan izan

modan jarri

modal

modelo

modernismo

moderno

modestia *Zah.* 1 'apaltasuna'. 2 'lotsa, modu ona (janzkeran)'

modu

modu onean: *modu onean, modu txarrean erantzun; modu onean erositako tresna*.

moduko (izen baten ondoren): *han ikusi genuen etxe moduko bat, handia*.

modulu

moduzko izond.: *izan gaitezen apalak, moduzkoak, baketsuak.*
moduzkotasun: *moduzkotasunez, jantzi.*
moduztatu, moduzta, moduztatzen. *Bizk. du* ad. 'zerbaiti itxura ona edo egokia eman'
 moeta* e. [mota](#)
 mogitu* e. [mugitu](#)
moila 'kaia'
moja
mojagai
mojategi
mokadu
mokanes *Ipar.* 'musuzapia'
mokasin
moketa
mokil *Bizk.* 'mokorra, sokila'
moko
 moko-zuri *Ipar.*
mokodun
mokofin
mokoka
mokokada
mokokatu, mokoka(tu), mokokatzen. *da/du* ad.
mokor
mokordo
mokortu, mokor(tu), mokortzen. *da/du* ad.
mol *Kim.*
moldaera
moldakaitz
moldakaizki
moldakaiztasun
moldaketa
moldakuntza
moldarazi, moldaraz, moldarazten. *du* ad.
moldatu, molda, moldatzen. *da/du* ad.
moldatzaile
moldaviar (herritarra)
molde
moldegabe izond.
moldiztegi
molekula
molekular
molestatu, molesta, molestutzen. *Heg. du* ad.
Herr. h. [eragotzi](#)
molestia *Heg. Herr.* h. [eragozpen](#)

moleta *Ipar.* 'arrautzopila'
molokot egin *Bizk.* 'porrot egin'
moltsa *Ipar.* 'diru-zorroa'
moltso *Bizk.* 'multzo nahasia'
moltsotu, moltso(tu), moltsotzen. *Bizk. da/du* ad.
momentu 1 *Heg. Lgart.* h. [memento](#)
momentu 2 *Fis.*
momia
monakoar (herritarra)
monarka
monarkia
monarkiko *Sin.* [erregetiar](#)
 monastegi* e. [monasterio](#)
monasterio
 moneda* e. [moneta](#)
moneta 1 h. [diru](#), [dibisa](#): *Europako moneta-batasuna* h. *Europako diru-batasuna*; *dirua bi monetatan daukat* h. *dirua bi dibisatan daukat*; *lira Italiako moneta da* h. *lira Italiako dirua da*. 2* e. [txanpon](#), [xehe](#): *hiru moneta** e. *hiru txanpon*
mongol (herritarra)
mongoliar (herritarra)
mongoliera (hizkuntza)
monje *Heg. Zah.*
monogamia
monografia
monolito
monopolio
monopolizatu, monopoliza, monopolizatzen. *du* ad.
monoteismo
monoteista
monotonia
monotono
monroviar (herritarra)
 monstru(o)* e. [munstro](#)
montevideoar (herritarra)
monumentu
moral
moralismo
moralista
moralitate 'moralitasuna'
moralitasun
mordo

mordoilo
mordoilokeria
mordoilotu, mordoilo(tu), mordoilotzen. *du* ad.
mordoilozale
mordoka
mordoxka
mordoxkaka
more
moretu, more(tu), moretzen. *da/du* ad.
morfema
morfina
morfologia
morfologiko
 morko* e. [murko](#)
morkots
moro h. [mairu](#)
morokil
moroniar (herritarra)
moropilo Bizk. h. [korapilo](#)
morroi
morroilo 'sarraila'
morroin h. [borraja](#)
morrontza
morrosko
mortero 1 'kareorea'. 2 'arma'
mortsa *Odobenus rosmarus*
mortu *g.er.* 'basamortua'
mosaiko
moskete
mosketoi
moskutar (herritarra)
mostaza Heg. h. [ziape](#)
 mosu* e. [musu](#)
mota
motel 1 izond.
motel 2 *Lgart.* (dei-hitz gisa erabilia): *bai, motel!*
motel 3 (hotel-mota)
motelaldi
moteldu, motel(du), moteltzen. *da/du* ad.
motelgarri
motelki
moteltasun
motibazio
motibo

motin* e. [mutin](#)
moto 1 *Ipar.* 'mototsa'
moto 2 'motozikleta, motorra'
motodun
motor 1 'makina'. 2 'motozikleta'
motordun
 motore* e. [motor](#)
motots
motozikleta
motrailu 'aleak kolpeka apurtzeko tresna'
motroilo Bizk. 1 izond. 'potoloa'. 2 iz. 'multzo nahasia'
motxaile 'ijitoa, buhamea'
motxila Heg. 'bizkar-zorroa'
motz
motzaldi
motzarazi, motzaraz, motzarazten. *dio* ad.
motzondo
moxal
mozambiketar (herritarra)
mozarabiar (herritarra)
mozarabiera (hizkuntza)
mozkeria
mozketa
mozki *Ipar.:* *mozki eta idorki erantzun zioten.*
mozkin 'etekina'
mozkindu, mozkin(du), mozkintzen. *Ipar. du* ad. 'murriztu'
mozkor
mozkorgarri izond. eta iz.
mozkorkeria
mozkorraldi
mozkorrarazi, mozkorraraz, mozkorrarazten. *du* ad.
mozkorronto
mozkorti
mozkortu, mozkor(tu), mozkortzen. *da/du* ad.
mozle *Ipar.*
mozolo 1 *Athene noctua*. 2 (irain hitza)
mozolokeria
mozorro
mozorrotu, mozorro(tu), mozorrotzen. *da/du* ad.
moztaile
moztasun
moztu, motz/moztu, moztzen. *du* ad.

muble* e. [altzari](#)

mudakor

mudakortasun

mudantza

mudarazi, mudaraz, mudarazten. *du* ad.

mudatu, muda, mudatzen. *da/du* ad.

mueta* e. [mota](#)

muga

mugaezin izond.

mugagabe izond.

mugagabetasun

mugagaitz

mugarri

mugaketa

mugakide

mugakidetasun

mugako

mugalde

mugarri

mugarritzatu, mugarritzta, mugarritzatzen. *du* ad.

mugatu, muga(tu), mugatzen. *da/du* ad.

mugataile

mugazain

mugazaingo

mugazaintza

muger 1 *Ipar.* izond. 2 *Bizk.* iz. 'legarra'

mugertasun *Ipar.*

mugertu, mugertu(tu), mugertzen. *Ipar. da/du* ad. 'zaildu, lastu, gogortu'

mugiarazi, mugiaraz, mugiarazten. *du* ad.

mugida

mugiezin izond.

mugigaitz

mugikor

mugikortasun

mugimendu

mugita *Arrhenaterum elatius*

mugitu, mugi, mugitzen. *da/du* ad.

mugon *g.er.* 'aukera'

mugonean 'ordu onean'

mugonez 'ordu onez'

muilatu, muila, muilatzen. *Ipar. da/du* ad.

Zah. 'aingura bota'

muin 1 'hezurren barneko gaia'; 'zerbaiten zatirik barnekoena'

muin 2 'musua, aurpegitik at ematen dena'

muin egin

muin eragin

muin eman

muindun

muinetaratu, muinetara(tu), muinetaratzen. *da/du* ad.

muinkatu, muinka(tu), muinkatzen. *du* ad.

muino

muinotxo

muker

mukerkeria

mukertasun

mukertu, muker(tu), mukertzen. *da/du* ad.

muki

mukieri

mukitsu

mukizu: *ume mukizua.*

mukur *Bizk.* 'enborra'

mukurru* e. [mukuru](#)

mukuru 1 adlag. 2: *hau da zorakeriaren mukurua!*

mukurutu, mukuru(tu), mukurutzen. *da* ad.

mulko *Ipar.* 'multzoa'

mulkoka

multa h. [isun](#)

multiple *Mat.* 'anizkoitza'

multzo

multzoka

multzokari

multzokatu, multzoka(tu), multzokatzen. *da/du* ad.

multzotasun

multzotu, multzo(tu), multzotzen. *da/du* ad.

multzu* e. [multzo](#)

mun* e. [muin](#)

mundu

munduratu, mundura(tu), munduratzen. *da/du* ad.

mundutar

munduzale

munizio

muniziotegi

munu* e. [muino](#)

munstro

munstrokeria

munta: *munta handiko gertakaria.*

munta izan. *du ad.: zer munta du horrek?*

muntatu, munta(tu), muntatzen. *du ad.*

'antolatu'

munukutuba (hizkuntza)

muqsdishoar (herritarra)

muraila *Zah.* 'harresia, murrua'

murde *Ipar. Zah.: Murde Etxepareren liburua.*

murgil

murgil egin

murgilaldi

murgilarazi, murgilaraz, murgilarazten. *du ad.*

murgilari

murgildu, murgil(du), murgiltzen. *da/du ad.*

murko 'suila'

murmur iz. h. [marmar](#)

mur-mur adlag.

murmuratu, murmura, murmuratzen. *Zah. h.*

[marmar egin](#), [marmarka jardun](#)

murmurazio *Zah. h.* [marmar](#)

murmurikatu, murmurika, murmurikatzen.

Ipar. du ad.

murriz

murrizgarri 'murrizten duena'

murrizketa

murriztapen

murriztasun

murrizte

murriztu, murriz/murriztu, murrizten. *da/du*

ad.

murru

murrutzar

murtik *Bizk.* 'tutik'

murtxatu, murtxa, murtxatzen. *Ipar. du ad.*

murtxikatu, murtxika, murtxikatzen. *Ipar. du*

ad. Sin. [mamurtu](#), [mastekatu](#); [txikitu](#)

mus

musa

musde *Ipar. Zah.*

muselina

museo

musika: *musika-terapia.*

musikagile

musikaldi

musikari

musikatu 1, musika(tu), musikatzen. *Ipar. du*
ad. 'iseka egin'

musikatu 2, musika(tu), musikatzen. *du ad.*

'musika jarri'

musikazale

musker 1 iz. *Lacertidae*. 2 izond. *Jas.* 'berdea'

muskertu 1, musker(tu), muskertzen. *Ipar. da*

ad. 'haserretu'

muskertu 2, musker(tu), muskertzen. *da/du*

ad. 'berdatu'

musketa

muskete* e. [moskete](#)

muskil 'kimua'

muskildu, muskil(du), muskiltzen. *da ad.*

muskiltsu

muskuilu *Mytilus edulis*

muskulo* e. [muskulu](#)

muskulu 'giharra'

muslari

mustarda *Ipar. h.* [ziape](#)

mustio* e. [muztio](#)

mustra *Ipar.* 'itxura'

mustro* e. [munstro](#)

mustupil *Ipar.* 'muturra, aurpegia'

mustupilka *Ipar.* 'ahoz behera'

mustupilkatu, mustupilka(tu), mustupilkatzen.

Ipar. 1 *da ad.* 'mustupilka erori'. 2 *du ad.*

'muturrekoa hartu edo eman'

mustur* e. [mutur](#)

musu 1 'lantzana, muina, pota'. 2 'aurpegia,

begitartea'

musu eman

musu-huts

musu(-)truk

musuka

musukatu, musuka(tu), musukatzen. *du ad.*

musulman

musuri *Ipar.*

musurika *Ipar.*

musurikatu, musurika(tu), musurikatzen.

Ipar. du ad. 'lardaskatu'

musuzapi

mutazio *Biol.*

mutiko

mutil

mutil(-)dantza

mutildu, mutil(du), mutiltzen. *da* ad.
mutilgo *Ipar.* eta *Naf.* 'morrontza'
mutilzahar
mutilzahartu, mutilzahar(tu), mutilzahartzen. *da* ad.
mutilzale
mutin
mutinatu, mutina, mutinatzen. *da* ad.
mutiri *Ipar.* eta *Naf.*
mutiritasun *Ipar.*
mutiritu, mutiri(tu), mutiritzen. *Ipar.* *da* ad.
mutu
muturik
mutualdi
mutualitate
mutuarazi, mutuaraz, mutuarazten. *du* ad.
mutur
muturka
muturkatu, muturka(tu), muturkatzen. *du* ad.
muturreko iz.
muturrekoka
muturtu, mutur(tu), muturtzen. *da/du* ad.
mututasun
mututu, mutu(tu), mututzen. *da/du* ad.
mututurik
mutxi *Ipar.*
mutxidura *Ipar.*
mutxikin
mutxiko (dantza-mota)
mutxitu, mutxi(tu), mutxitzen. *Ipar.* *da/du* ad.
mutxurdin
 mutzitu* e. [mutxitu](#)
muxar *Diplodus sp.*
muxika
muxurka
muzin
muzin egin
muzinaldi
muzindu, muzin(du), muzintzen. *da/du* ad.
muzinka
muzinkeria
muztio
n'djamenar (herritarra)
naba 1 *g.er.* 'laua, zelaia'. 2 *Zub.* 'ibarra'
nabala *Ipar.* eta *Naf.* h. [labana](#)
nabar 1 izond. 'kolore askotakoa'

nabar 2 iz. 'goldearen hortza'
nabari
nabari izan *da/zaio/du* ad.: *nabari da zer gertatzen zaigun; nabari zaio ez dela hemengoa; ez dut uste nabari ez dugun hutsa huts dei daitekeenik.*
nabarigaitz
nabarigarri
nabaritu, nabari(tu), nabaritzen. *du* ad.
nabarmen
nabarmen izan *da/du* ad.: *udaberriaren zantzu garbiak nabarmen zirenean; giro eta joera baten ezaugarriak nabarmen dituzte aurpegian.*
nabarmendu, nabarmen(du), nabarmentzen. *da/du* ad.
nabarmengarri
nabarmenkeria
nabarmenki
nabarmentasun
nabarmentxo adlag.
nabarri
nabartasun
nabartu, nabar(tu), nabartzen. *da/du* ad.
nabasai *Bizk.* 'lau hortzeko golde-mota'
nabasi *Zub.* izond.
 nabigari* e. [nabigatzaile](#)
nabigatu, nabiga, nabigatzen. *da/du* ad.
nabigatzaile
nabigazio *Sin.* [itsasketa](#)
nafar
nafarrera
nafarrerri
nafartasun
nafta
naftaleno *Kim.*
naftalina
nagi
nagiak atera
nagialdi
nagiarazi, nagiaraz, nagiarazten. *du* ad.
nagikeria
nagiki
nagitasun
nagitu, nagi(tu), nagitzen. *da/du* ad.
nagusi

nagusiarazi, nagusiaraz, nagusiarazten. *du* ad.

nagusigo

nagusikeria

nagusiki

nagusiorde

nagusitasun

nagusitu, nagusi(tu), nagusitzen. *da* ad.

nagusitza

naharo* e. [naro](#)

nahasarazi, nahasaraz, nahasarazten. *du* ad.

nahasbide

nahasdura *Ipar*. 'nahasmendua, batez ere burukoa'

nahasgarri

nahasi 1, nahas, nahasten. *da/du* ad.

nahasian

nahasi 2 izond.: *arazo nahasia da hori*.

nahasialdi

nahasi-mahasi iz.

nahaskeria

nahasketa

nahasle

nahas-mahas 1 adlag. 'nahasirik'. 2 iz.

'nahastea, nahaspila'

nahasmendu

nahaspila

nahaspilatu, nahaspila(tu), nahaspilatzen. *du* ad.

nahastaile h. [nahasle](#)

nahastatu, nahasta, nahastatzen. *Batez ere Bizk. da/du* ad. 'nahasi'

nahaste 1 iz. 2 adlag.: *gizon eta emakume nahaste dantzaz ibiltzea*.

nahastean

nahaste-borraste iz.

nahasteka 1 adlag. 'nahasian'. 2 iz. 'nahastea'

nahastu, nahas, nahasten. *da/du* ad. h. [nahasi](#)

nahastura 'zenbait gai nahasiz sortzen den gaia'

nahi 1 iz. 2 *Bizk.* junt.

nahi... nahi... *Bizk.*: *nahi txantxetan zoazela, nahi benetan zoazela*.

nahiera iz.

nahierara adlag.: *mana gozoa biltzea asko zuten nahierara bazkatzeko*.

nahiez iz.: *ba al da, ezkontzeko, nahieza baino eragozpen handiagorik?; lanpostu batean nahiezik dagoena*.

nahigabe iz.

nahigabealdi

nahigabetsu

nahigabetu, nahigabe(tu), nahigabetzen. *da/du* ad.

nahi izan, nahi izaten, nahiko/nahi izango. *du* ad.

esan nahi izan: *ez dakit hitz horrek zer esan nahi duen*.

nahiago izan

nahien izan

nahi eta nahi ez

nahikari

nahikeria

nahiko

nahikotu, nahiko(tu), nahikotzen. *da/du* ad.

nahikunde 'nahi izatea, nahikaria; bereziki, nahi izate hutsa edo ondoriorik gabea':

batasunaren aldeko gogo bizia nabari genuen: nahia, eta ez nahikundea.

nahimen

nahita

nahita ere

nahitaez

nahitaezko

nahitanahiez* e. [nahitaez](#), [nahi eta nahi ez](#)

nahitara *Ipar*. '(bere) gogoz'

nahitasun

nahiz junt.

nahiz eta

nahiz... nahiz...

nahiz... edo...

nairobiar (herritarra)

nakar: *nakarrezko kutxatila*.

namibiar (herritarra)

nano iz. eta izond.

narda

narda izan *zaio* eta *du* ad.

nardagarri

nardarazi, nardaraz, nardarazten. *du* ad.

nardatu, narda(tu), nardatzen. *da/du* ad.

nardo *Valeriana celtica*. *Sin.* [akara](#)

nare**narerik****naretasun****naretu**, nare(tu), naretzen. *da/du* ad.**narkotiko****naro****naroki****naroro****narotasun****narotu**, naro(tu), narotzen. *da/du* ad.**narra** *Sin.* [lera 1](#)**narras** 1 izond.: *hizkera narrasa*. 2 adlag.

'herrestan, arrastaka'

narraska 'herrestan, arrastaka'**narraskeria****narraski****narrastari** izond.: *suge narrastariak*.**narrastasun****narrasti****narrastu**, narras(tu), narrasten. *da/du* ad.narrats* e. [narras](#)narraz* e. [narras](#)narrazti* e. [narrasti](#)**narriatu**, narria(tu), narriatzen. *da/du* ad. *Zah.***narrio** *Zah.* 'akatsa, orbana'**narritamendu** *Zah.***narritatu**, narrita, narritatzen. *du* ad.

'haserrearazi; zirikatu'

narru *Bizk.* h. [larru](#)**nartziso** *Narcissus sp.***nasa****nasai** 1 *Ipar.* 'ugaria, zabala'. 2 *Bizk.* 'lasaia'**nasaialdi** *Bizk.***nasaigarri** *Bizk.***nasaikeria** *Bizk.***nasaiki** *Ipar.* 'ugaritasunez'**nasaitasun** 1 *Ipar.* 'ugaritasuna, joritasuna'. 2 *Bizk.* 'lasaitasuna'**nasaitu**, nasai(tu), nasaitzen. *Bizk.* *da/du* ad.**naski** *Ipar.* 1 'nire ustez'. 2 *bai naski!* ('bai segurki')**nassautar** (herritarra)**Natibitate** *Herr.* 'Eguberria'**natura****natural****naturalismo****naturalista****naturaltasun****nauruar** (herritarra)**nauruera** (hizkuntza)**nausa** *Ipar.* 'burla, trufa'nausi* e. [nagusi](#)**naza** *Ipar.* 'erretena, ubidea'**nazaretar****nazi****nazio****nazioarteko****nazioartekotasun****nazional****nazionalismo****nazionalista****nazionalitate****nazionalizatu**, nazionaliza, nazionalizatzen. *du* ad.: *burdinbideak nazionalizatu zituzten*.**nazionalsozialismo****nazionalsozialista****naziotasun**: *Finlandiarren naziotasuna asko indartu zen halako epetan*.**nazismo****nazka****nazkagarri****nazkagarrikeria****nazkatu**, nazka(tu), nazkatzen. *da/du* ad.**ndebelera** (hizkuntza)**neba** *Bizk.***neba-arrebak****nebulosa** *Sin.* [izar-laino](#)**nederlandar** (herritarra)**nederlandera****negar****negar(-)anpulu****negar batean****negar egin****negar eragin****negarrari eman****negarrez****negar(-)zotin****negarbide****negargale** *Naf.* 'negargura'**negargarri****negargarrizko****negargura**

negarraldi
negarrontzi
negarti
negartsu
negartu, negar(tu), negartzen. *du* ad.
negatibo
negel *Ipar.* 'larruazaleko erregosia'
negel(-)belar *Knautia arvensis*
negoziatu, negoziatzen, negoziatzen. *du* ad.
negoziazio
negozio
negu
negualde 1 'Iparralde'. 2 'negualdia'
negualdi
neguburu
negutar izond.
negute
negutegi h. [berotegi](#)
negutu, negu(tu), negutzen. *du* ad.
nehoiz *Ipar.* 'inoiz'
nehola *Ipar.* 'inola'
neholere *Ipar.* 'inola ere'
nehon *Ipar.* 'inon'
nehor *Ipar.* 'inor'
nehorat *Ipar.* 'inora'
nekabide
nekadura
nekaezin izond.
nekagarri
nekaldi
nekarazi, nekaraz, nekarazten. *du* ad.
nekatu, neka, nekatzen. *da/du* ad.
nekazale
nekazalgo *Naf.* 'nekazaritza'
nekazari: nekazari-kooperatibak.
nekazaritza: nekazaritza-produktuak.
neke
neke izan. *da/du* ad.: *neke da beleaz aztore egitea; ez zaigu neke horrelakoak ulertzea; neke du hizkuntza ilun batek hizkuntza argi bati gogor egitea; neke izan duzu euskaraz ikastea?*
nekepe (batez ere leku-denborazko kasuetan)
neketsu
nekez 1 adlag. 'eragozpen edo zailtasun handiz'
nekez 2 izond. 'neketsua, zaila'

nekezia *Ipar.*
nekoso *Heg. Lgart.*
nekosta *Cupressus sp.*
nekrologia h. [hilberri](#)
nekropoli
nektar: jainkoen nektarra.
n (ene)
neolitiko
neologismo
nepaldar (herritarra)
nepalera (hizkuntza)
nerabe
nerabetasun
nerabezaro
nerau
nerbio
neska
neskame
neskametza
neskatila
neskato
neskatxa
neskazahar
neskazahartu, neskazahar(tu),
 neskazahartzen. *da/du* ad.
neskazale
neskenegun *Zub.* h. [larunbata](#)
net *Ipar. g.er.* 'txit, oso'
neu *ni* izord.aren era indartua
 neumatiko* e. [pneumatiko](#)
 neumonia* e. [pneumonia](#)
neurastenia
neure
neureganatu, neuregana(tu), neureganatzen.
du ad.
neuretu, neure(tu), neuretzen. *du* ad.
neurgai
neurgailu
neurgaitz
neurgarri
neurkera
neurketa
neurkizun
neurologia
neurona
neurosi

neurotiko
neurri
neurribide
neurridun
neurrigabe izond.
neurrigabeko
neurrigabekeria
neurrigabeki
neurrigabetasun
neurritatu, neurritra(tu), neurritratzen. *da/du* ad.
neurritasun
neurritsu
neurrizko
neurtezin izond. 'ezin neurtuzkoa'
neurtitz
neurtu, neur, neurtzen. *du* ad.: *zerbaiten luze-zabala neurtu*; *soka horrek bost metro neurtzen ditu*; h. *soka hori bost metro luze da*.
neurtzaile
neutral
neutralizatu, neutraliza, neutralizatzen. *du* ad.
neutraltasun
neutro
neutroi
newdelhiar (herritarra)
ni (deklinabidea: *nire, niri, nirekin, niretzat*, etab.)
niameiar (herritarra)
nibel
niganatu, nigana(tu), niganatzen. *da/du* ad.
nigar* *Ipar.* e. [negar](#)
nigeriar (herritarra)
nigertar (herritarra)
nihaur *Ipar. ni* izord.aren era indartua
nihilismo
nikaraguar (herritarra)
nikel
nikeleztatu, nikelezta, nikeleztatzen. *du* ad.
niketz *g.er.*: *mila goraintzi, niketz, atezainari*.
nikosiar (herritarra)
nikotina
ninfa
nini
ninika iz.
ninikatu, ninika(tu), ninikatzen. *da* ad.

nipondar (herritarra)
nireganatu, niregana(tu), nireganatzen. *da/du* ad.: *mutil hori nireganatu arte ez naiz geldituko*.
nirekoi
nirekoikeria
nirekoitasun
niretar
niretu, nire(tu), niretzen. *du* ad.: *niretu ditut bestek egin dituen bekatu guztiak*.
nittrato
nitro
nitrogeno
nitroglizerina
no
nobela 'eleberria'
nobelagintza
nobizio
noble
noblezia
noel *Ipar. Liter.* 'gabon-kanta'
noharroin *Zah. g.er.* 'behartsua, erromesa'
noiz
noiz baino noiz
noizean behin
noizean behingo
noizean behinka
noizean noiz
noiz edo behin
noiz edo noiz
noiz ere: *noiz ere uste baituzu urrun naizela zureganik, orduan zure hurbilean naiz*.
noiz eta ere
noizetik noizera
noizik behin
noizik behingo
noizik behinean
noizik behinka
noizik noizera
noiz... noiz...
noiz nola: *langilea da? Noiz nola*.
noizaldi *Jas.*
noizbait
noizbaiteko
noizbehinka
noizdaino

noizdanik**noizdanik(ak)o****noizgura****noizko** 1 adlag.: *noizko bukatuko duzue lana?*2 izlag.: *Jainkoak daki noizkoa den.***noiznahi****noiznahi den****noiznahiko****noiznolako****noiztenka** *Ipar.* 'noizbehinka'**noiztik****noiztik(ak)o****noiztsu****noka** adlag.: *noka hitz egin.***noketa****nola****nola edo hala****nola... ere!****nola eta ez ...-n:** *etorriko gara, nola eta ez duen sekulako euri-jasa egiten.***nola... hala...****nola hala****nolabait****nolabait ere****nolabaiteko****nola-halako****nolakatu**, *nolaka*, *nolakatzen*. *Ipar.* *da/du* ad.: *begira zure gorputza lurpean eta nolakatua gelditzen den.***nolako****nolakotasun****nolakotsu:** *hona, nolakotsua izan zen gure solasa.***nolanahi****nolanahi ere****nolanahika** *Ipar.* *eta Naf.* 'nolanahi': *ez da, ordea, nolanahika egiteko lan bat.***nolanahiko** 1 'edozein motatakoa'. 2 'erdipurdikoa'**nolatan****nolatsu****nolaz** h. [nola](#)**nolazpait** h. [nolabait](#)**nolerebait** h. [nolabait ere](#)**nomada****nomenklatura****nominatibo****non****hala... non****halako eran** (*gisaz, maneraz*)... **non****non edo han****non edo non****non ere** 1: *non ere baitzaude, kanpoko zara eta arrotz.* 2: *Erromara jo zuen non ere sasoi hartan aurkitzen zen Hugolino.***non (eta) ez... -n:** *etorriko gara, non eta ez duen sekulako euri-jasa egiten.***nonbait****nonbaiteko****nonbaitera** h. [norabait](#)**nonbaitetik****nonbaitik** *Ipar.* 'nonbaitetik'**nonbait han****nonbait hor****nonbre*** *Ipar.* e. [kopuru](#)**nondar****nondik****nondik(ak)o****nondik edo handik****nondik ere:** *hitzak hartu behar dira, nondik ere baitute beren etorkia.***nondik nora****nondik norako****nondik-nahi** *Sin.* [non-nahitik](#), [nonahitik](#)**nondik-nahiko****nongo****nongotar****nongotasun****nongura** *Bizk.***nonius** *Mat.***nonnahi*** e. [nonahi](#), [non-nahi](#)**non-nahi** *Sin.* [nonahi](#)**non-nahi den** *Sin.* [nonahi den](#)**non-nahiko** *Sin.* [nonahiko](#)**non-nahitik** *Sin.* [nonahitik](#), [nondik-nahi](#)**nontsu****nor****nor edo nor****nor ere** 1: *nori ere pot eginen baitiot, hura da;* 2: *nor ere baitzara, adiskidea, barka iezadazu ene bizitasuna.***nor izan:** *ez naiz nor auzi hau erabakitzeke.*

nor... nor...: herri berean bizi behar dugu, nork batera, nork bestera maite dugun herrian.

nora

norabait

nora edo hara

nora ere: nora ere doan, hara noakizu atzetik.

nora ezean: itsasontzia nora ezean zihoan.

nora gabe

norako

norabide: norabide baten bi noranzkoak.

norabideratu, norabidera, norabideratzen. da/du ad.

noraezean 'nahitaez, ezinbestean': ez ohi naiz sartu arandegietan noraezean baino.

noraezeko

noragabe izond.: gerra alferrikako eta noragabea.

noraino

norainoko

noranahi

noranahiko

norantz

norantza* e. [noranzko](#)

noranzko: norabide baten bi noranzkoak.

noratsu

noratu, nora(tu), noratzen. da/du ad. Zah.

norbait

norbaitzuk

norbera Heg.

norgehiagoka

norgehiagokako

norgehiagokan

norlehenka

normal

normalizatu, normaliza, normalizatzen. da/du ad.

normalizazio

normalki

normaltasun

nornahi

nornahi den Ipar. 'nornahi'

nortasun: nortasun-agiria.

nortsu: nortsu zen edo zertsu bizitze eraman zuen.

nortu, nor(tu), nortzen. da/du ad.

nortzuk: nortzuk dira ene anaiak? h. nor dira ene anaiak?

norvegiar (herritarra)

norvegiera (hizkuntza)

noski 1 (ziurtasun adierazlea) 'jakina, horixe!': bai noski! ('bai segurki!'); *noski baietz! e. bai, noski! 2 g.er. 'beharbada, dirudienez'

nostalgia

nota 1 Mus. 2: eskolako notak.

nota 2 Ipar. g.er. 'lohidura, orbana'

notalgo Ipar. 'notariotza'

notari* e. [notario](#)

notario

notariotza

notizia Heg. Herr.

noziarazi, noziaraz, noziarazten. dio ad.

nozitu, nozi, nozitzen. du ad.

nuakchotar (herritarra)

nuklear

nukleo

nukualofar (herritarra)

nulu Mat.

numero Gram.

numismatika

nun* e. [non](#)

nuntzio

nylon

ñabar

ñabardura

ñabartu, ñabar(tu), ñabartzen. du ad.

ñandu Rhea americana

ñañan egin Haur.

ñaño Adkor.

ñapur Ipar. izond.

ñapurki Ipar.

ñapurtu, ñapur(tu), ñapurtzen. Ipar. da/du ad.

ñarro Ipar.

ñarroto, ñarro(tu), ñarroitzen. Ipar. da/du ad.

ñ (eñe)

ñimiño

ñimiñotu, ñimiño(tu), ñimiñotzen. da/du ad.

ñir-ñir adlag.

ñir-ñir egin

ñirñir iz.

ñirñirka

ñirñirtu, ñirñir(tu), ñirñirtzen. da ad.

ñu *Connochaetes sp.* eta *Gorgon sp.*

o 1 "o" letraren izena

o 2 interj.

oasi

obal izond.

obalo

obediarazi, obediaraz, obediarazten. *dio* ad.

obedient *Ipar.* 'esanekoa'

obediente *Heg.* 'esanekoa'

obedientzia 'esaneכותasuna'

obeditu, obedi, obeditzen. *du/dio* ad.

obeditzaile

obeditze

obelisko

objektibo

objektiboki

objektibotasun

objektore (*kontzientzia(-)objektore* hitz elkartuan bakarrik erabiltzekoa)

kontzientzia(-)objektore *Sin.* [kontzientzia\(-\)eragozle](#)

objektu

objekzio

kontzientzia(-)objekzio *Sin.* [kontzientzia\(-\)eragozpen](#)

obligarazi, obligaraz, obligarazten. *Ipar. du* ad.

obligatu, obliga, obligatzen. *da/du* ad. h.

[behartu](#), [obligarazi](#)

obligazio *Ekon.*

obra

obramendu *Heg. Herr.* 'giza kaka'

obratu, obra(tu), obratzen. *du* ad.

obus

oda

odaiertz h. [ostertz](#)

odi* e. [hodi](#)

odieria* e. [hoditeria](#)

odol

odol(-)belar *Parietaria officinalis*

odol(-)emaile

odol(-)hodi

odol(-)kolpe

odolaldi

odolbatu *Sin.* [odolbildu](#), [odoluri](#)

odolbide

odolbildu *Sin.* [odolbatu](#), [odoluri](#)

odoldu, odol(du), odoltzen. *da/du* ad.

odoldun

odoleztatu, odolezta, odoleztatzen. *Ipar.* eta

Naf. da/du ad. 'odoldu'

odoleztatze

odolgabe izond.

odolgabetu, odolgabe(tu), odolgabetzen. *da/du* ad.

odolgiro izond. 'odolzalea'

odoljario iz.

odolkara izond. 'odol kolorekoa'

odolki *Sin.* [odoloste](#)

odolkide

odolkidetasun

odolkoi 'odolzalea'

odolodi* e. [odol\(-\)hodi](#)

odoloste *Bizk. Sin.* [odolki](#)

odoltsu

odoluri *Ipar.* eta *Naf. Sin.* [odolbatu](#), [odolbildu](#)

odoluste

odolustu 1, odoluts, odolusten. *da/du* ad.

odolustu 2 iz. 'odolustea': *odolustea agudoago egiteko, harakinaren laguntzaileak atzeko hanka batetik oratu zion idiskoari.*

odolzale

odontologia

ofenditu, ofendi, ofenditzen. *Heg. du* ad.

'iraindu'

ofentsa

ofentsagarri *Zah.* 'iraingarria'

ofentsatu, ofentsa(tu), ofentsatzen. *Ipar. du* ad.

'iraindu'

ofentsatzaile *Ipar.* 'iraintzailea'

ofizial 1 izond.

ofizial 2 *Heg.* iz. 'armadako karguduna'. *Sin.*

[ofizier](#)

ofiziale *Ipar.* iz. 'bere kontura ari den hargina, arotza, etab.'

ofizialki

ofizialtasun

ofizier *Ipar.* 'armadako karguduna'. *Sin.* [ofizial](#)

ofizio

ofrenda *Zah.* h. [eskaintza](#)

ogale *Ipar.* 'azienda-bazka'

ogasun 1 *Bizk.* 'ondasuna'. 2 *Admin.* 'finantzak'

ogen *Zub.* h. [hoben](#)

ogerleko iz.

ogi 1 'jangaia'. 2 *Batez ere Ipar.* 'garia'

ogi-zuhaitz *Artocarpus communis*

ogibide

ogidun *Bizk.* 'ogi-saltzailea'

ogigazta *Bizk.* *Mustela nivalis*. *Sin.* [erbinude](#)

ogiketa 1 iz. 'gari-uzta; gari-kopurua'. 2 *Ipar.* adlag. 'gari bila; ogi bila': *ogiketa joan dira*.

ogipeko iz.

ogitarteko iz.

ogitsu 'garitsua'

ogu(t)zi* e. [ahoskatu](#), [ebaki](#)

oh* e. [o 2](#)

ohaburu* e. [ohaburu](#)

ohaburuko* e. [ohaburuko](#)

ohaide

ohako

ohantze *Ipar.* 1 'habia'. 2 'etzauntza, etzalekua'

ohape* e. [ohape](#)

ohar

ohargarri

ohargarriki

oharkabe adlag.

oharkabean

oharkabeko

oharkabez

oharkabekeria

oharkabetasun

oharkabetu, oharkabe(tu), oharkabetzen. *da* ad.

oharkizun *Sin.* [oharpen](#)

oharkor

oharmen

oharpen

ohartarazi, ohartaraz, ohartarazten. *du* ad.

oharti izond.

ohartu, ohart/ohartu, ohartzen. 1 *da/du* ad.: *ez da horretaz ohartu*. 2 *Ipar.* *zaio* ad.

ohartuki

ohartzaile

ohartzeke adlag.

ohatu, oha, ohatzen. *Batez ere Ipar.* 1 *da* ad. 'ohean etzan'. 2 *da/du* ad. 'oheratu'

ohatze 1 *Ipar.* eta *Naf.* iz. 'ohea'. 2 *Ipar.* 'etzauntza'

oh

oh(-)bagoi

ohaburu

ohaburuko iz.

ohepe

oherarazi, oheraraz, oherarazten. *du* ad.

oheratu, ohera(tu), oheratzen. *da/du* ad.

ohi 1 (partikula): *zintzo etorri ohi zen*. 2 (elkarketako bigarren osagaia): *lehendakari ohia*.

ohiz kanpoko

ohiko

ohikotasun

ohikunde

ohikuntza

ohil *Zub.* 'basa, basatia'

ohildu, ohil(du), ohiltzen. *Zub.* *du* ad. 'egotzi, bota'

ohitu, ohi(tu), ohitzen. *da/du* ad.

ohitugabe izond.

ohitura

ohiturazko

ohituratu* e. [ohitu](#)

ohizko h. [ohiko](#)

ohoin

ohoingo

ohoinkeria

ohointza

ohol

oholeztatu, oholezta(tu), oholeztatzen. *du* ad.

oholtxo

oholtza

ohondikatu, ohondika, ohondikatzen. *Ipar.* *Zah.* 'oinperatu'

ohoragarri

ohoragarriki

ohorarazi, ohoraraz, ohorarazten. *du* ad.

ohoratu, ohora, ohoratzen. *du* ad.

ohoratzaile

ohore

ohoretsu

ohorezki *Ipar.*

ohorezko

ohostu* e. [ostu](#)

ohots* e. [ordots](#), [orots](#)

oi 1 interj.

oi 2 'hortz-haginak inguratzen eta finkatzen dituen haragi sendo gorrixka'

oial* e. [oihal](#)

oian* e. [oihan](#)

oies

oihal

oihal(-)denda

oihal(-)etxola *Sin.* [kanpadenda](#)

oihaldegi* e. [oihaltegi](#)

oihaldenda* e. [oihal\(-\)denda](#)

oihaldun

oihalgile

oihalgintza

oihalki iz.

oihaltegi

oihaltxo

oihan

oihanbide

oihandar

oihandu, oihan(du), oihantzen. *da/du* ad.

oihaneratu, oihanera(tu), oihaneratzen. *da/du* ad.

oihanpe

oihantsu

oihanzain

oihanzaingo

oihartzun

oiher *Ipar. Zah. g.er.* 'okerra'

oihu

oihu egin

oihuz

oihuz egon

oihuka

oihukari *g.er. h.* [oihulari](#)

oihukatu, oihuka(tu), oihukatzen. *du* ad.

oihulari

oihuztatu, oihuzta(tu), oihuztatzen. *du* ad.

oilagor *Scolopax rusticola*

oilakaran 'zumalakarra'

oilaki 'oilo-okela'

oilaloka

oilanda

oilar 1 'oiloaren arra'. 2 (arrain mota)

Lepidorrhombus sp., etab.

oilaran *Prunus mahaleb*

oilarite *Jas.* 'egunsentia'

oilarkatu, oilarka, oilarkatzen. *Ipar. da/du* ad. 'oilartu; nabarmendu'

oilarkeria

oilartoki

oilartu, oilar(tu), oilartzen. *da* ad. 1 'harrotu'. 2 'nagusitu, gailendu'

oilasko

oilaskoki 'oilasko-okela'

oilategi

oilo *Gallus gallus*

oilo(-)salda

oilokeria

oiloki 'oiloaren motako hegaztia'

oilotu, oilo(tu), oilotzen. *da* ad.

oin 1 (pertsonea, animalia nahiz gauzena). 2

(bertsoarena). 3 (luzera neurria): *hamabost oin eta hamar ontza luze da.*

oina eman

oinez

oin hartu

oin(-)ohar

oin(-)zola

oinalde

oinarri

oinarritu, oinarri(tu), oinarritzen. *da/du* ad.

oinarrizko

oinatz

oinaze

oinazealdi

oinazegarri

oinazetsu

oinazetu, oinaze(tu), oinazetzen. *du* ad.

oinazkar *Gip.* 'oinaztarria'

oinazpi iz.

oinazpiratu, oinazpira(tu), oinazpiratzen. *da/du* ad.

oinaztarri *batez ere Bizk.* 'lurra jotzen duen tximista': *trumoiak hots egin du eta oinaztarria dator gure gainera.*

oinaztatu, oinazta, oinaztatzen. *Ipar. du* ad. 'oinazetu'

oinaztu *Bizk.* 'tximista'

oinaztura *Naf.* 'tximista'

oinbete* e. [oin](#)

oindun

oinetako iz.

oinetakodun: *Karmeldar oinetakoduna.*
oinetxe
oinezko iz.
oinkada
oinkatu, oinka(tu), oinkatzen. *du* ad.
oinorde
oinordeko iz.
oinordekotasun
oinordekotza
oinordetza *Zuz.*
oinpe: *oinpean erabili.*
oinperatu, oinpera(tu), oinperatzen. *du* ad.
oinustu, oinuts/oinustu, oinusten. *da* ad.
 'oinetakoak kendu, erantzi': *oinuts zaitez, zeren lur hau santua den.*
oinuts
 oinutsean 'oinutsik'
 oinutsik
oixtian *Ipar.* 'arestian'
 oixtion
oka iz. 1 'oka egitea'. 2 'oka egiten dena'
 oka egin
 oka eragin
okada *Bizk.* 'gorakoa'
okagarri
okaila 'ardien gaitza'
okapi *Okapia johnstoni*
okaran *Bizk.* 'arana'
okasio 1 'aukera, era'. 2 *Gip. Herr.* 'liskarra'. 3 *Bizk.* 'hileta'
okatu, oka(tu), okatzen. *du* ad.
okaztagarri
okaztatu, okazta, okaztatzen. *Batez ere Ipar. du* ad.
ok egin '(janariz edo edariz) erabat ase'
 ok eragin
okela 'jateko haragia, abere-hegaztiena'
oker izond. eta iz.: *hori gaizki dago, eta beste hori okerrago.*
 oker egin: *besteren batek oker eginda, niri nahi zidan erantsi.*
 oker egon
 oker ibili
okerbide
okerbideratu, okerbidera, okerbideratzen. *da/du* ad.

okerka
okerkeria
okerki
okerraldi
okerrarazi, okerraraz, okerrarazten. *du* ad.
okerreratu, okerrera(tu), okerreratzen. *da/du* ad. 'okerrera jo, okertu'
okerrune
okertasun
okertu, oker(tu), okertzen. *da/du* ad.
okertzaile
okil *Picus sp.* eta *Dryocopus sp.* eta *Dendrocopos sp.*
okin
okindegia
okintza 'okinaren lanbidea'
okitu 1 *Ipar.* izond.: *aberats okitua.*
okitu 2, oki, okitzen. *da/du* ad. 'nazkatu'
 okotz* e. [kokots](#)
oktaedro
oktogono
okulista
okume *Aucoumea klaineana*
okuntza 'laborantzako lur ona'
okuntzatu, okuntza(tu), okuntzatzen. *du* ad.
okupatu, okupa, okupatzen. *da/du* ad.
okupazio
okzitaniar
okzitaniera
ola 1 'burdin lantegia'
ola 2 *Ipar.* 'artzain-etxola, txabola'
ola 3 *Ipar.* 'pilpira'
olagarro *Ord. Octopoda*
olagizon
olajaun
olata
olatu *Heg.* 'uhina'
oldar
oldarka
oldarkor
oldarraldi
oldartsu
oldartu, oldar(tu), oldartzen. *da/zaio* ad.: *lurrari uhin zabalak azkar oldartzen zaizkio.*
olde 'borondatea, nahia, gogoa'
 (neure, bere...) **oldez**

oldoztu, oldoz, oldozten. *du* ad. 'pentsatu'
oleazio 'oliadura'
olerkari
olerkaritza
olerki
olerti 'poesia'
oles
 oles egin
oleska
olgatu, olga, olgatzten. *da/du* ad. *Bizk.*
olgeta
 olgetan
oliadura (sakramentua)
oliatu, olia, oliatzen. *du* ad.
oliba
 oliba(-)olio
olibadi
olibondo *Olea europaea*
oligarka
oligarkia
oligarkiko
olinpiada
olinpiar
olio
oliontzi
oliotegi
oliotsu
olioztatu, olioza, olioztatzen. *du* ad.
olo *Avena sativa*
 olo gaizto *Avena fatua*
omandar (herritarra)
 omeleta* e. [moleta](#)
omen 1 'ei'
omen 2 'ospea, fama'
 omenez: A. Irigaray jaunaren omenezko liburuan.
omenaldi
omendu, omen(du), omentzen. *du* ad.
omengarri
omenka
omentsu
Omiainsandu *Ipar. Sin. Domu Santu(ru)*
omonier *Ipar. 'kapilaua'*
on 1 izond. 2 iz. 3. *Heg. Zah. (praenomen gisakoa): On Manuel Lekuona.*
 (neure, bere...) onetik atera, irten, ilki

on beharrez
onean (egon, jarri,...)
on eduki
on egin
onenean ere
onera ekarri
onera etorri
onez onean
onez onez
onezkoak egin
on-gaitz pl.: *proposamen baten on-gaitzak.*
onik onenean
on iritzi *dio* ad.
on izan *da/zaio/du* ad.
ontzat eman
ontzat hartu
onargarri
onargarritasun
onarkizun
onarpen
onarrarazi, onarraraz, onarrarazten. *dio* ad.
onartezin
onartu, onar, onartzen. *du* ad.
onbehar *Jas. 'behartsua'*
onbehartu, onbehar(tu), onbehartzen. *da/du* ad.
onbera
onberatasun
onbide
onbideratu, onbidera(tu), onbideratzen. *da/du* ad.
 onda* e. [uhin](#)
ondamu *Jas. 'bekaizkeria, inbidia'*
ondare
 ondarez: Oihenarten paper pila baten jabe ondarez egin zen jaun hori.
ondasun
ondasundun
ondasunzale
onddo *Mycota*
ondeste 'ipurtestea'
ondikatu, ondika, ondikatzen. *Ipar. da/du* ad. 'atsekabetu'
ondiko batez ere *Ipar. 'atsekabea, zorigaitza'*
 ondikoz 'damurik, zoritxarrez'
ondo 1 adlag. *Sin. ongi*

ondo 2 'alboa; ostea'

ondoan: *etxe ondoan; gerra ondoan.*

ondoko izlag.

ondora

ondorik

ondotik

ondotik(ak)o

ondoaz ondo

ondoaz ondoko

ondo 3 *batez ere Ipar.* 'zenbait landare edo zuhaitzen banakoa'

ondoez iz.

ondoezik

ondoko iz.

ondokotasun

ondoratu, ondora(tu), ondoratzen. *da* ad.

'alboratu, alderatu'

ondore 1 'ondorioa'. 2 'leinua'

ondorean h. [ondoren](#)

ondoren 1 postpos.

ondorenean

ondorengo izlag.

ondoren 2 iz.: *bekatuaren ondorenak.*

ondorengo iz.

ondoretasun

ondorio

ondorioa(k) *atera: hauxe da nik ateratzen dudan ondorioa.*

ondorioz

ondoriozko *Gram.:* ondoriozko perpausak.

ondoriotasun *Ipar.:* *izan du milioi bateko ondoriotasuna.*

ondoriotsu

ondorioztatu, ondoriozta, ondorioztatzen. *du* ad. 'ondorioa atera'

ondotxo

ondotxoz 'askoz': *ondotxoz oroimen handiagor hornitua.*

ondoza

ondozkatu, ondozka(tu), ondozkatzen. *du* ad.

ondra *Heg. Herr.* 'ohorea'

ondradu *Heg.* izond. *Herr.* 'zintzoa, prestua': *pertsona ondradua.*

ondratu, ondra(tu), ondratzen. *du* ad. *g.er.*

'ohoratu'

ondu, on(du), ontzen. *da/du* ad.

ondugabe izond.

oneratu, onera(tu), oneratzen. *da/du* ad.

onerizko *Jas.* 'maitasuna'

onerizte *Zah.* 'maitasuna'

onesgarri

oneski

onesle

onespen

onest *Zah.* 'zintzoa, prestua'

onestasun

onetsarazi, onetsaraz, onetsarazten. *dio* ad.

onetsi, onets, onesten. *du* ad.

ongailu

ongailuztatu, ongailuzta, ongailuztatzen. *du* ad.

ongaitz* e. [on-gaitz](#)

ongarri 1 iz.

ongarri 2 izond.

ongarritsu

ongarritu, ongarri(tu), ongarritzen. *du* ad.

ongarritzatu, ongarritzta, ongarritzatzen. *du* ad. h. [ongarritu](#)

ongi 1 adlag. *Sin.* [ondo](#). 2 iz.: *ongiaren eta gaizkiaren zuhaitza.*

ongi etorri!: *ongi etorri guztiok!*

ongietorri iz.

ongile

ongin *batez ere Bizk. g.er.* 'ongilea'

onginahi

ongintza

ongitu, ongi(tu), ongitzen. *da/du* ad.

ongitxo

ongixko *Ipar.* eta *Naf.*

ongizate

onik adlag.: *onik atera zen.*

onil *Sin.* [inbutu](#)

oniritzi 1 iz. 'maitasuna'. 2 iz. 'ontzat ematea, onestea'. 3 izond. 'maitatua': *euskal dantza oniritziak*. 4 izond. 'onetsia'

onize

onomastika

onomatopeia

ontarte

ontasun

ontsa *Ipar.* 'ongi, ondo'

ontsalaz *Ipar.* 'onenean ere'

ontsatu, ontsa(tu), ontsatzen. *Ipar. da/du ad.*

ontsatzaile *Ipar.*

ontsaxko *Ipar.* 'ondotxo, ongixko'

ontsu

ontxo

ontza

ontza urre

ontzaile

ontzako iz. 'ontzako urrea'

ontzi 1 (sukaldekoa). 2 (ur gainekoa)

ontzidi

ontzigile

ontzigintza

ontzikada

ontziola 'itsasontziak egiten diren lantegia'

ontziratu, ontzira, ontziratzen. *da/du ad.*

ontziratze

ontzitegi 1 'ontziola'. 2 'sukaldeko ontzien apala'

ontziteria 'sukaldeko ontzien multzoa'

ontzitxo

ontzixka

ontzizain

ontzurre* e. [ontza urre](#)

onura

onuradun

onuragarri

onurakor* e. [onuragarri](#)

onuratsu

oñoña *Ipar.* 'gozokia'

opa *g.er.* 'nahia, desira'

opa egin

opagai

opa izan, opa, opako. *dio ad.*

opaka adlag.

opaku izond.

opaldu, opal, opaltzen. *du ad. h. [eskaini](#)*

opari

opari egin: *liburu bat egin diogu opari.*

oparitu, opari(tu), oparitzen. *h. [opari egin](#)*

oparo 1 adlag. 2 izond.

oparotasun

opatu, opa(tu), opatzen. *dio ad.* 'opa izan'; 'eskaini'

opera

operatu, opera, operatzen. *du ad.*

operazio

operazio(-)gela *Sin. [ebakuntza\(-\)gela](#)*

opereta

opetsi, opets, opesten. *Bizk. dio ad.* 'opa izan'

opil

opildu, opil(du), opiltzen. *da/du ad.* 1

'zapaldu'. 2 'pilatu, multzotu'

opiltxo

opio

opor 1

opor egin

oporretan

opor 2 h. [gopor](#)

oporraldi

oposizio

opots 'sega-potoa'

optika

optikari iz.

optiko izond.

optimismo 'baikortasuna'

optimista 'baikorra'

or 'txakurra': *ora otsoen lagun.*

orai* e. [orain](#)

orain

orainago 1 'geroztik'. 2 'duela gutxi, oraintsu'

oraingo

orainaldi

oraindaino adlag.

oraindainoko

oraindainokoan 'oraindaino'

oraindanik

oraindik adlag.

oraindik ere

oraindik orain 'arestian, oraintsu, duela gutxi' (eta ez 'oraindik').

oraindino *Bizk.* 'oraindik'

orainen *Bizk.* 'orina'

oraingo izlag.

oraingoan

oraingoz

oraingotasun

oraingotu, oraingo(tu), oraingotzen. *da/du ad.*

oraino *Ipar.* 'oraindik'

orainokoan

oraintsu

oraintxe

oraka *Bizk.* adlag. 'oratzuz'
orakada *Bizk.* iz. 'besarkada'
orakarri *Bizk.* iz. 'euskarria'
orakatu, oraka, orakatzen. *da* ad.
oraldi 1 'oratzea, heldualdia'
oraldi 2 'orea egitea'
oramahai
orangutan *Pongo pygmaeus*
orantza *Naf.* 'legamia, altxagarria'
 orapilo* e. [korapilo](#)
oratorio *Mus.*
oratu 1, ora, oratzen. *Bizk. dio* ad. 'heldu'
oratu 2, ora, oratzen. *du* ad. 'orea egin'
oratzaille
orbain 'ebakiondoa'
orbaindu, orbain(du), orbaintzen. *da/du* ad.
orban 'zikinunea, akatsa, etab.'
orbandu, orban(du), orbantzen. *da/du* ad.
orbangabe izond.
orbangabetasun
orbankor
orbel
orbeldu, orbel(du), orbeltzen. *da/du* ad.
orbita
orburu *Cynara scolymus*
ordain
 ordainetan
 ordainez
 ordainezko
ordainagiri
ordainarazi, ordainaraz, ordainarazten. *dio* ad.
ordainbide
ordaindu, ordain(du), ordaintzen. *du* ad.
ordaingai
ordaingarri
ordainketa
ordainkizun
ordainleku
ordainpeko
ordainsari
ordaintoki
ordaintzaile
orde 1 *Ipar.* adlag. 'ordez': *haren orde joan nintzen.*
orde 2 iz. 'ordaina; ordezkoa'
ordea 1 'baina'

orde 2* e. [ordena](#)
ordean *g.er.* 1 h. [ordez](#), [orde](#). 2 *Ipar.* h. [ordea](#)
 ordeinu* e. [ordenu](#)
ordeka *Gip.* iz. 'ordokia, eremu laua'
ordeko
ordena iz. 1: *munduan ageri den ordena.* 2: *karmeldarren ordena.* 3: *ordenako sakramentua.*
ordenagailu
ordenamendu
ordenantza
ordenatu 1, ordena(tu), ordenatzen. 1 *du* ad. 'antolatu, taxutu'. 2 *da/du* ad. 'ordenako sakramentua hartu edo eman'
ordenatu 2 iz. *Mat.: abzisa eta ordenatua.*
ordenatzaile
ordenazale
ordenu *Ipar.* 'hilburukoa, testamentua'
ordez
ordezkari
ordezkaritza
ordezkatu, ordezka, ordezkutzen. *du* ad.
ordezko
ordezkotza
ordeztu, ordez(tu), ordezten. *du* ad.
ordinal
ordoki
ordokitu, ordoki(tu), ordokitzen. *Ipar. da/du* ad. 'lautu, berdindu': *mahai bat bezala ordokitzen den harkaitz gora bat.*
ordots 'txerri arra'
ordu
 ordu arte
 ordu ezkerro *Sin.* [orduz gero](#)
 ordu gaiztoan
 ordu onean
 ordura arte 'ordu arte'
 ordurik hona *Bizk.* 'ordutik hona'
orduan
 orduan eta ...-ago
orduantxe
ordubete
ordudanik
orduka adlag.
orduko izlag. eta adlag.

ordukotz *Ipar.* 'orduko': *ordukotz haurrak*
zazpi urte eginak zituen.

ordulari 'erlojua'

orduraino

ordurainoko

ordurako adlag.

ordurarte* e. [ordura arte](#), [ordu arte](#)

ordutegi

ordutik

orduz gero *Sin.* [ordu ezkeru](#)

ore

oregano *Origanum vulgare*

orein *Cervus elaphus*

orein-mihi *Asplenium scolopendrium*

oreinki 'orein-okela'

oreka

orekan: *orekan egon.*

orekatu, oreka(tu), orekatzen. *da/du ad.*

oren *Ipar.*

orezta 'orina'

orga

orgabide

orgagile

orgagintza

organdi

organiko

organismo

organista

organizatu, organiza, organizatzen. *du ad.*
 'antolatu, eratu'

organizazio

organo 1 (izaki biziaren zatia)

organo 2 (musika-tresna)

organogile

orgari

orgasmo

orgatara *Ipar.* iz.

orgataraka

orgategi

orgatxo

orgazain *Ipar.*

orgia

orientabide

orientatu, orienta, orientatzen. *da/du ad.*

orientazio

original izond.: *bekatu originala h. jatorrizko*
bekatua.

orin

oritz

oriya (hizkuntza)

orka *Orcinus orca*

orkatila

orkatz *Capreolus capreolus*

orkestra

orkestratu, orkestra(tu), orkestratzen. *du ad.*
Mus.

orkidea *Fam. Orchidaceae*

orkoi

orkoro *Bizk.* 'erpurua'

orkume *g.er.* 'oraren kumea'

orlegi 'berdea'

ornitologia

ornitologo

ornitorrinko *Ornithorrhynchus sp.*

orno

ornodun

ornogabe izond.

oro

oro har

ororen buruan

ororen gainetik

orotan gaindi

orotara

oroz gainetik

orobat: *hemen ez ezik, orobat gertatzen zen*
bestetan ere.

orobateko

orobatasun

orobatsu

orografia

oroi *g.er.* h. [oroitzapen](#), [oroipen](#)

oroigailu *g.er.* 'oroigarria'

oroigarri

oroilore *Myosotis sp.*

oroimen

oroipen

oroit *da ad. Ipar.* (indikariboko orainaldiko eta
 lehenaldiko adizkiekin): *oroit naiz (= oroitzen*
naiz)

oroitarazi, oroitaraz, oroitarazten. *du ad.*

oroitarri

oroitu, oroitu, oroitzen. *da* ad. batez ere:

gazteegia naiz hartaz oroitzeko.

oroitza *g.er.* 'oroipena'

oroitzapen

orojakile izond.

orojale izond.

orokor

orokorki

orokortasun

orokortu, orokor(tu), orokortzen. *da/du* ad.

oroldio* e. [goroldio](#)

orotar

orotariko

orots *Ipar.* '(abere) arra'

orpo

orpoz orpo

orratz

orratzontzi

orraze *Ipar.* 'abaraska, abaoa'

orrazi

orrazkera

orrazketa

orraztaldi

orraztatu, orrazta, orraztatzen. *Ipar. da/du* ad.

'orraztu'

orraztoki 'orrazt-ontzia'

orraztu, orratz/orraztu, orrazten. *da/du* ad.

orre 1 *Ipar.* 'ipurua'

orre 2* e. [ore](#)

orri

orrialde

orrika* e. [kurrika](#)

orro

orro egin

orroa* e. [orro](#)

orroe* e. [orro](#)

orroka

orrolari

ortodoxia

ortodoxo

ortografia

ortopedia

ortopediko

ortozik *Bizk.* 'oinutsik'

ortu *Bizk.*

ortuari *Bizk.* 'barazkia'

ortutsik *Ipar.* 'oinutsik'

ortuzain *Bizk.* 'baratzezaina'

ortzadar *Ipar.* eta *Naf.* h. [ostadar](#)

ortze* e. [ortzi](#)

ortzegun *Lap.* eta *Naf.* h. [ostegun](#)

ortzi 'zeru-sabaia, izartegia'

ortzirale *Lap.* eta *Naf.* h. [ostiral](#)

orube

osaba

osabide

osaera

osagai

osagarri 1 *Ipar.* iz. 'osasuna'

osagarri 2 iz. 'osatzen duena'; 'sendagaia'

osagile *Bizk.* 'medikua'

osakera* e. [osaera](#)

osasun

osasunbide

osasungarri

osasuntsu

osatu, osa,osatzen. 1 *du* ad. 'osotasuna eman, oso bihurtu'. 2 *Bizk. da/du* ad. 'sendatu'. 3 *Naf. du* ad. 'zikiratu'

osatugabe izond.

osatzale

osin

oskarbi

oski

oskigile

oskol

oskoldun *Sin.* [krustazeo](#)

oskorri

osloar (herritarra)

osmosi

oso: *ogi osoa jan zuen; oso ederra da.*

osoko (batzar edo bilerez ari garela): *osoko bilkura.*

osoki

osorik

osoro

osotasun

osotoro *Gip.* 'osoki'

osotu, oso(tu), osotzen. *du* ad. h. [osatu](#)

ospa interj. *Lgart.*

ospa egin

ospakizun

ospatu, ospa, ospatzen. *du* ad.: *norbaiten mendeurrena ospatu* (bilera ospatu* e. bilera egin)

ospe

ospedun

ospegabe izond.

ospel 1 iz. 'hotzak eragindako handitua'

ospel 2 iz. eta izond. *Sin.* [laiotz](#)

ospeldu, ospel(du), ospeltzen. *da* ad. 'ospelak atera'

ospetsu

ospitale

ospitaleratu, ospitalera(tu), ospitaleratzen. *du* ad. 'ospitalera eraman'

ostadar

ostalari

ostalaritza

ostaler *Ipar.* h. [ostalari](#)

ostargi

ostargi-belar *Iris germanica*

ostarku *Bizk.*

ostarte *Sin.* [hodeiarte](#)

ostatari *batez ere Bizk.* h. [ostalari](#)

ostatatu, ostata, estatatzen. *da/du* ad. 'ostatu hartu edo eman'

ostatu 1: *ostatu eske gabiltza*. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'taberna'

ostatu eman

ostatu hartu

ostatuz egon

ostaturatu, ostatura(tu), ostaturatzen. *da/du* ad.

oste 1 'taldea'

oste 2 'atzea'

ostean

ostegun

osteka *Ipar.* 'talde handietan'

ostendu, osten, ostentzen. *Bizk.* *da/du* ad. 'ezkutatu'

ostera 1 'joan-etorria'

ostera 2 1 adlag. 'berriro'. 2 lok. 'berriz, aldiz, aitzitik'

osterantzean

osterantzeko

ostertz

osterzuri *Cichorium endivia crispum*

ostia

ostikada

ostikadaka

ostikarazi, ostikaraz, ostikarazten. *Ipar.* *du* ad.

ostikatu, ostika, ostikatzen. 1 *Batez ere Ipar.*

du ad. 'ostikopean erabili'. 2 *du* ad. 'ostiko egin'

ostiko 1: *ostiko bat eman zion.*

ostiko egin

ostikoz jo: *pilota ostikoz joaz.*

ostiko 2 'zutik dagoen zerbait bermatzeko

jartzen zaion euskarria': *hormari ostikoak ipini.*

ostikoka

ostikolari

ostikopean

ostikopetu, ostikope, ostikopetzen. *du* ad.

ostiral

ostots

ostra *Ostrea edulis*, etab.

ostruka *Struthio camelus*

ostu, ostu, osten. *du* ad.

otabera *Genista hispanica*

otadi

otagara

otalako *Ipar.* 'abereak jateko aska'

otalore

otamen

otar 'ote-mota gogorra'

otardi

otarrain *Palinurus elephas*

otarrainxka *Penaeus kerathurus*

otarre

otarregile

otarregintza

otarretegi

otarretxo

otarteko* e. [ogitarteko](#)

otatxori

ote 1 iz. *Ulex sp.*

ote beltz *Ulex minor*

ote zuri *Ulex europaeus*

ote 2 *Gram.*: *etorri ote da?*

oteketa *batez ere Ipar.* 'ote bila'

oteme

oti *Fam. Acrididae*

otitis

otoi

otoika

otoitu, otoi(tu), otoitzen. *Batez ere Zub. du ad.*
'otoiztu'

otoitz

otoitzean

otoitz egin

otoitzez

otoitzaldi**otoizgile****otoizka****otoizlari****otoiztegi**

otoiztu, otoitz/otoiztu, otoizten. *Batez ere Ipar. du ad.* 1 'otoitz egin': *otoizten zaitugu, Jauna.* 2 'arrenka eskatu'

otondo 'ogi-apurra'

otondo-belar *Stachys officinalis*

otordu

otoz otoan *Bizk.* 'ezustean, ustekabea'

otsail

otsalizar *Sorbus aucuparia*

otsein**otseintza****otseme**

otso *Canis lupus*

otsoko iz.**otsokume****otsotzar**

ottawar (herritarra)

otu, otu, otutzen. *Batez ere Bizk. zaio ad.*
'bururatu; gogoak eman'

oturuntza

oturuntzatu, oturuntza(tu), oturuntzatzen. *Ipar. da ad.*

otzan

otzandu, otzan(du), otzantzen. *da/du ad.*

otzantasun

otzara *Bizk.* 'otarrea, saskia'

otzaragile *Bizk.*

otzarakada *Bizk.*

otzaratxo *Bizk.*

oxala interj.: *oxala hola mintzo balira!*

oxidatu, oxida, oxidatzen. *da/du ad.*

oxidatzaile**oxidazio****oxido**

oxigenatu, oxigena, oxigenatzen. *da/du ad.*

oxigenatze**oxigenazio****oxigeno**

ozar 1 *Ipar. Zah.* 'ora'

ozar 2 *Ipar. edo Jas.* 'lotsagabea'

ozarkeria *Ipar.* 'lotsagabekeria'

ozarki *Ipar.* 'lotsagabeki'

ozartasun *Ipar.* 'lotsagabetasuna'

ozartu, ozar(tu), ozartzen. *Ipar. da/du ad.*
'lotsagabetu'

ozeaniar

ozeano: *Ozeano Atlantikoa; Indiako Ozeanoa.*

ozeanografia

ozelote *Felis (Leopardus) pardalis*

ozen

ozendu, ozen(du), ozentzen. *du ad.*

ozenki**ozentasun**

ozka* e. [hozka](#)

ozono

ozpin 1 iz.: *tomatea ozpin-oliotan.* 2 izond.:
hitz zorrotz eta ozpinak.

ozpin-euli *Drosophyla melanogaster*

ozpin-olio

ozpindu, ozpin(du), ozpintzen. *da/du ad.*

ozpinkeria**ozpintsu****ozta****ozta-ozta**

oztoparazi, oztoparaz, oztoparazten. *du ad.*

oztopatu, oztopa, oztopatzen. *da ad.*

oztopo**oztopo egin****oztopobide**

pa *Haur.*

pa eman

pabana**pabiloi**

padera 1 *Ipar. eta Naf.* 'danbolina'. 2 *Heg.*
'zartagina'

padura *Bizk.*

paella**pafa**

pafa-pafa *Ipar.* 'bafadaka pipatzen'

paga 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'lansaria': *apezen paga*. 2 *Heg.* (haurrei ematen zaiena)

pagadi

paganismo

pagano

paganotasun

paganotu, pagano(tu), paganotzen. *da/du* ad.

pagarazi, pagaraz, pagarazten. *dio* ad.

pagatu, paga(tu), pagatzen. *du* ad.

pagatxa 'pagoaren fruitua'

pagatzaile

pagauso *Columba palumbus*

pago

pago-uso* e. [pagauso](#)

pagoda

pagoki iz. 'pagoaren zura'

pagondo

pagotxa (bazka-landarea) *Trifolium incarnatum*

pagu 'ordainketa'

pailazo

pailazokeria

pairabide

pairaezin

pairagaitz

pairakor

pairakortasun

pairamen

pairarazi, pairaraz, pairarazten. *dio* ad.

pairatu, paira, pairatzen. *du* ad.

pairu *Ipar.* 'eroapena'

pairutsu *Ipar.*

paisaia

paita *Bizk.* 'ahatea'

pake* e. [bake](#)

paketatu, paketa, paketatzen. *du* ad.

pakete

pakistandar (herritarra)

pala

palakada

palanka

palanka(-)joko

palankari

palari

palatal

palatalizatu, palataliza, palatalizatzen. *da/du* ad.

palatalizazio

palauar (herritarra)

palauera (hizkuntza)

palazio *g.er.* 'jauregia'

paldo *Ipar.* 'makila, zutoina'

paleografia

paleolitiko

paleontologia

paleta (kirolean eta pinturan)

paliera (hizkuntza)

palikirtar (herritarra)

palma 'palmondoaren adarra'; 'palmondoa':

palma-adarrak eskuetan.

palmondo *Phoenix dactylifera*, etab.

palotara *Ipar.*

palote *Ipar.*

palu *Bizk. Lgart.*

paludismo

pana 1 *Heg.* (ehun-mota). 2* e. [matxura](#)

panamar (herritarra)

panda 1 *Ailuropoda melanoleucus*. 2 *Ailurus fulgens*

pandero 1 (musika-tresna). 2 *Ipar.* 'pertza'

pandero(-)jotzaile

paneka *Gadiculus sp.* eta *Trisopterus sp.*

pankrea

panorama

panp(a) *Ipar.* onomat. (kolpe batena)

panpaka *Ipar.* eta *Naf.* adlag. 'kolpeka'

panpalina *Ipar.* 'txilina'

panpin* e. [panpina](#)

panpina

panpinatu, panpina(tu), panpinatzen. *Ipar. da/du* ad. 'panpina bezala apaindu'

panpox

panpoxa (emakumeentzat markatua)

pantaila

pantaloi *Bizk.* 'azpiko galtzak'

panteismo

panteista

panteoi

pantera *Panthera (panthera) pardus*. *Sin.*

[lehoinabar](#)

pantomima

papagai *Psittacula sp.*
papagaitxo *Melopsittacus undulatus*
papaia 'papaiondoaren fruitua'
papaiondo *Carica papaya*
papao *Bizk.* 'mamua'
papar
papardo *Brama brama*
papargorri *batez ere Bizk.* 'txantxangorria'
paparo 1 'hegaztien hestegorriaren zabalgunea'. 2 *Ipar.* 'papoa, paparra'
 paparurdin* e. [papo-uridin](#)
paper: *komuneko papera.*
paperez tatu, paperezta, papereztatzen. *du* ad.
papergile
papergintza
paperontzi
papertegi
papiro *Cyperus papyrus*
papo 1 *Ipar.* 'paparra'
papo-uridin *Luscinia (Cyanosylvia) svecica*
papo 2 *Haur.* (zerbait bukatu dela adierazteko erabiltzen den esapidea)
papogorri *Ipar.* 'txantxangorria'
papur *batez ere Ipar.* 'apurra'
papurtu, papur(tu), papurtzen. *da/du* ad.
papurtxo
para *Bizk.* 'labean erabiltzen den pala'
parabola 1 *Liter.:* Ebanjelioko parabolak.
parabola 2 *Mat.*
paraboliko
parada 'aukera, egokiera'
paradigma
paradisu
paradisuko hegazti *Paradisea sp.*
paradoxa
paradoxiko
parafina
parafrasi
paragrafo
paraguaitar (herritarra)
paraje *Heg. Herr.*
 paralela* e. [paralelo](#)
paralelepipedo *Geom.*
paralelo iz. eta izond.: *lerro paraleloak.*
paralelogramo *Geom.*
paralelotasun

paramariboar (herritarra)
parametro
paramezio *Fam. Parameciidae*
paramilitar
paranoia
paraplegia
parapsikologia
parapsikologiko
parapsikologo
parasitismo
parasito
parasola *Ipar. Herr.* 'aterkia'
paratu, para, paratzen. 1 *du* ad. 'jarri; prestatu': bertsoak paratu; liburu baten edizioa paratu. 2 *da* ad. 'jarri': gaiztagin guztien aurrean paratu zen.
paratzaile
 pardel* e. [fardel](#)
pare
-en pare
parean
parera
paretik
parez pare
paregabe izond.
paregabeko
paregabetasun
parekatu, pareka(tu), parekatzen. *da/du* ad.
pareko
parekotasun
parentesi
pareta
pareta(-)belar *Parietaria officinalis. Sin.*
[horma\(-\)belar](#)
paretsu
paretsuan
pariatu, paria, pariatzen. *Ipar. du* ad. 'apustu egin'
pariatzaile *Ipar.*
pario *Ipar.* 'apustua'
paristar (herritarra)
 parkatu* e. [barkatu](#)
parke
parking h. [aparkaleku](#)
parlamentari iz.: *parlamentarien bilera.*

parlamentario izond.: *talde parlamentario*

(hala ere, hobe *parlamentu[ko] talde*)

parlamentu

parpaila iz. (apaingarri-mota)

parrafo* e. [paragrafo](#)

parranda Heg. Herr.

parra-parra* e. [barra-barra](#)

parrasta

parrastan

parrastaz

parrastada

parrastaka

parrokia

parroko Heg.

parropia* e. [parrokia](#)

partaide 'parte-hartzailea': *zure nahigabea*

partaide naiz ni ere.

partaidetza

partalier Ipar.

partaliertasun Ipar.

parte

-en partetik

-en partez

parte eman

parte hartu

parte(-)hartzaile

parte(-)hartze

parte izan

parte oneko

parte txarreko

partekatu, parteka, partekatzen. Ipar. du ad. 1 'zatikatu'. 2 'erdiбанatu'

partiarazi, partiaraz, partiarazten. du ad.

partida 1 (jokoa). 2 Ipar. 'aurkaria': *lana dut partida.*

partidu Heg. 1 h. [partida](#). 2 h. [alderdi](#)

partiketa

partikula

partikular

partila 'irabazien banaketa'

partila egin

partitibo Gram.

partitu, parti, partitzen. Zah. edo Herr. 1 du ad. 'zatitu, banatu, bereizi'. 2 Ipar. da ad. 'joan, irten, abiatu'

partitzaile

partizipio Gram.

partxe Heg. Herr. 1 'adabakia'. 2 'enplastoa, mantarra'

partzial

partzuer 'esku-hartzailea': *bi gizon partzuer direnean nekean eta gozoan adiskide mamitzen dira.*

partzuergo

pasa (pilota jokoan)

pasa-marra

pasa egin 'pasa-marra igaro'

pasabide 'igarobidea'

pasadizo Heg. Herr. 'gertaera'

pasagarri izond. 'neurri batean onar daitekeena'

pasaka (pilota-jokoa)

pasakari iz.

pasakor

pasaporte

pasaratu, pasara, pasaratzen. Heg. du ad.: *galtzerdi saretua pasaratu.*

pasarazi, pasaraz, pasarazten. du ad.

pasarte

pasatu, pasa, pasatzen. 1 *da/du* ad. 'igaro': *albotik pasatu da (albotik pasa da: Heg. Lgart.).* 2 *da* ad. 'gertatu'

pase: *paseko hegaztia.*

pasealeku

paseatu, pasea, paseatzen. *da/du* ad.: *karrozan paseatu ziren; bere astoa paseatzen du.*

paseo Heg.

pasibo

pasibotasun

pasiera Heg.

pasillo Heg. h. [korridore](#)

pasio 1 '(Jesukristoren) nekaldia'. 2 *g.er.* 'irrika, grina'

pasio-lore *Passiflora sp.*

pasiotar

pasmo 1 'gangrena'. 2 'zornea'

pasmo-belar *Anagallis arvensis*

paso 1 (karta-jokoan erabiltzen dena). 2 Ipar. iz. 'zartakoa'

pasodoble

pasta 1 Zub. 'lan bat egiteko behar diren ekaiak'

pasta 2 'orea'

hortzetako pasta

pastel *Heg. Sin.* [pastiza](#)

pastelgile

pastilla

pastiza *Ipar. Sin.* [pastel](#)

pastoral 'Zuberoako teatroa'

patar *Ipar. eta Naf.* 'aldapa'

patari *Bizk.* 'piztia'

patartsu *Ipar.*

patata *Solanum tuberosum*

patata(-)zomorro *Leptinotarsa decemlineata. Sin.* [patata\(-\)koko](#)

patena

patentatu, *patenta*, *patentatzen. du ad.*

patente

paternalismo

patin 1 *Bizk.* 'putzu artifiziala'

patin 2 h. [irristailu](#)

patio

patogeno

patologia

patologiko

patriarka

patrika *Heg.* 'sakela'

patroi

patruila

pats

pattar 'edari bizia'

patu *Heg.* 'zoria'

patxada

patxadatsu

patxaran (edaria)

pauma *Pavus cristatus*

pausaje *Heg. Herr.* 'ibilera, pausoa emateko modua'

pausaldi

pausaleku

pausarazi, *pausaraz*, *pausarazten. du ad.*

pausatu, *pausa*, *pausatzen. Batez ere Ipar. 1 da ad.* 'atseden hartu; hil; jarri'. *2 du ad.* 'jarri, ipini'

pauso *Heg.* 'urratsa': *pauso bat egin, eman.*

pausoka

pausu 'atsedena, geldialdia'

paxtuera (hizkuntza)

pazia 'pertza'

pazientzia

pazientzia hartu

pazko

pe 1 "p" letraren izena

pe 2 *Ipar.* (leku-denborazko kasuetan): *zuhaitz baten pera badoa etzatera.*

peaje* e. [bidesari](#); [ordaintoki](#)

pedagogia: *pedagogia-metodoa.*

pedagogiko

pedagogo

pedal

pedante

pedantekeria

pedaxu* e. [petatxu](#)

pederasta

pediatra

pediatria

pediera (hizkuntza)

pegar

pegargile

pegartara *Ipar.*

pegartegi

pehleviera (herritarra)

peioratibo

peita* e. [beita](#)

peitu *Zah. edo Jas.:* *ur peituz zimeltzen den lorea.*

peitu izan *da ad.* 'falta izan': *gauza baten peitu naiz.*

peitutasun *Ipar. Zah.* 'urritasuna, gabezia'

peka *Heg.* 'orina'

pekada *Ipar.* 'oilagorra'

pekari *Tayassu sp.*

pekatsu *Heg.*

pekatu* e. [bekatu](#)

pekazto *Bizk.* 'pekatsua'

pekindar (herritarra)

peko *Ipar.* 'azpikoa, mendekoa'

pelagiko

pelegrin *Ipar.* 'erromesa'

pelikano *Pelecanus onocrotalus*

pelikula *Heg. h.* [film](#)

pelota* e. [pilota](#)

peluka* e. [ileorde](#)

pena

pena izan *da* ad. (3. pertsona singularrean soilik erabiltzen da)

penagarri**penalti**

penarazi, penaraz, penarazten. *du* ad.

penatu, pena(tu), penatzen. *da/du* ad.

pendiz 'aldapa'

pendulu

penintsula *Sin.* [erdiuharte](#)

penitente**penitentzia****penizilina****pentagono****pentametro**

pentano *Kim.*

pentoka *Ipar.* 'muinoa'

pentsabide**pentsaera****pentsaezin**

pentsaketa 1 *Ipar.* adlag. 'pentsatzen':

pentsaketa dago. 2 'pentsatzea': *gizonak anitz pentsaketa egiten du.*

pentsakizun**pentsakor****pentsalari**

pentsamen 'pentsatzeko ahalmena'

pentsamendu**pentsamolde**

pentsarazi, pentsaraz, pentsarazten. *dio* ad.

pentsatu, pentsa, pentsatzen. *du* ad.

pentsatzaile**pentsio****pentsiodun**

pentsu 1 *Ipar.* 'gogoeta, pentsamendua'

pentsu 2 *batez ere Heg. Herr.* '(abereen) bazka, janaria'

pentze 'belardia'

pentzudan *Bizk.:* *arazo hori nire pentzudan utz ezazue* ('nire ardurapean').

peoi

peonia *Paeonia officinalis*

peontza

pepelerdo *Bizk.* (irain-hitza)

pepino *Heg. Cucumis sativus. Sin.* [luzoker](#)

perdigoi *Sin.* [draia](#)

perediku 'pastoralen hitzaurreari eta azkenari ematen zaien izena'

perfektu 1 izond. 2* *Gram.* e. [burutu](#)

perfekzio

perfekzionatu, perfekziona, perfekzionatzen. *da/du* ad.

perfume**pergamino****pergola**

peria* e. [feria](#)

perifrasi**perigeo**

peril *Zah.* 'arriskua'

perimetro

periodiko 1 izond. 'aldizkakoa': *sistema periodikoa.* 2 *Heg.* iz. h. [egunkari](#)

periodo *batez ere Fis.*

periskopio**peritonitis****peritu****peritutza**

perka *Perca fluviatilis*

perkal**perla**

perla(-)ostra *Pinctada margaritifera*

perlesia *Heg. Herr.* 'elbarritasuna'

perlesiadun izond. eta iz. 'elbarria'

perlesiatu *Ipar.* izond. eta iz. 'elbarria'

perloi *Fam. Triglidae. Sin.* [arraingorri](#)

pernil *Bizk.* 'urdaiazpikoa'

perpaus**perpendikular**

perra* e. [ferra](#)

perraitz *Anthriscus cerefolium*

perreka *Ipar.* izond. 'baztergarria, baliorik gabekoa'

perretxiko

perrexil *Petroselinum crispum*

perruka* e. [ileorde](#)

persiera (hizkuntza)

perspektiba**pertika**

pertola (arrantza-tresna). *Sin.* [butroi](#)

pertsegitu, pertsegi, pertsegitzen. *Heg. du* ad.

pertsegitzaile**pertsekuzio**

pertsiana *Heg.* 'sareta'
pertsona
pertsonaia
pertsonal izond.
pertxenta
pertz
perutar (herritarra)
pesia *Ipar.* 'kopuru handia; uholdea'
pesiaka
pesimismo 'ezkortasuna'
pesimista 'ezkorra'
peskiza *Ipar.* 'itxaropena'
peskizan
peso 'hainbat herritako (batez ere Hego Ameriketako) dirua'
petalo 'lore-hostoa'
petatxatu, petatxa, petatxatzen. *du* ad.
petatxatzaile
petatxu 'adabakia'
peto 1 *Batez ere Bizk.* izond. 'berdina, erabatekoa': *aitaren petoa da seme gaztea; euskaldun petoa; azkoitiar petoa.* 2 *Ipar.* iz. 'balio gutxiko dirua'; 'hutsegitea'
peto-peto 'erabatekoa, benetakoa'
petral 1 izond.
petral 2 iz. 'teilatuko armadurako egur luzekakoa, gapirioei eusten diena'
petraldu, petral(du), petraltzen. *da/du* ad.
petralkeria
petrikilo
petrolio
petunia *Petunia sp.*
petxa 1 *Heg.* 'zerga'
petxa 2 *Zub. g.er.* 'hutsa, akatsa'
petxatu, petxa(tu), petxatzen. *Heg. du* ad. 'zerga ipini'
petzero *Ipar.* 'mendekoa'
peza *Ipar.* 1 'zatia, puska'. 2 'makina-tresnetako zati alda daitekeena'. 3 'txanpona'
pezako 'zati bakarrekota': *pezako galtzak.*
pezeta
pezoi '(lurrezko) hesia'
 pezoin* e. [pezoi](#)
pezu *Zub.* iz. eta izond. 'pisua'
phnompenhdar (herritarra)
pianista

piano
piano(-)jotzaile
piastro
 pier* e. [fier](#)
pieza
pigmentazio
pigmentu
pigmeo
pijama
pijo *Gip.* 'trebea, behar bezalakoa': *andre prestu eta pijoa; Bautista Basterretxe mutiko pijoa.*
pik *Ipar.* adlag. (pilotan)
pika 1 *Heg.* 'lantza, ezten-haga'
pika 2 *Ipar.* 'mika'
pikabuztan *Ipar.*
pikadore *Heg.*
pikaldi *Ipar.* 'ebakialdia'
pikante 'mina, bizia'
pikarazi, pikaraz, pikarazten. *dio* ad.
pikardia *Heg. Herr.:* 'kurloiek pikardia handiak egiten dituzte garitan eta artotan; pikardiak esan.
pikaro *Heg. Herr.*
pikarra *Zub.* adlag. 'biluzik': *pikarra ezarri zuten.*
pikart *Ipar.* 'nabarra'
pikatu, pika, pikatzen. *du* ad. 1 'ebaki'. 2 '(harria) landu'. 3 'zorroztu (sega, etab.)'
pikatzaile
pike 1 (oihal-mota)
 pike 2* e. [bike](#)
 pike 3* e. [piko 2](#)
piko 1 *Ipar.* iz. 1 'ebakia': *zauriaren gaineko piko.* 2 'esaldi zirikagarria, mingarria; ateraldi bizia'. 3 (dantzakoa). 4 (bertsokoa)
piko 2 izond. 'aldapatsua'
 piko 3* e. [piku](#)
pikoi *Ipar.* iz. 'goldearen hortza'
pikondo *Ficus carica*
pikor: *gari-pikorrak; ardi-pikorrak; pikor bat* (pixka bat)
pikorka 'apurka'
pikorkatu, pikorka(tu), pikorkatzen. *da/du* ad. 'xehatu, pikorretan desegin'
pikorta

pikortatsu**pikortsu****pikota** *Ipar.* 'nafarrerria'**pikotx****piku****piku(-)masustondo** *Ficus sycomorus***pikutara****pikutara bidali****pikutara bota****pikutara joan****pila 1** 'multzo handia'**pila 2** 'bateria'**pilaka****pilare****pilatu**, pila(tu), pilatzen. *da/du* ad.**pilatzaile****pilda** *Ipar.* iz. 'piltzarra'**pilixka** *Ipar.* 'pixka, kopuru txikia': *sos-pilixka bat*.**pilo** *batez ere Bizk.***pilota****pilota(-)plaza** *Ipar.* 'pilotalekua'**pilotagile****pilotaleku****pilotari****pilotazale****pilotu****pilotutza****pil-pil** adlag. 1 'pilpiratuz'. 2 'borborka'**pil-pilean**: *bakailaoa pil-pilean*.**pilpilka****pilpira****pilpiraka****pilpiratu**, pilpira(tu), pilpiratzen. *zaio* ad.**piltzar** *Ipar.* 1 iz. 'ehun-zati hondatua':*piltzarrez jantzia*. 2 izond. 'zarpaila, arlotea'**piltzarketari** *Ipar.***piltzarki** 'piltzar-zatia'**piltzartu**, piltzar(tu), piltzartzen. *da/du* ad.**pilula****pinaburu****pinakoteka****pinazi****pindar** *Ipar.* 'txinparta'**pindarka****pindartsu****pindartu**, pindar(tu), pindartzen. *da/du* ad.
'haserretu'**pinguino** *Spheniscus sp.***pinpilinpauxa** *Liter.* 'tximeleta'**pinpirin** 1 *Ipar.* iz. 'tximeleta'. 2 izond.

'pertzenta'

pinporta**pinta** (eduki-neurria)**pinta(-)erdi****pintada** *Numida meleagris***pintarazi**, pintaraz, pintarazten. *dio* ad.**pintarratu** izond. 'nabarra'**pintatu**, pinta, pintatzen. *du* ad. *Sin.* [margotu](#)**pintatzaile****pinto** izond.: *behi pintoa*.**pintore****pintura** *Sin.* [margo](#)**pintz** *Ipar.* 'baba, pusla'**pintzel****pinu** *Pinus sp.* *Sin.* [ler](#)**pinudi** *Sin.* [lerdoi](#)**piongiangdar** (herritarra)**pipa****pipa erre****pipa hartu****pipakada****pipatara** *Ipar.* 'pipakada'**pipatu**, pipa(tu), pipatzen. *Ipar.* *du* ad.**piper** *Capsicum annuum***piper egin** 'sasieskola egin'**piper(-)opil****piperbeltz****pipemin** *Capsicum annuum***pipermorro** *Capsicum annuum***piperrada****piperrauts****pipertsu****pipertu**, piper(tu), pipertzen. *da/du* ad.**pipi****pipiak jo****pipi(-)hauts****pipiatu**, pipia, pipiatzen. *da/du* ad.: *mahai pipiatuak*.**pipil****pipildu**, pipil(du), pipiltzen. *da* ad.: *landarea pipildu da*.

pipita 'hegaztien aholagarra'

piragua

piramide

piraña *Pygocentrus sp.* eta *Pygopristis sp.* eta *Serrasalmo sp.*

pirata

pirita

piro '(antzara edo ahate) kumea'

piroteknia

piru 'haria; izpia; zuntza'

piruka

pisaldi

pisatu, pisa, pisatzen. *du* ad.

pisatzaile

pishpekar (herritarra)

pista 'bidea'

pistatxo

pistatxondo *Pistacea vera*

pistilo *Sin.* [lore\(-\)orratz](#)

pistoi

pistola

pisu 1 iz. 'lurraren erakarmen-indarra'; 'tresna, pisatzekoa'. 2 izond. 'astuna, pisu handikoa'

pisu izan

pisuzko: *pisuzko* arrazoiak.

pisudun

pisugarri 'astungarria'

pisutasun

pisutsu

pisutu, pisu(tu), pisutzen. *da/du* ad. 'astundu,

pisuago bihurtu'

piszina* e. [igerileku](#)

pitar

pitean: *pitean behin; pitean-pitean; txitean-pitean.*

pitika *Ipar.* 'antxumea'

pitilin *Heg. Lgart.* 'zakila'

pitin

pitinka

pitinka-pitinka

pitoi *Pythonidae*

pitrail* e. [petral 2](#)

pits* e. [bits](#), [fits](#)

pitxer

pitxerdi

pitxergile

pitxerkada

pitxertara *Ipar.* 'pitxerkada'

pitxi* e. [bitxi](#)

pitxo *Ipar. Lgart.* 'zakila'

pitxada

pitzarazi, pitzaraz, pitzarazten. *du* ad.: *sua pitzarazi.*

pitzarazle

pitxatu, pitza, pitzatzen. *da/du* ad.

pixa

pixa egin

pixagale

pixagaletu, pixagale(tu), pixagaletzen. *da/du* ad.

pixar *Adkor.* 'pizarra'

pixka

pixka bat

pixkaka

pixkana

pixkanaka

pixoihal

pixontzi iz. eta izond.

pizar 'pixka, apur': *diru pizar bat bildu dute.*

pizberritu, pizberri, pizberritzen. *da/du* ad.

'berpiztu'

pizgailu

pizgarri

pizkor* e. [bizkor](#)

pizkunde

pizta *Bizk.* 'makarra'

piztarazi* e. [pitzarazi](#)

piztia

piztikeria

piztitxo

piztitzar

piztu, pitz, pizten. *da/du* ad.

piztuera

pizu* e. [pisu](#)

pizza

plagiatu, plagia, plagiitzen. *du* ad.

plagio

plaka

plama *Ipar.* 'orrialdea'

plan

planeta: *planeta-sistema.*

planetario 1 iz.: *Iruñeko planetarioa*. 2 izond.: *sistema planetarioa* h. *planeta-sistema*.

plangintza

plankton

plano iz.

planta 'itxura': *hura zen mutilaren planta!*; *planta ederrean iritsi zinen zeure txapela galduta*.

plantak egin 'itxurak egin'

plantain *Plantago maior*. Sin. [zain-belar](#)

planteamendu

planteatu, planteaa, planteatzen. *Heg. du ad.*

planto egin *Lgart.*

planto interj.

plantxa 1 h. [xafla](#)

plantxa 2 h. [lisaburdina](#)

plantxatu, plantxa(tu), plantxatzen. *du ad. h.*

[lisatu](#)

plasma

plastada

plasta-plasta adlag.

plastika

plastiko

plat *Ipar. h.* [plater](#)

plataforma

platano 1 *Platanus hybrida*. Sin. [albo 2](#)

platano 2 *Heg. h.* [banana](#)

platanondo *Heg. h.* [bananondo](#)

plater: *platera hautsi*.

plater(-)ikuzgailu

platerkada

platino

plato 'telebista edo zinemako agertokia'

platondar iz. eta izlag.

platoniko izond.

platuxa *Pleuronectes platessa*

plaunkai *Ark.*

plaust *Bizk.* interj. onomat.

plaustada *Bizk.* 'jaustea, erortzea'

plaza

plazagizon

plazaratu, plazara(tu), plazaratzen. *da/du ad.*

plazatxo

plazenki *Ipar.* 'atseginez'

plazent *Ipar.* izond. 'atsegina'

plazer: *plazerezko negarrez bustirik begiak*.

plazer izan. *du ad.*

plebe

plebeio

plebiszitu

plegarazi, plegaraz, plegarazten. *Ipar. du ad.*

plegatu, plega, plegatzen. *Ipar. da/du ad. 1* 'tolestu'. 2 'makurtu, menderatu'

plegu batez ere *Ipar. 1* 'tolesa'. 2 'ohitura'

pleini izan *Ipar. 1 da ad.* 'kexatu': *zertaz pleini zara?* 2 *du ad.* 'erruki izan': *pleini dut nagusi honen langilea*.

pleinitu, pleini(tu), pleinitzen. *Ipar. da ad.*

'pleini izan': *flakaturik zirela pleinitzen ziren*.

pleinu *Ipar.* 'auhena, intziria'

plei-plei adlag. 'erabat, osoki; ugari'

pleka: *laxoan, errebotean edo plekan; plekako jokoa*.

plekari iz.

pleura

pleuresia

pleuritis

plisti-plasta

plomada* e. [plomu 1](#)

plomatu, ploma, plomatzen. *du ad.* 'plomuan ezarri'

plomu 1: *pareta plomuan ezarri*.

plomu 2 h. [berun](#)

plubiometro h. [euri\(-\)neurgailu](#)

plural

plus *Mat.*

plutonio

pneumatiko

pneumonia

pobre

pobreki

pobretasun

pobretu, pobre(tu), pobretzen. *da/du ad.*

pobrezia *Ipar. eta Naf.* 'pobretasuna'

poderio (-en poderioz egituraren erabilia): *bertako eta kanpoko indarren poderioz*.

podium

podologia

podologo

poema

poemagintza

poesia
poeta
poetika
poetiko
poetikotasun
poker 1 (karta-jokoa)
poker 2 *Ipar.* 'korrokada'
polaina *Heg.*
 polbora* e. [bolbora](#)
polemika
polemiko
polemista
polen *Sin.* [lore\(-\)hauts](#)
poliandria
poliedro
poliester
polifonia
polifoniko
poligamia
poligamo
poliglota
poligono
poliki 1 'aski egoki'. 2 'astiro'
poliklinika
polikopia
polikopiatu, polikopia(tu), polikopiatzen. *du* ad.
polimerizatu, polimeriza, polimerizatzen. *du* ad. *Kim.*
polimero *Kim.*
polinizatu, poliniza, polinizatzen. *du* ad.
polinizazio
polinomio
poliomielitis
polipo *Fil. Coelenterata*
polisemia
polisemiko
polit
politasun
politeismo
politeista
politika
politikari
politikero *Pei.*
politiko izond.
politikoki

polito *Bizk.* 'poliki, aski egoki'
politu, polit(u), politzen. *da/du* ad.
poliza 'agiria'
polizia 1 (elkartea). 2 'garbitasuna; ardura'. 3 h. [poliziako](#), [poliziakide](#)
polizia(-)etxe
poliziakide iz.
poliziako iz. (kidea)
polka
polo
poloniar (herritarra)
poloniera (hizkuntza)
poltsa
poltsatxo
poltsero *Heg. Lgart.* 'diruzaina'
poltsiko *Heg.* 'sakela'
poltsikoratu, poltsikora(tu), poltsikoratzen. *Heg. du* ad.
ponpa *Sin.* [uhaga](#)
ponpatu, ponpa(tu), ponpatzen. *du* ad.
ponte
popa 1 'itsasontziaren atzealdea'. 2 *Lgart.* 'ipurdia'
haizea poparean
pope 'ortodoxoen apaiza'
populatu, popula, populatzen. *du* ad.
populazio
populismo
populu *Ipar.*
pordoi
pordondantza
porlan
pornografia
poro
porotsu
porro *Ipar.* 'puska'
porrokatu 1, porroka, porrokatzen. *du* ad. 'hautsi, xehatu'; 'suntsitu, desegin'
porrokatu 2 izond.: *langile porrokatuak.*
porrot
porrot egin
porrot eragin
porru *Allium porrum*
porrujorra
porrusalda
portaera

portatu, porta, portatzen. *da* ad.
portauprincetar (herritarra)
portlouistar (herritarra)
portmoresbiar (herritarra)
portofspaindar (herritarra)
portonovoar (herritarra)
portu
portugaldar *Sin.* [portuges](#)
portugalera *Sin.* [portuges](#)
portuges 1 (herritarra). *Sin.* [portugaldar](#). 2 (hizkuntza). *Sin.* [portugalera](#)
porturatu, portura(tu), porturatzen. *da/du* ad.
porturatze
portvilatar (herritarra)
portzelana
portzentaje h. [ehuneko](#)
posibilitate
posible
posible izan. *da* ad.
positibo
posizio *Tekn.*
pospolin 'galeperra'
pospolo
posta
posta(-)kode
posta(-)kutxa
posta(-)tren
postari
postetxe
postontzi
postposizio *Gram.*
postu
postura *Bizk.* 'apustua'
pot
pot egin
pota *Ommastrephes sagittatus*
potasa
potasio
pote *Heg.* h. [poto](#)
potenzial
potin *Bizk.* (txalupa-mota)
potka
poto *Heg.* 1 (ontzia). 2 (bertsolaritzakoa)
poto egin
potolo
potret *Ipar.* 'argazkia, erretratua'

potro *Lgart.* 'barrabila'
potrojoan
pottoka 'Euskal Herriko zaldi txikia'
pottoko 'zaldikumea'
potxolo *Adkor.*
poxelagarri *Ipar.* iz.
poxelatu, poxela, poxelatzen. *Ipar.* *du* ad.
poxelatzaile *Ipar.*
poxelu *Ipar.* 'oztopoa, eragozpena'
poxi *Ipar.*
poxi bat 'apur bat'
poxika
poxpolin izond. 'pertzenta, liraina'
poxpolu* e. [pospolo](#)
poz
pozak (egon, ibili)
pozaren pozez
pozaldi
pozarren adlag. '(oso) pozik'
pozbidetza
pozgabetasun
pozgabetu, pozgabe(tu), pozgabetzen. *da/du* ad.
pozgarri izond. eta iz.
pozik
pozkarri *Bizk.* 'poza, alaitasuna'
pozkida *Jas.* 'kontsolazioa'
pozkidatu, pozkida(tu), pozkidatzen. *Jas.* *da/du* ad.
pozkor
pozoi
pozoidun
pozoikeria
pozoitsu
pozoiu, pozoi(tu), pozoitzen. *da/du* ad.
pozoiitzaile
poztasun
poztu, poz(tu), poztzen. *da/du* ad.
p (pe)
pragatar (herritarra)
pragmatika
pragmatiko
pragmatismo
praiatar (herritarra)
praka pl.: *praka-pare bat*.
praka(-)barren: *praka barrena hartu.*

prakrito (hizkuntza)

praktika

praktikatu, praktika(tu), praktikatzen. *du* ad.

praktiko

praktikotasun

praxi

predikari

predikatu 1, predika, predikatzen. *du* ad.

predikatu 2 iz. *Gram.* eta *Log.*

predikatzailer

prediku

prefazio

prefektu: *Erromako prefektua.*

prefet *Ipar.*

prefosta *Zub.* 'dudarik gabe'

pregoi

pregoilari

pregonatu, pregon, pregonatzen. *du* ad.

prehistoria h. [historiaurre](#)

prejitu* e. [frijitu](#)

prelatu iz.

preludio

premia

premiadun

premia izan. *du* ad.

premialdi

premiatsu

premiatu, premia(tu), premiatzen. *du* ad.

'behartu'

premiatzko

premis

premu *Ipar.* 'seme nagusia'; 'oinordekoa'

premugo *Ipar.*

premutasun *Ipar.*

prenda *Heg.* 1 *Beh.* 'bahia'. 2 *Zah.* 'dohaina'

prentsa

prentsatu, prentsa(tu), prentsatzten. *du* ad.

prentsaurreko

preparatu, prepara, preparatzen. *Zah.*

'prestatu, apailatu'

preposizio

presa 1

presa izan. *du* ad.

presako

presa 2 'urtegia': *ura joanda presa egin.*

presaka

presakako

presarazi, presaraz, presarazten. *du* ad.

presati

presatu, presa(tu), presatzen. *da/du* ad.

presentatu, presenta, presentatzen. *Batez ere*

Ipar. *du* ad. 'aurkeztu'

presente

presentzia

preseski

presidente 'lehendakaria, burua'

presidenteorde

presidentetza

presio

presku *Bizk.* 'mertzika'

preso

preso altxatu

presondegi

presoza

prest: *dantzara joateko borondate presta;*

prest dago edozertarako.

prest-presta *Ipar.*

prestaera

prestaketa

prestakizun

prestakuntza

prestalan

prestamen: *biderako prestamenak egin.*

prestarazi, prestaraz, prestarazten. *du* ad.

prestasun

prestatu, presta, prestatzen. 1 *da/du* ad.

'gertatu, apailatu'. 2 *du* ad. *g.er.* 'mailegatu'

prestatzaile

prestigio

prestik *Zub. Zah.*

prestu

prestuki

prestutasun

prestutu, prestu(tu), prestutzen. *da/du* ad. *g.er.*

pretoriar (herritarra)

prezagarri *Ipar.*

prezarazi, prezaraz, prezarazten. *Ipar.* *du* ad.

prezatu, preza, prezatzen. *Ipar.* 1 *du* ad.

'balioetsi, aintzakotzat hartu, estimatu': *ekaitza*

iragan denean prezatzen duzu eguraldi ona. 2

da ad. 'harrotu': *zeure ohoinkeriaz prezatzen bazara.*

prezeski* e. [preseski](#)

preziagarri* e. [prezagarri](#)

preziatu izond. 'balio handikoa': *harri preziatuak (= harribitxiak)*

prezio

pribatu izond.

pribilegio

primario 'lehena, nagusia; beste zerbaiten aurretikoa; oinarritzkoa'

primate

primitibo izond.: *Euskal Herriko gizon primitiboa (= lehen gizona)*

printza 1 '(egurraren) zatitxoa'. 2 'izpia': *eguzki printzak.*

printzatu, printza(tu), printzitzen. *da/du* ad. 'zartatu'

printze

printzerri: *Kataluniako Printzerria.*

printzesa

printzipio 1 'hastapena, oinarria'. 2* e. [hasiera](#), [haste](#), [hastapen](#)

priore

prisma

proba: *liburuaren lehen probak; Unibertsitatera sartzeko probak; idi-probak.*

probalari

probaleku

probatu, proba(tu), probatzen. *du* ad. 1: *idiak probatu; laguna probatzeko esan zuen hori.* 2 'dastatu': *ez dut urtebete ardorik probatu.*

probeta

probetxatu* e. [aprobetxatu](#)

probetxu

probetxuzko

probetxugabe izond.

probetxugarri

probidentzia

probintzia

probintzial iz. eta izond.

problema

produktu

produktzio 'ekoizpena'

produzitu, produzi, produzitzen. *du* ad. 'ekoitzi'

profanatu, profana, profanatzen. *du* ad.

profanatzaile

profanazio

profano

profesa *Erl.*

profesio

profesional izond. eta iz.

profesionalizatu, profesionaliza, profesionalizatzen. *da/du* ad.

profesionaltasun

profeta

profetiko

profetizatu, profetiza, profetizatzen. *du* ad.

profezia

profitatu, profita, profitatzen. *Ipar. du* ad. *Herr.*

programa

programatu, programa(tu), programatzen. *du* ad.

programatzaile

programazio

progu 'dolua'

proiektagailu

proiektatu, proiektatu, proiektatzen. *du* ad.

proiektil* e. [jaurtigai](#)

proiektu

prokontsul

prokuradore

proletario

promes

promes egin

promestu, promes(tu), promesten. *du* ad.: *Lur promestua.*

prometatu, prometa, prometatzen. *Ipar. du* ad. *Zah.* 'promestu, agindu'

pronostiko

pronto *Heg. Herr. h.* [prest](#)

propaganda

propano

propietate

propio

proporzio 1 'erlazioa, egokitasuna'

proporzio 2 *Heg. Herr.* 'aukera'

proporzional

proporzionaltasun

proposamen

proposatu, proposa, proposatzen. *du* ad.

prosa

prosalari

prosazale

proselitismo

proselito

prosodia

prostata

prostituta

prostitutzio

protagonismo

protagonista

proteina

protesi

protesta *Heg.*

protesta egin

protestante

protestantismo

protestatu, protesta(tu), protestatzen. *du* ad.

protoi

protokolo

protoplasma

protozoo

prozedura 1 'eginbidea, jarraibidea'

prozedura 2 *Ipar.* h. [isun](#)

prozesio

prozesu

psike

psikiatra

psikiatria

psikoanalisi

psikoanalista

psikolinguista

psikolinguistika

psikologia

psikologiko

psikologo

psikopedagogia

psikosi

psikoterapia

pterodaktilo

pubertaro

pubertasun

publikatu, publika, publikatzen. *du* ad.

publiko *Sin.* [ageriko](#), [jendaurreko](#); [herri\(-\)](#)

publikoki

publikotasun

publizitate

puda *Ipar.* (aihotz-mota)

puding* e. [budin](#)

puertorricar (herritarra)

puies *Ipar.*

puiesak eman

pulpitu *Heg.*

pultsu

pulunpa *Ipar.* 'murgilaldia'

pulunpaka

pulunparazi, pulunparaz, pulunparazten. *du* ad.

pulunpatu, pulunpa(tu), pulunpatzen. *da/du* ad.

puma *Felis (puma) concolor*

punjabera (hizkuntza)

punpa 'pilotaren botea'

punpa(-)laster

punpaka

punpuila *Ipar.* 'burbuila'

punpuilaka

punta

puntada

puntadun

puntapax (iltze mota)

puntu

puntu kardinal

puntuazio

pure

pure egin

puregailu

purga

purgatorio

purgatu, purga(tu), purgatzen. *du* ad.

purismo

purista

puritano

purpura

purra interj.

purrust

purrust egin

purrustada

purrustadaka

purrustaka

purrustan adlag. *Ipar.* 'ugari'

putzil izond.
putzilkeria
puru 1 izond. 'hutsa, garbia'
puru 2 *Heg.* 'zigarroa'
pusaka *Ipar.* 'bultzaka'
pusatu, pusa, pusatzen. *Ipar. du* ad. 'bultzatu'
puska
puskaka
puskatu, puska(tu), puskatzen. *du* ad.
puskatxo
puskatzaile
puskatzar
pusketa *Gip.*
pusketaka *Gip.*
pusketatxo *Gip.*
pusla *Bizk.* 'larra azaleko handitu urtsua'
puta
putakume
putar *Ipar.* 'zaldiaren edo astoaren ostikoa'
putaseme
putazale
putiko *Ipar.* 'mutikoa'
putre *Gyps fulvus. Sin.* [sai](#)
putz
 putzak eduki
 putzak eman
 putzak hartu
 putz egin
putzontzi izond. 'harroa'
putzu
putzuratu, putzura, putzuratzen. *da* ad.
puxika *Bizk.* 'maskuria'
puxtarri
puzgailu
puzka
puzker
puztu, putz/puztu, puzten. *da/du* ad.
puzzle
qatar (herritarra)
q (ku)
quasar
quitoar (herritarra)
quorum
rabatar (herritarra)
radar
radio

raja
rally
ramadan
rangundar (herritarra)
ranking
rapsoda
rapsodia
 razional* e. [arrazional](#)
 razionalismo* e. [arrazionalismo](#)
 razionalista* e. [arrazionalista](#)
 record* e. [errekor](#)
referendum
 rekete* e. [errekete](#)
renio
r (erre)
reykjavikar (herritarra)
riadar (herritarra)
 rifle* e. [errifle](#)
rigatar (herritarra)
 rito* e. [erritu](#)
robot
rock-and-roll
rodio
rol
ron
roseautar (herritarra)
royalty
ruandar (herritarra)
rubidio
 rugby* e. [errugbi](#)
 ruleta* e. [erruleta](#)
rutenio
sabai
sabaiaurreko *Hizkl.*
sabaikari *Hizkl.*
sabel
sabelalde
sabelaldi
sabelandi izond.
sabeldu, sabel(du), sabeltzen. *da/du* ad.:
horma sabeldu da.
sabeleratu, sabelera, sabeleratzen. *du* ad.
sabeleri 'ardien eta ahuntzen beherakoa'
sabelkeria
sabelki 'sabeleko okela'
sabelkide izond.

sabelkoi
sabelkoikeria
sabelmin
sabi *Amaranthus sp.*
sable 1 (arma mota)
sable 2 *Ipar. Zah.* 'hondarra, harea'
sabotaje
saburdin *Trachinus vipera*
sadiko
sadismo
saduzear
safari
sagailo 'itsaskia; itsaso nahasia'
sagar
sagara *Erl.*
sagarapen *Erl.*
sagaratu, **sagara(tu)**, **sagaratzen**. *du ad. Erl.*
sagaratze *Erl.*
sagardi *Sin.* [sagasti](#)
sagardo
sagardotegi
sagarroi *Ipar. eta Naf. Erinaceus europaeus.*
Sin. [kirikino](#), [triku](#)
sagarrondo *Malus sylvestris*
sagasti *Sin.* [sagardi](#)
sagu
sagu-arte 'sagutegia'
sagu(-)belar *Hieracium pilosella. Sin.*
[errabia\(-\)belar](#)
sagutegi
sagutxo
saguzar
saharar (herritarra)
sahaski
sahasti
sahats
sahatsuri *Ipar.* 'satitsua'
sahets* e. [saihets](#)
sai *Gyps fulvus. Sin.* [putre](#)
saiakera
saiaketa
saiakuntza
saialdi
saiarazi, **saiairaz**, **saiarazten**. *du ad.*

saiatu, **saia**, **saiatzen**. 1 *da ad.:* *ikasle saiatua.*
2 *du ad.:* *dendan zortzi alkandora saiatu*
zituen, baina denak txiki zituen.
saieta
saietera 'saieta-zuloa'
saihesbide 'hirigunea saihesten duen bidea'
saiheska
saiheski *iz.*
saihestu, **saihets**, **saihestu**, **saihesten**. 1 *da ad.*
'bidetik atera, baztertu'. 2 *du ad.:* *traba eta*
debekuak saihesteko.
saihets
saihets(-)hezur
sail
sailean 'ilaran'
sailburu
sailburuorde
sailburuordetza
sailka
sailkapen
sailkatu, **sailka(tu)**, **sailkatzen**. *du ad.*
sailordetza* e. [sailburuordetza](#)
saindu *Ipar. eta Jas. h.* [santu](#)
sainduetsi, **sainduets**, **sainduesten**. *du ad.*
sainduki *Ipar.*
saintgeorgestar (herritarra)
saintjohnstar (herritarra)
saintvincentar (herritarra)
saio
sakabanatu, **sakabana**, **sakabanatzen**. *da/du*
ad.
sakabanatzaile
sakadura
saka egin 'bultza egin'
sakan
sakangune
sakarina
sakatu 1, **saka(tu)**, **sakatzen**. *du ad.* 1 'jo'. 2
'zapaldu'. 3 'engainatu'
sakatu 2, **saka(tu)**, **sakatzen**. *du ad.* 'sakea
atera'
sakatzaile
sake
sakela
sakeladun
sakelaratu, **sakelara**, **sakelaratzten**. *du ad.*

sakon**sakondu**, sakon(du), sakontzen. *du* ad.**sakonera****sakonki****sakontasun****sakonune****sakramentino****sakramentu****sakratu** izond.**sakre** *Ipar.* 'madarikazioa'**sakreka** adlag.**sakrifikatu**, sakrifika, sakrifikatzen. *da/du* ad.**sakrifizio****sakrilegio****sakrilego****sakristau****sakristautza****sakristia****sakro** *Anat.***sala** 'aretoa'**salabardo****salaketa****salakuntza****salami****salarazi**, salaraz, salarazten. *dio* ad. 1 'salatzera behartu'. 2 'saltzera behartu'**salatari****salataritza****salati****salatu**, sala(tu), salatzen. *du* ad.**salatzaile****salbabide****salbagarri****salbai** *Ipar.* 'basatia'**salbaikeria** *Ipar.***salbaiki** *Ipar.***salbamen****salbamendu****salbarazi**, salbaraz, salbarazten. *du* ad.**Salbatore** *Ipar.* 'igokundea'**salbatu**, salba, salbatzen. *da/du* ad.**salbatzaile****salbazio****salbe****salbia** *Salvia sp.***salbide****salbu**: *fededun guztiak, salbu zaharrak eta eriak; horiekin denekin, hasi berri diren zenbaitekin salbu, kantatu dut askotan.***salbuespen****salbuetsi**, salbuets, salbuesten. *du* ad.**salda****saldatsu****saldo** *Ipar.* eta *Naf.* 'talde (handia)'**saldoka****saldu**, sal, saltzen. *du* ad.**saldukeria****salerosi 1**, saleros, salerosten. *du* ad. *g.er.***salerosi 2** iz.**salerosketa****salerosle****salerospen****saleroste****salerostegi****salerostun****salesiano****salestar****saletxe 1** (ardiena). 2 'saltokia'**salgai 1** pred.: *salgai dagoen liburua*. 2 iz.: *Europa guztiko salgaiak itsasoz zabaltzen zituen.***salketa****salletar****salmahai****salmenta****salmo****salmogile****salmonella** *Gen. Salmonella***salmonellosi****salneurri****salomondar** (herritarra)**saltagailu****saltaka****saltarazi**, saltaraz, saltarazten. *du* ad.**saltatu**, salta, saltatzen. *da* ad. 'salto egin'**saltegi****salto** *Sin.* [jauzi](#)**salto egin****saltoka****saltokari****saltoki****saltsa**

saltsatu, saltsa(tu), saltsatzen. *du* ad.

saltsero *Heg. Herr.*

saltxitxa

saltzaile

salvadortar (herritarra)

sama *Bizk.* 1 'lepoa'. 2 'eztarria'

samalda *Gip.* 'aldra, talde handia'

samaldan

samaldaka

samar: *berandu samar etorri da; aurreratu samarra du bere lana.*

samariar

samartu *da/du* ad. (aspektu burutuan bakarrik erabiltzen da, aurretik partizipioa edo izenondoa duela): *isildu samartu zirenean.*

samats *Ipar.* 'ongarria, simaurra'

samin

saminaldi

saminarazi, saminaraz, saminarazten. *du* ad.

samindu, samin(du), samintzen. *da/du* ad.

samindura

samingarri

saminki

saminkor

samintasun

samoar (herritarra)

samoera (herritarra)

samur 1 izond. 'gogortasunik ez duena'. 2

Ipar. iz. 'haserrea'

samurdura *Ipar.*

samurgo *Ipar.* 'haserrea'

samurkeria

samurki

samurkor *Ipar.*

samurraldi *Ipar.*

samurrarazi, samurraraz, samurrarazten. *Ipar. du* ad.

samurtasun

samurtu, samur(tu), samurtzen. *da/du* ad. 1

'bigundu'. 2 *Ipar.* 'haserretu'

san

sanatar (herritarra)

sanba

sandalia

sandalo *Santalum sp.*

sandia 1: *urlia, sandia eta berendia.*

sandia 2 h. [angurri](#)

sandu *Naf.* h. [santu](#)

sandwich

saneatu, sanea, saneatzen. *du* ad.

sango (hizkuntza)

sanjosetar (herritarra)

sanjuandar (herritarra)

sankistar (herritarra)

sanmarinoar (herritarra)

sano 1 izond. 'osasuntsua': *gizon sanoa; sagar sanoa.* 2 *Bizk.* adlag. *Herr.* 'oso; asko'

sansalvadortar (herritarra)

sanskrito

santa

santa sekula(n) 'sekula santan'

santaluziar (herritarra)

santiagotar (herritarra)

santifikatu, santifika, santifikatzen. *da/du* ad. *g.er.* 'santutu'

santodomingoar (herritarra)

santu

santugile

santuki adlag.

santutasun

santutegi

santutu, santu(tu), santutzen. *da/du* ad.

santzo* e. [zantzo](#)

saotometar (herritarra)

sapa 1 *batez ere Ipar.* 'sargoria'. 2 'txima': *ile-sapa.*

sapai* e. [sabai](#)

sapar

sapelar *Stellaria media*

sarajevoar (herritarra)

saraldi 'jorraldia'

sar-atera *Ipar.* iz.: *sar-atera bat egin.*

sarats* e. [sahats](#)

saratu, sara, saratzen. *du* ad. 'jorratu'

sarbide

sarda: *antxo-a-sardak.*

sardana (dantza-mota)

sarde

sardeka *Ipar.* iz. 'bi hortzeko sardea'

sardetu, sarde(tu), sardetzen. *da* ad.: *bidea*

sardetzen den lekura iritsi ginen.

sardexka

sardina *Sardina pilchardus*

sardina zahar

sardinzar *Clupea harengus harengus*

sardio (harri fin mota)

sardonize 'agata horixka'

sare

sarealdi

saregile

sarekada

sareratu, sarera(tu), sareratzen. *da/du* ad.

sareta: leihoko saretatik argia sartzen zen.

saretu, sare(tu), saretzen. *da* ad.: *jertsea ukondoetan saretzen hasi zaio.*

sarezain

sareztatu, sareza, sareztatzen. *Ipar. du* ad. 'pasaratu'

sargazo *Sargassum sp.*

sargia *Ipar.* 'sarrera'

sargori

sargoritu, sargori(tu), sargoritzen. *du* ad.

sargune

sari

sarigarri izond. eta iz.: *obra sarigarriak; sarigarritzat zerbait ematen badiozu, emana gehiagorekin itzultzen dizu.*

sariketa

sar-ilki iz. *Ipar.*

saripeko iz. 'soldatapekoa'

saritu, sari(tu), saritzen. *du* ad.

saritzaille

sariztatu, sarizta, sariztatzen. *Batez ere Ipar. du* ad. 'saritu': *asko alditan gezurra da sariztatua.*

sariztatzaile

sar-jalgi iz. *Ipar.*

sarjentu

sarkor

sarkorki

sarkortasun

sarleku

sarobe* e. [saroj](#)

saroi

sarpoil *Thymus serpyllum*

sarraila

sarrailagile

sarrailagintza

sarraldi

sarrarazi, sarraraz, sarrarazten. *du* ad.

sarrarazle

sarraski

sarraskitu, sarraski(tu), sarraskitzen. *du* ad.

sarrastatu* e. [zarrastatu](#)

sarrazeno

sarrera

sarri 1 adlag. 'berehala; maiz': *berriz piztuko dela sarri; kontatzen dituen gertaerak huskeriak dira sarri; ahal bezain sarri (Ipar. 'ahal bezain laster').* 2 izond.: *baso sarria; oihal sarria.*

sarri arte 'gero arte'

sarri askotan

sarritako

sarritan 'maiz'

sarritxo

sartalde

sartaldeko

sartaldetar

sartaurre 'hitzaurrea'

sartu, sar, sartzen. *da/du* ad.

sartu-irten *Heg.:* *sartu-irten bat egin.*

sartzaile

sartze iz.: *hiri-sartze guztietan ezarria.*

sasi

sasi-txori *Hippolais polyglotta*

sasiama *Lonicera sp.*

sasiarte

sasidi

sasieskola

sasieskola egin

sasiezkontza

sasijainko

sasijakintsu

sasijakitun

sasiko: *irakurgai hori ez da sasikoa, badu bere jabea.*

sasikume

sasiletradu *Heg.:* *sasiletraduentzat ez dago legerik.*

sasimediku

sasipe iz.: *sasipe batean ezkutaturik.*

sasiprofeta

sasite

sasitegi
sasitsu
sasitu, sasi(tu), sasitzen. *da/du* ad.
sasitza Bizk.
saski
saskibalo
saskigile
saskigintza
saskika
saskil Bizk. 'narrasa'
saskiratu, saskira(tu), saskiratzen. *da/du* ad.
saskitara Ipar.
saskitaraka
sasoi: *ereiteko sasoia; non zegoen sasoi hartan horien nagusitasuna?*
sasoian egon
sasoiko: *gazteak, sasoikoak eta zaharrak; sasoiko barazkiak.*
sasoitsu
sastada
sastaka
sastakada
sastakai
sastakatu, sastaka(tu), sastakatzen. *du* ad.
 'arma zorrotz bat sartu'
sastako batez ere Ipar.
sastakoan Ipar. 'bat-batean'
sastatu, sasta, sastatzen. *du* ad. 'ziztatu'
sastegi Bizk. 'simaurtegia'
sastraka iz.
sastre Heg. h. [jostun](#)
satagin Naf. 'basasagua'
satan
satandera Bizk. 'erbinudea'
sataneria
satelite
satira
satiriko
satiro
satisfazio Zah.: *neure bekatuen satisfaziotan.*
satitsu *Crocidura russula*
sator *Talpa europaea*
sator(-)lan
sator(-)pila
sator(-)zulo
sats Bizk. 'simaurra'

satsu 'lohia, zikina'
satsudura
satsukeria
satsutasun
satsutu, satsu(tu), satsutzen. *da/du* ad.
saudiarabiar (herritarra)
sauna
saxofoi
saxofonista 'saxofoi-jotzailea'
 scanner* e. [eskaner](#)
 scout* e. [eskaute](#)
sebo Heg. 'bilgorra'
 seda* e. [zeta](#)
sedukto 'limurtzailea'
seduzitu, seduzi, seduzitzen. *du* ad. 'limurtu'
sefardi
sega 1 (baserritarren lanabesa): *sega pikatu*.
 Sin. [kodaina](#). 2 Ipar. g.er. 'zerra'
sega(-)apustu
sega egin
sega pikatu
sega(-)poto
segada Ipar. 'lakioa'
segail
segalaria
segarri
segatu, sega(tu), segatzen. *du* ad. 'sega egin'
 segetu* e. [segetu](#)
segida
segidako
segidan
segika Heg.
segitu, segi, segitzen. *dio* (Heg.) edo *du* (Ipar.)
 ad.: *lehengo bideari segitzen dionak; lanean segitu du 70 urte arte.*
segitan 'berekala'
segizaile
segizio 1 'ehorzetako giza taldea'. 2
 'jarraitzaileen multzoa'
segmentu
segundo
segur Ipar.
hain segur
segur aski
segur izan. *da* ad.
segurantz

segurantzia *Heg. Herr.* 'segurantzia'

seguratu* e. [segurtatu](#)

segurik

segurki *Ipar.*

segurtamen *batez ere Ipar.*

segurtasun

segurtatu, segurta, segurtatzen. *Ipar. du ad.* 'ziurtatu'

seguru *Heg.:* gauza segurua da.

seguru asko

seguru egon

sehaska

sehi *Ipar.* 'etxeko zerbitzaria'

sei

seiehun

seiehungarren

seigarren

seiko

seikote

seilu *Heg.* 'zigilua'

sein *Bizk.*

seina

seinaka

seinalagarri

seinalarazi, seinalaraz, seinalarazten. *du ad.*

seinalatu, seinala, seinalatzen. *du ad.*

seinale

seinale izan *du ad.:* gizon horrek seinale du behakotik norbait hil duela.

seindun *Bizk.* 'haurduna'

seingintza *Bizk.* 'haurgintza'

seintxo *Bizk.*

seintzain *Bizk.*

seintzaro *Bizk.*

seira *Ipar.* 'seina'

seirazka *Ipar.* 'seinaka'

seirehun* e. [seiehun](#)

seiren iz.

sekail* e. [segail](#)

seko adlag. *Herr.* 'hilda': lau tiro eman eta seko utzi zuen.

sekretario h. [idazkari](#)

sekretu

sekretuan 'isilean, ezkutuan'

sekta

sektario

sektore

sektorial

sekuentzia

sekula

sekula ere

sekula guztian *g.er.*

sekula santan

sekula(-)belar *Trifolium pratense*

sekulako 1 izlag. 2 adlag.: *galdua naiz sekulako.*

sekulakotasun 'betikotasuna'

sekulakotz *Ipar. h.* [sekulako](#)

sekulan* e. [sekula](#)

sekular

sekuoia *Sequoia sp.*

sektzio 1 *Zientz. eta Tekn.:* ornomuinaren zeharkako sektzioa. 2* e. [atal](#)

selauro *Ipar.* 'aletegia'

selekzio

selenio *Kim.*

semaiko: ez du bi semaiko balio.

semantika

semantiko

seme

seme-alabak

seme ponteko

semebitxi

semeorde

semetasun

semetxo

semetzako

seminario 'apaizgaitegia'

semiologia

sen 1 *Bizk.* 'zentzu ona': *ez dezagun sena gal.*

2: *senak urrutiratzen gaitu arriskutik.*

senadore* e. [senatari](#)

senar

senar-emazteak

senardun

senargabe izond.

senargai

senatari

senatu

sendabelar

sendabide

sendaezin

sendagai**sendagaila** *Ipar. Zah.* 'balentria'**sendagailu****sendagaitz****sendagarri****sendagile** 'medikua'**sendagintza** 'medikuntza'**sendaketa****sendakuntza****sendalari** 'petrikiloa, sasimedikua'**sendarazi**, sendaraz, sendarazten. *Ipar. du* ad.**sendatu**, senda, sendatzen. *da/du* ad.**sendatzaile****sendesle****sendetsi**, sendets, sendesten. *du* ad. 'berretsi'**sendi** 'familia'**sendi izan** *Ipar.:* ez nuen holako dohainik*sendi ene baitan.*senditu* e. [sentitu](#)**sendo****sendoagotu**, sendoago(tu), sendoagotzen.*da/du* ad.**sendogarri** iz. eta izond. 'sendotzen duena'**sendoki****sendokote**sendor 1* e. [sendo](#)**sendor 2** 'zama; sorta'**sendorik****sendoro****sendotasun****sendotu**, sendo(tu), sendotzen. *da/du* ad.**sendotza** *Erl.***sendotzaile****sendun** 'zentsuduna'**senegaldar** (herritarra)**seneko** 'zentsuduna'**seneratu**, senera(tu), seneratzen. *da/du* ad.**sengabe** izond. 'zentsugabea'**sengabeko****senide****senidetasun****senidetu**, senide(tu), senidetzen. *da* ad. 'senide bihurtu'**senidetza****senikera** *Bizk.* 'senidetasuna, ahaidetasuna'**seniparte****senitarte****senitarteko** iz. 'ahaidea, familiakoa'**senper****senperrenak ikusi****sententzia** 'epaia'**sentiarazi** sentiaraz, sentiarazten. *dio* ad.**sentibera****sentiberatasun****sentidu** *Heg.* h. [zentzu](#), [zentzumen](#)**sentiera****sentikor** izond. 1 '(pertsona) minbera'. 2 'sentibera'**sentikortasun****sentikortu**, sentikor(tu), sentikortzen. *da* ad.

'mindu'

sentimen**sentimendu****sentimental****sentipen****sentitu**, senti, sentitzen. *du* ad. 1: *udazkeneko hotzikara sentitzen dugula gorputzean.* 2 *Heg.* 'damu izan, atsekabe izan'**senton** *Ipar. Zah.* 'pertsona zaharra'**sentondu**, senton(du), sentontzen. *Ipar. da/du* ad. 'zahartu'**sentsu** *Ipar.* 'zentsumena'**separatismo****separatista****serafin****serbiar****serbiera** 'serbokroaziera'**serbokroaziera****serenata****serie** *batez ere Elek.***serio** *Heg.***serios** *Ipar.***serioski** *Ipar.***seriostasun** *Ipar.***seriotasun** *Heg.***sermoi****sermoigile****sermolari****serora** 1 *Ipar.* 'moja, lekaime'. 2 'elizaren ardura duen andrea'**andre-serora** *Ipar.* 'elizaren ardura duen

andrea'

serora(-)etxe**seroragai** *Ipar.* 'mojagaia'**seroratasun** *Ipar.***serorategi** 1 'moja komentua'. 2 'seroraren etxebizitza'**seroratu**, serora(tu), seroratzen. *Ipar. da ad.* 'moja egin'serraila* e. [sarraila](#)**sesamo** *Sesamum indicum***s (ese)****sesio** *Gip. eta Naf.* 'liskarra'**seska** *Arundo donax***seskadi****seta****setakeria****setati****setatsu****setatu**, seta(tu), setatzen. *da ad.***setiatu**, setia, setiatzen. *du ad.:* *sartu zen Nafarroako eremuan eta setiatu zuen Iruñea.***setiatzaile****setio****setoso** *Gip. Herr.***seuldar** (herritarra)**sexu**: *sexu-harremanak.***sexual****sexualitate****sexubakar** izond.**seychelletar** (herritarra)**siderurgia****sierraleonar** (herritarra)**siesta** *Sin.* [biao](#)**siesta** egin**sifili****sifilitiko****sigi-saga****sigi-sagan****sigi-sagaka****sikate** *Bizk.* 'lehortea'**sikatu**, sika, sikatzen. *Bizk. da/du ad.***siklo** (zilarrezko dirua)**siku** *Bizk.* 'lehorra'**silaba****silababakar** izond.**silabiko****silikato****silikona****silize****silizio****silogismo****silueta****simaur****simaurketa****simaurtegi****simaurti****simaurtu**, simaur(tu), simaurtzen. *du ad.* 'simaurrez ongarritu; simaurrez zikindu'**simaurtza****simetria****simetriko****sinadura****sinagoga**sinale* e. [seinale](#)**sinalefa****sinarazi**, sinaraz, sinarazten. *dio ad.***sinatu**, sina, sinatzen. *du ad.***sinbiosi****sinboliko****sinbolismo****sinbolo****sinbologia****sindhi** (hizkuntza)**sindikalismo****sindikalista****sindikatu** iz.**sindiko** iz.**sindrome****sinergia****sinesbera****sinesberatasun****sinesgabe** izond.**sinesgabetasun****sinesgai**: *Kredoaren sinesgaiak.***sinesgaitz****sinesgaiztasun****sinesgarri****sinesgarritasun****sinesgogor****sinesgogorkeria****sinesgogortasun**

sineskera: *beste bizitzako sineskera hori ezin daiteke amets zoro bat izan.*

sineskeria

sineskeriatsu

sineskizun

sineskor

sineskorkeria

sineskortasun

sinesle

sinesmen

sinesmendun

sinestamendu: *euskaltzain ohorezko izendatu direnei hartako sinestamendua emango zaie.*

sinestatu, sinesta, sinestatzen. *Naf.* 'sinetsi'

sineste

sinestedun

sinestegabe izond.

sinestezin 'ezin sinetsizkoa'

sinestun

sinetsarazi, sinetsaraz, sinetsarazten. *dio ad.*

sinetsi, sinets, sinesten. *du ad.: Jainkoagan*

sinetsi; gezurrak sinetsi; emakumea, sinets

iezadazu (Heg.) / emakumea, sinets nazazu

(Ipar.)

sinfonia

sinfoniko

singapurtar (herritarra)

single *Bizk.* 'sendotasunik gabea'

singular

sinhala (hizkuntza)

sinistu, sinis, sinisten. *Bizk. eta Gip. du ad. h.*

[sinetsi](#)

sinkopa

sinkronia

sinkroniko

sinodo

sinonimia

sinonimo

sinopsi

sinoptiko

sinple

sinplekeria

sinpleki

sinpletasun

sinpletu, sinple(tu), sinpletzen. *da ad.:*

aspaldiko laguna guztiz sinpletuta aurkitu nuen.

sinplifikaezin

sinplifikagarri

sinplifikatu, sinplifika, sinplifikatzen. *du ad.*

sinplifikazio

sinposio

sintagma

sintaktiko

sintaxi

sintesi

sintetiko

sintetizatu, sintetiza, sintetizatzen. *du ad.*

sintoma

sintomatiko

sinu *Mat.*

sinusitis

sinusoidal

sinusoide

sionismo

sionista

sirats *Zub.* 'patua, zoria'

sirena: *sirenen kanta eztiak; sirena-hotsak.*

siriar (herritarra)

siriera (hizkuntza)

sirimiri* e. [zirimiri](#)

sismologia

sistema

sistematiko

sits *Tineola biselliela*

siziliar

skopjetar (herritarra)

slogan edo [eslogan](#)

smoking edo [esmokin](#)

so 1 1 iz. 'begirada'. 2 adlag. 'begira'

so egin

so egon

so 2 interj. 'abereekin erabiltzen den agindu-hitza'

sobera adlag. 'gehiegi'

soberarik *Ipar.*

soberakin iz.

soberania *Ipar. Zah.* 'gehiegia; soberakina'

soberaniazko 'gehiegizkoa'

soberatu, sobera(tu), soberatzen. 1 *da* ad. 'soberakin gisa gelditu; goititu'. 2 *du* ad. 'aurreratu, aurreztu': *ez dut deus enetzat soberatu*.

sobiet

sobietar

sobra *Heg. Herr.* 'sobera, gehiegi'

sobratu, sobra(tu), sobratzen. *Heg. Herr.* 1 *da* ad. 2 *du* ad.: *mutil zintzoak Ameriketan sobra lezake dirua*.

soda

sodiko

sodio

sodomia

sodomita

sofa

sofiar (herritarra)

sofisma

sofista

sofritu* e. [sufritu](#)

soho* e. [soro](#)

soia* e. [soja](#)

soil

soilik

soil-soilik

soildu, soil(du), soiltzen. *da/du* ad.

soilgune

soilketa

soilki

soiltasun

soiltze

soin 1 'sorbalda'. 2 *g.er.* 'soinekoa, janzkia'

soinean

soineko

soingaineko iz.: *bere soinekoak erantzi eta purpurazko soingaineko bat jantzi zioten*.

soinu 1 'hotsa'. 2 (musika-tresna). 3 'musika, batez ere herri-dantza saioetakoa'

soinu(-)jotzaile

soinulari

soja *Glycine max.*

soka

soka-laster *Ipar.* 'urka-bilurra'

sokadantza 'aureskua'

sokagile

sokamutur

sokasalto *Heg.* iz.

sokatira

sokil 'lur-zatia'

sokor* e. [zokor](#)

sokorri *Ipar.* iz.: *sokorri bila joan*.

sokorritu, sokorri(tu), sokorritzen. *Ipar.* *du* ad.

sokorru *batez ere Bizk.* 'laguntza'

solairu

solas

solasean

solas egin

solasaldi

solasbide

solasgai

solaskide

solastatu, solasta, solastatzen. *da* ad.

solastoki

solasturi *Ipar. Jas.* 'hiztuna'

soldadu

soldadugo

soldaduska *Heg.*

soldadutza

soldata

soldatapeko

soldatu, solda, soldatzen. *du* ad.

soldu* e. [zoldu](#)

soleitu, solei, soleitzen. *Ipar. da/du* ad.: *eriak ariman eta gorputzean soleitzeko*.

solfa* e. [solfeo](#)

solfeatu, solfea, solfeatzen. *du* ad.

solfeo

soliba

solidario

solidaritate

solidaritza* e. [solidaritate](#)

solido

solidu* e. [solido](#)

solista *Mus. Sin.* [bakarlari](#)

solo 1* e. [soro](#)

solo 2 *Mus.*

solomilo* e. [azpizun](#)

solomo *Sin.* [azpizun](#)

solte: *aldizkariaren ale solteak*.

soluzio 1 *Fis.* eta *Kim.* 2 *Mat.* 3 'konponbidea, irtenbidea'

somaliar (herritarra)

somaliera (hizkuntza)

somatu* e. [sumatu](#)

somier

sona *Gip. Herr.* 'ospea, omena'

sonar

sonata

sonatu *Gip. izond. Herr.* 'entzutetsua'

sonda* e. [zunda](#)

soneto *Sin.* [hamalaudun](#)

soninkera (hizkuntza)

soprano

sor 1 *Zah.* 'gorra'. 2 'sentiberatasunik gabea'

sor eta gor: *sor eta gor nago.*

sor eta lor: *denak sor eta lor gelditu ziren.*

sorabiera (hizkuntza)

soraio 1 *batez ere Ipar. Zah.* 'legenduna'. 2

Ipar. eta Naf. 'sentiberatasunik gabea'

soraioarazi, soraioaraz, soraioarazten. *du* ad.

soraiozeria

soraioetasun

soraioitu, soraio(tu), soraioitzen. *da/du* ad.

sorbalda

sorbaldako iz.

sorbaldaratu, sorbaldara, sorbaldaratzen. *du*

ad.

sorbatz 'ezpataren etab.en ahoa'

sorbeltz *Apus apus*

sorberri* e. [sortu berri](#)

sorberritu, sorberri(tu), sorberritzen. *da/du* ad.

'berriro sortu'

sorbide

sorburu 1 'iturburua'

sorburu 2 'sorbalda'

sorgarri 'sor uzten duena': *gorputz-nekeen*

sorgarri egin duzu gau iluna.

sorgin

sorgin(-)afari

sorgin(-)baratzuri *Allium vineale*

sorgin(-)belar *Atropa belladonna*

sorgin(-)dantza

sorgin(-)ehiza

sorgin(-)haize

sorgin(-)iratze *Athyrium filix-femina*

sorgin(-)oilo 'tximeleta'

sorgin(-)orraz *Libellula*

sorgin(-)orraz *Cardus crispus*

sorgindu, sorgin(du), sorgintzen. *da/du* ad.

sorginkeria

sorgintasun

sorgor 'sor eta gor dagoena'

sorgortasun

sorgortu, sorgor(tu), sorgortzen. *da/du* ad.

sorgortzaile

sori izan. *da* ad.

sorkan 'elkarren kontra bultzaka'

sorkari iz. 'ezerezetik ilkia izan den izakia edo gauza'

sorketa

sorki 1 'buruan, suila-eta eramateko, jartzen den zapia'. 2 *g.er.* 'oihala'

sorkunde

sorkuntza

sorleku

sor-marka: *gazta horrek badu sor-marka.*

sormen

sor-mintzaira *Ipar.* 'ama-hizkuntza'

soro

soropil

sorosle

sorospen

sorotsi, sorots, sorosten. *du* ad. 'lagundu'

sorraz, sorraz, sorrazten. *du* ad.

sorrazle

sorrera 'sortzea': *munduaren sorrera.*

sorta

sortaka

sortalde 'ekialdea'

sortatu, sorta(tu), sortatzen. *du* ad. *Batez ere*

Ipar. Zah. 'zamatu'

sortegun

sorterri

sorterritar

sortetxe

sortu 1 sor, sortzen. *da/du* ad.

sortu 2 sor(tu), sortzen. *da/du* ad. 'sor gelditu edo utzi'

sortzaile

sortze

sos: *hamar sosekoa.*

sosdun

sosegatu, sosega, sosegatzen. *da/du* ad. *g.er.*

sosegu

soska
soslai
sostengatu, sostenga, sostengatzen. *du* ad.
sostengatzaile
sostengu
 sostenidu* *Mus.* e. [diese](#)
 sostor* e. [zoztor](#)
sotana
sothoera (hizkuntza)
sotil: *gorputz, sotila, mehea; haren arrazoibide sotilak.*
sotildu, sotil(du), sotiltzen. *da/du* ad.
sotilki
sotiltasun
soto
sozial
sozialdemokrata
sozialdemokrazia
sozialismo
sozialista
sozializatu, sozializa, sozializatzen. *du* ad.
sozietate 1* e. [gizarte](#). 2 (elkarte mota): *sozietateen alorreko legeria.*
sozio h. [bazkide](#)
soziolinguistika
soziolinguistikoa
soziologia
soziologiko
soziologo
 spaghetti* e. [espageti](#)
 sprint* e. [esprint](#)
srilankar (herritarra)
 standard* e. [estandar](#)
stockholmdar (herritarra)
stop
 stress* e. [estres](#)
su
suan 1 *infernuko suan.* 2 *Ipar. eta Naf.: behar dela artoa suan erre.*
su(-)arma
suak hartu
su eman
su eta gar
su-eten
su-lama
su hartu

suko *Ipar. eta Naf.*
su(-)leize
sura *Ipar. eta Naf.*
su(r)tako *Heg.*
su(r)tan *Heg.:* *urree su(r)tan garbiago egiten da.*
su(r)tara *Heg.:* *su(r)tara bota papera.*
su(r)tatik *Heg.*
sutik *Ipar. eta Naf.*
sutan 1 'suak harturik': *basoa sutan dago.* 2 'haserre bizian': *sutan jarri zen gure gizona.*
 suakartu* e. [su hartu](#), [suak hartu](#)
sualdi
suberatu, subera, suberatzen. *du* ad. 'altzairua-eta berriro berotu'
subertsibo
subertsio
subil
subilaro
subirano
subiranotasun
subjektibismo
subjektibo
subjektibotasun
subjektu
subjuntibo
substantibo
substantzia *Fil.*
sudandar (herritarra)
sudun *batez ere Ipar.* 'sua duena'
sudur
sudur(-)hauts
sudur(-)zapi
sudurkari *Hizkl.*
sudurreko iz. 1 'sudurrean hartzen edo ematen den kolpea'. 2 'betaurreko-mota zaharra'
suediar (herritarra)
suediera (hizkuntza)
suertatu, suerta, suertatzen. *da* ad. 'gertatu, egokitu'
suerte *Ipar.* 1 'mota'. 2 *Herr.* 'zoria'
suete *Bizk.* 'sukaldea'
sufragio
sufragista
sufre
sufredun

sufretsu**sufreztatu**, sufrezta, sufreztatzen. *du* ad.**sufriarazi**, sufriaraz, sufriarazten. *dio* ad.**sufriarazle****sufrikario****sufrimendu****sufritu**, sufri, sufritzen. *du* ad.**sugai****sugaiketa** *Ipar.* 'sugai bila'**sugandila** *Podarcis sp.***horma(-)sugandila** *Podarcis muralis***sugar****sugartu**, sugar(tu), sugartzen. *da/du* ad.**suge** *Subord. Ophidia***suge(-)belar** *Arum sp.***suge(-)ilar** 1 *Fagopyrum esculentum*. 2*Nigella sativa***sugegorri** *Fam. Viperidae***sugekume****sugetzar****suhar****suharki****suharri****suhartasun****suhi****suhigai****suhiltzaile****suil****suiltara** *Ipar.*suin* e. [suhi](#)**suite** 1 *Mus.*: *J.S. Bachen suiteak*. 2 (hoteleko gela-mota)**suitzar** (herritarra)**sujet** *Ipar.* 1 *Zah.* 'mendekoa': *Jainkoaren sujet izateko*. 2 'gaia': *tobera mustraren sujet*.sujeto* e. [subjektu](#)**sukaldari****sukaldaritz****sukalde****sukaldezain****sukar****sukar beltz****sukar ustel****sukardun****sukarraldi****sukarti****sukartsu****sukoi****sukor**: *gizon sukorra*.**sukortasun****sulfato****sulfidriko****sulfito****sulfuriko****sulfuro****sulfuroso****sultan****sultanerri**: *Omango Sultaneria*.**suma 1** *Zah.* 'kopurua'**suma 2** 'usaimena'**sumaezin****sumagai****sumagaitz****sumagarri****sumarazi**, sumaraz, sumarazten. *dio* ad.**sumatu**, suma(tu), sumatzen. *du* ad.: *nik ez diot zinemari deus ikusgarririk sumatzen*.**sumendi****sumeriera** (hizkuntza)**sumin****suminaldi****sumindu**, sumin(du), sumintzen. *da/du* ad.**sumindura****sumingarri****suminki****suminkor****suminkortasun****suminkortu**, suminkor(tu), suminkortzen. *da/du* ad.**sunda** *Bizk.* 'usaina (gehienetan ez atsegina)'**suntsiarazi**, suntsiaraz, suntsiarazten. *du* ad.**suntsiezin****suntsigarri****suntsiketa****suntsikor****suntsipen****suntsitu**, suntsi, suntsitzen. *da/du* ad.**suntsitzaile****suntsitze**: *Babiloniako erresumaren suntsitzea*.**suomiera** (hizkuntza). *Sin.* [finlandiera](#)**suomitar** 'finlandiarra'**supazter**

superlatibo
supermerkatu
supersoniko
superstizio 'sineskeria'
superstizioso
supitu *Zah.* 'bat-batekoa'
supituan
supituki *Ipar. Zah.* 'bat-batean'
supizki *Ipar.*
supizteko 'pospoloa'
suprefet *Ipar.*
surf
surinamdar (herritarra)
surmur *Gip.* 'zurumurrua'
 susa* e. [ziza](#)
susaldi
susaldu, susal, susaltzen. *da* ad.: *behia aste honetan susaldu da.*
susara adlag.
susmaezin
susmagaitz
susmagarri
susmarazi susmaraz, susmarazten. *dio* ad.
susmatu, susma, susmatzen. *du* ad.
susmo
susmo izan. *du* ad.
suspense *Liter. Zin.*
suspergarri
susperraldi
susperrarazi, susperraraz, susperrarazten. *du* ad.
suspertu, susper, suspertzen. *da/du* ad.
suspertzaile
suspirio
sustagarri
 sustantibo* e. [substantibo](#)
sustantzia *Herr.:* *sustantzia gutxiko gizona.*
 sustar* e. [zuztar](#)
sustatu 1, susta, sustatzen. *du* ad. 'suspertu, bultzatu'
sustatu 2, susta, sustatzen. *Heg. da/du* ad. *Herr.* 'ikaratu'
sustatzaile
sustengatu *Ipar. h.* [sostengatu](#)

susto *Heg. Herr. h.* [ikara](#), [beldur](#)
sustoa eman
sustoa hartu
sustrai
sustraigabe izond.
sustraitu
sustraitu, sustrai(tu), sustraitzen. *da/du* ad.
sutauts 'bolbora'
sute
sutegi
sutondo
sutopil
sutsu
sutu, su(tu), sutzen. *da/du* ad.
sutzaile
sutzar
suvatar (herritarra)
suziri
swahili (hizkuntza)
swaziera (hizkuntza)
swazilandiar (herritarra)
tabako *Nicotiana tabacum*
tabako(-)denda
taberna
tabernakulu
tabernari
tabernaritz
tabernazale
tabu
tagalo (hizkuntza)
tai gabe batez ere *Zub.* 'gelditu gabe, atertu gabe'
tailer *Heg. h.* [lantegi](#)
tailu 1 'gorputz osoko irudia'. 2 'gorputzaren neurria': *tailu txikiko gizona*. 3* e. [taxu](#)
tailugile 'eskultorea'
taipeitar (herritarra)
 taiu* e. [taxu](#)
taiwandar (herritarra)
tajikera (hizkuntza)
tajikistandar (herritarra)
taka *Zub.* 'orbana'
takar 'zakarra, latza'
taka-taka
takateko iz.
taket *batez ere Bizk.*

takigrafia
takikardia
takoi 1 *Ipar.* 'orpoa'. 2 'zapata-orpoa'
taktika
taktiko
talaia
talaian 'zelatan'
talaiari
talde
taldean
taldeka
taldekatu, taldeka(tu), taldekatzen. *du* ad.
taldekeria
taldekide
talentu 1 'diru-banakoa'. 2 'gaitasun berezia'
talka 'elkar jotzea'
talka jo
talkaka
talkari izond.
talko '1 minerala, magnesio silikatoa'. 2 'talko-hautsa, hauts bihurtutako talko minerala'
tallinndar (herritarra)
Talmud
talo 1 'arto-irinezko opila, mehea eta biribila'
talo(-)burdina
talo 2 *Bot.* 'landare batzuen (talofitoen) gorpuzkera'
talofito
talogile
tamaina *Heg.*
tamaina hartu
tamal
tamalez
tamalgarri
tamarindo *Tamarindus indica*
tamariz *Tamarix gallica*
tamilera (hizkuntza)
tam-tam iz.
tandem
tanga 1 *Bizk.* 'tanta'. 2 *Ipar.* 'ezkila-hotsa'. 3 (jantzi mota)
tangente
tango
tankan adlag. 'airerik ez beste gasik igarotzen uzten ez duela': *tankan itxia*.
tanke

tankera
tankeratu, tankera(tu), tankeratzen. *du* ad.
tanpa-tanpa *Ipar.*
tanpez *Ipar.* 'bat-batean'
tanpoi
tanta: *ur-tanta; odol-tanta*.
tantai iz. eta izond.
tantaitsu
tantaka
tanto 1 'joko eta kirol batzuetako puntua'. 2 'orbana': *zeru-zola urre-tantoz josten*.
tantotu, tanto(tu), tantotzen. *da/du* ad. 'tantoz bete'
tantu* e. [tanto](#)
tanu 'larruak ontzeko erabiltzen den gaia'
tanzaniar (herritarra)
taoismo
taoista
tapa
tapaki
tapa-tapa
tapatu, tapa(tu), tapatzen. *da/du* ad.
tapioka
tapitu izond. 'sarria': *bahe tapitua*.
tapiz
tapizaketa
tapizatu, tapiza, tapizatzen. *du* ad.
tapizatzaile
tapizeria: *tapizeria ederra paretetan*.
tapiztegi
tapoi
tapotz *Bizk.* 'tapoia, zipotza'
tarantula *Lycosa tarentula*
taratulu* e. [daratulu](#)
tarifa
tarin *Carduelis spinus*
tarrapata *Ipar.* 'zalaparta'
tarrapataka 'tarrapatan'
tarrapatan 'itsumustuan'
tarratada 'urratua'
tarratatu, tarrata, tarratatzen. *du* ad. 'urratu': *tenploko oihala tarratatu zen*.
tarro *Ipar.* 'handi samarra'
tarrotu, tarro(tu), tarrotzen. *Ipar. da/du* ad. 'koskortu'
tarta

teleosteo
telepatia
telepatiko
telesaiio
teleskopio
telex
telugu (hizkuntza)
tema
temati
tematsu
tematu, tema(tu), tematzen. *da* ad.
temoso *Herr.*
teniente *Heg. Sin.* [lotinant](#)
tenis
tenislari
tenka *Tinca tinca*
tenkatu, tenka, tenkatzen. *du* ad. 'tiratuz zurrundu'
tenk egin 'gelditu'
tenor
tenore 'garaia, ordua'
temperatura
tenplu
tentabide
tentagarri iz. eta izond.
tentaldi
tentatu, tenta, tentatzen. *du* ad.
tentatzaile
tentazio
tente
tente-potente adlag.: *ate aitzinean zegoen tente-potente.*
tentel
tenteldu, tentel(du), tenteltzen. *da/du* ad.
tentelkeria
tenteltzar
tentetu, tente(tu), tentetzen. *da/du* ad.
tentsio
tentu
teodizea
teodolito
teogonia
teokrazia
teologal
teologia
teologiko

teologo
teontzi
teorema
teoria
teorialari
teoriko
teosofia
terapeuta
terapeutika
terapeutiko
terapia
tergal
terma
termal
termiko
terminal iz.
termino 'teknika hitza': *hizkuntzalaritzako terminoa.*
terminologia
termita
termitategi
termodinamika
termodinamiko
termometro
termostato
terrakota
terral 'lehor-haizea'
terraza
terreina *Bizk.* 'garbitzeko ontzia'
terrenta *Ipar.*
terreterria *Ipar.*
terrore
terrorismo
terrorista
tertulia *Heg.*
tertzio *Bizk.* 'unea, puntua'
tertzioan 'neurri egokian'
tesi
tesoro *Heg.* h. [altxor](#)
test
testamentu
testigantza *Heg.* 'lekukotasuna'
testigu *Heg.* 'lekukoa'
testigutza *Bizk.* 'lekukotasuna'
testu
testuinguru

testulari *Bizk.* 'elkarrizketan, pasarte errimadunak lotzen saiatzen dena'

tetanos

tetele *Ipar.* eta *Naf.* 'ergela'

tetelekeria *Ipar.* eta *Naf.*

tetraedro

tetrarka

thailandiar (herritarra)

thailandiera (hizkuntza)

thimphutar (herritarra)

tibetera (hizkuntza)

tifoi

tifus

tigre *Panthera (tigris) sp.*

tiki-taka

tila* e. [ezki\(-\)lore](#)

tilape 'itsasontziaren urpeko zatia'

tilista* e. [dilista](#)

timo *Anat.*

tina 1 'suil-mota'

tina 2 'kuskula'

tinbal *Akust.*

tinbre *Akust.*

tinbutar (herritarra)

tindarazi, tindaraz, tindarazten. *dio* ad.

tindategi

tindatu, tinda, tindatzen. *du* ad. 1 'ilea, ehunak... kolorez aldatu'. 2 *Ipar.* 'margotu, pintatu'

tindatzaile

tindu 1 'tindatzeko gaia'. 2 *Ipar.* 'pintatzeko gaia'

tini *Zub.* 'goiko aldea'

tink adlag. *Zah.* 'tinki'

tinkaldi

tinkarazi, tinkaraz, tinkarazten. *dio* ad.

tinkatu, tinka, tinkatzen. *du* ad.

tinkatzaile

tinki adlag.

tinko izond. eta adlag.

tinkotasun

tinta

tintatu* e. [tindatu](#)

tintoleta *Prionace glauca*

tintontzi

tipiko

tipi-tapa

tipo

tipografia

tipologia

tipula *Allium cepa*

tipulatx *Allium ascalonicum*

tipustapan *Ipar. g.er.* 'bat-batean, bet-betan'

tipustapast *Ipar.*

tipustapastean 'bat-batean'

tipustapasteko 'bat-bateko'

tira 1 *Heg.:* zortzi orduko lana?; askotxo duk, baina, tira, nahi duenak egin dezala; frantsesa? tira, tira! nola izango da ba frantsesa?

tira ahala (tira) 'indar guztiarekin': tira ahala lanean; jo aitzina tira ahala tira.

tira 2 iz. 'eskari edo salmenta handia'

tirabira 'gorabehera, liskarra'

tirabiran

tirabira egin *Bizk.* '(itsasontziak) irauli'

tirabiraka

tiradera

tira egin

tiragale: tiragalea(k) egin; tiragaleak atera.

tirain *Ipar.* 'olatua'

tiraka

tiraldi

tiramen

tiranar (herritarra)

tirania

tiranizatu, tiraniza, tiranizatzen. *du* ad.

tirano

tiranokeria

tiranotasun

tirari *Ipar.* 'tiro egilea'

tiratu, tira(tu), tiratzen. *du* ad.

tiratzaile

tiro

tiro egin

tirogai

tiroka

tirokatu, tiroka(tu), tirokatzen. *du* ad.

tiroketa

tirria

tirriagarri

tirriarazi, tirriaraz, tirriarazten. *du* ad.

tirriatu, tirria(tu), tirriatzen. *da/du* ad.

tirrin onomat.

tirit *Ipar.*

tisi *Heg. Herr.* 'hetika, tuberkulosia'

tisiko *Heg. Herr.*

tita *Ipar.* 'orban txikia'

titare

titi

titiburu

titiko iz. 'titia hartzen duen haurra': *haurren eta titikoen ahotik.*

titulikatu, titulika, titulikatzen. *Ipar. du* ad.
'balakatu, losintxatu'

titulu

tituludun

tiuta *Ipar.* 'txioa'

tiutaka

to 1 'gizonezkoei edo animalia arrei deitzeko hitza'

to 2 'tori'

tobera

tobera-mustra

togoar (herritarra)

toil 1 *Mustelus mustelus*

toil 2 *batez ere Ipar.* izond. 'pisua, motela':
gorputza toil delarik, loa uxatzea zail da.

toildu, toil(du), toiltzen. *da/du* ad.

toka 1 adlag. 'gizonezko bati hika'

toka 2 iz. 'jokoa'

tokamen *Heg.:* *irabazietan bakoitzari dagokion tokamena.*

tokatu, toka(tu), tokatzen. *Heg. da/zaio* ad.
Herr.

toketa 'gizonezkoarekiko hitanoa'

tokhariera (hizkuntza).

toki

-en tokian

tokian tokiko

tokitan: *tokitan dabil!*

tokitara: *tokitara joan da!*

tokialdaketa

tokialdatu, tokialda, tokialdatzen. *da/du* ad.

tokika adlag. 'han eta hemen'

tokikotasun

tokikotu, tokiko(tu), tokikotzen. *da* ad.
'bertakotu'

tokilabilaso *Ipar.* 'aitonaren aitona, tokilaso'

tokilaso *Ipar.*

tokilo *Ipar.* 'moldakaitza, jendetasunik gabea'

tokiotar (herritarra)

tokiratu, tokira(tu), tokiratzen. *da/du* ad.

tok pisin (hizkuntza)

tolare* e. [dolare](#)

tolerante

tolerantzia

toles

tolesdun

tolesgabe

tolesgabeki

tolesgabetasun

tolesgarri

toleskeria

toleskor

tolestaile

tolestatu h. [tolestu](#)

tolestu, toles(tu), tolesten. *du* ad.

tolestura

tolet 'arraunei eusteko ziria'

tolostu* e. [tolestu](#)

tomate *Lycopersicon esculentum*

tomismo

tomista

tomo *Sin.* [liburuki](#)

tona 1 'mila kilo'

tona 2 *Zub.* 'orbana'

tonatu, tona(tu), tonatzen. *Zub. da/du* ad.
'orbandu, lohitu'

tonba *Ipar. Zah.* 'hilobia'

tonbola

tonelada* e. [tona 1](#)

tongatar (herritarra)

tongera (hizkuntza)

tontakeria

tonto 1 'ergela, zozoa'. 2 *Ipar.* 'motela'

tontoki

tontor

tontordun

tontorka 'gainezka': *bi saski handi tontorka beteak.*

tontortu, tontor(tu), tontortzen. *du* ad.: *egurrez tontortutako gurdia; isatsa tontorturik.*

tontotasun

tontotu, tonto(tu), tontotzen. *da/du* ad.
tontotzar
tonu
topa
topa egin
topaleku
topatu, topa(tu), topatzen. *du* ad.
topazio
tope 'talka'
topeka 1 adlag. 'talkaka'. 2 iz. 'talka': *ahari-topeka ikustera*.
topiko iz. eta izond.: *hizlari horrek topiko ugari erabiltzen du; gai topikoa*.
 topina* e. [tupina](#)
topo
topo egin
topo eragin
topoz topo
topografia
topografo
topologia
toponimia
toponimo
torax
toreatu, torea, toreatzen. *du* ad.
toreatzaile
tori
torloju
torlojugintza
tormenta *Ipar. Zah.* 1 'ekaitza'. 2 'tormentua'
tormentatu, tormenta(tu), tormentatzen. *du* ad.
tormentu
tornado
tornu
torpedo
torrada: *inauterietan torradak jaten dira*.
torraka *Ipar.* 'igurtziz'
torratu, torra, torratzen. *Ipar. da/du* ad.
 'igurtzi'
 torre* e. [dorre](#)
torropilo *Ipar.* izond. 'potoloa': *mutiko torropiloa*.
torta *Ipar.* izond. 'motela': *pilota torta*.
tortika: *ehun urteko tortika zuen lapiko haren ipurdiak*.
tortikatu, tortika(tu), tortikatzen. *da/du* ad.

tortilla *Heg.* 'arrautzopila'
tortolos
tortolosean
tortura
torturatu, tortura(tu), torturatzen. *du* ad.
torturatzaile
tortxa *Ipar.* 'zuzia'
toska: *toska edo lur zuriarekin portzelana egiteko*.
tosta 'txalupetako jarlekua'
tostarte
tostarteko
total 1 *Ipar.* 'laxoa, zabarra'. 2 'osoa, erabatekoa'
total egin *Gip. Herr.* 'mozkortu' (batez ere partizipio moduan erabilia): *total egina zegoen*.
totalitario
totalitarismo
totalkeria *Ipar.* 'laxokeria, zabarkeria'
total
toteldu, tel(du), toteltzen. *da/du* ad.
totalka
totalkeria
total-motel
total-moteltasun
total-moteltsu adlag.
toteltasun
totem
toto 1 *Haur.* 'txakurra'. 2 'auzolanean-eta ari izan direnei eskaintzen zaien otordua'
 totolo 1* e. [potolo](#)
totolo 2 'ergela'
totolotu, totolo(tu), totolotzen. *da/du* ad.
toxa 'tabakoa gordetzeko zorroa'
toxiko
toxikologia
toxikotasun
toxina
traba
traba egin
trabagarri
trabailarazi, trabailaraz, trabailarazten. *Ipar. Zah. du* ad.
trabailari *Ipar. Zah.*
trabailatu, trabaila, trabailatzen. *Ipar. Zah. da* ad.

trabailu *Ipar.*

trabatu, traba(tu), trabatzen. *da/du* ad.

trabes 1 iz. 'apustua'

trabes 2 *Bizk.* adlag. h. [trebes](#)

trabeskatu, trabeska(tu), trabeskatzen. *du* ad.
'zeharkatu'

trabesti

trabuko *Heg.*

traditu, tradi, traditzen. *du* ad. *Zah.* 'saldu,
saldukeria egin'

tradizio

tradizional

tradizionalismo

tradizionalista

tradiziozale

trafikari

trafikatu, trafika, trafikatzten. *du* ad.

trafikatzaile

trafiko (merkataritzakoa eta drogena)

tragatu, traga, tragatzen. *du* ad. 1 *Gip.* *Zah.*
'irentsi'. 2 *Bizk.* *Lgart.* 'hil (batez ere
animaliak)'

tragaza 'gezia'

tragedia

tragiko

trago

trahitu* e. [traditu](#)

traidore

traidorekeria

traila: *behia trailan hartuta etxera eraman du.*

trailer

traineru

traje *Heg.*

traka *Ipar.* 'itxura': *trakatik ageri da laboraria
dela.*

trakea

trakeotomia

trakeskeria

trakeski

trakestu, trakets/trakestu, trakesten. *da/du* ad.

trakets

traktore

trakzio

tramana *Myliobatis aquila*

tramankulu

tranbia

trankart *Bizk.* 'iruzurra'

trankart egin *Bizk.* *g.er.*

trankil

trankildu, trankil(du), trankiltzen. *da/du* ad.

trankilki *Ipar.*

trankiltasun

tranpa

tranpal 'bi maila-sailen arteko zati laua'

transatlantiko

transformadore

transformatu, transforma, transformatzen.
da/du ad. 'eraldatu, formaldatu'

transformazio

transformismo

transfusio

transistore

transkribatu, transkriba, transkribatzen. *du*
ad.

transkripzio

translazio *Geom., Astr.*

transmisio

transmititu, transmiti, transmititzen. *du* ad.

trantsitu *Gip.* 'korridorea'

trantsizio

trantze *Heg. Herr.:* *heriotzako trantzea.*

trapezio

trapu

trapukeria

trapuketari 'piltzarketaria'

trasatlantiko* e. [transatlantiko](#)

traskil* e. [trauskil](#)

traste

trasteleku

trastero* e. [trasteleku](#)

tratabide

trataera

tratamendu

tratante *Heg.* h. [tratulari](#)

tratatu, trata, tratatzen. *du* ad.

tratu

tratuan

tratugile h. [tratulari](#)

tratulant *Ipar.* h. [tratulari](#)

tratulari

trauma

traumatiko

traumatismo**traumatizatu**, traumatiza, traumatizatzen.*da/du* ad.**traumatologia****trauskil****trauskildu**, trauskil(du), trauskiltzen. *da/du* ad.**trauskilkeria****traza** 1 *Ipar.* 'azterna'. 2 *Herr.* 'itxura'**trazatu**, traza(tu), trazatzen. *du* ad.**trebakuntza****trebarazi**, trebaraz, trebarazten. *du* ad.**trebatu**, treba, trebatzen. *da/du* ad.**trebe****trebekeria****trebeki****trebes** adlag. 'zeharka'**trebeska****trebetasun****trebezia****trebukagarri** *Ipar.***trebukatu**, trebuka, trebukatzen. *Ipar. da/du*

ad. 'oztopatu, behaztopatu'

trebuku *batez ere Zub.***trebla** *Ipar. h.* [hirusta](#)**tregoa** 'menia, su-etena, gudu-etena'tregoharri* e. [trikuharri](#)treineru* e. [traineru](#)**tremes****tren****tren(-)geltoki****tren laster****trenbide****trenkada** *Ipar.* 'holtza, pareta mehea'**trenkarazi**, trenkaraz, trenkarazten. *Ipar. du*

ad.

trenkatu, trenka, trenkatzen. *Ipar. du* ad.**trenkatzaile****trenpatu** *Ipar. g.er. du* ad. 'busti'**trenpu** *Ipar.***trenputxartu**, trenputxar, trenputxartzen. *Ipar.**da/du* ad. 'alditxartu'**trenzain****trepeta** 'tramankulua, tresna'**trepetxu** pl. 'lanabesak': *txabola bat trepetxuak gordetzeko.***tresabi** *Gip.* 'ganbela, aska'**tresna****tresnagabetu**, tresnagabe(tu), tresnagabetzen.*du* ad.**tresnatu**, tresna(tu), tresnatzen. *du* ad. 'tresnak ipini zamariari-eta'**tresnatzar****tresneria****tresor** *Ipar. Zah.* (-r- bakunarekin) 'altxorra'**tretza** 'arrantzurako soka amuduna'**triangelu****tribu****tribunal** *g.g.er.* 1 'auzitegia'. 2 'epaimahaia'**triedro****trigonometria****trigonometriko****trikaldi** *g.g.er.* 'geldialdia'**trikatu**, trika, trikatzen. *Ipar. Zah. g.g.er.*

'gelditu'

trikatze**trikimailu****trikimako** *Bizk. pl.* 'zurezko zangoak'**trikina** *Trichinella spiralis***trikinosi****trikiti****trikitilari****triki-traka** adlag.: *triki-traka joan.***trikota** *Ipar.* 'jertsea'**trikotatu**, trikota(tu), trikotatzen. *Ipar. du* ad.**trikotatzaille****triku** *Erinaceus sp. Sin.* [kirikino](#), [sagarroi](#)**trikuharri****trikun-trakun egin** *Ipar.* '(buhameek) ebatsi'**trilioi****trimindu**, trimin, trimintzen. *Bizk. du* ad.

'suntsitu, desegin, birrindu'

trineo* e. [lera 1](#)**trinitate** h. [hirutasun](#)**trinitatear** (herritarra)**trinket****trinketlari****trinko****trinkotasun****trinkotu**, trinko(tu), trinkotzen. *da/du* ad.**trintxa** 'zura lantzeko tresna'**trintxera** *Heg. g.er.* 'lubakia'

tripa**tripa-handi****tripako min****tripakada****tripaki****tripala** 'tripako mina'**tripaldi** *Lgart.* 'tripakada'**tripaundi** *Heg. Lgart.***tripazain****tripazainkeria****triperre** *Lgart.* 'ipurterrea'**tripoliar** (herritarra)**tripontzi****tripot** *Ipar. eta Naf.* 'odolkia, odolostea'**tripotx** 'ardi-erraiak'**triptiko****triptongo****triska** 'jauzia, dantza'**triska egin****triskantza****triskari****triskatu**, triska(tu), triskatzen. *du* ad. 'apurtu, suntsitu'**triskilatu**, triskila(tu), triskilatzen. *du* ad. 1 'triskatu, desegin'. 2 'ardiei-eta ilea moztu'**tristagarri****tristarazi**, tristaraz, tristarazten. *du* ad.**tristatu**, trista, tristatzen. *da/du* ad.**triste****tristeagotu**, tristeago(tu), tristeagotzen. *da/du* ad.**tristeki****tristerik****tristetasun**tristet* e. [tristatu](#)**tristezia****tristura****triziklo****trobadore****trofeo****trogloodita****troinu** *Bizk.* 'korapiloa'**troka****trokarte****trokatu**, troka(tu), trokatzen. *Bizk. da/du* ad. '(oinak eta) bihurritu'**trolebus****tronadura** *Ipar.* 'zoladura'**tronatu**, trona, tronatzen. *Ipar. du* ad. 'tronadura ezarri'**tronboi****tronbosi****tronko** *Zah. h.* [enbor](#)trono* e. [tronu](#)**tronpa****tronpagarri** *Ipar. Herr.***tronpatu**, tronpa(tu), tronpatzen. *Ipar. da/du* ad. *Herr.* 'nahasi, engainatu'**tronpatzaile** *Ipar. Herr.***tronperia** *Ipar. Herr.* 'engainua'**tronpeta****tronpetari****trontza** *Sin.* [arpan](#)**trontza(-)zerra****trontzalari****tronu****tropa****tropele** 1 *Zah.* 'samalda'. 2 *Kirol.* (txirrindularitzakoa)**tropelean****tropelka****tropikal****tropiko****tropo****troposfera****troska** 'karezko geruza'**troska(-)ur** 'ur kareduna'**troskismo****troskista****trosta**: *trostan dabil zaldia, ez lauhazka.***trostaka** adlag. 'trostan'**troxa** pl. 'haur-oihala'**troxatu**, troxa(tu), troxatzen. *du* ad.**trufa** *Ipar.* 'iseka, burla'**trufaz****trufaka****trufania** *Ipar.* 'epifania'**trufari** *Ipar.***trufatu**, trufa(tu), trufatzen. *Ipar. da/du* ad.**trufatzaile** *Ipar.***truk** 1 *batez ere Ipar.* adlag. 'truke'. 2 iz. (karta-jokoa): *trukean ari ziren.*

trukada 'trukea, trukatzea'

truera

trukakor *Mat.*

trukatu, truka, trukatzen. *du* ad.

trukatzaile

trukatze

truke 1 iz. 'trukatzea': *diru-trukea*. 2 adlag.:
hire gorputza nire arimaren truke.

trukean: *ardoaren trukean irungo dizut*;
besteentzat dirutan eta zuretzat laztan-trukean.

trukes 1 *Ipar.* iz. batez ere pl. 'kurrikak'. 2
izond. 'traketsa'

trumilka

trumoi

trumoitsu

trumonada *Bizk.* 'trumoia'

trumonira *Bizk.* 'San Juan iratzea'

trunpilo batez ere *Ipar.* 'handitua, koskorra'

trust *Ekon.*

truxu batez ere *Bizk.* 'euri-jasa'

tsar

tsarina

tse-tse euli *Glossina morsitans*

tsongera (hizkuntza)

tswanera (hizkuntza)

ttantta *Adkor.*

ttattar 1 *Ipar.* iz. 'tximeleta-irudiko lepoko
xingola'. 2 izond. 'txatxarra'

ttipi *Ipar.* edo *Lit.* 'txikia'

ttuntun *Adkor.* 'tuntuna, danbolina'

tu

tu egin

tuaxa *Ipar.* 'mertxika'

tuberkulosi

tuhuta* e. [turuta](#)

tuka

tulipa *Tulipa gesneriana* etab.

tulunbio *Ipar.* edo *Lit.* 'amildegia'

tuna* e. [tona 2](#)

tunante *Heg. Herr.*

tunel

tungsteno

tunika

tunisiar (herritarra)

tunistar (herritarra)

tutik *Ipar.* (ezezko perpausetan) 'tutik'

tuntun 1 iz. 'danbolina'

tuntun 2 izond. (emakumeez mintzatuz)

tuntundu, tuntun(du), tuntuntzen. *da/du* ad.

tuntur 1 *Bizk.* 1 iz. 'muturra'. 2 izond.

'kakotua, makurra'

tuntur 2 *Ipar.* izond. 'konkorduna'

tuntux (arrantzarakoa)

tupa 'tuparria'

tuparri

tupiki (burdin mota)

tupina

tupinagile

tupustarri

tupustean *Ipar.* 'bat-batean'

tupust egin 'oztopatu'

tupust eragin

tupusteko *Ipar.* 'bat-batekoa'

turbina

turbustu, turbuts/turbustu, turbusten. *Zub.*

da/du ad. 'uhertu, arretu'

turismo

turista

turkesa

turkiar (herritarra)

turkiera (hizkuntza)

turkmenera (hizkuntza)

turkmenistandar (herritarra)

turko

turroi

turrusta *Ipar.*: *iturriko turrusta*.

turrustan

turrustaz

turrustaka

turrut

turrut egin *Ipar.* 'porrot egin'

turtuki 'azelina'

turuta

tute *Heg.* (karta-jokoa): *tutean jokatu*.

tutik (ezezkoetan) 'ezer ere ez': *euskaraz tutik
ez zekiela; nire erreguek ez dute tutik ere
balio*.

tutore

tutoretza

tutu 1 'hodia'. 2 'turuta, adarra'

tutulikatu, tutulika, tutulikatzen. *g.er. du* ad.
'engainatu, liluratu'

tutxulo* e. [dutxulu](#)

tuvalutar (herritarra)

tuztatu, tuzta, tuztazen. *du* ad.

txabola

txadar (herritarra)

txahal

txahalki

txairo

txairotasun

txakal *Canis aureus* eta *Canis adustus* eta *Canis mesomelas*

txakil *Bizk. g.er.* 'ahula'

txakolin

txakolindegia

txakur *Canis familiaris*

txakur(-)amets

txakur(-)eztul

txakur handi

txakur txiki

txakurkeria

txakurki 1 iz. 'txakur-haragia'

txakurki 2 adlag. 'maltzurki'

txakurkume

txakurtegi

txalaparta

txalapartari

txalburu *Gip.* 'zapaburua'

txaldan

txaldandu, txaldan(du), txaldantzen. *da/du* ad.

txaldankeria

txaleko *Heg.* 'barneko motza'

txalet *Heg.*

txalma (basta mota)

txalmagin

txalmagintza

txalmatu, txalma(tu), txalmatzen. *du* ad.

txalo

txalo(ak) jo

txalo egin

txalogarri

txaloka

txalokatu, txaloka(tu), txalokatzen. *du* ad.

txalotu, txalo(tu), txalotzen. *du* ad.

txalupa

txaluparatu, txalupara(tu), txaluparatzen. *da/du* ad.

txalupari

txamarra 'jaka'

txanbelin *g.er.* 'polita'

txanbil *g.er.* 'suila'

txanda

txandan

txanda-pasa egin

txandaka

txandakako

txandakatu, txandaka(tu), txandakatzen. *da/du* ad.

txandal *Heg.*

txandatu, txanda(tu), txandatzen. *da/du* ad.

txanel (txalupa mota)

txango

txangurru *Maja squinado*

txanka 1 *Bizk.* 'hanka'. 2 pl. 'makuluak'. 3 (karta)

txano 1 'burua estaltzekoa'. 2 'kafe-ira(ga)zkia'

txanpa 1 '(estropadetan) arraunaldi bizkorra'

txanpa 2 *Zub.* 'zaunka'

txanpain* e. [xanpain](#)

txanpiñoi *Heg. Herr. h.* [barrengorri](#)

txanpon

txanpu* e. [xanpu](#)

txantxa

txantxetako

txantxetan

txantxangorri *Erithacus rubecula*

txantxar

txantxil 'ontzi zilindrikoa, esnea neurtu eta banatzekoa'

txapa *Heg.*

txapel

txapeldun

txapelgorri 'mikeletea; erreketea'

txapelketa

txapeloker *Lgart.* 'guardia zibila'

txapin

txapista *Heg.*

txaplata *Bizk.* 'enplastua'

txapligu *Bizk.* 'suziria'

txar

txara 1 'zuhaixka'. 2 'txara-eremua'

txaraka 'txara'

txaratila

txarkeria
txarki
txarpoil *Zub.* 'ezkaia'
txarraldi
txarranpin *Gip.* 'elgorria'
txarrantxa
txarrantxari
txarrantxatu, txarrantxa(tu), txarrantxatzen.
du ad.
txarretsi, txarrets, txarresten. *du ad.*
txarriboda *Bizk.*
txarro *Gip.* 'pitxerra'
txartasun
txartel
 (txartel-)leihatila
txarteldegi
txarto *Bizk.*
txartu, txar(tu), txartzen. *da/du ad.*
txatal
txatxala *Bizk.* 'mamala'
txatxar *Bizk.* 'hutsala'
txa-txa-txa
txatxu
txatxukeria
txatxutu, txatxu(tu), txatxutzen. *da/du ad.*
txegoste 'digestioa'
txeke
txeketegi
txekiar (herritarra)
txekiera (hizkuntza)
txekor *Gip.*
txekoslovakiar
txelo 'biolontxelo'
txepel
txepeldu, txepel(du), txepeltzen. *da/du ad.*
txepelkeria
txepeltasun
txepetx *Troglodytes troglodytes*
txera
txeratsu
txeratu, txera(tu), txeratzen. *du ad.*
txermen *Gip.* 'udarea, madaria'
txerpolari
txerrama
txerren

txerri *Sus scrofa*
txerri(-)bazka
txerri-jan
txerri(-)korta *Bizk.*
txerrikeria
txerriki
txerrikume
txerritegi
txerritoki
txerrizain
txertaka
txertaketa
txertatu, txerta, txertatzen. *du ad.*
txertatze
txerto
txetxu *Bizk.* 'eduki-neurri zaharra, pinta-laurdena'
txibia *Sepia officinalis*
txibierro
txibista 'begizta'
txigor
txigorgailu
txigorki
txigortu, txigor(tu), txigortzen. *du ad.: ogi txigortua.*
txiker *Bizk.* 'txikia'
txikertu, txiker(tu), txikertzen. *Bizk. da/du ad.*
txiki
txikitan
txiki-txiki egin
txikiagotu, txikiago(tu), txikiagotzen. *da/du ad.*
txikierdi (edukiera-neurria)
txikigarri
txikikeria
txikitasun
txikito 'baxoerdia'
txikitu, txiki(tu), txikitzen. *da/du ad.*
txikitxo 'aukeran txikiegia'
txikizio
txikle *Heg.*
txiko *Bizk.* 'moxala'
txikoria *Cichorium intybus subsp. Sativum*
txikot *Bizk.* 'soka lodia'
txila *g.er.* 'almutea'
txilaba

txilar
txilardi
txil egin '(batez ere jokoetan) amore eman'
txiletar (herritarra)
txilibitari
txilibitu 1 (musika-tresna)
txilibitu 2 *Labrus bimaculatus*
txilin
txilin-belar
 txilina* e. [txilin](#)
txilio
txilioka
txima
tximeleta *Lepidoptera*
tximinia
tximino *Ord. Primates*
tximinokeria
tximista
tximistargi
tximistortatz
 tximitx* e. [zimitz](#)
tximu *Gip. h.* [tximino](#)
tximuera
txinal
txinalka
txinatar
txinbo *Sylvia sp.*
txindi 'pindarra, txingarra'
txindor *Bizk.* 'txantxangorria'
txindurri 'inurria'
txinel 'herrizaina'
txinera (hizkuntza)
txinga
txinga(-)eroate
txinga(-)proba
txingar
txingartu, txingar(tu), txingartzen. *da/du* ad.
txinget *Bizk.* 'kisketa'
txingoka
txingor: *txingorra ari du, txingorra egin du.*
txingorrada
 txingude* e. [ingude](#)
 txingurri* e. [txindurri](#)
txinpantze *Pan troglodytes*
txinparta
txinpartaka

txinpartatsu
txinpartatxo
txinta '(txorien) kantua'
txintaka
txintik: *txintik ere atera gabe.*
txintzarri 'zintzarri txikia'
txintxilla *Chinchilla laniger*
txintxirrin 'bularreko haurren jostailua'
txio 1 'txorien kantua'
txio 2 *Phylloscopus collybita*
txioka
txioketa
txiolari
txip *Inform.*
txipa *Phoxinus phoxinus. Sin.* [ezkailu](#)
txipi h. [txiki](#)
txipiroi *Loligo vulgaris*
txirbil *Sin.* [txirlora](#)
txiribiri 1 *Bizk.* 'tximeleta'. 2 'txirbila, txirlora'
txirikorda
txirikordatu, txirikorda(tu), txirikordatzen. *du* ad.
txirimoia *Annona cherimolia*
txirimoiondo
 txirio* e. [xirio](#)
txirla
txirlo 'birla'
txirlora *Bizk. Sin.* [txirbil](#)
txiro
txirotasun
txirotegi
txirotu, txiro(tu), txirotzen. *da/du* ad.
txirpi *Bizk.* 'landareen mintegia'
 txirribita* e. [xirribika](#)
txirrika
txirrin 'deitzeko tresna'
txirrindulari *Sin.* [bizikletari](#)
txirrindularitza
txirringa 'gurpila'
txirriskila *Serinus serinus*
txirrista
txirristada
txirritxirri *Bizk.* 'kilkerra'
txirtxilat, txirtxila, txirtxilatzen. *du* ad.:
katamotzen atzapparretan txirtxilatua.
txirtxir 'kilkerra'

txirula
txirulari
txiste *Heg. Herr.* 'izkirimiria'
txistor
txistu
 txistu egin
txistuka
txistukari
txistukatu, txistuka(tu), txistukatzen. *du* ad.
txistulari
txit: *Jaun txit argia.*
txita
txitaldi
txitama
txitan adlag.: *oiloa txitan egon, ezarri.*
 txitako: *txitako arrautzak.*
txitatu, txita(tu), txitatzen. *du* ad.
txitean-pitean
 txito 1* e. [txita](#)
 txito 2* e. [txit](#)
txitxar *Cicadinae*
txitxardin *Sin.* [angula](#)
 txitxare* e. [zizare](#)
txitxarro *Trachurus trachurus*
 txitxarro beltz *Trachurus picturatus*
txitxi *Haur.* 'haragia'
 txitxi(-)burruntzi
txitxirio *Cicer arietinum*
txiza *batez ere Bizk.*
 txiza egin
txizagura
txizalarri
txizati
txizontzi
txo *Bizk.* 'mutilentzako dei-hitza'
txofer *Heg. Herr.*
txoil *Naf.* adlag. 'guztiz, erabat': *nire kulpa txoil handiaz.*
txoko *Heg. Adkor.*
txokolate
txokolategile
txokor 'arto koskorra'
txolarre *Passer domesticus*
txolarte
txolin 'buruarina'

txolindu, txolin(du), txolintzen. *da/du* ad.
 'pixka bat mozkortu'
txondor
txondortu, txondor(tu), txondortzen. *da/du* ad.
 'metatu'
txongo 'txerri-hezur giharduna'
txonta *Fringilla coelebs*
txopa
txopin 1 *Gip.* 'litro-erdia'
txopin 2 *Naf.* 'zotina'
txorakeria *Heg. Adkor.* 'zorakeria'
txoratu, txora, txoratzen. *Heg. da/du* ad.
Adkor. 'zoratu'
txori 1
 txori(-)denda
 (txori-)izugarri 'txorimaloa'
txori 2 1 'koskorra'. 2 'ile-mototsa lotzen duen begizta'
txoriburu
txorikume
txorimalo
txorizo
txoro *Adkor.* 'zoroa'
txorro *Heg.* 'zurrusta'
txorrota
txorrotxio
txorrotxioka
txorru *Carduelis chloris*
 txorta 1* e. [sorta](#)
txorta 2 *Arrunk.*
 txorta jo
 txortan egin
txortalo *Mentha pulegium*
txorten
txor-txor adlag.: *txor-txor hizketan ari ziren, isildu gabe.*
txortxor iz. 'txorrotxioa'
txosna
txosten
txota *Heg.* 'txanka (karta)'
txotx
txotxo 'mutilentzako dei-hitza'
txotxolo
txotxolokeria
txotxolotu, txotxolo(tu), txotxolotzen. *da/du* ad.

txotxongilo**txu** *Bizk.* 'txistua, listua, tua'txukatu* e. [xukatu](#)**txukun** izond.**txukundu**, txukun(du), txukuntzen. *da/du* ad.**txukunkeria****txukunketa****txukunki****txukunkiro****txukuntasun****txuleta** *Heg.***txuliatu**, txulia(tu), txuliatzen. 1 *du* ad.'toreatu'. 2 *da/du* ad. 'burla, iseka egin norbaiti'txulo* e. [zulo](#)**txundigarri****txunditu**, txundi, txunditzen. *du* ad.**txuntxur****txupatu**, txupa, txuputzen. *Heg. du* ad. *Herr.*txuri* e. [zuri](#)**txurro** *Heg.***txurrogile****txutxu-mutxu****txutxu-mutxuka****tzar****tzarkeria****tzartasun****u** "u" letraren izena**uagadugutar** (herritarra)**ubarroi** *Phalacrocorax sp.***ubazter** *g.er.* 'ur-bazterra'**ubel****ubeldu 1**, ubel(du), ubeltzen. *da/du* ad.**ubeldu 2** iz.: *ubeldu edo odolez betea.***ubeldura****ubeltasun****ubelune****ubeluri** *Ipar.* 'ubeldua'**ubeluritu**, ubeluri(tu), ubeluritzen. *Ipar. da/du* ad. 'ubeldu'**ubera 1** 'itsasontziak uzten duen arrastoa'**ubera 2** 'itsasbehera'**ubide****uda****udaberri****udagoien** *Bizk.* 'udazkena'**udal****udalbatza****udalbatzar****udalde****udaldi****udalehen** *Bizk.* 'udaberria'**udaleku****udalerri****udaletxe****udaltzain****udaltzaingo****udara** *Gip.* 'uda'**udare****udare(-)arbola** 'udareondoa'**udareondo** *Pyrus communis***udaretze** *Ipar. g.er.* 'udareondoa, madariondoa'**udate** 'udaldia'**udatiar****udazken****uf** interj. 'nekearen-eta adierazlea'**ufa 1** interj. 'pozaren adierazlea'**ufa 2** 1 iz. 'ufakoa'. 2 izond. '(fruituez mintzatuz) hutsa'**ufada** *g.er.* 'ufakoa'**ufaka** adlag.**ufako** *Ipar.***ufatu**, ufa(tu), ufutzen. *du* ad.ugadera* e. [igaraba](#)**ugalarazi**, ugalaz, ugalazten. *du* ad.**ugalde 1** *Naf.* 'ibaia'ugalde 2* e. [uholde](#)**ugaldu**, ugal, ugaltzen. *da/du* ad. 'ugaritu'**ugalketa****ugalkor****ugalkortasun****ugaltze**: *ugaltze-aparatua.***ugandar** (herritarra)**ugaraxo** *Bizk.* 'igela'**ugari** izond.: *uzta ugaria*; adlag.: *lana ugar*
*dagoen tokia.***ugariagotu**, ugariago(tu), ugariagotzen. *du* ad.**ugariarazi**, ugariaraz, ugariarazten. *du* ad.**ugaritasun****ugaritera** (hizkuntza)**ugaritu**, ugari(tu), ugaritzen. *da/du* ad.**ugaritze**

ugarte* e. [uharte](#)

ugatz

ugazaba

ugazabandre *Bizk.*

ugazama 'amaordea'

ugaztun

uger *Bizk.* 1 'herdoila': *ugerrak hartu dizkio horri bere ondasunak.* 2 'zolda'. 3* e. [igeri](#)

ugerdo *Bizk.* izond. 'zikina'

ugertsu *Bizk.*

ugertu, uger(tu), ugertzen. *Bizk.* *da/du* ad. 1 'herdoildu'. 2 'zikindu'

uhaga *Sin.* [ponpa](#)

uhain* e. [uhin](#)

uhaitz *Zub.* 'ibaia'

uhal

uhalde* e. [uholde](#)

uhanditu, uhandi, uhanditzen. *da/du* ad. *g.er.* 1 'harrotu'. 2 'urez hanpatu'

uhandre (*Euproctus*, *Triturus* eta *Amphiuma* espezieetako urlehortar batzuen izena)

uhar *Ipar.* 1 'uholdea'. 2 'euri-erauntsia'

uharka 1 adlag. 'erauntsika'

uharka 2 iz. 'urtegia'

uharroila *Zub.* 'erretena, ubidea'

uharte

uhartedi

uhartetar

uher *batez ere Ipar.* 'arrea'

uherka* e. [uharka](#)

uhertasun

uhertu, uher(tu), uhertzen. *da/du* ad.

uhertze

uhin: *itsasoko uhinak; hots-uhinak.*

uholde

uhuri *Ipar.* 'hontzek eta egiten duten oihu luzea'

uhurika

ui *Bizk.* 'bikea'

ujolde* e. [uholde](#)

ukabil

ukabildu, ukabil(du), ukabiltzen. *du* ad. 'eskua itxi'

ukabilka

ukabilkada

ukabilkari

ukabilkatu, ukabilka(tu), ukabilkatzen. *du* ad. 'ukabilez jo'

ukabilketa

ukabilko 'ukabil-kolpea'

ukaezin 'ezin ukatuzkoa'

ukaitza *Ipar.* 'jabetza, ondasuna'

ukakor

ukaldi 'kolpea'

ukaldika

ukaldikari

ukaldikatu, ukaldika(tu), ukaldikatzen. *da/du* ad.

ukalondo *batez ere Gip.* 'ukondoa'

ukamen

ukan, ukaiten. *Ipar.* *du* ad. 'izan'

ukandun *Ipar.* *g.er.*

ukapen

ukarai *Ipar.* 'eskumuturra'

ukarazi, ukaraz, ukarazten. *dio* ad.

ukatu, uka, ukatzen. *du* ad.

ukatzaile

ukatze

ukazio

ukendu

uki iz. 'ukitzea'

ukiarazi, ukiaraz, ukiarazten. *dio* ad.

ukiera

ukiezin

ukiezintasun

ukigabe

ukigai

ukigarri

ukigune

ukimen

ukipen

ukitu, uki, ukitzen. *du* ad.

ukitzaile

ukitze

uko

uko egin

ukondo

ukrainar (herritarra)

ukrainera (hizkuntza)

ukuilu

ukurtu, ukur, ukurtzen. *Ipar.* eta *Naf.* *da/du* ad. 'makurtu'

ulanbatortar (herritarra)
ulergaitz
ulergaiztasun
ulergarri
ulergarritasun
ulermen
ulertarazi, ulertaraz, ulertarazten. *dio* ad.
ulerterraz
ulertezin
ulertezintasun
ulertu, uler, ulertzen. *du* ad.
ulertzaile
ulitxa *Lap.* eta *Naf.* 'eltxo' *a*
ulstertar (herritarra)
ultimatum
ultrahots
ultramore
ultrasoinu
ulu *Bizk.*
uluka
umarazi, umaraz, umarazten. *du* ad.
umatu, uma, umatzen. 1 *Ipar.* *du* ad. 'jipoitu'.
2 *da* ad. 'umea(k) egin': *behia umatu da.*
ume
umealdi *g.er.* 'sabelaldia'
umedun
umegile 'ume asko egiten dituen' *a*
umegorri *batez ere Bizk. Pei.*
umekeria
umeki iz.
umekondo *Bizk.*
umel *Bizk.* izond. 1 '(fruitu) heldu-heldua'. 2
'hezea'
umeldu, umel(du), umeltzen. *Bizk. da/du* ad.
umemoko
umerri
umetasun
umeteria *Bizk.* 'ume-taldea'
umetoki
umetu 1, ume(tu), umetzen. *da/du* ad. 'ume
bilakatu'
umetu 2* e. [umatu](#) 2
umetxo
umezain
umezaro 'hautzaroa'
umezurtz

umezurtz
umidura 'hezetasuna'
umil
umildade *Heg. Herr.* 'umiltasuna, apaltasuna'
umildu, umil(du), umiltzen. *da/du* ad.
umiliagarri *Ipar.*
umiliatu, umilia, umiliatzen. *Ipar. da/du* ad.
'umildu, apaldu'
umilki
umiltasun
umo
umoki *g.er.*
umontzi
umore
umoretsu
umorista
umotasun
umotegi
umotu, umo(tu), umotzen. *da/du* ad.
unada *Bizk.* 'denboraldia, bolada'
unadura *Ipar.* 'nekea, akitzea'
unagarri *Ipar.*
unai 'behizaina'
unaldi *Ipar.* 'nekaldia'
unama 'soka sendoa'
unarazi, unaraz, unarazten. *du* ad.
unatu, una, unatzen. *Ipar. da/du* ad. 'nekatu'
une
unean-unean
unean uneko
unhatu* e. [unatu](#)
unibertsal
unibertsitario
unibertsitate
unibertso
unide *Ipar.* 'inudea'
uniforme
unitarismo
unitate
untxi *Oryctolagus cuniculus*
untzi* e. [ontzi](#)
upa *Bizk.* 'upela'
upagin *Bizk.* 'upelgilea'
upategi
upel
upeleratu, upelera(tu), upeleratzen. *du* ad.

upelgile**upelgintza****upeltegi****ur****ur(-)ahi** 'paperak-eta itsastekoa'**ur-bazter****ur(-)emari****ur-etorri** iz.**ur handi:** *ur handitako arrantza; ur handitako arraina* ('eskarmendu handiko pertsona')**ur(-)hegazkin****ur-jauzi****ur-laster**uraga* e. [uhaga](#)**urakan****uraldi** 'uholdea'**uralita** *Heg.*uranditu* e. [uhanditu](#)**uranio****urardo****urardotu**, urardo(tu), urardotzen. *du* ad.: *hizkuntza bera urardotua zegoen.***urartuera** (hizkuntza)**uraska** 'urez beteriko aska'**uraza** *Lactuca sativa***urbanizatu**, urbaniza, urbanizatzen. *du* ad.**urbatu** iz. 'baba, handitu urtsua'**urberritu**, urberri, urberritzen. *du* ad. 'ura aldatu': *garbitu den arropa urberritu.***urburu** *Ipar.* 'iturburua'**urdai****urdaiazpiko****urdail****urdaieratu**, urdaiera(tu), urdaieratzen. *du* ad.**urdain** *Zah. g.er.* 'urdezaina'**urdaitegi****urdaki** *Zub.* 'urdaia'**urdalde****urdama** *g.er.* 'txerri ama'**urdandegi** *g.er.***urdanga** 1 'zerri emea'. 2 'emagaldua'**urde** 1 iz. 2 izond.**urdekeria****urdeki** iz.**urdetu**, urde(tu), urdetzen. *da/du* ad. *g.er.* 'zikindu'**urdezain** *Ipar.***urdin****urdinbelar** *Isatis tinctoria***urdinu**, urdin(du), urdintzen. *da/du* ad.**urdinkara****urdintasun****urdinxka****urdu** (hizkuntza)**urdun** 'urtsua'**urduri****urdurialdi****urdurikeria****urduritasun****urduritu**, urduri(tu), urduritzen. *da/du* ad.uregazkin* e. [ur-hegazkin](#)**ureztabide****ureztatu**, urezta, ureztatzen. *du* ad.**ureztatze****urgatzi**, urgatz, urgazten. *Ipar. du* ad. *Zah. / Heg. dio* ad. 'lagundu'**urgazle:** *euskaltzain urgazlea.***urgazpen** *g.er.***urgente****urgentzia****urguileria** *Ipar. Zah.* 'harrokeria'**urguilu** *Ipar.***urguilutsu** *Ipar.***urgun** *Naf.* 'herrena'**urgunka** *Naf.*uri 1* e. [euri](#)uri 2* e. [hiri](#)**urin** *batez ere Ipar. eta Naf.* 1 'gantza, koipea'. 2 'zukua'**urinean eman** (haragikiak)**urindatu**, urinda, urindatzen. *Batez ere Ipar. eta Naf. du* ad. 'gantzutu, koipetu'**urineko** *Ipar. eta Naf.* iz. 'haragiki urinetan egosi-landua'**urinezatu**, urinezta, urineztatzen. *Batez ere Ipar. eta Naf. du* ad. 'koipeztatu'**urintsu** *batez ere Ipar. eta Naf.* 'koipetsua'urjauzi* e. [ur-jauzi](#)

urka

urka-bilur 'korapiloa, tiratuz begia estutzen zaiona'

urkabe**urkamendi**

urkarazi, urkaraz, urkarazten. *du ad.*

urkatu, urka(tu), urkatzen. *du ad.*

urkatzaile**urkatze**

urketa 1 *Ipar.* adlag. 'ur bila'

urketa 2 *Ipar.* iz. 'ur-pilota'

urki *Betula sp.*

urkidi**urkila**

urkitz *Jasminum officinale*

urko* e. [hurko](#)

urkor

urkuldu, urkul, urkultzen. *Bizk. du ad.* 'aletu, aleak kendu'

urlehortar *Sin.* [anfíbio](#)

urlia**urmael**

urmargo *Sin.* [akuarela](#)

urmariatu, urmaria, urmariatzen. *Ipar. da/du ad. g.g.er.* 'suntsitu'

uro *Bos taurus primigenius*

uroilanda *Porzana sp.*

uroilo *Gallinula sp.*

uros *Ipar.* 'zoriontsua'

uroski *Ipar.*

urostasun *Ipar.*

urpekari

urpeko iz. 'itsaspekoa'

urperatu, urpera, urperatzen. *da/du ad.*

urpetu, urpe(tu), urpetzen. *du ad.* 'urak estali, azpian hartu'

urra *Bizk.* interj. 'purra'

urraburu *Sparus aurata*

urradura**urragarri**

urrako *Ipar.* iz. 'urratua, urradura'

urrakor

urrazazi, urrazaz, urrazazten. *du ad.*

urraska adlag. 'urratsak eginez'

urrats

urratu 1, urra, urratzen. *du ad.*

urratu 2 iz.: *landareari urratu bat egin.*

urratzaile**urratze**

urraza* e. [uraza](#)

urre

urrearrai *Carassius auratus*

urrebotoi *Ranunculus sp.*

urregile

urregin *Bizk.* 'urregilea'

urregintza

urregorri *batez ere Bizk.* 'urrea'

urrelili *Chrysanthemum sp. Sin.* [krisantemo](#)

urrendu, urrent, urrentzen. *Zub.* 'bukatu, amaitu'

urreria

urretxindor *Luscinia megarhynchos*

urretxori *Oriolus oriolus*

urrezko

urreztatu, urrezta, urreztatzen. *du ad.*

urreztatzaile

urrezuri *batez ere Bizk.* 'zilarra'

urri 1 izond.

urri 2 iz. 'urtearen hamargarren hila'

urribelar 'bibelarra, bigarren epaiko belarra'

urrieta *Zub.* iz. 'urria'

urrikalarazi, urrikalaraz, urrikalarazten. *Ipar. du ad.*

urrikaldu, urrikal, urrikaltzen. *Batez ere Ipar. da/zaio ad.* 'errukitu': *Jauna, urrikal zakizkit; nagusia urrikaldu zen mirabe hartaz.*

urrikalgarri *Ipar.*

urrikalkizun *Zah.* pred. eta izond.

'urrikalgarria, errukarria'

urrikalkor *Ipar.*

urrikalmen 'errukia'

urrikalmendu *Ipar.* 'errukia'

urrikalmendutsu *Ipar.* 'errukiorra'

urrikaltsu *Goi.:* *Jainko urrikaltsua.*

urrikaltze

urrikari *Ipar.* iz. 'errukia'

urrikarri izond. 'errukarria'

urriki 1 'damua'. 2 'errukia'

urrikitu, urriki(tu), urrikitzen. *da ad.* 1 *Ipar.* eta *Naf.* 'damutu'. 2 *Heg. g.er.* 'errukitu'

urrikitze

urrih h. [urri 2](#).

urrilo 'mandragora'

urrin 1 1 'usain ona'. 2 'usaina'

urrin 2* e. [urrun](#)

urrindatu, urrinda, urrindatzen. *Batez ere Ipar. du* ad. 'lurrindu, usain gozoa hedatu'

urrindatze

urrindu, urrin(du), urrintzen. *da/du* ad.

'kirastu, usain txarra hedatu'

urrineztatu, urrinezta, urrineztatzen. *du* ad.

'urrinez igurtzi'

urrineztatze

urringai

urrintsu 'usain ona hedatzen duena'

urririk *Ipar.* 'doan'

urrisoro *Ipar.* 'urribelarra, bibelarra'

urritasun

urritu, urri(tu), urritzen. *da/du* ad.

urritx *Russula cyanoxantha*

urritx* e. [hurritz](#)

urrixa izond. '(abere) emea'

urruma

urrumaka

urrumatu, urruma(tu), urrumatzen. *du* ad.

urrun 1 adlag.: *herritik urrun bizi da*. 2 izond.:

Ekialde Urruna.

urrunarazi, urrunaraz, urrunarazten. *du* ad.

urrundarik *Ipar.* 'urrundik'

urrundu, urrun(du), urruntzen. *da/du* ad.

urrunkari *Ipar. g.er.* 'urrun heltzen dena, helmen handikoa': *arma urrunkaria.*

urrunkor

urruntasun

urruntxo

urrunxko

urruti 1 adlag. 2 izond.: *bazter urrutietatik zetoze.*

urrutian

urrutira

urruti-min

urrutiratu, urrutira(tu), urrutiratzen. *da/du* ad.

urrutitasun

urrutitxo

urrutixko

urrutizkin *g.er.* 'telefonoa'

urruxa* e. [urrixa](#)

urtabe (*urtabe ona, urtabe txarra* esapideetan erabiltzen da, 'uzta oneko urtea', 'uzta txarreko urtea' adieretan)

urtaldi *Ipar.* 'urtabea'

urtar

urtarazi, urtaraz, urtarazten. *Ipar. du* ad.

urtaro

urtarril

Urtats *Ipar.* 'Urteberri eguna'

urtatu 1, urta, urtatzen. *Ipar. du* ad. 'busti, ureztatu'

urtatu 2 izond. *g.er.* 'urte askokoa'

urte

Urteberri

urtebete: *urtebete pasatu zuen Ameriketan;*

**urtebete bat egon zen gaixorik e. urtebete egon zen gaixorik.*

urtebetetze

urtebi iz. 'sagar-mota'

urteburu

urtegi

urtekal *Zub.* adlag. 'urtero'

urtekari

urtemuga

urtero

urteroko

urtetsu

urtetxo: *bere urtetxoak ditu aitona horrek.*

urteurren

Urtezahar

urtsu

urtu, ur(tu), urtzen. *da/du* ad.

urtukor* e. [urkor](#)

urtume 'urteko umea'; 'urteko adarra'

urtxakur 1 'arrantzaleei txalupako lanetan laguntzen dien txakurra'. 2 'igaraba'

urtxintxa *Sciurus sp.*

urtxori *g.er.* 'buztanikara'

urtzaile

urtze

urtzi* e. [ortzi](#)

urtzintz *Ipar.* 'usina, doministikua'

uruguaitar (herritarra)

urxapal *Zub.* 'usapala'

urzale

urzo *Ipar. h.* [uso](#)

usadio**usagari** *Nigella sativa***usaia** *Ipar. eta Naf.***usaian****usaiako****usaimen****usain****usain egin****usain(-)belar****usaindu**, usain(du), usaintzen. 1 *da* ad. 'usain txarreko bihurtu'. 2 *du* ad. 'usnatu, usain egin'**usaindun****usaingabe****usaingarri****usainka****usaintsu****usakume****usantza****usapal** *Streptopelia turtur***usategi****usatortola** *Heg. g.er. 'usapala'***usatu**, usa, usatzen. 1 *du* ad. 'erabili'. 2 *da* ad. *Zah.* 'ohitu'**usin** 'doministikua, urtzintza'**usin egin****usin eragin****usna** *Ipar.***usnarazi**, usnaraz, usnarazten. *du* ad.**usnatu**, usna(tu), usnatzen. *du* ad.**usnatze****uso** *Columba sp.***uso-tortoil** *Ipar.* 'usapala'**usoki****uspel 1** *Ipar.* 'ubela'**uspel 2** *Ipar.* 'ospela, laiotza'**uspeldu**, uspel(du), uspeltzen. *Ipar. du* ad. 'ubeldu'**uspeldura****uspelgune****uste****uste izan****uste on****ustez****ustebide** *g.er.***ustekabe****ustekabean****ustekabeko****ustekaberik****ustekabez****ustekeria** *Ipar.***ustekizun** *g.er.***usteko** izond.: *hutsak eta huts ustekoak.***ustel 1** izond.**ustel 2** iz. 'musean-eta, partida batean irabazi den saioaren adierazlea'**ustelarazi**, ustelaraz, ustelarazten. *du* ad.**usteldu**, ustel(du), usteltzen. *da/du* ad.**usteldura** *Ipar.***ustelezin****ustelgaitz****ustelkeria****ustelkor****ustelkortasun****usteltasun****usteltze****ustezko** izlag.: *ustezko laguna.***ustiapen****ustiatu**, ustia, ustiatzen. *du* ad.**ustiatze****usu 1** 1 adlag. 'maiz, sarri'. 2 izond.: *gertaera usuak; ile usua* 'ile ugaria'**usuenik****usu 2** *Ipar.* 'zornea'**usuki** *Ipar. g.er.* 'usu, maiz'**usutasun****usutu**, usu(tu), usutzen. *Ipar. da/du* ad.**ut** *Bizk.* 'utikan': *ut hortik!; ut, ut, ut.***utikan****utopia****utopiko****utzarazi**, utzaraz, utzarazten. *dio* ad.**utzi**, utz, uzten. *du* ad.**utzietsi**, utziets, utziesten. *Ipar. du* ad. 'bertan behera utzi'**utziezin****uve** "v" letraren izena**uve bikoitz** "w" letraren izena**ux** *Bizk.* interj. 'etxeko abereak uxatzeko hitza'**uxadan** *Ipar. g.er.* 'izaina'**uxaldu**, uxal, uxaltzen. *da/du* ad. 'zimeldu'**uxara** *Ipar.* 'beherakoa'

uxaratu, uxara(tu), uxaratzen. *Ipar. da* ad.
'beherakoa izan'

uxarka

uxarrean

uxatu, uxa, uxatzen. *du* ad.

uxatzaile

uxo *Adkor.* 'usoa'

uxter *Ipar.* 1 'samurra, beratza'. 2 'erraza'

uxtertu, uxtter(tu), uxtertzen. *Ipar. da/du* ad.
'samurtu, beratu'

uzbekera (hizkuntza)

uzbekistandar (herritarra)

uzbeko (herritarra)

uzi *Bizk. g.g.er.* 'grina, irrika'

uzkailarazi, uzkailaraz, uzkailarazten. *Ipar. du* ad.

uzkaili, uzkail, uzkailtzen. *du* ad. 'irauli'

uzkaldu, uzkal, uzkaltzen. *du* ad. *g.er.* 'lotu, estekatu'

uzker *Bizk. eta Ipar.* 'puzkerra'

uzki

uzkin 'hondarra'

uzkinaxo *Ipar. Garrulus glandarius. Sin.*

[eskinoso](#)

uzkur

uzkur egin

uzkurka

uzkurkeria

uzkurki

uzkurkor

uzkurraldi

uzkurtasun

uzkurtu, uzkur(tu), uzkurtzen. *da/du* ad.

uzkurtze

uzta

uztai

uztail

uztapiku 'Ficus carica-ren fruitua'

uztar *Ipar.* 'ostikoa'

uztar-behi

uztardura

uztargi 'ostadarra'

uztargile

uztargintza

uztar-idi

uztarka *Ipar.* 'ostikoka'

uztarkide

uztaro

uztarpe

uztarperatu, uztarpera(tu), uztarperatzen. *du* ad.

uztarpetu, uztarpe(tu), uztarpetzen. *du* ad.

uztarrarazi, uztarraraz, uztarrarazten. *dio* ad.

uztarri

uztarri motz

uztartu, uztar(tu), uztartzen. *du* ad.

uztatu, uztat(tu), uztatzen. *Ipar. g.er. du* ad.
'uzta bildu'

uzte

vaduztar (herritarra)

valletar (herritarra)

vanuatuar (herritarra)

varsoviar (herritarra)

vatikanoar (herritarra)

vedette

vediko (hizkuntza)

vendera (hizkuntza)

venezuelar (herritarra)

versus

victoriar (herritarra)

vienar (herritarra)

vientiandar (herritarra)

vietnamdar (herritarra)

vietnamera (hizkuntza)

vilniustar (herritarra)

vodka

volapük (hizkuntza)

volt

voltmetro

voyeur

v (uve)

walkie-talkie

walkman

washingtondar (herritarra)

waterpolo

watt

wattmetro

wellingtondar (herritarra)

western

whiski

whiskitegi

windhoektar (herritarra)

windsurf**wolfram****wolofera** (hizkuntza)**w** (uve bikoitz)**xabal** *Adkor.* 'zabala'**xabalina****xaboi****xabor** 1 iz. *Ipar. Adkor.* 'zaborra'. 2 izond.*Zub.* 'hauskorra'**xafla****xaflatu**, xafla(tu), xaflatzen. *du ad.*xagu* e. [sagu](#)xaguxar* e. [saguzar](#)**xah** (Pertsiakoa)**xahako** *Ipar.* 'zahatoa'xahal* e. [txahal](#)**xahar** *Adkor.***xahu** *Ipar.* izond. 'garbia'**xahu naiz**, [xahu gara](#) 'galdua naiz; galduak gara'**xahuarazi**, xahuaraz, xahuarazten. *dio ad.***xahubide****xahugarri****xahuki****xahupen****xahutasun****xahutu**, xahu(tu), xahutzen. *du ad.* 1 *Ipar.* eta*Naf.* 'garbitu'. 2 'eralgi, gastatu'. 3 *Ipar.*

'suntsitu, hondatu'

xahutzaile**xahutze****xai** *Ipar. g.er.* 'sotoa, upategia'xainda* e. [txanda](#)**xake****xake-joko****xake-mate****xakel** *Gip.* 'igela'**xakelari****xakur** *Lap.* eta *Naf. Adkor.***xalant 1** *Ipar.* 'txanela'**xalant 2** 'galaia'**xalantzain****xalantzaingo****xalo****xaloki****xalotasun**xalupa* e. [txalupa](#)**xamar 1** *Ipar.* eta *Naf.* 'jantzia'**xamar 2** *Adkor.* 'samarra'**xamardun** *Ipar.* 'xamarra janzten duena; baserritarra'**xamur** *Adkor.* 'samurra'xanda* e. [txanda](#)**xanfarin** *Ipar.* 'buru-arina'**xango 1** *Ipar.* 'txanka (karta)'**xango 2** *Ipar. Adkor.* 'zangoa'**xangrin** *Ipar.* 'atsekabea'xano* e. [txano](#)**xanpain****xanpu****xantaia****xantre** *Ipar.* 'eliz kantaria'xapel* e. [txapel](#)xar* e. [txar](#)xara* e. [txara](#)**xaramela** *Ipar.***xaramelatu**, xaramela(tu), xaramelatzen. *Ipar. du ad.*xaratila* e. [txaratila](#)**xarbo** *Ipar. Adkor.* 'zarboa'**xarbot** *Ipar.* 'ezkaia'**xardina** *Ipar.* eta *Naf. Adkor.* 'sardina'**xare** 'pilota-jokoa'**xaribari****xarlango** *Ipar.* 'erbi-txakurra'**xarma** *Ipar.***xarmagarri** *Ipar.***xarmant** *Ipar.***xarmatu**, xarma(tu), xarmatzen. *Ipar. du ad.***xarmatzaile** *Ipar.***xarpa** *Ipar.* 'ehunezko zerrenda zabala':*hautetsien xarpa.*xarrantxa* e. [txarrantxa](#)xartatu* e. [txertatu](#)xartel* e. [txartel](#)xarto* e. [txerto](#)**xatar** 'oihala'**xaxari** *Ipar.***xaxatu**, xaxa, xaxatzen. *Heg. du ad.***xedapen****xedarratu**, xedarra, xedarratzen. *Ipar. du ad.*

'inausi, murriztu'

xedarri* e. [zedarri](#)

xedatu, xeda, xedatzen. *du* ad.

xede

xedera *Ipar.* edo *Jas.* 'lakioa, artea'

xehakarazi, xehakaraz, xehakarazten. *du* ad.

xehakatu, xehaka, xehakatzen. *du* ad.

xeharazi, xeharaz, xeharazten. *du* ad.

xehatu, xeha, xehatzen. *du* ad.

xehatzaile

xehatze

xehe I izond. 1 'gorabehera txikikoa': *harri*

xeheak. 2 'zehatza': *azalpen aberatsa eta*

xehea. 3 *letra xehea* (= minuskula). II iz. 'diru

xehea' (mugaturik erabilia: *xehea bihurtu*;

emak xehea)

xeheka *Zub.* 'kopuru txikitan (erosi, saldu)'

xehekeria

xeheki

xehela* e. [xeila](#)

xeheria *Ipar.* 'gauza xeheen multzoa'

xehero *Ipar. Zah.* 'xeheki'

xehetasun

xehetu* e. [xehatu](#)

xeila *Ipar.* 'kereta'

xeke 'buruzagi arabiarra'

celebre *Heg. Herr.*

celebrekeria *Heg. Herr.*

xenda *Naf.* eta *Zub.*

xendra *Ipar.* 'bidezidorra'

xenofobia

xentimo *Heg. Adkor.*

xerka *Ipar.* 'bila'

xerkatu, xerka(tu), xerkatzen. *du* ad.

xerlo *Ipar. Zah.* 'ile-sorta'

xerra

xerraka

xerrama *Ipar.* eta *Naf. Adkor.*

xerrenda* e. [zerrenda](#)

xerri *Ipar.* eta *Naf. Adkor.*

xertatu* e. [txertatu](#)

xerto* e. [txerto](#)

xextra 'eztabaida, kalapita'

xhosera (hizkuntza)

xiberera h. [zuberera](#)

xiberotar h. [zuberotar](#)

xidor *Adkor. g.er.* 'zidorra'

xifritu, xifri, xifritzen. *Ipar. da/du* ad.

'kezkatu, larritu, bere onetik atera'

xigor* e. [txigor](#)

xiismo

xiita

xikigarri* e. [txikigarri](#)

xikiro* e. [zikiro](#)

xilibitu* e. [txilibitu](#)

xilina* e. [txilin](#)

xilintxa *Ipar.* 'txilina'

xilofono

xilografia

ximaur* e. [simaur](#)

ximel *Adkor.* 'zimela'

ximeleta* e. [tximeleta](#)

ximiko *Ipar.* eta *Naf. Adkor.* 'zimikoa'

ximino* e. [tximino](#)

ximist* e. [tximista](#)

ximitx* e. [zimitz](#)

ximixta *Lap.* eta *Naf. Adkor.*

ximur *Adkor.* 'zimurra'

xinaurri *Lap.* eta *BNaf.* 'inurria'

xinaurritegi* e. [inurritegi](#)

xingar *Ipar.* eta *Naf.* 'urdaiazpikoa'

xingarki

xingola

xingolarrain *Cepola macrophtalma*

xinple *Adkor.*

xintximari *Ipar.* 'izaina'

xipa* e. [txipa](#)

xipi* e. [txiki](#)

xirimiri* e. [zirimiri](#)

xirimola *Ipar. Adkor.* 'zirimola'

xiringa

xiringatu, xiringa(tu), xiringatzen. *du* ad.

xirio *Ipar.* 'kandela'

xirla* e. [txirla](#)

xirmi-xarma *Ipar.* 'aztikeria'

xirribika *Ipar.*

xirrika* e. [txirrika](#)

xirringa* e. [txirringa](#)

xirripa *batez ere Ipar.:* zelaian zehar doan ur-
xirripa.

xirula* e. [txirula](#)

xisma* e. [zisma](#)

xispildu* e. [zizpildu](#)

xistera 'pilota-jokoetako tresna'
 xistu* e. [txistu](#)
 xit* e. [txit](#)
 xita* e. [txita](#)
xitu, xit, xitzen. *Ipar. Zah. du* ad. 'gainditu'
 xixa* e. [ziza](#)
x (ixa)
xixare h. [zizare](#)
xixpa *Ipar. Adkor.* 'zizpa'
xixta *Adkor.* 'zizta'
 xixtako* e. [zixtako](#)
 xoil* e. [txoil](#)
xoko *Ipar. Adkor.* 'zokoa'
 xokolate* e. [txokolate](#)
 xolarre* e. [txolarre](#)
xomorro *Heg. Adkor.* 'zomorroa'
 xopa* e. [txopa](#)
xoragarri *Ipar. Adkor.* 'zoragarria'
xoratu, xora, xoratzen. *Ipar. eta Naf. da/du* ad.
Adkor.
 xori* e. [txori](#)
xoro *Ipar. Adkor.* 'zoroa'
xorrotx *Ipar. eta Naf. Adkor.* 'zorrotza'
xorta *Ipar.* '(likidoekin) apur bat'
xortaka
xotx *Lap. eta BNaf. Adkor.* 'zotza'
xuhur 'zikoitza, zekena'
xukadera 'eskuzapia'
xukagarri
xukapaper
xukarazi, xukaraz, xukarazten. *dio* ad.
xukatu, xuka, xukatzen. *du* ad.
xukatzaile
xuko *Ipar.* adlag. 'lehor, agorturik'
xularme g.g.er. 'poroa'
xume
xumetasun
xumetu, xume(tu), xumetzen. *da/du* ad.
xurgagailu
xurgatu, xurga, xurgatzen. *du* ad.
xurgatzaile
xurgatze
 xuri* e. [zuri](#)
xurrupe *Adkor.* 'zurrupe, hurrupe'
xurrupe, xurrupe(tu), xurrupe(tu). *Adkor.*
du ad. 'zurrupe, hurrupe'

xut *Ipar. Adkor.* 'zut'
xuxen *Ipar. eta Naf. Adkor.* 'zuzena'
xuxurla
xuxurlari
xuxurlatu, xuxurla(tu), xuxurlatzen. *du* ad.
yanki
yarda
yarendar (herritarra)
yemendar (herritarra)
yen
yiddish
y (i greko)
yoga
yogi
 yogur* e. [jogurt](#)
yuppie
zabal
luze-zabal
zabalagotu, zabalago(tu), zabalagotzen. *du* ad.
zabalaldi g.er.
zabalarazi, zabalaraz, zabalarazten. *du* ad.
zabaldegi
zabaldi
zabaldu, zabal(du), zabaltzen. *da/du* ad.
zabalera
zabalgarri
zabalgune
zabalik
zabal-zabalik
zabalki
zabalkor
zabalkote
zabalkunde
zabaltasun
zabaltzaile
zabaltze
 zabalune* e. [zabalgune](#)
zabar
zabarkeria
zabarki
zabarrarazi, zabarraraz, zabarrarazten. *du* ad.
zabartasun
zabartu, zabar(tu), zabartzen. *da* ad.
zabor
zabor-bilketa
zaborreria

zaborrontzi**zabortegi****zabu** iz. 'kulunka'**zabu egin****zabuka****zadorlari** g.g.er. 'idazkaria'**zafiro****zafla** Ipar. 'zaflakoa'**zaflada****zaflako** Ipar. 'masailekoa'**zaflakoka****zaflatu**, zafla(tu), zaflatzen. *Batez ere Zub. du* ad. 'masaileko (leun) bat eman'**zafra** Ipar. eta Naf. 'jipoia'**zafrika****zafraldi****zafratu**, zafra(tu), zafratzen. *Ipar. eta Naf. du* ad. 'jipoitu'**zagrebar** (herritarra)**zahagi****zahar****zahar(-)etxe****zahar-hitx:** *zahar-hitxak, zuhur hitzak.***zaharberrikuntza****zaharberritu**, zaharberri, zaharberritzen. *du* ad.**zaharberritze****zahardade** Gip. 'zahartzaroa'**zahargarri:** *hotz larregia, zaharren hilgarria eta gazteen zahargarria.***zaharkeria****zaharkin:** *antzinako zaharkinak.***zaharkitu**, zaharki, zaharkitzen. *da* ad.**zaharmindu**, zaharmin, zaharmintzen. *Ipar.* 'olioak-eta zahar-kutsua hartu'**zaharo** 'makila, zigorra'**zaharoztatu**, zaharozta, zaharoztatzen. *du* ad. 'zigortu, makilatu'**zahartasun****zahartu**, zahar(tu), zahartzen. *da/du* ad.**zahartza** g.g.er. 'zahartzea, zahartzaroa'**zahartzaro****zahartze****zaharzale****zahato****zahi** 1: *zahietan zuhur, irinetan ero.* 2: *buruko zahia.***zahitsu**zai* e. [zain](#)**zaia** Ipar. 'gona'**zaiazpiko****zail** izond. 1 'nekez urratzen dena'. 2 'samurra ez dena': *haragi zaila.* 3 'erraza ez dena'**zaildu**, zail(du), zailtzen. *da/du* ad.**zailki****zailtasun**zailu 1* e. [zalu](#)zailu 2* e. [zoli](#)**zain** 1 iz.: *haritz baten zainak; nire zainetako odol guztia; zainak indartsuak dituen harri-jasotzailea.***zain** 2 g.g.er. 'zaintzailea': *ni ote naiz ene anaiaren zaina?***zain** 3 adlag.**zain egon****zainarazi**, zainaraz, zainarazten. *dio* ad.**zainart** Ipar. 'kementsua, indartsua'**zainartatu** 1, zainarta, zainartatzen. *Ipar. du* ad. 'bihurdura bat izan': *uste nuen zangoa hautsi nuela, halere ez dut zainartatu baizik.***zainartatu** 2 iz. 'zaintiratua'**zain-belar** *Plantago major.* Sin. [plantain](#)**zainbihurtu** 'zaintiratua'**zaindari****zaindaritza****zaindegi****zaindu**, zain(du), zaintzen. *du* ad.: *zain ezazu zeure burua.***zaineldu** 'arranpa, karranpa'**zaingabetu**, zaingabe, zaingabetzen. *Ipar. g.er. da/du* ad. 'indargabetu'**zaingela****zaingo****zaingorri** Bot.**zainildu**, zainil, zainiltzen. *Ipar. da/du* ad.

'ahuldu, indargabetu'

zainketa**zainpeko****zaintiratu****zaintsu****zaintza**

zaintzaile
zaintzailletza
zaintze
zainzuri
zakar 1 iz.: *zakarretara bota.*
zakar 2 izond.: *hizkera zakarra.*
zakarkeria
zakarki
zakarraldi
zakarrerria 'zakar-pila'
zakarrontzi
zakartasun
zakartegi
zakartsu
zakartu, *zakar(tu), zakartzen. da ad.*
zakatx
zakel* e. [xakel](#)
zakil
zakote
zaku
zakuka
zakukada
zakuki: *zakukia zeraman soinean, eta gainetik alargun-jantzia.*
zakur *Lap. eta Naf. 'txakurra'*
zakurkeria* e. [txakurkeria](#)
zakurki* e. [txakurki](#)
zakurkume* e. [txakurkume](#)
zakurtegi* e. [txakurtegi](#)
zakurtzar
zakuto
zakutxo
zalamandrana iz. *Ipar. Lgart.*
zalantza
 zalantzan
zalantzakor
zalantzaldi
zalantzati
zalantzatu, *zalantza(tu), zalantzatzen. da ad.*
zalaparta
zalapartaka
zalapartari
zaldabai 'panderoa'
zaldain 'oinezkoentzako zubixka edo igarobidea'
zaldale

zaldar 'pertsonen larruazaleko gaitza'
zaldi
 zaldi-baba *Ipar.* 'baba-mota'
 zaldi-orrazi
zaldiko
 zaldiko-maldiko
zaldikume
zaldiño
zalditegi
zalditeria: *karlisten zalditeria.*
zaldito *Bizk.* 'zaldi handia'
zaldizain
zaldizko *iz.:* *oinezkoak eta zaldizkoak.*
zaldun
 zaldun-inaute
zaldungo 'zalduntza'
zalduntxo: *Azkoitiko zalduntxoak.*
zalduntza
zale
zalearazi, *zalearaz, zalearazten. du ad.*
zalegarri *g.g.er.*
zalekeria
zaletasun
zaletu, *zale(tu), zaletzen. da/du ad.*
zalge* e. [zalge](#)
zalgurdi
zali
zalikada *Heg. Sin.* [zalitara](#)
zalitara *Ipar. Sin.* [zalikada](#)
zalke *Vicia sativa*
zaltoki 'zela'
zaltuts *Ipar.* 'zaltokirik gabe'
zalu *Ipar.* 'arina, lasterra': *haizea bezain zalua*
badarama lasterra.
zaluarazi, *zaluaraz, zaluarazten. Ipar. du ad.*
zalui* e. [zalu](#)
zaluki *Ipar.*
zalurik *Ipar.*
zalutasun *Ipar.*
zalu(tu), *zalu(tu), zalu(tu)zen. Ipar. da/du ad.*
'malgutu, arindu'
zaluxko *Ipar.*
zama
zamagarri
zamaka
zamaketa

zamaketari**zamalan****zamaldun** *Ipar. Zah.***zamalkatu**, zamalka, zamalkatzen. *Ipar. da ad.*'zaldiz ibili': *asteaz bizpahiru aldiz**zamalkatzen gara mendi aldera.***zamalko** *Ipar. eta Naf. g.er.* 'zaldikumea'**zamaltzain****zamar 1** 'jantzi lodia, iletsua, beste jantzien gainean jartzen dena'**zamar 2** *Bizk.* 'izpia; zakarra'**zamar 3** *Ipar.* 'ilea'**zamar 4** *Ipar. g.er.* 'karramarroa'**zamargin****zamari****zamatu**, zama(tu), zamatzen. *du ad.***zamatzaile****zamatze****zamau** *Bizk.* 'mahai-zapia'**zamaxka****zambiar** (herritarra)**zamo** 'karpa (arraina)'**zamuka** *Ipar.* 1 'bastaren azpiko babesgarria':*zamuka gainean basta.* 2 'espartzua'**zanbro** 1 'larruazaleko urradura edo erredura':*zanbroak sortzeraino zigortu.* 2 'arbiaren gaitza'**zanbrotu**, zanbro(tu), zanbrotzen. *da/du ad.***zanbulu** 1 'zabu egitea, kulunkatzea'. 2 'zabua, kulunka'**zanbulu(ak) egin****zanbuluka****zanga 1** *Sula bassana***zanga 2** onomat.: *zanga-zanga edan.***zanga 3** 'erreten luzea'**zangalatrau** 1 adlag.: *zaldi baten gainean**zangalatrau.* 2 iz.: *horrelako zangalatrau**nabarmenik ez da gertatzen inoiz Etxeparegan.***zangaluze****zangar 1** *Ipar. eta Naf. iz.* 'oinaren eta belaunaren arteko zangoaren zatia'**zangar 2** izond. 'ausarta, bihoztuna'**zangarte** *g.er.* 'zangoztraba'**zangarteka****zango****zango-luze****zango-motz** *Ipar. eta Naf.***zangopilatu**, zangopila, zangopilatzen. *Ipar. du ad.*zangorri* e. [zaingorri](#)**zangoztraba**zangurru* e. [txangurru](#)**zank** *Ipar.* adlag. 'bat-batean'**zankez** 'bat-batean'**zanpaka** *Ipar. eta Naf.* 'kolpeka'**zanpako** *Ipar. eta Naf.* 'kolpea'**zanpaldi** *Ipar. eta Naf.***zanpantzar** iz. 'inauterietako lastozko irudia'**zanpateko** 'kolpea'**zanpatu**, zanpa, zanpatzen. *du ad.* 1 'jo, jipoitu'. 2 *Gip. g.er.* 'zapaldu'**zanpatzaile****zanpa-zanpa** *Ipar. eta Naf.* adlag. 'etengabe'**zanpa-zanpa egin**zanpez 1* e. [tanpez](#)**zanpez 2** *Ipar.* 'ahoz behera'**zantar** *Bizk.* izond.**zantarkeria** *Bizk.***zantzo** *Bizk.* 'irrintzia'**zantzoka****zantzolari****zantzu** 'seinalea, aztarna'**zapa:** *ile-zapa* 'ile-multzoa'**zapaburu****zapaka** *batez ere Ipar.* 'zapalduz, sakatuz'**zapal****zapalda** 1 'eskailera-maila'. 2 'apala, arasa'**zapaldi** *Ipar. eta Naf.***zapaldu**, zapal(du), zapaltzen. *du ad.***zapalgailu****zapalgarri****zapalketa****zapalkuntza****zapaltzaile****zaparazi**, zaparaz, zaparazten. *Ipar. du ad.***zaparrada****zapparri** 'motrailua'**zapparrote** *Bizk.* 'lodi eta garaiera txikikoa'

zapat**zapat egin****zapat-egingarri****zapataka** *Ipar.***zapatarazi**, zapataraz, zapatarazten. *Ipar.* *du ad.***zapatatu**, zaparta, zapartatzen. *Ipar.* *da ad.* 'lehertu'**zapata****zapata-denda****zapatagin****zapatagintza****zapatari**zapategi* e. [zapata-denda](#)**zapatila** *Heg.* h. [txapin](#)**zapatu 1**, zapa, zapatzen. *Ipar.* eta *Naf.* *du ad.* 'zanpatu'**zapatu 2** *Heg.* 'larunbata'**zapazto** *Bizk.* 'narrasa'**zapelatz** *Buteo sp.***zapi****zapla 1** 'masailekoaren onomatopeia'. 2 'batekotasuna adierazteko onomatopeia'**zaplada****zapladako** iz. 'zaplada'**zaplateko****zaplazteko****zapo 1** (ornodun urlehortarra) *Bufo bufo*, etab. 2 (arraina) *Lophius***zapokeria****zaporatu**, zapora, zaporatzen. *Zah.* g.er. *du ad.* 'ahogozatu'**zapore** 'ahogozoa'**zaporetsu****zapotz** *Bizk.* 'zipotza'**zaputz 1****zaputz egin****zaputz 2** *Bizk.* 'lepondoa': *zaputzetik oratu.***zaputzaldi****zapuzgarri** 'arbuigarria'**zapuzkeria****zapuzti****zapuztu**, zaputz/zapuztu, zapuzten. 1 *da ad.* 'zaputza hartu'. 2 *du ad.* 'arbuiaitu': *txoriak habia zapuztu du.***zaragar** batez ere *Ipar.* 'hazteria'**zaragardun****zaragartsu****zarakar** 'larruazaleko gogorrune-mota'**zarama** *Bizk.* 'zaborra'**zaran** *Bizk.* 'saski handia'**zaran(-)belar** *Chelidonium majus***zarangin****zarata****zarataka****zaratatsu****zaratots****zarba****zarbo 1** *Gobius cruentatus***zarbo 2** *Bizk.* g.er. 'maltzurra'**zardai 1** iz. 'haga, makila luzea'. 2 izond. 'liraina'**zarden** *Bizk.* 'zardaia, liraina'**zare** *Ipar.* eta *Naf.* 'otarrea'**zaregile** *Ipar.***zaretara** *Ipar.:* *zaretara bat ogi.***zarika 1** 'sahatsa, zumea'. 2 *Ipar.* g.er. 'isatsa' *Cytisus scoparius***zarma** (hizkuntza)**zarpa 1** *Ipar.* g.g.er. 'sakela'**zarpa 2** 'piltzarra, pilda'**zarpail** izond.**zarpaildu**, zarpail(du), zarpailtzen. *da/du ad.***zarpailkeria****zarpailki****zarpatsu****zarpiatu**, zarpia, zarpiatzen. *du ad.:* *pareta lehenik zarpiatu eta gero igeltsuztatu.***zarrada** batez ere *Bizk.* 'zirrara'**zarradagarri****zarrakatu**, zarraka, zarrakatzen. *Gip.* *da/du ad.* 'arrakalatu'**zarramiko** *Ipar.***zarraparra** batez ere *Bizk.* 'zarata'**zarrapo** 'atzaparkada'**zarrapoka****zarrasta** *Ipar.* 'urradura'**zarrastaka****zarrastatu**, zarrasta(tu), zarrastatzen. *Ipar.* eta *Naf.* *du ad.***zarratatu**, zarrata, zarratatzen. *Gip.* eta *Naf.* *du ad.* 'urratu'

zarratu 1, zarra, zarratzen. *Bizk.* *du* ad. 'itxi';
 'bildu, laburtu'; '(apustua) egin'
zarratu 2 izond. '(baso) sarria'
zart onomatopeia
zart egin
zirt edo zart
zarta 1 *Ipar.* eta *Naf.* 1 'klaska, zirtakoa'. 2
 'masailekoa, ipurdikoa'
zarta 2 *Bizk. g.er.* 'makila, zigorra'
zartada *Heg.*
zartagailu *Ipar.* 'lehergailua'
zartagin
zartailu 'zigortzeko tresna'
zartako iz.
zartakoka
zartarazi, zartaraz, zartarazten. *du* ad.:
lehergailu bat zartarazi.
zartateko
zartatu, zarta, zartatzen. 1 *da/du* ad. 'pitzatu,
 arrakalatu'. 2 *da* ad. 'lehertu'. 3 *du* ad. 'jo'
zata *Caprimulgus* sp.
zatar 1 iz. 'trapua'
zatar 2 *Heg.* izond. 'itsusia'
zatarkeria
zatarki
zatarto
zatartu, zatar(tu), zatartzen. *da/du* ad.
zati
zatiarazi, zatiaraz, zatiarazten. *du* ad.
zatibanatu, zatibana, zatibanatzen. *da/du* ad.
 'barreiatu'
zatibanatze
zatibitu, zatibi(tu), zatibitzen. *da/du* ad.
zatidura
zatiezin
zatigaitz
zatigarri *Mat.*
zatigarritasun *Mat.*
zatika adlag.
zaticako
zaticatu, zatika(tu), zaticatzen. *da/du* ad.
zaticatzaile
zaticatze
zaticeta
zatici 1 *Mat.* 2 'zati txikia'
zaticizun

zaticor
zaticu, zati(tu), zaticitzen. *du* ad.
zaticxo
zaticzaile
zaticze
zaticxa *Ipar.*
 zauli* e. [zalu](#)
zaunka 1 iz. 2 adlag.: *zaunka ari zen.*
zaunka egin
zaunkaz
zaunkaka
zaunkari
zaunkatu, zaunka(tu), zaunkatzen. *du* ad.
 'zaunka egin'
zauri
zauritsu
zauritu, zauri(tu), zauritzen. *da/du* ad.
zauritze
zauriztatu, zaurizta, zauriztatzen. *Batez ere*
Ipar. da/du ad. 'zauriz bete'
zaurtu, zaurt, zaurtzen. *Ipar. da/du* ad.
 'zauritu'
zaurtzaile
zauskada *Heg.* 'zirrara'
zazpi
zazpitan 'zazpi aldiz'
zazpiehun
zazpigarren
zazpihortz
zazpiki
zazpiko
zazpikote
zazpina
zazpinaka
zazpira *Ipar.* 'zazpina'
zazpirazka *Ipar.* h. [zazpinaka](#)
zazpiren
zazpisukalde *Bizk. g.er.* 'bizkarroia'
zazpiurren
zazpizango *Ipar. g.er.* 'ehunzangoa'
ze 1 "c" letraren izena
ze hautsi "ç" letraren izena
ze 2 *Lgart.* 1 h. [ezen](#), [zeren](#). 2 h. [zer](#), [zein](#)
zealdo iz. 'zabua'
zealdoka
zebatu, zeba, zebaten. *Ipar. du* ad. 'hezi'

zebra *Equus zebra*

zebra(-)bide

zebu *Bos indicus*

zedarri

zedarritu, zedarri(tu), zedarritzen. *du* ad.

zedarritzatu, zedarritzta, zedarritzatzen. *Ipar. du* ad.

zeden 1 *Dermestes maculatus*

zeden 2 *Bizk.* 'pipia'

zedro *Cedrus sp.*

zedula

zeelandaberritar (herritarra)

zefalopodo

zegan *Bizk.* 'zenbatean, zenbat dirutan': *zegan erosi dituzu oilaskoak?*

zehakatu* e. [zehakatu](#)

zehir: *zehir-galderak.*

-n zehir: *kalean zehir doaz.*

-tik zehir '-n zehir'

zehir-haize 'ipar-mendebaleko haizea'

zehirazi, zehiraz, zehirazten. *du* ad.

zehirbide

zehirbidez

zeharka

zeharka-meharka

zeharkako

zeharkatu, zeharka(tu), zeharkatzen. 1 *g.g.er. da* ad. 'alboratu': *astoa bidetik zeharkatu zen.* 2 *du* ad. 'zeharka igaro'

zeharo

zeharrargi iz. eta izond.

zehirretara

zehirrola

zehatu, zeha, zehatzen. 1 *du* ad. 'jipoitu'. 2 *Zuz.* 'zigortu'

zehatz

zehatz-mehatz

zehatzaile

zehatzezin

zehazki

zehazkiro

zehaztapien

zehaztasun

zehaztu, zehatz/zehaztu, zehazten. *du* ad.

zehaztugabe

zehe *Ipar.* 'arra'

zeia *g.g.er.* 'merkatua'

zeihar izond.

zein

zein baino zein... -ago

zein ere

zeinare *Zub. Zah. h.* [seinale](#)

zeinatu, zeina, zeinatzen. *da* ad.

zeinen *batez ere Gip.*

zeingehiagoka *g.er.*

zein-nahi *Sin.* [zeinahi](#)

zeintsu

zeintzuk *batez ere Bizk.* 'zein'

zeinu 1 *batez ere Ipar.* 'ezkila'

zeinu 2 1 'keinua'. 2 'ikurra, marka'

zeinutegi *batez ere Ipar.* 'kanpandorrea'

zekale *Secale cereale*

zeken

zekendu, zeken(du), zekentzen. *da/du* ad.

zekenkeria

zekenki

zekentasun

zekor

zekorketa

zekorki

zela 'zaldiaren gaineko jarlekua'

zelai iz. eta izond.

zelaidi

zelaigune

zelaitu, zelai(tu), zelaitzen. *du* ad. 'lautu, berdindu'

zelako *Bizk.* 'nolakoa'

zelan *Bizk.* 'nola'

zelanbait *Bizk.* 'nolabait'

zelata

zelatan

zelataka *Bizk. g.er.* 'zelatan'

zelatari

zelataritza

zelatatu, zelata(tu), zelatatzen. *du* ad.

zelatu, zela(tu), zelatzen. *du* ad. 'zela jarri'

zelo *Zah. 1 Ipar.* 'kartsutasuna'. 2 *Heg.* 'arreta'

zelofan

zelta

zeltiberiera (hizkuntza)

zelula

zelulabakar

zeluloide
zelulosa
zemai 'mehatxua'
zemaika
zemaitu, zemai(tu), zemaitzen. *du* ad.
zemaitzaile
zemendi Bizk. 'azaroa'
zementu
zen mug.: *gure aita zenak esaten zuenez; ene bi anaia zenek erran zutena.*
zenbait
 zenbaitetan
zenbaitxo
zenbaitzuk h. [zenbait](#)
zenbakaitz
zenbakarri
zenbakera
zenbaketa
zenbaki
zenbana
zenbanahi Sin. [zenbat-nahi](#)
zenbat
 zenbat ere
 zenbatetan
 zenbatez
 zenbat ere... -ago
 zenbat eta... -ago
 zenbatenaz... hainbatenaz
 zenbat... hainbat
 zenbateraino
zenbateko iz. 'kopurua'
zenbatezin 'zenbakaitza'
zenbatgarren
zenbat-gura
zenbat-nahi Sin. [zenbanahi](#)
zenbatsu: *zenbatsu urte ditu?*
zenbatu, zenbat(u), zenbatzen. *du* ad.
zenbatzaile
zenbatze
zenbera 'gazur egosiaren hondarra'
zendu, *da* ad. (era burutueta bakarrik erabiltzen da): *lau urte badu zendu zela; euskaltzain zenduen oroitzapenetan.*
zenit
zentabo Heg. g.er.
zentiarea

zentigradu
zentigramo
zentilitro
zentimetro
zentimo Heg.
zentinela Zah. 'begiralea'
zentoi g.g.er. 'erraldoia'
zentral 1 izond.
zentral 2 iz. 'indarretxea'
zentralismo
zentralista
zentralizatu, zentraliza, zentralizatzen. *du* ad.
zentralizatzaile
zentralizatz
zentro
zentrokide
zentsu 'errola'
zentsura
zentsuratu, zentsura(tu), zentsuratzen. *du* ad.
zentzabide
zentzagarri
zentzakaitz
zentzaldi
zentzarazi, zentzaraz, zentzarazten. *du* ad.
zentzarazle
zentzarazpen
zentzatu, zentza, zentzatzen. *da/du* ad.
zentzatzaile
zentzatze
zentzordatu, zentzorda, zentzordatzen. *Batez ere Zub. da/du* ad. 'nahasi, asaldatu'
zentzu 1 'zuhurtasuna'. 2 'esanahia, adiera'. 3 'konortea'
zentzudun
zentzugabe
 zentzugabeko
zentzugabekeria
zentzugabeki
zentzugabetasun
zentzugabetu, zentzugabe(tu), zentzugabetzen. *da/du* ad.
zentzukide
zentzumen
zentzutasun 'zentzua'
zepa 'metalen hondakina'
zepelin

zepo

zer (-r bakuna) 1 galdera-hitza: *zerk ikaratu zaitu?* 2 iz.: *bizi honetako zerek ez gaituzte asetzen; gure zeretan ez duzu ikustekorik.*

zer edo zer

zer ere

zer-nolako

zera mug.: *beraz, hori zera da, hori iraunkorra da.*

bai, zera

ez, zera

zeramika

zeramikari

zeratu, zera(tu), zeratzen. *da/du* ad.

zerba *Beta vulgaris* var. *Cicla*

zerbait

zerbaitxo

zerbeza *Heg.* h. [garagardo](#)

zerbieta* e. [aho-zapi](#)

zerbitu* e. [zerbitzatu](#)

zerbitzaldi

zerbitzarazi, zerbitzaraz, zerbitzarazten. *dio* ad.

zerbitzari

zerbitzatu, zerbitza, zerbitzatzen. *du* ad.

zerbitzu

zerbitzugintza

zere *Balaenoptera* sp.

zerebelo 'garuntxo'

zerebro *Heg.* h. [burmuin](#)

zeregin

zeremonia

zeren

zeren eta

zerendako *Ipar.* eta *Naf.* 'zergatik'

zerengatik 1 'zergatik'. 2 junt. 'zeren'

zerentzat *Ipar.* 'zergatik'

zeresan

zerga

zerga-bilketa

zergadun

zergalari

zergaldi

zergapeko

zergapetu, zergape(tu), zergapetzen. *du* ad. 'zerga ezarri'

zergategi

zergati iz. 'zergatikoa'

zergatik

zergatiko iz.: *liburuaren zergatikoa eta zertarakoa.*

zergura *Bizk.* 'zernahi'

zerikusi

zerio 'elementu kimikoa'

zerki iz. *g.er.*

zerkopiteko *Cercopithecus* sp.

zernahi

zero: *zero bider zero berdin zero.*

zeroi *Physeter catodon*. *Sin.* [kaxalote](#)

zerok *zuek* izord.aren era indartua

zerori *zu* izord.aren era indartua

zerra 1 1 'ebakitzeko tresna'. 2* e. [xerra](#)

zerra(-)arrain *Pristis pectinata*

zerra 2 *Mergus* sp.

zerraila* e. [sarraila](#)

zerraku *Ipar.* 'esparrua'

zerraldo 1 'andak'. 2 'hilkutxa'. 3 adlag. 'hilik bezala'

zerrama *batez ere Ipar.* eta *Naf.* 'txerrama'

zerramakina

zerrapo 'sarraila'

zerrari

zerrategi

zerratoki

zerratu 1, zerra(tu), zerratzen. *Ipar.* eta *Naf.* 1 'atea, landa' itxi'. 2 '(trabesa, tratua) egin'

zerratu 2, zerra(tu), zerratzen. *du* ad. 'zerraz ebaki'

zerrauts

zerren *Ipar.* 'sitsa'

zerrenda

zerrendaka

zerrendatu, zerrenda(tu), zerrendatzen. *du* ad.

zerri *batez ere Ipar.* eta *Naf.* 'txerria'

zerrikeria h. [txerrikeria](#)

zerrote

zertako 1 'zertarako'. 2 *Ipar.* eta *Naf.* 'zergatik'

zertan iz. *Ipar.* *Zah.* 'lehorra, lurra': *irlak oihana baitu zertanak bezala.*

zertarako iz. 'helburua'

zertaratu, zertara(tu), zertaratzen. *da/du* ad.

zertasun

zertifikatu* e. [ziurtagiri](#), [sinestamendu](#)

zertsu: *horra zertsu dakigun horri buruz.*

zertu, zer(tu), zertzen. *da/du ad.: asmoak zertu.*

zertxobait

zertzelada

zertzeta *Anas crecca*

zeru

zeruertz 'ostertza, zerumuga'

zerumuga

zerupe

zeruratu, zerura, zeruratzen. *da/du ad.*

zeruratze

zerutar

zerzela *Ipar.* 'zertzeta'

zesio 'elementu kimikoa'

zesta-punta

zesto *Heg. Herr.* 'saskia'

zeta 1 "z" letraren izena

zeta 2: *zetaz jantzirik.*

zetabe

zetaka

zetakatu, zetaka(tu), zetakatzen. *Batez ere*

Ipar. da/du ad. 'zikindu'

zetatxu *Zub.* 'zetabea'

zetro

zeu *zu* izord.aren era indartua

zeuek *zuek* izord.aren era indartua

zeuen

zeuenganatu, zeuengana(tu), zeuenganatzen. *du ad.*

zeure

zeureganatu, zeuregana(tu), zeureganatzen. *du ad.*

zeurekoi

zeurekoikeria

zeuretu, zeure(tu), zeuretzen

zezeil *Bizk.* 'otsaila'

zezel

zezeldu, zezel(du), zezeltzen. *da/du ad.*

zezelka

zezen

zezen-plaza

zezenketa

zezenketari

zezenki

zezenko

zezensuzko

zezentoki

zezenzale

zezin

zezinatu, zezina(tu), zezinatzen. *du ad.*

zezingai

zi 1 *Zub.* 'ezkurra'. 2 *Bizk.* 'ihia'

ziaboga

zianhidriko

zianuro

ziape *Brassica juncea*

ziatika

ziazerba *Spinacia oleracea*

ziba 'jostailua, puntu baten gainean birarazten zaiona'

zibernetika

zibernetiko

zibil

zibilizatu, zibiliza, zibilizatzen. *da/du ad.*

zibilizazio

ziborio

zibota 'ziba'

zidor

ziega

zientifiko

zientzia

zientzialari

zifra

zigar *Sarcoptes scabiei*

zigarreta 'erretzeko erabiltzen den tabakoa, paper finez estalia'

zigarro 1 'tabako-hostoz egindako zilindro modukoa': *Habanako zigarro bat opa didate.* 2 *Heg.* 'zigarro txikia' h. [zigarreta](#)

zigilatu, zigila, zigilatzen. *du ad.*

zigilu 1: *erregereen zigiluarekin.* 2 (gutun-azaletakoa)

zigilu-marka

zigilu-markatzekoa

zigoina* e. [zikoina](#)

zigor

zigorgarri

zigorkari

zigorkatu, zigorka, zigorkatzen. *du ad.*

zigorketa

zigorpe**zigorpean****zigorpeko****zigorrada****zigorraldi****zigorrazazi**, zigorrazaz, zigorrazazten. *du* ad.**zigortu**, zigor(tu), zigortzen. *du* ad.**zigortzaile****ziguin** 'malba'**zihatu**, ziha, zihatzen. *Ipar. da/du* ad.zihi* e. [ziri](#)**ziho** *Ipar.***zihodun** *Ipar.***zihotsu** *Ipar.***zihoztatu**, zihozta, zihoztatzen. *Ipar. da/du* ad.**zikin****zikin-estali** izond.**zikindu**, zikin(du), zikintzen. *da/du* ad.**zikingarri****zikinkeria****zikinki****zikintasun****zikintsu****zikintzaile****zikiratu**, zikira, zikiratzen. *du* ad.**zikiratzaile****zikirio** 'zekalea'**zikiro****zikiroki****ziklismo****ziklista** 'txirrindularia'**ziklo****zikloi****ziklo-kros****ziklomotor****ziklope****zikloturismo****zikoina** *Ciconia sp. Sin. [amiamoko](#)***zikoitz****zikoizkeria****zikoizki****zikoiztasun****zikoiztu**, zikoitz/zikoiztu, zikoizten. *da/du* ad.**zil** iz.**zilar****zilarbizi****zilargile****zilargin****zilargintza****zilarkara****zilarki****zilarrerria****zilarreztatu**, zilarrezta, zilarreztatzen. *du* ad.**zilbor****zilbor-heste****zilbot****zildai****zildu**, zil(du), ziltzen. *da* ad.: *tipula zildu da.***zilegi****zilegi izan.** *da/du* ad.**zilegitasun****zilegitu**, zilegi(tu), zilegitzen. *du* ad.**zilibokata** *Ipar.* 'nahaspila'**zilibokatu**, ziliboka(tu), zilibokatzen. *du* ad.

'engainatu, atzipetu'

zilindriko**zilindro****zilintzan** 'zintzilik, dilindan; zalantzan'**ziliporta** *Ipar.* 'zipriztina'**ziliportaka****ziliportatu**, ziliporta(tu), ziliportatzen. *du* ad.**zilipurdi** iz. 'itzulipurdia'**zilipurdika****zil izan** *Naf.* 'zilegi izan'**zilizio****zilo** *Ipar. h. [zulo](#)*zilueta* e. [silueta](#)**zimarkun** *Ipar.* 'maltzurra'**zimarkunkeria** *Ipar.***zimarroi** *Heg.* 'hegalaburra'zimaaur* e. [simaur](#)**zimbabwetar** (herritarra)**zimel****zimelarazi**, zimelaraz, zimelarazten. *du* ad.**zimeldu**, zimel(du), zimeltzen. *da/du* ad.**zimelezin****zimeltasun****zimendatu**, zimenda, zimendatzen. *du* ad.**zimendatzaile****zimendu****zimentarri****zimikatu**, zimika, zimikatzen. *Ipar. du* ad.

zimiko**zimiko egin****zimikoka****zimino** *Ipar.* 'tximinoa'**zimitorio** *Gip.* 1 *Zah.* 'hilerria'. 2 'elizari atxikitako aterpea'zimitx* e. [zimitz](#)**zimitz****zimur****zimurdikatu**, zimurdika, zimurdikatzten. *Ipar.**du ad.* 'zimurtu'**zimurdura****zimurgune****zimirkeria****zimurrarazi**, zimurraraz, zimurrarazten. *du ad.***zimurtsu****zimurtu**, zimur(tu), zimurtzen. *da/du ad.***zin****zinak eta minak****zin-egile****zin egin****zinetan****zinetako****zinez****zinezko****zin-zinetan****zin-zinez****zinabrio****zinausle****zinbal****zindo****zindotasun****zindotu**, zindo(tu), zindotzen. *da/du ad.***zine** h. [zinema](#)**zinegotzi****zinema****zinema(-)areto****zinemagile****zinemagintza****zinemaratu**, zinemara(tu), zinemaratzten. *du ad.***zinemaskope****zinemateka****zinematika****zinematografia****zinemazale****zinetiko****zingil** *batez ere Ipar. eta Naf.* izond. 'ahula eta mehea'**zingila** iz. 'petrala'**zingilatu**, zingila(tu), zingilatzen. *du ad.*

'zingila ezarri'

zinginarri iz. 'kutuna'**zingira****zingiradi****zingiratsu****ziniko****zinismo****zink****zinka 1** adlag. 'zin eginez'**zinka 2** *Ipar.* iz. 'irrintzia'**zinkaka** 'irrintzika'**zinkatu**, zinka(tu), zinkatzen. *du ad.:* *irrintziak zinkatu.***zinki** 'zinez'**zinkulineria****zinkulin-minkulin** *Ipar. Adkor.* 'gupera, milika'**zinkurin** 'intziria'**zinkurinka****zinpeko** izlag.**zinta****zintarri** 'espaloiaaren ertzean jartzen den harri-ilara'**zintasun****zintz****zintz egin****zintz eragin****zintzarri****zintzarrots** 'toberak'**zintzatu**, zintza, zintzatzen. *Ipar. da ad.***zintzilik****zintzilika** *Gip.* 'zintzilik'**zintzilikario****zintzilikatu**, zintzilika(tu), zintzilikatzen. *da/du ad.***zintzo****zintzoki****zintzorik****zintzoro****zintzotasun****zintzotu**, zintzo(tu), zintzotzen. *da/du ad.*

zintzur**zintzur-heste****zintzurkoi** *Ipar.* 'sabelkoia'**zio****zipla** 'zirikada'**ziplo** 'bat-batean'**zipote** *Ipar.* 'gizena'**zipoteka** adlag. 'itsumustuan'**zipotz****zipozkeria****zipres** 'nekosta'**zipretar** (herritarra)**zipriztin****zipriztindu**, zipriztin(du), zipriztintzen. *du* ad.**zipu** *Ipar.* 'putzua'**zira****ziraia** *Ipar. Sin.* [betun](#)**ziraldoka** 'zealdoka'**ziratu**, zira(tu), ziratzzen. *Ipar. du* ad. 'ziraia eman'**ziraun** *Anguis fragilis***zirga****zirgari****zirgatu**, zirga(tu), zirgatzzen. *du* ad.**zirgatzaille****zirgilo****ziri****ziria sartu****zirika** 1 iz. *g.er.* 'zirikatzea'. 2 adlag. 'zirikatuz'**zirikada****zirikagarri****zirikarazi**, zirikaraz, zirikarazten. *du* ad.**zirikatu**, zirika(tu), zirikatzen. *du* ad.**zirikatzaile****ziriketa** 'zirikaldia'**ziriku****zirimiri****zirimola** *Ipar.* 'zurrumbiloa'**zirimolaka** *Ipar.***zirimolatsu** *Ipar.***zirin** 1 iz. 'hegaztien gorotza'; 'gorotz mehea'. 2 izond. *Batez ere Bizk.* 'zirikatzailea'**zirindu**, zirin(du), zirintzen. *da* ad. 'zirineria izan'**zirineri** '(abereen) beherakoa'**zirkin** *batez ere Bizk.* 'higidura txikia'**zirkin egin**: *zirkinik ere ez du egin.***zirkindu**, zirkin(du), zirkitzen. *da/du* ad.

'zirkin egin'

zirkonio**zirkonita****zirku****zirkuitu****zirkular****zirkulatu**, zirkula(tu), zirkulatzen. *du* ad.**zirkulazio****zirkulu****zirkuluerdi**zirkunbalazio* e. [ingurabide](#)**zirkunferentzia****zirkunferentzierdi****zirkunzidatu**, zirkunzida, zirkunzidatzen. *du* ad. *Zah.* 'erdaindu'**zirkunzizio** 'erdainkuntza'**zirrara****zirrargarri****zirri****zirri egin****zirriboratu**, zirriborra, zirriboratzzen. *du* ad.**zirriborro****zirrika** 1 adlag. 'zirri eginez'. 2* e. [txirrika](#)**zirrikitu** *Sin.* [zirritu](#)**zirrimarra****zirrimarratu**, zirrimarra(tu), zirrimarratzen. *du* ad.**zirrinta** *Ipar.* 1: *argi-zirrinta* ('egunsentia'). 2 'izpia': *eguzki-zirrintak.***zirritu** *Sin.* [zirrikitu](#)**zirriztu** h. [zirrikitu](#), [zirritu](#)**zirrosi****zirt** onomat.: *gaztainek egiten zituzten zirt eta zart izugarriak.***zirt edo zart**: *erabakia zirt edo zart hartu behar da.***zirt edo zart egin****zirt eta zart** *g.er.* 'distiratzuz'**zirta** *batez ere Ipar. eta Naf.***zirtaka** *batez ere Ipar. eta Naf.* adlag.**zirtako** iz.**zirtatu**, zirta(tu), zirtatzen. *du* ad.

zirti-zarta: *leihoan zirti-zarta ari den kazkabarra.*

zirto *Ipar.* 'erantzun zorrotza eta errimaduna': *zirtoak bota.*

zirtolari

zirtzikatu, zirtzika, zirtzikatzen. *Ipar. du ad.* 'birrindu, desegin'

zirtzil

zirtzildu, zirtzil(du), zirtziltzen. *da/du ad.*

zirtzilkeria

zirtzilu batez ere pl. 'belarritakoak'

zirujau *Bizk. Zah. iz.* 'barberua'

zirujia* e. [kirurgia](#)

zirurika *Ipar. adlag.* 'firurika'

zirurikan *Ipar.*

zirurikatu, zirurika(tu), zirurikatzen. *Ipar. du ad.:* *makila zirurikatu.*

zisku 'poltsa'

zisma

zismatiko

zisne *Cygnus sp.*

zistertar

zita h. [hitzordu](#)

zitadela *Ipar.* 'gotorlekua'

zital

zitaldu, zital(du), zitaltzen. *da/du ad.*

zitalkeria

zitalki

zitaltasun

zitara

zitu 1, zita(tu), zitatzen. *du ad.* 1 'epailearen aurrean aurkezteko deitu'. 2 *g.er.* 'aipatu'. 3 *Heg.* 'hitzordua izan'

zitu 2, zita(tu), zitatzen. *Bizk. du ad.*

'zirikatu, xaxatu'

zitologia

zitoplasma

zitori *Lilium candidum*

zitriko izond.

zitroin *Ipar.* 'limoia'

zitu 1 *Naf.* 'uzta'. 2 'fruitua'

ziur

ziur asko

ziurgabetasun

ziurgarri

ziurki

ziurtagiri

ziurtapen

ziurtasun

ziurtatu, ziurta, ziurtatzen. *du ad.*

ziza

zizaila

zizare

zizare-belar *Artemisia abrotanum*

zizare-nagusi *Ipar. Taenia solium*

zizeilu

zizel

zizelkari

zizelkaritza

zizelkatu, zizelka, zizelkatzen. *du ad.*

zizelkatzaile

zizka-mizka batez ere pl.

zizpa

zizpoleta *Ipar.* 'pistola'

zizpuru

zizpuruka

zizt onomat.

zizta iz.

ziztada *Heg.*

ziztagarri

ziztailu

ziztaka

ziztako *Ipar.* eta *Naf.* iz.

ziztakoan adlag. 'apur batean, une batean'

ziztatu, zizta(tu), ziztatzen. *du ad.*

ziztatzaile

zizter *Ipar.* 'zattia, puska'

ziztor 1 1 izond.: *erreka ziztorra* 'errektxoa'. 2 iz.

ziztor 2* e. [txistor](#)

ziztrin

ziztu 1 'lastertasun handia': *ziztu bizian.*

ziztu 2* e. [txistu](#)

zodiako

zohar

zohardi *Zub.* 1 iz. 'oskarbia'. 2 izond.: *zerua zohardi zen; begitarte zohardi batez so egiten.*

zohi 'lur-zati iraulia'

zohikatu, zohika, zohikatzen. *du ad.*

zohikatz

zoko

zokogune

zoko-moko**zokondo****zokor****zokoragarri****zokorarazi**, zokoraraz, zokorarazten. *du* ad.**zokoratu**, zokora(tu), zokoratzen. *da/du* ad.**zola 1** *Ipar.* 1 'hondoa'. 2 'lurra, zorua'. 3

'oinetakoen azpia, zorua'

zola(-)erdi *Sin.* [zoru\(-\)erdi](#)zola 2* e. [mihi-arrain](#)**zolaberritu**, zolaberri, zolaberritzen. *Ipar.* *du* ad. 'oinetakoei zola berriak ezarri'**zoladura** *Ipar.***zolagabe** 'hondogabea'**zolagain****zolagune****zolatu**, zola(tu), zolatzen. *Ipar.* *du* ad. 1

'zolaberritu'. 2 'zolari estalgarria ezarri'

zolda**zolda-belar** *Symphytum officinale***zoldu**, zoldu, zoltzen. *Bizk.* *da/du* ad.**zoli 1** 'ozena'. 2 'zentzumen bizkorrekoa'**zolitasun****zolitu**, zoli(tu), zolitzen. *da/du* ad.zolu* e. [zola](#)**zomorro****zona****zonbatar** (herritarra)**zoo****zoologia****zoologiko****zoologo****zoom****zopa****zopatu**, zopa(tu), zopatzen. *du* ad.: *ardoan zopatua.***zor****zor izan****zorabiagarri****zorabialdi****zorabiatu**, zorabia, zorabiatzen. *da/du* ad.**zorabiatzaile****zorabio****zoragari** 'iraka'**zoragarri****zoragarrizko****zoragarritasun****zorakeria****zoraldi****zoramen****zoramendu** *Ipar.***zorarazi**, zoraraz, zorarazten. *du* ad.**zorarazle****zoratu**, zora, zoratzen. *da/du* ad.**zoratzale****zorbide** 'bide-mota, lur jabedunean zehar igarotzen dena'**zordun****zordundu**, zordun(du), zorduntzen. *da/du* ad.:*hartzen duena zorduntzen da.***zorgabetu**, zorgabe, zorgabetzen. *da/du* ad.**zori 1** iz.**-tzeko zorian:** *galtzeko zorian.***zori 2** izond.: *fruitu zori eta helduak.***zorigabe****zorigaitz****zorigaizto****zorigaiztoko****zorion****zorionak** 1 interj. 2 iz. pl. 'goresmenak':**gaur nire zorionak dira e. gaur nire urtebetetzea da.***zorionean****zorioneko****zorionez****zorionbide****zoriondu**, zorion(du), zoriontzen. *du* ad. 1*Zah.* 'dohatsutu'. 2 'zorionak eman, zorionak esan'**zoriondun****zoriontasun****zoriontsu****zoritu**, zori(tu), zoritzen. *da/du* ad.**zoritxar****zoritxarrez****zoritxarrean****zoritxartu**, zoritxar(tu), zoritxartzen. *da/du* ad.'zoritxarrak jo': *itsasontzi zoritxartu bat.***zornatu**, zorna, zornatzen. *da/du* ad.**zorne****zorne-belar** *Senecio vulgaris***zornetsu**

zoro**zoro-zoroan****zoroaldi**

zorobilatu, zorobila, zorobilatzen. *Zub. da/du*
ad. 'zorabiatu'

zoroetxe**zoroki****zororik****zorotasun****zoroxka**

zorpetu, zorpe(tu), zorpetzen. *da/du* ad.

zorri *Pediculus humanus*

zorri-belar *Delphinium staphisagria*

zorritsu

zorritzto *Bizk.* 'zorritsua'

zorrizu *Ipar. eta Naf.* 'zorritsua': *ume zorrizua.*

zorro**zorrokada**

zorroratu, zorroratu(tu), zorroratzen. *da/du* ad.

zorroten 'teilatutik jaisten den hodia'

zorrotz**zorrotzaile**

zorrotzarazi, zorrotzaraz, zorrotzarazten. *du*
ad.

zorrozkailu**zorrozkeria****zorrozketa****zorrozki****zorrozkiro****zorroztarri****zorroztasun**

zorroztu, zorroztu/zorroztu, zorrozten. *da/du*
ad.

zorte *batez ere Ipar.* 'zoria'

zortzi

zortzitan 'zortzi aldiz'

zortziehun**zortzigarren**

zortziko iz.

zortzikote

zortzimaraiko iz.

zortzina**zortzinaka**

zortzira *Ipar.* 'zortzina'

zortziren**zortziurren**

zoru 1 'lurra'. 2 'oinetakoen azpia'

zoru(-)erdi

zorzor onomat.: *kukuak kuku, zozoak zorzor.*

zotal**zotal(-)egun****zotal(-)ikatz****zotin****zotinka**

zotukatu, zotuka, zotukatzen. *Batez ere Zub.*

da/du ad. 'higitu, mugitu'

zotuku *batez ere Zub.* 'higidura, mugimendua'

zotz**zotz egin****zotzabar**

zozabar 'arabazozoa'

zozkatu, zozka, zozkatzen. *du* ad. 'zotz egin'

zozketa

zozketatu, zozketa(tu), zozketatzen. h. [zozkatu](#)

zozo 1 'txoria' *Turdus merula*. 2 'ergela, inozoa'

ur-zozo *Cinclus cinclus*

zozokeria

zozoki 'ergelki'

zozomikote

zozotu, zozo(tu), zozotzen. *da/du* ad.

zoztor**zu****zuberera****zuberotar****zubi****zubigile****zubigintza****zubipe****zubizain**

zudu *Ipar.* 'arreta, ardura'

zuek

zuenganatu, zuengana(tu), zuenganatzen.
da/du ad.

zuetaratu, zuetara(tu), zuetaratzen. *da/du* ad.

zuganatu, zugana(tu), zугanatzen. h.

[zureganatu](#)

zuhail *Ipar.* izond. 'margula'

zuhain 1 *batez ere Zub.* 'zuhaitza'. 2 *Ipar.*

'(ganadu-)bazka'

zuhaitz**zuhaixka****zuhaizpe**

zuhaizti

zuhaiztu, zuhaitz/zuhaiztu, zuhaizten. *da/du* ad.

zuhamu *Ipar.* 'zuhaitza'

zuhamupe *Ipar.*

zuhamutsu *Ipar.*

zuhamuxka *Ipar.*

zuhandor *Cornus mas*

zuhar* e. **zumar**

zuhaur *zu* izord.aren era indartua

zuhirin 'pipi-hautsa; zerrautsa'

zuhirindu, zuhirin(du), zuhirintzen. *Ipar.*

da/du ad. 'pipiatu'

zuhur 'zentzuduna'

zuhurkeria

zuhurki

zuhurtasun

zuhurtu, zuhur(tu), zuhurtzen. *da/du* ad.

zuhurtzia

zuihauek *zuek* izord.aren era indartua

zuin 'marra'

zuka

zuketa

zuku: *haragi-zukua; laranja-zukua.*

zukurutz

zukuruztu, zukurutz/zukuruztu, zukuruzten.

da/du ad. 'beldurtu, izutu'

zukutu, zuku(tu), zukutzen. *du* ad.

zulagailu

zulagarri: *deiadar zulagarria.*

zulakaitz 'zizela'

zulaketa

zulatu, zula, zulatzen. *du* ad.

zultatzaile

zultatze

zuldar 'abereen gaitza'

zulo

zulodun

zulogile 'lur-emailea'

zuluera (hizkuntza)

zumalakar *Frangula alnus*

zumar *Ulmus sp.*

zumardi

zumartxuri 'zurzurria' *Populus alba*

zume *Salix sp.*

zumintz 'aloea' *Aloe sp.*

zumitz

zumo* e. **zuku** (edo, elkarketan, **-ur**: *laranja-ura*)

zunda

zundaketa

zundatu, zunda(tu), zundatzen. *du* ad.

zundatzaile

zundatze

zuntai 'zutoina, batez ere zurezkoa'

zuntz

zuntzun izond. 1 *batez ere Ipar.* 'ergela'. 2

batez ere Bizk. 'tuntuna'

zur

zuraje

zurbeltz 'artea' *Quercus ilex*

zurbil

zurbildu, zurbil(du), zurbiltzen. *da/du* ad.

zurbilki

zurbiltasun

zurda 1 1 '(zaldiaren, basurdearen, etab.en) ile latza'. 2 'haria'

zurda 2 *Bizk. g.er.* 'izotza'

zurdadun

zurdaki

zurdatz 'zilizioa'

zureganatu, zuregana(tu), zureganatzen. *da/du* ad.

zureria 'zurajea'

zuresi

zuretar

zuretu, zure(tu), zuretzen. *da/du* ad.

zureztatu, zurezta, zureztatzen. *du* ad.

zurgihar

zurgin

zurgindegi

zurgingo 'zurgintza'

zurgintza

zurgizen

zuri

zuriarazi, zuriaraz, zuriarazten. *du* ad.

zuribide

zurigarri

zurikail *Jas.* 'zurbila'

zurikatu, zurika, zurikatzen. *du* ad. 'losintxatu'

zurikatzaile

zurikeria

zuriketa**zurikin****zuriko****zuringo****zuritasun**

zuritu, zuri(tu), zuritzen. *da/du* ad. 1 'zuriz margotu'. 2 '(patatari eta) azala kendu'. 3 'nor bere edo besteren hutsegitea zuzentzen saiatu'. 4: *elurra egin du, baina ez du zuritu*.

zuritzaille**zuritze****zuriune****zurixka****zurkaitz**

zurkaiztu, zurkaitz/zurkaiztu, zurkaizten. *du* ad.

zurki *Ipar.* 'zur-zatia'**zurkulu** *Bizk.* 'zokoa'

zurmindu, zurmin, zurmintzen. *Ipar. da/du* ad. 'lizundu'

zurmindura**zurpail** *Ipar.* 'zurbila'

zurpaildu, zurpail(du), zurpailtzen. *Ipar. da/du* ad.

zurra *g.er.*

zurratu, zurra(tu), zurratzen. *du* ad. 1 '(larrua) ondu, apaindu'. 2 'jipoitu'

zurreetan: *merke-zurreetan* 'merkeena bilatuz'; *labur-zurreetan* 'labur beharrez'

zurruburru *Ipar.***zurruburruka** *Ipar.***zurrukutun**

zurrumurru 1 'marmarra'. 2 'berri egiaztatu gabea'

zurrun 1 izond. 'malgutasunik ez duena'. 2 iz. 'haga'

zurrunbilo**zurrunbiloka****zurrunbilotsu**

zurrunbilotu, zurrunbilo(tu), zurrunbilotzen. *du* ad.

zurrundu, zurrun(du), zurruntzen. *da/du* ad.**zurrunga****zurrunga egin****(lo) zurrungan****zurrungaka****zurrungari**

zurrungatu, zurrunga(tu), zurrungatzen. *du* ad. 'zurrunga egin'

zurruntasun**zurrupa****zurrupaka****zurrupakari**

zurrupatu, zurrupa(tu), zurrupatzen. *du* ad.

zurrupatzaile**zurrust** *Bizk.* onomat.**zurrusta**: *iturriko zurrusta*.**zurrustaka****zurрут****zurрут egin****zurroutean****zurruta****zurrutan****zurrutada****zurrutaka****zurruitero** *Lgart.***zurt** adlag. 'erne': *adi eta zurt zegoen*.**zurtoin**

zurту, zur(tu), zurtzen. *da/du* ad. 'harritu'

zurтз**zurubi****zurztasun****zurzuri** *Populus alba*

zut 1 izond.: *lerro zuta*. 2 adlag.: *haiekin nenbilen, burua zut*.

zut-zuta *Ipar.***zutabe****zutarri**

zutiarazi, zutiaraz, zutiarazten. *du* ad.

zutiarazle**zutik****zutikai** *g.er.* 'euskarria'**zutiko** iz. 'euskarri zuta'**zutikor****zutikortasun****zutitasun**

zutitu, zuti, zutitzen. *da/du* ad.: *nire aurka nire gaiztakeriak zutitu ninduen*.

zurtoin

zurtoitarte* e. [habearte](#)

zutundu, zutun, zutuntzen. *Bizk. da/du* ad. 'zutitu'

zutunik *Bizk.* 'zutik'

zuzemen: *bitarte hau, bere anaia etxeratzeko zuzemenak egiten igaro zuen.*

zuzen

zuzenangeluar* e. [angeluzuzen](#)

zuzenarazi, zuzenaraz, zuzenarazten. *du* ad.

zuzenbide

zuzendari

zuzendariondoko

zuzendariorde

zuzendariorde

zuzendaritza

zuzendu, zuzen(du), zuzentzen. *Heg. da/du* ad.

zuzenean

zuzeneko

zuzenerdi

zuzenetsi, zuzenets, zuzenesten. *du* ad.

zuzengabe

zuzengabeko

zuzengabekeria

zuzengaitz

zuzengarri *Zah.* 'zentzagarria'

zuzenkatu* e. [lerrokatu](#)

zuzenketa

zuzenki 1 adlag.

zuzenki 2 iz. 'zuzen-zatia'

zuzentasun

zuzentza 'justizia'

zuzentzaile

zuzentze

zuzi

zuzitu, zuzi, zuzitzen. *Batez ere Bizk. du* ad.

'birrindu'

zuzkidura

zuzkitu, zuzki, zuzkitzen. *du* ad.

zuzpertz* e. [suspertz](#)

zuztar

zuztartu, zuztar(tu), zuztartzen. *da/du* ad. *g.er.*

'sustraitu'

zuzter* e. [zuztar](#)

EUSKALTZAINDIA
REAL ACADEMIA DE LA LENGUA VASCA
ACADÉMIE DE LA LANGUE BASQUE